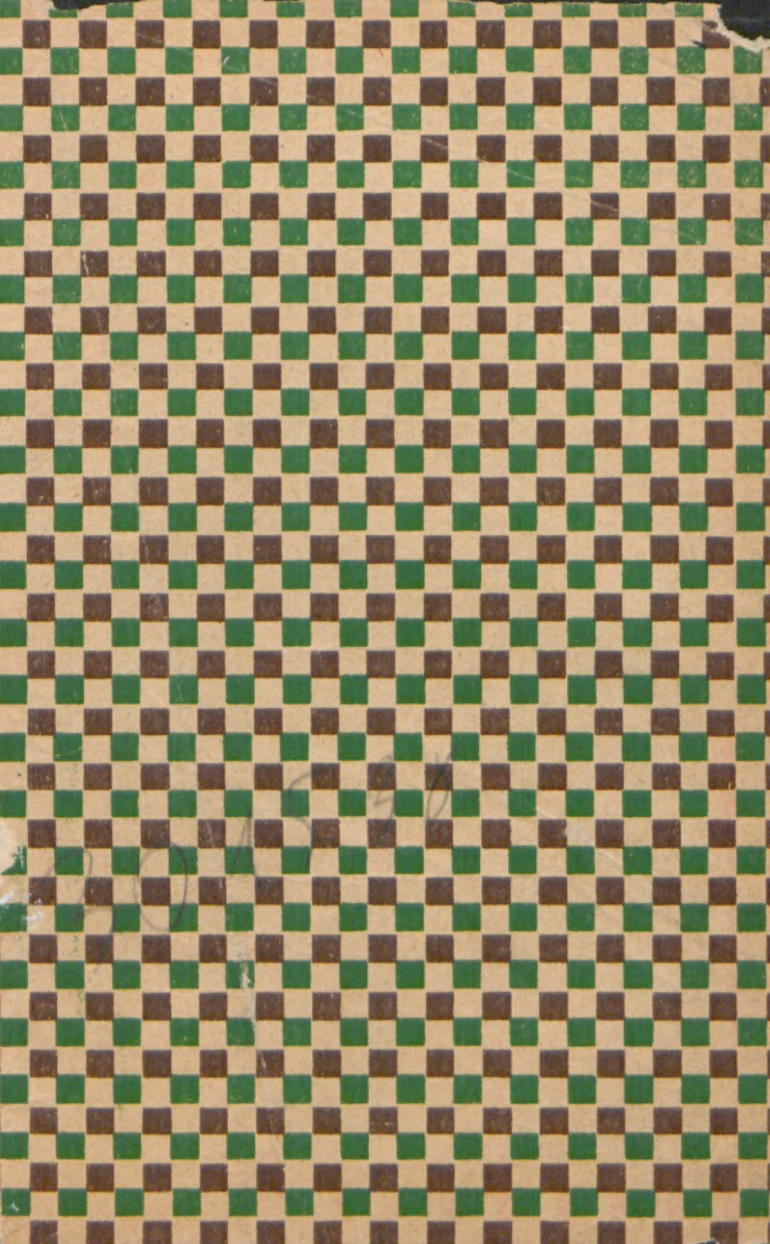

Wielmożnemu Panu

Prof. Bolesławowi Markowskiemu

Redakcyi: Michałowi
J. Lubowicki

Za Wydawców

Włodzisławski

New York Centralnego S. A. S.

BIBLIOTEKA
SGPS
LUBLIN

KALENDARZ SKARBOWY

NA 1927 ROK

BIBLIOTEKA SGPS
wydano z dubletów

dublet do m.
301358
PE

WYDAWCA: STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW
SKARBOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

026-4512/1924

SPIS RZECZY.

Str.

Dział kalendarzowo - informacyjny.

Kalendarz na rok 1927	2
Stały kalendarz	14
Święta ruchome w latach 1927—1940	15
Miary i wagi	16
Wykaz najważniejszych określeń sztuk towarów	18
Obliczanie procentów	19
Wzory obliczeń powierzchni i objętości	20
Niektóre wyrażenia dla π	21
Obliczanie pojemności pustych beczek	21
Obliczanie plynu w beczkach	23

Powierzchnia i ludność.

Powierzchnia i ludność państw europejskich	26
Powierzchnia, podział administracyjny, ludność według płci i gęstość zaludnienia	27
Stosunki wyznaniowe	40
Stosunki narodowościowe	41

Komunikacja.

Przepisy o przewozie osób	44
Taryfa osobowa	52
Taryfa bagażowa	58
Taryfa za przewóz czasopism, broszur i książek	59
Taryfa za przewóz przesyłek nadzwyczajnych	61
Taryfa kolejowa towarowa	63
Taryfa pocztowa	72
Taryfa telegraficzna	90
Taryfa telefoniczna	99

Różne opłaty.

Opłaty przy zgłoszeniu patentów, wzorów i znaków	118
Taksa dla komorników sądowych	119
Taryfa opłat stemplowych	125
Taryfa opłat konsularnych	157

III

Budżet państwowy.

Str.

Preliminarz budżetowy na r. 1927/28 w porównaniu z rzeczywistymi dochodami i wydatkami w 1924 i 1925 r. oraz w pierwszych 10 miesiącach 1926 r. (ogólne zestawienie)	184
Preliminarz budżetowy na r. 1927/28 w porównaniu z rzeczywistymi dochodami i wydatkami w 1924 i 1925 r. oraz w pierwszych 10 mies. 1926 r. (szczegółowe zestawienie)	185
Preliminarz wpływów z danin publicznych i monopolów na r. 1927/1928 w porównaniu z rzeczywistymi wpływami w 1922, 1923, 1924, 1925 oraz w pierwszych 10 miesiącach 1926 r.	188

Podatki.

Podatki gruntowe	192
Podatek od nieruchomości	195
Podatek od lokali	196
Podatek przemysłowy	198
Podatek dochodowy	213
Podatek od kapitałów	228
Podatek spadkowy i od darowizn	229
Taryfa podatku majątkowego	231
Terminarz płatności podatków bezpośrednich w r. 1927	232
Egzekucja należności państwowych	234
Konta Kas Skarbowych w Pocz. Kasie Oszczędn. (P. K. O.)	252
Podatki samorządowe	256
Podatki pośrednie	265

Cła.

Cła oraz wykaz traktatów handlowych Rzplitej Polskiej	274
---	-----

Kredyt i waluta.

Parytety	296
Obieg pieniężny w Polsce	298
Długi państwowe Polski	313
Obrót dewizami i walutami zagranicznymi	319
Bank Polski	323
Bank Gospodarstwa Krajowego	328
Państwowy Bank Rolny	334
Pocztowa Kasa Oszczędności	337
Prywatne Banki Akcyjne w Polsce	341
Konwersja pożyczek państwowych i zobowiązań terytorjalnych związków samorządowych	350
Skala przerachowania zobowiązań prywatno-prawnych	353
Giełdy	356

IV

Str.

Życie gospodarcze.

Wskaźniki cen hurtowych i detalicznych oraz kosztów żywności i utrzymania w Warszawie (1924 — 1926)	364
Kursy walut obcych na giełdzie warszawskiej (1924 — 1926)	365
Główne pozycje przywozu i wywozu (1924 — 1926)	366
Handel z poszczególnymi krajami (1922 — 1926)	367
Praca Polskich Kolei Państwowych (1923 — 1926)	368
Produkcja cukru i spirytusu	369
Produkcja górniczo-hutnicza (1921 — 1926)	370
Robotnicy i zakłady górniczo - hutnicze	371
Wielka i mała własność rolna	372
Liczba gospodarstw wielkiej i małej własności	373
Powierzchnia i zbiory wielkiej i małej własności w l. 1921 do 1925	374
Inwentarz żywy	389
Bezrobocie (1924 — 1926)	390
Ustawodawstwo robotnicze	391

Organizacje gospodarcze i instytucje państwowe.

Adresy Organizacji Gospodarczych i Zawodowych	396
Adresy Urzędów Państwowych w Warszawie	405
Ambasady, Poselstwa i Konsulaty w Warszawie	408
Wykaz granic i adresów Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych dla m. Warszawy	410

Ministerstwo Skarbu i podległe urzędy. (Nazwa i siedziba urzędu, nazwisko i imię kierownika, stopień służbowy i rok urodzenia).

Ministerstwo Skarbu — Centrala	418
Prezesi Izb Skarbowych	424
Naczelnicy Wydziałów Izb Skarbowych	425
Naczelnicy i Kierownicy Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych	427
Naczelnicy Urzędów Skarbowych do spraw opłat stempłowych i podatku spadkowego	436
Naczelnicy i Kierownicy Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów Państwowych	437
Skarbnicy Kas Skarbowych	439
Dział służby katastralnej	447
Dział służby celnej	453

Dział
Kalendarzowo-Informacyjny.

STYCZEŃ

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	S	Nowy Rok. Miecz.	Mieczyst.	8 14	3 54	5 26	2 07
2	N	Makarego w.	Strzeżysł.	8 13	3 55	6 39	2 43
3	P	Genowefy p. ☉	Wlastymily	8 13	3 56	7 49	3 33
4	W	Tytusa b. Eug. b.	Dobromira	8 13	3 57	8 49	4 36
5	Sr.	Telesfora p. męcz.	Wlastybora	8 13	3 59	9 36	5 52
6	Cz	Św. Trzech Króli	Bojomira	8 12	4 00	10 15	7 14
7	P	Lucjana m. Julja.	Światosl.	8 12	4 01	10 43	8 39
8	S	Seweryna opata	Mścislawa	8 11	4 03	11 06	10 03
9	N	Marcjanny p.	Władymiry	8 11	4 04	11 26	11 25
10	P	Agat. p. Wilh. b. ☾	Dobrosława	8 10	4 05	11 46	—
11	W	Hygina p. męcz.	Ksiesimira	8 10	4 07	12 06	12 45
12	Sr	Arkadiusza męcz.	Czesławy	8 09	4 08	12 27	2 06
13	Cz	Gotfryda i Leon.	Bogumira	8 08	4 10	12 51	3 24
14	P	Eufrozyny p.	Radogosta	8 07	4 11	1 22	4 42
15	S	Pawła I. pustel.	Domoslawa	8 07	4 13	1 59	5 54
16	N	Marcel p. Włodz.	Włodzim.	8 06	4 15	2 46	7 00
17	P	Antoniego op. ☺	Róscislawa	8 05	4 16	3 34	7 53
18	W	Kat. ś. Piotra	Jaropelka	8 04	4 18	4 46	8 35
19	Sr	Ferdyn. Henryka	Ratymira	8 03	4 20	5 54	9 10
20	Cz	Fabjana i Seb. m.	Przeździsl.	8 02	4 21	7 03	9 35
21	P	Agnieszki p. i m.	Jaroslawa	8 00	4 23	8 11	9 56
22	S	Wincent. i Anast.	Witosława	7 59	4 25	9 19	10 14
23	N	Zaśl. NMP. Rajm.	Wróclaway	7 58	4 27	10 26	10 30
24	P	Tymoteusza b. m.	Chwaliboga	7 57	4 28	11 32	10 46
25	W	Nawróc. ś. Pawła	Miłosza	7 56	4 30	—	11 02
26	Sr	Polikarpa b. m. ☾	Skarbimira	7 54	4 32	12 41	11 18
27	Cz	Jana Chryzostoma	Przybyśl.	7 53	4 34	1 50	11 39
28	P	Walerego i Jul.	Radomira	7 51	4 36	3 03	12 03
29	S	Franciszka Salez.	Zdziślawa	7 49	4 38	4 15	12 35
30	N	Martyny, Hjac.	Dobrogn.	7 48	4 39	5 27	1 17
31	P	Piotra N., Marcelli	Spitogn.	7 47	4 41	6 32	2 13

LUTY

Dni		Kalendarz rzymsko - katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżyc	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	W	Ignacego b. m.	Żegoty	7 45	4 43	7 26	3 25
2	Śr	N.M.P. Gromnicz. ☺	Miłosławy	7 43	4 45	8 08	4 46
3	Cz	Błażeja b. i m.	Scibora	7 42	4 47	8 42	6 13
4	P	Weroniki panny	Witosławy	7 40	4 49	9 09	7 40
5	S	Agaty p. męcz.	Dobrochny	7 38	4 51	9 31	9 06
6	N	Doroty p. męcz.	Bohdana bł.	7 37	4 53	9 51	10 31
7	P	Romualda op. wyz.	Sulisl. bł.	7 35	4 55	10 11	11 54
8	W	Jana z Maty	Gniewom.	7 33	4 56	10 32	—
9	Śr	Apolonji panny ☾	Gorysława	7 31	4 58	10 56	1 14
10	Cz	Scholastyki panny	Tomila bł.	7 29	5 00	11 23	2 33
11	P	Objawienie NMP.	Świętochny	7 27	5 02	11 58	3 46
12	S	Modesta męcz.	Radzynaśw.	7 25	5 04	12 41	4 53
13	N	Katarzyny R.	Jordana św.	7 24	5 06	1 35	5 50
14	P	Walent. kapł m.	Niemira	7 22	5 08	2 35	6 35
15	W	Faustyny męcz.	Szczęsława	7 20	5 10	3 42	7 11
16	Śr	Juljanny p. i m. ☺	Milada b	7 18	5 12	4 50	7 39
17	Cz	Aleksego	Świętorada	7 16	5 14	5 59	8 01
18	P	Symeona b. i m.	Wielosławy	7 14	5 16	7 07	8 20
19	S	Konrada wyz.	Czcisl. bł.	7 12	5 18	8 14	8 36
20	N	Leona bw.	Lubomiła	7 09	5 20	9 20	8 51
21	P	Fortunata męcz.	Onosława	7 07	5 21	10 27	9 07
22	W	Kat. ś. Piot. w A.	Wrócisława	7 05	5 23	11 37	9 23
23	Śr	Piotra D. i Flor.	Przeździsl.	7 03	5 25	—	9 41
24	Cz	Macieja apost. ☾	Bogusza	7 01	5 27	12 46	10 03
25	P	Zygfr. b. i Wikt.	Sławobója	6 59	5 29	1 57	10 31
26	S	Aleksandra bisk.	Mirosława	6 57	5 31	3 07	11 07
27	N	Juljana i Leand	Wiarosławy	6 54	5 32	4 14	11 55
28	P	Romana opata	Tworzym.	6 52	5 34	5 13	12 57

MARZEC

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	W	Albina b.	Budzis'awa	6 50	5 36	6 00	2 13
2	Śr	Popielec Hel. wd.	Radosława	6 48	5 38	6 38	3 37
3	Cz	Kunegundy ccs. ☸	Sławomila	6 46	5 40	7 07	5 06
4	P	Kazimierza w.	Kazim. św.	6 43	5 42	7 31	6 36
5	S	Gerazyma p.	Pakosława	6 41	5 44	7 52	8 04
6	N	Marejana b. m.	Wojśława	6 39	5 46	8 14	9 30
7	P	Tomasza z Akw.	Bogowita b.	6 36	5 47	8 34	10 57
8	W	Jana Bożego w.	Milogosta	6 34	5 49	8 57	—
9	Śr	Franciszki wd. †	Mścisławy	6 32	5 51	9 24	12 19
10	Cz	40 męczenników ☸	Bożesława	6 29	5 53	9 54	1 37
11	P	Konstantyna w. †	Ludosława	6 27	5 55	10 38	2 47
12	S	Grzegorza W. p. †	Światosza	6 25	5 56	11 29	3 48
13	N	Katarzyny bony	Nieciśława	6 23	5 58	12 27	4 36
14	P	Leona b., Matyl.	Bożeny	6 20	6 00	1 32	5 14
15	W	Klemensa Hoff.	Długomira	6 18	6 02	2 40	5 44
16	Śr	Abrahama pust.	Ojcosława	6 16	6 03	3 49	6 07
17	Cz	Gertrudy i Patr.	Zbigniewa	6 13	6 05	4 57	6 26
18	P	Gabrjela i Cyr. ☸	Boguchwał.	6 11	6 07	6 04	6 43
19	S	JÓZEFA obl. N. P.	Bohdana	6 09	6 09	7 11	6 58
20	N	Klaudji i Euf.	Polemira	6 06	6 10	8 18	7 13
21	P	Benedykta opata	Bogosława	6 04	6 12	9 27	7 29
22	W	Katarzyny Szwed.	Godysława	6 01	6 14	10 36	7 46
23	Śr	Wiktoria i Pelagji	Czczimisl.	5 59	6 16	11 46	8 06
24	Cz	Tymoteusza m.	Zbisława	5 57	6 17	—	8 31
25	P	Zwiastowanie NMP.	Lubomiry	5 54	6 19	12 56	9 02
26	S	Dyzmy i Eman. ☸	Więcysławy	5 52	6 21	2 03	9 44
27	N	Jana Damasc. w.	Świętobója	5 50	6 23	3 03	10 37
28	P	Jana Kapistrana	Bohdara bl.	5 47	6 24	3 53	11 48
29	W	Wiktora i Eust.	Krzesława	5 45	6 26	4 33	1 06
30	Śr	Zozyma i Jana Kl.	Szukosława	5 42	6 28	5 05	2 31
31	Cz	Kornelji i Balbiny	Dobromiry	5 40	6 30	5 31	3 59

KWIECIEŃ

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g.	zach. g. m.	wsch. g.	zach. g. m.
1	P	Teodora M.	Zbigniewa	5 38	6 31	5 53	5 28
2	S	Franc. i Pawła ☉	Sudomira	5 35	6 33	6 14	6 57
3	N	Ryszarda	Mnożyśł.	5 33	6 35	6 35	8 26
4	P	Izydora	Wratisława	5 31	6 37	6 56	9 53
5	W	Wincentego	Bożyw. bł.	5 28	6 38	7 22	11 18
6	Śr	Wilhelma op.	Świętob. bł.	5 26	6 40	7 52	—
7	Cz	Epifanjusza	Przesława	5 24	6 42	8 31	12 35
8	P	Djonizego b.	Radosława	5 22	6 44	9 20	1 41
9	S	Marcel. i Marji ☿	Dobrosława	5 19	6 45	10 17	2 36
10	N	Ezechiela	Gorysława	5 17	6 47	11 22	3 17
11	P	Leona W. p.	Jaromira	5 15	6 49	12 29	3 50
12	W	Wiktor. m. Dam.	Lubosława	5 12	6 50	1 39	4 14
13	Śr	Hermenegilda m.	Przemysł.	6 10	6 52	2 47	4 34
14	Cz	Wielki Czwartek	Myślimira	5 08	6 54	3 55	4 50
15	P	Wielki Piątek	Wacława bł.	5 06	6 56	5 02	5 06
16	S	Wielka Sobota	Nosisł. bł.	5 03	6 57	6 09	5 21
17	N	Wielkanoc ☺	Krasisława	5 01	6 59	7 18	5 36
18	P	Poniedz. Wieikan.	Gościsława	4 59	7 01	8 27	5 52
19	W	Tymona m.	Władymira	4 57	7 03	9 38	6 11
20	Ś	Wiktora, Antonj.	Czesława	4 55	7 04	10 48	6 33
21	Cz	Anzelma bisk.	Drogomiła	4 53	7 06	11 56	7 03
22	P	Sotera m. i Teod.	Strzeżymira	4 50	7 08	—	7 40
23	S	Wojciecha b. m.	Wojc. św.	4 48	7 10	12 59	8 30
24	N	Fidelisa, Egber. ☿	Jerzegò św.	4 46	7 11	1 51	9 31
25	P	Marka Ewang.	Jarosława	4 44	7 13	2 32	10 45
26	W	Kleta i Marcelina	Spitymira	4 42	7 15	3 07	12 05
27	Śr	Tertuljana b.	Bogufała	4 40	7 17	3 33	1 29
28	Cz	Pawła od Krzyża	Zywisława	4 38	7 18	3 55	2 56
29	P	Piot. m. i Hug. op.	Sogosława	4 36	7 20	4 15	4 23
30	S	Katarzyny p.	Chwalisł.	4 34	7 22	4 35	5 51

M A J

Dni		Kalendarz rzymsko katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	N	Filipa i Jakóba ap. ☉	Lubomira	4 32	7 23	4 56	7 20
2	P	Zygmunta, Atanaz.	Witymira	4 30	7 25	5 19	8 48
3	W	Król. Korony Polsk.	Świętosław.	4 28	7 27	5 47	10 11
4	Śr	Florjana, Moniki	Wieńczysł.	4 26	7 29	6 23	11 26
5	Cz	Piusa papieża w.	Chociśława	4 24	7 30	7 07	—
6	P	Jana w Ol. ap. i ew.	Gościw. bł.	4 22	7 32	8 04	12 28
7	S	Domiceli p.	Ludom. św.	4 20	7 34	9 07	1 16
8	N	Stanisł. biskupa ☾	Stanisł. św.	4 19	7 35	10 15	1 52
9	P	Grzegorza z Naz.	Bożerad. bł.	4 17	7 37	11 25	2 20
10	W	Izydora rolnika	Cierpimira	4 15	7 38	12 35	2 41
11	Śr	Mamerta b. w.	Ludowita	4 13	7 40	1 43	2 59
12	Cz	Pankracego b.	Wszemiła	4 12	7 42	2 51	3 14
13	P	Serwacego	Cichosława	4 10	7 43	3 58	3 29
14	S	Bonifac., Justyny	Dobiesława	4 09	7 45	5 06	3 43
15	N	Zofji męcz.	Strzeżysł	4 07	7 46	6 16	3 58
16	P	Jana Nepomucena ☺	Wieńczysł.	4 05	7 48	7 27	4 16
17	W	Paschalisa, Brunon.	Sławomiła	4 04	7 49	8 39	4 37
18	Śr	Feliksa, Erika	Wszesława	4 02	7 51	9 49	5 05
19	Cz	Piotra, Celestyna	Krzesomyśl.	4 01	7 52	10 55	5 39
20	P	Bernardyna w.	Bronimira	4 00	7 54	11 50	6 25
21	S	Julji pm. i Wiktora	Przesł. bł.	3 58	7 55	—	7 23
22	N	Faustyna, Emila	Wisława bł.	3 57	7 57	12 35	8 33
23	P	Andrz. i Jul.	Budziwója	3 56	7 58	1 11	9 50
24	W	Joanny w. ☾	Tomiry	3 54	8 00	1 38	11 12
25	Śr	Grzegorza VII p.	Borysławy	3 53	8 01	2 01	12 35
26	Cz	Wnieb. P. J. Filip. N.	Więcymiła	3 52	8 02	2 20	1 58
27	P	Bedy w., Jana pap.	Rusława	3 51	8 04	2 39	3 25
28	S	Augustyna b. w.	Jaromira	3 50	8 05	2 59	4 30
29	N	Marji Magdaleny	Boguchwał.	3 49	8 06	3 20	6 16
30	P	Ferdynan. króla ☉	Sulimira	3 48	8 08	3 44	7 43
31	W	Anieli p., Petroneli	Bożesławy	3 47	8 09	4 15	9 03

CZERWIEC

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	Śr	Jakóba b. w.	Swiatopelka	3 46	8 10	4 55	10 12
2	Cz	Marcelina, Bland.	Ratysława	3 45	8 11	5 47	11 09
3	P	Erazma	Bratumiła	3 44	8 12	6 48	11 50
4	S	Francis. Caracc. †	Lutomiła	3 43	8 13	7 57	—
5	N	Zielone Świątki	Dobromiła	3 43	8 14	9 08	12 22
6	P	Poniedziałek św.	Cichomira	3 42	8 15	10 19	12 46
7	W	Roberta, Sabin. ☉	Wisława bł.	3 42	8 16	11 28	1 05
8	Śr	Medarda, Sewer. †	Wyszosł.	3 41	8 17	12 37	1 21
9	Cz	Felicjana, Pelagji	Sławoja	3 41	8 18	1 44	1 36
10	P	Małgorzaty król. †	Bogum. św.	3 40	8 19	2 51	1 50
11	S	Barnaby ap. †	Radomiła	3 40	8 19	4 01	2 06
12	N	Eschylego, Jana	Wyszomira	3 39	8 20	5 11	2 22
13	P	Antoniego z Pad.	Chotymira	3 39	8 21	6 24	2 41
14	W	Bazyl. b.	Przedzim.	3 39	8 2	7 36	3 06
15	Śr	Wita, Modes. m. ☺	Wita św.	3 39	8 22	8 44	3 37
16	Cz	Boże Ciało	Budzimira	3 39	8 22	9 45	4 19
17	P	Adolfa b., Jolanty	Drogomysł.	3 39	8 23	10 55	5 14
18	S	Marka, Marcella	Długosiława	3 39	8 23	11 14	6 21
19	N	Gerwazego, Prot.	Bożysława	3 39	8 23	11 44	7 39
20	P	Sylwerego, Flor.	Bogna św.	3 39	8 24	—	9 00
21	W	Alojzego Gonzagi	Domysława	3 39	8 24	12 08	10 22
22	Śr	Paulina, Flawj. ☽	Broniwoja	3 39	8 24	12 27	11 45
23	Cz	Agrypiny p., Zen.	Wandy	3 39	8 24	12 46	1 07
24	P	Nar. ś. Jana Chrzc.	Janisława	3 40	8 24	1 04	2 30
25	S	Wilhelma opata	Wlastymiła	3 40	8 24	1 23	3 55
26	N	Jana i Pawła br.	Rozmysł.	3 40	8 24	1 46	5 19
27	P	Władysława król.	Władysława	3 41	8 24	2 13	6 40
28	W	Leona pap.	Zbroisława	3 41	8 24	2 48	7 54
29	Śr	Piotra i Pawła ap. ☉	Wyszomira	3 42	8 24	3 34	8 57
30	Cz	Wspomn. ś. Pawła	Cichosławy	3 42	8 24	4 30	9 45

L I P I E C

Dni		Kalendarz rzymsko katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżyc	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	P	Rumolda, Teodora	Bogusława	3 43	8 24	5 37	10 21
2	S	Naw. NMP., Oton.	Ojcomira	3 44	8 23	6 48	10 49
3	N	Anatola, Heljodora	Miłosława	3 44	8 23	8 01	11 10
4	P	Ireneusza, Józ. Kal.	Wielisława	3 45	8 22	9 12	11 27
5	W	Anton. Zacc.	Prokopa	3 46	8 22	10 22	11 42
6	Śr	Izajasza proroka	Izasława	3 47	8 21	11 29	11 57
7	Cz	Cyryla i Metodego	Krasnorody	3 48	8 21	12 36	—
8	P	Elżbiety, Eugen.	Chwalimira	3 49	8 20	1 45	12 12
9	S	Weroniki, Mikoł.	Strachoty	3 50	8 19	2 54	12 26
10	N	7 Braci m. Aleks.	Radziwoja	3 51	8 19	4 06	12 45
11	P	Piusa pm., Pelagji	Olechy św.	3 52	8 18	5 18	1 07
12	W	Jana G., Marc.	Tolimira b.	3 53	8 17	6 29	1 35
13	Śr	Małgorzaty p. ☼	Radomily	3 54	8 16	7 34	2 12
14	Cz	Bonawentury bw.	Dobrogosta	3 55	8 15	8 29	3 03
15	P	Rozesł. św. Apostoł.	Radosława	3 56	8 14	9 12	4 06
16	S	Szkaplerza NMP.	Dzierżysł.	3 57	8 13	9 47	5 23
17	N	Aleks., Marceliny	Dzierżykraj	3 59	8 12	10 12	6 44
18	P	Szymona z Lipn.	Unisława	4 00	8 11	10 34	8 09
19	W	Wincentego z Pauli	Wodzislawa	4 01	8 10	10 53	9 33
20	Śr	Czesława, Hieron.	Czesława	4 03	8 09	11 11	10 56
21	Cz	Daniela, Praksedy	Stosława	4 04	8 07	11 30	12 18
22	P	Marji Magdaleny	Bolesławy	4 05	8 06	11 50	1 41
23	S	Apolinarego bm.	Zelislawa	4 07	8 05	—	3 04
24	N	Franc. Kryst.	Lubomiry	4 08	8 03	12 15	4 24
25	P	Jakóba, Krzyszt.	Sławosza	4 10	8 02	12 46	5 40
26	W	Anny, matki NMP.	Mirosławy	4 11	8 00	1 27	6 46
27	Śr	Pantal., Aurelji	Wszebora	4 13	7 59	2 19	7 39
28	Cz	Wiktora, Inoc. ☼	Świętomira	4 14	7 57	3 20	8 19
29	P	Kunegundy p.	Cierpiślawy	4 16	7 56	4 31	8 50
30	S	Abdona, Julity m.	Ludomira	4 17	7 54	5 43	9 13
31	N	Ignacego Loj.	Zdobysława	4 19	7 52	6 55	9 32

SIERPIEŃ

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	P	Piotra w ok.	Rolislawa	4 20	7 51	8 06	9 47
2	W	NMP. Anielskiej	Światosł.	4 22	7 49	9 15	10 02
3	Sr	Znal. św. Szczep.	Letoslawa	4 24	7 47	10 22	10 17
4	Cz	Dominika wyzn.	Ostrom. b.	4 25	7 45	11 29	10 32
5	P	NMP. Śnieżnej ☾	Stanisł. św.	4 27	7 44	12 38	10 48
6	S	Przem. Pańskie	Chlebosł.	4 28	7 42	1 47	11 08
7	N	Kajetana w., Don.	Olecha św.	4 30	7 40	2 59	11 33
8	P	Cyrjaka Emil.	Niezamyśla	4 31	7 38	4 09	—
9	W	Romana, Juljana	Borysa	4 33	7 36	5 17	12 05
10	Sr	Wawrzyńca	Wawrzyńca	4 35	7 34	6 17	12 49
11	Cz	Tyburcego, Zuz.	Włodzim.	4 36	7 33	7 06	1 47
12	P	Klary, p. Hilarji	Sławy błog.	4 38	7 31	7 45	2 58
13	S	Hipolit., Rad. ☺	Roslawa	4 40	7 29	8 13	4 20
14	N	Euzebjusza b.	Dobrowoja	4 41	7 27	8 38	5 45
15	P	Wnietowz. NMP.	Jacława św.	4 43	7 25	8 57	7 12
16	W	Rocha, Tarsyc.	Domorada	4 45	7 23	9 16	8 38
17	Sr	Jacka w., Juljany	Mirona św.	4 46	7 21	9 35	10 03
18	Cz	Agapita m.	Bronisławy	4 48	7 18	9 55	11 29
19	P	Juljusza Mar. ☽	Bolesława	4 50	7 16	10 19	12 52
20	S	Bernarda, Sam.	Sobiesława	4 51	7 14	10 48	2 15
21	N	Joanny, Fremio w.	Kazimiry	4 53	7 12	11 24	3 31
22	P	Tymot. Antonina	Radomiła	4 55	7 10	—	4 39
23	W	Filipa, Beniej.	Cichomira	4 56	7 08	12 12	5 36
24	Sr	Bartłomieja ap.	Cieszymira	4 58	7 05	1 10	6 18
25	Cz	Ludwika, Patrycji	Namysława	5 00	7 03	2 17	6 52
26	P	NMP. Jasnógór.	Włastym.	5 01	7 01	3 28	7 17
27	S	Przen r. ś. Kaź. ☉	Przedziś.	5 03	6 59	4 41	7 37
28	N	Augustyna, Aleks.	Wyszomira	5 05	6 57	5 52	7 53
29	P	Ścięcie św. Jana	Racibora b.	5 06	6 54	7 02	8 08
30	W	Róży Lim., Fel.	Szczęsnego	5 08	6 52	8 09	8 23
31	Sr	Rajmunda, Paul.	Świętosław.	5 10	6 50	9 17	8 37

W R Z E S I E Ń

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżyc	
				wsch. zach. g. m. g. m.	wsch. zach. g. m. g. m.	wsch. zach. g. m. g. m.	wsch. zach. g. m. g. m.
1	Cz	Bronisławy, Idziego	Dzierżysł.	5 11	6 48	10 25	8 52
2	P	Stefana kr. węg.	Cziboga	5 13	6 45	11 34	9 11
3	S	Zenona, Euf. p.	Przesł. św.	5 15	6 43	12 44	9 32
4	N	Rozalji i Róży Wit. ☺	Rościsławy	5 16	6 41	1 53	10 01
5	P	Wawrzyńca, Just.	Wodzisława	5 18	6 38	3 01	10 38
6	W	Zacharjasza	Drogowita	5 20	6 36	4 04	11 29
7	Śr	Anastaz., Reginy	Domosławy	5 21	6 34	4 57	—
8	Cz	Nar. N. Marji P.	Radosławy	5 23	6 31	5 38	12 32
9	P	Gorgonjusza	Sobiebra	5 25	6 29	6 13	1 50
10	S	Mikołaja z Tol.	Władypoja	5 26	6 27	6 38	3 13
11	N	Prota, Jack. Teod. ☺	Iścisława	5 28	6 24	6 59	4 41
12	P	Walerjana, Gwid.	Radzimira	5 30	6 22	7 19	6 11
13	W	Filipa, Aleks.	Chronisław.	5 31	6 20	7 38	7 39
14	Śr	Podw. św. Krz.	Ziemomysła	5 33	6 17	7 58	9 07
15	Cz	Nikodema, Em.	Budziła	5 35	6 15	8 21	10 35
16	P	Kornela, Euzebie p.	Sędzisława	5 36	6 13	8 48	12 02
17	S	Piętn. ś. Franc.	Drogosława	5 38	6 10	9 23	1 22
18	N	Józefa z K., Zofji ☺	Dobrowita	5 40	6 08	10 07	2 34
19	P	Januarego, Konst.	Krzepimira	5 41	6 05	11 02	3 35
20	W	Eustachego, Zuz.	Myślisława	5 43	6 03	—	4 21
21	Śr	Mateusza ap. †	Bożydara	5 45	6 01	12 07	4 57
22	Cz	Tomasa z W. b.	Zelimira	5 47	5 58	1 17	5 23
23	P	Lina m., Tekli p. †	Bogusławy	5 48	5 56	2 29	5 44
24	S	NMP. od wyk. niew. †	Homira	5 50	5 53	3 40	6 01
25	N	Ładysława, Kleof. ☺	Świętopelka	5 52	5 51	4 51	6 15
26	P	Cyprjana, Justyny	Ładysław. b.	5 53	5 49	5 59	6 30
27	W	Przen. ś. Stanisł.	Damiana	5 55	5 46	7 06	6 44
28	Śr	Wacława, Eust.	Wacław. św	5 57	5 44	8 14	6 58
29	Cz	Michała Archan.	Dadziboga	5 58	5 42	9 23	7 15
30	P	Hieronima, Zofji wd	Imisława	6 00	5 39	10 33	7 35

PAŹDZIERNIK

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	S	Remig. bł. Jana z D	Znatusława	6 01	5 37	11 42	8 00
2	N	Aniołów Str., Teof.	Stanimira	6 03	5 35	12 50	8 32
3	P	Kandyda i Ew.	Siemiana	6 05	5 32	1 54	9 17
4	W	Francis. Seraf. ☿	Bratysława	6 07	5 30	2 49	10 13
5	Śr	Placyda m.	Zasławy	6 09	5 28	3 35	11 23
6	Cz	Brunona, Rom.	Bronisława	6 10	5 25	4 10	—
7	P	Winc. Kadł Marka	Rosławy	6 12	5 23	4 38	12 42
8	S	Laurencji. Pelagji	Wojśławy	6 14	5 21	5 01	2 07
9	N	Dionizego. Lud.	Dogomosta	6 15	5 18	5 21	3 35
10	P	Franc. B, Paul. ☿	Tomily	6 17	5 16	5 40	5 04
11	W	Germana Firmina	Dobromily	6 19	5 14	5 59	6 34
12	Śr	Maksymiljana	Grzmisława	6 21	5 11	6 20	8 05
13	Cz	Edwarda, Daniela	Ziemisława	6 23	5 09	6 46	9 35
14	P	Kaliksta, Ewarys.	Dzierżym.	6 24	5 07	7 18	11 03
15	S	Jadw. ks. Teresy	Długosława	6 26	5 05	8 00	12 23
16	N	Saturnina, Flor.	Radzisława	6 28	5 02	8 54	1 30
17	P	Wiktora Matg. ☿	Zytysława	6 30	5 00	9 57	2 22
18	W	Łukasza, Tryfonji	Bratumila	6 32	4 58	11 07	3 01
19	Śr	Piotra z Al., Pel.	Ziemowita	6 33	4 56	—	3 30
20	Cz	Jana Kant., Ireny	Budzisławy	6 35	4 54	12 18	3 51
21	P	Urszuli, Hilarj.	Daromily	6 37	4 52	1 30	4 09
22	S	Filipa bm., Kord.	Przybysł.	6 39	4 50	2 40	4 24
23	N	Ignac., Teodora	Wlastymira	6 41	4 48	3 49	4 38
24	P	Rafała arch.	Siemisławy	6 42	4 45	4 57	4 52
25	W	Chryz. Krysp. ●	Samomysła	6 44	4 43	6 04	5 06
26	Śr	Ewarys., Lucjana	Lutosława	6 46	4 41	7 14	5 21
27	Cz	Sabiny, Florent.	Witomila	6 48	4 39	8 23	5 39
28	P	Szym., Tadeusza	Władysława	6 50	4 37	9 33	6 03
29	S	Zenobj., Narcyza	Dalelila	6 52	4 35	10 42	6 32
30	N	Chrystusa Króla	Przemysł.	6 54	4 33	11 48	7 11
31	P	Lucyli, Antonina	Godzimira	6 55	4 31	12 46	8 03

LISTOPAD

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżyc	
				wsch. g. m.	zach. g. m.	wsch. g. m.	zach. g. m.
1	W	Wsz. Św. Juljany	Warcisł.	6 57	4 29	1 33	9 06
2	Śr	Dz. Zad. Wikt.	Wytymira	6 59	4 28	2 11	10 20
3	Cz	Huberta b. i Syl.	Chwalisl.	7 01	4 26	2 41	11 40
4	P	Karola b., Mod.	Mściwoja	7 03	4 24	3 04	—
5	S	Zachar. i Elźb.	Sławomira	7 05	4 22	3 24	1 03
6	N	Feliksa, Leonar.	Wszechwł.	7 07	4 20	3 42	2 30
7	P	Amaranta, Flor.	Zytomira	7 09	4 18	4 00	3 57
8	W	Godfr. i Maura	Sędziwoja	7 10	4 17	4 20	5 26
9	Śr	Teod. żol. Urs.	Bogodara	7 12	4 15	4 43	6 58
10	Cz	Andrzeja z Aw.	Ludomira	7 14	4 13	5 12	8 30
11	P	Marcina, Feliej.	Spitosława	7 16	4 12	5 49	9 58
12	S	5 braci Polaków	Nowosława	7 18	4 10	6 39	11 13
13	N	Stan. Kost., Dyd.	Wszerada	7 19	4 09	7 40	12 15
14	P	Józefata Jukunda	Włodzimira	7 21	4 07	8 50	1 00
15	W	Leopolda, Gertr.	Przebyśł.	7 23	4 06	10 04	1 34
16	Śr	Edmun. Otm.	Radomira	7 25	4 04	11 18	1 58
17	Cz	Salomei, Grzeg.	Zbislawy	7 27	4 03	—	2 17
18	P	Anieli M. Romana	Stanisława	7 28	4 02	12 29	2 32
19	S	Elźbiety wd.	Drogomiry	7 30	4 01	1 39	2 46
20	N	Feliksa Wal. Eust.	Sędzimira	7 32	3 59	2 47	3 00
21	P	Alberta b. w.	Sława	7 34	3 58	3 54	3 14
22	W	Cecylji, Filemona	Wszemiry	7 36	3 57	5 03	3 28
23	Śr	Klemensa, Lukr.	Miływoja	7 37	3 55	6 12	3 46
24	Cz	Jana od Krzyża	Darosława	7 39	3 54	7 23	4 07
25	P	Katarzyny p. m.	Chwalimiry	7 41	3 53	8 33	4 34
26	S	Sylwestra op.	Lechosława	7 42	3 52	9 41	5 10
27	N	Walerjana Maks.	Tomira	7 44	3 51	10 43	5 58
28	P	Grzegorza III p.	Gościława	7 45	3 50	11 33	6 57
29	W	Saturnina,	Przemysła	7 47	3 50	12 14	8 08
30	Śr	Andrzeja, Justyny	Ludosława	7 48	3 49	12 45	9 24

GRUDZIEŃ

Dni		Kalendarz rzymsko-katolicki	Kalendarz słowiański	Słońca		Księżycy	
				wsch. g.	zach. m.	wsch. g.	zach. m.
1	Cz	Elig. b., Natalji	Samostława	7 50	3 48	1 09	10 45
2	P	Bibjanny, Aurelji	Szulislawy	7 51	3 47	1 30	—
3	S	Franciszka Ksaw.	Wiślimira	7 53	3 47	1 47	12 07
4	N	Barbary, Piotra	Lubomily	7 54	3 46	2 04	1 31
5	P	Anastaz, Krysp.	Spitosławy	7 55	3 46	2 23	2 55
6	W	Mikołaja b. i w.	Jarogniewa	7 57	3 45	2 42	4 23
7	Śr	Ambrożego †	Ludomyśła	7 58	3 45	3 07	5 53
8	Cz	Niep. Począ. NMP. ☉	Boguwoli	7 59	3 44	3 39	7 22
9	P	Leokadij, Waler.	Wyszostaw.	8 00	3 44	4 23	8 46
10	S	NMP. Loret., Julji	Radzislawy	8 02	3 44	5 19	9 57
11	N	Damazego, Sab.	Wojmira	8 03	3 44	6 27	10 52
12	P	Aleksand., Dion.	Wolidara	8 04	3 44	7 43	11 32
13	W	Łucji p. m., Otylji	Władysławy	8 05	3 44	8 59	12 01
14	Śr	Izyd., Spirydjona †	Sławibora	8 06	3 44	10 23	12 22
15	Cz	Wiktor, Waler.	Wolimira	8 07	3 44	11 51	12 40
16	P	Euzebjusza, Alb. †	Zdzislawy	8 08	3 44	—	12 54
17	S	Łazarza, Florjan. †	Żyrosława	8 08	3 44	12 34	1 08
18	N	Oczekiwi. NMP.	Wszemira	8 09	3 44	1 41	1 21
19	P	Tymot., Urbana	Mścigniewa	8 10	3 44	2 49	1 35
20	W	Teofila, Juljusza	Bogumily	8 10	3 45	3 59	1 51
21	Śr	Tomasza, Seweryna	Tomisl. bł.	8 11	3 45	5 09	2 11
22	Cz	Zenona, Honorj.	Drogomira	8 11	3 46	6 20	2 36
23	P	Wiktorji, Magd.	Słowomiry	8 12	3 46	7 30	3 08
24	S	Adama i Ewy † ☉	Godysławy	8 12	3 47	8 35	3 52
25	N	Boże Narodzenie	Grzymisl.	8 13	3 48	9 30	4 49
26	P	Szczepana pier. m.	Wróciwoja	8 13	3 48	10 15	5 57
27	W	Jana apost. i ew.	Radomyśła	8 13	3 49	10 49	7 13
28	Śr	Młodzianków mm.	Godzislawa	8 13	3 50	11 15	8 34
29	Cz	Tomasza K., Daw.	Gostawa bł.	8 14	3 51	11 36	9 54
30	P	Sabina, Eugen.	Ludomila	8 14	3 52	11 53	11 17
31	S	Sylwestr., Melanji	Lasoty	8 14	3 53	12 11	—

STAŁY KALENDARZ

Określanie dnia tygodnia dla każdej daty w ciągu lat 1801—1980.

A				B										C Nazwa dni											
1801 — — 1900				1901 — — 1980		Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień	Niedziela	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	
01	29	57	85	25	53	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	1	2	3	4	5	6	7	
02	30	58	86	26	54	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	8	9	10	11	12	13	14	
03	31	59	87	27	55	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	15	16	17	18	19	20	21	
04	32	60	88	28	56	0	3	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6	22	23	24	25	26	27	28	
05	33	61	89	01	29	57	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	29	30	31	32	33	34	35	
06	34	62	90	02	30	58	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	36	37						
07	35	63	91	03	31	59	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2							
08	36	64	92	04	32	60	5	1	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4							
09	37	65	93	05	33	61	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5							
10	38	66	94	06	34	62	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6							
11	39	67	95	07	35	63	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0							
12	40	68	96	08	36	64	3	6	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2							
13	41	69	97	09	37	65	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3							
14	42	70	98	10	38	66	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4							
15	43	71	99	11	39	67	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5							
16	44	72		12	40	68	1	4	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0							
17	45	73		13	41	69	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1							
18	46	74		14	42	70	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2							
19	47	75		15	43	71	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3							
20	48	76		16	44	72	6	2	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5							
21	49	77	00	17	45	73	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6							
22	50	78		18	46	74	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0							
23	51	79		19	47	75	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1							
24	52	80		20	48	76	4	0	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3							
25	53	81		21	49	77	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4							
26	54	82		22	50	78	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5							
27	55	83		23	51	79	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6							
28	56	84		24	52	80	2	5	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1							

O B J A Ś N I E N I E.

Odnajdujemy w tablicy A rok, o który nam chodzi i odszukujemy w tablicy B liczbę w równej linii z nim leżącą pod odpowiednim miesiącem. Do liczby tej dodajemy datę miesiąca. Otrzymaną w ten sposób cyfrę odszukujemy w tablicy C. Znajdujący się nad nią dzień, będzie dniem, o który nam chodzi.

Święta ruchome w latach 1927—1940.

Rok	Popielec	Wielkanoc	Wniebo- wstąpienie	Zesłanie Ducha Św.	Trójcy Święte	Boże Ciało	Niedziela 1-a Adwentu
1927	2.III	17.IV	26.VI	5.VI	12.VI	16.VI	27.XI
1928	22.II	8.IV	17.VI	27.V	3.VI	7.VI	2.XII
1929	13.II	31.III	9.VI	19.V	26.V	30.V	1.XII
1930	5.III	20.IV	29.VI	8.VI	15. I	19.VI	30.XI
1931	18.II	5.IV	14.VI	24.V	31.V	4.VI	29.XI
1932	10.II	27.III	5.VI	15.VI	28.V	26.V	27.XI
1933	1.III	16.IV	25.VI	4.VI	11.VI	15.VI	3.XII
1934	14.III	1.IV	10.VI	20.V	27.V	31.V	2.XII
1935	6.III	21.IV	30.VI	9.VI	16.VI	20.VI	1.XII
1936	26.II	12.IV	21.VI	31.V	7.VI	11.VI	29.XI
1937	10.II	28.III	6.VI	16.V	23.V	27.V	28.XI
1938	2.III	17.IV	26.VI	5.VI	12.VI	16.VI	27.XI
1939	22.II	9.IV	18.VI	28.V	4.VI	8.VI	3.XII
1940	7.II	24.III	2.VI	12.V	19.V	23.V	1.XII

MIARY I WAGI.

METRYCZNE.

Jednostką zasadniczą układu metrycznego jest metr odpowiednik przybliżony dziesięciomiljonowej części ćwiartki południka paryskiego. Przewaga miar metrycznych nad innemi polega na systemie dziesiętnym, oraz na łączności pomiędzy miarami długości i miarami objętości, a wagą; przytem system metryczny jest wzięty z przyrody, a więc w razie zaginięcia metra urzędowego, tenże może być pierwotnie określony.

Pierwszy pomiar południka dokonany w roku 1799 dał wynik 5.130.740 dawnych sążni paryskich (toazów) dla ćwiartki południka, stąd 1 metr = 0,513.074 toaza. Pomiary nowsze zakończone w r. 1842 wykazały, że ćwiartka południka wynosi 5.131.800 toazów, czyli 10.000.856 metrów zamiast poprzednio przyjętych 10.000.000. Pomimo, że długość metra, określona z pierwszego pomiaru, okazała się nieco za małą, błąd ten jest mało znaczący (zaledwie $\frac{3}{4}$ milimetra) i za urzędową jednostkę, długości przyjęto długość z pomiarów 1799 r.; prototyp platynowy, dający wartość legalną przy temperaturze topniejącego lodu, został złożony w archiwum paryskim dnia 4 Messidora VII r. (22 czerwca 1799).

Do czasu obecnego wszystkie państwa Europy przyjęły system metryczny z wyjątkiem Anglii i Danji.

Nazwy miar metrycznych tworzą się w ten sposób, że do wartości większych od jednostki dodawane są wyrazy greckie myria, kilo, hekto, deka, oznaczające 10.000, 1.000, 100, 10, do wartości zaś mniejszych od jednostki wyrazy łacińskie: deci, centi i mili, oznaczające 0,1, 0,01 i 0,001.

Oznaczenie metra przyjęte przez Kongres międzynarodowy w r. 1884.

Miary długości:

Kilometr	km
Metr	m
Decimetr	dm
Centimetr	cm
Milimetr	mm

Miary powierzchni:

Kilometr kwadratowy . .	km ²
Metr	m ²
Decimetr	dm ²
Centimetr	cm ²
Milimetr	mm ²

Miary objętości:

Kilometr sześcienny . .	km ³	Hektolitr	hl
Metr	m ³	Litr	l
Decimetr	dm ³	Decylitr	dl
Centimetr	cm ³	Centilitr	cl
Milimetr	mm ³		

W a g i.

Tonna = 1000 kg.	t
Centnar metryczny (quintal) = 100 kg.	q
Kilogram	kg
Dekagram	dkg
Gram	g
Decigram	dg
Centigram	cg
Miligram	mg

Miary długości (Podstawą jest metr).

Kilometr = 1000 metrów	Decymetr = 0.1 metra
Hektometr = 100	Centymetr = 0.01 „

Miary powierzchni.

Ar = 100 metr. kwadrat.
Hektar = 100 arom.

Miary objętości.

Litr = 1 decym. sześć.
Hektolitr = 100 litrom

Miary wagi.

Tonna = 1000 kilogramom.
Kilogram = 1000 gramom.

Porównanie miar i wag

1 metr = 0,47 sażenia.	1 kilogram = 2,44 funt. hand.
1 „ = 1,40 arszyna.	1 „ = 16074 gran. ap.
1 „ = 22,49 werszkom.	1 „ = 234,41871 złotych.
1 „ = 3,28 stopom.	1 „ = 22504,1959 dol.
1 „ = 39,37 calom.	

Miary angielskie.

1 yard = 3 stopy = 36 cali	= 0,9143 metrów.
1 stopa = 12 calom	= 0,3479 metra.
1 cal	= 2,5399 centymetrów.
1 pret = 5½ yardów	= 5,02911 metrów
1 mila ang. = 1760 yardów	= 1609,3149 metrów.
1 akr = 48840 yardów kwadrat.	= 0,4046 hektara.

Miary polskie.

Sażen = 3 łokciom	= 1,728 metrom.
Łokieć = 2 stopom	= 0,576 metra.
Stopa = 12 calom	= 0,288 metra.
Cal = 12 linjom	= 24 milimetrom.
Linja	= 2 milim.

Pręt = 15 stopom = 10 pręcikom	= 4,32 metr.
Pręt kwadratowy	= 18,6624 metr. kwadratow.
Morga = 300 prętom kwadr.	= 55,9872 arom.
	(hektar = 1,7861 morga)
Włóka = 30 morgom	= 16,79616 hektarom.
Korzec = 32 garncom	= 1,28 hektolitrom.
Garniec = 4 kwartom	= 4 litrom.
Kwa ta = 4 kwaterkom	= 1 litrowi.
Kwaterka	= 0,26 litra.
Funt = 32 lutom	= 405,504 gramom.
Lut = 288 granom	= 12,672 gramom.
Gran	= 0,044 grama.
Kamień = 24 funtom	= 10,1376 kilogr.
Centnar = 100 funtom	= 40,5504 kilogr.
Sążeń sześcienny drzewa	= 5,1598 metr. sześć.

Wagi aptekarskie.

1 funt aptek. = 7/8 handl. = 12 uncji = 358,3332 gramom.
1 uncja = 8 drachmom = 29,8611 gramom.
1 drachma = 3 skrupułow = 3,7326 gramom.
1 skrupuł = 20 granom = 1,2452 gramom.
1 gran = 0,0622 grama.

Wykaz najważniejszych określeń sztuk towarów.

Arkusz = 1 sztuce papieru, blachy i t. p.
Beczka śledzi = 800 sztuk.
Bela papieru = 10 ryz.
Bela sukna = 14 sztuk.
Bela skór = 30 sztuk.
Decher = 10 sztuk skór futrzanych.
Gros setny = 12 tuzinów.
Gros tysiacyzny = 12 setek.
Kipa = 4 sztygi ryb suszon. (= 80 sztuk).
Libra = 24 ark. papieru do pisania.
Libra = 25 arkuszy do druku.
Łaszt = 12 beczek soli, śledzi i t. p.
Motowidło = 10 lub 20 wiązek.
Obręcz = 4 kopy klepek.
Paka papieru pakowego = 2 bele.
Pęk skór = 10 sztuk.
Rąb sukna = 22 sztuki.
Rola skór = 10 sztuk.
Rola sztokfiszów = 180 sztuk.

Ryza papieru do pisania = 20 liber = 480 arkuszy.

Ryza papieru do druku = 25 liber = 500 arkuszy.

Skrzynia zapalek = 5000 pudełek = 20 pak = 25 paczek = 10 pudełek.

Skrzynia jaj = 1440 sztuk.

Sztuka przędzy = 4 lub 6 motków.

Sztuka sukna = 50 mtr.

Szytyga klepek = 20 sztuk.

Tuzin = 12 sztuk.

Obliczanie procentów.

Procent od dowolnej sumy, czy kilku sum za dowolną ilość dni łatwo obliczyć przy pomocy stałych dzielników i liczb procentowych. Stałe dzielniki dla każdej stopy procentowej otrzymujemy, dzieląc 360 przez stopę procentową (wysokość procentu). Liczbą procentową nazywamy iloczyn kapitału przez liczbę dni.

Stałe dzielniki: przy 6% w stosunku rocznym $360 : 6 = 60$.

" 8% " " $360 : 8 = 45$.

" 9% " " $360 : 9 = 40$.

" 10% " " $360 : 10 = 36$.

" 12% " " $360 : 12 = 30$.

" 15% " " $360 : 15 = 24$.

" 18% " " $360 : 18 = 20$.

Chcąc obliczyć np. procent od trzech sum, każda po 100 zł., płatnych w różnych terminach przy 6% w stosunku rocznym

10 styczeń 30 styczeń dni 20

17 luty 30 kwiecień " 73

10 styczeń 1 lipiec " 171

dni 264

należy znaleźć liczbę procentową (czyli pomnożyć sumę przez liczbę dni) i podzielić przez odpowiedni stały dzielnik (60) oraz przez sto:

$$\frac{100 \times 264}{60 \times 100} = 4,40$$

Sposób bankierski. Dla obliczenia procentów od kilku różnych sum, płatnych w różnych terminach, wygodniejszy jest następujący sposób:

Data	Termin płatności	Ilość dni	S u m a		Liczby procentowe
			zł.	gr.	
1.II.26	15 III.26	45	110	—	4.950
"	20. III. "	50	40	—	2.000
"	27. III. "	57	60	—	3.420
"	14 VI. "	134	200	—	26 800
"	11.VII. "	161	30	—	4.830
			440	—	42.000

Dla znalezienia procentu wystarczy podzielić otrzymane liczby procentowe przez odpowiedni stały dzielnik

Przy 8% otrzymamy $42.000 : 45 = 93.33$

" 12% " $42.000 : 30 = 14.000$

Wzory obliczeń powierzchni i objętości *)

A. Powierzchnie.

$$\text{Kwadrat: } S = a^2; a = \sqrt{S}$$

$$\text{Równoległobok i prostokąt: } S = Lh; L = \frac{S}{h}; h = \frac{S}{L}$$

$$\text{Trójkąt: } S = \frac{L h}{2}; L = \frac{2 S}{h}; h = \frac{2 S}{L}$$

$$\text{Trapez: } S = (a + b) \frac{h}{2}$$

$$\text{Koło: Obwód v. Okrąg } C = \pi D = 2 \pi r.$$

$$\text{Powierzchnia koła } S = \pi r^2 = \frac{\pi D^2}{4} = 3.1416 r^2 = 0.7854 D^2$$

$$\text{Powierzchnia (boczna) walca } S = \pi br.$$

*) S — powierzchnia; h — wysokość; L — podstawa; C — obwód; D — średnica; r — promień; P — objętość; π (pi — litera grecka), liczba, wyrażająca stosunek długości koła do średnicy.

$$\text{Powierzchnia kuli } 4 \pi r^2 = \pi D^2$$

$$\text{Powierzchnia boczna stożka kołowego } S = \pi hr$$

$$\text{Powierzchnia ściętego stożka kołowego } S = \pi (R + r) h$$

B. Objętości.

Objętość walca lub graniastosłupa $P = \text{podst.} \times \text{wysokość.}$

Objętość ostrosłupa lub stożka koł. $P = \frac{1}{3} \text{podst.} \times \text{wysokość.}$

$$\text{Objętość stożka koł. ścięt. } P = \frac{h}{3} \pi (R^2 + Rr + r^2)$$

$$\text{Objętość kuli } P = \frac{4}{3} \pi r^3 = \frac{1}{6} \pi D^3 = 4,188 r^3 = 2536 D^3$$

Niektóre wyrażenia dla π .

$$\pi = 3,14159$$

$$\pi^2 = 9,8696$$

$$\pi^3 = 31,0063$$

$$\sqrt{\pi} = 1,77245$$

$$\frac{\sqrt{5}}{\pi} = 1,2616$$

$$\frac{1}{\pi} = 0,31831$$

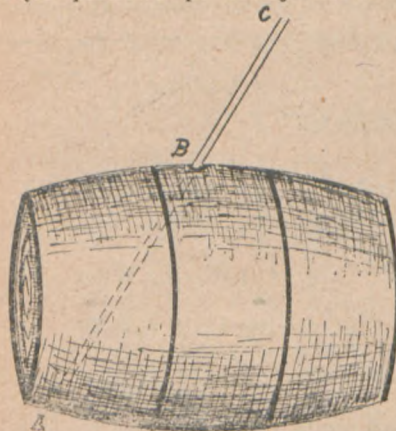
$$\frac{\sqrt{1}}{\pi} = 0,56419$$

Obliczanie pojemności pustych beczek.

Cheąc obliczyć niewiadomą zawartość pustej beczki należy przeprowadzić miarkę metryczną w ukośnym kierunku przez otwór czopa (B) do kąta dna (A). Liczbę centymetrów jaką wskazuje miarka na krawędzi otworu czopowego a więc odległość między punktami A i B należy odszukać na załączonej

tabelce, która jest ułożona w ten sposób, że cyfry od 1 do 9 idące pionowo po lewej stronie tabelki oznaczają dziesiątki,

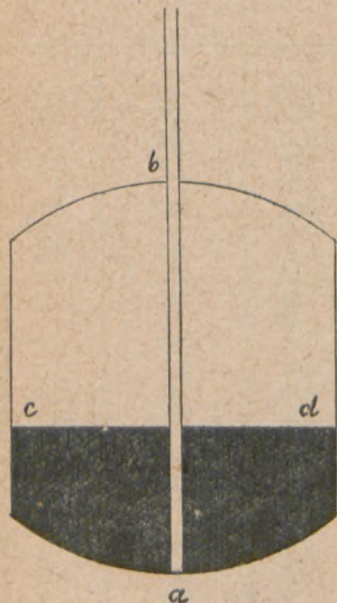
cyfry zaś (również od 1 do 9) położone poziomo u góry tabelki oznaczają jednostki. Na naszym przykładzie odległość między otworem beczki a kątem dna (linja A — B) wynosi 35 cm. Cyfrę, wskazującą objętość beczki znajdziemy zawsze na przecięciu dwóch linii: poziomej, przeprowadzonej od cyfry wskazującej dziesiątki (w danym wypadku od trójki) i pionowej, przeprowadzonej w dół od cyfry wskazującej jednostki (w danym wypadku od piątki 25,7 litra).

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	0,6	0,8	1,0	1,3	1,6	2,0	2,4	2,9	3,4	4,1
2	4,8	5,5	6,3	7,3	8,2	9,3	10,5	11,8	13,1	14,6
3	16,2	17,8	19,6	21,5	23,5	25,7	27,9	30,3	32,9	35,5
4	38,4	41,3	44,4	47,7	51,1	54,6	58,4	62,2	66,3	70,5
5	75,0	79,5	83,3	89,3	94,4	99,8	105,3	111,1	117,6	123,2
6	129,6	136,1	142,9	150,0	157,2	164,7	172,4	180,4	188,6	197,1
7	205,8	214,7	223,9	223,4	243,1	253,1	263,3	278,9	284,7	295,8
8	307,2	318,8	330,8	343,0	355,6	368,4	381,1	395,1	408,8	422,9
9	437,4	452,1	467,2	428,6	498,3	514,4	530,8	547,6	584,7	582,1

Obliczanie płynu w beczkach.

Zawartość płynu w beczce częściowo wypróżnionej można z łatwością obliczyć, o ile się wie ile litrów zawierała pełna beczka. Przy pomocy miary metrycznej, wpuszczonej przez otwór czopowy zupełnie prostopadle do samego dna beczki, mierzy się wysokość beczki od dna do krawędzi otworu czopowego, oraz notuje się jaka część miarki (ile cm) została za-

moczona w płynie. Liczba centymetrów zanurzonych w płynie mnoży się przez 1000 i dzieli przez liczbę centymetrów wskazujących wysokość beczki. Otrzymaną w ten sposób liczbę, lub najbardziej zbliżoną do niej, odnajduje się na załączonej tabelce w rubryce „przeciętna”, w prawo zaś od tej liczby, w rubryce „części”, zanotowany jest ułamek, przez który należy przemnożyć liczbę, wskazującą zawartość pełnej beczki; otrzymany iloczyn wskazuje ile litrów płynu zawiera beczka w danej chwili.

Przypuśćmy, że pełna beczka zawiera 230 litrów płynu. Wysokość beczki (na naszym rysunku linja a — b) wynosi 60 cm., płyn (c — d) dochodzi do 24 cm.

$$24 \times 1000 = \frac{24000}{60} = 400$$

Na tabelce znajdujemy cyfrę 403 i w prawo od niej ułamek 0,37.

$$230 \text{ l.} \times 0,37 = 85,1 \text{ litr.}$$

tyle płynu zawiera wymierzana przez nas beczka.

Przeciętna	Części	Przeciętna	Części	Przeciętna	Części
44	0,01	387	0,35	645	0,69
65	0,02	395	0,36	653	0,70
84	0,03	403	0,37	661	0,71
96	0,04	411	0,38	669	0,72
108	0,05	419	0,39	678	0,73
120	0,06	427	0,40	686	0,74
132	0,07	435	0,41	694	0,75
143	0,08	443	0,42	703	0,76
154	0,09	451	0,43	712	0,77
165	0,10	459	0,44	721	0,78
175	0,11	466	0,45	730	0,79
185	0,12	483	0,46	739	0,80
195	0,13	480	0,47	748	0,81
205	0,14	487	0,48	757	0,82
215	0,15	494	0,49	766	0,83
225	0,16	500	0,50	776	0,84
234	0,17	506	0,51	786	0,85
243	0,18	513	0,52	796	0,86
252	0,19	520	0,53	806	0,87
261	0,20	527	0,54	816	0,88
270	0,21	534	0,55	826	0,89
279	0,22	541	0,56	836	0,90
288	0,23	549	0,57	846	0,91
297	0,24	557	0,58	857	0,92
306	0,25	565	0,59	868	0,93
314	0,26	573	0,60	880	0,94
322	0,27	581	0,61	892	0,95
330	0,28	589	0,62	904	0,96
337	0,29	597	0,63	916	0,97
346	0,30	605	0,64	935	0,98
355	0,31	613	0,65	956	0,99
363	0,32	621	0,66	1000	1,00
371	0,33	629	0,67		
379	0,34	637	0,68		

Powierzchnia i ludność.

Powierzchnia i ludność państw europejskich.

Państwo	Data spisu	Powierzchnia w tys. km. ²	Ludność w tysiącach	Ilość mieszkań- ców na 1 km. ²
Rosja (Z S.S.R.)	28. VII. 1920	4 268	93.791	22
Niemcy	8. X. 1919	472	59.853	127
Anglja	20. VI. 1921	309	47.262	153
Francja	6 III. 1921	551	39 209	71
Włochy	1. XII. 1921	310	38.711	125
Polska	30. IX. 1921	388	27.177	70
Hiszpanja	31. XII. 1920	505	21.338	42
Rumunja	1. I. 1924	294	16.750	57
Czechosłowacja	15. II. 1921	140	13.613	97
Jugosławja	31. I. 1921	249	12.017	48
Węgry	31. XII. 1920	93	7.980	86
Belgja	31. XII. 1920	30	7.466	245
Holandja	31. XII. 1920	34	6.865	201
Austrja	7. III. 1923	84	6.537	78
Portugalja	1. XII. 1923	92	6.033	66
Szwecja	31. XII. 1920	448	5.904	13
Grecja	1. I. 1921	140	5.536	39
Bułgarja	31. XII. 1920	103	4.861	47
Szwajcarja	1. XII. 1920	41	3.886	94
Danja	1. II. 1921	43	3.268	76
Finlandja	31. XII. 1920	388	3.148	8
Norwegja	1. XII. 1920	324	2.632	8
Litwa	17. IX. 1923	56	2 169	39
Łotwa	1. I. 1923	66	1.886	29
Estonja	23. II. 1922	48	1.107	23

Powierzchnia, podział administracyjny, ludność według płci i gęstość zaludnienia.

Państwo	Po-wierzeb-nia w km. ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				Miesz-kańców na 1 km. ²
		Ogółem	Męż-czyn	Kobiet	W mia-stach	
Z e s t a w i e n i e o g ó ł n e						
P o l s k a . .	388.279	27.184.836	13.134.354	14.050.482	—	70,0
w tem:						
Obszar objęty przez spis 1921 r.	371.709	25.707.300	12.420.415	13.286.885	—	69,2
Ludność spisana przez władze cywilne . .	371.709	25.388.775	12.102.918	13.285.857	6.455.875	—
Ludność spisana przez władze wojskowe .	—	318.525	317.497	1.028	—	—
Górny Śląsk (1919) . .	3.221	980.296	—	—	—	304,3
M. Wilno, powiaty Wil- no-Troki, Oszmiana i Święciany	13.349	497.240	—	—	141.459	37,2

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				W gminach wielkich i obszarach dworskich	Miesz- kańców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		
W o j e w ó d z t w a i p o w i a t y							
M. st. Warszawa . . .	121	936.713	422.203	514.510	936.713	—	7741,4
W a r s z a w s k i e . . .	29.310	2.112.798	1.011.140	1.101.658	455.734	1.657.064	72,1
Błonie . . .	1.079	115.594	54.438	61.156	42.941	72.653	107,1
Ciechanów . . .	1.229	68.398	32.340	36.058	11.977	56.421	55,6
Gostynin . . .	1.146	78.291	37.731	40.560	12.461	65.830	68,3
Grójec . . .	1.670	127.058	61.532	65.526	23.701	103.357	76,1
Kutno . . .	916	99.403	47.933	51.470	23.074	76.329	108,5
Lipno . . .	1.565	93.418	44.655	48.763	11.160	82.258	59,7
Łowicz . . .	1.269	99.322	48.902	50.420	15.807	83.515	78,3
Maków . . .	1.153	58.115	27.631	30.484	9.483	48.632	50,4
Mińsk Mazowiecki . . .	1.272	95.897	45.840	50.057	18.212	77.685	75,4
Mława . . .	1.488	88.860	41.984	46.876	17.003	71.857	59,7
Nieszawa . . .	1.296	101.987	48.712	53.275	17.118	84.869	78,7
Płock . . .	1.438	111.749	52.938	58.811	32.047	79.702	77,7
Płońsk . . .	1.327	74.426	35.791	38.635	9.463	64.963	56,1
Przasnysz . . .	1.397	56.500	26.779	29.721	8.927	47.573	40,4
Pułtusk . . .	1.526	106.511	50.851	55.660	32.990	73.521	69,8
Radzymin . . .	1.071	72.609	34.809	37.800	10.449	62.160	67,8
Rawa . . .	1.299	83.487	40.719	42.768	11.946	71.541	64,3
Rypin . . .	1.183	75.081	36.069	39.012	11.319	63.762	63,5
Sierpe . . .	1.151	72.194	34.138	38.056	12.979	59.215	62,7
Skiernewice . . .	763	63.476	30.860	32.616	16.647	46.829	83,2
Sochaczew . . .	1.061	63.976	30.752	33.224	5.070	58.906	60,3
Warszawa . . .	1.698	181.625	86.709	94.916	42.941	138.684	107,0
Włocławek . . .	1.313	124.821	59.027	65.794	58.019	66.802	95,1

Województwa Powiaty	Po- wier- nia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921					Miesz- kańców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyn	Kobiet	W mia- stach	W gminach wiejskich i obszarach dworskich	
Łódzkie	19.034	2 252.769	1.070.424	1.182.345	864.437	1.388.332	118,4
Brzeziny	1.117	125.029	59.980	65.049	45.467	79.562	111,9
Kalisz	1.480	180.320	85.283	95.037	51.069	129.251	121,8
Koło	1.233	112.029	53.710	58.319	19.907	92.122	90,9
Konin	1.314	111.519	52.964	58.555	19.579	91.940	84,9
Łask	1.403	149.404	71.714	77.690	39.857	109.547	106,5
Łęczyca	1.316	122.422	59.852	62.570	22.856	99.566	93,0
Łódź (m.)	59	451.974	204.898	247.076	451.974	—	7666,6
Łódź (pow.)	880	110.134	52.694	57.440	43.671	66.463	125,2
Piotrków	2.088	197.285	95.074	102.211	55.632	141.653	94,5
Radomsko	2.113	169.847	81.986	87.861	20.572	149.275	80,4
Sieradz	1.613	155.425	74.707	80.718	40.277	115.148	96,4
Słupca	1.069	83.881	39.484	44.397	16.607	67.274	78,5
Turek	1.248	102.139	49.532	52.607	16.660	85.479	81,8
Wieluń	2.101	181.361	88.546	92.815	20.309	161.052	86,3
Kieleckie	25.736	2.535.781	1.219.113	1.316.668	574.424	1.961.357	98,5
Będzin	1.426	386.432	186.784	199.648	202.715	183.717	271,0
Częstochowa	1.924	234.892	111.365	123.527	92.193	142.699	122,1
Ilza	1.802	137.240	66.807	70.433	5.459	131.781	76,2
Jędrzejów	1.270	100.319	48.743	51.576	11.740	88.579	79,0
Kielce	1.954	179.866	85.990	93.876	46.392	133.474	92,0
Końskie	1.827	141.434	67.391	74.043	31.463	109.971	77,4
Kozienice	1.883	124.257	60.226	64.031	6.878	117.379	66,0
Miechów	1.371	149.358	72.071	77.287	13.793	135.565	108,9
Olkusz	1.347	136.239	65.375	70.864	6.667	129.572	101,1
Opatów	1.653	162.600	77.555	85.045	31.042	131.558	98,4

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wiejskich i obszarach dworskich
Opoczno	1.853	122.571	59.532	63.039	8.252	114.319	66,1
Pińczów	1.154	120.402	57.338	63.064	14.504	105.898	104,3
Radom	2.026	193.439	92.992	100.447	65.095	128.344	95,5
Sandomierz	1.194	111.863	53.703	58.160	15.120	96.743	93,7
Stąpica	1.598	140.624	67.279	73.345	11.679	128.945	88,0
Włoszczowa	1.454	94.245	45.962	48.283	11.432	82.813	64,8
Lubelskie	31.160	2.087.951	1.003.592	1.084.359	348.254	1.739.697	67,0
Biała Podlaska	1.456	57.460	27.374	30.086	14.924	42.536	39,5
Bilgoraj	1.778	99.588	47.553	52.035	5.603	93.985	56,0
Chełm	2.030	121.475	58.814	62.661	23.221	98.254	59,8
Garwolin	1.942	145.269	70.056	75.213	12.224	133.045	74,8
Hrubieszów	1.564	103.841	50.064	53.777	12.562	91.279	66,4
Janów	1.964	131.502	62.826	68.676	14.715	116.787	67,0
Konstantynów	1.272	58.460	28.026	30.434	7.248	51.212	46,0
Krasnystaw	1.513	117.080	56.635	60.445	8.943	108.137	77,4
Lubartów	1.370	96.243	46.641	49.602	9.329	86.914	70,3
Lublin	1.919	234.312	111.478	122.834	94.412	139.900	122,1
Łuków	1.764	115.781	56.107	59.674	19.425	96.356	65,6
Puławy	1.698	149.021	71.838	77.183	7.205	141.816	87,8
Radzyn	1.608	88.381	42.093	46.288	17.455	70.926	55,0
Siedlce	1.364	101.527	48.912	52.615	33.944	67.583	75,0
Sokołów	1.286	75.857	36.527	39.330	8.055	67.802	59,0
Tomaszów	1.374	97.854	46.977	50.877	7.125	90.729	71,2
Węgrów	1.326	82.772	39.804	42.968	8.522	74.250	62,4
Włodawa	2.314	82.531	39.663	42.868	17.969	64.562	35,7
Zamość	1.628	128.997	62.204	66.793	25.373	103.624	79,2

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				Miesz- kańców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach	W gminach wieskich i obszarach dworskich
Białostockie . . .	32.745	1 307 326	624.425	683.401	314.716	993.110
Augustów . . .	2.011	62.384	29.636	32.748	8.762	53.622
Białystok . . .	3.087	186.754	88.089	98.665	98.445	88.309
Bielsk . . .	5.070	147.095	71.243	75.852	24.680	122.415
Grodno . . .	4.743	152.985	73.207	79.778	46.119	106.866
Kolno . . .	1.528	63.656	30.577	33.079	7.511	56.145
Łomża . . .	1.785	101.865	48.952	52.913	28.174	73.691
Ostrołęka . . .	1.636	73.836	35.490	38.346	9.145	64.691
Ostrów . . .	1.566	94.457	45.072	49.385	16.137	78.320
Sokolka . . .	2.377	90.264	42.845	47.419	14.112	76.152
Suwałki . . .	2.235	90.116	41.845	48.271	19.034	71.082
Szczuczyn . . .	1.446	58.178	27.399	30.779	14.011	44.167
Wolkowysk . . .	3.892	115.261	55.664	59.597	16.099	99.162
Wysokie Mazowiec.	1.369	70.975	34.406	36.569	12.487	58.488
Wileńskie . . .	27.849	973.404	—	—	164.390	809.014
Pow. objęte przez spis 1921 r. . . .	14.500	476.164	230.047	246.117	22.931	453.233
Brasław . . .	2.095	62.682	30.226	32.456	—	62.682
Duniłowicze . . .	3.849	112.911	54.495	58.416	3.004	109.907
Dzisna . . .	5.028	173.032	83.799	89.233	11.380	161.652
Wilejka . . .	3.528	127.539	61.527	66.012	8.547	118.992
Pow. nie objęte przez spis	13.349	497.240	—	—	141.459	355.781
Wilno (m.) . . .	—	128.954	—	—	128.954	—
Oszmiana . . .	2.592	78.843	—	—	3.442	75.401
Święciany . . .	4.822	129.363	—	—	7.177	122.186
Wilno-Troki . . .	5.935	160.080	—	—	1.886	158.194
						37,2
						—
						30,4
						26,8
						27,0

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wiejskich i obszarach dworskich
Nowogródzkie . . .	23,451	824,045	395,736	428,309	98,091	725,954	35,1
Baranowicze . . .	2,263	104,161	50,427	53,734	30,920	73,241	46,0
Lida . . .	5,889	195,129	94,028	101,101	15,783	179,346	33,1
Nieśwież . . .	2,019	114,046	55,389	58,657	16,252	97,794	56,5
Nowogródek . . .	2,544	102,034	48,444	53,590	6,367	95,667	40,1
Słonim . . .	4,690	116,151	55,140	61,011	14,903	101,248	24,8
Stolpce . . .	1,798	73,940	35,855	38,085	8,505	65,435	41,1
Wołożyn . . .	4,248	118,584	56,453	62,131	5,361	113,223	27,9
Poleskie . . .	42,286	880,898	427,423	453,475	150,260	730,638	20,8
Brześć n/Bugiem . . .	4,845	116,936	56,120	60,816	34,001	82,935	24,1
Drohiczyn . . .	2,362	63,186	30,118	33,068	7,458	55,728	26,7
Kamień Koszyński . . .	2,892	58,603	28,496	30,107	—	58,603	20,3
Kobryń . . .	2,976	64,290	30,631	33,659	12,713	51,577	21,6
Kossów . . .	3,578	48,853	23,331	25,522	6,055	42,798	13,6
Łuniniec . . .	5,930	89,270	44,132	45,138	14,393	74,877	15,1
Pińsk . . .	6,417	147,621	71,220	76,401	28,289	119,332	23,0
Prużana . . .	2,493	64,393	30,510	33,883	13,168	51,225	25,8
Sarny . . .	5,441	131,652	65,430	66,222	13,994	117,658	24,2
Stolin . . .	5,352	96,094	47,435	48,659	20,189	75,905	18,0
Wołyńskie . . .	30,288	1,437,907	700,371	737,536	202,777	1,235,130	47,5
Dubno . . .	3,314	177,083	86,468	90,615	13,386	163,697	53,4
Horochów . . .	1,746	92,208	44,657	47,551	10,054	82,154	52,8
Kostopol . . .	3,431	114,143	56,329	57,814	7,997	106,146	33,3
Kowel . . .	5,333	170,020	82,547	87,473	26,205	143,815	31,9
Krzemieniec . . .	2,772	208,873	101,372	107,501	26,989	181,884	75,4
Luboml . . .	2,399	56,264	27,704	28,560	3,328	52,936	23,5

Województwa Powiaty	Po- wierz- chnia w km ²	L u d n o ś ć 30. IX. 1921				Miesz- kańców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach	W gminach wielkich i obszarach dworskich
Luck	4.751	209.545	102.524	107.022	36.336	173.210
Równe	2.945	207.968	100.795	107.173	40.748	167.220
Włodzimierz	2.231	101.412	49.103	52.309	17.480	83.932
Zdolbunów	1.366	100.390	48.872	51.518	20.254	80.136
Poznańskie	26.603	1.967.649	922.077	1.045.572	636.920	1.230.729
Bydgoszcz (m)	71	87.643	40.996	46.647	87.643	123.44
Bydgoszcz (pow.)	1.337	52.620	25.143	27.477	10.110	42.510
Chodzież	898	41.742	19.970	21.772	12.810	28.932
Czarnków	772	35.586	16.862	18.724	6.840	28.746
Gniezno	565	53.488	26.808	29.680	27.379	29.109
Gostyń	601	48.930	22.438	26.492	12.210	36.720
Grodzisk	430	35.672	16.616	19.056	12.142	23.530
Inowrocław	1.030	75.397	35.387	40.008	27.607	47.788
Jarocin	721	54.312	25.532	28.830	10.453	43.909
Kępno	707	52.670	24.317	28.323	7.138	45.532
Kościan	608	48.580	22.578	26.002	11.731	33.849
Koźmin	453	34.496	16.021	18.475	8.758	25.738
Krotoszyn	498	44.754	20.826	23.928	17.292	27.462
Leszno	740	54.402	24.983	29.419	20.573	33.829
Międzybóże	753	30.131	14.121	16.010	6.808	23.323
Mogilno	733	48.898	22.888	26.010	13.868	35.030
Nowy Tomysl	843	50.373	23.483	26.890	9.295	41.078
Oborniki	1.088	55.146	26.014	29.132	12.442	42.704
Odolanów	629	43.217	20.423	22.794	6.635	36.582
Ostrów	415	48.129	23.047	25.032	16.363	31.763
Ostrzeszów	572	40.082	18.935	21.147	8.566	31.596

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wiejskich i obszarach dworskich
Pleszew	483	38.234	17.865	20.369	7.638	30.596	79,2
Poznań (m.)	66	184.756	84.757	99.999	184.756	—	2799,3
Poznań (pow.) . . .	1 275	82.387	39.279	43.108	8.653	73.734	64,6
Rawicz	511	48.929	22.703	26.226	16.629	32.300	95,8
Strzelno	615	39.913	18.972	20.941	7.948	31.965	64,9
Szamotuły	1.094	66.056	30.636	35.420	16.900	49.156	60,4
Szubin	917	46.089	21.883	24.206	10.273	35.816	50,3
Śmigiel	554	37.955	17.680	20.275	5.569	32.386	68,5
Śrem	923	56.436	26.324	30.112	14.553	41.883	61,1
Środa	796	49.812	23.308	26.504	11.599	38.213	62,6
Wągrowiec	1 037	54.375	25.936	28.439	10.995	43.380	52,4
Witkowo	588	30.248	14.259	15.989	4.158	26.090	51,4
Wolsztyn	815	48.661	22.782	25.879	7.801	40.860	59,7
Września	562	41.104	19.204	21.900	9.126	31.978	73,1
Wyryż	1.162	62.321	29.644	32.677	15.134	47.187	53,6
Żnin	741	41.057	19.427	21.630	8.522	32.535	55,4
Pomorskie	16.386	935.679	449.692	485.987	224.458	711.221	57,1
Brodnica	1.061	61.230	29.615	31.615	11.953	49.277	57,7
Chełmno	726	46.823	21.839	24.984	10.208	36.615	64,5
Chojnice	1.853	71.018	34.231	36.787	10.409	60.609	38,3
Działdowo	486	23.727	11.524	12.203	3.568	20.159	48,8
Gniew	417	27.161	12.858	14.303	3.131	24.030	65,1
Grudziądz (m) . . .	20	33.516	16.134	17.382	33.516	—	1675,8
Grudziądz (pow.) . .	780	43.515	20.983	22.532	3.823	39.692	55,8
Kartuzy	1.323	64.631	31.554	33.077	3.717	60.914	48,9

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wielkich i obszarach dworskich
Kościerzyna	1.177	49.935	24.169	25.766	8.858	41.077	42,4
Lubawa	986	58.495	28.204	30.291	8.356	50.139	59,3
Puck	590	27.973	13.735	14.238	2.792	25.181	47,4
Sepolno	616	27.876	13.239	14.637	7.407	20.469	45,3
Starogard	1.055	62.400	30.233	32.167	10.466	51.934	59,1
Świecie	1.670	83.138	39.465	43.673	10.611	72.527	49,8
Tczew	351	35.744	17.628	18.116	16.251	19.493	101,8
Toruń (m.)	36	39.424	18.341	21.083	39.424	—	1095,1
Toruń (pow.)	884	53.773	25.694	28.079	13.880	39.893	60,8
Tuchola	858	34.445	16.479	17.966	4.412	30.033	40,1
Wąbrzeźno	708	47.100	22.420	24.680	12.890	34.210	66,5
Wejherowo	789	43.755	21.347	22.408	8.786	34.969	55,5
Śląskie	4.230	1.124.967	—	—	—	—	265,9
A. Śląsk Cieszyński	1.009	144.671	69.304	75.367	44.111	100.560	143,4
Bielsko (m.)	5	19.785	9.023	10.762	19.785	—	8957,0
Bielsko (pow.)	340	51.745	25.074	26.671	1.566	50.179	152,2
Cieszyn	664	73.141	35.207	37.934	22.760	50.381	110,2
B. Górny Śląsk (1919)	3.221	980.296	—	—	—	—	304,3
Górny Śląsk (1910)	3.221	893.074	447.672	445.402	237.246	655.828	277,3
Huta Królewska(m)	6	72.641	36.262	36.379	72.641	—	12106,8
Katowice (m.)	41	104.868	52.701	52.167	104.868	—	2557,8
Katowice (pow.)	170	184.609	95.343	89.266	18.115	166.494	1085,9
Lubliniec	706	34.794	16.813	17.981	6.005	28.789	49,3
Pszczyna	1.072	119.694	56.657	63.037	11.326	108.368	111,7
Rybnik	893	147.079	72.776	74.303	8.497	138.582	164,7

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921					Miesz- kań- ców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach	W gminach wielkich i obszarach dworskich	
Świętochłowice . . .	83	174.949	90.426	84.523	—	174.949	2107,8
Tarnowskie Góry . . .	250	54.440	26.694	27.746	15.794	38.646	217,8
K r a k ó w s k i e . . .	17 448	1.992.810	937.915	1.054.895	465.219	1.527.591	114,2
Biała . . .	464	81 131	37.297	43 834	15.271	65.860	174,9
Bochnia . . .	877	108.375	50.753	57.622	19.152	89.223	123,6
Brzesko . . .	853	96.197	44.938	51.259	5.054	91.143	112,8
Chrzanów . . .	722	116.668	56.193	60.475	33.980	82.688	161,6
Dąbrowa . . .	650	63.717	30.427	33.290	3.888	59.829	98,0
Gorlice . . .	916	78.089	37.139	40.950	9.284	68 805	85,3
Grybów . . .	585	51.932	24.321	27.611	4 865	47.067	88,8
Jasło . . .	820	85.253	39.918	45 335	10.391	74.862	104,0
Kraków (m.) . . .	47	183.706	83.477	100.229	183.706	—	3908,6
Kraków (pow.) . . .	699	105.966	50.261	55.705	2.444	103.522	151,6
Limanowa . . .	952	78.126	37.028	41.098	2.143	75.983	82,1
Maków . . .	823	67.378	31.217	36.161	9 863	57.515	81,9
Mielec . . .	908	72.840	35.280	37.560	8.067	64.773	80,2
Myślenice . . .	383	39.762	18.634	21.128	4.414	35 348	103,8
Nowy Sącz . . .	1.262	130.792	62.245	68 547	39.539	91.253	103,6
Nowy Targ . . .	1.327	80.051	37.986	42.065	19.278	60.773	60,3
Oświęcim . . .	336	51.931	24.870	27.061	14.182	37.749	154,6
Pilzno . . .	573	47.355	22.478	24.877	4 849	42 506	82,6
Ropczyce . . .	800	75.920	36.335	39.585	8.859	67.061	94,9
Spisz-Orawa . . .	583	22 643	10.959	11 684	—	22.643	38,8
Tarnów . . .	772	108.365	50.570	57.795	37.790	70.575	140,4
Wadowice . . .	666	88.646	41.401	47.245	12.725	75.921	133,1

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wiejskich i obszarach dworskich
Wieliczka	458	68.084	32 251	35.833	10,155	57,929	148,7
Żywiec	972	89.883	41.937	47.946	5,320	84,563	92,5
L w o w s k i e	27.024	2.718.014	1.294 792	1.423.222	606.024	2.111 990	100,6
Bóbrka	890	83 281	40 532	42.749	8,597	74.684	93,6
Brzozów	684	79 107	37.001	42.106	4,160	74 947	115,7
Dobromil	865	69.924	33.494	36 430	5 386	64.538	80,8
Drohobycz	1.456	163.263	81.292	81.971	56.075	107.188	112,1
Gródek Jagielloński	869	71.253	34.471	36.782	12.490	58 763	82,0
Jarostaw	1.347	137.727	65 854	71 873	23.704	114.023	102,2
Jaworów	1.005	80 831	38 635	42.196	10 299	70 532	80,4
Kolbuszowa	868	67.082	32.234	34 848	6.415	60.667	77,3
Krosno	727	81.850	37 340	44.510	12.536	69 314	112,6
Lisko	1 832	92.576	44 337	48.239	7.040	85 536	50,5
Lubaczów	1.136	81.368	39 544	41.844	7.551	73 817	71,6
Lwów (m.)	32	219.388	99.266	120.122	219.388	—	6855,9
Lwów (pow.)	1.310	150.556	72.134	78.422	6.710	143.846	114,9
Łańcut	865	89.142	41.925	47.217	12 119	77.023	103,1
Mościska	755	84.076	40 272	43.804	8.958	75.118	111,4
Nisko	973	60.925	29.241	31 684	9.900	51.025	62,6
Przemysł	1.002	146.596	69.513	77.083	49.823	96.773	146,3
Przeworsk	403	57.628	27.486	30.142	5.767	51.861	143,0
Rawa Ruska	1.401	106.607	50.949	55.658	15.008	91.599	76,1
Rudki	675	73.463	35 384	38.079	8.461	65.002	108,8
Rzeszów	977	142.058	66.712	75.346	35.451	106.607	145,4
Sambor	948	105.020	51.022	53.998	19.417	85.603	110,8

Województwa Powiaty	Po- wierzeh- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921					Miesz- kańców na 1 km ²
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach	W gminach wiejskich i obszarach dworskich	
Sanok	1.261	102.167	48.111	54.056	13.184	88.983	81,0
Sokal	1.335	99.372	47.539	51.833	14.331	85.041	74,4
Stary Sambor	725	54.770	26.465	28.305	8.138	46.632	75,5
Strzyżów	524	55.931	26.611	29.320	2.905	53.026	106,7
Tarnobrzeg	956	71.492	34.136	37.356	7.663	63.829	74,8
Żółkiew	1.203	90.561	43.312	47.249	14.548	76.013	75,3
St a n i s ł a w s k i e	18 368	1.348.580	641.869	706.711	257.037	1.091.543	73,4
Bohorodeczany	866	54.512	26.114	28.398	2.615	51.897	62,9
Dolina	2.498	101.427	48.911	52.516	15.182	86.245	40,6
Horodenka	871	83.670	39.064	44.606	9.907	73.763	96,1
Kałuż	1.183	87.868	42.196	45.672	8.697	79.171	74,3
Kołomyja	800	119.280	53.129	66.151	41.097	78.183	149,1
Kosów	1.839	83.647	39.953	43.694	9.738	73.909	45,5
Nadwórna	1.945	80.737	38.657	42.080	12.035	68.702	41,5
Peczeniżyn	496	43.085	20.452	22.633	5.984	37.101	86,9
Rohatyn	1.161	109.534	52.686	56.848	11.503	98.031	94,3
Skole	1.268	48.050	23.521	24.529	5.989	42.061	37,9
Stanisławów	869	133.085	63.234	69.851	54.833	78.252	153,1
Stryj	659	72.543	34.895	37.648	27.358	45.185	110,1
Śniatyn	566	72.798	34.397	38.401	16.374	56.424	128,6
Tumacz	952	104.675	49.796	54.879	12.815	91.860	110,0
Turka	1.459	76.645	37.705	38.940	10.030	66.615	52,5
Żydaczów	936	77.024	37.159	39.865	12.880	64.144	82,3

Województwa Powiaty	Po- wierz- nia w km ²	L u d n o ś ć 30.IX 1921				Miesz- kańców na 1 km ²	
		Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W mia- stach		W gminach wiejskich i obszarach dworskich
Tarnopolskie	16.240	1 428.520	682 795	745.725	203.769	1.224.751	88,0
Borszczów	1.025	94.767	44.536	50 231	9.028	85.739	92,5
Brody	969	74.856	36.027	38 829	10.867	63 989	77,3
Brzeżany	1.155	93.724	44 693	49.031	14.996	78.728	81,1
Buczacz	1.193	116 660	55 050	61.610	17.213	99.447	97,8
Czortków	694	69 020	32.571	36.449	7.893	61.127	99,5
Husiatyn	873	85.991	40.419	45.572	10.027	75.964	98,5
Kamionka Strumił.	908	68 943	33.431	35.512	12.666	56.277	75,9
Podhajce	1.046	81.998	39.144	42.854	4.814	77.184	78,4
Przemysłany	925	79.599	38.682	40.917	8.448	71.151	86,1
Radziechów	1.125	68.508	33 047	35 461	7.616	60.892	60,9
Skalat	917	85 326	41.332	43 994	12 355	72.971	93,0
Tarnopol	1.164	125.652	59 877	65.775	34.108	91.544	107,9
Trembowla	697	72.304	34.725	37.579	11.563	60.741	103,7
Zaleszczyki	718	66.762	31.169	35 593	4 014	62.748	93,0
Zbaraż	740	65.390	31.768	33.622	8.409	56.981	88,4
Zborów	908	71.941	34 945	36.996	11 878	60.063	79,2
Złoczów	1.183	107.079	51.379	55.700	17.874	89.205	90,5

Stosunki wyznaniowe.

Państwo Województwa	Ogółem ludności	W Y Z N A N I E					inne lub niewiad.
		rzymsko- katolickie	grecko- katolic.	prawo- sławne	ewange- lickie	moje- szowe	
Polska	27 184 836	17 368 352	3 032 636	2 846 508	1 014 577	2 849 020	73 743
M. st. Warszawa	936 713	597 798	428	5 753	18 234	310 322	4 178
Warszawskie	2 112 798	1 802 428	208	4 624	89 181	203 425	12 932
Łódzkie	2 252 769	1 734 117	266	4 563	173 546	326 973	13 304
Kieleckie	2 535 781	2 220 902	246	2 835	10 323	300 489	986
Łubelskie	2 087 951	1 619 755	3 256	152 598	18 013	287 639	6 690
Białostockie	1 307 826	896 622	613	197 407	13 141	194 095	5 948
Wileńskie	973 404	595 488	12	261 426	1 057	91 784	23 637
Nowogródzkie	824 045	325 505	190	421 275	502	74 467	2 106
Poleskie	880 898	68 698	93	697 373	3 897	110 639	198
Wołyńskie	1 437 907	166 512	608	1 066 842	38 938	164 740	267
Poznańskie	1 967 649	1 631 837	925	1 065	322 878	10 351	593
Pomorskie	935 679	744 810	387	981	186 124	2 927	450
Śląsk Cieszyński	144 671	95 033	114	17	41 963	7 337	207
Górny Śląsk (1910)	893 074	828 243	—	—	55 702	8 505	624
Krakowskie	1 992 810	1 779 389	52 164	1 379	5 841	152 926	411
Lwowskie	2 718 014	1 264 162	1 126 207	1 456	12 772	313 206	211
Stanisławowskie	1 348 580	195 706	996 306	831	10 324	145 226	187
Tarnopolskie	1 428 520	447 810	847 907	918	2 882	128 965	38
Ludność spisana przez władze woj- skowe	318 525	272 653	2 006	25 165	3 791	14 196	714

Stosunki narodowościowe.

Państwo Województwa	Ogółem ludności	N A R O D O W O Ś Ć					inna lub nie- wiadoma
		polska	rusiń- ska	biało- ruska	nie- miecka	żydow- ska	
Polska	27 184 836	18 820 163	3 899 223	1 060 041	1 058 824	2 111 304	235 281
M. st. Warszawa	936 712	677 690	484	207	824	252 301	5 207
Warszawskie	2 112 798	1 898 112	471	425	47 384	163 646	2 760
Łódzkie	2 252 769	1 873 629	850	110	103 456	270 437	4 287
Kieleckie	2 535 781	2 314 262	650	79	3 655	215 280	1 855
Lubelskie	2 087 951	1 782 271	63 079	2 106	10 933	227 902	1 710
Białostockie	1 307 826	1 004 379	304	119 402	4 117	163 044	16 580
Wileńskie	973 404	563 556	56	249 857	48	79 508	80 379
N. w. ogrodnickie	824 015	444 023	250	310 155	168	56 307	13 42
Poleskie	880 898	214 052	156 142	375 220	905	91 251	43 328
Wolińskie	1 437 907	240 922	983 596	1 118	24 960	151 744	35 567
Poznańskie	1 967 649	1 636 246	383	64	37 638	1 480	1 838
Pomorskie	935 679	758 158	153	40	175 329	413	1 586
Śląsk Cieszyński	144 671	110 659	24	—	19 010	4 429	549
Górny Śląsk (1910)	893 074	622 397	—	—	263 970	—	6 707
Krakowskie	1 992 810	1 853 654	49 896	137	9 295	76 861	2 967
Lwowskie	2 718 014	1 537 936	975 268	27	12 436	190 368	1 929
Stanisławowskie	1 348 580	299 088	941 355	4	15 595	91 880	658
Tarnopolskie	1 428 520	642 546	714 031	24	2 484	68 967	468
Ludność spisana przez władze woj- skowe	318 525	285 812	12 231	1 066	811	5 486	13 119

SPÓŁKA AKCYJNA

PABJANICKIEJ

FABRYKI PAPIERU

ROB. SAENGER

.....

ZARZĄD: WARSZAWA, SMOLNA 17,

.....

FABRYKA PAPIERU W PABJANICACH,

„ „ we WŁOCŁAWKU,

„ CELULOZY we WŁOCŁAWKU.

KOMUNIKACJA.

KOLEJE ŻELAZNE.

1. PRZEWÓZ OSÓB.

Opłaty za przejazd pociągami osobowymi lub mieszanymi oblicza się: na odległość do 50 kilometrów — kilometrycznie, od 51 do 100 kilometrów — strefami po 5 km, a ponad 100 kilometrów — strefami po 10 km., przyczem każda zaczęta strefa liczy się za pełną strefę.

Najniższa cena biletu wynosi opłatę przypadającą za 5 km.

Ceny biletu klasy IV zaokrągla się do najbliższych pełnych parzystych groszy wzwyż, a ceny biletów klasy III na pociągi osobowe i mieszane do najbliższej liczby wzwyż podzielonej przez cztery.

Ceny biletów na pociągi osobowe i mieszane oblicza się według następujących opłat jednostkowych za kilometr:

a) w klasie IV za kilometry od 1 do 200 po 3,66 gr.; za kilometry od 201 do 400 po 3 gr., doliczane do ceny biletu 7,32 zł. przypadające za pierwsze 200 km; za kilometry od 401 do 600 po 2,33 gr., doliczane do ceny biletu 13,32 zł.; przypadające za pierwsze 400 km.; za każdy dalszy kilometr po 1,66 gr.; doliczane do ceny biletu 17,98 zł., przypadającej za pierwsze 600 km.;

b) w klasie III za kilometry od 1 do 200 po 5,5 gr.; za kilometry od 201 do 400 po 4,5 gr., doliczane do ceny biletu 11 zł., przypadającej za pierwsze 200 km.; za kilometry od 401 do 600 po 3,5 gr., doliczane do ceny biletu 20 zł., przypadającej za pierwsze 400 km.; za każdy dalszy kilo-

metr po 2,5 gr, doliczane do ceny biletu 27 zł., przypadającej za pierwsze 600 km.;

c) w klasie II ceny biletów są $1\frac{1}{2}$ raza, a w klasie I — 2 i $\frac{1}{2}$ raza wyższe, niż w klasie III.

Ceny biletów dodatkowych kl. III na pociągi pośpieszne wynoszą czwartą część odnośnych cen biletów na pociągi osobowe i mieszane za pełne strefy po 100 klm., przyczem o ile cena biletu dodatkowego klasy III wynosi liczbę niepodzielną przez 20, to zaokrągla się ją wzwyż do liczby, podzielnej przez 20.

Ceny biletów dodatkowych na pociągi pośpieszne klasy II są $1\frac{1}{2}$ raza, a klasy I — $2\frac{1}{2}$ raza wyższe niż klasy III.

Ceny biletów na pociągi pośpieszne otrzymuje się przez dodanie do cen biletów na pociągi osobowe i mieszane cen biletów dodatkowych na pociągi pośpieszne, przypadających za daną strefę i klasę.

Ceny biletów na pociągi luksusowe (expressowe) otrzymuje się przez dodanie do cen biletów na pociągi pośpieszne połowy cen tychże biletów.

Ceny biletów dodatkowych na miejsca numerowane do siedzenia w wagonach osobowych (miejscówki), bez względu na rodzaj pociągu i odległość przejazdu, wynoszą: w klasie III — 1 zł., w klasie II — 1 zł.50 i w klasie I — 2 zł. 50 gr.

2. BILETY PERONOWE.

Cena biletu peronowego na wstęp jednorazowy do odgrodzonej części stacji wynosi 20 gr. Cena miesięcznego biletu peronowego na wstęp do odgrodzonej części stacji w ciągu wskazanego w bilecie okresu czasu wynosi trzydziestokrotną cenę biletu peronowego na wstęp jednorazowy.

3. PRZEWÓZ PSÓW.

Opłata za przewóz psów, zabieranych do wagonów osobowych, lub przewożonych w wagonach bagażowych, albo w osobnych pomieszczeniach wagonów pociągami osobowymi, mieszanymi lub pośpiesznymi wynosi połowę ceny odnośnego biletu klasy III.

Za przechowanie psów nieodebranych w ciągu 2-ch godzin po przybyciu ich na stację przeznaczenia, pobiera się po 8 gr. za sztukę i za każdą rozpoczętą godzinę.

4. PRZEWÓZ BAGAŻU.

Opłaty za przewóz oblicza się według stref po 10 km i według opłat jednostkowych za 10 kg, przytem każde zaczęte 10 km liczy się za pełną strefę, oraz każde zaczęte 10 kg za 10 kg.

Opłaty od 10 kg za daną odległość zaokrągla się zawsze do najbliższych pełnych groszy wzwyż. Najniższa należność za przewóz bagażu wynosi 30 gr.

Opłaty za przewóz bez względu na rodzaj pociągu od każdych 10 kg i za każdą strefę (stawki przewozowe) oblicza się: za kilometry od 1 do 200 po 6 gr.; za kilometry od 201 do 400 po 5,4 gr., doliczanych do stawki przewozowej 1,20 z., przypadającej za pierwsze 200 km; za kilometry od 401 do 600 po 4,8 gr. doliczane do stawki przewozowej 2,28 zł. przypadającej za pierwsze 400 km; za kilometry ponad 600 po 4,2., doliczane do stawki przewozowej 3,24 zł. przypadającej za pierwsze 600 kilometrów.

Za ubezpieczenie strat, mogących wyniknąć skutkiem nieterminowej dostawy bagażu, pobiera się od każdego zaczętego złotego zadeklarowanej sumy, oraz od każdych zaczętych 10 km. odległości przewozu — 0,2 gr. Przypadająca do pobrania należność zaokrągla się do pełnych groszy wzwyż.

Za bagaż, nie zabrany przez odbiorcę w ciągu 24 godzin od chwili przybycia odnośnego pociągu, kolej pobiera

opłatę za przechowanie po 20 gr. od sztuki za każdą zaczęłą dobę.

Za przewożenie bagażu przy wydaniu na żądanie odbiorcy kolej pobiera opłatę w wysokości 20 gr. od sztuki.

5. OPŁATA DODATKOWA.

Niezależnie od opłaty przy przewozie osób o ile ona przy obliczeniu według pełnej taryfy przekracza 1 zł., pobiera się od każdego biletu opłatę dodatkową w wysokości 10 gr. od każdego zaczętych 5 zł. ceny biletu.

6. OPŁATY ZA PRZEWÓZ DZIECI.

Dzieci do lat 4-ch dla których nie zażądano oddzielnego miejsca przewozi się bezpłatnie. Dzieci od lat 4 do 10 przewozi się za połowę opłaty dla dorosłych. Za taką opłatą przewozi się dzieci młodsze dla których zażądano osobnych miejsc.

Każdy podróżny może mieć przy sobie bez biletów najwyżej dwoje dzieci w wieku do kończonych lat 4, o ile dla nich nie zażąda miejsc oddzielnych. Za każde następne dziecko w tym wieku podróżny opłaca należność za przejazd przewidzianą dla dzieci w wieku od lat 4 do lat 10. Za taką opłatą przewozi się dzieci młodsze bez względu na ich ilość, jeżeli zażądano dla nich miejsc osobnych.

Jeżeli ceny biletów dla osób dorosłych ulegają niższe, to opłata za przejazd dzieci może być obrachowana na innej zasadzie, albo nie zawierać dalszej ulgi.

7. BILETY OKRESOWE.

Bilety okresowe: roczne, sezonowe i miesięczne, a na kolejach górnośląskich Dyrekcji Katowickiej również tygodniowe kl. IV są imienne, nie mogą być odstępowane i

uprawniania do nieograniczonej ilości przejazdów między dwiema wymienionemi w bilecie, nie dalej niż 100 klm. od siebie odległemi stacjami drogą najkrótszą.

Bilety okresowe wydaje się: roczne z ważnością na rok od 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października; sezonowe z ważnością na cztery miesiące od 1 maja do 31 sierpnia włącznie; miesięczne z ważnością na dany miesiąc kalendarzowy i tygodniowe kl. IV z ważnością na jeden tydzień od niedzieli do soboty włącznie.

Cena biletu tygodniowego kl. IV wynosi 5-krotną, a biletu miesięcznego 20 krotną cenę odnośnego biletu pełnego na przejazd jednorazowy pociągiem osobowym, sezonowego — 3 krotną, a rocznego — 9 krotną cenę biletu miesięcznego odnośnej relacji.

8. CENA BILETÓW PODMIEJSKICH.

Ceny biletów podmiejskich oblicza się w klasie III po 4 gr., w klasie II po 6 gr. za kilometr najmniej za 5 kilometrów. Za przewóz dzieci pobiera się połowę cen powyższych.

9. ULGI TARYFOWE DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Wychowawcy, bez różnicy płci i wieku wszelkich zakładów naukowych państwowych, oraz tych prywatnych, którym przyznane są prawa zakładów naukowych państwowych, korzystają w wagonach klasy III pociągów osobowych mieszanych z ulg następujących:

a) przy przejazdach tam i z powrotem: 1) na wakacje świąteczne, 2) na wakacje letnie, 3) do zakładów leczniczych, sanatoriów, stacji klimatycznych bez względu na porę roku — na leczenie dłuższe w myśl polecenia lekarza szkolnego — płać połowę ceny normalnej;

b) przy przejazdach na odległość nie dalszą niż 100 km. między stacją, w pobliżu której znajduje się dany zakład naukowy, a tą, w pobliżu której uczeń zamieszkuje,

płacą za miesięczne bilety uczniowskie $\frac{1}{4}$ ceny normalnych biletów miesięcznych. W razie przejazdu ulgowego wychowanków zakładów naukowych dla ociemniałych i głuchoniemych z ulgi pod literą a) korzystać może również osoba ich dozorująca, wymieniona w zaświadczeniu szkolnym.

Do wakacyj świątecznych zalicza się okresy następujących świąt wyznań chrześcijańskich według nowego względnie starego stylu: Bożego Narodzenia, Wielkiejnocy i Zielonych Świątek.

Okresy świąt wyznania mojżeszowego, w których uczniowie tego wyznania mogą korzystać z przejazdów ulgowych, ustala właściwa władza szkolna.

Ogółem młodzież szkolna z powodu wakacyj świątecznych ma prawo do przejazdów ulgowych nie więcej, niż trzykrotnie w ciągu roku kalendarzowego.

10. BILETY NA PRZEJAZD.

Każdy podróżny powinien posiadać bilet na przejazd.

Pod wyrazem „bilety” rozumieć należy wszelkiego rodzaju dowody ważne na przejazd kolejami żelaznymi.

Bilet wydany na nazwisko pewnej osoby lub na pewną grupę osób upoważnia do przejazdu tylko daną osobę lub też osobę wymienionej grupy.

Na biletach powinny być oznaczone:

- a) stacja wyjazdu i przeznaczenia;
- b) droga przejazdu; jeżeli użycie różnych dróg lub środków przewozowych jest dopuszczane, powinno to być na bilecie uwidocznione;
- c) rodzaj pociągu i klasa wagonu;
- d) opłata za przejazd lub odległość taryfowa;
- e) dzień, od którego zaczyna się ważność biletu;
- f) czas ważności.

Terminy ważności biletów powinny być określone w taryfie.

Bilety na przejazd jednorazowy na odległość do 100 km są ważne 1 dzień, ponad 100 do 400 km — 2 dni a ponad 400 km — 4 dni.

Pierwszy dzień ważności jest dzień datowania biletu.

Bilet wydany na pociąg, odchodzący według rozkładu jazdy o północy, otrzymuje datę dnia rozpoczynającego się.

Przejazd powinien być ukończony najpóźniej o północy ostatniego dnia ważności biletu.

11. ZWROT I ZAMIANA BILETÓW.

Podróżny, któremu nie można wyznaczyć miejsca w klasie, odpowiadającej jego biletowi, ma prawo żądać przewiezienia go w wagonie klasy niższej, w której są jeszcze miejsca wolne, za zwrotem różnicy w cenie biletu, lub też zaniechać podróży i żądać zwrotu należności, uiszczonej za bilet i za przewóz bagażu. W obu wypadkach podróżny niema prawa wymagać od kolei jakiegokolwiek odszkodowania.

W wypadkach zasługujących na uwzględnienie w szczególności w razie pomyłki lub choroby podróżnego może kolej przyjąć z powrotem bilety nieprzecięte, lub użyte niewątpliwie tylko do wyjścia na peron. W tym ostatnim wypadku przy zwrocie pieniędzy, nie potrąca się ceny biletu peronowego o tyle, o ile zaniechanie podróży nastąpiło z powodu przepełnienia pociągu, znacznie opóźnionego odjazdu pociągu, lub też straconego połączenia bezpośredniego, oraz w wypadkach, gdy peron nie jest odgrodzony.

W celu uzyskania prawa do zwrotu różnicy w cenie biletów, względnie całkowitej należności za bilet i przewóz bagażu, podróżny powinien bezzwłocznie przedstawić swój bilet zawiadowcy stacji do poświadczenia.

Na stacji wyjazdu podróżny ma prawo nie później, niż na pięć minut przed odejściem pociągu, żądać wymiany swego biletu na bilet klasy wyższej lub do pociągu o taryfie wyższej, za dopłatą różnicy cen. Kolej ma prawo od-

mówić wymiany, jeżeli bilet jest już przecięty przez kontrolera w pociągu.

Podróżny może przebyć przestrzeń, wskazaną w bilecie, częściowo w klasie wyższej lub w pociągu o taryfie wyższej, jeżeli dopłaci różnicę ceny. Taka zmiana warunków przejazdu jest niedopuszczalna, jeżeli podróżny posiada bilet, wydany na zasadzie taryfy, zawierającej pod tym względem ograniczenia.

12. SPÓŹNIANIE SIĘ PODRÓŻNYCH.

Podróżny, który się spóźnił, nie ma prawa do zwrotu należności za bilet. Jeżeli podróżny życzy sobie jechać innym pociągiem, niż wskazanym na jego bilecie, tego samego kierunku, lub też nie w dniu pierwszym ważności biletu, to powinien bez zwłoki przedstawić bilet właściwemu organowi stacyjnemu, który go poświadczy na obrany pociąg. Termin ważności biletu nie ulega przytem przedłużeniu. W razie obrania pociągu droższego, podróżny winien wyrównać różnicę.

TARYFY KOLEJOWE

ważne od 1 grudnia 1926 r.

Taryfa osobowa.

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szne		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
1—5	0,70	0,42	0,28	0,20	4,20	2,52	1,68
6	0,90	0,54	0,36	0,22	4,40	2,64	1,76
7	1,00	0,60	0,40	0,26	4,50	2,70	1,80
8	1,10	0,66	0,44	0,30	4,60	2,76	1,84
9	1,30	0,78	0,52	0,34	4,80	2,88	1,92
10	1,40	0,84	0,56	0,38	4,90	2,94	1,96
11	1,60	0,96	0,64	0,42	5,10	3,06	2,04
12	1,70	1,02	0,68	0,44	5,20	3,12	2,08
13	1,80	1,08	0,72	0,48	5,30	3,18	2,12
14	2,00	1,20	0,80	0,52	5,50	3,30	2,20
15	2,10	1,26	0,84	0,56	5,60	3,36	2,24
16	2,20	1,32	0,88	0,60	5,70	3,42	2,28
17	2,40	1,44	0,96	0,64	5,90	3,54	2,36
18	2,50	1,50	1,00	0,66	6,00	3,60	2,40
19	2,70	1,62	1,08	0,70	6,20	3,72	2,48
20	2,80	1,68	1,12	0,74	6,30	3,78	2,52
21	2,90	1,74	1,16	0,78	6,40	3,84	2,56
22	3,10	1,86	1,24	0,82	6,60	3,96	2,64
23	3,20	1,92	1,28	0,86	6,70	4,02	2,68
24	3,30	1,98	1,32	0,88	6,80	4,08	2,72
25	3,50	2,10	1,40	0,92	7,00	4,20	2,80
26	3,60	2,16	1,44	0,96	7,10	4,26	2,84
27	3,80	2,28	1,52	1,00	7,30	4,38	2,92
28	3,90	2,34	1,56	1,04	7,40	4,44	2,96
29	4,00	2,40	1,60	1,08	7,50	4,50	3,00
30	4,20	2,52	1,68	1,10	7,70	4,62	3,08

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szone		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
31	4,30	2,58	1,72	1,14	7,80	4,68	3,12
32	4,40	2,64	1,76	1,18	7,90	4,74	3,16
33	4,60	2,76	1,84	1,22	8,10	4,86	3,24
34	4,70	2,82	1,88	1,26	8,20	4,92	3,28
35	4,90	2,94	1,96	1,30	8,40	5,04	3,36
36	5,00	3,00	2,00	1,32	8,50	5,10	3,40
37	5,10	3,06	2,04	1,36	8,60	5,16	3,44
38	5,30	3,18	2,12	1,40	8,80	5,28	3,52
39	5,40	3,24	2,16	1,44	8,90	5,34	3,56
40	5,50	3,30	2,20	1,48	9,00	5,40	3,60
41	5,70	3,42	2,28	1,52	9,20	5,52	3,68
42	5,80	3,48	2,32	1,54	9,30	5,58	3,72
43	6,00	3,60	2,40	1,58	9,50	5,70	3,80
44	6,10	3,66	2,44	1,62	9,60	5,76	3,84
45	6,20	3,72	2,48	1,66	9,70	5,82	3,88
46	6,40	3,84	2,56	1,70	9,90	5,94	3,96
47	6,50	3,90	2,60	1,74	10,00	6,00	4,00
48	6,60	3,96	2,64	1,76	10,10	6,06	4,04
49	6,80	4,08	2,72	1,80	10,30	6,18	4,12
50	6,90	4,14	2,76	1,84	10,40	6,24	4,16
51 — 55	7,60	4,56	3,04	2,02	11,10	6,66	4,44
56 — 60	8,30	4,98	3,32	2,20	11,80	7,08	4,72
61 — 65	9,00	5,40	3,60	2,38	12,50	7,50	5,00
66 — 70	9,70	5,82	3,88	2,58	13,20	7,92	5,28
71 — 75	10,40	6,24	4,16	2,76	13,90	8,34	5,56
76 — 80	11,00	6,60	4,40	2,94	14,50	8,70	5,80
81 — 85	11,70	7,02	4,68	3,12	15,20	9,12	6,08
86 — 90	12,40	7,44	4,96	3,30	15,90	9,54	6,36
91 — 95	13,10	7,86	5,24	3,48	16,60	9,96	6,64
96 — 100	13,80	8,28	5,52	3,66	17,30	10,38	6,92

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szne		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
101—110	15,50	9,30	6,20	4,10	22,50	13,50	9,00
11—20	16,50	9,90	6,60	4,40	23,50	14,10	9,40
21—30	18,00	10,80	7,20	4,80	25,00	15,00	10,00
31—40	19,50	11,70	7,80	5,20	26,50	15,90	10,60
141—150	21,00	12,60	8,40	5,50	28,00	16,80	11,20
151—160	22,00	13,20	8,80	5,90	29,00	17,40	11,60
61—70	23,50	14,10	9,40	6,30	30,50	18,30	12,20
71—80	25,00	15,00	10,00	6,60	32,00	19,20	12,80
81—90	26,50	15,90	10,60	7,00	33,50	20,10	13,40
191—200	27,50	16,50	11,00	7,40	34,50	20,70	13,80
201—210	29,00	17,40	11,60	7,70	39,00	23,40	15,60
11—20	30,00	18,00	12,00	8,00	40,00	24,00	16,00
21—30	31,00	18,60	12,40	8,30	41,00	24,60	16,40
31—40	32,00	19,20	12,80	8,60	42,00	25,20	16,80
241—250	33,50	20,10	13,40	8,90	43,50	26,10	17,40
251—260	34,50	20,70	13,80	9,20	44,50	26,70	17,80
61—70	35,50	21,30	14,20	9,50	45,50	27,30	18,20
71—80	36,50	21,90	14,60	9,80	46,50	27,90	18,60
81—90	38,00	22,80	15,20	10,10	48,00	28,80	19,20
291—300	39,00	23,40	15,60	10,40	49,00	29,40	19,60
301—310	40,00	24,00	16,00	10,70	52,50	31,50	21,00
11—20	41,00	24,60	16,40	11,00	53,50	32,10	21,40
21—30	42,50	25,50	17,00	11,30	55,00	33,00	22,00
31—40	43,50	26,10	17,40	11,60	56,00	33,60	22,40
341—350	44,50	26,70	17,80	11,90	57,00	34,20	22,80
351—360	45,50	27,30	18,20	12,20	58,00	34,80	23,20
61—70	47,00	28,20	18,80	12,50	59,50	35,70	23,80
71—80	48,00	28,80	19,20	12,80	60,50	36,30	24,20
81—90	49,00	29,40	19,60	13,10	61,50	36,90	24,60
391—400	50,00	30,00	20,00	13,40	62,50	37,50	25,00

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szne		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
401—410	51,00	30,60	20,40	13,70	66,00	39,60	26,40
11— 20	52,00	31,20	20,80	13,90	67,00	40,20	26,80
21— 30	53,00	31,80	21,20	14,10	68,00	40,80	27,20
31— 40	53,50	32,10	21,40	14,40	68,50	41,10	27,40
441—450	54,50	32,70	21,80	14,60	69,50	41,70	27,80
451—460	55,50	33,30	22,20	14,80	70,50	42,30	28,20
61— 70	56,50	33,90	22,60	15,10	71,50	42,90	28,60
71— 80	57,00	34,20	22,80	15,30	72,00	43,20	28,80
81— 90	58,00	34,80	23,20	15,50	73,00	43,80	29,20
491—500	59,00	35,40	23,60	15,80	74,00	44,40	29,60
501—510	60,00	36,00	24,00	16,00	77,00	46,20	30,80
11— 20	60,50	36,30	24,20	16,20	77,50	46,50	31,00
21— 30	61,50	36,90	24,60	16,50	78,50	47,10	31,40
31— 40	62,50	37,50	25,00	16,70	79,50	47,70	31,80
541—550	63,50	38,10	25,40	16,90	80,50	48,30	32,20
551—560	64,00	38,40	25,60	17,20	81,00	48,60	32,40
61— 70	65,00	39,00	26,00	17,40	82,00	49,20	32,80
71— 80	66,00	39,60	26,40	17,60	83,00	49,80	33,20
81— 90	67,00	40,20	26,80	17,90	84,00	50,40	33,60
591—600	67,50	40,50	27,00	18,10	84,50	50,70	33,80
601—610	68,50	41,10	27,40	18,30	87,00	52,20	34,80
11— 20	69,00	41,40	27,60	18,50	87,50	52,50	35,00
21— 30	69,50	41,70	27,80	18,60	88,00	52,80	35,20
31— 40	70,00	42,00	28,00	18,80	88,50	53,10	35,40
641—650	71,00	42,60	28,40	19,00	89,50	53,70	35,80
651—660	71,50	42,90	28,60	19,10	90,00	54,00	36,00
61— 70	72,00	43,20	28,80	19,30	90,50	54,30	36,20
71— 80	72,50	43,50	29,00	19,50	91,00	54,60	36,40
81— 90	73,50	44,10	29,40	19,60	92,00	55,20	36,80
691—700	74,00	44,40	29,60	19,80	92,50	55,50	37,00

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szne		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
701 — 710	74,50	44,70	29,80	20,00	91,50	56,70	37,80
11 — 20	75,00	45,00	30,00	20,10	95,00	57,00	38 00
21 — 30	76,00	45,60	30,40	20,30	96,00	57,60	38,40
31 — 40	76,50	45,90	30,60	20,50	96,50	57,90	38,60
741 — 750	77,00	46,20	30,80	20,60	97,00	58,20	38,80
751 — 760	77,50	46,50	31,00	20,80	97,50	58,50	39,00
61 — 70	78,50	47,10	31,40	21,00	98,50	59,10	39,40
71 — 80	79,00	47,40	31,60	21,10	99,00	59,40	39,60
81 — 90	79,50	47,70	31,80	21,30	99,50	59,70	39,80
791 — 800	80,00	48,00	32,00	21,50	100,00	60,00	40,00
801 — 810	81,00	48,60	32,40	21,60	103,00	61,80	41,20
11 — 20	81,50	48,90	32,60	21,80	103,50	62,10	41,40
21 — 30	82,00	49,20	32,80	22,00	104,00	62,40	41,60
31 — 40	82,50	49,50	33,00	22,10	104,50	62,70	41,80
841 — 850	83,50	50,10	33,40	22,30	105 50	63,30	42,20
851 — 860	84,00	50,40	33,60	22,50	106,00	63,60	42,40
61 — 70	84,50	50,70	33,80	22,60	105,50	63 90	42,60
71 — 80	85,00	51,00	34,00	22,80	107,00	64,20	42,80
81 — 90	86,00	51,60	34,40	23,00	108,00	64,80	43,20
891 — 900	86,50	51,90	34,60	23,10	108,50	65,10	43,40
901 — 910	87,00	52,20	34,80	23,30	110,50	66,30	44,20
11 — 20	87,50	52,50	35,00	23,50	111,00	66,60	44,40
21 — 30	88,50	53,10	35,40	23,60	112,00	67,20	44,80
31 — 40	89,00	53,40	35,60	23,80	112,50	67,50	45,00
941 — 950	89,50	53,70	35,80	24,00	113,00	67,80	45,20
951 — 960	90,00	54,00	36,00	24,10	113,50	68,10	45,40
61 — 70	91,00	54,60	36,40	24,30	114,50	68,70	45,80
71 — 80	91,50	54,90	36,60	24,50	115,00	69,00	46 00
81 — 90	92,00	55,20	36,80	24,60	115,50	69,30	46,20
991 — 1000	92,50	55,50	37,00	24,80	116,00	69,60	46,40

Odległość kilometrów	C E N Y B I L E T Ó W						
	Na pociągi osobowe i mieszane				Na pociągi pośpie- szne		
	K l a s y						
	I	II	III	IV	I	II	III
	Z ł o t y c h						
1001—1010	93,50	56,10	37,40	25,00	118,50	71,10	47,40
11— 20	94,00	56,40	37,60	25,10	119,00	71,40	47,60
21— 30	94,50	56,70	37,80	25,30	119,50	71,70	47,80
31— 40	95,00	57,00	38,00	25,50	120,00	72,00	48,00
1041—1050	96,00	57,60	38,40	25,60	121,00	72,60	48,40
1051—1060	96,50	57,90	38,60	25,80	121,50	72,90	48,60
61— 70	97,00	58,20	38,80	26,00	122,00	73,20	48,80
71— 80	97,50	58,50	39,00	26,10	122,50	73,50	49,00
81— 90	98,50	59,10	39,40	26,30	123,50	74,10	49,40
1091—1100	99,00	59,40	39,60	26,40	124,00	74,40	49,60
1101—1110	99,50	59,70	39,80	26,60	126,00	75,60	50,40
11— 20	100,00	60,00	40,00	26,80	126,50	75,90	50,60
21— 30	101,00	60,60	40,40	26,90	127,50	76,50	51,00
31— 40	101,50	60,90	40,60	27,10	128,00	76,80	51,20
1141—1150	102,00	61,20	40,80	27,30	128,50	77,10	51,40
1151—1160	102,50	61,50	41,00	27,40	129,00	77,40	51,60
61— 70	103,50	62,10	41,40	27,60	130,00	78,00	52,00
71— 80	104,00	62,40	41,60	27,80	130,50	78,30	52,20
81— 90	104,50	62,70	41,80	27,90	131,00	78,60	52,40
1191—1200	105,00	63,00	42,00	28,10	131,50	78,90	52,60

Taryfa bagażowa

Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)
	złotych		złotych		złotych
1— 10	0,06	301—310	1,80	601—610	3,29
11— 20	0,12	11— 20	1,85	11— 20	3,33
21— 30	0,18	21— 30	1,91	21— 30	3,37
31— 40	0,24	31— 40	1,96	31— 40	3,41
41— 50	0,30	341—350	2,01	641—650	3,45
51— 60	0,36	351—360	2,07	651—660	3,50
61— 70	0,42	61— 70	2,12	61— 70	3,54
71— 80	0,48	71— 80	2,18	71— 80	3,58
81— 90	0,54	81— 90	2,23	81— 90	3,62
91— 100	0,60	391—400	2,28	691—700	3,66
101—110	0,66	401—410	2,33	701—710	3,71
11— 20	0,72	11— 20	2,38	11— 20	3,75
21— 30	0,78	21— 30	2,43	21— 30	3,79
31— 40	0,84	31— 40	2,48	31— 40	3,83
141—150	0,90	441—450	2,52	741—750	3,87
151— 60	0,96	451—460	2,57	751—760	3,92
61— 70	1,02	61— 70	2,62	61— 70	3,96
71— 80	1,08	71— 80	2,67	71— 80	4,00
81— 90	1,14	81— 90	2,72	81— 90	4,04
191—200	1,20	491—500	2,76	791—800	4,08
201—210	1,26	501—510	2,81	801—810	4,13
11— 20	1,31	11— 20	2,86	11— 20	4,19
21— 30	1,37	21— 30	2,71	21— 30	4,21
31— 40	1,42	31— 40	2,96	31— 40	4,25
241—250	1,47	541—550	3,00	841—850	4,29
25— 260	1,53	551—560	3,05	851—860	4,34
61— 70	1,58	61— 70	3,10	61— 70	4,38
71— 80	1,64	71— 80	3,15	71— 80	4,42
81— 90	1,69	81— 90	3,20	81— 90	4,46
291—300	1,74	591—600	3,24	891—900	4,50

Taryfa bagażowa.

Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za prze- wóz 10 kg bagażu (Stawki przewo- zowe)
	złotych		złotych		złotych
901 — 910	4,55	1001 — 1010	4,97	1101 — 1110	5,39
11 — 20	4,59	11 — 20	5,01	11 — 20	5,43
21 — 30	4,63	21 — 30	5,05	21 — 30	5,47
31 — 40	4,67	31 — 40	5,09	31 — 40	5,51
941 — 950	4,71	1041 — 1050	5,13	1141 — 1150	5,55
951 — 960	4,76	1051 — 1060	5,18	1151 — 1160	5,60
61 — 70	4,80	61 — 70	5,22	61 — 70	5,64
71 — 80	4,84	71 — 80	5,26	71 — 80	5,68
81 — 90	4,88	81 — 90	5,30	81 — 90	5,72
991 — 1000	4,92	1091 — 1100	5,34	1191 — 1200	5,76

Taryfa za przewóz czasopism, broszur i książek.

Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. czaso- pism, bro- szur i książ- ek (Staw- ki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. czaso- pism, bro- szur i książ- ek (Staw- ki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. czaso- pism, bro- szur i książ- ek (Staw- ki przewo- zowe)
	złotych		złotych		złotych
1 — 10	0,04	101 — 110	0,40	201 — 210	0,76
11 — 20	0,08	11 — 20	0,44	11 — 20	0,79
21 — 30	0,11	21 — 30	0,47	21 — 30	0,82
31 — 40	0,15	31 — 40	0,51	31 — 40	0,85
41 — 50	0,18	141 — 150	0,54	241 — 250	0,89
51 — 60	0,22	151 — 160	0,58	251 — 260	0,92
61 — 70	0,26	61 — 70	0,62	61 — 70	0,95
71 — 80	0,29	71 — 80	0,65	71 — 80	0,98
81 — 90	0,33	81 — 90	0,69	81 — 90	1,02
91 — 100	0,36	191 — 200	0,72	291 — 300	1,05

Taryfa za przewóz czasopism, broszur i książek.

Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. cza- sopism, bro- szur i ksią- żek (Staw- ki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. cza- sopism, bro- szur i ksią- żek (Staw- ki przewo- zowe)	Odległość kilometrów	Oplaty za przewóz 10 kg. cza- sopism, bro- szur i ksią- żek (Staw- ki przewo- zowe)
	złotych		złotych		złotych
301—310	1,08	601—610	1,98	901—910	2,74
11—20	1,11	11—20	2,01	11—20	2,76
21—30	1,15	21—30	2,03	21—30	2,79
31—40	1,18	31—40	2,06	31—40	2,81
341—350	1,21	641—650	2,08	941—950	2,84
351—360	1,24	651—660	2,11	951—960	2,86
61—70	1,28	61—70	2,13	61—70	2,89
71—80	1,31	71—80	2,16	71—80	2,91
81—90	1,34	81—90	2,18	81—90	2,94
391—400	1,37	691—700	2,21	99—1000	2,96
401—410	1,40	701—710	2,23	1001—1010	2,99
11—20	1,43	11—20	2,26	11—20	3,01
21—30	1,46	21—30	2,28	21—30	3,04
31—40	1,49	31—40	2,31	31—40	3,06
441—450	1,52	741—750	2,33	1041—1050	3,09
451—460	1,55	751—760	2,36	1051—1060	3,11
61—70	1,58	61—70	2,38	61—70	3,14
71—80	1,61	71—80	2,41	71—80	3,16
81—90	1,63	81—90	2,43	81—90	3,19
491—500	1,66	791—800	2,46	1091—1100	3,21
501—510	1,69	801—810	2,48	1101—1110	3,24
11—20	1,72	11—20	2,51	11—20	3,27
21—30	1,75	21—30	2,53	21—30	3,29
31—40	1,78	31—40	2,56	31—40	3,32
541—550	1,81	841—850	2,58	1141—1150	3,34
551—560	1,84	851—860	2,61	1151—1160	3,37
61—70	1,86	61—70	2,64	61—70	3,39
71—80	1,89	71—80	2,66	71—80	3,42
81—90	1,92	81—90	2,69	81—90	3,44
591—600	1,95	891—900	2,71	1191—1200	3,47

Taryfa za przewóz przesyłek nadzwyczajnych.

Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)		Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)		Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)	
	pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym		pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym		pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym
złoty		złoty		złoty		złoty		
1—10	0,08	0,83	201—210	1,58	2,33	401—410	2,92	3,67
11—20	0,15	0,90	11—20	1,64	2,39	11—20	2,98	3,73
21—30	0,23	0,98	21—30	1,72	2,47	21—31	3,04	3,79
31—40	0,30	1,05	31—40	1,78	2,53	31—40	3,10	3,85
41—50	0,38	1,13	241—250	1,84	2,59	441—450	3,15	3,90
51—60	0,45	1,20	251—260	1,92	2,67	451—460	3,22	3,97
61—70	0,53	1,28	61—70	1,98	2,73	61—70	3,28	4,03
71—80	0,60	1,35	71—80	2,05	2,80	71—80	3,34	4,09
81—90	0,68	1,43	81—90	2,12	2,87	81—90	3,40	4,15
91—100	0,75	1,50	291—300	2,18	2,93	491—500	3,45	4,20
101—110	0,83	1,58	301—310	2,25	3,00	501—510	3,52	4,27
11—20	0,90	1,65	11—20	2,32	3,07	11—20	3,58	4,33
21—30	0,98	1,73	21—30	2,39	3,14	21—30	3,64	4,39
31—40	1,05	1,80	31—40	2,45	3,20	31—40	3,70	4,45
141—150	1,13	1,88	341—350	2,52	3,27	541—550	3,75	4,50
151—160	1,20	1,95	351—360	2,59	3,34	551—560	3,82	4,57
61—70	1,28	2,03	61—70	2,65	3,40	61—70	3,88	4,63
71—80	1,35	2,10	71—80	2,73	3,48	71—80	3,94	4,69
81—90	1,43	2,18	81—90	2,79	3,54	81—90	4,00	4,75
191—200	1,50	2,25	391—400	2,85	3,60	591—600	4,05	4,80

Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)		Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)		Odległość kilo- metrów	Opłaty za przewóz 10 kg. przesyłek nadzw. (Stawki przewozowe)	
	pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym		pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym		pociąg osobowy lub mie- szanym	pociąg osobowy lub mie- szanym
	złotych			złotych			złotych	
601—610	4,12	4,87	801—810	5,17	5,92	1001—1010	6,22	6,97
11—20	4,17	4,92	11—20	5,22	5,97	11—20	6,27	7,02
21—30	4,22	4,97	21—30	5,27	6,02	21—30	6,32	7,07
31—40	4,27	5,02	31—40	5,32	6,07	31—40	6,37	7,12
641—650	4,32	5,07	841—850	5,37	6,12	1041—1050	6,42	7,17
651—660	4,38	5,13	851—860	5,43	6,18	1050—1060	6,48	7,23
61—70	4,43	5,18	61—70	5,48	6,23	61—70	6,53	7,28
71—80	4,48	5,23	71—80	5,53	6,28	71—80	6,58	7,33
81—90	4,53	5,28	81—90	5,58	6,33	81—90	6,63	7,38
691—700	4,58	5,33	891—900	5,63	6,38	1091—1100	6,68	7,43
701—710	4,64	5,39	901—910	5,69	6,44	1101—1110	6,74	7,49
11—20	4,69	5,44	11—20	5,74	6,49	11—20	6,79	7,54
21—30	4,74	5,49	21—30	5,79	6,54	21—30	6,84	7,59
31—40	4,79	5,54	31—40	5,84	6,59	31—40	6,89	7,64
741—750	4,84	5,59	941—950	5,89	6,64	1141—1150	6,94	7,69
751—760	4,90	5,65	951—960	5,95	6,70	1151—1160	7,00	7,75
61—70	4,95	5,70	61—70	6,00	6,75	61—70	7,05	7,80
71—80	5,00	5,75	71—80	6,05	6,80	71—80	7,10	7,85
81—90	5,05	5,80	81—90	6,10	6,85	81—90	7,15	7,90
791—800	5,10	5,85	991—1000	6,15	6,90	1191—1200	7,20	7,95

TARYFA TOWAROWA.

Obowiązująca na kolejach polskich Taryfa Towarowa składa się z 5-ciu części, oraz z Wykazu Odległości Taryfowych i Spisu stacyj. Część I stanowią Przepisy Przewozowe, wraz załącznikami, dotyczącymi przewozu zwierząt żywych, towarów przyjmowanych do przewozu warunkowo, oraz sposobu ładowania wagonów towarowych. Część II są to tak zwane Postanowienia Taryfowe ogólne i specjalne. Część III obejmuje nomenklaturę i klasyfikację towarów. Część IV tabelę opłat przewozowych, wreszcie w części V wszystkie taryfy wyjątkowe. Część I Taryfy Towarowej w obecnem brzmieniu, obowiązuje od dnia 1 maja 1925 r. pozostałe zaś części, od 10 lutego 1926 r. Wszystkie powyższe części ulegały pewnym drobnym zmianom i uzupełnieniom, zależnym od fluktuacji życia gospodarczego i rozwoju gospodarki kolejowej.

Taryfa Towarowa dzieli wszystkie przesyłki na pośpieszne i zwyczajne, oraz w zależności od wagi na przesyłki drobne o wadze mniejszej niż 5000 kg, półwagonowe o wadze 5000 kg i więcej, wreszcie całowagonowe o wadze 10000 kg i więcej.

Termin dostawy przesyłki nie może przekraczać norm maksymalnych, ustalonych dla przesyłek zwyczajnych w następujący sposób: na przyjęcie przesyłki do przewozu — 2 doby, na przewóz 2 doby, na każde rozpoczęte 250 klm. Dla przesyłek pośpiesznych terminy te są zmniejszone do połowy. Przesyłki drobne załadowuje i wyładowuje kolej, a przesyłki pół i całowagonowe nadawca, względnie odbiorca towaru, przyczem czas do wykonania tych czynności ustanowiony jest na 10 godzin. Za przetrzymanie wagonu pobierane są opłaty (postojowe), obliczane w pierwszym dniu za każdą rozpoczętą godzinę (50 groszy), a następnie za każdą rozpoczętą dobę (12 złotych za drugą, 18 złotych za trzecią i każdą następną dobę).

Ilość klas, przyjęta dla przesyłek towarowych zwyczajnych wynosi 9, z których klasa I jest najdroższa, a

klasa IX najtańsza. Pozatem istnieje 6 klas wyjątkowych, stosowanych do przewozów ulgowych i oznaczonych literami A, B, C, E, F i G ze stawkami zmniejszającymi się w tym samym porządku. Osobną klasę stanowi schemat opłat dla przesyłek pośpiesznych. Klasy I, II i III stosują się do przewozu przesyłek drobnych. Pozostałe 6 klas, oraz klasa III dla towarów najdroższych, stosują się do przesyłek pół — i całowagonowych. Klasy wyjątkowe mają zastosowanie tylko do przesyłek całowagonowych. Każda z sześciu ostatnich klas normalnych dzieli się na trzy rubryki a, b. i c., z których pierwsza, zawierająca opłaty najwyższe stosuje się do przesyłek półwagonowych z obliczeniem przewoźnego za wagę rzeczywistą przesyłki, najmniej jednak za 5000 kg., rubryka b stosuje się do przesyłek wagonowych o wadze 10000 kg., wreszcie rubryka c. o opłatach najniższych — do przesyłek o wadze co najmniej 15000 kg. Za szereg towarów, nadawanych luzem t. j. bez opakowania, przewoźne oblicza się za ładowność użytego do przewozu wagonu. Wagę przesyłek zaokrągla się w ten sposób, że przy przesyłkach drobnych każde zaczęte 10 kg. liczy się za pełne 10 kg., a przy przesyłkach pół — całowagonowych każde zaczęte 100 kg. liczy się za 100 kg. Na żądanie nadawcy przesyłki pośpieszne mogą być przewożone pociągami osobowymi ze zwykłą przewoźnego o 25%, oraz pociągami pośpiesznymi osobowymi ze zwykłą o 50%. Za przewóz szeregu towarów, wyszczególnionych w taryfie, które w stosunku do swej wagi zajmują dużo miejsca w wagonie, przewoźne oblicza się według odnośnych klas taryfowych, podwyższonych o 50%, o ile towary te nadawane są jako przesyłki drobne. Opłaty stacyjne włączone są do stawek przewozowych, natomiast oblicza się oddzielnie opłatę za różne czynności dodatkowe, wykonywane przez kolej na żądanie nadawcy, jak ważenie, liczenie sztuk, reekspedycja i t. p.

Odrębny sposób obliczania przewozowego stosuje się przy przewozie zwierząt żywych i drobiu, nadawanych w przesyłkach całowagonowych. Obliczanie należności za ta-

kie przewozy odbywa się według stawek, ustanowionych od wagonu i kilometra z zachowaniem ogólnego systemu strefowego i różniczkowego i ujętych w schematy czterech klas taryfowych :A, B, C, D które stosuje się zależnie od ilości sztuk zwierząt załadowanych do wagonu względnie — od ilości podóg w wagonach piętrowych. Taryfa określa maksymalne ilości sztuk zwierząt, które mogą być załadowane do wagonu przy zastosowaniu odpowiednich stawek wagonowych. Za sztuki załadowane ponad normę, jak również przy przesyłkach zwierząt pojedynczych, przewoźne oblicza się od sztuki i kilometra, przyczem stawki za zwierzęta załadowane ponad normę w przesyłkach całowagonowych są niższe od stawek za przewóz zwierząt pojedynczych, np. za konie, stawki te wynoszą resp. 10 i 12 gr.; za bydło rogate rosłe 7 i 10 gr., za świnie 4 i 5 gr.

Budowa schematu wszystkich klas taryfowych jest różniczkowa. Przewoźne na odległościach do 50 klm. dolicza się za każdy kilometr przebiegu, od 51 do 100 kilometrów — zastrefy 5-kilometrowe, a powyżej 100 kilometrów — za strefy 10-kilometrowe. Różniczkowanie odbywa się co 100 kilometrów i kończy się na 600 kilometrach, poczem za dalsze odległości pobiera się opłata jednostowa, przypadająca za ostatnią strefę 10-kilometrową. Minimum odległości za którą oblicza się przewoźne jest — 5 kilometrów.

Za przewóz towarów w wagonach krytych dopłaca się 5% przewoźnego. Wyjątek od tej zasady stanowi węgiel.

Układ nomenklatury towarów ustala podział towarów na 18 działów, według pochodzenia, lub przeznaczenia ich, a mianowicie :

- Dział I. Płody rolne i ogrodnicze.
- „ II. Wytwory przemysłu fabryczno-rolnego.
- „ III. Produkty hodowli i rybactwa.
- „ IV. Wyroby rzeźnicze i masarskie.
- „ V. Wytwory garbarskie i kuśnierskie oraz wyroby ze skóry, kości, rogu, szczeciny i włosa.

- Dział VI. Materiały leśne i wyroby z drzewa.
„ VII. Papier i wyroby papiernicze.
„ VIII. Wytwory przemysłu górniczego.
„ IX. Wytwory przemysłu szklarskiego, ceramicznego, cementowego i betonowego.
„ X. Wytwory przemysłu metalurgicznego.
„ XI. Wytwory przemysłu mechanicznego i metalowego.
„ XII. Wytwory przemysłu chemicznego.
„ XIII. Wytwory przemysłu gumowego.
„ XIV. Surowce włókniste i wytwory przemysłu włókienniczego.
„ XV. Odzież, obuwie, bielizna, galanterja, przedmioty zbytku i kosztowności.
„ XVI. Sprzęty domowe, wewnętrzne urządzenia mieszkań, przybory biurowe, szkolne i sklepowe.
„ XVII. Artykuły kolonjalne i gastronomiczne.
„XVIII. Różne.

Każdy z działów dzieli się na kilka ściślejszych grup rodzajowych. Wszystkich grup jest 130 i każda z nich składa się znowu z szeregu pozycji towarowych, zaliczonych do poszczególnych klas taryfowych.

Taryfy wyjątkowe dzielą się na wewnętrzne oraz wywozowe, przywozowe i tranzytowe. Ilość ich jest zmienna, zależnie od wymogów życia gospodarczego kraju. Obecnie istnieje 30 taryf wyjątkowych wewnętrznych, oznaczonych kolejnymi cyframi arabskimi, oraz 44 taryfy zagraniczne (wywozowe, przywozowe, tranzytowe) oznaczone kolejnymi cyframi rzymskimi. Z ważniejszych towarów, korzystających w obrocie wewnętrznym z ulg taryfowych, należy wymienić węgiel, materiały drzewne, przetwory naftowe i materiały budowlane. W obrocie z zagranicą popierany jest taryfowo wywóz następujących ważniejszych towarów: niektóre ziemiopłody, produkty hodowlane i wytwory przemysłu fabryczno-rolniczego, materiały drzewne, węgiel kamienny, przetwory naftowe, cement,

sól, wyroby ceramiczne, niektóre wytwory przemysłu chemicznego, z metali zaś cynk, ołów, żelazo i stal. Przy imporcie z taryf wyjątkowych korzystają silniki, maszyny i aparaty elektryczne, bawełna, juta i wełna, wszelkie rudy żelazne, oraz rudy cynku, ołowiu, miedzi, siarki i fosforów.

Omawiana taryfa towarowa stosowana jest na wszystkich normalnotorowych kolejach państwowych, jak również na kolejach prywatnych, pozostających pod zarządem państwowym, jednakże przy przewozach uskutecznianych częściowo kolejami państwowymi i częściowo prywatnymi, przewoźne oblicza się oddzielnie za łączną odległość kolei państwowych i oddzielnie za koleje prywatne. Wyjątek od tej zasady stanowią koleje prywatne eksploatowane przez Państwo: Herby—Kielce, Łódź — Koluszki, oraz Lwów—Bełżec, gdzie przewoźne oblicza się za łączną odległość tych kolei i kolei państwowych.

Na kolejach wąskotorowych użytku publicznego zarówno państwowych jak i prywatnych, ma zastosowanie taryfa oddzielna, zawierająca przepisy bardziej uproszczone i ilość klas taryfowych zmniejszoną do 6, natomiast stawki przewozowe są wyższe od normalnych o 26 do 50%.

Na kolejach, położonych na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, będących pod zarządem polskim, obowiązuje dotychczas taryfa niemiecka, której stawki przewozowe są naogół znacznie wyższe od polskich. Przy przewozach, dokonywanych częściowo kolejami polskimi i częściowo gdańskimi, przewoźne oblicza się oddzielnie za odległości na kolejach polskich, według taryfy polskiej i oddzielnie za odległości na kolejach gdańskich, według taryfy niemieckiej, jednak cały szereg taryf wyjątkowych polskich zagranicznych, tak przywozowych, jak i wywozowych, ustanawia dla licznych towarów, będących przedmiotem obrotu z zagranicą przez porty w Gdańsku i Gdyni, — obliczanie przewoźnego za łączną odległość kolei polskich i gdańskich, według taryfy polskiej.

wóz towarów.

Wóz towarny.

S			Y			Ł			E			K												
pół i cało - wagonowych																								
V					VI					VII					VIII					IX				
n a j m n i e j z a																								
5000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.	5 000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.	5 000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.	5 000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.	5 000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.	5 000 kg.	10 000 kg.	15 000 kg.							
a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)	a)	b)	c)							
k i l o g r a m ó w																								
38	32	26	26	75	70	25	25	25	24	23	23	23	23	23	23	22	22							
105	90	75	75	130	120	65	65	65	59	53	53	53	49	45	45	43	40							
180	155	130	130	235	208	110	110	110	98	85	85	85	78	70	70	65	60							
310	273	235	235	330	285	180	180	180	160	140	140	140	127	113	113	102	90							
430	380	330	330	400	347	240	240	240	215	190	190	190	170	149	149	131	113							
525	463	400	400	465	403	293	293	293	259	225	225	225	199	172	172	153	133							
605	535	465	465	520	450	340	340	340	297	254	254	254	222	190	190	171	151							
675	595	520	520	575	493	380	380	380	329	277	277	277	242	206	206	186	166							
745	660	575	575	630	545	420	420	420	360	300	300	300	261	222	222	202	181							
815	723	630	630	685	593	460	460	460	392	323	323	323	281	238	238	217	196							
885	785	685	685	740	640	500	500	500	423	346	346	346	300	254	254	233	211							
955	848	740	740	795	688	540	540	540	455	369	369	369	320	270	270	248	226							
1025	910	795	795	850	735	580	580	580	486	392	392	392	339	286	286	264	241							
1095	973	850	850			620	620	620	518	415	415	415	359	302	302	279	256							

Klasy taryfowe, według których przewożone są najważniejsze towary w przesyłkach pół lub całowagonowych:

Nazwa towaru	Klasa	
	zwyczajna	wyjatkowa
Zboże (wszelkie)	VI	
Mąka (wszelka)	V	
Cukier (kryształ, rafinada)	III	
Spirytus i wódki	III	
Mięso	V	
Skóry surowe	VI	
Mater. drzewne użytkowe nieobrobione	VII	E, G
„ „ „ obrobione	„	B
Drzewo opałowe	G	
Węgiel kamienny	VII	C, F
Ropa naftowa	VI	według specjalnych tabel stacyjnych
Ropa oczyszczona	IV	
Benzyna	III	
Cegła wapienno-piaskowa	IX	G
Żelazo i stal surowe	VIII	
Cement, beton, wapno hydrauliczne	VIII	G
Rudy	VIII	F, G
Maszyny i aparaty	III i IV	
Nawozy sztuczne	VIII i IX	
Tkaniny	III	
Urządzenia domowe używane	VII	

Poniżej podane są stawki przewozowe wszystkich klas taryfowych normalnych i wyjątkowych dla najważniejszych odległości.

Tabela opłat za przewóz zwierząt i drobiu.

Za odległość kilometrów	Opłaty w groszach za wagon			
	Klasy przesyłek zwyczajnych			
	A	B	C	D
100	9300	9800	10400	10900
200	16400	17500	18700	19700
300	22500	24100	25800	27400
400	27800	29900	32200	34300
500	32400	35200	38000	40700
600	37000	40500	43800	47100
700	41600	45800	49600	53500
800	46200	51100	55400	59900
900	50800	56400	61200	66300
1000	55400	61700	67000	72700
1100	60000	67000	72800	79100
1200	64600	72300	78600	85500

T a r y f y
pocztowa, telegraficzna i telefoniczna.

Taryfa pocztowa

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
1) Listy	do wagi 20 g.	20	do wagi 20 g.	40
a) prywatne	ponad 20 do 250 g. . . .	40	za każde dalsze 20 g. . .	20
	ponad 250 do 500 g. . . .	80	Do Austrii, Czechosłowacji, Rumunii, Węgier:	
b) urzędowe	do wagi 20 g.	20	do wagi 20 g.	30
	ponad 20 do 250 g. . . .	40	za każde dalsze 20 g. . .	20
	ponad 250 do 2000 g. . . .	60	Najwyższa dopuszczalna waga 2 kg.	
	Wymiary w każdym z trzech kierunków najwyżej 45 cm., rulony: najwyżej 75 cm. długości, 10 cm. w średnicy.		Wymiary jak w obrocie wewnętrznym.	
2) Kartki pocztowe	pojedyncze	10	pojedyncze lub za każdą część kartki z opłaconą odpowiedzią	25
	z odpowiedzią	20	Do Austrii, Czechosłowacji, Rumunii i Węgier	20
	Wymiary: największy 15×10,5 cm., najmniejszy 10×7 cm.		Wymiary jak w obrocie wewnętrznym.	
3) Druki	do wagi 50 g.	5	za każde 50 g.	10
a) prywatne	ponad 50 do 100 g.	10	Najwyższa waga 2 kg. Waga pojedynczo wysyłanych tomów może wynosić 3 kg.	
	ponad 100 do 250 g. . . .	15	Wymiary jak dla listów.	
	ponad 250 do 500 g. . . .	30		
	ponad 500 do 1000 g. . . .	40		
	ponad 1000 do 2000 g. . . .	60		
	(tylko pojedynczo wysyłane tomy)			

Taryfa pocztowa ogłoszona jako rozporządzenie Ministra P. i H. z 24 lipca 1926 r. (Dz. U. № 88 poz. 490), obowiązuje również, o ile chodzi o obrót wewnętrzny w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3 ze zmianami, podanemi pod poz. 9 Taryfy i poz. 1), 2) 11) i 34) Należytości dodatkowych.

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
b) urzędowe	do wagi 50 g. ponad 50 do 100 g. . . ponad 100 do 250 g. . . ponad 250 do 2000 g. . Wymiary jak dla listów.	5 10 15 30		
c) Kartki widokowe oraz kartki świąteczne (Boże Narodzenie i Nowy Rok)	zawierające na stronie przedniej pozdrowienia, życzenia lub inne formułki grzeczności wyrażone najwyżej w pięciu słowach lub przy pomocy pięciu ogólnie przyjętych liter początkowych Wymiary jak dla kartek pocztowych.	5	warunki jak w obrocie wewnętrznym	10
d) Bilety wizytowe	zawierające życzenia, kondolencje lub inne formułki grzeczności, wyrażone najwyżej w 5 słowach lub przy pomocy 5 ogólnie przyjętych liter początkowych podlegają opłacie dla druków do wagi 50 gramów, o ile są przesłane w otwartej kopercie z napisem na stronie przedniej „Druk“.		Wymiary jak dla kartek pocztowych. Warunki jak w obrocie wewnętrznym.	
4) Druki dla ociemniałych	do wagi 3000 g. . . . Wymiary jak dla listów.	3	za każde 1000 g. Do Austrii, Czechosłowacji i Węgier do wagi 3000 g. Najwyż. waga 3 kg. Wymiary jak dla listów.	5 3

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
5) Papiery handlo- we	do wagi 250 g. ponad 250 do 500 g. . ponad 500 do 1000 g. . Wymiary jak dla li- stów.	15 30 40	za każde 50 g. . . najmniej jednak . . Najwyż. waga 2 kg. Wymiary jak dla listów.	10 40
6) Próbki towa- rów	do wagi 250 g. ponad 250 do 500 g. . Wymiary: 45×20×10 cm.; rulony 45×15 cm.	15 30	za każde 50 g. . . najmniej jednak . . Najwyż. waga 500 g. Warunki jak w obro- cie wewnętrznym .	10 20
7) Przesył- ki mie- szane : (druki - próbki towa- rów, pa- piery handlo- we)	do wagi 250 g. ponad 250 do 500 g. . ponad 500 do 1000 g. . Waga i wymiary po- szczególnych części składowych przesyłki nie mogą przekraczać norm przepisanych dla każdej z tych części.	15 30 40	za każde 50 g. . . najmniej jeżeli przesyłka skła- da się z druku i próbki towarów. W innych wypadkach najmniej Najwyższa waga ogólna 2 kg. Waga i wymiary poszczególnych czę- ści składowych prze- syłki nie mogą prze- kraczać norm prze- pisanych dla każdej z tych części.	10 20 40
Poz. 8. I. Czasopi- sma. a) prenu- mero- wane za po- średn. pocztą	I. Opłata za przesła- nie i doręczenie: Za każdy egzemplarz do wagi 25 gr.: 18% o- płaty za druki do wagi 50 gr.; do wagi 50 gr. i 100 gr.: 20% opłaty za druki do 50 gr. wzgl. 100 gr.; ponad 100 gr.			

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
	wagi: 15% opłaty za druki odpowiedniej wagi. Za czasopisma wychodzące 2 razy dziennie lecz rozsyłane raz dziennie oblicza się należytość według łącznej wagi obydwu numerów. II. Należytość manipulacyjna: Za czasopisma wychodzące pięć razy na tydzień lub częściej — od każdego egzemplarza abonowanego czasopisma — miesięcznie . . Za czasopisma wychodzące rzadziej niż 5 razy na tydzień od każdego wysłanego numeru abonowanego czasopisma Obie powyższe opłaty, podane w zaokrąglonej jednej kwocie w cenniku czasopism pobiera się zgóry przy zamawianiu czasopism. Za przesyłanie zaległych egzemplarzy za bieżący najkrótszy dla danego czasopisma okres prenumeraty nie pobiera się żadnej dodatkowej opłaty.	10		
		$\frac{1}{2}$		

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
b) przekazywane przez wydawców.	Pobiera się opłatę wskazaną pod I, lecz tylko ryczałtem zgóry.		Za każde 50 gr. . 10 Do Argentyny, Belgji, Bułgarji, Estonji, Francji, Królestwa Serbów, Kroatów i Słoweńców, Luksemburga, Łotwy, Portugalji, Rumunji i Terytorjum Sarry: Za każde 50 gr. . 5 Do Austrii, Czechosłowacji i Węgier — jak w obrocie wewnętrznym. Waga i wymiary jak dla druków.	
II. Dodatki do czasopism.	a) Dodatki zwyczajne dołączone do jednego egzemplarza czasopisma nie podlegają opłacie, jeśli waga pojedynczego dodatku lub wszystkich dodatków łącznie nie przekracza 100 gr wagi. Za dodatki zwyczajne ponad 100 gr. wagi pobiera się opłatę w wysokości 30% taryfowej opłaty dla druków prywatnych (poz. 3a) odpowiedniej wagi. Dołączane do czasopism przez wydawcę blankiety wpłat P.K.O. i przekazy poczt. na wznowienie prenumer. wolne są od opłaty.			

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
	b) Za dodatki nad- zwyczajne dołączone go jednego egzempla- rza czasopisma pobie- ra się przy nadaniu 80% taryfowej opłaty dla druków prywatn. (poz. 3a) odpowiedniej wagi.			
9) Listy warto- ściowe a) prywa- tne i urzęd- owe	jak za list polecony od- powiedniej wagi, nale- żność od deklarowanej wartości za każde 100 złotych lub część tych- że ponadto opłata dodat- kowa bez względu na wagę lub wysokość deklaro- wanej wartości. Przy listach prywa- tnych podana wartość nie może przekraczać 10.000 zł., przy listach urzędowych władz i urzędów państwowych 100.000 zł. Za listy wartościowe, prywatne i urzędowe nadawane w stanie o- twartym i po przelicze- niu zamykane pod kon- trolą urzędu poczt- owego pobiera się po- nadto należność mani- pulacyjną w wys. 100% należności od dekla- rowanej wartości.	10 10	jak za list polecony odpowiedniej wagi i należność od de- klarowanej warto- ści za każde 300 złotych lub część tychże Podana wartość nie może przekra- czać równowarto- ści 5000 franków złotych. Za listy nadawa- ne ze względów wa- lutowych w stanie otwartym nie po- biera się należno- ści manipulacyjnej.	50

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
b) Banku Polskie- go oraz kas i u- rzędów skarbo- wych z dotacja- mi nad- miara- mika so- wemi.	jak za list polecony od- powiedniej wagi, nale- żytość asekuracyjna: do 1000 zł. pod. wart. . . 30 do 5000 zł. pod. wart. . . 60 do 10000 zł. pod. wart. . . 100 za każde dalsze 10000 zł. 100 oraz opłata dodatkowa bez względu na wagę lub wysokość podanej wartości. 10 Wartość nieogranicz. Uwaga: W obrocie z W. M. Gdańskiem obli- cza się należytość od deklarowanej wartości jak przy listach do za- graniczy. W polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3 opłaca się za list war- tościowy: jak za list polecony od- powiedniej wagi i na- leżytość asekuracyjną za każde 300 zł. poda- nej wartości 5 gr., naj- mniej jednak 10 gr.			
10) Paczki a) pry- watne i urzę- dowe zwykłe	Uwaga: W obrocie z W. M. Gdańskiem obo- wiązuje taryfa zagran. od wagi do 1 kg. . . 50 ponad 1 do 5 kg. . . 120 „ 5 „ 10 „ . . 200 „ 10 „ 15 „ . . 350 „ 15 „ 20 „ . . 450 oraz opłata dodatkowa bez wzgl. na wagę paczki 10		Podane w zagran. taryfie paczkowej w centymach i fran- kach opłaty od wa- gi za paczki zwykłe i ochronne przeli- cza się na złote i gro- sze według ustalo- nego kursu franka złotego.	

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
Urzędo- we wy- dawnic- twa pol- skie i za- granicz- ne (Dz. U. R. P. z 1923 r. Nr. 30 poz. 186) i podrę- czniki szkolne Dz. U. R. P. z 1923 r. Nr. 109 poz. 859)	Oplata od wagi o 50% niższa oraz oplata dodatkowa bez względu na wagę paczki	10		
—ochronne	Oplata od wagi o 50% wyższa			
b. kas i u- rzędów skarbo- wych z dotacja- mi i nadmia- rami	raz oplata dodatkowa bez względu na wagę paczki. do wagi 20 kg. = jak za paczki prywatne zwykle. ponad 20 do 25 kg. . „ 25 „ 30 „ . oraz oplata dodatkowa bez względu na wagę paczki.	10 600 700 10		
kasowe- mi	za paczki z moneta brzęczącą Banku Pol- skiego i jego Oddzia- łów.			

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
— zwykłe	ponad 20 do 30 kg. .	700		
	„ 30 „ 40 „ .	900		
	„ 40 „ 50 „ .	1100		
	„ 50 „ 60 „ .	1300		
	oraz opłata dodatkowa bez względu na wagę paczki	10		
— ochron- ne	Opłata od wagi o 50 ^o / _o wyższa. oraz opłata dodatkowa bez względu na wagę paczki	10		
c) warto- ściowe pry- watne i urzę- dowe	oprócz opłaty od wagi należytość asekuracyj- na za każde 100 zło- tych podanej wartości należytość manipula- cyjna przy paczkach ponad 100 zł. wartości oraz opłata dodatkowa bez względu na wagę paczki lub wysokość podanej wartości Przy paczkach pry- watnych podana war- tość nie może przekra- czać 10.000 zł. przy paczkach władz i u- rzędów państwowych 100.000 zł.	10 30 10	Przy paczkach wartościowych o- prócz opłaty od wagi pobiera się należytość od de- klarowanej warto- ści 50 ct. za każde 300 franków zło- tych lub część tychże oraz nale- żytość ekspedy- cyjną 50 ct. Podana wartość nie może przekra- czać 1000 franków złoty.	

Rodzaj przesyłki	Obrót wewnętrzny i z Wolnem Miastem Gdańskiem	groszy	Obrót zagraniczny	groszy
	waga — wymiar — inne warunki		waga — wymiar — inne warunki	
d) Banku Polskiego oraz kas i urzędów skarbowych z dotacjami i nadmiarami kasowemi	oprócz opłaty od wagi należytość asekuracyjna do 1000 zł. podanej wartości do 5000 zł. podanej wartości do 10.000 zł. podanej wartości za każde dalsze 10.000 zł. lub część tychże . . oraz opłata dodatkowa bez względu na wagę paczki i wysokość podanej wartości. Wartość nieogranicz.	30 60 100 100 10		
11) Przekazy	Uwaga: Z W. M. Gdańskiem obrotu przekazowego nie podjęto.		Z krajami z któremi obrót podjęto:	
a) pocztowe zwykłe, pobranio-we i zleceniowe	do 10 zł. ponad 10 do 25 zł. . „ 25 „ 50 „ . „ 50 „ 100 „ . „ 100 „ 250 „ . „ 250 „ 500 „ . „ 500 „ 750 „ . „ 750 „ 1000 „ . oraz opłata dodatkowa bez względu na wysokość przekazanej kwoty	10 25 40 60 80 120 160 200 5	należytość manipulacyjna od każdego przekazu należytość za każde 100 złotych przekazywanej kwoty Kwota przekazu nie może przekraczać 1000 złotych.	30 50
b) telegraficzne	oprócz należytości pod a) należytość manipulacyjna za sporządzenie telegramu przekazow. należ. za telegram oraz za pośp. doręcz., o ile nie chodzi o przek. adr. poście-restante lub do zamiejsc. okręgu doręcz.	10		

NALEŻYTOŚCI DODATKOWE		Obrót wewn.	Obrót zagran.
		groszy	
a) przy nadaniu.			
1) Polecenie przesyłek pocztowych	30	40	
w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3	20	—	
2) Zwrotne poświadczenie odbioru — receptis zwrotny (żądane przy nadaniu)	30	40	
w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3	20	—	
3) Zwrotne poświadczenie wypłaty (żądane przy nadaniu)	30	40	
4) Za nadanie przesyłki za pobraniem lub zle- ceniem należność manipulacyjna	30	—	
5) Pisemne doniesienie na blankiecie P. K. O.	10	—	
6) Za doręczenie pośpieszne przesyłek listo- wych oraz dokumentów oddawczych (dowo- dów odbioru) na nadeszłe listy wartościowe przekazy i paczki	50		listy 80 gr.
Jeżeli wraz z dokumentem oddawczym dorę- cza się odnośną przesyłkę, natenczas pobie- ra się również należność za doręczenie. Patrz należności przy odbiorze.			paczki 80 ct.
7) Opłata adresowana poste-restante			
a) przesyłki listowe	5	—	
b) paczki	30	—	
8) Za przyjęcie przez listonosza wiejskiego:			
a) przesyłki polecanej	5	5	
b) listu wartościowego, przekazu poczt- wego lub przekazu P. K. O.	10	10	
c) paczki za każde 5 kg. wagi	25	25	
d) telegramu	5	5	
9) Za zarządzenie nadawcy, aby go zawiado- miono, któremu z odbiorców doręczono pa- czkę	30	—	
10) Za nadanie przesyłki polecanej po za godzi- nami urzędowymi	30	40	

NALEŻYTOŚCI DODATKOWE	Obrót wewn.	Obrót zagan.
	g r o s z y	
b) po nadaniu.		
11) Zwrotne poświadczenie odbioru — receptis zwrotny (żądane po nadaniu) w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3	60 40	80 —
12) Zwrotne poświadczenie wypłaty (żądane po nadaniu)	60	80
13) Zmiana adresu lub zarządzenie zwrotu prze- syłki	30	80
14) Reklamacja przesyłki pocztowej	30	80
15) Wydanie duplikatu poświadczenia nadania	30	40
16) Zniesienie lub zmniejszenie pobrania	30	—

c) przy odbiorze.

17) Za doręczenie w miejscowym okręgu doręczeń gdzie ten rodzaj służby zaprowadzono:

a) przekazów pocztowych i telegraficznych oraz przekazów P. K. O.

do	10 zł.	5 gr.
ponad	10 „ do 25 zł.	10 „
„	25 „ „ 50 „	20 „
„	50 „ „ 100 „	30 „
„	100 „ „ 250 „	40 „
„	250 „ „ 500 „	60 „
„	500 „ „ 750 „	80 „
„	750 „ „ 1000 „	100 „

b) przekazów P. K. O. stanowiących uposażenie emerytalne, zaopatrzenie wdów, pensje sierocy, pensję rencistów, prowizjonistów, weteranów, dary z łaski — wypłaconych z funduszy Skarbu Państwa:

do 50 zł. nie pobiera się żadnej należytości, ponad	
50 zł., bez względu na wysokość przekazanej kwoty	gr. 10

c) listów wartościowych:

do 1000 zł. podanej wartości	15
ponad 1000 zł. do 5000 zł. podanej wartości	30
ponad 5.000 zł. bez względu na wysokość podanej wartości	50

ad a) i c) Za doręczenie pensyj emerytalnych weteranów z r. 1863 przesyłanych bądź to przekazami pocztowymi bądź to przekazami P. K. O. ,bądź to listami wartościowymi — nie pobiera się żadnej należytości.

d) paczek:

w Warszawie do 5 kg.	40 gr.
" " " 10 "	50 "
" " " 15 "	80 "
" " " 20 "	100 "

W Będzinie, Białej, Białymstoku, Bielsku, Borysławiu, Bydgoszczy, Chełmie, Chrzanowie, Cieszynie, Częstochowie, Dąbrowie Gór., Drohobyczu, Dubnie, Dziedzicach, Grudziądzu, Jarosławiu, Jasle, Jaworznie, Kaliszu, Katowicach, Kielcach, Kołomyży, Kowlu, Krakowie, Królewskiej Hucie, Krzemieńcu, Lublinie, Lublińcu, Lwowie, Łomży, Łodzi, Łucku, Mikołowie, Mysłowicach, Nowym Sączu, Opatowie, Ostrowcu, Ostrogu Wołyńskim, Piotrkowie Trybunalskim, Płocku, Poznaniu, Przemyśle, Pszczynie, Radomiu, Równem wołyńskim, Rybniku, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sarnach, Siedlcach, Siemianowicach, Sosnowcu, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Tarnowskich Górach, Tczewie, Toruniu, Wadowicach, Wierzbniku, Wilnie, Włocławku, Włodzimierzu, Zakopanem, Zamościu, i Zawierciu:

do 5 kg.	30 gr
" 10 "	40 "
" 15 "	60 "
" 20 "	80 "

w innych miejscowościach:

do	5	kg.	.	.	.	.	.	.	.	20	gr.
"	10	"	.	.	.	.	.	.	.	30	"
"	15	"	.	.	.	.	.	.	.	50	"
"	20	"	.	.	.	.	.	.	.	70	"

ad c) d) Za doręczenie zagranicznych listów wartościowych oraz zagranicznych paczek do wagi 10 kg. nie pobiera się należytości za doręczenie. Następna dostawa po pierwszym bezskutecznym zamierzonym doręczeniu podlega taryfowej opłacie za doręczenie.

18) Za doręczenie przez listonosza wiejskiego paczki, za każde 5 kg. wagi. gr. 25
Za doręczenie przekazów i listów wartościowych; jak pod 17a), b) i c).

19) Za skrytki i przegródki, miesięcznie:

a) dla przesyłek listowych i gazet	100
b) dla przesyłek pod a) i listów wartościowych oraz przekazów	400
c) dla paczek w Warszawie	5000
w innych miejscowościach	2500

Opłatę pod a) pobiera się zasadniczo w miejscowościach, gdzie istnieje doręczanie przesyłek listowych, opłatę za skrytki (nie zaś za przegródki) pobiera się jednak i w tych wypadkach w których adresat zamiejscowy zgłosi żądanie posiadania płatnej skrytki.

Opłatę pod b) i c) pobiera się tylko tam, gdzie wskazane przesyłki doręcza się do domu.

20) Składowe za paczki, za każdy dzień zwłoki i za każdą paczkę 35
nawyżej 1000

Od opłaty składowego są wolne:

a) dzień doręczenia lub wydania adresu pomocniczego odbiorcy nadto:

gr.

- b) w miejscowym okręgu doręczeń bezpośrednio następujące dalsze trzy dni przy paczkach dla wojskowych (od szeregowca do chorążego włącznie) dalsze siedem dni,
 - c) przy paczkach adresowanych „poste restante” dalsze 4 dni.
 - d) w zamiejscowym okręgu doręczeń — dalszych 14 dni.
- 21) Za przapakowanie paczek pobiera się należność w wysokości faktycznie poniesionych kosztów.
- 22) Za przesyłki poste-restante, o ile nadawca nie uiścił opłaty przy nadaniu:
- a) za przesyłki listowe 5
 - b) za paczki 30
- 23) Za pisma sądowe nadane w województwie łódzkim, krakowskim, stanisławowskim, tarnopolskim i cieszyńskiej części województwa śląskiego i doręczone w miejscu siedziby sądu 25
- doręczone w innej miejscowości 30
- d) różne opłaty.
- 24) Zawiadomienie o niedoręczalności paczki o obrocie wewnętrznym 30
- za granicznym 80
- 25) Upoważnione wypłaty w razie zagubienia przekażu przez odbiorcę (tylko w obrocie wewnętrznym) 30
- 26) Pełnomocnictwo:
- a) dla jednorazowego odbioru przesyłek 5
 - b) stałe do odbioru przesyłek 200
- 27) Osobne zastrzeżenia odbierania listów na dworcach kolejowych, za dziennie jeden list dworcowy, miesięcznie 500

28)	Osobne zastrzeżenie odbierania przesyłki gazetowej na dworcach kolejowych, za jedną przesyłkę gazetową dziennie, bez względu na ilość zawartych w przesyłce egzemplarzy gazet, miesięcznie	500
	za wysłane bezpośrednio przez administrację gazet własne egzemplarze, miesięcznie	100
29)	Za przewóz torb zamkniętych miesięcznie	500
30)	Za pośrednictwo przy cleniu przesyłek listowych zwykłych, poleconych i z podaną wartością oraz paczek	50
31)	Za zastrzeżenie osobistej interwencji przy cleniu, miesięcznie	1000
	Jeśli osobista interwencja odbiorcy odbywa się w lokalu pocztowym lub jeśli przy czynności tej współdziała z urzędu organ pocztowy, natenczas dolicza się należytość za pośrednictwo przy cleniu (p. 30).	
32)	Za czynności związane z oddawaniem weksli notariuszom do protestu pobiera się:	
	a) za doręczenie notariuszowi weksli do protestu i odbiór od notariusza weksłu zaprotestowanego	150
	b) za przesłanie weksłu zaprotestowanego nadawcy listu zleceniowego, opłata jak za list polecony równej wagi,	
	c) za doręczenie notariuszowi weksłu do protestu i odbiór od notariusza sumy wekslowej	150
	d) za przekazanie sumy wekslowej, opłata jak przy przekazach pocztowych.	
33)	Za poświadczenie doręczenia listu za dowodem doręczenia i zwrócenie dowodu nadawcy	25
34)	Opłaty gazetowe (obowiązują również w polskim urzędzie pocztowym Gdańsk 3):	
	a) za cofnięcie zamówienia czasopisma, o ile zamówienie przekazano już wydawcy	20
	zresztą	5

b) za przepisanie czasopisma na nazwisko innego odbiorcy w miejsce pierwotnego prenumeratora	15
c) za dostanie czasopisma w razie zmiany miejsca zamieszkania prapnumeratora w obrębie tej samej miejscowości, o ile nowa dzielnica należy do okręgu doręczeń innego urzędu pocztowego oraz za dostanie czasopisma w razie zmiany miejsca zamieszkania prapnumeratora do zamiejscowego okręgu doręczeń lub do innego urzędu pocztowego	30

Specjalne opłaty pocztowe w górnośląskiej części województwa śląskiego.

Uwaga: Opłaty pod 2a), 3), 5) i 6) obowiązują także w województwie poznańskim i pomorskim.

1) Za doręczenie pośpieszne w obrocie wewnętrznym G.-Śląska i w obrocie z innymi dzielnicami Polski uiszcza nadawca:	
a) za przesyłki listowe w miejscowym okręgu doręczeń	50
za przesyłki listowe w zamiejscowym okręgu doręczeń urzędu nadawczego (tylko w obrocie wewnętrznym G.-Śląska) rzeczywiste koszty posłańca najmniej jednak	50
w zamiejscowym okręgu doręczeń innego urzędu (tylko w obrocie wewnętrznym G.-Śląska)	60
b) za paczki w miejscowym okręgu doręczeń niezależnie od należytości za doręczenie	50
w zamiejscowym okręgu doręczeń urzędu nadawczego (tylko w obrocie wewnętrznym G.-Śląska) niezależnie od należytości za doręczenie, rzeczywiste koszty posłańca, najmniej jednak	50

w zamiejscowym okręgu doręczeń innego urzędu (tylko w obrocie wewnętrznym G.- Śląska)	60
2) Za wystawienie:	
a) legitymacji pocztowej	100
b) karty składowej	50
3) Miesięczna należność za badanie uprawnienia zgłaszającego się po odbiór przesyłek pocztowych na podstawie specjalnej umowy	200
4) Za kredytowanie opłat pocztowych za późniejszym rozliczeniem miesięcznie	300
5) Za bagaż podróżujących pocztą do 10 kg.:	
a) do 10 klm.	30
b) ponad 10 klm. od 10 kg. do 20 kg.:	60
a) do 10 klm.	60
b) ponad 10 klm.	120
6) Za jazdę pocztą od kilometra	30

B. TARYFA TELEGRAFICZNA.

I. Obrót wewnętrzny.

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytości	U W A G I
		groszy	
1	Za telegramy zamiejscowe i miejscowe, państwowe (S) i prywatne zwykle: opłata od wyrazu . . . najmniej jednak . . . Nadto od każdego telegramu dodatkowa opłata	10 100 10	Kolejowe urzędy telegraficzne w miejscowościach, gdzie znajdują się także państwowe urzędy telegraficzne, pobierają dodatkową należytość na rzecz skarbu kolejowego, którą ustala każdorazowo Min. Kolei. Telegramy miejscowe pilne, z zapłaconą odpowiedzialnością, ze sprawdzeniem i o kilku adresach są niedozwolone. Telegramy państwowe (S) muszą mieć podpis i pieczęć urzędu wysyłającego. Najniższa opłata za telegram zwykły do 10 wyrazów wynosi 110 groszy, zaś za każdy następny wyraz 10 groszy.
2	Za telegramy zamiejscowe prywatne pilne (D): opłata od wyrazu . . . najmniej jednak . . . Nadto od każdego telegramu dodatkowa opłata	30 300 10	Najniższa opłata za telegram pilny do 10 wyrazów wynosi 310 groszy, zaś za każdy następny wyraz 30 groszy. Telegramy pilne do stacyj kolejowych przyjmują się tylko na odpowiedzialność nadawcy.

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytości	U W A G I
		groszy	
3	Za zapłaconą odpowiedź zwykłą — RPx —: opłata od ilości wyrazów na odpowiedź za każdy wyraz po	10	Najmniej można opłacić zgóry 10 wyrazów. Pozatem ilość wyrazów opłaconej odpowiedzi zwykłej, którą zawsze należy podać, jest nieograniczona.
	najmniej jednak . . .	100	
	Nadto dodatkowa opłata i należytość za blankiet na odpowiedź	10	
		2	
4	Za zapłaconą odpowiedź pilną — RPDx —: opłata od ilości wyrazów na odpowiedź pilną za każdy wyraz po	30	Najmniej można opłacić zgóry 10 wyrazów. Pozatem ilość wyrazów opłaconej odpowiedzi pilnej, którą zawsze należy podać, jest nieograniczona.
	najmniej jednak . . .	300	
	Nadto dodatkowa opłata i należytość za blankiet na odpowiedź	10	
		2	
5	Za telegramy prasowe: opłata od wyrazu o 50% niższa od opłaty za telegram zwykły t. zn. od wyrazu	5	Telegramy prasowe oznacza się przed nagłówkiem słowem „Presse”. Telegramy prasowe pilne są niedozwolone. W telegramach prasowych są niedopuszczone znaki konwencjonalne z wyjątkiem —TMx— (patrz poz. 10).
	Nadto od każdego telegramu dodatkowa opłata	10	

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytość	U W A G I
		groszy	
6	Za telegramy Prasowe Polskiej Agencji Telegraficznej: opłata od wyrazu Nadto od każdego telegramu dodatkowa opłata	2 10	Inne warunki jak pod 5
7	Za sprawdzenie telegramu — TC —: 25% opłaty telegramu zwykłego o takiej samej ilości słów jednakże bez dodatkowych opłat np. za odpowiedź, pośłańca i t. p.		Telegramy państwowe (S) w mowie tajnej (umówionej lub szyfrowej) sprawdza się przy prze-telegrafowaniu obowiązkowo.
8	Za poświadczenie odbioru: a) telegraficzne zwykłe — PC — b) telegraficzne pilne — PCD — c) pocztą — PCP — jak za list zwykły do 20 gramów wagi.	110 310	O doręczeniu telegramu ze znakiem — PCP — zawiadamia się urząd nadawczy pismem służbowym.
9	Za doręczenie telegramu pocztą jako list polecony — PR — jako też za odebranie telegramu na pocztę jako list polecony — GPR — pobiera się należytość pocztową wyłącznie za samo polecenie listu.		Za doręczenie telegramu pocztą jako list zwykły nie pobiera się żadnej należytości. Należytość za odpisy pobiera się tyle razy ile jest adresów mniej jeden

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytość groszy	U W A G I
10	Za telegramy o kilku adresach —TMx—: a) za odpis każdych 100 wyrazów lub części tychże teleg. zwykłego b) za odpis każdych 100 wyrazów lub części tychże telegramu pilnego	20 40	Znaki konwencjonalne jak np. —RP—, —XPP—, —XPT— i t. d. umieszcza się zawsze przed tym adresem, do którego się odnoszą, z wyjątkiem —D—, —TC—, które umieszczone przed pierwszym adresem obok znaku —TMx— odnoszą się do wszystkich adresów.
11	Za telegramy ze znakiem umówionym —XPT— i —XPP— opłaca się prócz normalnej należitości za sam telegram: a) jako przedpłatę (depozyt) na koszt doręczenia umyślnym posłańcem b) za telegraficzne doniesienie (XPT) do urzędu nadawczego o wysokości wypłaconej posłańcowi należitości na żądanie nadawcy lub za pocztowe doniesienie (XPP, do urzędu nadawczego o wysokości wypłaconej posłańcowi należitości jak za zwykłą kartkę pocztową.	200 110	Za telegramy ze znakami —XPP— lub —XPT— różnicę między złożoną przedpłatą a rzeczywistymi kosztami za posłańca ponosi nadawca, któremu też zwraca się w danym razie ewentualną nadwyżkę. Jeżeli telegram doręczono inną okazją, a nie umyślnym posłańcem, wówczas zwraca się nadawcy cały depozyt. O doręczeniu telegramu —XPT— posłańcem zawiadamia urząd oddawczy telegramem służbowym urząd nadawczy. O doręczeniu telegramu —XPP— posłańcem, zawiadamia urząd oddawczy bezpłatnem pismem służbowem urząd nadawczy. W obu wypadkach należy zawsze podać, ile

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytość	U W A G I
		groszy	
			wypłacono posłańcowi z kasy urzędu za odbytą drogę. Za doręczenie telegramu ze znakami — XPP — lub — XPT — nie pobiera posłaniec od adresata żadnej dopłaty. Do kolejowych urzędów telegraficznych telegramy — XPP — i — XPT — niedopuszczone, zaś telegramy ze znakiem konwencjonalnym — posłańcem — tylko na odpowiedzialność nadawcy.
12	Za telegramy nadawane telefonem przez abonentów za każde 100 słów lub część tychże . . .	20	W razie cofnięcia telegramu nadanego telefonem nie zwraca się należytości za pośrednictwo telefoniczne lecz wpisuje się abonentowi do rachunku miesięcznego.
13	Za telegramy nadeszłe odtelefonowane abonentom za każde 100 słów lub część tychże . . .	10	Telegramy odtelefonowane uważa się za doręczone, niemniej jednak przesyła się ich oryginały abonentom przez pocztę jako list zwykły bezpłatnie.
14	Za pokwitowanie nadanego telegramu prywatnego	10	Wydaje się tylko na wyraźne życzenie nadawcy.

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytości	U W A G I
		groszy	
15	Za duplikat pokwitowania nadanego telegramu	40	
16	Za wydanie uwierzytelnionego odpisu telegramu nadanego lub nadeszłego: a) do stu słów b) za każde dalsze 100 słów lub część tychże ponadto należytość za blankiet telegraficzny na odpis.	40 10	Odpis sporządza się na zwykłym blankiecie telegraficznym np.: „Odpis telegramu” (tytuł) . . . (tekst telegramu), „Za zgodność” (podpis i pieczęć urzędu).
17	Za każdy umówiony lub skrócony adres: a) w Warszawie i Łodzi kwartalnie b) we wszystkich innych urzędach kwartalnie	1000 600	Adresat może zgłosić i opłacić także więcej aniżeli jeden adres umówiony lub skrócony dla swych telegramów.
18	Za doręczenie telegramów do dwóch rozmaitych miejsc (biuro, mieszkanie) o różnych porach dnia w tej samej miejscowości: a) w Warszawie i Łodzi kwartalnie b) w innych urzędach kwartalnie	1000 600	Adresaci, którzy posiadają skrócony lub umówiony adres, mogą także żądać doręczenia im telegramów do dwóch rozmaitych miejsc o różnych porach dnia, jednakże tylko po uiszczeniu opłaty pod poz. 18. Od abonentów zgłaszających umówiony lub skrócony adres w ciągu kwartału pobiera się należytość w kwocie pro-

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytości	U W A G I
		groszy	
			porcjonalnej, licząc 30 dni za miesiąc, do których jednak dnia zgłoszenia się nie wlicza. Za świadczenia te, jeżeli trwają krócej aniżeli kwartał, pobiera się należitości w stosunku proporcjonalnym jak pod poz. 17.
19	Za cofnięcie telegramu jeszcze nie odelegrafowanego	25	Należytość potrąca się ze złożonej opłaty, resztę zwraca się nadawcy. Telegramu nadawcy nie zwraca się.
20	Za telegramy nadane na rachunek złożonej załączki opłata dodatkowa od każdego telegramu .	10	W razie cofnięcia takiego telegramu należytości dodatkowej nie zwraca się, lecz wpisuje nadawcy do rachunku.
21	Za wniesienie reklamacji z powodu niedoręczenia lub opóźnienia telegramu i t. p.	30	Opłatę uiszcza się przez nalepienie znaczków pocztowych na podaniu, które nie podlega opłacie stempowej. Jeżeli w jednym podaniu reklamowano kilka telegramów, uiszcza się należytość od każdego reklamowanego telegramu. Należytość za złożoną reklamację zwraca się, jeżeli przeprowadzone dochodzenia wykazały, że rekl. była uzasadniona.

Nr. porządkowy	PRZEDMIOT	Należytość	U W A G I
		groszy	
22	Za odebranie telegramu na poczcie (poste-restante, GP) lub w telegrafii (telegraph restant, TR)	5	Oplatę pobiera się wyłącznie przy nadaniu telegramu.
23	Za doręczenie telegramu z adresem niedokładnym	20	Oplatę pobiera się od adresata, jeżeli go musiano poszukiwać z powodu niedokładnego adresu.
24	Za zwrot przedpłaty złożonej przez nadawcę (patrz poz. 11) pobiera się należność jak za jeden wyraz w dniu nadania telegramu.		Należność ściągana się od nadawcy telegramu ze znakami —XPP— lub —XPT— przy zwrocie ewentualnej nadwyżki przedpłaty (depozytu) lub gdy się zwraca cały depozyt. Nadwyżka lub cały depozyt zwraca się w terminie sześciotygodniowym od dnia wysłania do nadawcy zawiadomienia o zwrocie.
25	Za blankiet telegraficzny nadawczy	2	

Zagraniczna taryfa telegraficzna.

Kraj przeznaczenia	cent.	Kraj przeznaczenia	cent.
Albanja	33	Litwa i Kłajpeda . . .	25
Algier	38	Luksemburg	25
Austrja	26	Łotwa	19
Belgja	26	Niemcy	22
Bułgarja	26	Norwegja	34
Czechosłowacja . . .	19	Portugalja	40
Danja	26	Rumunja	10
Estonja	26	Szwajcarja i Lichtenst.	26
Finlandja	35	Szwecja	26
Francja	28	Tunis	19
Gdańsk	10	Tureja	54
Grecja	33	Węgry	17
Hiszpanja	34	Wielka Brytanja . . .	39
Holandja	26	Włochy	36
Irlandja	43 ¹ / ₂	Zagłębie Saary . . .	26
Islandja	68	Związek Soc. Rep. Rad	34
Jugosławja	26		

C. TARYFA TELEFONICZNA

ważna na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 1. Sieć telefoniczna państwa polskiego składa się z:

- a) Sieci lokalnych,
- b) Połączeń międzymiastowych, tworzących razem sieć międzymiastową.

Korzystanie z sieci lokalnej, dostępne jest za opłatą abonamentu (§ 13).

Za korzystanie z sieci międzymiastowej opłaca się należności od poszczegółnej rozmowy (§ 27).

§ 2. Sieci lokalne służą do porozumiewania się między sobą mieszkańców pewnego określonego terytorjum, mającego własny ośrodek życia miejscowego przeważnie terytorjum powiatu z ośrodkiem w mieście powiatowym).

Sieć lokalna może posiadać:

- a) jedną tylko centralę główną lub
- b) jedną centralę główną oraz jedną lub kilka centrali pomocniczych, zależnie od miejscowych warunków.

§ 3. Centrala główna sieci lokalnej mieści się przeważnie w mieście powiatowym, w poszczegółnych wypadkach również w większym ośrodku przemysłowym lub handlowym.

Centrala pomocnicze znajdują się w mniejszych miastach.

Określenie charakteru poszczegółnych centrali i przynależności ich do pewnej sieci lokalnej należy do kompetencji Dyrekcji Poczt i Telegr.

§ 4. Teren, obsługiwany przez centralę główną lub pomocniczą, stosownie do odległości od niej, dzieli się na dwie strefy:

- a) pierwsza strefa obejmuje teren, leżący w promieniu 1-go, 2-ch lub 3-ch kilometrów od centrali głównej lub pomocniczej, a to zależnie od ilości abonentów danej sieci, a mianowicie:

dla sieci z ilością do 50 abonentów teren w promieniu 1 klm.

dla sieci z ilością od 51 do 600 abonentów teren w promieniu 2 klm.,

dla sieci z ilością od 601 wzwyż abonentów teren w promieniu 3 klm.

- b) druga strefa obejmuje pozostały teren poza granicą pierwszej strefy.

§ 5. Sieć międzymiastową tworzą połączenia między wszystkimi stacjami centralnymi oraz pomocniczymi odrębnych sieci lokalnych; dostępna jest ona do użytku publicznego za opłatą od poszczególnej rozmowy, której wysokość określa się w zależności od czasu trwania rozmowy i wzajemnej odległości krańcowych stacji łączących.

A. Opłaty za przełączenie i przeniesienie aparatów.

§ 6. Kto chce zostać abonentem telefonicznym płaci za oddanie do użytku aparatu telefonicznego następujące należności, a mianowicie:

a) abonenci, zamieszkali w obrębie strefy pierwszej za połączenie z centralą bez względu na ilość abonentów tejże jednorazowo po 20 złotych za każde 100 mtr. lub ich część rzeczywistej długości linii telefonicznej;

b) abonenci, zamieszkali w obrębie drugiej strefie, oprócz opłaty podług punktu a) ponadto za każde 100 mtr. lub część ich rzeczywistej długości linii telefonicznej, położonej poza strefą pierwszą po 25 zł.;

c) za roboty instalacyjne w lokalu abonenta pobiera się: za założenie telefonu jednorazowo 15 zł., za założenie zaś dodatkowej słuchawki jednorazowo 5 złotych.

O ile zachodzi potrzeba ustawienia nowych słupów, obowiązek ich dostarczenia do miejsca budowy w odpowiedniej ilości i jakości ciąży na nowym abonencie.

W razach wyjątkowych słupy mogą być dostarczone przez Zarząd Poczty i Telegrafów, za zwrotem wartości tychże i kosztów transportu do miejsca ustawienia.

Aparaty, które są przeznaczone do umieszczenia w ubikacjach wilgotnych, winien na żądanie właściwej Dyrekcji Poczty i Telegrafów zakupić abonent. Stają się one jego własnością.

§ 7. Przyłączenie aparatu dodatkowego zwyczajnego lub szeregowego, dzwonka dodatkowego, tarczy spadkowej lub kontaktów zatyczkowych uskutecznia się za jednorazową opłatą ryczałtową, a mianowicie:

a) za przyłączenie w tym samym pokoju co i aparat główny 15 złotych;

b) za przyłączenie w tem samem mieszkaniu co i aparat główny 18 złotych;

c) za przyłączenie w tym samym budynku co i aparat główny 20 złotych;

d) o ile aparat dodatkowy ma być ustawiony w innym budynku, płaci abonent, oprócz opłaty ryczałtowej (20 złotych), za linię, łączącą aparat główny z dodatkowym, jak za linię dla aparatu głównego, t. j. należytość według § 6, przyczem ma zastosowanie uwaga z § 6 co do słupów.

Powyższe urządzenia dodatkowe mogą być uskuteczniane tylko wówczas, gdy są stosowane w okręgu odnośnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

Inne urządzenia dodatkowe (ochronne, podsłuchowe i t. p.) mogą być uskuteczniane za zgodą właściwej Dyrekcji Poczty i Telegrafów i za zwrotem jej kosztów własnych.

§ 8. Do centrali państwowej mogą być również przyłączone za zgodą właściwej Dyrekcji P. i T. egzystuje lub nowo powstające telefoniczne centrale prywatne pod następującymi warunkami:

a) system urządzeń centrali prywatnej winien odpowiadać systemowi urządzeń centrali państwowej;

b) wszystkie aparaty, obsługiwane przez taką centralę, mają się znajdować w jednej posiadłości;

c) liczba aparatów centrali prywatnej nie może być mniejszą niż 6;

d) obsługa oraz konserwacja centrali aparatów i urzą-

dzeń wewnętrznych należy wyłącznie do właścicieli centrali prywatnej;

e) na każde 10 aparatów centrali prywatnej musi wypadać niemniej niż jedno połączenie z centralą państwową, przyczem ich budowę uskutecznia się za opłatą należytości podług § 6.

Przy ilości aparatów dodatkowych do 5 włącznie urządzenie centrali i utrzymanie aparatów wchodzi bezwzględnie w zakres działania Zarządu Poczty i Telegrafów podług norm dla aparatów dodatkowych. Obsługa centrali w tym wypadku należy do abonenta.

§ 9. Za przeniesienie aparatu głównego lub dodatkowego względnie dzwonka dodatkowego, pobiera się jednorazowo opłaty jak następuje :

	złotych
a) za przeniesienie w tym samym pokoju	15
b) za przeniesienie do innego pokoju tego samego lokalu	18
c) za przeniesienie do innego lokalu tego samego budynku	20
d) za przeniesienie do innego budynku na tej samej lub innej posesji, prócz ryczałtowej opłaty (20 złotych) według punktu c), dopłaca abonent za każde 100 metrów lub ich część rzeczywistej długości linii nowej lub przedłużenia użytkowanej dotychczas:	
w obrębie strefy pierwszej	20
w obrębie strefy drugiej	25
e) za wymianę aparatu telefonicznego ściennego na stołowy i odwrotnie na żądanie abonenta	15
f) gdy dwóch abonentów zamienia wzajemnie mieszkania lub pomieszczenia zawodowe, w których są stacje telefoniczne i zatrzymują dawne swe numery tych stacji, pobiera się jednorazową ryczałtową opłatę od każdego abonenta po	5

- g) gdy abonent żąda zmiany numeru z jakichkolwiek bądź powodów, pobiera się jednorazowo ryczałtową opłatę 5

Ponadto w sprawach nowych słupów obowiązują postanowienia § 6. Co do należytości budowlanych, obowiązują te same zastrzeżenia, co przy § 6.

§ 10. Opłaty powyższe pobiera się zgóry przed oddaniem telefonu do użytku. Zwraca się je tylko w tym wypadku, jeżeli aparat telefoniczny nie mógł być oddany do użytku abonenta z winy Zarządu Telefonów. Jeżeli jednak ubiegający się o telefon po wniesieniu podania, a przed oddaniem mu telefonu do użytku, prośbę swą cofnął, a Zarząd Telefonów poniósł już od tej chwili jakie wydatki z powodu przygotowań lub rozpoczęcia budowy, jeżeli wogóle jakąkolwiek budowę rozpoczęto, winien jest proszący wydatki te zwrócić. Przy obliczaniu takich wydatków nie uwzględnia się wartości użytych już materiałów, jeżeli one nie straciły na tej wartości i dadzą się ponownie użyć.

§ 10. Za współużywanie państwowych słupów telegraficznych i telefonicznych dla prywatnych urządzeń, tudzież za wynajęcie żył kablowych dla tych samych celów:

zł. gr.

a) na słupach drewnianych za każde 100 metrów pojedynczego przewodu kwartalnie	1
b) na słupach żelaznych za każde 100 mtr. pojedynczego przewodu kwartalnie	1.35
w obu wypadkach bez różnicy ilości drutu przewodów państwowych na słupach umieszczonych.	
c) za wynajęcie pojedynczej żyły kablowej za każde 100 metrów kwartalnie	1.35
d) za wynajęcie podwójnej żyły kablowej za każde 100 metrów kwartalnie	3

Należytości, wymienione pod lit. a, b, c, d, § 11 za współużywanie państwowych urządzeń telegraficznych i telefonicznych przez prywatnych koncesjonariuszów, mieszczą już w sobie należytości za konserwację przewodów

koncesjonowanych, którą wykonywać mają tylko techniczne organy państwowe. Dopuszczenie organów koncesjonariuszów prywatnych do konserwacji tych przewodów jest niedopuszczalne ze względów zasadniczych. Wykonanie dowieszania na liniach państwowych koncesjonowanych przewodów telefonicznych należy wyłącznie do państwowych organów.

Wykonanie to skuteczniać się będzie za zwrotem rzeczywistych kosztów budowy, t. j. robocizny i materiałów, lub też za zwrotem rzeczywistych kosztów robocizny przez koncesjonariusza, o ile on sam dostarczy materiałów. Materiały, dostarczone przez koncesjonariusza winny w zupełności odpowiadać typom państwowym.

W razie wygaśnięcia, unieważnienia lub zrzeczenia się koncesji, zdjęcia prywatnych urządzeń telefonicznych z linii państwowych wykonują tylko państwowe organy techniczne za zwrotem rzeczywistych kosztów, które ponosi koncesjonariusz.

Koszta pod a) i b) winny być uiszczane przez koncesjonariusza przed rozpoczęciem robót linjowych.

§ 12. Wszystkie przepisy i taryfy, zawarte w powyższych paragrafach, rozciągają się również na sieć podmiejską warszawską, którą należy uważać za sieć lokalna (§ 2), a jej centrale poza Warszawą za pomocniczą względem centrali głównej w Warszawie.

Dla abonentów załączonych bezpośrednio lub pośrednio t. j. zapomocą centrali pomocniczych, którzy pragną korzystać ze stałej komunikacji telefonicznej w obrębie całej sieci lokalnej w Warszawie, wysokość abonamentu zasadniczego określa się jak dla sieci o ilości abonentów ponad 5.000.

Abonenci warszawskiej sieci telefonicznej podmiejskiej, oprócz opłat przewidzianych w § 11, obowiązani są opłacać jeszcze dodatkowe należitości za użytkowanie kabla podziemnego, zapomocą którego są połączeni z centralą podmiejską.

Opłata ta wynosi za każde bezpośrednie połączenie z tą centralą 16 złotych miesięcznie.

B. Opłaty abonamentowe za korzystanie z sieci lokalnej.

§ 13. Wysokość opłaty abonamentowej dla abonentów połączonych z centralą główną lub pomocniczą zapomocą oddzielnych dla każdego abonenta przewodów, uzależnia się od:

- a) kategorii abonamentów,
- b) grupy, do której jest zaliczona dana sieć,
- c) strefy, w obrębie której znajduje się aparat abonenta.

§ 14. Rozróżnia się następujące kategorie abonamentu:

a) **A b o n a m e n t p r y w a t n y.** Do tej kategorii należą aparaty założone w mieszkaniach prywatnych i przeznaczone do użytku abonenta i jego rodziny. Aparaty w mieszkaniach osób zawodów wyzwolonych (lekarzy, adwokatów, inżynierów, dentystów, felczerów, akuserek i t. p.), mogą być zaliczone do tej kategorii wtedy tylko, gdy osoby powyższe nie zatrudniają w tych mieszkaniach pomocników, lub innych pracowników, oraz gdy odwiedzająca ich klientela nie ma dostępu do telefonu.

b) **A b o n a m e n t z b i o r o w y.** Do tej kategorii zaliczają się aparaty urządzone w instytucjach państwowych, społecznych, handlowych lub przemysłowych, w kantorach, agenturach, sklepach, domach zdrowia, ambulatoriach, szkołach, kancelariach, biurach adwokackich i t. p. i przeznaczone do użytku abonenta i osób u niego pracujących.

c) **A b o n a m e n t p u b l i c z n y.** Do tej kategorii zaliczają się aparaty dostępne dla publiczności, jak to: w hotelach, restauracjach, kawiarniach, cukierniach, teatrach, giełdach, klubach, salach ogólnych domów bankowych, dla lokatorów jednego domu i t. p., również i sklepach, gdzie aparat założony jest w miejscu dostępnym dla użytku publiczności.

d) **Abonament towarzyski.** Do tej kategorii zaliczają się aparaty dwóch, trzech lub czterech różnych abonentów, połączonych ze stacją centralną zapomocą jednego wspólnego przewodu.

Jeżeli telefon abonentowy składa się z aparatu głównego i jednego lub kilku aparatów dodatkowych (bocznych) i poszczególne aparaty są używane w zakresie rozmaitych kategorii, wówczas zalicza się wszystkie aparaty, t. zn. całe urządzenie abonentowe do najwyższej kategorii, jaka w danym wypadku wchodzi w rachubę.

§ 15. W zależności od ilości abonentów, załączonych do danej centrali, bądź to głównej, bądź pomocniczej, zalicza się ona do grupy:

I-szej przy ilości abonentów do 25

II-ej przy ilości abonentów od 26 do 50

III-ej przy ilości abonentów od 51 do 600

IV-ej przy ilości abonentów od 601 do 5000

V-ej przy ilości abonentów ponad 5000

§ 16*). Opłata abonamentowa w zależności od kategorii abonamentu i grupy wynosi w pierwszej strefie:

Grupa	Ilość abonentów sieci	W strefie pierw- szej t. j. w pro- mieniu km.	Abonam. miesięczny			Abonam. towarzyski miesięcznie		
			prywatny	zbiorowy	publiczny	w dwójkę	w trójkę	w czwórkę
z ł o t y c h								
I	do 25	1	3.	4	7	2,50	2	1,50
II	od 26—50	1	4	7	10	3	2,50	2
III	od 51—600	2	8	10	14	6	5	4
IV	od 600—5000	3	12	15	21	9	8	7
V	ponad 5000	3	16	21	30	12	10	9

Ponadto o ile do abonowanego aparatu załączone są dodatkowe aparaty i przyrządy, umieszczone w tym samym budynku, od abonenta pobiera się miesięcznie:

a) za każdy aparat dodatkowy zwyczajny 50% opłaty abonamentowej za aparat główny w zależności od grupy,

b) za każdy dodatkowy aparat szeregowy przy jednym połączeniu z centralą 55%, przy dwóch połączeniach z centralą 60%, przy trzech połączeniach z centralą 65%, przy więcej jak trzech połączeniach z centralą 70% opłaty za aparat główny w zależności od grupy,

c) za dodatkowy dzwonek lub tarczę spadkową — 50 groszy,

d) za dodatkową słuchawkę — 50 groszy,

e) za dodatkowy kontakt zatyczkowy — 1 złoty,

f) za bezpośrednie połączenie aparatów dwóch stacji 25% opłaty za aparat główny, przyczem w danym wypadku ma zastosowanie również opłata określona w § 19 za konserwację linii, łączącej aparaty obu stacji.

Warunki utrzymania ewentualnych innych urządzeń dodatkowych ustala w każdym poszczególnym wypadku właściwa Dyrekcja Poczty i Telegrafów.

§ 17. Oznaczona w § 16 opłata zasadnicza dotyczy abonentów w obrębie strefy pierwszej. Od abonentów położonych poza strefą pierwszą, pobiera się oprócz zasadniczej jeszcze opłatę za konserwację linii, a mianowicie: rocznie po 2 zł. 40 gr. za każde 100 metrów lub część tychże rzeczywistej długości linii leżącej poza strefą pierwszą.

Za stacje sezonowe pobiera się od abonentów opłaty: za abonament za $\frac{1}{2}$ roku, a za konserwację linii za cały rok.

Za aparaty abonentowe, oddane do użytku na czas trwania wystaw, zjazdów, kongresów, jarmarków, widowisk i zawodów sportowych i t. p. opłacają abonenci oprócz całej należności za instalację aparatów podług § 6 lit. c. abonament tylko za okres czasu, podczas którego aparaty będą czynne, najmniej jednak zawsze za 1 miesiąc, uzupełniony opłatą za roczną konserwację przewodów na całej przestrzeni od centrali do abonenta według stawek podanych w § 17 oraz opłatą za zdjęcie i po-

nowne założenie aparatów według stawek podanych w § 9 lit. a.

O ile jednak w podobnych wypadkach chodzi o urządzenie telefonu w miejscach odludnych lub o znacznej odległości od centrali, gdzie niema widoków na użycie przewodów dla innego abonenta po zamknięciu wystawy, kongresu i t. p., których urządzenie nie jest zapowiedziane na szereg lat zgóry, wówczas interesanci winni opłacić prócz należitości budowlanych jeszcze i należytość za uprzątnięcie przewodów i aparatów.

§ 18. W abonamencie towarzyskim opłatę za konserwację linii poza strefą pierwszą obliczoną w stosunku do rzeczywistej długości całej linii wraz z odgałęzieniami według § 17, uiszczają poszczególni udziałowcy według zasady, iż każdy z nich płaci:

a) za te części linii, z których korzysta wspólnie z innymi udziałowcami, należność podzieloną przez ilość udziałowców, korzystających z danej części linii,

b) za część linii, która służy do jego wyłącznego użytku — całkowitą należność.

§ 19. Jeżeli aparat dodatkowy umieszczony jest w innym budynku niż główny, pobiera się oprócz zasadniczej opłaty według § 16 ponadto opłatę za konserwację linii po 2 zł. 40 gr. rocznie za każde 100 metrów lub część tychże rzeczywistej długości linii, łączącej aparat główny z dodatkowym.

§ 20. Abonenci, utrzymujący własnym kosztem prywatną centralę telefoniczną połączoną z centralą państwową, opłacają za każdą linię łączącą według kategorii abonamentu zbiorowego, za każdy zaś aparat dodatkowy załączony do centrali prywatnej 25% opłaty za aparat główny, najmniej jednak jeden złoty 50 groszy miesięcznie od aparatu.

§ 21*). Abonenci stacyj pomocniczych za prawo korzystania z komunikacji telefonicznej w obrębie całej sieci lokalnej, opłacają, prócz zwykłego abonamentu według § 16 i należności za konserwację według § 17, należytość

za odległość centrali pomocniczej od centrali głównej według poniższej tabelki:

Odległość stacji pomocniczej do centralnej licząc w kierunku prostym	Oplata za odległość rocznie złotych
do 10 klm.	24.—
od 11 do 20 klm.	36.—
od 21 do 30 „	50.—
od 31 do 40 „	72.—
od 41 wzwyż	90.—

Czas trwania rozmowy może być ograniczony do 6 minut, o ile istnieje więcej zgłoszeń na rozmowy za pośrednictwem tego samego przewodu, łączącego stację pomocniczą ze stacją centralną. Obsługa komutatora stacji pomocniczej odbywa się tylko w godzinach normalnych czynności danego urzędu.

§ 22. Zaliczenie sieci telefonicznej do tej lub innej grupy odnośnie do wymiaru opłat odbywa się periodycznie na podstawie obliczenia ilości głównych aparatów abonentowych danej centrali w ostatnim dniu kwartału kalendarzowego, przyczem ilość stwierdzona w dniu 31.XII powoduje zmianę taryfy od dnia 1 kwietnia.

ilość stwierd. w dniu 31.III powoduje zmianę tar. od 1 lipca,

ilość stwierd. w dniu 30.VI powoduje zmianę tar. od 1 października,

ilość stwierd. w dniu 30.IX powoduje zmianę tar. od 1 stycznia.

Aparaty służbowe przy ustalaniu tej ilości nie są brane w rachubę.

§ 23. Opłaty abonamentowe winny być wnoszone zgóry: pierwsza rata za czas od dnia otwarcia telefonu u abonenta do końca miesiąca kalendarzowego zaraz po otrzymaniu rachunku, następne zaś raty za każdy miesiąc kalendarzowy, to jest w terminach pierwszego stycznia, pierwszego lutego i t. d.

Opłaty abonamentowe winny być uiszczone przez abonenta najpóźniej w ciągu 3 dni od dnia następnego po

doręczeniu rachunku. Opłaty już wniesione zwrotowi podlegają tylko wtedy, jeżeli abonent nie z własnej winy nie mógł używać telefonu przez najmniej 15 dni, licząc od dnia, w którym o tem doniósł właściwemu urzędowi telefonicznemu. Zwrot oblicza się proporcjonalnie za całą ilość dni, podczas których telefonu nie używano.

§ 24. W razie nieuregulowania należności w ciągu 7 dni, aparat abonenta wyłącza się z centrali, a po upływie dalszych 2 dni usuwa się z lokalu abonenta.

W ciągu dni 30 od dnia, do którego abonament był opłacony, abonent może żądać ponownego zainstalowania zdjętego aparatu, przyczem uiszcza tylko należytość budowlaną za zainstalowanie aparatu i opłatę abonamentową od dnia, od którego rachunek był nieuregulowany. Wznowienie abonamentu po upływie dni 30 traktowane jest jako nowe przyłączenie, wobec czego abonent obowiązany jest uiszczyć należytości budowlane za wykonanie nowego połączenia.

§ 25. Abonenci nie mają prawa odstępować za opłatą umieszczonego u nich aparatu telefonicznego do użytku osób obcych.

W razie stwierdzenia nadużyć pod tym względem abonent pozbawiony będzie niezwłocznie komunikacji telefonicznej bez zwrotu wniesionych opłat.

C. Opłaty za rozmowy międzymiastowe.

§ 26. Czas trwania rozmowy międzymiastowej oblicza się według jednostek 3-minutowych, przyczem część 3 minut uważa się za całą jednostkę.

Odległość, według której określa się wysokość opłaty za jednostkę czasu oblicza się w linii powietrznej pomiędzy głównymi stacjami, do których bezpośrednio załączeni są rozmawiający abonenci, względnie rozmównice.

Dla obliczenia tej odległości stosuje się system kwadratów taksowych według instrukcji podanej w spisie urzędów na str. VI.

§ 27. Rozmowy międzymiastowe podlegające opłacie dzielą się na państwowe i prywatne. Prywatne dzielą się na zwyczajne i pilne.

Opłata za jednostkę 3 min. rozmowy międzymiastowej wynosi:

na odległość do	25 kl. po 30 groszy
na odległość do	50 kl. po 60 groszy
na odległość do	100 kl. po 120 groszy
na odległość do	200 kl. po 240 groszy
i za każde dalsze	100 kl. po 60 groszy

Za rozmowy pilne pobiera się opłatę potrójną.

Prasowe rozmowy międzymiastowe korzystają z 50% zniżki, także rozmowy Polskiej Agencji Telegraficznej w Warszawie i jej oddziałów prowincjonalnych z 75% zniżki w stosunku do obowiązującej taryfy. Powyższe rozmowy są niedozwolone jako rozmowy pilne; mogą być prowadzone między godziną 18 a 9.

Oprócz wyżej wykazanej opłaty obowiązuje od każdej międzymiastowej rozmowy państwowej lub prywatnej opłata dodatkowa, a mianowicie: w wysokości 10 groszy, jeżeli suma wszystkich należności pobranych z tytułu rozmowy nie przekracza 1 złotego, w wysokości 20 groszy zaś, jeżeli suma tych należności wynosi więcej, niż 1 złoty.

§ 28. Abonenci mogą zgłaszać rozmowy międzymiastowe z abonentami innych sieci, wymieniając naprzód nazwisko osoby, z którą chce się mówić lub wzywać do rozmówcy osoby, nie abonujące telefonu, zamieszkałe w miejscowym okręgu doręczeń.

a) W pierwszym wypadku pobiera się oprócz opłaty za rozmowę: za przesłanie nazwiska osoby wezwanej do rozmowy piątą część opłaty, przypadającej za 3 minutową rozmowę do danej miejscowości; jeżeli rozmowę zgłoszono jako pilną, oblicza się tę jedną piątą część należności od taksy za rozmowę pilną.

Jeżeli zgłaszający rozmowę czy to w centrali, czy to w mównicy publicznej z jakiegokolwiek bądź powodu rozmowę cofnie, pobiera się za cofnięcie $\frac{1}{5}$ część opłaty przy-

padającej za jednostkę zwykłej rozmowy w danej relacji. Za cofnięcie rozmowy prasowej pobiera się $\frac{1}{5}$ opłaty, przypadającej za rozmowę prasową. Cała należność zwraca się tylko w wypadkach, jeżeli zgłoszona rozmowa nie przyszła do skutku z winy urzędu lub też złego stanu przewodu albo aparatów.

Zgłoszenia mają ważność do końca godzin urzędowych w centralach o służbie ograniczonej, a w centralach o służbie „N” do godz. 24. Jeżeli zgłoszone rozmowy w ciągu tego czasu nie mogły być przeprowadzone, muszą być ponownie zgłoszone dnia następnego, o ile zgłaszający trwa w zamiarze przeprowadzenia rozmowy.

b) W drugim wypadku:

oprócz opłaty za przesłanie wezwania obliczonej jak w p. a) ponadto za posłańca w obrębie miejscowego okręgu doręczeń 60 groszy.

§ 29. Jeżeli wzywający lub wezwany nie stawiał się do rozmowy, rozmowę uważa się za cofniętą, przyczem pobiera się opłatę, jak za cofnięcie rozmowy w wysokości, jak powiedziano w § 28.

Za reklamacje wnoszone w sprawach rozmów telefonicznych międzymiastowych wynosi opłata jak za reklamacje pocztowe, które się uiszcza przez nalepienie znaczków pocztowych na podaniu.

§ 30. Za rozmowy miejscowe, prowadzone z rozmównic z abonentami tej samej co i rozmównica centrali, pobiera się po 15 groszy za każde 3 minuty rozmowy, za rozmowy, prowadzone z rozmównic z abonentami innych central, pobiera się opłaty według taryfy dla rozmów międzymiastowych.

D. Inne opłaty.

1. Połączenia poza godzinami urzędowymi.

§ 31. a) W ruchu miejscowym:

Za połączenie jednorazowe przez jedną noc lub jedno południe 20 groszy.

Miesięcznie za jednorazowe dziennie 3 zł.

Miesięcznie za dwurazowe dziennie 6 zł.

b) W ruchu zamiejscowym:

W ruchu zamiejscowym dopuszczalne są stałe połączenia nocne tylko na krótką odległość, jeżeli się temu nie sprzeciwiają względy technicznej natury i względy na korespondencję sieci przewodów, które w danym razie wchodzą w rachubę.

Zezwolenia udziela właściwa Dyrekcja Poczt i Telegrafów.

Prawo pierwszeństwa pomiędzy proszącymi przysługuje władzom państwowym, a w razie kolizji kilku władz, tej władzy, która pierwsza się zgłosiła. Jeżeli jednakże między konkurującymi władzami jest policja państwowa, to jej bezwarunkowo należy się pierwszeństwo.

Jeżeli do skutecznienia połączeń takich potrzebne są jakie specjalne urządzenia techniczne, winien proszący zwrócić koszty ich zakupna i przysposobienia do użytku.

W ruchu międzymastowym pobiera się:

a) za każde połączenie dwóch abonentów różnych miejscowości z centralami telefonicznymi bez nocnej służby potrójną należytość za rozmowę, jednakże najmniej 2 zł. 40 gr.

b) za połączenie abonenta w miejscowości bez służby nocnej z miejscowością ze służbą nocną, za każdą rozmowę nocną opłatę taryfową, prócz tego za wykonanie połączenia tak, jak w ruchu miejscowym 20 groszy.

W ruchu międzymiastowym miesięczny abonament na połączenia poza godzinami urzędowymi jest niedozwolony.

2. S p i s a b o n e n t ó w .

§ 32. Za spis abonentów, który otrzymuje każdy główny telefon abonentowy z urzędu, pobiera się cenę kosztów, ustaloną przez Dyrekcję Poczt i Telegrafów, a zatwierdzoną przez Gen. Dyrekcję Poczt i Telegrafów.

Doręczenie odbywa się bezpłatnie.

Za każdy dalszy egzemplarz spisu poza pierwszym egzemplarzem urzędowym, czy to do użytku aparatu głównego, czy to dla aparatów bocznych, dopłaca żądający 25% dodatek do ceny kosztów.

To samo odnosi się do dodatków do spisu abonentów.

Każdy uczestnik, posiadający jeden główny aparat abonentowy, ma prawo do jednorazowego bezpłatnego umieszczenia w spisie; kto abonuje więcej aniżeli jeden aparat główny, ma prawo być tyle razy umieszczony bezpłatnie, ile abonuje aparatów głównych.

Abonentów umieszcza się pod literą, którą sami oznaczają, w przeciwnym zaś razie, którą urząd uzna za stosowną.

Umieszczenie bezpłatne nie może przekraczać objętości trzech wierszy druku przy dwuszpaltowym układzie spisu.

Za każde umieszczenie dodatkowe pod innemi literami o objętości do trzech wierszy pobiera się po 50 groszy.

Treść umieszczenia można zastosować naogół do życzeń abonentów, jeżeli przeciw temu nie zachodzą jakie ważne przeszkody.

3. Nadawanie telegramów telefonem.

§ 33. Za telegramy nadawane telefonem przez abonentów pobiera się za każde 100 słów lub część tychże 20 groszy.

W razie, jeżeli abonent nadany przez telefon telegram cofnie przed odtelegrafowaniem go, nie zwraca mu się należności za pośrednictwo telefoniczne, t. zn. wstawia się ją do rachunku miesięcznego prócz należytości za cofnięcie telegramu.

Za telegramy nadeszłe, odtelefonowane abonentom, pobiera się za każde 100 słów lub część tychże 10 groszy.

Telegramy odtelefonowane uważa się za prawidłowo doręczone, niemniej jednak przesyła się ich oryginały abonentom przez pocztę, jako listy zwykle bezpłatne.

4. Codzienne podawanie dokładnego czasu abonentom.

§ 34. Za codzienne podawanie abonentom dokładnego czasu o pewnej porze (w tych urządach, w których ze względu na warunki służbowe może to być zaprowadzone) opłata miesięczna wynosi 50 gr.

5. Wcześniejsze zniesienie urządzeń abonentowych.

§ 35. Za wcześniejsze zniesienie urządzeń abonentowych, dokonane w dniu oznaczonym przez abonenta, za każdą stację główną lub boczną 6 złotych.

Tow. Akc. Zakładów Górniczo Hutniczych i Fabryk

„STĄPORKÓW”

Pocztą Stąporków, ziemi Radomskiej

Zarząd: Warszawa, Mazowiecka 7

telefony: 93-43, 240-46, 54-16

Surówka odlewnicza wysokiego gatunku. Radjatory i rury żebrowe. Rury zlewowe, wodociągowe i kanalizacyjne. Odlewy kuchenne i piecowe. Odlewy dla potrzeb kolejnictwa. Odlewy dla potrzeb przemysłu, rolnictwa i budownictwa. Wagi do 5000 kg.

**FABRYKA ŚRUB TOCZONYCH
i Części Fasonowych**

J. W A G N E R

w Warszawie, ul. Złota Nr. 67.

Telefon 185-01.

Fabryka wykonywa śruby i nakrętki TOCZONE wszelkich typów i fasonów oraz wszelkie części fasonowe z żelaza, stali, mosiądzu i innych metali.

**Przy zapotrzebowaniu prosimy
nadsyłać szkice lub wzory.**

**Wszystkie wyroby w najdokładniejszym
wykonaniu.**

Różne opłaty.

OPLATY PRZY ZGŁOSZENIU PATENTÓW, WZORÓW I ZNAKÓW.

Oplaty patentowe.

Oplata przy zgłoszeniu patentu wynosi 35 zł.

Oplaty roczne wynoszą:

za rok pierwszy	40 zł.
„ drugi	50 „
„ trzeci	60 „
„ czwarty	70 „
„ piąty	80 „
„ szósty	90 „
„ siódmy	110 „
„ ósmy	140 „
„ dziewiąty	180 „
„ dziesiąty	240 „
„ jedenasty	320 „
„ dwunasty	420 „
„ trzynasty	540 „
„ czternasty	670 „
„ piętnasty	800 „

Za udzielenie patentu dodatkowego należy się oprócz opłaty przy zgłoszeniu, jednorazowa opłata 40 zł. pol., zamiast opłat rocznych. Od chwili kiedy patent staje się samoistnym, pobiera się od niego zwykle opłaty roczne, przewidziane dla patentu głównego.

Oplaty za wnioski o wciągnięcie do rejestru zmian, dotyczących praw rzeczowych oraz praw użytkowych, wnoszone do wydziału zgłoszeń, wynoszą zł. 20, za odwołania (zażalenia) na uchwały i orzeczenia wydziału zgłoszeń—zł. 20, za wnioski zaś i skargi do wydziału spraw spornych i za zażalenia na uchwały i orzeczenia jego do wydziału odwoławczego — zł. 60.

Oplaty przy zgłoszeniu wzoru.

Oplata za zgłoszenie wzoru użytkowego lub łączne zgłoszenie wzorów zdobniczych do 10 wynosi 15 zł. Oplata

za pierwszy okres ochrony (1, 2 i 3 rok) wynosi 25 zł. Opłata za drugi okres ochrony (4 i 6 rok) wynosi 50 zł. Opłata za trzeci okres ochrony (7, 8, 9 i 10 rok) wynosi 100 zł.

Przy zgłoszeniu wzorów zdobniczych, odnoszących się do kilku klas towarowych, należy uiścić opłaty (zgłoszenie i periodyczne) tyle razy, ile klas towarowych objętych jest zgłoszeniem.

Opłaty przy zgłoszeniu znaku.

Opłata przy zgłoszeniu znaku towarowego wynosi 20 zł.

Nadto zgłaszający po otrzymaniu zawiadomienia wydziału zgłoszeń, iż znak nadaje się do rejestracji, winien uiścić jako należytość za korzystanie z 10-letniej ochrony każdego znaku 40 zł. i za każdą klasę towaru 10 zł.

Za znaki związkowe wszystkie opłaty obowiązują w podwójnej wysokości.

Opłaty za dalsze korzystanie z ochrony i za klasy towarowe należy uiścić zgóry co lat 10, licząc od dnia wystawienia świadectwa.

Jednakże właściciel znaku może jeszcze i później uiścić opłatę w ciągu 3 miesięcy, z grzywną w wysokości 5% przy opłacie w pierwszym, 10% w drugim i 15% przy opłacie w miesiącu trzecim.

Źródło: Ustawa z 19 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5/25, poz. 4).

TAKSA DLA KOMORNIKÓW SĄDOWYCH.

1. Komornicy pobierają:

a) za założenie akt — 40 gr.

b) za sporządzenie w 2 egzemplarzach wezwania, zawiadomienia dla doręczenia stronie, wierzycielowi, dłużnikowi albo innej osobie — 70 gr.

c) za doręczenie — 40 gr.

d) za sporządzenie ogłoszeń o licytacjach, ruchomości lub nieruchomości za każdy egzemplarz — 35 gr.

e) za wystawienie każdego egzemplarza ogłoszeń o licytacji — 25 gr.

2. Za zajęcie albo opis nieruchomości majątku, komornik pobiera:

jeżeli wartość nieruchomości majątku nie przekracza 650 zł. — 6 zł. 50 gr.,

jeżeli wartość nieruchomości majątku nie przekracza 1.300 zł. — 8 zł.,

jeżeli wartość wynosi 1.300 zł. do 16.500 zł. to od każdych 650 zł. ponad 1.300 zł. — 75 gr.,

jeżeli wartość wynosi powyżej 16.500 zł. to od każdych 650 zł. ponad 16.500 zł. — 35 gr.

Za sporządzenie protokołu zajęcia, albo spisu ruchomości znajdujących się w zajętej albo opisanej nieruchomości, komornik pobiera opłatę, przewidzianą w p. 3.

3. Za sporządzenie protokołu zajęcia albo spisu ruchomości:

a) w razie dokonania jednocześnie oszacowania ruchomości, albo jeżeli wartość ich została określona, komornik pobiera:

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie nie przekracza 65 zł. — 1 zł. 50 gr.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 65 zł. do 200 zł. — 2 zł. 50 gr.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 200 zł. do 350 zł. — 4 zł.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 350 zł. do 550 zł. — 5 zł. 50 gr.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi od 550 zł. do 650 zł. — 6 zł. 50 gr.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi do 6500 zł. to od każdych 65 zł. powyżej 650 zł. — 35 gr.,

jeżeli wartość majątku w ogólnej masie wynosi 33500 zł. to od każdych 650 zł. powyżej 6500 zł. — 1 zł. 50 gr.,

ponad 33500 zł. od każdych 6500 zł. powyżej 33500 zł. — 6 zł. 50 gr.;

b) jeżeli zajęcie albo spis dokonane zostały bez określenia wartości ruchomości, komornik pobiera opłatę w zależności od czasu zużytego na dokonanie tych czynności:

za pierwszą godzinę lub jej część — 3 zł.,
za każde następne pół godziny — 2 zł.

4. W wypadku, gdy komornik protokołu zajęcia nie sporządza, ale tylko sprawdza na miejscu ruchomości już zajęte, pobiera połowę opłaty, przewidzianej w p. 3.

5. Za dokonanie zajęcia, albo spisu należności hipotecznych, wekslowych, kapitałów w gotówce lub papierach procentowych, akcyj, pensji, rent, zarobków i t. p., komornik pobiera połowę opłaty przewidzianej w p. 3. Wartość papierów procentowych przy stosowaniu niniejszej taksy oblicza się podług nominalnej wartości.

6. Za opieczętowanie albo zdjęcie pieczęci bez dokonania jednocześnie spisu, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę — 3 zł.,

za następne godziny — 2 zł.

Opłaty powyższej nie pobiera się, o ile po zdjęciu pieczęci dokonany był spis inwentarza.

7. Za oddanie pod dozór zajętych przedmiotów komornik pobiera opłatę w ilości 1 zł., o ile szacunek przewyższa 200 zł.,

jeżeli szacunek jest niższy, komornik opłaty nie pobiera.

8. Za czynności, związane z przeniesieniem zajętych przedmiotów w inne miejsce, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę — 3 zł.,

za następne godziny — 2 zł.

9. Za ogół korespondencji z władzami administracyjnymi i zarządami miejskimi w sprawie zaległych podatków, ciążących na zajęтым lub opisanym majątku nieruchomości, albo ruchomym, oraz za korespondencję z wydziałem hipotecznym sądu, komornik pobiera:

o ile szacunek majątku nie przekracza 550 zł. — 1 zł.,

o ile szacunek majątku nie przekracza 2000 zł. — 2 zł.,

o ile szacunek majątku nie przekracza 6500 zł. — 2 zł.

o ile szacunek majątku nie przekracza 6500 zł. — 3 zł.

10. Za dokonanie licytacji ruchomego albo nieruchomego majątku, komornik pobiera następujące opłaty:

jeżeli suma sprzedażna nie przekracza 150 zł. — 2 zł.
50 gr.,

jeżeli suma sprzedażna wynosi od 150 zł. do 250 zł. —
4 zł.,

jeżeli suma sprzedażna wynosi od 250 zł. do 400 zł. —
5 zł. 50 gr.,

jeżeli suma sprzedażna wynosi od 400 zł. do 550 zł. —
6 zł. 50 gr.,

jeżeli suma sprzedażna wynosi od 650 zł. do 1350 zł. —
10 zł.,

jeżeli suma sprzedażna przekracza 1350 zł., to od przewyżki aż do 33,225 zł. dolicza się 1/5%, a od przewyżki ponad 33,225 zł. — 1/10%.

Te same opłaty komornik pobiera w wypadku dokonania licytacji na dzierżawę majątku.

Jeżeli licytacja nie dojdzie do skutku, komornik otrzymuje za zejście na miejsce — 2 zł.

Jeżeli w czasie trwania licytacji, takowa będzie wstrzymana przez stronę, komornik pobiera od wstrzymującego licytację połowę wynagrodzenia, przewidzianego za dokonanie licytacji.

11. Za czynności, związane z przekazaniem zajętych ruchomości osobie, mającej do nich tytuł, oraz za wszelkie inne czynności, związane z zejściem na miejsce i nieprzewidziane w niniejszej taksie, komornik pobiera wynagrodzenie w zależności od zużytego czasu:

za pierwszą godzinę — 3 zł.,

za następne godziny — 2 zł.

12. Za arestowanie osoby, której upadłość została sądownie ogłoszona — 10 zł.

13. Za wydanie odpisów dokumentów, niezależnie od opłat na rzecz zarządu wymiaru sprawiedliwości, komornik pobiera za każdą stronicę całą lub zaczęta — 50 gr., najmniej jednak — 1 zł.

Stronica arkusza powinna zawierać 25 wierszy, a każdy wiersz najmniej 18 sylab.

14. Za adnotacje na tytule wykonawczym lub dokumencie — 70 gr.

15. a) Za wprowadzenie w posiadanie nieruchomości rolnej, albo dokonanie z niej eksmisji, komornik pobiera:
jeżeli przestrzeń jest mniejsza niż 6 morgów — 7 zł.,
jeżeli przestrzeń wynosi od 6 morgów do 15 — 10 zł.,
jeżeli przestrzeń wynosi od 15 morgów do 30 — 13 zł.,
jeżeli przestrzeń wynosi powyżej 30 morgów — 16 zł.,

b) za wprowadzenie w posiadanie nieruchomości mieskiej lub zakładu fabryczno-przemysłowego, albo dokonanie z nich eksmisji, komornik pobiera:

jeżeli szacunek ubezpieczeniowy nie przekracza 3,350 zł. — 7 zł.,

jeżeli szacunek ubezpieczeniowy nie przekracza 10,050 zł. — 10 zł.,

jeżeli szacunek ubezpieczeniowy nie przekracza 20,100 zł. — 13 zł.,

jeżeli szacunek ubezpieczeniowy przewyższa 20.100 zł. — 16 zł.,

c) za dokonanie eksmisji z mieszkania:

jednoizbowego — 3 zł.,

dwuizbowego — 4 zł.,

trzyizbowego — 6 zł.,

czteroizbowego i większego — 8 zł.;

d) za sporządzenie protokołu o niedościugu do skutku eksmisji — 2 zł.

16. Za złożenie wpłaconych przez dłużnika pieniędzy do kasy do depozytu sądu, komornik pobiera 1 zł. 50 gr.

17. Za przyjęcie przez komornika zasądzonej na rzecz wierzycieli sumy w ratach, komornik pobiera za przyjęcie każdej raty 25 gr.

18. Za ofiarowanie pieniędzy w imieniu dłużnika wierzycielowi, komornik pobiera:

jeżeli suma nie przekracza 550 zł. — 3 zł.;

jeżeli suma wynosi więcej niż 550 zł. — 5 zł.

19. Strona, żądająca dopełnienia czynności przez komornika, łoży zgóry na koszty, przewidziane przez takse, w miarę postępowania czynności, niewpłacone zaś koszty za dokonanie czynności, komornik ma prawo wyegzekwować od strony, która żądała ich dokonania.

20. Opłaty, przewidziane w p. 3 ust. b. oraz w p. 6, 8 i 11 niniejszej taksy, obliczane są od chwili przystąpienia do wykonania czynności. W protokule winien być oznaczony czas rozpoczęcia czynności oraz ich zakończenia.

21. Na każdym sporządzonym protokule komornik winien wymienić sumę należnego mu wynagrodzenia.

22. Osoba, na której żądanie komornik wykonywa czynności poza obrębem miejscowości, w której ma swoją siedzibę, dostarcza komornikowi od najbliższej stacji kolejowej środków lokomocji w naturze albo płaci gotówką za koszty podróży podług cen miejscowych. W razie wykonania przez komornika poza jego siedzibą urzędową w jednym czasie czynności dla kilku stron, komornikowi należą się djety i kosztą przejazdu za jeden wyjazd; rzeczony kosztą komornik winien podzielić proporcjonalnie do sum, jakie dłużnicy mają uiścić, i wymienić w protokule sumę pobranych diet i kosztów przejazdu. Wynikły spór co do kosztów przejazdu rozstrzyga ostatecznie prezes sądu okręgowego.

Za przejazd koleją komornik ma prawo do zwrotu za bilet II klasy. Djety pobiera komornik od strony żądającej czynności w wysokości diet urzędnika IX st. służb., przy czem za wyjazd na czas krótszy niż sześć godzin, djety wypłacane nie będą.

TARYFA OPŁAT STEMPLOWYCH

według ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98 poz. 570),
obowiązującej od dnia 1 stycznia 1927 r.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
139	Adopcja (przysposobienie)	3 zł.
155	Akta stanu cywilnego — wydane przez urząd stanu cywilnego:	
	1) w województwach poznańskim, pomor- skim i na Górnym Śląsku — od każdego zaświadczonego aktu urodzeń, zaślubin lub śmierci zasadniczo	1 zł.
	2) na innych obszarach: a) jeśli koszty u- trzymania urzędu stanu cywilnego ponosi państwo — po	3 zł.
	b) jeśli kosztów utrzymania urz. st. cyw. państwo nie ponosi — po	1 zł.
114, 130, 133	Alimentacyjna umowa: gdy dotyczy małżonka, dzieci lub innych osób, których utrzymanie należało z ustawy do tego, kto w umowie zobowiązuje się do ponoszenia kosztów utrzymania a umowę zawarto po- za sądem lub w sądowym postępowaniu niespornem — od wartości świadczeń (art. 6—11)	0,5%
	Uгода o alimentację w sporze sądo- wym — nie podlega opłacie stempłowej; jeżeli umowa alimentacyjna ma charakter darowizny — podlega podatkowi od daro- wizn.	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
128 ust. II	Asygnacja (zlecenie wypłaty t. zw. „Kasa płaci”) bez daty albo z datą późniejszą niż dzień wręczenia odbiorcy lub też płatna w oznaczonym terminie (nie za okazaniem) — od sumy • pozatem — wolna.	0,3‰
118	Asygnata kasowa (dowód lokacyjny): — potwierdzenie przyjęcia na oprocentowanie sumy wyższej niż 100 zł. — na 100 zł. lub niżej — wolna	20 gr.
66,69 70	Cesja (przelew) wierzytelności pieniężnej powyżej 20 zł. — od wartości świadczenia wzajemnego, gdy go zaś nie wymieniono, od nominalnej sumy wierzytelności na 20 zł. lub niżej — wolna	1‰
64,65	Ciała kopalne umowa o: a) ustanowienie lub przelew prawa do wydobywania ciał kop. albo o ustalenie odszkodowania dla właściciela gruntu — od sumy wynagrodzenia (art. 6—10 i 12) bez doliczenia olbory, procentów brutto itp. świadczeń, b) o przelew prawa do oznaczonej, liczbowo lub procentowo, części wydobytych ciał kopalnych (olbory, procentów brutto i t. p.) od sumy wynagrodzenia	2‰ 1‰
128	Czek — zasadniczo wolny; jeśli jednak został wręczony odbiorcy przed datą jego	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	wystawienia albo, jeśli w czeku na rzecz określonej osoby lub na jej zlecenie wystawca jest zarazem trassatem — od sumy	0,3%
	Darowizna — nie podlega opłacie stemplowej lecz podatkowi od darowizn (p. ust. z dn. 29. 9 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 299 i ustawy dodatkowe)	
114	Długu uznanie od sumy	0,5%
84,86, 87	Długu gruntowego albo rentowego ustanowienie (§§ 1191 — 1203 kod. cyw. niem.) — od sumy wierzytelności . . .	0,5%
131, 132	Dział majątku wspólnego —gdy wspólność nie wynikła ani z dziedziczenia, ani z zapisu, ani z darowizny lecz z innych tytułów (kupna, spółki) — od nadwyżki, jaką każda z osób otrzymuje ponad wartość swej części idealnej:	
	a) gdy dział tyczy się nieruchomości . .	4%
	b) " " " " ruchomości . . .	1%
	pozatem — wolny.	
88	Dzierżawa (najem) — od sumy czynszu, z doliczeniem wszelkich świadczeń .	1%
12,52, 58	Dzierżawa wieczysta (emphiteuza) ustanowienie lub przeniesienie prawa wieczystej dzierżawy — od wartości . . .	4%
145, 154	Godziny policyjnej przedłużenie a) podanie	3 zł.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
156 p. 7	b) zezwolenie na czas dłuższy niż 3 doby	50 zł.
146 p. 2	Górnictwo — a) podanie o nadanie u- prawnień górniczych	10 zł,
156 p. 7	b) akt nadania górni- czego	25 zł.
82	Hipoteki — ustanowienie w osobnym dokumencie	
84-87 139	1) przez dłużnika: a) gdy od obligu, który dotyczy tej wierzy- telności należną opłatę stempl. zapłacono	3 zł.
	b) gdy nie zapłacono opłaty stemplowej od obligu — od sumy	0,5 ^o / _o
	c) gdy hipoteczne zabezpieczenie znajduje się w treści obligu, to zabezpieczenie to nie podlega osobnej opłacie (art. 2 ust. drugi); podlega zaś oblig.	
139	Zezwolenie na wykreślenie z hipoteki sumy nad 100 zł. do 1000 sumy ponad 1000 zł. lub gdy wartość nie jest wymieniona	1 zł. 3 zł.
	2) nie przez dłużnika lecz przez osobę trzecią, dla wierzyt- łości, która już istnieje:	
	a) jeśli nie zapłacono opłaty stemplowej od obligu, tyżącego się tej wierzytel- ności — od sumy wierzytelności	0.5 ^o / _o
	b) jeśli od obligu, który tyżczy się tej wie- rztelności zapłacono należną opłatę stemplową — od sumy wierzytelności	0.1 ^o / _o

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	3) przez dłużnika lub osobę trzecią, dla wierzytelności, która jeszcze nie istnieje (kaucja) a) zasadniczo — od sumy kaucji . . . b) na zabezpieczenie kredytu weksło- wego; kaucja służbowa; na zabezpie- czenie prawidłowego wykonywania o- bowiązków opiekuna lub kuratora; na zabezpieczenie należności ubocznych (np. procentów), jeśli od obliżu opłatę uiszczono; na zabezpieczenie wierzytel- ności, mogących wyniknąć z otwartego kredytu, jeśli zapłacono opłatę stemp- lową od umowy o otwarciu kredytu — od aktu	0,1 ⁰ / ₀ 3 zł.
69, 115	Indos — na wekslu, przekazie, czeku, obliżu przenośnym za pomocą indosu, do- kumencie przewozowym i składowym do- wodzie posiadania — wolny; na składo- wym dowodzie zastawniczym (warrancie): pierwszy indos podlega — jak weksel.	
114	Kary umownej (wadjalnej) ustanowie- nie: a) w osobnym dokumencie b) w tym samym dokumencie co ustano- wienie zobowiązania — wolne (art. 2)	0,5 ⁰ / ₀
145, 154 156	Karta łowiecka: a) jednodniowa . . . b) na czas dłuższy niż jeden dzień . . . c) dla funkcjonariuszów lasów państwo- wych oraz dla zaprzysiężonej prywatnej straży leśnej — wolna	3 zł. 10 zł.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
130	Małżeńskie umowy majątkowe: o wspólność majątkową małżeńską tak między żyjącymi jak i na przypadek śmierci: a) gdy tyczą się majątku teraźniejszego wartości wyższej niż 10.000 zł. lub także majątku dorobkowego — od wartości majątku poddanego wspólności b) gdy wspólność tyczy się tylko majątku dorobkowego albo teraźniejszego, czystej wartości 10.000 zł. lub mniej — od aktu .	1' /o 10 zł.
12	Nieruchomości (grunt i przedmioty z nim związane; prawo wieczystej dzierżawy; prawo zabudowy; prawo żądania, by rzecz nieruchoma oddaną została na własność; prawo do nieruchomego majątku spadkowego).	
52p.1	I. 1) Pisemna umowa o nabycie własności tytułem: a) kupna sprzedaży, b) wniesienia jako wkładu rzeczowego do spółdzielni, c) zamiany, d) składki ubezpieczeniowej, e) świadczenia wzamian za rentę dożywotnią, f) ugody, g) spłaty długu (in solutum datio), h) licytacji dobrowolnej, i) drogą przewłaszczenia (powzdania), k) drogą oświadczenia zgody z § 878 kod. cyw. niem.,	
56,65,		
70'		
96		
101		
133		
52p.1		
52p.1		
63		
63		

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
52p.2	2) Akt licytacji przymusowej,	
52p.3	3) Orzeczenie sądowe w toku egzekucji, na mocy którego nieruchomości przechodzi na własność wierzyciela (np. po dwóch bezskutecznych licytacjach w dziel. rosyj.) lub zostaje sprzedaną z wolnej ręki,	
54p.4	4) Orzeczenie sądowe, zastępujące umowę o przeniesienie własności: a) wydane w toku egzekucji (§ 367 austr. ord. egz.; § 894 niem. proc. cyw.)	
55p.4 163	b) dotyczące się prawa wykupu majątków rodowych (art. 1349 do 1378 kod. cyw. rosyj., §§ 1442 do 1443 proc. cyw. ros.)	
54p.4	c) wydane z powodu uchylania się od zawarcia notarialnego aktu sprzedaży w b. dziel. ros. (art. 3 ust. z 2. VII. 1924 Dz. U. Nr. 69 poz. 699)	
52p.5	5) Wyroki sądów polubownych, skutkujące przejściem własności nieruchomości	
52p.6	6) Akta wywłaszczenia i inne orzeczenia władz administracyjnych, przenoszące własność (np. art. 17 ust. z 20 VII 1924 r. (Dz. U. Nr. 63 poz. 617).	
52p.7	7) Pisemne umowy lub jednostronne oświadczenia, stwierdzające wykonanie prawa: a) odkupu, b) od sprzedaży lub c) pierwszeństwa kupna,	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
52 ust. II	8) przelew prawa do nieruchomości, pochodzącego z umowy lub z licytacji	
52 ust. III	9) zezwolenie przez właściciela tabu- larnego na wpis prawa własności na ob- szarze b. zab. austr. na rzecz osoby, któ- ra od osoby trzeciej nabyła prawo, by nie- ruchomość została jej oddana na własność.	
58 ust. I i II	Opłata wynosi: A) zasadniczo . . . B) Gdy chodzi o sprzedaż niewydzie- lonej (idealnej) części nieruchomości, na- bytej przez sprzedawcę drogą dziedzicze- nia, zapisu lub darowizny osobie, mającej udział w tej nieruchomości z tych samych tytułów lub gdy idzie o oddanie w miejsce zapłaty z powyższych tytułów	4 ⁰ / ₀ 0,5 ⁰ / ₀
58 ust. III	C) Nabycie nieruchomości przez oso- by prywatne lub gdy chodzi o sprzedaż albo o uzupełnienie karłowatego gospo- darstwa na zasadach ustawy o wykonaniu reformy rolnej	 1 ⁰ / ₀
58 ust. IV	D) Gdy chodzi o nieruchomość naby- tą na licytacji, jeśli dokument sporządzono w ciągu trzech tygodni po licytacji — od całej ceny sprzedaży	 0,2 ⁰ / ₀
55	E) Gdy nieruchomość nabywa państ- wo obce na cele urzędowania swego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego — od całej ceny nabycia . .	 2 ⁰ / ₀ .

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
156 p. 3	b) zezwolenie na nabycie nieruchomości — od sumy nabycia nie więcej jednak niż	1% 500zł
145	c) podanie o nadanie obywatelstwa pol- skiego	3 zł.
156 p. 1	d) akt nadania obywatelstwa polskiego .	50 zł.
114- 121	Obligii: a) zasadniczo — od sumy . . . b) oblig na pożyczkę, udzieloną pod za- staw towarów osobie, która zajmuje się sprzedażą towarów tego rodzaju i z tego powodu podlega podatkowi przemysłowe- mu lub jest od tego podatku ustawą zwol- niona — od sumy wierzytelności c) obligi na zlecenie (przenośne za pomo- cą indosu) — jak weksle, d) obligi na pożyczki, otrzymane od gmin- nej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej lub od należącej do związku rewizyjnego spół- dzielczej instytucji drobnego kredytu — od sumy wierzytelności e) obligi na pożyczki, udzielane w listach zastawnych lub w obligacjach fundowa- nych, przez instytucję emitującą tę obligac- ję — wolne, f) obligi na pożyczki konwersyjne podle- gają tylko opłacie od nadwyżki, jeśli od obligu poprzedniego opłatę zapłacono	0,5% 0.3% 0.3%
114	Obligacje: krajowe lub zagraniczne przeniesione do kraju — od sumy zobowią- zania	0.5%

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
3	Odpisy: a) dokumentów podlegających opłacie zasadniczo — wolne,	
154	b) zaświadczenie, umieszczone na odpisie przez urząd skarbowy, że od pierwopisu uiszczono opłatę stemplową — od zaświadczenia	3 zł.
157	c) zaświadczenie urzędowe zgodności odpisu z pierwopisem, umieszczone przez:	
	1) sąd — podlega opłatom sądowym,	
	2) notariusza — od każdej stronicy pełnej lub zaczętej	20gr.
	3) inny urząd państwowy — jeśli urząd także sporządził odpis — od każdej stronicy pełnej lub zaczętej	1 zł.
	— jeśli odpis sporządziła sama strona — od każdej stronicy pełnej lub zaczętej . .	50gr.
134	Otwarcie kredytu: dokument stwierdzający umowę o otwarcie kredytu, oznaczonego sumą maksymalną (np. „do sumy 10.000 zł.”): a) wekslowego — od aktu	3 zł.
	b) kredytu innego rodzaju — od sumy kredytu	0.1% ₀
	Przyrzeczenie udzielenia pożyczki w sumie ściśle określonej (np. „w sumie 10.000 zł.”) — wolne	
75	Papiery wartościowe (akcje, obligacje, listy zastawne, losy, kuksy — z wyjątkiem kuksów dawnego typu — i t. p.).	
ust.	I. 1) Ustna lub pisemna umowa o sprzedaż, dostawę lub zamianę, jakoteż wy-	
III		
i IV		

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	konanie przez komisanta zlecenia sprzedaży, kupna lub zamiany, jeśli choć jedna z osób zainteresowanych wykonywa czynności bankierskie albo umowę zawarto za pośrednictwem maklera przysięgłego, podlega:	
79 ust. II	a) gdy obaj kontrahenci są bankami, a chodzi o akcje, kuksy lub inne papiery o niestałym oprocentowaniu	0 05 ⁰ / ₀
	— o papiery o stałym oprocentowaniu	0.01 ⁰ / ₀
79 a),b)	b) gdy tylko jeden z kontrahentów jest bankiem: a chodzi o papiery o niestałym oprocentowaniu	0.2 ⁰ / ₀
	— chodzi o papiery o stałym oprocentowaniu	0.05 ⁰ / ₀
79 ust. III	c) gdy tylko jeden z kontrahentów jest bankiem a umowę zawarto za pośrednictwem maklera przysięgłego lecz poza giełdą i chodzi:	
	— o papiery o niestałym oprocentowaniu	0.5 ⁰ / ₀
	— o stałym oprocentowaniu	0.1 ⁰ / ₀
	d) umowa o zamianę podlega opłacie dwukrotnej.	
	2) Gdy żaden z kontrahentów nie jest bankiem a umowę zawarto poza giełdą, podlega tylko:	
75a	a) pisemna umowa o sprzedaż, dostawę lub zamianę	
76	b) sprzedaż lub zamiana stwierdzone: indosem na pap. wart. imiennym; pisemnem zawiadomieniem instytucji emitującej o	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
75b, 66 p.2	dokonanym przelewie lub pisemnem prze- jęciem przelewu przez instytucję emitu- jącą, c) akt sprzedaży licytacyjnej	
75b, 66 p. 3 75 ust. II i V	d) orzeczenie sądowe w toku egzekucji, na mocy którego papiery wart. dłużnika prze- chodzą na własność wierzyciela lub zosta- ją sprzedane z wolnej ręki, e) pismo, stwierdzające oddanie pap. wart. wierzycielowi na spłatę długu,	
76	f) świadectwo pochodzenia papieru war- tościowego	
	Opłata wynosi: przy papierach o nie- stałem oprocentowaniu — o stałem oprocentowaniu . . .	0.5% 0.1%
	Zamiana podlega opłacie dwukrotnej.	
	Podstawę obliczania opłaty stanowi: przy sprzedaży i oddaniu w miejsce zapłaty — łącz- na wartość wszystkich zobowiązań kupującego bez wliczania jednak wartości odsetek bieżących oraz wartości kuponów płatnych a nie odciętych (art. 78 a).	
	W innych przypadkach — wartość podana przez podatnika, jeśli jest wyższą od przecięt- nego kursu najbliższej giełdy z dnia poprzednie- go; w braku tegoż — od najbliższego kursu z ostatnich trzech dni; gdy i tego brak — od war- tości ustalonej na podstawie opinii Izby Handlo- wo-Przemysłowej (art. 6, 8, 75 ustęp pierwszy).	
3 76 ust. II	Jeśli od umowy o sprzedaż lub zamianę pa- pierów wartościowych uiszczono już opłatę stem- pową a następnie umową taką stwierdzono indos- sem lub pisemnem zawiadomieniem instytucji emi-	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
110, 114 169	tującej o dokonany przelew albo pisemnem przyjęciem przelewu przez instytucję emitującą, to pisma te są wolne od opłaty. II. Przeniesienie do kraju papierów wartościowych zagranicznych — od wartości nominalnej: a) akcyj — do końca roku 1929 1⁰/₀ — poczynawszy od 1 stycznia 1930 2⁰/₀ b) listów zastawnych i innych obligacyj 0.5⁰/₀	
111- 113	Pełnomocnictwo a) zasadniczo 3 zł. b) do zastępstwa w sprawie, należącej w I instancji do sądu powiatowego (pokoju) albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego a wartość sporu wynosi więcej niż 100 zł. 1 zł. — jeśli wartość sporu wynosi 100 zł. lub mniej — wolne, c) do zastępstwa w sprawie należącej w I instancji do urzędu rozjemczego do spraw najmu 1 zł. d) do odbioru sumy pieniężnej większej niż 500 zł. — z wyjątkiem sum należnych: ze stosunku służbowego, zwrotu wkładki w P. K. O. i przesyłki pocztowej 1 zł.	
140, 145	Wtórópis pełnomocnictwa podlega jak pierwopis. Podanie a) zasadniczo — od podania bez względu na ilość arkuszy 3 zł. b) od każdego załącznika, od każdego dalszego egzemplarza podania lub odpisu podania wraz z niem złożonych — po 50gr. Jeśli podanie wnosi kilka osób a nie po-	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	chodzi od współwłaścicieli w sprawie ich wspólnego majątku ani żądanie nie opiera się na tych samych tytułach prawnych, podlega opłacie tylokrotnej, przez ile lub w imieniu ilu osób zostało wniesione, c) podanie ponowne, przy którym jedynie przesyła się załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania — jest wolne; załączniki podlegają jednak po . . . d) podanie: o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego albo na urządzenie lub zmianę instalacji, jeżeli załatwienie takiego podania wymaga oględzin na miejscu, o wpis do księgi wodnej o nadanie uprawnień górniczych e) odwołania (reklamacje, rekursy): a) jeśli suma sporna nie przewyższa 50 zł. — wolne, b) przy sumie spornej wyżej 50 zł. do 100 zł. c) przy sumie spornej wyższej niż 100 zł. Protokoły, zastępujące podania, podlegają takiej samej opłacie jak podania.	50gr. 10 zł. 50gr. 2 zł.
158	Podpisy: zaświadczenia własnoręczności podpisu, dokonane przez: a) sąd podlega opłatom sądowym, b) przez notariusza — wolne; wolne jest również równoczesne z podpisem zaświadczenie notariusza zdolności osobistej, c) przez inny urząd państwowy:	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	za jeden podpis . . .	1 zł.
	za dwa podpisy . . .	2 zł.
	za trzy lub więcej . . .	3 zł.
136-		
139	Pokwitowanie: a) zasadniczo . . .	20gr.
72	Pokwitowania: 1) stwierdzające wykonanie umowy kupna sprzedaży lub świadczenia usług podlegają opłatom stempłowym według przepisów dla rachunków;	
90	2) którem wierzyciel potwierdza odbiór rzeczy oddanej w zastaw — jak zastaw;	
87	3) którem przewoźnik potwierdza odbiór przedmiotów do przewozu — jak przewozowe dokumenty;	
93	4) którem stwierdzono przyjęcie rzeczy na skład — jak skład;	
95	5) którem dłużnik stwierdza otrzymanie pożyczki — jak obligi;	
114	6) którem przedsiębiorstwa bankierskie stwierdzają przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie — jak asygnaty kasowe;	
118	7) z przyjęcia zadatku w osobnem piśmie, po sporządzeniu umowy, której dotyczy zadatek — jak zwykle kwity; jeśli wystawiono go przed sporządzeniem umowy pisemnej — jak umowa przygotowawcza;	
134	8) kwit z zezwoleniem na wykreślenie prawa zastawu — patrz hipoteka.	
139		
117	Poręka.	3 zł.
81	Prawa na rzeczy cudzej (służebność gruntowa, prawo użytkowania, używania	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	lub mieszkania albo służebność ograniczo- na i ciężar rzeczowy z wyjątkiem olbory, procentów brutto i t. p. a) umowa o ustanowienie lub przeniesie- nie — od wartości świadczeń wzajemnych b) gdy obciążona nieruchomość znajduje się zagranicą c) na obszarze b. zab. niem. na równi z umową stoi wniosek o wpis prawa rze- czowego w księdze wieczystej lub w re- jestrze okrętowym.	1⁰/₀ 0.1⁰/₀
159	Protesty (weksli, czeków i t. p.) spo- rządzone przez: a) sąd — podlegają opłatom sądowym, b) notariusza: gdy suma dokumentu nie przewyższa 250 zł. — wolne powyżej 250 zł. do 500 zł. „ 500 „ „ 1000 „ „ 1000 „ „ 2000 „ „ 2000 „ „ — „ od protestu.	50gr. 1 zł. 2 zł. 3 zł.
4,139	Przedłużenie terminu płatności długu podlega opłacie tylko wówczas, gdy jest notarialnym dokumentem — jak one.	
126	Przekaz zawierający zlecenie wypłaty sumy pieniężnej albo zlecenie wydania papierów wartościowych lub innych rze- czy zamiennych, jeżeli bądź przekazujący, bądź osoba której przekaz wykonać zle-	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	cono jest handlującym w rozumieniu kod. handl. Przekazy: zawierający zlecenie wypłaty z rachunku bieżącego (on call); płatny nie później niż w tydzień po dacie wystawienia, jeżeli ta data nie jest późniejsza, niż dzień doręczenia przekazu uprawnionemu; pocztowe i telegraficzne; jeśli przekazującym jest Bank Polski; gdy ani przekazujący ani ten, komu zlecono wykonać przekaz nie są handlującymi — wolne.	0.3 ⁰ / ₆
92, 93	Przewozowe dokumenty: a) bilet (prepaid lub inny dokument), uprawniający do jazdy statkiem morskim (z wyjątkiem przybrzeżnych), wystawiony przez przedsiębiorcę okrętowego, mającego siedzibę w Polsce lub tu działającego przez swe przedstawicielstwo lub przez pełnomocnika lub komisanta, a wręczony bądź w Polsce, bądź zagranicą osobie w Polsce zamieszkałej — od sumy wynagrodzenia za przewóz i inne usługi na rzecz pasażera b) list przewozowy (lub inny dokument), sporządzony przez przesyłającego a wręczony przewoźnikowi o ile chodzi: 1) o przesyłki kolejowe przynajmniej półwagonowe — od każdego arkusza . . . 2) o wszelkie inne przesyłki tak kolejowe jak i niekolejowe — od każdego arkusza Takim samym opłatom podlega dowód	2⁰/₀ 1 zł 10gr.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	ładunkowy, receptis, kwit bagażowy i t. p. pismo, którem przewoźnik stwierdza, że otrzymał rzecz do przewozu a nie wysta- wiono listu przewozowego. Dokumenty na przesyłki pocztowe i abonamentowe przesyłki mleka — wolne.	
72-	Rachunki: podlegają opłacie tylko	
74	wówczas, gdy dotyczą sprzedaży lub	
90	świadczenia usług a zarazem:	
91	a) gdy umowę której wykonanie stwierdza rachunek została zawartą ustnie albo b) gdy umowę taką bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł w zakresie swego przed- siębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawą zwolnionego od tego podatku a pismo, stwierdzające tę umowę jest podpisane tylko przez jedną stronę i przy tem nie jest ani sporządzone ani uwierzytelnione sądownie lub nota- ryalnie, albo c) gdy od umowy pisemnej, podlegającej o- płacie nie zapłacono należnej opłaty. Opłata wynosi:	
	I. Gdy zachodzą warunki wymienio- ne wyżej pod b) a sprzedaż nie tyczy się lasu na wyręb:	
	przy należności . do 20 zł. — wolny	zł. gr.
	ponad 20 zł. do 50 zł.	10
	" 50 " " 100 "	20
	" 100 " " 150 "	30
	" 150 " " 200 "	40
	" 200 " " 250 "	50

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
		zł. gr.
	ponad 250 zł. do 300 zł.	60
	„ 300 „ „ 350 „	70
	„ 350 „ „ 400 „	80
	„ 400 „ „ 450 „	90
	„ 450 „ „ 500 „	1.00
	„ 500 „ „ 550 „	1.10
	„ 550 „ „ 600 „	1.20
	„ 600 „ „ 650 „	1.30
	„ 650 „ „ 700 „	1.40
	„ 700 „ „ 750 „	1.50
	„ 750 „ „ 800 „	1.60
	„ 800 „ „ 850 „	1.70
	„ 850 „ „ 900 „	1.80
	„ 900 „ „ 950 „	1.90
	„ 950 „ „ 1000 „	2.00
	„ 1000 od każdych pełnych lub zaczętych 50 zł. po .	gr. 10
II. Gdy nie zachodzą warunki, wymienione pod b) albo gdy chodzi o sprzedaż lasu na wyręb — od sumy		1 ⁰ / ₀
Rachunki: wynikające ze sprzedaży przedmiotów monopolu państwowego, gdy monopol jest sprzedawcą lub nabywcą; na należność pracownika wobec służbowawcy, wynikającą ze stosunku służbowego; wynikające ze sprzedaży papierów wartościowych, zagranicznych środków płatniczych, lub złota i srebra w sztabach; aptekarzy na receptach; szpitali, nie będących przedsiębiorstwami zarobkowemi, co do kosztów leczenia — wolne.		

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	Rachunek bieżący: dowody przyjęcia pieniędzy na rachunek bieżący, jak asygnaty kasowe.	
101	Renta dożywotnia (z wyjątkiem umów zawartych z zakładem ubezpieczeń, które podlegają jak ubezpieczenia) od umowy — od wartości rzeczy, które otrzymuje ten, kto zobowiązał się płacić rentę (art. 7) . Jeśli wzamian za rentę daje się nieruchomości położoną w Polsce — jak nieruchomości.	2 ⁰ / ₁₀
66- 74	Ruchomości: 1) pisemna umowa sprzedaży, dostawy lub zamiany, 2) akt licytacyjnej sprzedaży, 3) orzeczenie sądowe, na mocy którego w toku postępowania egzekucyjnego rzecz, będąca własnością dłużnika, przechodzi na własność wierzyciela lub zostaje sprzedana z wolnej ręki. 4) pisemne oddanie rzeczy na własność celem spłacenia długu, 5) pisemne zrzeczenie się prawa do rzeczy wzamian za pieniądze lub inną rzecz ruchomą, — podlegają opłacie: a) zasadniczo — od wartości	1 ⁰ / ₁₀
69 p. 1	b) jeśli umowę (z wyjątkiem umów o sprzedaż lasu na wyrąb) sprzedawca lub kupujący zawiera w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi prze-	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
69 p. 4	mysłowemu lub ustawą od niego zwolnionego — od wartości rzeczy Jeśli umowa tego rodzaju jest podpisana tylko przez jedną ze stron i nie jest ani sporządzona ani uwierzytelniona sądownie lub notarialnie (korespondencja kupiecka) to jest wolna od opłaty a podlegają, wynikające z niej rachunki lub pokwitowania.	0.2 ⁰ / ₀
67 p. 2	c) jeśli umowa dotyczy sprzedaży niewydzielonej (idealnej) części rzeczy, nabytej przez sprzedawcę drogą dziedziczenia, zapisu lub darowizny, osobie, mającej udział w tejże rzeczy z tych samych tytułów — od wartości rzeczy	0 5 ⁰ / ₀
67 ust. II	d) karty umowy, sporządzone przez maklera przysięgłego, a dotyczące się transakcyj giełdowych, zawartych na giełdzie towarowej — od ceny sprzedaży	0.1 ⁰ / ₀
95	Skład: u osoby trudniącej się zawodowo przechowywaniem rzeczy (pisemna umowa, świadectwo depozytowe, składowy dowód posiadania) i t. p.: a) jeśli przyjęto na skład papiery wartościowe — od nominalnej wartości b) inne rzeczy ruchome — od aktu: 1) wartości do 1000 zł. ponad 1000 zł. Jeśli dokument wystawił Bank Polski — wolny.	0.02⁰/₀ 50gr. 1 zł.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
89	Skrzynki depozytowej (safe) — najem ustny lub pisemny — od umówionej ceny za cały czas najmu	10 ⁰ / ₀
103	Spółdzielnie: wpłaty na udział członków bez względu na to, czy wystawiono pisemny dowód wpłaty, czy nie — od ogólnej sumy wpłat, dokonanych w ciągu roku obrachunkowego z doliczeniem sum przypadających członkom z tytułu podziału zysków a zaliczonych na poczet udziałów: — do końca 1929 r. — począwszy od 1 stycznia 1930 r.	1 ⁰ / ₀ 2 ⁰ / ₀
107 ust. ost	Wolne od tej opłaty są wpłaty na udziały spółdzielni, które wedle swych statutów mogą zawierać umowy, wchodzące z zakres ich działalności podstawowej, tylko ze swymi członkami oraz jeśli nadpłaty i zwroty przypadające na osoby nie będące członkami nie podlegają podziałowi między członków lecz są przelewane w całości do funduszu zasobowego lub innych funduszy. Wkłady rzeczowe — patrz nieruchomości. Połączenie się spółdzielni — wolne.	
139	Uwolnienie lub ulgi dla spółdzielni: wolne: a) pisemne umowy, ustalające stosunek między spółdzielnią a jej członkami a nie sporządzone ani nie uwierzytelnione sądownie lub notarialnie (art. 139) deklaracje o przystąpieniu do spółdzielni lub co	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
137 p. 10 13i14	do dalszych wkładów i dokumenty przyjęcia do spółdzielni. b) pokwitowania, stwierdzające odbiór od spółdzielni udziału, dopłaty i udziału w zyskach oraz uiszczenie dopłaty na rzecz spółdzielni; tyczące się obrotu spółdzielni, należących do związku rewizyjnego; tyczące się stosunków między spółdzielnią a jej członkami o ile te stosunki mieszczą się w granicach podstawowej działalności, określonej statutem,	
73 p. 7 i 8	c) rachunki: 1) na należność spółdzielni, uwolnionych od wymienionej wyżej opłaty 2%-owej, za towary sprzedane członkowi lub za towary kupione przez spółdzielnię od kogokolwiek albo otrzymane w komis, o ile sprzedaż względnie kupno mieszczą się w granicach podstawowej działalności spółdzielni określonej statutem.	
117	Uwolnienie to nie tyczy się rachunków między związkiem spółdzielni a spółdzielniami, należącymi do związku, 2) na należność związku rewizyjnego, wynikająca z działalności związkowej.	
118	d) poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi,	
	e) dowody przyjęcia pieniędzy na oprocentowanie, wystawione przez spółdzielnie należące do związku rewizyjnego,	
142 p. 13	f) podania, wnoszone przez spółdzielnie i związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w	

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
116	zakresie jej właściwości, jakoteż podania wnoszone przez związki rewizyjne do in- nych władz państwowych w sprawach spółdzielni; Ulgi: Dokumenty na pożyczki od spółdziel- ni, które są „instytucjami drobnego kredy- tu” od sumy długu	0,3‰
102- 108 169	Spółki i inne zrzeszenia, których człon- kowie dzielą się zyskiem: A) Krajowe:	
	1) Umowa o zawiązanie spółki akcyjnej lub komandytowo - akcyjnej jak również u- chwała o powiększenie kapitału zakłado- wego takich spółek — od kapitału zakłado- wego t. j. od wartości nominalnej, wszyst- kich akcji z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcji, wydanych za gotówkę, wpłacają ponad wartość nominalną, wzglę- dnie z doliczeniem czystej wartości wkła- dów spółników firmowych i dopłat innego rodzaju: do końca r. 1929 — począwszy od 1. I. 1930 r.	1‰ 2‰
156	2) Zatwierdzenie statutu spółki akcyjnej lub komandytowo - akcyjnej albo zmian w statucie — od zatwierdzenia	100 zł
105 169	3) Umowa o zawiązanie spółki nieakcyjnej (z wyjątkiem spółdzielni) lub powiększenie kapitału zakładowego takiej spółki — od kapitału zakładowego względnie od sumy o którą powiększa się kapitał: do końca 1929 r. — począwszy od 1. I. 1930 r.	1‰ 2‰

Artykuły ustawy	Przedmiot	Stawka opłaty
106	4) Wkłady rzeczowe do spółek wszelkiego rodzaju z wyjątkiem spółdzielni; od wkładów rzeczowych przypada niezależnie od opłat wymienionych wyżej pod 1 i 3: a) jeśli chodzi o nieruchomość — od wartości b) jeśli chodzi o prawo do wydobywania ciał kopalnych w Polsce — od wartości c) jeśli chodzi o procenta brutto, olbore itp. od wartości d) jeśli chodzi o inne przedmioty — wolne.	2°/_o 1°/_o 0,5^o/_o
107 ust. I i II	Przekształcenie spółki istniejącej na spółkę innego rodzaju podlega opłacie w wysokości połowy opłat wymienionych pod 1, 3, 4,	
107 ust. III, IV i V	Fuzja spółek (z wyjątkiem spółdzielni): dokument stwierdzający powiększenie kapitału spółki, spowodowane przejęciem majątków jednej lub kilku spółek istniejących, podlega opłacie w wysokości połowy opłat, wymienionych pod 1, 3 i 4; w razie utworzenia nowej spółki, celem przejęcia majątków spółek już istniejących wymierza się opłatę od tej części kapitału, której użyto do przejęcia, w takiej kwocie jakaby się należała w przypadku fuzji, od przejęcia majątku przez spółkę największą.	
154- 161	Świadectwa urzędowe: a) zasadniczo — od świadectwa	3 zł.

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
96- 101	b) zezwolenie na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego Inne świadectwa patrz pod właściwemi nazwami.	20 zł.
	Ubezpieczenia: w przedsiębiorstwach, mających siedzibę lub przedstawicielstwo w Polsce (z wyjątkiem przymusowych lub nawet ubezpieczeń dobrowolnych, lecz w zakładach ubezpieczeń przymusowych, powołanych przez ustawę — społeczne); wyjątek ten nie tyczy się ubezpieczeń od ognia oraz ubezpieczeń, przewidzianych w §§ 843, 1029 i 1198 niem. ord. ubezpieczeniowej.	
134	a) wpłaty, przyjęte przez zakład z tytułu stosunków ubezpieczeniowych bez względu na to, czy zostały stwierdzone pismem czy nie — zasadniczo od sumy wpłat (prócz wymienionych w art. 96 ustawy) za cały rok operacyjny	2 ⁰ / ₀
	b) wpłaty, dokonane przez zakład z tytułu stosunków ubezpieczeniowych — zasadniczo od sumy wypłat za cały rok operacyjny	1 ⁰ / ₀
	Umowa przygotowawcza: zobowiązująca do zawarcia w przyszłości umowy ostatecznej: 1) zasadniczo od sumy, która ma być podstawą wymiaru opłat od umowy ostatecznej 2) jeśli od umowy ostatecznej przewidziana jest opłata niższa niż 0,5% to należy uiścić tę niższą opłatę.	0.5 ⁰ / ₀

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
53,66	3) sprzedaż prawa wynikającego z umowy przygotowawczej (prawa opcji) bez względu na to czy chodzi o własność nieruchomości lub o inne prawo — od ceny sprzedaży	1 ⁰ / ₀
90,91	Usługi: a) umowa o świadczenie usług (najem pracy, umowa o dzieło, umowa komisowa i t. p.) zasadniczo od umówionego wynagrodzenia b) jeśli choć jeden z kontrahentów zawarł umowę w zakresie swego przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku a umowę podpisały obie strony albo choćby jedna ze stron lecz umowę sporządzono albo uwierzytelniono pisemnie lub notarialnie — od umówionego wynagrodzenia	1 ⁰ / ₀
	c) jeśli w przypadku pod b) dokument podpisany jest tylko przez jedną ze stron a nie jest sporządzony albo uwierzytelniony sądownie lub notarialnie — to jest wolny, podlega jednak opłacie rachunek wynikający z takiej umowy	0,2 ⁰ / ₀
	d) wolne są nadto: umowy między służbodawcą a pracownikiem i umowa z majstrem o przyjęcie ucznia.	
122- 125	Weksle: A) wystawione w Polsce: 1) — zasadniczo od sumy wekslowej do 50 ponad 50 — 100 „ 100 — 200	zł. gr. 20 30 60

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
	ponad 200 — 300	90
	" 300 — 400	1 20
	" 400 — 500	1 50
	" 500 — 600	1 80
	" 600 — 700	2 10
	" 700 — 800	2 40
	" 800 — 900	2 70
	" 900 — 1000	3
	" 1000 — od każdego pełnego lub zaczętego 1000 zł. . .	3 zł.
	2) Weksel blanko: jeśli taki weksel sporządzony został na blankiecie, od którego uiszczono opłatę stemplową w kwocie 30 zł. to w razie wypełnienia go na sumę wyższą niż 10.000 zł. uiszcza się tylko opłatę dodatkową, odpowiadającą tej wyższej sumie; jeśli jednak od takiego weksla uiszczono opłatę niższą niż 30 zł., a następnie wypełniono go na sumę wyższą niż ta, która odpowiada uiszczonej opłacie stemplowej, to prócz obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej zostanie jeszcze wymierzona 25-krotna podwyżka brakującej opłaty. 3) Wtóröpisy wekslu oraz takie odpisy, na których znajduje się indos lub poręka wekslowa, podlegają opłatom wedle zasad, podanych wyżej pod 1 i 2. 4) Wolne od opłaty: wtóröpis weslu, na którego przedniej stronie zaznaczono, że został sporządzony celem przesłania do	

przyjęcia a tylną stronę przekreślono, weksel własny nie na zlecenie wystawiony w granicach kredytu budowlanego, przewidzianego w art. 12 p. 1 ustawy o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. z r. 1925 Nr. 51 poz. 346).

B) Wystawione zagranicą podlegają opłatom wymienionym wyżej wówczas, gdy: a) miejsce płatności lub miejsce wymienione obok nazwiska trasata, znajduje się w Polsce,

b) gdy weksel wystawiono w walucie polskiej,

c) gdy w Polsce następuje zapłata całkowita lub częściowa,

d) gdy zaskarżono pretensję z weksla przed sądem polskim.

119

Wyciągi z rachunku bieżącego, stwierdzające saldo debetowe albo kredytowe, wydane przez przedsiębiorstwo zawodowo trudniące się czynnościami bankierskimi lub także wyciągi, wydane przez rzemiosłowca lub kupca innemu przemysłowcowi lub kupcowi — od arkusza

20gr.

Wolne od opłaty — wyciąg, sporządzony przez Bank Polski; uznanie prawidłowości salda przez odbiorcę.

82-

87

Zastaw ruchomy (ręczny).

I. pisemne ustanowienie zastawu przez dłużnika dla wierzytelności już stniejącej:

A 1) gdy służy na zabezpieczenie pożycz-

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
115 ust. II	ki pod zastaw towarów osobie, wykonywującej sprzedaż towarów tegoż rodzaju i z tego powodu podlegającej podatkowi przemysłowemu lub ustawowo od niego zwolnionej — od sumy wierzytelności 2). W innych przypadkach: a) zasadniczo — od sumy wierzytelności B) gdy jednak przedmiotem zastawu są papiery wartościowe i daje je w zastaw osoba, nie zajmująca się zawodowo sprzedażą papierów wartościowych: — od wartości zastawionych papierów:	0,3⁰/₀ 0,5⁰/₀
8	1) gdy chodzi o akcje, kuksy i inne papiery o niestałym oprocentowaniu:	
79 ust. III	— a ani wierzyciel ani dłużnik nie wykonywują czynności bankierskich	0,5 ⁰ / ₀
79 ust. I p. a	— tylko jedna ze stron wykonywa czynności bankierskie	0,2 ⁰ / ₀
79 ust. II	— obie strony wykonywują czynności bankierskie 2) gdy chodzi o papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu:	0,05 ⁰ / ₀
79 ust. III	— a ani wierzyciel ani dłużnik nie wykonywują czynności bankierskich	0,1 ⁰ / ₀
79 ust. I p. b	— tylko jedna ze stron wykonywa czynności bankierskie	0,05 ⁰ / ₀

Artykuły ustawy	P r z e d m i o t	Stawka opłaty
79 ust. II	— obie strony wykonywują czynności bankierskie	0.01 ⁰ / ₀
86 ust. II	W przypadkach, wymienionych wyżej pod B, opłata nie może w żadnym przypadku wynosić więcej niż 0.5% sumy wierzytelności a zastaw wolny jest od opłaty, gdy przedmiotem zastawu są: obligacje Państwa Polskiego; listy zastawne Państwowego Banku Rolnego oraz tymczasowe zobowiązania tegoż banku; wylosowane papiery wartościowe; płatne kupony pap. wartościowych; zagraniczne środki płatnicze.	
82	II. ustanowienie zastawu dla wierzytelności jeszcze nieistniejącej (kaucja) w osobnym dokumencie:	
	a) zasadniczo — od sumy kaucji	0.1 ⁰ / ₀
	b) kaucja: na kredyt wekslowy; służbowa opiekuna lub kuratora na zabezpieczenie prawidłowego wykonywania jego obowiązków; zapobiegająca uchyleniu się obwinionego od śledztwa i kary: na zabezpieczenie należności ubocznych (procenty, koszty sądowe i t. p.) jeśli opłatę od obligu uiszczono; na zabezpieczenie wierzytelności z otwartego kredytu jeśli zapłacono opłatę od umowy o otwarciu kredytu	3 zł.
145	Zmiana nazwiska: a) podanie o zezwolenie na zmianę nazwiska i sprzeciwy	
156	— po	3 zł.
p. 2	b) akt zezwolenia	200 zł.

TARYFA OPŁAT KONSULARNYCH.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	DZIAŁ I. OPŁATY ZASADNICZE. A. Opłaty za czynności handlowe.		
1	Za wizowanie lub wystawienie świad. pochodzenia towaru. a) w celu uzyskania zniżki konwencyjnej lub ulgi celnej	1% od sumy rachunku, dotyczącego danej przesyłki, lecz nie więcej, niż 50 zł. i nie mniej niż 2 zł.	
2	b) w celu udowodnienia pochodzenia towaru Za powtórne wizowanie świadectwa pochodzenia towarów przy obrocie uszlachetniającym	zł. 0.20 1 zł.	
3	Za wizowanie świadectwa o zdrowotności przesyłek towarowych	10 zł.	
4	Za wystawienie innych zaświadczeń handlowych	10 zł.	
5	Za zainkasowanie należności	2% od zainkasowanej sumy, najmniej jednak 5 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
6	Za zainkasowanie należności łącznie z przesyłką	4% od zainkasowanej sumy, najmniej jednak 10 zł.	
7	Za przesłanie wzoru lub próbek na żądanie osoby lub instytucji prywatnej	5 zł. oprócz zwrotu portu i rzeczowych wydatków	
8	Za dokonanie ekspertyzy przy obrocie towarowym . .	50 zł. oprócz zwrotu rzeczowych wydatków	
9	B. Opłaty za czynności sądowe. SPRAWY POLUBOWNE. Za spisanie układu pojednawczego lub zapisu na sąd polubowny: a) jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 1.000 złotych b) jeżeli wartość przedmiotu sporu przewyższa 1.000 zł. c) jeżeli wartość przedmiotu sporu nie da się w pieniądzu oznaczyć, stosownie do uznania konsula	25 zł. 25 zł. nadto 2% od przewyżki 15 — 500 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
10	Za czynności konsula jako sędziego polubownego . . .	wynagrodzenie zależne od umowy ze stroną przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu, zawłości sprawy, trudów straty czasu i t. p.	Do poz. 13—18. Wolne są od opłat spadki wartości poniżej 1.000 zł.
11	Za doreczenie pism sądowych w sprawach cywilnych za każde pismo . . .	5 zł.	
12	Za sporządzenie protokołu przesłuchania stron, świadków, lub znawców w sprawach cywilnych na wezwanie władz sądowych polskich, za każdy protokół . . .	25 zł.	
13	Sprawy spadkowe i inne czynności w kwestiach sądow-nictwa niespornego.		
14	Za opieczetowanie lub zdjęcie pieczęci, za każde pół dnia czynności urzędowych . . . Za sporządzenie spisu inwentarza, za każde pół dnia czynności urzędowych . . .	10 zł. 30 zł. nadto 1% od wartości	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
15	Za sporządzenie aktu zejścia zgodnie z par. 36 austr. patent. cesars. z dn. 9.VIII.1854 r. za każde pół dnia czynności urzędowych	20 zł.	Do poz. 13—18. Okres czasu nie przekraczający 7 godzin, należy uważać jako dzień urzędowania, 3½ godz. jako pół dnia urzędowania.
16	Za asystencję przy dokonywanych przez władze miejscowe w opieczetowaniu spadku lub zdjęciu pieczęci, za każde pół dnia	10 zł.	
17	Za asystencję przy sporządzaniu spisu inwentarza spadkowego, dokonywanego przez władze miejscowe, za każde pół dnia	30 zł.	
18	Za dokonanie publicznej licytacji, za pół dnia czynności urzędowych	30 zł. nadto 1% od sumy uzyskanej przy licytacji	Do poz. 19. Likwidacja spadku obejmuje wszystkie czynności wymienione w poz. 13—14 łącznie z wydobyciem, przechowaniem, przesłaniem do kraju lub doreczeniem spadkobiercy na miejscu.
19	Za przeprowadzenie likwidacji spadku przy udziale konsula, gdy ten działa w imieniu nieobecnego spadkobiercy: • a) w razie przeprowadzenia likwidacji spadku bezpośrednio		

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	przez Konsula bez udziału adwokata	6% od zrealizowanej sumy, przypadającej spadkobiercy po odliczeniu porta i innych rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych, przewidzianych w Dziale I lit. C i D niniejszej taryfy, a związanych z wydobyciem spadku	
	b) za pośrednictwem adwokata	4% od zrealizowanej sumy, przypadającej spadkobiercy po odliczeniu kosztów opłacenia adwokata, porta i innych rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych, przewidzianych w Dziale I lit. C i D niniejszej taryfy, a związanych z wydobyciem spadku	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
C. Oplaty za czynności notarialne.			
20	Za uwierzytelnienie podpisów lub znaków ręcznych osób prywatnych, za każdy podpis	5 zł.	Do poz. 20. W razie równoczesnego poświadczenia własności więcej, niż dwóch podpisów, umieszczonych na tym samym dokumencie, opłata wynosi 25 zł. za wszystkie podpisy.
21	Za poświadczenie daty okazania dokumentu	5 zł. (w Ameryce 10 zł.)	
22	Za stwierdzenie zgodności odpisu z oryginałem, za każdą stronę	3 zł. (w Ameryce 6 zł.)	Do poz. 22 i 23. Stronica liczy nie więcej jak 25 wierszy, po 45 liter w każdym wierszu.
23	Za stwierdzenie zgodności przekładu z oryginałem: a) w języku europejskim, za każdą stronę b) w języku pozaeuropejskim (wschodnie), za każdą stronę	5 zł.	Do poz. 23. Konsulaty nie są obowiązane do poświadczenia zgodności tłumaczeń, jeżeli nie mają do rozporządzenia odpowiednich tłumaczy, a konsul nie włada danym językiem.
24	Za sporządzenie pełnomocnictwa	10 zł.	
25	Za sporządzenie umów lub inne czynności notarialne, nieprzewidziane w innych pozycjach niniejszej taryfy	1% od wartości przedmiotu, lecz nie więcej niż 100 zł. i nie mniej niż 15 zł.	
		1% od wartości, najmniej jednak 30 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
26	Za sporządzenie protestu weksli, czeków lub innych papierów kupieckich na określoną sumę	½ % od sumy, najmniej jednak 10 zł.	
27	Za sporządzenie testamentu	1 % od wartości, najmniej jednak 25 zł.	
28	Za przechowanie testamentu jednorazowo	50 zł.	
29	D. Opłaty z czynności administracyjne.		
29	Za wniesione podania w sprawach prywatnych o dokonanie czynności, co do której nie jest przewidziana opłata w innej pozycji niniejszej taryfy, za każdy arkusz Za każdy załącznik	5 zł. (w Ameryce 1 zł.) (w podwójnie)	Do poz. 29. Każde następne podanie w tej samej sprawie, która nie powoduje dodatkowych czynności urzędowych, nie podlega ponownej opłacie. Każde następne podanie, w tej samej sprawie, które powoduje dodatkową czynność urzędową, winno być opłacone w myśl poz. 29. Do poz. 29. Opłaty w myśl niniejszej pozycji uiszczają także osoby, zamieszkałe w Polsce, a wnoszące podania bezpośrednio do konsulatu lub za po-

Treść dokonywanych
czynności

Wysokość opłat

U w a g i

średnictwem urzędu państwowego, mającego siedzibę na obszarze Rzplitej Polskiej; w tym ostatnim wypadku opłata od podania może być uiszczona przez naklejenie na podaniu ogólnych znaczków stemplowych w wysokości, przewidzianej w poz. 29. Podania nieostemplowane wspomnianych osób konsułowie winni załatwić, a odpowiedź kierować do odnośnej władzy administracyjnej I lub II instancji dla doreczenia po uprzednim uiszczeniu przez petenta opłaty w myśl niniejszej pozycji oraz zwrotu rzeczywiście wydatków.

Do poz. 29. Podania o informację i wywiady w stosunkach handlowych oraz o upadłościach są wolne od opłat, jednakże koszty poniesione przez konsulat w związku z zasięgnięciem podobnych wiadomości winny być zwrócone przez strony.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
30	Za doreczenie pism lub dokumentów wydanych i przesłanych, przez polskie urzędy państwowe w kraju na skutek niestemplowanych podań, skierowanych bezpośrednio do tych urzędów przez osoby zamieszkające zagranicą, za każde pismo lub dokument	5 zł. (w Ameryce 10 zł.)	Do poz. 29. Do podań wystosowanych do urzędu państwowego, mającego siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej, a złożonych w konsulacie polskim, stosuje się odpowiednio poz. 29. Do poz. 30. Jeżeli jednak w wypadku poszczególnym według taryfy opłat stemplowych od podań, opłata od podania i załączników wynosi więcej niż 5 zł., to konsulat pobierze tytułem opłaty w myśl pozycji niniejszej tę kwotę złotych, jaka należy się według taryfy opłat stemplowych.
31	Za przesłanie i doreczenie drogą urzędową listu	5 zł. (w Ameryce 10 zł.)	Do poz. 31. Przesyłka listów urzędowych służby zagranicznej do ich rodzin i odwrotnie — wolna jest od opłat.
32	Za przesłanie drogą urzędową gotowizny, dokumentów pieniężnych, papierów wartości-		

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	ciowych, oraz innych przedmiotów wartościowych, należących do osób prywatnych	3% od wartości, nie mniej jednak jak 5 zł.	Do poz. 32. Przesyłki pieniężne urzędników służby zagranicznej do ich rodzin i odwrotnie — wolne są od opłat.
	33 Za wydobycie i przesłanie drogą urzędową innych dokumentów, należących do osób prywatnych, za każdy dokument	10 zł.	Do poz. 32. Pensje marynarzy oraz pobory i emerytury urzędników i niższych funkcjonariuszów państwowych lub ich rodzin wolne są od opłat. Do poz. 33. W razie jednoczesnego przesyłania więcej, jak czterech dokumentów — opłata za wszystkie dokumenty wynosi 50 zł.
	34 Za wydobycie sum pieniężnych (nienależnych do spadku), które zostały zrealizowane lub uzyskane za pośrednictwem konsulatu:		Do poz. 33. Przesyłka osobistych dokumentów marynarzy, urzędników, niższych funkcjonariuszów państwowych, osób wojskowych i emerytów — wolna jest od opłat.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
a) gdy konsul załatwia sprawę bezpośrednio bez udziału adwokata b) za pośrednictwem adwokata	6% od wartości łącznie z przekazaniem lub doręczeniem kwoty, po odliczeniu rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych za dodatkowe czynności, związane z wydobyciem należności lub odszkodowania	4% od wartości łącznie z przekazaniem lub doręczeniem kwoty, po odliczeniu kosztów opłacenia adwokata, rzeczywistych wydatków oraz opłat konsularnych za dodatkowe czynności, związane z wydobyciem należności lub odszkodowania	
Za przechowanie dokumentu	5 zł. jednorazowo, nadto 1 zł. za każdy miesiąc	Do poz. 35. Wolne są od opłat dokumenty marynarzy.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
36	Za przechowanie gotowizny, papierów wartościowych, kruszców szlachetnych i przedmiotów wartościowych: a) miesięcznie b) o ile są one przeznaczone do przechowania przez czas dłuższy — rocznie	$\frac{1}{4}\%$ od wartości 1% od wartości	Do poz. 35. Opłata za trzy miesiące winna być uiszczona zgóry i zwrotowi nie podlega, chociażby dokument był cofany przez depozytariusza wcześniej. Do poz. 36. Wolne są od opłat depozyty np. należności osiągnięte, lub pieniądze zainkasowane przez konsulat, które niedłużej, jak w ciągu miesiąca od dnia zdeponowania mają być przesłane do miejsca przeznaczenia, oraz wolne są od opłat spadki (uwaga do poz. 19).
37	Za przechowanie innych przedmiotów	5 zł. miesięcznie za 1 metr sześcienny zajmowanej przez nie przetrzeźni, najmniej jednak 5 zł.	Do poz. 35, 36 i 37. Konsulowie upoważnieni są do przyjmowania na przechowanie dokumentów i depozytów jedynie wówczas, gdy posiadają odpowiednio zabezpieczone pomieszczenie.
38	Za legalizację dokumentów, wystawionych lub uwierzytelnionych przez władze, urzędni-		Do poz. 36 i 37. Depozyty marynarzy wolne są od opłat. Do poz. 38. Legalizacja dokumentów niezbędnych do zawarcia ślubu podlega opłacie

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	ków publicznych i osoby publicznego zaufania (notariuszów, tłumaczy sądowo zaprzysiężonych i t. p.)	10 zł. (w Ameryce 20 zł.)	o 50% niższe, a dla robotników o 75% niższej. Do poz. 38 i 39. O ile do zawarcia ślubu konieczne jest więcej, jak trzy dokumenty, należy pobierać opłatę za legalizację i tłumaczenie tych dokumentów nie większą od tej, jaka należy się w myśl niniejszej taryfy za legalizację i tłumaczenie trzech dokumentów.
39	Za sporządzenie tłumaczenia: a) w języku europejskim: 1) za każde pół strony 2) powyżej pół strony, za każdą stronę b) w języku pozaeuropejskim (wschodnim): 1) za każde pół strony 2) powyżej pół strony, za każdą stronę	10 zł. 20 zł. 20 zł. 40 zł.	Do poz. 39. O ile opłaty pobierane przez przysięgłych tłumaczy w miejscu urzędowania konsula są niższe od opłat ustalonych poz. 39, konsulowie mogą te opłaty zniżyć do wysokości stawek, pobieranych przez przysięgłych tłumaczy. Konsulowie nie są obowiązani do sporządzania tłumaczeń, jeżeli nie mają do rozporządzenia odpowiednich tłumaczy, a sami nie władają danym językiem. Do poz. 39. Tłumaczenie aktów stanu cywilnego oraz do-

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
40	Za sporządzenie odpisu, za każdą stronicę	3 zł.	kumentów niezbędnych do zawarcia ślubu podlegają opłacie o 50% niższej, a dla robotników o 75% niższej.
41	Za sporządzenie wyciągu z ksiąg lub aktów konsularnych, za każdą stronicę	3 zł.	Do poz. 39, 40 i 41. Stronica liczy nie więcej, jak 25 wierszy, po 45 liter w każdym wierszu.
42	Za poświadczenie o wpisaniu do rejestru obywateli (matrikula)	5 zł.	Do poz. 42. Wpis do rejestru wolny jest od opłat.
43	Za świadectwo pozostawiania osób przy życiu	10 zł.	Do poz. 43. Wolne są od opłat świadectwa dla uzyskania zaopatrzenia emerytalnego.
44	Za świadectwo pobytu	10 zł.	Do poz. 44. Świadectwa pobytu nie zastępują dowodu osobistego i są wydawane dla celów specjalnych; cel wydania winien być na nich wyraźnie zaznaczony.
45	Za wystawienie paszportu, względnie za przedłużenie ważności paszportu: a) na okres ponad 6 miesięcy do 1 roku	30 zł. (w Ameryce 60 zł.)	Do poz. 45. Opłaty dla robotników i niezamożnej uczącej się młodzieży oraz dla osób zapisanych do matrykuły winny być pobierane w wysokości o 50% niższej.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
46	b) na okres ponad 3 miesiące do 6 miesięcy c) na okres do 3 miesięcy Za dokonanie zmiany lub uzupełnienie paszportu	20 zł. (w Ameryce 40 zł.) 15 zł. (w Ameryce 30 zł.) 10 zł. (w Ameryce 20 zł.)	Do poz. 45 i 46. Oznaczone w niniejszej ogólnej taryfie konsularnej opłaty nie dotyczą paszportów zagranicznych wydawanych przez władze administracyjne w Polsce, o ile odpowiednie przepisy ustalają dla tych paszportów terminy i opłaty inne. Do poz. 45 i 47. Za paszporty rodzinne należy pobierać opłatę od każdej wpisanej do paszportu osoby ponad lat 16. Do poz. 47. Od obywateli państw, które względem obywateli polskich stosują opłaty wyższe, należy pobierać, na zasadzie wzajemności (odwetu), opłaty wyższe przy jednoczesnym powiadomieniu M-stwa Spraw Zagranicznych o wysokości pobieranej od obywateli polskich przez państwo obce opłaty za wizę.
47	Za wizowanie paszportu cudzińskiego lub wydanie przepustki, zastępującej wizę: a) za wizę powrotną z terminem maximum 3 miesiące b) za wizę wielokrotną z terminem maximum 12 miesięcy c) za wizę tranzytową, ważną na przejazd przez terytorjum polskie bez prawa zatrzymania się d) za wizę tranzytową, powrotną, ważną na 2 przejazdy przez terytorjum polskie bez prawa zatrzymania się	10 zł. 20 zł. 1 zł. 2 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
48	Za przepustkę dla przewiezienia zwłok	100 zł.	Do poz. 47. Termin wizy ustala konsul według swego uznania lub na zasadzie wzajemności. Termin ustalony nie może przekraczać maximum podanego w poz. 47.
49	Za wystawienie wszelkiego rodzaju świadectwa prócz wymienionych w niniejszej taryfie, według uznania konsula	5 — 20 zł. (w Ameryce 10 — 40 zł.)	Do poz. 48. Oznaczona opłata przewiduje wszystkie czynności konsulatów poprzedzające wydanie przepustki.
E. Opłaty za akty stanu cywilnego.			
50	Za sporządzenie aktu stanu cywilnego, za akt	10 zł.	Do poz. 50, 51 i 52. Opłaty dla robotników winny być zmniejszone o 50%.
51	Za wydanie pełnego wyciągu aktu stanu cywilnego, za wyciąg	10 zł.	
5	Za wydanie krótkiego wyciągu aktu stanu cywilnego, za wyciąg	5 zł	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
53	F. Opłaty za czynności dotyczące żeglugi. Za zameldowanie i wymeldowanie statku, przybyłego do portu	0,01 od zarejestrowanej tonny netto, nie więcej jednak jak 100 zł.	Do poz. 53. Wolne są od opłat statki rybackie. Zameldowanie i wymeldowanie statku obejmuje formalności i czynności urzędowe, które winny być załatwione przez konsulat od chwili przybycia statku, aż do chwili jego wyjazdu, a mianowicie: a) zaświadczenie przyjazdu i wyjazdu statku, legalizowanie i przechowanie dokumentów, dotyczących statku, wydawanie wszelkich dokumentów, niezbędnych przy odprawie statku, a które wystawiane są dla kapitana oficerów i załogi i co do których niniejsza taryfa nie ustala specjalnych opłat; b) wszystkie czynności, nieprzewidziane specjalnie w innych pozycjach taryfy, a będące w związku z zameldowaniem i wymeldowaniem statku. Jeżeli

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
			statek w jednej i tej samej podróży zawija do kilku portów, to ogólna opłata od tonny według poz. 53 pobierana jest w całości w pierwszym porcie rozpoczęcia podróży, a niezależnie od tego w każdym następnym należy opłacać połowę tejże opłaty. Jeżeli statek odbywa podróże periodycznie według stałego rozkładu, ogólna opłata od tonny pobierana jest tylko w wysokości połowy stawek przewidzianych w poz. 53 oraz w poprzedniej uwadze. Jeżeli statek nie dokonywa w porcie tranzakcyj handlowych, ani też nie zabiera lub wysadza na ląd pasażerów, w szczególności, jeżeli statek zawinął w celu zaopatrzenia się w żywność lub węgiel, albo też z powodu wypadku, wywołanego siłą wyższą, wówczas nie jest obowiązany do uiszczenia ogólnej opłaty od tonn, o ile

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
54	Za zawieszenie w czynnościach kapitana statku i ustanowienie nowego kapitana . .	20 zł.	opuści port nie później niż w ciągu 48 godzin. Opłata nie będzie wymagana nawet po upływie 48 godzin, o ile dłuższy pobyt w porcie będzie wywołany siłą wyższą. Do poz. 54. Ustanowienie zastępcy w razie śmierci lub choroby kapitana jest wolne od opłat.
55	Za wydanie nowego spisu załogi statku . .	10 zł.	
56	Za wpisanie lub wykreślenie ze spisu załogi statku, od każdej osoby . .	1 zł.	
57	Za wydanie akusza dodatkowego do spisu załogi, od arkusza	5 zł.	
58	Za wystawienie tymczasowego świadectwa rejestracji .	od statku wartości 100.000 zł.—125 zł. za każde następne 10.000 zł. wartości — 10 zł.	
59	Za przedłużenie tymczasowego świadectwa rejestracji .	od statku wartości 100.000 zł. — 125 zł. za każde następne 10.000 zł. wartości — 10 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
60	Za każdorazowe wprowadzenie zmiany w tymczasowym świadectwie rejestracji . . .	75 zł.	
61	Za zawizowanie listy towarowej (manifest) - konosement, jednorazowo, w porcie nadawczym lub odbiorczym . . .	0.05 od każdej tonny faktycznie przywiezionego ładunku	
62	Za pomoc przy ściąganiu dezertarów ze statków handlowych wraz ze stawiennictwem w sądzie, za każdego dezertera	10 zł.	
63	Za sporządzenie protokołu o dezercji . . .	10 zł.	
64	Za orzeczenie w sporze między kapitanem a załogą . . .	15 zł.	
65	Za współudział w akcji ratowniczej, wynikłej z powodu uszkodzenia morskiego (awaria)	25 zł.	
66	Za przyjęcie zameldowania o wypadkach grożących wywołaniem szkody . . .	10 zł.	
67	Za sporządzenie protokołu (protest morski) o wynikłych stratach włącznie z przesłuchaniem świadków, stosownie do		Do poz. 67. Dla statków rybackich opłata winna być zniżona o połowę.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
68	zużytego czasu, za każde pół dnia Za sporządzenie protokołu na podstawie oględzin na miejscu, za każde pół dnia	10 zł.	
69	Za ustalenie i podział szkód, wynikłych z powodu wielkiej awarii (dispatche)	10 zł.	
70	Za wydanie zaświadczenia o konieczności obciążenia pożyczką statku i jego zawartości	0.2% wysokości ustalonej szkody, nie mniej jednak niż 20 zł.	
71	Za zaświadczenie o konieczności sprzedaży statku	10 zł.	
72	Za wydanie zaświadczenia, dotyczącego stanu sanitarnego portu, z którego statek wyjeżdża	25 zł.	
73	DZIAŁ II. Opłaty dodatkowe: diety, koszty podróży i wydatki rzeczywiście. Za urzędowanie poza lokalem biura, lecz w obrębie miej-	10 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
74	sca siedziby konsultatu, o ile zachodzi potrzeba i na żądanie strony, pobierane są niezależnie od opłat przewidzianych w niniejszej taryfie za poszczególne czynności, następujące opłaty tytułem diet: a) za urzędowanie kierownika konsultatu, za każde rozpoczęte pół dnia b) za urzędowanie innego urzędnika konsultatu, za każde rozpoczęte pół dnia c) za urzędowanie niższego funkcjonariusza konsultatu, za każde rozpoczęte pół dnia Do poz. 73 i 74. Pobierane opłaty stanowią dochód Skarbu. Urzędnikowi lub niższemu funkcjonariuszowi konsultatu, którego podróż poza obrębem miejsca urzędowania konsultatu trwa dłużej, niż sześć godzin, przysługują diety stosownie do ogólnych przepisów (o dietach) przy podróżach służbowych urzędników państwowych lub niższych funkcjonariuszów. Do poz. 73 i 74. Okres czasu, przekraczając 7 godzin, należy uważać jako dzień urzędowania, 3½ godzin — jako pół dnia urzędowania. Do poz. 73 i 74. Opłata dla marynarzy winna być zniżona o połowę. Do poz. 73, 74 i 75. Zwrot	35 zł. 25 zł. 10 zł. 100 zł.	

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
75	b) za urzędowanie innego urzędnika konsulatu, za każdą rozpoczętą dobę, licząc od chwili wyjazdu c) za urzędowanie niższego funkcjonarjusza konsulatu, za każdą rozpoczętą dobę (licząc od chwili wyjazdu)	75 zł.	rzeczywistych kosztów podróży łącznie z dietami winien być zarachowany na przywrócenie kredytu właściwej pozycji budżetowej, z której sumy zostały wydatkowane.
76	Wszelkie koszty rzeczywiste związane z podróżą (środki lokomocji, tragarze i inne uzależnione od urzędowania wydatki) winny być uiszczone konsulatом niezależnie od diet Prócz opłat, przewidzianych w niniejszej taryfie, strony winny zwrócić konsulatowi rzeczywiste wydatki, poniesione przy dokonywaniu czynności urzędowych (telegramy, opłaty na korzyść innych urzędów lub władz i t. p.)	30 zł.	
77	DZIAŁ III. Podwyższenie i zmniejszenie opłat. Opłaty przewidziane w niniejszej taryfie obowiązują za-		Do poz. 76. Rzeczywiste wydatki zwrócone przez strony bezpośrednio konsulatowi, winny być zarachowane na przywrócenie kredytu odnośnej pozycji, z której wydatek nastąpił. Rzeczywiste wydatki poniesione przez konsulat, a zwrócone przez strony, zamieszkane w Polsce bezpośrednio lub za pośrednictwem władz administracyjnych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, należy zarachować na przywrócenie kredytu tegoż M-stwa.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
	równy w stosunku do obywateli polskich i obywateli gdańskich, jak i do cudzoziemców. Względem cudzoziemców winna być stosowana zasada wzajemności (odwetu), o ile odnośne państwo obce pobiera od obywateli polskich w analogicznych wypadkach opłaty wyższe, lub jeżeli pobiera opłaty za takie czynności, które nie będąc przewidziane w niniejszej taryfie, nie podlegają opłacie.		Do poz. 77. O ile specjalne umowy zawarte z państwami obcemi, przewidują za pewne czynności opłaty niższe od ustalonych niniejszą taryfą, to od obywateli odnośnych państw należy pobierać opłaty w wysokości, przewidzianej w specjalnej umowie. Do poz. 77. Zastosowanie wzajemności (odwetu) może być zarządzane przez kierownika placówki z jednoczesnym powiadomieniem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.
78	Czynności wolne od opłat. Zwolnienie od opłat, wyszczególnionych w niniejszej taryfie, przysługuje: a) Państwu Polskiemu oraz polskiem zakładnikom państwowym będącym odrębnymi osobami prawnymi; b) związkom samorządowym, mającym siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej; c) kościołom i gminom wy-		

DZIAŁ IV.

Pozycje	Treść dokonywanych czynności	Wysokość opłat	U w a g i
79	znaniowym, przez Państwo Polskie uznanym; d) fundacjom, zakładom i zrzeszeniom, prawnie istniejącym w Polsce lub zagranicą, które mają na celu wyłącznie działalność dobroczynną, naukową, oświatową, kulturalną lub religijną; e) zrzeszeniom prawnie istniejącym w Polsce lub zagranicą, mającym na celu propagandę kulturalną i ekonomiczną, na rzecz rozwoju stosunków Polski z państwami i narodami obcemi.		
80	Wolne są od opłat te czynności konsulatów, które, według obowiązującej ustawy o opłatach stemplowych, wolne są od opłat stemplowych. Wolne są od opłat na zasadach wzajemności wszelkie t. zw. actes de courtoisie wobec państw obcych i urzędników tych państw.		

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

K. SCHEIBLERA i L. GROHMANA

SP. AKC. W ŁODZI

SKRÓT TELEGRAFICZNY: ZJEDNOCZONE ŁÓDŹ,
ZARZĄD—BIURO GŁÓWNE: ul. TARGOWA Nr. 65,
SKŁAD SPRZEDAŻY: ul. FABRYCZNA Nr. 6,

SKŁADY KOMISOWE:

POZNAŃ — WIELKA 8 — I.
LWÓW — RYNEK 24
KATOWICE — MŁYŃSKA 12
KRAKÓW — MIKOŁAJSKA 9

POSIADAJĄ:

przędzalnie o 270.000 wrzecion przędzalniczych, tkalnie o 6.138 krosnach tkackich, wykończalnię, drukarnię, farbiarnię, bielnię, rytownię, warsztaty mechaniczne i t. d.

ZATRUDNIAJĄ:

około 8.000 robotników

ZAKŁADY WYRABIAJĄ:

- 1) Przędzę bawełnianą, wątkową i osnowną, nitkowaną, pończoszniczą, gazowaną i t. d.
- 2) Tkaniny bawełniane wszelkiego rodzaju w stanie surowym i bielonym, towary farbowane, drukowane, zakardowe i t. d. (Krośniaki, płótna, szyrtingi, madapolamy, nansuk, batysty, satyny, ręczniki, chusteczki do nosa, wsypy, podszewki, płótna niebieskie, barchany, sybiry, kołdry, tkaniny na ubrania męskie, damskie etc.).

Budżet państwowy.

Preliminarz budżetowy Rzeczypospolitej Polskiej na 1927/28

w porównaniu z rzeczywistymi dochodami i wydatkami państwowymi w 1924 i 1925 oraz w pierwszych 10 miesiącach 1926.

	1924	1925	1926 (10-mies.)	1927/28
	milionów złotych			
Dochody ogółem	1569	1877	1486	1899
Dochody	1350	1576	1455	1899
W tem:	154	201	142	186
budżetowe	13	24	19	24
administracja	892	923	771	1001
zaopatrzenia	291	406	458	596
daniny publiczne	—	22	65	92
monopole	219	301	31	—
przedsiębiorstwa	68	12	12	—
Inne dochody	151	289	19	—
W tem:				
pożyczki państwowe				
bilon i bilety zdawkowe				
Wydatki ogółem	1560	1838	1464	1898
Wydatki	1539	1801	1464	1892
W tem:	1376	1594	1213	1571
administracja	95	166	153	176
zaopatrzenia	11	41	98	145
długi państwowe	57	—	—	—
przedsiębiorstwa	21	37	—	6
Inne wydatki	—	—	—	—
W tem:	—	—	—	5
wykup pożyczek państwowych				
wykup bilonu i biletów zdawkowych				
koszty bicia bilonu i biletów zdawkowych	21	37	—	1

Preliminarz budżetowy Rzeczypospolitej Polskiej na 1927/28

w porównaniu z rzeczywistymi dochodami i wydatkami państwowymi w 1924 i 1925 oraz w pierwszych 10 miesiącach 1926.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody			Wydatki		
	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)
	milionów złotych					
Prezydent Rzeczypospolitej	0,1	0,2	0,2	1,1	2,1	1,6
Sejm i Senat	0,0	0,0	0,1	6,1	9,2	7,0
Kontrola Państwowa	0,0	0,0	0,1	2,7	3,8	3,0
Prezydium Rady Ministrów	0,0	0,0	0,0	1,3	1,7	1,3
Minist. Spraw Zagranicznych	9,0	8,7	6,8	17,8	26,1	33,5
" Wojskowych	6,5	10,0	11,1	674,6	675,2	474,8
" Wewnętrznych	21,0	18,9	12,9	152,9	199,3	137,9
" Skarbu	942,7 ^a	1.008,0	1.060,7	80,7 ^b	95,6	70,1
" Sprawiedliwości	19,7	33,4	28,0	63,7	84,0	62,5
" Przemysłu i Handlu	5,0	5,3	5,8	7,3	9,6	16,4
" Komunikacji	0,1	0,1	0,2	2,4	2,9	2,3
" Roln. i Dóbr Państw.	19,6 ^c	13,9	12,1	18,0 ^d	26,8	21,8
" Wyznań Rel. i Os. P.	5,0	5,8	4,7	234,9	309,1	225,2
" Robót Publicznych	12,0	13,8	19,2	62,3	71,3	71,3
" Pracy i Opieki Społ.	0,9	0,7	0,9	25,2	51,1	67,2
" Reform Rolnych	3,8	5,6	1,0	24,8	25,7	17,8
" Emerytury	13,3	23,9	24,5	34,5	60,3	63,1
" Renty inwalidzkie i pensje	—	—	—	60,8	106,2	89,5
" Długi państwowe	—	—	—	11,0	41,4	97,6
Administracja razem	1.058,7	1.148,3	1.211,2	1.482,1	1.801,4	1.463,9
						1.891,6

Preliminarz budżetowy Rzeczypospolitej Polskiej na 1927/28
w porównaniu z rzeczywistymi dochodami i wydatkami państwowymi w 1924 i 1925
oraz w pierwszych 10 miesiącach 1926.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody			Wydatki		
	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)
	milionów złotych					
Polska Agencja Telegraficzna .	—	—	—	0,5 ^e	0,1	0,2
Drukarnie państwowe . . .	0,1	0,2	0,0	—	—	—
Monitor Polski	0,2	0,3	0,5	—	—	—
Wytwórnice Wojskowe . . .	—	—	—	14,5	16,9	8,8
Dział wyrobu surowic i szcze- pionek Państwowego Zakładu Hygieny	—	—	—	—	—	—
Zdrojowiska państwowe . . .	0,3	0,3	0,0	—	—	—
Państwowe Zakłady Graficzne.	—	—	—	—	—	—
Przedsiębiorstwa górniczo- hutnicze i przemysł.	2,0	1,8	1,9	—	—	—
Koleje państwowe	—	—	14,5	61,7	21,4	—
Poczta i Telegraf	8,4 ^f	22,5 ^f	7,8	—	—	—
Pomocnicze przedsiębiorstwa Poczty i Telegrafu	—	—	—	0,3	0,5	0,6
Lasy państwowe	8,9	36,1	48,7	—	—	—
Państwowe zakłady wodocia- gowe na G. Śląsku	—	—	—	—	—	—
Państwowe zakłady przemy- słowe dla inwalidów . . .	—	—	—	—	—	—
Etapy Urzędu Emigracyjnego.	0,1	0,0	0,4	—	—	—
Przedsiębiorstwa razem . .	20,0	61,2	73,8	77,0	38,9	0,8

Preliminarz budżetowy Rzeczypospolitej Polskiej na 1927/28

w porównaniu z rzeczywist. doch. i wydat. państw. w 1924 i 1925 oraz w pierw. 10 mies. 1926.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dochody				Wydatki			
	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)	1927/28	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)	1927/28
	miljonów złotych							
Monopol sacharyny	0,1	0,2	0,1	0,0	—	—	—	—
" soli	17,7 ^g	32,1	32,6	32,6	—	—	—	—
" zapalczany	4,0 ^h	7,1	7,1	8,7	—	—	—	—
" tytoniowy	133,8	182,4	217,5	270,0	—	—	—	—
" spirytusowy	131,9 ⁱ	178,1 ^h	197,9	275,4	—	—	—	—
Loterja państwowa	3,5	5,6	2,3	8,8	—	—	—	—
Monopole razem	291,0	405,5	457,5	595,5	—	—	—	—
Pożyczki wewnętrzne	35,8	15,9	11,8	—	—	—	—	—
Pożyczki zagraniczne	32,4	—	—	—	—	3,9	—	—
Bilon	61,9	123,2	0,4	—	—	—	—	—
Bilety zdawkowe	88,8	166,2	19,0	—	—	—	—	5,5
Koszty bicia bilonu i biletów zdawkowych	—	—	—	—	21,0	36,9	—	0,8
Inne razem	218,9	305,3	31,2	—	21,0	40,8	—	6,3
Ogółem	1.588,6	1.920,3	1.494,8	1.899,2	1.580,1	1.881,1	1.472,8	1.898,7
W tem: adm., przedsieb. i mo- nople razem	1.369,7	1.615,0	1.463,6	1.899,2	1.559,1	1.840,3	1.472,8	1.892,4

a) w tem Prokuratorja Generalna 0,1 milj. zł.; b) w tem Prokuratorja Generalna 1,2 milj. zł.; c) w tem Majątki państwowe 4,5 milj. zł. d) W tem Majątki państwowe 0,7 milj. zł.; e) wydzielone z Prezydjum Rady Ministrów f) wy-
dzielone z Ministerstwa Przemysłu i Handlu; g) w tem podatek od soli w b. dzielnicy pruskiej 1,4 milj. zł.; h) pod-
tek od zapalek; i) w tem podatek od zapalek 5,3 milj. zł.; j) podatek od spirytusu 131,8 milj.; k) podatek woiewódzki
od wyszynku i drobnej sprzedaży trun. 0,1 milj. zł.; l) W tem podatek woiew. od wysz. i drob. sprzed trun. 5,4 milj. zł.

Preliminarz wpływów z danin publicznych i monopolów na 1927/28.

w porównaniu z rzeczywistemi wpływ. w 1922, 1923, 1924 i 1925 oraz w pierwszych 10 mies. 1926.

WYSZCZEGÓLNIENIE	1922	1923	1924	1925	1926 (10 mie- sięcy)	1927/28
	milionów złotych					
Daniny publiczne i monopole	308,2	248,9	1,182,3	1,328,3	1,228,2	1,596,9
Daniny publiczne	204,4	165,7	891,3	922,8	7,07	1,001,4
Podatek majątkowy	85,7a)	1,9b)	189,5	58,5	46,3	95,0
Nadzwyczajny dodatek	—	—	—	—	9,3	62,0
Daniny publiczne zwyczajne	118,7	163,8	701,8	864,3	715,1	844,4
Podatki bezpośrednie	28,8	52,3	290,4	357,8	349,1	435,4
Podatki gruntowe	3,1	6,8	48,4	49,4	53,1	63,0
Podatek od nieruchomości miejskich i nie- których wiejskich	0,8	0,7	8,0	22,4	28,0	31,5
" przemysłowy	10,5	24,5	174,7	196,8	162,6	196,0
" dochodowy	8,1	15,8	39,1	61,6	75,0	120,0
" wojskowy	—	—	—	—	0,0	0,4
" od kapitałów i rent	0,6	0,8	2,9	6,9	7,8	5,5
Zaległości podatków zniesionych	2,5	1,6	0,2	0,0	1,2	1,0
Odsetki za zwłokę etc.	3,2	2,2	17,1	20,7	21,4	18,0
Opłaty stemplowe	27,6	29,6	79,6	114,1	102,4	112,3
Opłaty stemplowe od przejścia wł. nieruchomości	—	—	—	—	—	—
" rachunków	2,7	3,4	9,1	15,2	16,5	12,0
" obrot. pap.	—	—	7,8	8,8	7,0	6,0
" wartość. nakazów	0,4	0,7	1,5	0,9	0,7	0,3
" najmu skrz. depozytow.	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
" depozytow. biletów	—	—	—	—	—	—
" okretowych	—	—	—	—	—	0,5

Preliminarz wpływów z danin publicznych i monopolów na 1927/28

w porównaniu z rzeczywist. wpływ. w 1922, 1923, 1924 i 1925 oraz w pierwszych 10 mies. 1926

WYSZCZEGÓLNIENIE						
	1922	1923	1924	1925	1926 (10 mje- sięcy)	1927/28
miljonów złotych						
Podatek od piwa	1,6	2,3	6,7	6,8	7,5	9,0
" cukru	27,2	15,3	54,0	60,2	73,8	84,0
" drożdży	0,1	0,6	3,7	7,1	6,0	7,0
" węgla	1,5	9,8	7,0	—	—	—
" oleju skalnego	5,0	2,7	11,0	17,6	16,7	17,0
" zapalniczek	—	—	—	0,0	0,0	0,0
" kwasu octowego	—	0,2	0,4	0,3	0,2	0,2
Akcyzowe opłaty patentowe	0,4	1,6	7,0	9,3	4,0	5,0
Opłaty od kart do gry	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2
Zaległości podatków zniesionych	0,1	0,0	—	0,2	0,4	0,1
Odsetki za zwłokę etc.	1,3	0,5	1,9	2,4	2,6	2,0
Monopole	103,8	83,2	291,0	405,5	457,5	595,5
Monopol sacharyny	—	—	0,1	0,2	0,1	0,0
" soli	5,7	5,7 <i>h</i>	17,7 <i>h</i>	32,1	32,6	32,6
" zapalczany	1,2 <i>k</i>	2,0 <i>k</i>	4,0 <i>k</i>	7,1 <i>h</i>	7,1	8,7
" tytoniowy	34,2 <i>m</i>	32,8	133,8	182,4	217,5	270,0
" spirytusowy	62,5 <i>n</i>	42,6 <i>n</i>	131,9 <i>o</i>	178,1 <i>p</i>	197,9	275,4
Loteria państwowa	0,2	0,1	3,5	5,6	2,3	8,8

a) Nadzwyczajna danina państwowa 85,1 milj. zł. i podatek od wzbogacenia się 0,6 milj. zł.; b) Zaliczka na poczet 1924; c) W tem opłaty stemplowe od sprzedaży przedmiotów zbytku 0,6 milj. zł.; d) W tem opłaty stemplowe od sprzedaży przedmiotów zbytku 2,2 milj. zł.; e) W tem opłaty stemplowe od sprzedaży przedmiotów zbytku 3,0 milj. zł.; f) W tem opłaty stemplowe od sprzedaży przedmiotów zbytku 0,3 milj. zł.; g) Opłaty wywozowe; h) W tem opłaty wywozowe 10,7 milj. zł.; i) W tem podatek od soli w b. dziel. prusk. 0,3 milj. zł.; j) W tem podatek od soli w b. dziel. prusk. 1,4 milj. zł.; k) Podatek od zapalek; l) W tem podatek od zapalek 5,3 milj. zł.; m) W tem podatki od uprawy tytoniu oraz od papierosów i tytoniu krajowego 3,6 milj. zł.; n) Podatek od spirytusu; o) Podatek od spirytusu 131,6 n i zł., pod. wojew. od wyszynku i drobn. sprzed. trunk. 0,1 milj. zł.; p) W tem pod. woj. od wysz. i drobn. sprzed. trunk. 5,4 m

P O D A T K I.

PODATKI GRUNTOWE.

Podatki gruntowe w Polsce opierają się na czterech różnych systemach.

W b. Królestwie Polskiem ustawa rozróżnia trzy rodzaje podatku gruntowego: a) dworski¹⁾ b) z gruntów włościańskich²⁾ c) z gruntów w osadach³⁾.

Wszystkie trzy rodzaje tego podatku są kontyngentowe (dawniej repartycyjne) i są oparte na pewnym surrogacie katastru szacunkowego. Jednostką dla wymiaru jest mórg 300 prętowy miary nowopolskiej. Podatek gruntowy dworski, włościański i w osadach dzieli się na główny i dodatkowy. Wysokość podatku głównego jest uzależniona od miejscowości oraz urodzajności gruntu (podział na klasy) i jest inna dla gruntów dworskich inna dla włościańskich. Dodatkowy podatek pobiera się w wysokości 60% podatku głównego.

Dla opodatkowania głównym podatkiem gruntowym ziemie dworskie podzielono na pięć klas. Przy oznaczaniu stosunku dochodowego powyższych pięciu klas gruntów użytkowych przyjęto klasę V za jednostkę podatkową, IV — za $4\frac{1}{2}$ jednostki, III — za 11, II — $3\frac{1}{2}$, I — za 8 jednostek. Zestawiono w ten sposób według klas jakości gruntów i powiatów, szczegółową taryfę podatku, która jest podstawą do wymiaru podatku głównego. Według wymienionej taryfy 1 mórg ziemi najgorszej klasy w roku 1924 płacił głównego podatku ze 100% podwyżką od 0,20 zł. (pow. Włodawski, Radzyński i Ostrołęcki), do 0,46 zł. (pow. Błoński), zaś 1 mórg ziemi najlepszej 1 klasy — 3,66 zł. (pow. Błoński).

¹⁾ Ustawa z 8.X. 1866 | ustawa z 14.VII. 1920

²⁾ Ustawa z 15.XII. 1868 | ustawa z 17.VI. 1921

³⁾ Ustawa z 1.VI. 1872 | ustawa z 15.VI. 1923 i rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 12.IV. 1924.

Grunty włościańskie i w osadach dla opodatkowania głównym podatkiem gruntowym podzielono na cztery klasy. Ustosunkowanie wzajemne klas pod względem wymiaru podatków przeprowadzono w ten sposób, że klasę IV przyjęto za jednostkę, III — za $4\frac{1}{2}$, II — za $3\frac{1}{2}$ oraz I — za 8 jednostek. Szczegółową taryfę zestawiono, jak dla podatku głównego dworskiego. Jeden mórg najgorszej ziemi włościańskiej t.j. IV klasy w r. 1924 płacił, ze 100% podwyżką od 0.26 zł. (pow. Iłżecki, Konecki) do 0.46 zł. (pow. Warszawski, Grójecki), zaś mórg najlepszej ziemi t.j. I klasy płacił do 3.62 zł. (pow. Warszawski). Dodatkowy podatek pobiera się w wysokości 60% głównego.

W pozostałych ziemiach b. zaboru rosyjskiego¹⁾ podatek gruntowy przed wejściem w życie ustawy z 17. VI 1921 był kontyngentowy i repartycyjny. Ustawa z dnia 17 czerwca 1921 roku nadała Radzie Ministrów prawo określania wysokości podatku od gruntów i lasów zastrzegając, że wysokość podatku nie może być większa od przeciętnej normy, obowiązującej w sąsiednich powiatach b. Królestwa Polskiego. Na tej podstawie Minister Skarbu rozporządzeniem z dnia 3 listopada 1922 r. ustanowił dwie taryfy: jedną — dla gruntów uprawnych, ogrodów, sadów i łąk, drugą — dla lasów, pastwisk i odłogów.

W Małopolsce, podatek gruntowy²⁾ jest jednolity dla gruntów włościańskich i dworskich. Przedmiotem podatku jest czysta intrata katastralna, czyli dochód katastralny, osiągany trwale z danego gruntu po potrąceniu kosztów produkcji i administracji. Za podstawę klasyfikacji przyjęto podziałna rodzaje uprawy a w zakresie każdego rodzaju uprawy — na klasy urodzajności. Ustawa rozróżnia dziesięć rodzajów uprawy, a w każdej z nich kilka (nie wyżej ośmiu) klas urodzajności. Podatek gruntowy w b.

¹⁾ Ustawy z 17.I.1884, 17.VI. 1921, 15.VI. 1923 i rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 12.IV 1924.

²⁾ Ustawy z 24.V. 1869, 12.VII. 1896, 19.VII. 1902, 15.VII. 1920, 17.VI. 1921, 15.VI. 1923 i rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 12. IV. 1924 r.

zaborze austriackim oparty jest na katastrze gruntowym t. zw. analitycznym.

W b. zaborze pruskim ¹⁾ podatek gruntowy jest katastralny i kontyngentowy. Przedmiotem jego jest czysty zysk z każdej parceli po potrąceniu kosztów gospodarki i procentów od kapitału włożonego w budowlę i inwentarz. Za podstawę klasyfikacji przyjęto podział na rodzaje uprawy. Ustawa przewiduje osiem rodzajów uprawy, a w zakresie każdego rodzaju uprawy kilka, nie więcej jednak jak osiem klas urodzajności. Kataster jest parcelowy i przychodowy.

Ustawa z dn. 15 czerwca 1923 o wyrównaniu podatków gruntowych wprowadza do podatków gruntowych dogresję i progresję.

Degresję zastosowano, dla drobnej własności w wysokości 50% zniżki ogólnych stawek przy podatku do 8.80 zł. i w wysokości 20% przy podatku od 8.80 zł. do 35.20 zł.

Progresję zastosowano w tych podatkach w formie specjalnego dodatku w następujących wysokościach:

przy podatku powyżej 106	do 176	zł. dodatek w wysokości 10 ⁰ / ₀
„ „ „	176 „ 528	20 ⁰ / ₀
„ „ „	528 „ 1232	30 ⁰ / ₀
„ „ „	1232 „ 2640	40 ⁰ / ₀
„ „ „	2640 „ 4398	50 ⁰ / ₀
„ „ „	4398 „ 6158	60 ⁰ / ₀
„ „ „	6158 „ 8796	80 ⁰ / ₀
„ „ „	8796 „	100 ⁰ / ₀

Podatki gruntowe płatne są w dwóch ratach półrocznych: między 15 marca a 15 kwietnia, oraz między 15 października a 15 listopada.

Wymiar podatków na całym obszarze Państwa uskuteczniają władze skarbowe. Pobór podatków na terenie b. zaboru rosyjskiego od płatników drobnej własności ziemskiej i na terenie b. zaboru pruskiego od wszystkich płatników uskuteczniają władze samorządowe. Na terenie

¹⁾ Ustawy z 21.V. 1861, 14.VI. 1893, 14.VII. 1893, 23.IV. 1906, 17.VI. 1921, 15.VI. 1923 i rozporządzenie Prezydent Rzplitej z 12 IV. 1921 r.

b. zaboru rosyjskiego pobór podatków od płatników wielkiej własności skuteczniają władze skarbowe, na terenie zaś b. zaboru austriackiego — częściowo władze skarbowe, częściowo samorządy.

Na podstawie ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. o uregulowaniu finansów komunalnych, władze samorządowe za ściąganie podatków pobierają 3% od kwot wpłaconych Skarbowi Państwa.

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI.

Podatek państwowy od nieruchomości*) pobiera się:

a) w gminach miejskich — od domów mieszkalnych wraz z należąciami doń zabudowaniami gospodarczymi, podwórzami, ogrodami i sadami; od fabryk, teatrów, łaźni i wogóle od wszelkiego rodzaju budowli oraz od placów zajętych na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe,

b) w gminach wiejskich — od budynków o charakterze dochodowym lub zarobkowym a nie związanych z produkcją rolną.

Wolne są od podatku nieruchomości stanowiące własność państwa, związków samorządowych oraz prawnie uznanych instytucji i związków wyznaniowych, dobroczynnych, naukowych i oświatowych, o ile nie przynoszą dochodu przez oddanie ich w najem, budynki kolei prywatnych, nowe budynki wolne od podatku, małe budynki wartości czynszowej do 25 zł. rocznie i budynki niezamieszkałe.

Za podstawę wymiaru służy: 1) dla nieruchomości podlegających ustawie o ochronie lokatorów ogólna suma komornego lub wartość czynszowa, 2) dla niepodlegających

*) Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 523), ustawa z 1 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43) i rozporządzenie Ministra Skarbu z 30 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 333).

ochronie lokatorów — pełne umowne komorne lub pełna wartość czynszowa.

Stawka podatkowa w roku 1924 wynosiła 20% od podstawy wymiaru, w r. 1925 — 12%, w r. 1926 — 10%, na r. 1927 stawka wynosi 8% i na r. 1928 — 7%.

Wymiaru i ściągania podatku dokonywują magistrawy, zwierzchności gminne lub wydziały powiatowe, otrzymując za te czynności 5% wpływów.

Podatek płatny jest kwartalnie w końcu drugiego miesiąca każdego kwartału za kwartał ubiegły.

Od wymiaru przysługuje płatnikowi prawo odwołania w terminie 14 dni od dnia wręczenia nakazu do Izby Skarbowej, która rozstrzyga ostatecznie.

PODATEK OD LOKALI.

W myśl ustawy z 2 sierpnia 1926 r. o podatku od lokali (Dz. U. R. P. 94 poz. 550) podatkowi podlegają wszelkiego rodzaju lokale na obszarze gmin miejskich.

Zwolnione są od podatku następujące pomieszczenia miejskie:

- 1) kościoły, świątynie i lokale przeznaczone wyłącznie na stałe domy modlitwy, należące do uznanych w państwie wyznań religijnych;

- 2) budynki fabryczne, przeznaczone na cele przemysłowe z wyłączeniem budynków mieszkalnych;

- 3) lokale zajmowane przez urzędy i instytucje państwowe lub samorządowe oraz przez instytucje naukowe, oświatowe, dobroczynne i wyznaniowe, z wyjątkiem części tych lokali, odnajmowanych lub oddawanych bezpłatnie do użytkowania osobom trzecim;

- 4) lokale w domach nowowyprowadzonych, nadbudowanych lub odbudowanych po dniu 1 stycznia 1919 r. przez lat 10 od wprowadzenia lokatorów, tudzież budowle, zwolnione od podatków w myśl art. 1 ustawy z dn. 22-go września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli

(Dz. Ust. R. P. Nr. 88/1922, poz. 786); przepis powyższy nie odnosi się do gmin miejskich, zaliczonych do uzdrowisk o charakterze użyteczności publicznej, w myśl ustawy o uzdrowiskach z dn. 23 marca 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 31/1923, poz. 254);

5) lokale, zajęte przez cudzoziemskich przedstawicieli dyplomatycznych, uwierzytelnionych przy Rządzie polskim, i inne osoby, należące do składu poselstw i misyj przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych, będących poddanymi tego państwa, które ich mianowało, jeżeli przedstawiciele polscy w tych państwach korzystają z podobnych ulg, oraz lokale, służące na potrzeby tych poselstw, misyj lub konsulatów;

6) lokale czasowo niezamieszkałe lub nieużytkowane na cele przemysłowe, handlowe i t. p.

7) mieszkania jedno- i dwupokojowe, zajmowane przez bezrobotnych, o ile nie mają sublokatorów;

8) lokale jedno- i dwuizbowe, zamieszkałe przez inwalidów, wdowy i sieroty tychże, pobierające rentę inwalidzką, osoby, pobierające wsparcie na starość i niemoc oraz wsparcie z ubezpieczeń społecznych;

9) lokale, zajmowane przez dozorców domowych.

Podstawę wymiaru podatku stanowi roczne przedwojenne komorne, płacone w czerwcu 1914 r., względnie wartość czynszowa z czerwca 1914 r. odstąpionych do bezpłatnego użytku lokali.

Według tej ustawy stopa podatku od lokali wynosi ogółem 8% podstawy wymiaru, z których 4% przypada na rzecz odnoszących miast, 2% na rzecz państwowego funduszu rozbudowy miast i 2% na rzecz funduszu kwaterekowego wojskowego.

Podatek płatny jest w ciągu miesięcy: lutego, maja, sierpnia i listopada każdego roku w równych ratach kwartalnych, płatnych za bieżący kwartał kalendarzowy.

Organami wymiarowymi i poborowymi są organa związków komunalnych.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Państwowy podatek przemysłowy, wprowadzony został ustawą z 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) i rozporządzeniem wykonawczem Ministra Skarbu z 8 sierpnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 560).

Podatkowi przemysłowemu podlegają: handlowe, przemysłowe i inne na zysk obliczone przedsiębiorstwa oraz zajęcia ekspedytorów, pośredników giełdowych (maklerów), wszelkiego rodzaju pośredników handlowych, inspektorów i agentów przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych, oraz instytucji kredytowych, wreszcie pomocników podróżujących (komiwojażerów). Również podlegają podatkowi samodzielne wolne zajęcia zawodowe — lekarzy, dentyстів, weterynarzy, felczerów, adwokatów, notariuszy, obrońców sądowych, architektów, inżynierów i innych techników.

Podatek przemysłowy opłaca się:

- a) w formie nabycia świadectwa przemysłowego i
- b) w postaci podatku od obrotu.

Zauważyć jednak należy, że lekarze, dentyści, weterynarze, felczerzy, adwokaci, notariusze, obrońcy sądowi, architekci, inżynierzy i inni technicy nie mają obowiązku nabywania świadectw przemysłowych a opłacają tylko podatek od obrotu; zaś podatek przemysłowy tylko w formie nabycia świadectwa przemysłowego, (bez obowiązku uiszczenia podatku od obrotu) opłacają następujące przedsiębiorstwa i zajęcia:

- 1) przedsiębiorstwa handlu wędrownego,
- 2) przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego,
- 3) pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nieopłacających podatku przemysłowego,
- 4) przedsiębiorstwa prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism periodycznych,
- 5) pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze,

dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej 1 członka rodziny lub jednej najemnej siły pomocniczej.

Ponieważ w praktyce powstały nieporozumienia, co należy uważać za pracownie i zajęcia rzemieślnicze, wymienione wyżej pod punktem 5, przeto Ministerstwo Skarbu rzecz tę wyjaśniło okólnikiem z 27 września 1926 roku.

L. D. P. O. 12288/III, według którego za rzemiosło podпадаjące pod postanowienia tego działu ustawy, uważa się następujące rodzaje przemysłu o ile nie są wykonywane sposobem fabrycznym: bandażownictwo, rękawicznictwo, bednarstwo, białoskórnicstwo, blacharstwo, bronzownictwo, mosiężnictwo, brukarstwo, ciesielstwo, cukiernictwo, dekarstwo, (pokrywanie dachów dachówką, łupkiem), farbiarstwo, wyrób fortepianów, organów, instrumentów muzycznych, szkieleł i narzędzi optycznych, fryzjerstwo, golarstwo, perukarstwo, garbarstwo, grzebienniarstwo, introligatorstwo, jubilerstwo i złotnictwo (wyrób towarów ze złota, srebra i drogich kamieni), grawerstwo, kamieniarstwo, kapelusznictwo, czapkarstwo, kołodziejstwo, kopyciarstwo, koszykarstwo, kotlarstwo, kowalstwo, krawiectwo, kuśnierstwo, lakiernictwo, malarstwo, pozłotnictwo, murarstwo, odlewnictwo, konwisarstwo, piekarstwo, piernikarstwo, pilnikarstwo, powroźnictwo, rymarstwo, siodlarstwo, rzeźbiarstwo (rzeźbienie w drzewie i kamieniu), wędliniarstwo (masarstwo), wyrób wędlin z mięsa końskiego, ślusarstwo, stolarstwo, studniarstwo, szczotkarstwo, szewstwo, cholewkarstwo, szklarstwo, szmuklerstwo, wyrób frendzli, sznurków i taśm do lamowania, wyrób przedmiotów z drucików złotych i srebrnych, przedzarstwo materji ze złota i srebra, sztukatorstwo, tapicerstwo, tokarstwo, zegarmistrzowstwo, zduństwo, garnearstwo.

Za rzemiosło wykonywane sposobem fabrycznym uważać należy przedsiębiorstwo używające silników mechanicznych, o których mowa w części II lit. C ustęp XVIII i XIX załącznika do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym.

Zarazem wyjaśniono, że przepis § 99 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 sierpnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz. 560) odnosi się wyłącznie do celów zaklasyfikowania przedsiębiorstwa przy nabywaniu świadectw przemysłowych, przeto przy stosowaniu postanowień art. 8 punkt 5 ustawy, pracowników do lat 17, względnie starszych ponad 55 nie można liczyć dwóch za jednego.

Świadectwa przemysłowe.

Świadectwa przemysłowe nabywa się na każdy rok podatkowy zgóry w miesiącach listopadzie i grudniu roku poprzedzającego rok podatkowy.

Ceny świadectw przemysłowych zależą od kategorii, do której przedsiębiorstwo zostało zaliczone oraz od klasy miejscowości, w której ono jest wykonywane.

Podział miejscowości na klasy oraz podział przedsiębiorstw i zajęć na kategorie, wreszcie ceny świadectw przemysłowych zawiera taryfa załączona do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550).

Taryfa świadectw przemysłowych.

Kategoria	We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	w miejscowościach				
			I	II	III	IV	
A. Dla przedsiębiorstw handlowych.							
I Dla zakładów handlowych.	2000	—	—	—	—	—	
II. „ „	—	400	330	270	200	130	
III. „ „	—	80	65	50	40	25	
IV. „ „	—	30	25	20	15	10	
V-a. Dla handlu rozwożnego	50	—	—	—	—	—	
V-b, Dla handlu obnośnego	15	—	—	—	—	—	
B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.							
I.	6000	—	—	—	—	—	
II.	4000	—	—	—	—	—	
III.	2000	—	—	—	—	—	
IV.	600	—	—	—	—	—	
V.	200	—	—	—	—	—	
VI.	—	120	100	80	60	40	
VII.	—	60	50	40	30	20	
VIII.	—	15	12	10	6	4	

C. Dla handlu jarmarcznego.

		Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
		złoty e h	
Na jarmarkach trwających	ponad 21 dni	250	70
„ „ „	od 7 do 21 dni	125	35
„ „ „	od 3 do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kate- gorja	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w zł.
I.	Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cieniem w urzędach celnych towarów wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:	
	1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych liniach kolei żelaznych	400
	2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych liniach kolei żelaznych	300
	3) przy urzędach celnych nie położonych przy liniach kolejowych	250
II.	a) pośrednicy giełdowi (maklerzy):	
	1) na giełdzie warszawskiej	400
	2) na innych giełdach	250
	b) wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy	150
	2) w miejscowościach II klasy	100
	3) w miejscowościach III i IV klasy	30
III.	Inspektorzy i agenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucji kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy	50
	2) w miejscowościach II klasy	40
	3) w miejscowościach III i IV klasy	20
IV.	Agenci podróżujący (komiwojażerowie)	100
	Cena karty rejestracyjnej — 10 zł.	

Podział miejscowości na klasy.

A. M. st. Warszawa.

B. Klasa I: Miasta: Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Królewska Huta, Lwów, Łódź, Poznań, Sosnowiec.

C. Klasa II: Miasta: Biała (woj. krakowskie), Białystok, Bielsk, Borysław, Chrzanów, Czechowice, Częstochowa, Drohobycz, Dziedzice, Gniezno, Grodno, Grudziądz, Inowrocław, Jarosław, Jasło, Kalisz, Kamienica, Kielce, Kołomyja, Krosno, Lipnik, Lubliniec, Mysłowice, Nowy Sącz, Pabjanice, Piotrków, Przemyśl, Pszczyna, Radom, Równo, Rzeszów, Rybnik, Siedlce, Stanisławów z Knichininem wsią i Knichininem kolonją, Stryj, Tarnów, Tarnopol, Tarnowskie Góry, Tomaszów (woj. łódzkie), Toruń, Wilno, Włocławek, Zgierz.

Powiaty: będziński, drohobycki, katowicki z wyłączeniem gmin: Kończyc, Makoszewych i Pawłowa, krakowski, lwowski, świętochłowski (woj. śląskie), poznański i warszawski.

Gminy i obszary dworskie: Pszczyński Zamek, Radzionków, Tychy (woj. śląskie).

D. Klasa III. Na obszarze Izb Skarbowych: Białostockiej, miasta i miasteczka: Augustów, Łomża, Ostrów, Suwałki Wołkowysk. Powiat białostocki.

Brzeskiej: miasta i miasteczka: Brześć, Baranowicze, Kobryń, Lida, Łuniniec, Nieśwież, Nowogródek, Pińsk, Prużany, Sarny, Słonim, Stolpce.

Kieleckiej: miasta i miasteczka: Busk, Końskie, Miechów, Opaków, Opoczno, Ostrowiec, Sandomierz, Szydłowiec.

Powiaty: częstochowski, olkuski, radomski.

Krakowskiej: miasta i miasteczka: Andrychów, Bochnia, Dębica, Gorlice, Kęty, Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Poronin, Rabka, Ropczyce, Szczawnica Wyżna, Szczawnica Niżna (pow. nowotarski), Wadowice, Wieliczka, Wilamowice, Zakopane, Żywiec, Zabłociem.

Powiaty: chrzanowski, gorlicki, nowosądecki oraz gminy: Helenów, Komorowice, Mikuszowice, powiatu białskiego.

Lubelskiej: miasta i miasteczka: Biała podlaska, Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Lubartów, Łuków, Międzyrzec, Puławy, Radzyń, Sokołów, Tomaszów, Węgrów, Włodawa, Zamość.

Powiat lubelski.

Lwowskiej: miasta: Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Czortków, Dolina, Gródek Jagielloński, Jaworów, Kałusz, Kamionka, Strumiłowa, Łańcut, Mościska, Podhajce, Przemyślany, Przeworsk, Rawa Ruska, Rohatyn, Rymanów, Sambor, Sanok, Sniatyn, Sokal, Trembowla, Zaleszczyki, Złoczów, Żółkiew.

Powiaty: krośnieński i rzeszowski.

Łódzkiej: miasta: Koło, Konin, Łęczycza, Ozorków, Radomsko, Turek, Wieluń, Zduńska Wola.

Powiaty: brzeziński, kaliski, łódzki.

Łuckiej: miasta: Dubno, Kowel, Krzemieniec, Łuck, Ostrog, Włodzimierz Wołyński, Zdobunowo.

Pomorskiej: miasta: Brodnica, Chełmno, Chojnice, Działdowo, Gdynia, Gniew, Kartuszy, Kościerzyna, Nowe Miasto, Puck, Sępólno, Starogard, Świecie, Tczew, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejcherowo.

Poznańskiej: miasta: Chodzież, Czarnków, Gostyń, Grodzisk, Jarocin, Kępno, Koźmin, Kościan, Krotoszyn, Leszno, Międzychód, Mogilno, Nakło, Nowotomysław, Oborniki, Odolanów, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Rawicz, Śmigiel, Śrem, Środa, Strzelno, Szamotuły, Szubin, Węgrowiec, Witkowo, Wolsztyn, Września, Wyżysk, Zbąszyn, Żnin.

Powiat bydgoski.

Warszawskiej: miasta: Ciechanów, Ciechocinek, Góra Kalwaria, Grójec, Kałuszyn, Łowicz, Mława, Mińsk Mazowiecki, Płock, Płońsk, Pułtusk, Rawa, Radzymin, Sierpc, Skierniewice.

Powiaty: błoński, kutnowski, włocławski.

Wileńskiej: miasta i miasteczka: Głębokie, Holszany, Mejsza-gała, Oszmiana, Święciany. Świr, Troki.

Na obszarze województwa śląskiego: miasta: Aleksandrowicze, Bobrek, Cieszyn, Chrybi, Goleiszów, Jasienica, Jaworze, Komorowice, Mikołów, Mikuszowice, Olszówka Dolna, Skoczów, Stare Bielsko, Ustroń, Wapienica, Wodzisław, Żory.

Gminy i obszary dworskie: Kończyce, Ligota, Pszczyńsk, Łaziska Górne, Łaziska Średnie, Makoszowy, Murcki, Paniów, Pawłów.

Powiaty: rybnicki z wyjątkiem Rybnika, tarnogórski z wyłą-czeniem Tarnowskich Gór i Radzionkowa.

E. Klasa IV. Wszystkie inne miejscowości i powiaty.

Uwaga. Miasta i miasteczka, nie wymienione osobno w powyż-szej klasyfikacji, zalicza się do tej samej klasy, do której zaliczono odnośny powiat.

W powyższej tabeli podane są tylko zasadnicze ceny świadectw przemysłowych, przypadające na rzecz Skarbu Państwa. Do tych cen zasadniczych dolicza się jeszcze dodatki autonomiczne, które nie mogą przekraczać:

- a) 30% na rzecz związków komunalnych;
- b) 25% na rzecz szkół zawodowych;
- c) 15% na rzecz Izb Handlowych i Przemysłowych, Izb rzemieślniczych, względnie instytucji zastęp-czych.

Dodatki wymienione pod c), pobiera się tylko w okręgu tych Izb Skarbowych, w których znajdują się Izby Handlowe i Przemysłowe, Izby rzemieślnicze, względnie instytucje zastępcze t. zn. w okręgach Izb Skarbowych: we Lwowie, Krakowie, Grudziądzu, Poznaniu oraz w okręgu Wydziału Skarbowego woj. Śląskiego w Katowicach.

Świadectwa przemysłowe nabywa się w kasach skarbowych tego okręgu, w którym dane przedsiębiorstwo jest wykonywane. Kasa skarbową wydaje świadectwo takiej kategorii, jakiej płatnik żąda, a sposób nabywania świadectw jest przepisany w art. 34 ustawy, t. zn. płatnik otrzymuje bezpłatnie w urzędzie skarbowym druk, który odpowiednio wypełnia (wedle własnego uznania i na własne ryzyko),

z drukiem tym zgłasza się do kasy skarbowej, która nie badając prawdziwości treści druku sprzedaje żądane świadectwo.

Zaznaczyć jeszcze należy, że świadectwo przemysłowe stanowi tylko dowód częściowego, względnie całkowitego uiszczenia podatku przemysłowego, pozatem nie daje właścicielowi tegoż żadnych innych praw a w szczególności posiadanie świadectwa nie uprawnia jeszcze właściciela do wykonywania przedsiębiorstwa, o ile prawo to w myśl obowiązujących przepisów administracyjnych podlega ograniczeniu, lub o ile wykonywanie przedsiębiorstwa czy zajęcia wymaga specjalnego pozwolenia lub koncesji (§ 47 rozp. wykonawczego).

Kasa skarbowa wydaje świadectwo bez wszelkich zastrzeżeń każdemu, kto tego żąda, nie badając, czy on ma prawo do wykonywania danego przedsiębiorstwa, czy nie. Ale też w żadnym wypadku płatnik nie ma prawa żądać zwrotu kwoty uiszczonej za świadectwo, o ile inne władze np. administracyjne zabronią mu rozpocząć wykonywania danego przedsiębiorstwa.

W miesiącu styczniu i lutym każdego roku podatkowego następuje lustracja przedsiębiorstw. O ile podczas lustracji stwierdzonem zostanie, nienabycie właściwego świadectwa, względnie nabycie świadectwa niewłaściwego, wówczas spisuje się na miejscu w obecności płatnika protokół, a następnie wdraża się postępowanie karne. Kara za nienabycie świadectwa przemysłowego wynosi od 3 do 20-krotnej ceny świadectwa, a za nabycie świadectwa niewłaściwego może być nałożoną grzywna w wysokości 3-krotnej kwoty, stanowiącej różnicę między ceną właściwego, a posiadanego świadectwa przemysłowego. Niezależnie od nałożonej grzywny (kary) musi płatnik nabyć właściwe świadectwo przemysłowe.

Świadectwa przemysłowe są dwojakiego rodzaju:

- 1) świadectwa dla przedsiębiorstw handlowych, których jest cztery kategorie (I — IV) oraz kategoria

Va i Vb dla handlu obnośnego, względnie rozwożnego;

- 2) świadectwa dla przedsiębiorstw przemysłowych, których jest osiem kategorii (I — VIII).

Ponadto są jeszcze świadectwa dla osobistych zajęć przemysłowych.

Zaklasowanie przedsiębiorstw do pewnej kategorii ustala się na podstawie cech zewnętrznych, określonych w części II taryfy załączonej do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym.

Przy przedsiębiorstwach handlu towarowego decydującą cechą jest: 1) rodzaj wykonywanego handlu (hurt, dettal, drobna sprzedaż); 2) rodzaj sprzedawanych towarów; 3) wygląd pomieszczenia, z którego sprzedaż jest dokonywana.

Przy skupie zawodowym cechą zewnętrzną decydującą przy zaklasowaniu jest wysokość kwoty, na którą w ciągu roku skupu uskuteczniiono.

Przy instytucjach kredytu krótkoterminowego i długoterminowego odgrywa rolę wysokość kapitału zakładowego, a częściowo także i klasa miejscowości, w której dane przedsiębiorstwo jest wykonywane.

Przy robotach (antrepryzach) i dostawach cechą zewnętrzną jest wysokość sumy, na którą podjęto się dostawy (roboty).

Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe nie oparte na wzajemności nabywają I kategorię handlową, II kategorię nabywają oddziały tych przedsiębiorstw, oraz przedsiębiorstwa oparte na wzajemności i ich oddziały.

Przedsiębiorstwa komisowe, ekspedycyjne i przewozowe, utrzymujące oddziały nabywają I kategorię; wszystkie inne tego rodzaju przedsiębiorstwa, a nadto biura wywiadowcze, informacyjne, pogrzebowe, biura pośrednictwa handlowego i t. p. nabywają kategorię II, trzecią kategorię nabywają biura próśb i porad prawnych, zatrudniające najwyżej dwóch pracowników, oraz biura pośrednictwa pracy.

Przy restauracjach, cukierniach, kawiarniach i mleczarniach, cechą zewnętrzną jest ilość przecowników zatrudnionych oraz wykonywanie wyszynku trunków na kieliszki.

Oddzielne sale bilardowe należą do III kategorii handlowej, sprzedaż napojów chłodzących do IV kategorii.

Hotele i pensjonaty zaklasowuje się zależnie od ilości posiadanych do odnajmu pokoi.

Księgarnie i apteki nabywają świadectwa stosownie do ilości zatrudnionych pracowników.

Przy przedsiębiorstwach kinematograficznych, teatrach, cyrkach i t. p. cechą zewnętrzną jest ilość miejsc przeznaczonych dla widzów.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych, tramwajów, oraz przedsiębiorstwa telefonów, nabywają świadectwo I kategorii dla przedsiębiorstw handlowych; kategorię II nabywają główne zakłady przedsiębiorstw żeglugi, do III zaś kategorii zalicza się uboczne zakłady tych przedsiębiorstw.

Zakłady lecznicze nabywają świadectwa stosownie do ilości posiadanych łóżek dla chorych, zaś zakłady kąpielowe zaklasowuje się wedle ilości kabin.

Przy wydawnictwach utworów drukowanych decydującą cechą jest klasa miejscowości, w której to przedsiębiorstwo jest wykonywane.

Zdroje wód naturalnych mineralnych nabywają świadectwo II kateg. handl.; wrotniska i ślizgawki III kat. handl.; zaś magle i maszyny do czesania wełny IV kateg. handlowej.

Zakłady handlu towarowego, należące do spółdzielni nabywają świadectwa III kateg. handl. bez względu na rodzaj wykonywanego przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwa przemysłowe zaklasowuje się jedno wedle ilości produkcji, drugie zaś wedle ilości zatrudnionych robotników.

Wedle ilości produkcji zaklasowuje się: kopalnie węgla, rudy, ropy i gazów ziemnych, gorzelnie, browary, cukrownie, zakłady drożdżowo-gorzelnicze, fabryki drożdży

prasowanych, fabryki wódek, rektyfikacje okowity i rafinerie cukru.

Wszystkie inne przedsiębiorstwa przemysłowe zaklassowuje się wedle ilości zatrudnionych robotników z wyjątkami niżej podanemi:

Młyny mączne wedle sumy średnic wszystkich par żarzen i olejarnie parowe, dla których cechą zewnętrzną jest ilość posiadanych czynnych pras.

Ponadto są jeszcze przedsiębiorstwa przemysłowe, których ani produkcja, ani ilość robotników nie odgrywa roli; te przedsiębiorstwa ustawa wyraźnie wylicza, a mianowicie: przedsiębiorstwa wodociągów, gazownie, elektrownie i przedsiębiorstwa wykonywania filmów dla kinematografów. One opłacają świadectwa III kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych.

Podatek od obrotu.

Po upływie każdego roku podatkowego w terminie do dnia 15 lutego roku następnego należy składać zeznania o obrocie i to odrębnie:

- 1) co do każdego oddzielnego zakładu, względnie przedsiębiorstwa handlowego, zaliczonego w taryfie do kategorii I i II przedsiębiorstw handlowych;
- 2) co do każdego oddzielnego zakładu przemysłowego, dla którego nabyto świadectwo I — V kategorii przedsiębiorstw przemysłowych;
- 3) co do każdego zajęcia przemysłowego zaliczonego w taryfie załączonej do art. 23 ustawy do kategorii I i II a i b zajęć przemysłowych;
- 4) co do każdego samodzielnego wolnego zajęcia zawodowego.

Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, należące do kategorii niższych niż wyżej wymienione, nie mają obowiązku składania zeznań o obrocie, mogą jednak to czynić dobrowolnie. Za niezłożenie zeznania może być wymierzona grzywna od 50 do 500 zł.

Co należy uważać za obrót podlegający opodatkowaniu to określa art. 5 ustawy o podatku przemysłowym.

Obrót ustala się na podstawie złożonego przez płatnika zeznania. O ile są prowadzone w przedsiębiorstwie prawidłowe księgi handlowe, przepisane kodeksem handlowym i jeżeli płatnik w swem zeznaniu na te księgi się powoła, to władze wymiarowe nie mogą ustalić obrotu odmiennie od złożonego zeznania, chyba, że księgi zostaną uznane za nieprawidłowe, względnie nierzetelne.

Sposób badania ksiąg handlowych jest unormowany w art. 76 ustawy o podatku przemysłowym, t. j. badanie odbywa się w obecności płatnika lub jego zastępcy, któremu musi się podać do wiadomości, dlaczego księgi uznano za nieprawidłowe. Nieprzyjęcie obrotu wykazanego w księgach handlowych musi być protokółarnie stwierdzone i należyście uzasadnione, a odpis tego uzasadnienia doręczony płatnikowi, celem dania mu należytej możności bronięcia się w toku instancji.

Dla spółek akcyjnych podatek wymierza Izba Skarbowa, dla innych przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego ogłaszania sprawozdań — urząd skarbowy podatków i opłat skarbowych, wreszcie dla pozostałych płatników — komisja szacunkowa, złożona z 6 do 12 członków, z których połowa wybrana jest z grona płatników podatku przemysłowego.

O ile więc księgi handlowe zostaną uznane za prawidłowe, to podatek obliczony zostaje zgodnie z zeznaniem złożonem przez płatnika. W wypadku, gdy księgi uznano za nieprawidłowe, albo, gdy płatnik takich ksiąg nie prowadzi, wreszcie, gdy księgi prowadzi, ale nie złożył zeznania w terminie ustawowym, to władza wymiarowa oblicza obrót sama na podstawie posiadanych materiałów.

Podatek od obrotu wynosi zasadniczo 2% od uzyskanego w okresie miarodajnym obrotu z wyjątkami niżej podanemi, a mianowicie:

1) 1% od obrotów uzyskanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wy

produkowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przerabiające je, względnie zużywające w wykonywanym przemyśle;

2) $\frac{1}{2}\%$ od obrotów dokonanych wymienionemi niżej artykułami, a uzyskanych przez samoistne przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego oraz przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

Artykuły korzystające z $\frac{1}{2}\%$ stawki podatkowej:

Zboże, ziemiopłody, oraz jadalne produkty spożywcze, pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne i zwierzęce, wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzaju konserw, pasztetów i majonezów oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu; śledzie solone, wędzone i opiekane tak krajowe jak i zagraniczne, wymienione pod lit. b i c punkt 4 poz. 37 taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 540); bydło i nierogacizna, wszelka pasza, a to: siano, słoma, otręby i makuchy; artykuły opałowe, a mianowicie: drzewo opałowe i odpadki drewna (szczapy, wióry i opiłki), węgiel kamienny, brykiety, koks, torf, nafta, gaz ziemny, węgiel drzewny i torfowy; mydło wyrobu krajowego z wyjątkiem toaletowego i leczniczego; surowce:

- a) mineralne, a mianowicie: wszelkie rudy i piryty, wapień, dolomit, gliny, piasek, żwir, kamienie nieobrobione, wosk ziemny, żyłże wszelkie, wypałki pirytowe, grafit, ropa naftowa i jej odpadki oraz wszelkie inne ciała kopalne; b) roślinne, a mianowicie: drewno wszelkie nieobrobione, kora drzewna, bawełna, odpadki i wyczoski bawełniane, juta i wyczoski jutowe, len i konopie, wyczoski lniane i konopne, żywice naturalne, kauczuk, trzcina, wiklina, trawa morska, lyko lipowe, nasiona wszelkie; c) zwierzęce, a mianowicie: skóry surowe futra surowe, wełna, wyczoski i odpadki wełniane, włosie, szczecina, sierść, puch, pierze, kości surowe, rogi i kopyta, żołądki i jelita, krew i inne zwierzęce surowe organy i produkty odpadkowe; artykuły zastępujące surowce i odpadki: szmelc (wszelkiego rodzaju łom żelazny), stłucz-

ki szklane, guma używana i odpadki gumowe, szmaty i makulatura, melasa;

3) 1% od obrotów przedsiębiorstw prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż niżej podanych artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

Artykuły, korzystające z 1% stawki podatkowej.

Zboże, ziemiopłody oraz jadalne produkty spożywcze, pochodzenia krajowego (mąka, pieczywo, kasza, sól, cukier, nabiał, mięso, tłuszcze jadalne, roślinne i zwierzęce, wyroby masarskie, kawa zbożowa i t. p.) z wyjątkiem ryb, drobiu, dziczyzny, wszelkiego rodzaju konserw, pasztetów i majonezów oraz wyrobów cukierniczych i trunków z zawartością alkoholu; śledzie wędzone, solone i opiekane tak krajowe jak i zagraniczne, wymienione pod lit. b i c punkt 4 poz. 37 taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 540;

4) 5% od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego;

5) 5% od obrotów pośredników handlowych.

Przy sprzedaży hurtowej $\frac{1}{2}\%$ stawka podatkowa może być przyznana tylko wówczas, gdy są prowadzone prawidłowe księgi handlowe; przedsiębiorstwa zaś detalicznej i drobnej sprzedaży, jak również przedsiębiorstwa skupu zawodowego oraz wykonywania dostaw nie są obowiązane prowadzić prawidłowe księgi handlowe dla celów korzystania z ulgowej stawki podatkowej — z art. 7 lit. b i c ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Ponadto samoistnym przedsiębiorstwom hurtowej sprzedaży oraz przedsiębiorstwom skupu zawodowego i wykonywania dostaw, przyznano rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 7 października 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 756) ulgową 1% stawkę podatkową przy sprzedaży następujących towarów:

1) materiałów budowlanych, a mianowicie: obrobionego drewna budulcowego i materiałów przemysłu tartaczno, podkładów i kopalniaków, cegły, wapna, cementu, dachówki, papy dachowej, blachy żelaznej i szyb okiennych; 2) worków; 3) wymienionych niżej

narzędzi rolniczych: pługów konnych, bron, sierpów, kos, grabi, kultywatorów, młockarni, kieratów, wialni, siewczarni, żniwiarek, kościarek i siewników; 4) nawozów sztucznych; 5) surowców żelaza oraz żelaza i stali w sztabach, belkach i szynach; 6) przędzy wszelkiej wyrobu krajowego; 7) tkanin wyrobu krajowego.

Rząd ma zamiar powyższą ulgę rozszerzyć w tym kierunku, że od 1 stycznia 1927 r. wszelkiego rodzaju towary korzystając mają z 1% stawki podatkowej w hurcie, przy skupie zawodowym oraz przy samoistnych przedsiębiorstwach wykonywania dostaw.

O kwotach ustalonych obrotów i przypadającego podatku zawiadamia się płatnika przez doręczenie mu nakazu płatniczego, w którym winien być wskazany termin i tryb wnoszenia odwołań.

Równocześnie z rozesłaniem nakazów płatniczych, przewodniczący komisji szacunkowej zawiadamia za pomocą publicznego obwieszczenia o dniu rozesłania nakazów, o terminach płacenia podatku i trybie wnoszenia odwołań. Nakazy winny być rozesłane najpóźniej do 15 kwietnia, a podatek uiszczony do dnia 15 maja każdego roku.

Niezależnie od tego istnieje w ciągu roku podatkowego obowiązek uiszczania zaliczek za poczet wymierzyć się mającego podatku. Przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii oraz przedsiębiorstwa przemysłowe pierwszych pięciu kategorii — o ile prowadzą prawidłowe księgi handlowe są obowiązane do uiszczania miesięcznych wpłat zaliczek, obliczonych od obrotów wykazanych temi księgami; wszyscy zaś inni płatnicy winni najpóźniej do dnia 15 po upływie każdego kwartału wpłacać zaliczki w wysokości $\frac{1}{5}$ kwoty podatku wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy. Zaliczka za I kwartał każdego roku płatną jest dnia 15 maja (patrz terminarz płatności podatków bezpośrednich, str. 232). Przedsiębiorstwa nowopowstałe, o ile nie prowadzą prawidłowych ksiąg handlowych mają wpłacać zaliczki w/g własnego obliczenia od rzeczywistego obrotu.

Od ustalonych sum obrotów i obliczanych kwot podatków, mogą być wnoszone odwołania:

a) przez płatników, którym wymiar skutecznił urząd skarbowy — za pośrednictwem tegoż urzędu do Izby Skarbowej w terminie dni 14-stu od dnia doręczenia nakazu;

b) przez płatników, którym wymiar skuteczniła Izba Skarbowa — za pośrednictwem tejże Izby do Ministerstwa Skarbu w terminie dni 14-stu od doręczenia nakazu;

c) przez płatników, którym wymiar skuteczniła komisja szacunkowa — za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego do komisji odwoławczej w terminie do dnia 15 maja każdego roku. Termin ten musi być dotrzymany i to bez względu na to, czy płatnikowi został nakaz doręczony w porę, czy też nie; wystarczy bowiem, jeżeli przewodniczący komisji szacunkowej ogłosi w terminie, że nakazy zostały rozesłane do dnia 15 kwietnia.

Tylko wówczas może płatnik żądać odpowiedniego przedłużenia terminu do wniesienia odwołania, gdyby przewodniczący komisji szacunkowej ogłosił, że nakazy zostały rozesłane po dniu 15 kwietnia. Spóźnione odwołania pozostawione zostają bez rozpatrzenia.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisany terminie. Prawo wniesienia odwołania nie przysługuje temu płatnikowi, który będąc ustawowo obowiązany do złożenia zeznania, zeznania takiego nie złożył w przepisany terminie. O ile jednak płatnik zdoła usprawiedliwić nie złożenie zeznania ważną a nieuchronną przyczyną, to może o to prosić komisję odwoławczą, która sprawę ostatecznie zdecyduje.

Od decyzji instancji odwoławczych przysługuje płatnikom w terminie 2 miesięcy od daty doręczenia decyzji prawo wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego (Ustawa z 3 sierpnia 1922 r. o N. I. A. w brzmieniu ogłoszonym jako załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z 26 czerwca 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 400).

PODATEK DOCHODOWY.

Wszystkie osoby — z pewnemi wyjątkami (art. 5) — fizyczne, prawne i spadki wakujące (nie objęte), które związane są z obszarem Państwa Polskiego czy to podmiotowo (zamieszkują na tym obszarze), czy też przedmiotowo (czerpią dochody ze źródeł położonych na tym obszarze), a których dochód przekracza pewne minimum — opłacają podatek dochodowy (art. 1, 2 i 4).

1) Dochód płynący z *uposażeń służbowych*, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę opodatkowuje się *odrębnie* przez potrącenie podatku przy każdej wypłacie uposażenia według skali, zamieszczonej na str. 214.

2) Dochody, osiągnięte: 1) z nieruchomości gruntowej, 2) z budynków, 3) a) z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, b) z zajęć zawodowych i wszelkich innych zatrudnień o celach zarobkowych (adwokaci, doktorzy i t. p.), 4) z tantjem, 5) z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych oraz 6) z wszelkich innych źródeł a między innemi i z interesów spekulacyjnych — podlegają opodatkowaniu już w *łącznej* sumie według skali, zamieszczonej na str. 215.

Przy dochodzie ponad 200.000 zł. podatek wynosi 50.000 zł. i oprócz tego 2.000 zł. od każdych pełnych 8.000 zł. ponad 200.000 zł.

Do podatku dolicza się ponadto, o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych:

Ponad 200.000 zł.	do 300.000 zł.	1½%
„ 300.000 „	„ 400.000 „	2½%
„ 400.000 „	„ 500.000 „	4%
„ 500.000 „	„ 600.000 „	5½%
„ 600.000 „	„ 800.000 „	7%
„ 800.000 „	„ 1100.000 „	9%
„ 1100.000 „	„ 1500.000 „	11%
„ 1500.000 „	„ 2000.000 „	13%
„ 2000.000 „	„ —	15%

od całego podlegającego podatkowi dochodu.

L. p.	Wysokość wypla- nego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Stopa procento- wa poda- tku	L. p.	Wysokość wypla- nego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złocie		Stopa procento- wa poda- tku
	ponad	do			ponad	do	
1	2 500	2 600	1,5	36	20 000	22 000	8,
2	2 600	2 700	1,6	37	22 000	24 000	8,3
3	2 700	2 800	1,7	38	24 000	26 000	8,6
4	2 800	2 9 0	1,8	39	26 000	28 000	8,9
5	2 900	3 000	1,9	40	28 000	30 000	9,2
6	3 000	3 100	2,	41	30 000	32 000	9,5
7	3 100	3 200	2,1	42	32 000	34 000	9,9
8	3 200	3 400	2,2	43	34 000	36 000	10,3
9	3 400	3 600	2,3	44	36 000	38 000	10,7
10	3 600	3 800	2,4	45	38 000	40 000	11,1
11	3 800	4 000	2,5	46	40 000	44 000	11,5
12	4 000	4 200	2,6	47	44 000	48 000	11,9
13	4 200	4 400	2,7	48	48 000	52 000	12,3
14	4 400	4 800	2,8	49	52 000	56 000	12,7
15	4 800	5 200	2,9	50	56 000	60 000	13,1
16	5 200	5 600	3,	51	60 000	64 000	13,6
17	5 600	6 000	3,1	52	64 000	68 000	14,1
18	6 000	6 400	3,2	53	68 000	72 000	14,6
19	6 400	6 800	3,3	54	72 000	76 000	15 1
20	6 800	7 200	3,4	55	76 000	80 0 0	15,6
21	7 200	7 600	3,5	56	80 000	88 000	16,1
22	7 600	8 000	3,6	57	88 000	96 000	16,6
23	8 000	8 800	3,9	58	96 000	104 090	17,2
24	8 800	9 600	4,1	59	104 000	112 000	17,8
25	9 600	10 400	4,3	60	112 000	120 000	18,4
26	10 400	11 200	4,6	61	120 000	128 000	19,
27	11 200	12 000	4,9	62	128 000	136 000	19,6
28	12 000	13 000	5,3	63	136 000	144 000	20,2
29	13 000	14 000	5,7	64	144 000	152 000	20,8
30	14 000	15 000	6,1	65	15 000	160 000	21,5
31	15 000	16 000	6,5	66	160 000	168 000	22,2
32	16 000	17 000	6,8	67	168 000	176 000	22,9
33	17 000	18 000	7,1	68	176 000	184 000	23,6
34	18 000	19 000	7,4	69	184 000	192 000	24,3
35	19 000	20 000	7,7	70	192 000		25,

U w a g a: Na terenie b. dzielnicy pruskiej i na Górnym Śląsku pobiera się dodatek na rzecz gmin i związków komunalnych w wysokości 3% dochodu, poczynając od 15-go stopnia tejże skali.

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych	Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych	Podatek w złotych
1	1 500 do 1 550	31	38	19 000 do 20 000	1 540
2	1 550 „ 1 600	33	39	20 000 „ 22 000	1 760
3	1 600 „ 1 700	37	40	22 000 „ 24 900	1 992
4	1 700 „ 1 800	41	41	24 000 „ 26 000	2 236
5	1 800 „ 1 900	45	42	26 000 „ 28 000	2 492
6	1 900 „ 2 000	50	43	28 000 „ 30 000	2 760
7	2 000 „ 2 100	54	44	30 000 „ 32 000	3 040
8	2 100 „ 2 200	59	45	32 000 „ 34 000	3 366
9	2 200 „ 2 400	67	46	34 000 „ 36 000	3 708
10	2 400 „ 2 600	75	47	36 000 „ 38 000	4 066
11	2 600 „ 2 800	84	48	38 000 „ 40 000	4 440
12	2 800 „ 3 000	93	49	40 000 „ 44 000	5 060
13	3 000 „ 3 200	102	50	44 000 „ 48 000	5 712
14	3 200 „ 3 400	112	51	48 000 „ 52 000	6 396
15	3 400 „ 3 600	122	52	52 000 „ 56 000	7 112
16	3 600 „ 3 800	133	53	56 000 „ 60 000	7 860
17	3 800 „ 4 000	144	54	60 000 „ 64 000	8 704
18	4 000 „ 4 400	162	55	64 000 „ 68 000	9 588
19	4 400 „ 4 800	182	56	68 000 „ 72 000	10 512
20	4 800 „ 5 200	202	57	72 000 „ 76 000	11 476
21	5 200 „ 5 600	224	58	76 000 „ 80 000	12 480
22	5 600 „ 6 000	246	59	80 000 „ 88 000	14 168
23	6 000 „ 6 600	283	60	88 000 „ 96 000	15 936
24	6 600 „ 7 200	3 4	61	96 000 „ 104 000	17 888
25	7 200 „ 7 800	366	62	104 000 „ 112 000	19 936
26	7 800 „ 8 400	411	63	112 000 „ 120 000	22 080
27	8 400 „ 9 200	469	64	120 000 „ 128 000	24 320
28	9 200 „ 10 000	530	65	128 000 „ 136 000	26 656
29	10 000 „ 11 000	605	66	136 000 „ 144 000	29 088
30	11 000 „ 12 000	684	67	144 000 „ 152 000	31 616
31	12 000 „ 13 000	767	68	152 000 „ 160 900	34 400
32	13 000 „ 14 000	854	69	160 000 „ 168 000	37 296
33	14 000 „ 15 000	945	70	168 000 „ 176 000	40 304
34	15 000 „ 16 000	1 040	71	176 000 „ 184 000	43 424
35	16 000 „ 17 000	1 156	72	184 000 „ 192 000	46 656
36	17 000 „ 18 000	1 278	73	192 000 „ 200 000	50 000
37	18 000 „ 19 000	1 406			

Zwyżka. Stopę podatkową podwyższa się o 20% dla samotnych, nieżonatych i niezamężnych, a nie mających na utrzymaniu żadnego członka rodziny, lecz osiągających dochód ponad 3.600 zł.

Zniżka. O ile na utrzymaniu rodziny, której dochód nie przekracza 7.200 zł., znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas stopę podatkową obniża się o dwa stopnie na każdego następnego członka.

Uwaga 1). Na terenie b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części Województwa Śląskiego pobiera się dodatki na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych w wysokości:

od dochodu ponad 1.500 zł. do 24.000 zł. — 4% dochodu

„ „ 24.000 „ „ 88.000 „ — 4,5% „

„ „ 88.000 „ „ — 5% „

Uwaga 2). Od tantjem, przekraczających 1.500 zł. opłaca się dodatkowo specjalny podatek od tantjem w wysokości 50% stawki podanej wyżej, jednak nie mniej niż 16 zł. Podatek ten potrąca instytucja wypłacająca tantjem i wpłaca go do Kasy państwowej w ciągu pierwszych 7-miu dni następnego miesiąca.

I. *Dochód z uposażeń.*

Za dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę uważa się wszelkie uposażenie bieżące brutto, bez jakichkolwiek potrąceń lub odliczeń, lub wynagrodzenie, otrzymywane od służbodawcy bądź w pieniądzu, bądź w naturze. Podatek potrąca służbodawca przy każdorazowej wypłacie wynagrodzenia, który następnie wpłaca do Kasy Skarbowej w ciągu 7-miu dni po dokonaniu potrącenia z dołączeniem odpisu listy płacy.

Dla ustalenia stopy procentowej potrącenia podatku należy przypadające do wypłaty uposażenie perjodyczne obliczyć w stosunku do całego roku.

Uwaga. Jednorazowe wynagrodzenie (gratyfikacja, nadzwyczajny dodatek i t. p.) dolicza się do ostatniego perjodycznego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku do całego roku. W ten sposób otrzymana suma dopiero wskaże nam jaką stopę procentową mamy zastosować do jednorazowego wynagrodzenia.

Zażalenia pracowników na nieprawidłowe potrącenie podatku mogą być wnoszone do właściwego Urzędu Skarbo-

wego podatków i opłat (I instancji) w terminie do dni 30-tu od daty potrącenia.

Od decyzji tej ostatniej władzy przysługuje prawo odwołania się do Izby Skarbowej w ciągu dni 30-tu od daty otrzymania decyzji.

Wymiar podatku z reguły nie ma miejsca. Wyjątek zachodzi wówczas, gdy służbodawca albo nie wpłacił podatku wcale, albo wpłacił za mało. W tych wypadkach władza podatkowa I instancji skutecznie wymiar podatku.

Od wymiaru służbodawca może odwołać się do Izby Skarbowej w ciągu dni 30-tu. Odwołanie nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia wymierzonej kwoty.

Służbodawca, który nie spełnia obowiązku wpłacenia podatku ulega grzywnie od 5 zł. do 250 zł.

Świadome podawanie nieprawdziwych okoliczności w listach płacy lub wyjaśnieniach karalne jest karą pieniężną od jednokrotnej do dwudziestokrotnej sumy uszczuplonego podatku a ponadto — pozbawieniem wolności do 1 roku.

II. *Dochód ogólny.*

A. *Podstawa opodatkowania.*

Dochody ze źródeł wymienionych wyżej ad 2) (z nieruchomości ziemskiej, z przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych i t. p.), osiągnięte w pewnym roku operacyjnym względnie gospodarczym, podlegają opodatkowaniu w najbliższym roku podatkowym (kalendarzowym), następującym po ich osiągnięciu.

To też obowiązek opłacenia podatku dochodowego dla osób fizycznych i prawnych, które zamieszkują stale lub mają siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, powstaje od najbliższego roku podatkowego (kalendarzowego), jaki następuje po okresie gospodarczym (nie przenoszącym 12 miesięcy), w którym osiągnięto dochód ponad 1.500 zł. Obowiązek ten dla osób fizycznych i prawnych, przybyłych do Polski z zagranicy, powstaje z początkiem najbliższego miesiąca kalendarzowego po ich przybyciu.

B. Pojęcie dochodu.

Za dochód uważa się sumę *wszystkich perjodycznych przychodów* w pieniądzach lub wartościach pieniężnych, otrzymanych z poszczególnych źródeł wymienionych wyżej ad 2) po strąceniu:

- 1) kosztów osiągnięcia,
- 2) „ zachowania,
- 3) „ zabezpieczenia tych przychodów,
- 4) łącznie z corocznym prawidłowym odpisaniem na zużycie budynków, maszyn i wszelkiego rodzaju martwego inwentarza, oraz

5) po strąceniu strat częściowych lub całkowitych w przedmiotach, podlegających zużyciu i służących do osiągnięcia dochodu, oczywiście o ile odpisać na zużycie oraz tych ostatnich strat nie uwzględniono w kosztach wyżej wymienionych.

a) Nadzwyczajne przychody.

Nie uważa się jednak za dochód wszelkiego rodzaju nadzwyczajnych wpływów i wogóle takich przychodów, które stanowią wyłącznie zwiększenie lub zwrot majątku, a między innemi:

1) nadzwyczajnych i nieperjodycznych przychodów w postaci spadków, legatów, darowizn, posagów, kapitałów za ubezpieczenia;

2) wpływów powstałych wskutek częściowego lub całkowitego spieniężenia przedmiotów majątkowych (majątków ziemskich, domów, fabryk i t. p., o ile te nie stanowią przedmiotu interesu handlowego), jak naprz.: u osób, które zawodowo skupują i sprzedają domy, wpływy z tego tytułu zalicza się do przychodów, zaś rozchody — do kosztów. W fabryce mebli wpływy ze sprzedaży mebli zalicza się do przychodów, zaś u innych osób nie trudniących się handlem lub wyrobem mebli, wpływy osiągane ze sprzedaży mebli nie zalicza się w obrachunku dochodu do przychodów;

- 3) zysków wynikających ze sprzedaży przedmiotów majątkowych;
- 4) wygranych loteryjnych;
- 5) wpłat z tytułu umarzania wierzytelności i t. p.

b) Wydatki nie nadające się do potrącenia.

Nie mogą być znów zaliczane do kosztów potrącalnych z przychodów:

1) wydatki na powiększenie lub ulepszenie źródła dochodu (wydatki na inwestycje, kapitałne remonty, na nowe budowle i t. p.);

2) wydatki na umorzenie długów, kapitałów, włożonych w przedsiębiorstwo przez właścicieli, wspólników, udziałowców oraz odpisy na pokrycie strat za ubiegłe lata;

3) wydatki na prowadzenie gospodarstwa domowego podatnika i na utrzymanie członków jego rodziny, z wyjątkiem kosztów wyżywienia tych członków rodziny podatnika, którzy stale pracują w jego gospodarstwie rolnem lub leśnem, albo w jego przedsiębiorstwie handlowem lub przemysłowem;

4) procenty od własnego kapitału włożonego w gospodarstwo lub przedsiębiorstwo podatnika;

5) wydatki na osiągnięcie dochodu ze źródeł zagranicą położonych, a nie podlegających opodatkowaniu w Polsce;

6) i wogóle wszelkie inne wydatki i straty nie związane z osiągnięciem dochodu.

c) Amortyzacja.

Odpisania na zużycie (czyli tak zwana powszechnie amortyzacja) przedmiotów majątkowych zasadniczo nie może przenosić faktycznego zużycia. W praktyce stosuje się następujące normy:

- 1) dla budynków mieszkalnych 2%
- 2) " " gospodarczych 3%
- 3) " " fabrycznych 4%
- 4) " ruchomości (urządzeń biur, kantorów, sklepów i t. p.) . 5%
- 5) dla maszyn, narzędzi, urządzeń fabrycznych, kopalnianych, piecach fabrycznych i t. p. . 10%

od wartości przedmiotów.

Przy udowodnieniu dopuszczalne są i wyższe normy odpisań z tytułu zużycia.

d) Straty.

Straty częściowe lub całkowite w przedmiotach podlegających zużyciu mogą być uwzględniane przy wyprowadzaniu dochodu pod warunkiem, że nie zostały pokryte sumą ubezpieczenia i odpisania z powodu zużycia, a potrącalne są tylko w tym roku, w którym strata nastąpiła i z dochodu tego źródła, które poniosło stratę.

e) Odliczenia.

Odliczenia są to takie wydatki, które, mimo że nie mogą być zaliczone ani do kosztów osiągnięcia, ani zachowania, ani też zabezpieczenia przychodów, stanowią jednak pozycje potrącalne przy wyprowadzeniu dochodu, jako wydatki obciążające czy to pośrednio, czy też bezpośrednio źródła dochodu. Do tych pozycji zalicza się:

- 1) odsetki od długów;
- 2) renty i trwałe ciężary, *opatre na tytułach prawnych* (serwituty bierne, pensje wdowie i t. p.);
- 3) składki za siebie i członków rodziny do kas zapomogowych, emerytalnych, chorych, ubezpieczeniowych (od wypadków i pogrzebowych), które nie mogą przekraczać łącznie na każdą ubezpieczoną osobę 300 zł;

4) premje na wypadek śmierci lub na dożycie, a) 300 zł. rocznie za podatnika, b) łącznie 600 zł. rocznie za członków rodziny;

5) a) bezpośrednie podatki prócz podatku dochodowego, majątkowego, od tantjem, nadzwyczajnej daniny, od wzbogacenia się, daniny lasowej, b) oraz wszelkiego rodzaju przymusowe świadczenia (jak np. przymusowe składki na budowę kościoła i t. d.).

Uwaga. Dobrowolne świadczenia (ofiary) stanowią pozycje niepotracalne.

6) w spółdzielniach, należących do związków rewizyjnych — zyski bilansowe pochodzące z obrotów z członkami pod warunkiem jednak, że spółdzielnie te działają tylko wśród swych członków a o ile rozszerzają swoją działalność i na nieczłonków, to przelewają przypadające na nich nadpłaty i zwroty do funduszy niepodlegających statutowo podziałowi między członków.

C. Obliczenie dochodu.

Dochód winien być obliczony *oddzielnie* z każdego wyżej wymienionego źródła dochodu, przyczem wszelkie przychody, koszty i odliczenia uwzględnia się w obrachunku o tyle tylko, o ile zostały faktycznie osiągnięte (przychody) lub poniesione (koszty i odliczenia).

Osoby prowadzące prawidłowe księgi (handlowe lub gospodarcze) mogą przy obliczaniu dochodu zarachowywać również takie przychody (spodziewane), które mają dopiero wpłynąć na korzyść podatnika, oraz takie koszty i odliczenia, które chociaż nie były jeszcze poniesione, lecz które odnoszą się do danego roku operacyjnego (gospodarczego) i zostały ściśle wykazane w zamknięciu rachunkowem. Dotyczy to również odpisać na zużycie.

a) Dochód z gruntów.

Do przychodów należą: 1) kwota uzyskana ze sprzedaży produktów łącznie z wartością produktów, użytych

na potrzeby domowe i na utrzymanie koni zbytowych; 2) wartość użytkowanych budynków na potrzeby podatnika i jego rodziny; 3) wartość uprawnień do cudzych gruntów (prawo rybołówstwa, serwituty, polowania i t. p.); 4) wartość pieniężna zapasów, jakie pozostają w końcu roku; 5) otrzymany czynsz dzierżawny z gruntów i t. p.

Od powyższej sumy należy potrącić: 1) koszty *konserwacji* (remanentu) grobli, murów, budynków, płotów, dróg, mostów, studni, śluz, crenów, narzędzi rolniczych i t. p.; 2) koszty uzupełnienia inwentarza w granicach pierwotnego stanu; 3) składki ubezpieczeniowe (prócz ubezpieczenia ruchomości gospodarstwa domowego); 4) opał i światło budynków gospodarczych; 5) nasiona, które dokupiono; 6) uposażenia służby i wpłaty do Kas chorych; 7) podatki pośrednie; 8) odpisy na zużycie (amortyzacja); 9) wartość zapasów, jakie objęto z poprzedniego okresu (początku roku gospodarczego); 10) czynsz dzierżawny od gruntów dzierżawnych i t. p.

Przy obliczeniu dochodu z gospodarstw rolnych poniżej 15 ha, położonych w odległości ponad 5 klm. od miast wyżej 100.000 mieszkańców, przyjmuje się jako dochód z jednego morga najwyżej wartość 4 kwintali (centnarów metrycznych) żyta.

b) Dochód z lasów.

Do przychodu zalicza się sumy uzyskane z wyrębów leśnych prawidłowych, zaoszczędzonych w poprzednich latach oraz z wszelkich użytków leśnych (polowania, zbieranie jagód, grzybów, pastwisko dla krów i t. p.); natomiast do rozchodów potrącalnych — kosztą zarządu, ochrony, wyrębu, obróbki, zbiórki, wywozu drzewa, konserwacji budynków, koszty *zalesienia przestrzeni, odpowiadającej terenowi wyrąbanego w danym roku lasu.*

Dochód z nadzwyczajnych wyrębów opodatkowuje się *odrębnie*: 1/6 część otrzymanego dochodu dolicza się do ogólnego dochodu, od pozostałych 5/6 oblicza się podatek

w stosunku procentowym, odpowiadającym podatkowi od ogólnego dochodu.

c) Dochód z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.

Do przychodów zalicza się:

1) sumy otrzymane ze sprzedaży surowców, materiałów do fabrykacji, półfabrykatów, gotowych wyrobów (towarów) i odpadków i t. p. łącznie z wartością produktów i towarów wziętych na użytek podatnika lub jego domu; 2) otrzymane prowizje, komisowe, odsetki i wszelkie inne świadczenia; 3) wartość zapasów towarów (t. zw. remanentów), jakie pozostają w końcu roku. Natomiast do rozchodów potrącalnych włącza się: 1) sumy wydatkowane na nabycie surowców materiałów pomocniczych i towarów; 2) koszty handlowe, administracyjne i fabrykacji; 3) koszty ubezpieczenia; 4) koszty remontu budynków urządzeń technicznych i biurowych oraz koszty uzupełnienia martwego i żywego inwentarza; 5) odpisania na zużycie (amortyzacja); 6) podatki pośrednie i wszelkiego rodzaju przymusowe świadczenia (prócz wymienionych wyżej w obliczeniach); 7) procenty od długów i t. p. oraz 8) wartość remanentów przejętych z poprzedniego okresu operacyjnego.

Remanenty towarowe winny być *zasadniczo* wykazane według własnego kosztu (kosztu nabycia lub wytworzenia), jedynie gdy ceny rynkowe są niższe od tych ostatnich, to wtedy według cen rynkowych.

d) Dochód z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych.

Za dochód z kapitałów uważa się wszelkie wpływy pieniężne lub mające wartość pieniężną, osiągane z tytułu umów, lokat kapitałów, perjodycznych świadczeń i praw majątkowych, jako źródeł dochodu, o ile wpływy te nie pochodzą z kapitałów pieniężnych umieszczonych w nieruchomościach i przedsiębiorstwach płatnika i o ile nie stanowią one całkowitego lub częściowego umorzenia tych źródeł. A więc — procenty od pożyczek, lokat papierów wartości-

wych, procenty od procentów, kary konwencjonalne, dywidendy, renty, serwituty i t. p.

Uwaga. Różnic kursowych, osiąganych na papierach wartościowych, nie bierze się pod uwagę przy obliczaniu dochodu w tych wypadkach, gdy podatnik nie uprawia obrotu temi papierami **zawodowo** względnie dla celów **spekulacyjnych** t. zn., że posiadane papiery stanowiły dla niego jedynie trwałą lokatę kapitału.

e) Dochód z tantjem.

Za dochód z tego źródła dochodu uważa się wszelkie wynagrodzenia procentowe otrzymane przez osoby wchodzące do składu zarządu, rady i komisji rewizyjnej przedsiębiorstwa, a nie biorące stale czynnego udziału w zarządzie tego przedsiębiorstwa.

f) Dochód osób prawnych.

Dochód osób prawnych oblicza się na tych samych zasadach co dochód osób fizycznych. Tutaj podkreślić wypada, że zyski pod jakąkolwiek bądź postacią rozdzielone pomiędzy spółników, udziałowców i akcjonariuszy, oraz kwoty przelane do funduszy rezerwowych stanowią pozycje niepotracalne i podlegają włączeniu do podstaw opodatkowania.

Nadwyżka ponad 10% względnie 15% kapitału zakładowego wynagrodzenia wypłacanego osobom, które zalicza się do naczelných władz przedsiębiorstwa, podlega doliczeniu do dochodu osób prawnych.

Uwaga: Dochód spółek firmowych i firmowo-komandytowych opodatkowuje się odrębnie jako dochód poszczególnych uczestników (udziałowców).

D. *Władze wymiarowe i odwoławcze.*

Władzą wymiarową dla osób fizycznych i prawnych nieobowiązanych do publicznego składania rachunków oraz tych z pośród obowiązanych do publicznego składania rachunków, których kapitał zakładowy wynosi maximum 100.000 zł., — jest ta komisja szacunkowa, w okręgu której podatnik w dniu 15 grudnia roku poprzedzającego rok po-

datkowy ma siedzibę lub miejsce zamieszkania, w braku tegoż, — miejsce pobytu. Jeżeli zaś pod tym względem wchodzi w rachubę kilka okręgów szacunkowych, wymierza się podatek w tym okręgu szacunkowym, w którym znajduje się większa część lub główne źródło dochodu.

Osobom prawnym, obowiązany do publicznego składania rachunków, których kapitał zakładowy (udziałowy lub akcyjny) przekracza 100.000 zł. — wymierza podatek właściwa Izba Skarbowa.

a) Składanie zeznań.

W interesie każdego podatnika leży, aby złożył zeznanie o dochodzie na przepisany formularz i w terminie (osoby fizyczne do dnia 1 marca, osoby prawne — do dnia 1 maja roku podatkowego).

Pomijając okoliczność, że podatnicy, którzy byli obowiązani do złożenia zeznań, a tego nie uczynili, podlegają grzywnie od 3 zł. do 100 zł., popadają oni ponadto w tak zw. zaoczność, to znaczy, że władza wymiarowa może ustalić ich dochód zaocznie — *na podstawie tych danych, jakimi rozporządza*. Obowiązek przesłuchiwanie podatnika lub przedstawiania mu nasuwających się wątpliwości w tym wypadku odpada.

Przeciwnie, gdy płatnik złożył zeznanie o dochodzie w terminie — *podstawa obliczenia dochodu nie może być przyjęta odmiennie od złożonego zeznania, jeżeli przedtem nie dano płatnikowi sposobności do udzielenia wyjaśnień władzy wymierzającej podatek*.

Na wezwanie władz skarbowych należy w wyznaczonym terminie dawać odpowiedzi *szczegółowe, jasne, rzeczowe i konkretne*, w przeciwnym razie podatnik popada w zaoczność, a niezależnie od tego ulega grzywnie od 5 zł. do 250 zł.

Komisja może, lecz nie jest obowiązana sprawdzać spóźnionych wyjaśnień.

b) Wnoszenie odwołań.

Przeciw orzeczeniom (wymiarom podatkowym, orzeczeniom o grzywnie i t. p.), wydanym w toku I-ej instancji (komisje szacunkowe lub władze skarbowe) można wnosić odwołania do II-ej instancji, a mianowicie:

a) od wymiarów podatkowych, dokonanych przez komisje szacunkowe w ciągu dni 30-tu od daty otrzymania nakazu — do Komisji Odwoławczej,

b) od orzeczeń o grzywnach, wydanych przez Urzędy Skarbowe Podatków i Opłat Skarbowych w terminie do 4-ch tygodni — do Izb Skarbowych,

c) od wymiarów Izb Skarbowych wydanych w toku pierwszej instancji w terminie do dni 30 — do Ministerstwa Skarbu.

Stawiane w odwołaniach zarzuty winny być *konkretne* i w sposób jasny i rzeczowy sprecyzowane. Gołosłowne twierdzenia, *nie mogące być poparte pewnymi dowodami*, nie mają dla władz żadnego znaczenia i nie są brane pod uwagę. Celem umożliwienia rekurentowi sporządzenia odwołania ustawa zezwala na przeglądanie w lokalu władzy skarbowej w oznaczonych godzinach aktów wymiarowych, *prócz* notatek władz skarbowych, i dokumentów, zawierających wiadomości otrzymane przez władze w *drodze poułnej*.

Podatnik może, również w ciągu dni 30-tu od doręczenia nakazu płatniczego, żądać od właściwej władzy skarbowej udzielenia na jego koszt odpisu uchwały władzy wymiarowej, wyciągu z arkusza wymiarowego i odpisów protokółów, zawierających zeznania świadków i biegłych. Prośba wniesiona na piśmie przerywa bieg terminu 30-dniowego, wyznaczonego do wniesienia odwołania, aż do dnia doręczenia żadanego odpisu. W ten sposób czas, jaki upłynął od daty wniesienia prośby, do dnia doręczenia odpisu, nie wlicza się do terminu odwołania.

Wreszcie podkreślić należy, że odwołujący się (rekurent) może żądać wezwania go na posiedzenie Komisji celem złożenia ustnych wyjaśnień, uzasadniających podnie-

sione w odwołaniu zarzuty, a nadto — domagać się *przesłuchania wskazanych przez niego świadków i znawców*.

Odwołania wniesione po terminie nie podlegają rozpatrzeniu, o ile rekurent nie poda powodów *dostatecznie* usprawiedliwiających zaniedbanie terminu, jak naprz. choroba, nadzwyczajne wypadki, uniemożliwiające dotrzymanie ustawowego terminu.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia wymierzonego podatku. Natomiast wniesienie odwołania od orzeczeń o grzywnie wstrzymuje obowiązek uiszczenia grzywny.

E) Skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Orzeczenia wydane przez władzę odwoławczą są ostateczne w toku instancji, a mogą być zaskarżone w trybie kasacyjnym do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Termin do wniesienia skargi wynosi 2 miesiące od daty otrzymania orzeczenia. Skarga ma być podpisana przez adwokata.

F. Terminy płatności podatku.

Podatnicy bezwzględnie obowiązani do składania zeznań mają uiścić połowę podatku (w/g własnego obliczenia) najpóźniej w terminie do dnia 1 maja roku podatkowego i dowód zapłaty w oryginale lub w odpisie dołączyć do zeznania.

Kto, *obowiązany do złożenia zeznania*, takiego zeznania nie złoży — winien jest w tym samym terminie (do 1-go maja) uiścić połowę podatku wymierzonego za poprzedni rok.

Termin płatności dla płatników, obowiązanych do składania zeznań, reszty podatku tudzież całego podatku dla płatników nieobowiązanych do składania zeznań, przypada na dzień 1 listopada. Podatnicy, którym nakazy płatnicze zostały doręczone po 15 października, mają zapłacić podatek w ciągu dni 30 po otrzymaniu nakazu płatniczego.

G. Przekroczenia.

Kto, jako znawca lub świadek, złoży władzy skarbowej *świadomie* nieprawdziwe zeznanie lub świadectwo w zamiarze udaremnienia wymiaru podatku lub spowodowania mylnego obliczenia podatku, ulega *karze* pieniężnej od 100 zł. do 2.000 zł., lub karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Kto zaś *świadomie*, w celu uchylecia się od podatku, złoży nieprawdziwe zeznanie lub wyjaśnienie, które przyczynić się mogą do uszczuplenia podatku, niezależnie od obowiązku dopłaty należności podatkowej, ulega karze pieniężnej od jednokrotnej do dwudziestokrotnej sumy uszczuplonego podatku, a w razie okoliczności obciążającej — nadto karze pozbawienia wolności do 1-go roku.

PODATEK OD KAPITAŁÓW.

Przedmiotem podatku są przychody:

1) a) z wszelkiego rodzaju papierów procentowych i
b) wkładów procentowych w bankach (wkładki oszczędnościowe, rachunki bieżące, żyrowe, on call), wyjąwszy wkładki w P. K. O. i w instytucjach drobnego kredytu oraz dywidendy od akcji;

2) z kapitałów pieniężnych wypożyczonych przedsiębiorstwom sprawozdawczym;

3) z procentów brutto ciał kopalnianych.

Podatek wynosi 10% od wymienionych przychodów, z wyjątkiem rachunków on callowych, które płać 0,540% rocznie w stosunku do czasu i sumy pożyczki oraz z wyjątkiem świadczeń umówionych w kontraktach wydobywania ropy naftowej lub gazu ziemnego, w którym to przypadku stawka wynosi 20%, przy wydobywaniu zaś innych ciał kopalnianych — 10%.

Podatek wpłacają do kas skarbowych instytucje, potrącając go właścicielom kapitałów. Podatek od kuponów papierów procentowych powinien być wpłacany w dwa ty-

godnie po terminie płatności procentów, od rachunków zaś kontokorentowych — w dwa miesiące po zamknięciu okresu rachunkowego.

PODATEK SPADKOWY I OD DAROWIZN.

Od 1 lipca 1924 podatek spadkowy i od darowizn pobiera się, gdy czysta wartość otrzymanego majątku przewyższa:

a) 10.000 złotych, o ile majątek przechodzi na małżonka lub zstępного.

b) 3.000 złotych, o ile majątek przechodzi na wszystkie inne osoby.

Nie podlegają podatkowi: sprzęty pokojowe i kuchenne, pościel, odzież i bielizna przeznaczona do użytku w gospodarstwie domowym spadkodawcy lub darującego, oraz narzędzia pracy lub inwentarze żywe i martwe w gospodarstwach rolnych przechodzące na małżonka lub krewnego w linii prostej, jeśli wartość ich nie przewyższa 2.500 zł.

Wolne są od podatku spadkowego oraz od podatku od darowizn:

a) Skarb Rzeczypospolitej oraz polskie zakłady państwowe, będące odrębnymi osobami prawnymi,

b) fundacje, zakłady, zrzeszenia lub związki samorządowe, mające siedzibę w Państwie Polskiem, co do majątku otrzymanego na cele dobroczynne lub naukowe,

c) małżonek i wstępny co do majątku, który darował lub sprzedał spadkodawcy,

d) ochotnicy wojsk polskich z 1920 roku odnośnie do gruntów pochodzących z darowizn w ziemi, poczynionych w roku 1920 dla ochotników, którzy stanęli do walki z najazdem bolszewickim.

Podatek wymierza się według taryfy zamieszczonej na następnej stronie.

Taryfa podatku majątkowego.

Stopień majątkowy	W y s o k o ś ć m a j a t k u		Stopa procentowa
	ponad	do	
	z ł o t y c h		
1	3 000	4 500	1,2
2	4 500	6 000	1,4
3	6 000	7 500	1,6
4	7 500	10 000	1,8
5	10 000	12 500	2,—
6	12 500	15 000	2,2
7	15 000	25 000	2,4
8	25 000	35 000	2,6
9	35 000	45 000	2,8
10	45 000	60 000	3,—
11	60 000	75 000	3,2
12	75 000	90 000	3,4
13	90 000	120 000	3,6
14	120 000	150 000	3,8
15	150 000	180 000	4,—
16	180 000	240 000	4,25
17	240 000	300 000	4,5
18	300 000	360 000	4,75
19	360 000	480 000	5,—
20	480 000	600 000	5,25
21	600 000	800 000	5,5
22	800 000	1 000 000	5,75
23	1 000 000	1 500 000	6,—
24	1 500 000	2 000 000	6,5
25	2 000 000	3 000 000	7,—
26	3 000 000	4 000 000	7,5
27	4 000 000	6 000 000	8,—
28	6 000 000	8 000 000	8,5
29	8 000 000	10 000 000	9,—
30	10 000 000	12 000 000	10,—
31	12 000 000	14 000 000	11,—
32	14 000 000	16 000 000	12,—
33	16 000 000	—	13,—

Terminarz płatności podatków bezpośrednich w r. 1927.

R o d z a j p o d a t k ó w										
M i e s i ą c	Gruntowe	Od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich	Przemysłowy	D o c h o d o w y		Od kapitałów i rent	Majątkowy *)	U w a g i		
				Od dochodów niefundow. z usług, emerytur i wy- nagrodzeń za najemną pracę	Od dochodów fundow. z osób fizycznych					Od dochodów fundow. z osób prawnych
Sty- czeń			Do 15-go wpłata podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w poprzednim miesiącu przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysł I-V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze (cz. I art. 56 ust. o państ. pod. prz.)	Do 15-go wpłata zaliczki za kw. IV r. 1926 w wysokości 2/5 kwoty podatku od obrotu, wymiezonego z II p. 1925 r., przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęcia przemysłowe (cz. 2 art. 56 ustawy o państ. pod. prz.)	Najpóźniej w ciągu 7-miu dni po dokonaniu potrącenia podatku				do Kas Skarbowych w przeciągu 14 dni licząc od terminu tek od rachunków kontraktowych najpóźniej w ciągu	*) Terminów nie podaje się ze względu na zamierzoną nowelizację ustawy o pod. majątkow.
	Luty		za IV kwartał roku poprzedniego	ditto					ditto	
	Marzec	I rata od 15. III		ditto					ditto	
Kwiecień	do 15. IV		ditto					ditto		

Podatek potrąca się przy każdej wypłacie procentów i wygrananych i wpłaca się dwóch miesięcy po upływie roku operacyjnego

Maj		za I-szy kwartał roku bieżącego	ditto	1) Do 15-go wpłata podatku przemysł. od obr. za r. 1926 przez wszystkie przeds. handl. i przem. oraz zal. prz. w wys. kwot wymien. w nakaz. płatn. 2) Do 15-go wpl. zaliczki za kw. I r. 1927 w wys. 1/5 kwoty pod. od obrotu wym. za r. 1926 przez przeds. niepr. praw. ks. przez przeds. niepr. praw. ks.	ditto	Do dnia 1 maja roku bieżącego wpłata podatku w wyjątku sokości połowy tej kwoty. która przypada według skali art. 23 ustawy od wykazane-go w zeznaniu dochodu, względnie połowy podatku, wymierzzonego za poprzedni rok podatkowy, o ile zeznania o dochodzie nie złożono w terminie (art. 87 ustawy)
Czer-wiec			ditto		ditto	
Lipiec			ditto	Do 15-go wpłata zaliczki za kw. II r. 1927 w wys. 1/5 kw. pod. od obrotu wym. za r. 1926 przez przeds. niepr. praw. ks. i przeds. handl.	ditto	
Sier-pień		za II-gi kw. roku bież.	ditto		ditto	
Wrze-sień			ditto		ditto	
Paź-dziern.	II rata od 15.X		ditto	Do 15-go wpl. zaliczki za kw. III r. 1927 w wys. 1/5 kw. pod. od obrotu wym. za r. 1926 przez przeds. niepr. praw. ks. i przeds. handl.	ditto	
Listo-pad	do 15.XI II rata	za III-ci kwartał roku bież.	ditto	Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny	ditto	Do dn. 1 listopada r. b. wpłata podatku dochodowego w wysokości, wymienionej w nakaz. płatniczym (art. 87 ust.)
Gru-dzień			ditto		ditto	

EGZEKUCJA NALEŻNOŚCI PAŃSTWOWYCH.

Gospodarka państwowa oparta jest na budżecie, czyli na ustawie skarbowej, ściśle określającej wydatki i dochody państwa na roczny okres czasu. W konsekwencji — Rząd, jako odpowiedzialny wykonawca budżetu, winien pokrywać wszystkie przewidziane budżetem wydatki jedynie w drodze osiągnięcia prelimitowanych w tym budżecie dochodów państwowych. Wynika z tego, że najważniejszym obowiązkiem władzy skarbowej jest konieczność zrealizowania wszystkich przewidzianych w budżecie dochodów, a więc ściąganie wszystkich należności skarbowych.

To też każdy płatnik danin publicznych winien być zgóry przygotowany do nieodzownej konieczności terminowego wywiązywania się z ciążącego na nim obowiązku podatkowego, we własnym dobrze zrozumianym interesie, inaczej bowiem grożą mu przykre i kosztowne zarządzenia władzy egzekucyjnej.

W tym stanie rzeczy zasypywanie podaniami władz skarbowych wyższych instancji (Ministerstwo Skarbu i Izba Skarbowa) z pominięciem bezpośredniej władzy skarbowej (Urząd Skarbowy wzgl. Izba Skarbowa) nie tylko nie doprowadza do pożądanego dla płatnika celu, lecz wywołuje szkodliwy zamęt i przewlekłą korespondencję pomiędzy organami władzy skarbowej różnych instancji jedynie po to, aby w końcu i to w najlepszym wypadku zapoczątkować przechodzenie przez daną sprawę normalnego biegu instancji t. j. od urzędu skarbowego wzwyż. A więc każdy płatnik danin publicznych winien absolutnie wszystkie podania i skargi, nawet adresowane do wyższych władz skarbowych, wnosić jedynie za pośrednictwem tej władzy skarbowej, z którą petent ma stale do czynienia.

Gdyby każdy z płatników rozpoczynał swoje prośby o udzielenie wszelkiego rodzaju ulg przy spłacie ciążących na nim należności od bezpośredniej rozmowy z naczelnikiem właściwego urzędu skarbowego względnie Izby

Skarbowej (towarzystwa sprawozdawcze), to napewno zaoszczędziłby zarówno sobie bardzo dużo czasu, osiąga-
jąc ponadto i to bezzwłocznie taki sam skutek, jaki miałby
miejsce, ale dopiero po kilku tygodniach, w wypadku
zwrócenia się z tą samą sprawą bezpośrednio do wyższej
władzy skarbowej, która nie znając petenta i warunków
jego egzystencji gospodarczej, poprostu nie może wydać
właściwego zarządzenia, nie posiadając najniezbędniej-
szych o płatniku danych.

Oczywistem jest, że sporadycznie zdarzają się wy-
padki, kiedy wyższa władza skarbowa wydaje natychmia-
stowe zarządzenie na skutek bezpośredniego zwró-
cenia się do niej płatnika, lecz są to wypadki nadzwyczaj-
ne, gdy ma miejsce albo bezsporny fakt naruszenia czy
przeoczenia prawa lub przepisów przez niższe władze
skarbowe, albo też sprawa ma podłoże wybitnie społecz-
no-państwowe, np. dotyczy przymusowego ściągnięcia
bardzo poważnej kwoty od przedsiębiorstwa przemysłowe-
go, zatrudniającego tysiączne rzesze pracujących, a znajdu-
jącego się chwilowo w trudnej sytuacji finansowej.

Drugą kierującą każdym płatnikiem zasadą winna być
dokładna znajomość ustaw i podstawowych przepisów
skarbowych, gdyż bardzo duży procent dotychczas składa-
nych próśb i zażaleń wynika jedynie z nieznanomości naj-
ważniejszych postanowień odpowiednich ustaw. Aby zapo-
biec możliwości kolizji z prawem i zabezpieczyć się całko-
wicie od nieoczekiwanych i kosztownych niespodzianek,
należy poświęcić bardzo niewiele czasu na przestudjowa-
nie odpowiednich rozdziałów niniejszego kalendarza, któ-
ry daje odpowiedź w każdym wypadku i zawczasu orjen-
tuje, co należy czynić, aby sprostać obowiązkowi fiskal-
nym bez uciekania się do nadzwyczajnych wybiegów, wca-
le nieosiągających zamierzonego celu.

Dość powiedzieć np., że obserwowane od pewnego
czasu przepisywanie przez właścicieli przedsiębiorstw po-
siadanych świadectw przemysłowych na członków ro-
dziny lub nawet osób postronnych względnie dokonywa-

nie formalnej sprzedaży przedsiębiorstwa, a to celem rzekomego uniknięcia ciężących już na przedsiębiorstwie należności państwowych, najzupełniej chybił celu, powodując tylko niepotrzebne znaczne koszty, gdyż w myśl postanowień artykułu 92 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550) — „państwowy podatek przemysłowy korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia z całego majątku ruchomego, należącego do **przedsiębiorstwa**, obłożonego tym podatkiem“, czyli że bez względu na zmianę osoby właściciela.

To samo da się powiedzieć o podatku majątkowym, który opłaca się z samej substancji majątkowej, i dlatego obowiązek podatkowy przy tym podatku może skończyć się przed uiszczeniem uskutecznionego wymiaru dopiero w wypadku zniknięcia samej substancji majątkowej na skutek jakiejś katastrofy elementarnej (trzęsienie ziemi, doszczętny pożar i t. p.)

Do tego dodać należy, że prywatno prawny stosunek, zachodzący pomiędzy stronami przy prowadzeniu jakiegoś przedsiębiorstwa niema żadnego znaczenia z punktu widzenia fiskusa, gdyż wszystkie ciężary podatkowe winien ponieść ten, kto wykupił na swoje imię odnośne świadectwo przemysłowe, chociażby de facto zupełnie inna osoba prowadziła zakład oraz całkowicie i wyłącznie korzystała z niego.

Bardzo wiele osób czyni jeszcze ten błąd, że poszukuje wyjścia z przykrewj sytuacji dopiero wtedy, gdy termin płatności danej należności już zapadł, należność stała się zaległością i sprawa, jako dojrzała do przymusowego ściągnięcia, przeszła w ręce organu egzekucyjnego, który obowiązany jest wykonać otrzymane polecenie, pobierając za swe czynności wysoką 5%-tą opłatę egzekucyjną.

W myśl „Instrukcji o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat tudzież innych należności skarbowych“, z dnia 17 maja 1926 r. ogłoszonej pod pozycją 168 w Nr. 15 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skar-

bu z dnia 30.V 1926 — władzą egzekucyjną I instancji jest Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych, który prowadzi egzekucję przy pomocy swego organu wykonawczego, reprezentowanego zazwyczaj w osobie sekwestratora względnie innego urzędnika skarbowego, delegowanego na mocy specjalnego upoważnienia Urzędu Skarbowego do wykonywania czynności egzekucyjnych.

O ile zaś pobór i egzekucja należności skarbowych jest poruczona władzy samorządowej, to organem wykonawczym do poboru i egzekucji tych należności staje się władza samorządowa.

W każdym wypadku władza egzekucyjna I instancji może prowadzić egzekucję tylko w obrębie swego okręgu wymiarowego i obowiązana jest do nieustannego czuwania nad prawidłowem i zgodnem z obowiązującemi przepisami wykonywaniem czynności egzekucyjnych przez podwładne jej organa wykonawcze (sekwestratorów). Gdy więc płatnik konstatuje nieprawidłowe postępowanie sekwestratora, winien niezwłocznie zawiadomić o tem naczelnika urzędu skarbowego. O ile zaś decyzja naczelnika Urzędu Skarbowego nie zadowoli płatnika, może tenże wnieść odpowiednie zażalenie do Izby Skarbowej. Wspomniane zażalenie, adresowane do Izby Skarbowej, należy wnieść w toku instancji t. j. za pośrednictwem tej władzy egzekucyjnej I instancji (urzędu skarbowego) której organa egzekucyjne (sekwestratorzy) dopuściły się przekroczenia obowiązujących przepisów.

Sekwestrator, przystępując do czynności egzekucyjnej, winien posiadać:

a) legitymację, upoważniającą do czynności egzekucyjnych, zaopatrzoną w urzędową pieczęć i podpis naczelnika urzędu skarbowego; oraz

b) t. zw. „tytuł egzekucyjny”, bez którego nie wolno prowadzić egzekucji. Tytułami egzekucyjnymi są nakazy lub wezwania płatnicze na podatki, opłaty i inne należności, skarbowe, prawomocne orzeczenia karne, rozstrzygnię-

cia i orzeczenia władz skarbowych, na podstawie których należność staje się dojrzałą do egzekucji.

Oczywistem jest, że płatnik, do którego zjawił się sekwestrator, ma prawo przede wszystkim zażądać okazania legitymacji tudzież tytułu egzekucyjnego, aby nie paść ofiarą mistyfikacji.

Władza skarbową przeprowadza we własnym zakresie działania następujące rodzaje egzekucji:

1) upomnienia, zajęcia i oszacowania oraz sprzedaży ruchomości dłużnika;

2) zajęcia pretensji dłużnika, lub innych jego praw u osób trzecich, o ile te pretensje lub prawa nie są hipotecznie zabezpieczone. Na obszarze b. dzielnicy austriackiej dozwolone jest to tylko w drodze sądowej;

3) sekwestracji dochodu z nieruchomości czyli przymusowego zarządu nieruchomości dłużnika. Na obszarze b. dzielnicy pruskiej i rosyjskiej z wyłączeniem obszaru b. Królestwa Kongresowego — dozwolone jest to tylko w drodze sądowej.

Wszelkie inne kroki egzekucyjne przeprowadzać mogą władze skarbowe tylko przy pomocy właściwych sądów.

Upomnienie — jest to pisemne wezwanie płatnika do uiszczenia zaległości w terminie dni 14 od daty wezwania, po bezskutecznym upływie którego władza egzekucyjna przystępuje do przymusowego ściągnięcia wymienionej w wezwaniu należności. W ten sposób upomnienie stanowi opłacaną przez podatnika czynność egzekucyjną.

O ile płatnik nie uiszczył zaległości względnie nie uzyskał odroczenia lub też rozłożenia takowej na raty, władza egzekucyjna przystępuje do egzekucji mobilarniej, t. j. skierowuje egzekucję na ruchomy majątek dłużnika.

Przez majątek ruchomy, podlegający zajęciu, rozumieć należy rzeczy fizyczne, które nie stanowią na zasadzie przepisów obowiązującego prawa cywilnego nieruchomości z natury swej lub z przeznaczenia swego, a które są własnością dłużnika i znajdują się w jego przechowaniu i po-

siadaniu lub które wprowadzie są w posiadaniu lub przechowaniu innej osoby, jednak stanowią własność dłużnika.

Zauważyć należy, że pojęcie rzeczy ruchomych i nieruchomości określał: § 293 i nast. austr. Kod. Cyw., art. 527 i nast. Kod. Cyw. Król. Kongr., art. 383 i nast. rosyjs. prawa cywilnego część pierwsza tom X Zb. Praw, § 90 i nast. niem. Kod. Cyw.

W tym celu należycie upoważniony sekwestrator dokonuje zajęcia ruchomości w mieszkaniu lub w zakładach przemysłowych, handlowych i gospodarczych, należących do płatnika, jak również w przedsiębiorstwach transportowych, przewożących towary na zlecenie dłużnika.

Mając jednakże na względzie dalszą gospodarczą egzystencję dłużnika, sekwestrator obowiązany jest zająć przede wszystkim gotówkę, kosztowności, klejnoty, papiery wartościowe i wogóle cenniejsze przedmioty, zawsze dając pierwszeństwo rzeczom zbytkownym przed potrzebami. Urządzenie zaś domowe, a w szczególności meble, można zajmować tylko wówczas, gdy inny majątek ruchomy płatnika nie zabezpiecza dostatecznie pretensji Skarbu, przy czem zajęcie wogóle wszystkich przedmiotów dokonuje się tylko w takim rozmiarze, jaki jest potrzebny do całkowitego pokrycia zaległości wraz z karami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi.

W przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych zajęciu ulegają przede wszystkim zapasy wytworów (fabrykatów) i towarów, a jedynie w wypadku niewystarczalności tychże należy zająć część inwentarza z takim jednakże wyrachowaniem aby pozostawić dłużnikowi urządzenie i przedmioty, które są niezbędnie potrzebne do dalszego prowadzenia zakładu.

Analogiczne zasady stosuje się przy egzekucji ruchomości w gospodarstwie rolnem, a mianowicie:

a) zapasy zboża, siana, słomy i innych ziemiopłodów, niezbędne dla najbliższych zasiewów i utrzymania ludzi roboczych oraz inwentarza roboczego, nie ulegają zajęciu bez pisemnej na to zgody płatnika; ponadto w żadnym wypadku

nie wolno zajmować nagromadzonych zapasów nawozu; oraz b) podlega zajęciu jedynie nadwyżka inwentarza żywego i martwego, służącego do prowadzenia gospodarstwa, chyba, że dłużnik wyrazi na piśmie zgodę na zajęcie i sprzedaż inwentarza, niezbędnego do dalszego prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Co zaś do przedmiotów, łatwo ulegających zepsuciu, lub tracących wartość na skutek dłuższego ich przechowywania względnie zbyt mało wartościowych, to zajęcie takowych należy uskuteczniać jedynie w braku innych podlegających sekwestrowi ruchomości dłużnika.

Jeżeli podczas dokonywania zajęcia — kćokolwiekbądź zarzuci, iż trzecie osoby mają pretensje do przedmiotów, które sekwestrator zamierza zająć, to organ egzekucyjny może dokonać zajęcia spornych rzeczy jedynie w tym wypadku, o ile niema innych nadających się do sekwestru ruchomości. Natomiast osoba zainteresowana winna natychmiast zgłosić wobec sekwestratora żądanie wyłączenia spornych ruchomości, wykazując imię, nazwisko i miejsce zamieszkania roszcżącego do wspomnianych przedmiotów pretensji, przyczem zgłoszone żądanie należy poprzeć dowodami (świadkami, dokumentami i t. p.). Okoliczność powyższa musi być uwidoczniiona w protokóle sekwestracyjnym, zaś dalsze kroki egzekucyjne względem spornych ruchomości muszą być bezwzględnie wstrzymane, aż do czasu wydania ostatecznej decyzji przez władzę egzekucyjną (Urząd Skarbowy wzgl. Izbę Skarbową), która w wypadku uwzględnienia zgłoszonych roszczeń osoby trzeciej, niezwłocznie wyłączy z pod egzekucji wspomniane przedmioty, zawiadamiając o powyższem zarówno dłużnika, jak i osobę żądającą wyłączenia. Żądanie o wyłączenie może być zgłoszone i po dokonaniu zajęcia spornych ruchomości, również powodując wstrzymanie dalszych kroków egzekucyjnych, aż do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez władzę egzekucyjną (Urząd Skarbowy względnie Izbę Skarbową).

Oprócz wymienionego trybu postępowania przy zgłaszaniu żądania o wyłączeniu spornych przedmiotów, przy-

sługuje osobie zainteresowanej prawo wniesienia skargi do sądu, również połączone z wstrzymaniem kroków egzekucyjnych, aż do rozstrzygnięcia sprawy.

Równocześnie z zajęciem sekwestrator dokonuje oszacowania wartości zajętych przedmiotów, co też uwidacznia w protokóle sekwestracyjnym, szczegółowo opisując każdy zajęty przedmiot i oznaczając szacunkową wartość tegoż, po uprzednim wysłuchaniu dłużnika, któremu przysługuje prawo powołania znawców na swój własny koszt, a to w wypadku ujawnionej rozbieżności zdań pomiędzy nim i sekwestratorem. W każdym bądź razie szacunkowa cena wartości zajętego przedmiotu nie może być niewspółmiernie niską w stosunku do rzeczywistej wartości tegoż.

Zajęte ruchomości z reguły pozostawia się na miejscu i oddaje pod dozór dłużnika, który stwierdza powyższą okoliczność własnoręcznym podpisem na protokóle sekwestracyjnym. Dozorca nie ma prawa używać zajętych rzeczy, ani ich komu innemu powierzać, jak również usuwać, zamieniać, lub zbywać, a to pod grozą surowej odpowiedzialności karno-sądowej. Jednakże władza skarbowa ma prawo oddać zasekwestrowane przedmioty pod dozór osoby trzeciej, a nawet przenieść takowe na skład, o ile specyficzne warunki lokalne nie dają rękojmi sumiennego przechowania na miejscu zajętych ruchomości. Jedynie urządzenie domowe przenosi się na skład tylko w bardzo wyjątkowych wypadkach.

Po dokonaniu zajęcia i oszacowaniu sekwestrator oznaczy termin sprzedaży zajętych ruchomości oraz czas i miejsce odbyć się mającej licytacji, bacząc, aby zostały osiągnięte najkorzystniejsze dla płatnika warunki przymusowej sprzedaży.

Czytelnie, bez poprawek, przekreśleń i podskrobań sporządzony protokół winien być odczytany asystującym przy egzekucji osobom, poczem zostaje podpisany przez obecnych.

Termin pierwszej licytacji nie może być naznaczony wcześniej, jak po upływie trzech tygodni od dnia zajęcia,

z wyjątkiem rzeczy łatwo psujących się lub tracących na wartości wskutek dłuższego przechowywania, względnie do takiego stopnia mało wartościowych, że koszty przechowywania staną się niewspółmiernie wysokimi do ich rzeczywistej wartości. Oczywiście, że skrócenie trzytygodniowego terminu dopuszczalne jest również w innych wypadkach, lecz tylko za zgodą dłużnika.

O terminie sprzedaży ogłasza się publicznie conajmniej na siedem dni przed licytacją. Licytacja musi być zaniechana, skoro dłużnik lub inna osoba złoży za niego całą należność wraz z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi; natomiast licytację wstrzymuje się, gdy dłużnik wykaże się urzędowym aktem udzielenia odroczenia lub rozłożenia na raty zaległej kwoty.

Licytacja uważana jest za niedoszłą do skutku:

- 1) gdy do licytacji stanęła tylko jedna osoba kupująca,
- 2) jeżeli nikt z obecnych nie poda ceny wyższej ponad oszacowanie.

W powyższych wypadkach — wyznacza się ponowny termin licytacyjny, przyczem stosuje się przepisy, obowiązujące dla wyznaczenia pierwszego terminu.

Gdy mają być sprzedane rzeczy ulegające szybkiemu zepsuciu, licytacja może trwać kilka dni z rzędu. Porządek, w jakim pojedyncze przedmioty będą sprzedawane, oznacza sekwestrator, przyczem może uwzględnić życzenie dłużnika. Zajęte przedmioty wywołuje się pojedynczo albo partjami, jeżeli są sprzedawane w większej ilości tego samego rodzaju przedmioty. Sekwestrator wywołuje przy każdym przedmiocie cenę szacunkową tegoż i, o ile nikt z obecnych nie zaoferuje ceny wyższej, wspomniany przedmiot spada z licytacji i może być sprzedany nawet za cenę niższą od szacunkowej w drugim terminie licytacyjnym; jednak przedmioty ze złota i srebra w żadnym wypadku nie mogą być sprzedane za cenę niższą od wartości kruszcu.

Licytację co do danego dłużnika zamyka się, skoro uzyskana kwota wystarcza na zaspokojenie pretensji skarbowych i pokrycie kosztów egzekucyjnych. Zamknięcie licy-

tacji ogłasza sekwestrator. Jeżeli kwota uzyskana z licytacji części zajętych przedmiotów pokryła już należność przypadającą od dłużnika, sekwestrator winien bezzwłocznie wydać dłużnikowi niesprzedane rzeczy. Z przeprowadzonej licytacji sekwestrator sporządza protokół.

Wszystkie czynności egzekucyjne wykonują się jedynie w porze dziennej oraz w dniach powszednich stosownie do wyznania religijnego dłużnika, gdyż tylko w wyjątkowych wypadkach nagłej potrzeby może być wykonana, pewna czynność egzekucyjna w nocy lub w dzień świąteczny, jednak nie inaczej, jak za uprzednim specjalnem zezwoleniem władzy egzekucyjnej. Ponadto, licytacyjna sprzedaż przedmiotów zajętych u rolników nie może mieć miejsca podczas siewów zwyczajnych na wiosnę i w jesieni, za każdym razem przez dwa tygodnie i podczas żniw przez cztery tygodnie, przyczem czas siewów i żniw przyjmuje się według stosunków miejscowych.

W wypadkach uzasadnionych — sekwestrator może wykorzystać przysługujące mu prawo do przeszukania mieszkania egzekwowanego płatnika i wszystkich znajdujących się tam schowków. W tym celu sekwestrator ma prawo nakazać otworzyć zamknięte drzwi domowe i pokojowe oraz każdy schowek.

Natomiast sekwestrator jest obowiązany wezwać interwencji policji, aby była obecną przy dokonywanych czynnościach egzekucyjnych: 1) gdy odmówiono otworzenia zamkniętych drzwi zewnętrznych, 2) gdy nie otworzono drzwi pokoiów wewnętrznych, lub odmówiono otworzenia zamków od zamkniętych pomieszczeń i schowków, 3) gdy czynność egzekucyjna odbywa się w nieobecności dłużnika, a niema żadnej dorosłej osoby należącej do rodziny lub domowników, ani też osoby, która sprawuje dozór nad mieszkaniem lub lokalem egzekwowanego płatnika, 4) jeżeli organowi egzekucyjnemu (sekwestratorowi) stawiane są przeszkody niewłaściwem zachowaniem się lub oporem dłużnika lub też innej osoby, obecnej przy wykonywaniu

czynności egzekucyjnych, albo gdy zachodzi wypadek gwałtu publicznego.

Zwraca się uwagę przytem na surową odpowiedzialność karną, która spada na winnego gwałtu publicznego lub stawiania oporu czynnego w stosunku do sekwestratora skarbowego, który winien pełnić swoje trudne obowiązki z powagą i w sposób najszybciej prowadzący do celu.

Dotknięty egzekucją płatnik może i powinien nawet bezzwłocznie wystąpić do Urzędu Skarbowego o ograniczenie względnie całkowite wstrzymanie wszczętej egzekucji, o ile bezzwzględne ściągnięcie należności niewątpliwie spowoduje jego ruinę gospodarczą.

Jeżeli dłużnik zmarł przed wykonaniem u niego egzekucji, sekwestrator winien zaniechać wszelkich kroków egzekucyjnych, gdyż odnośna należność będzie ściągnięta od masy spadkowej względnie od osób wchodzących w prawa zmarłego. Również zaniecha sekwestrator zajęcia: skoro dłużnik zapłaci zaległość do rąk egzekutora, względnie udowodni uiszczenie zaległości wiarogodnym dokumentem, jako to: kwitem kasowym lub pocztowym, albo skoro udowodni przedłożeniem rozporządzenia właściwej władzy, że zaległość została umorzona, odroczone lub rozłożona na ratalne spłaty. Tak samo całkowicie zaniecha sekwestrator zajęcia, skoro oczywiście jest, że przypuszczalna licytacyjna cena podlegających zajęciu przedmiotów nie pokryje nawet kosztów egzekucyjnych. Wreszcie nie wolno sekwestratorowi zajmować ruchomości, które z mocy postanowień ustawowych są wyłączone z pod egzekucji.

Wyłączone są z pod zajęcia:

I. sumy złożone na książeczki oszczędnościowe P. K. O. do wysokości 2.500 zł.,

II. *na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej*: codziennie używane ubranie, niezbędne stosownie do pory roku; bielizna i sprzęty gospodarskie w ilości niezbędnej dla dłużnika i jego rodziny do codziennego użytku; pościel tychże osób i łóżka; znajdujące się w domu zapasy żywności i opału w ilości potrzebnej na utrzymanie domu w ciągu miesiąca;

obrazy świętych, nie mające szat ani ozdób kosztownych, papiery familijne i inne pisma należące do dłużnika, wyjąwszy obligi, akcje, obligacje i t. p. papiery wartościowe, niezbędne umundurowanie osób, będących w służbie czynnej, ruchomości, uznane przez prawo cywilne za przynależność majątków nieruchomości; ruchomości włościan, uznane za niezbędne w gospodarstwie włościańskim; konie, powozy, uprząż i inne rekwizyty stacji pocztowej, wymienione w kontrakcie, zawartym przez utrzymującego stację pocztową ze Skarbem Państwa na utrzymanie stacji; przedmioty te nie ulegają zajęciu i sprzedaży za długi utrzymującego stację pocztową przez cały czas trwania powyższego kontraktu; przedmioty, które na zasadzie miejscowego prawa cywilnego uznane są za nieruchomość z przeznaczenia; wkładki oszczędnościowe w gminnych kasach pożyczkowo-oszczędnościowych z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 1083 Ust. Post. Cyw.

Zauważa się jednak, że wszystkie przedmioty przez właściciela nieruchomości w niej umieszczone do użycia i eksploatacji tej nieruchomości, są nieruchome z przeznaczenia, a to według art. 524 Kod. Cyw. dla Król. Kongr.; są tedy nieruchome z przeznaczenia, gdy je właściciel do użytku i eksploatacji nieruchomości umieścił: zwierzęta, przeznaczone do uprawy, narzędzia rolnicze, nasiona dane dzierżawcom lub cześnikom, gołębie w gołębnikach, króliki w zagrodach, ule z pszczołami, ryby w stawach, prasy, kotły, alembiki, kadzie i beczki, narzędzia potrzebne do prowadzenia kuźni, papierni i innych fabryk, słoma i nawozy.

Są także nieruchome z przeznaczenia wszelkie przedmioty ruchome, przywiązane na zawsze do nieruchomości przez właściciela, mianowicie: według art. 525 powołanego Kodeksu Cywilnego uważa się, że właściciel przywiązał przedmioty ruchome do nieruchomości na zawsze, gdy przy mocowane są do niej na gips, wapno lub cement albo, gdy nie mogą być odłączone bez ich złamania i uszkodzenia lub bez zniszczenia lub uszkodzenia części nieruchomości, do

której są przymocowane. Naprzykład — zwierciadła w mieszkaniu uważa się za ustawione na zawsze jeżeli podstawa, na której są osadzone stanowi całość z boazerją. To samo stosuje się do obrazów i innych ozdób. Co się tyczy posągów, są one nieruchomością, gdy umieszczone są we wnęce umyślnie dla niej urządzonej, chociażby mogły być usunięte bez połamania lub uszkodzenia.

Według art. 378 Ustawy rosyj. — przynależnościami gruntu są wszystkie płody, znajdujące się na powierzchni ziemi i wszystkie skryte we wnętrzu ziemi minerały i inne kopaliny. Według art. 388 ustawy rosyjskiej przynależnościami fabryk są wszystkie zabudowania fabryczne, narzędzia, instrumenty, ziemie, lasy, pokosy, rudy, pokłady soli, rurociągi oraz wszelkie kopaliny. Według art. 389 ustawy rosyjskiej przynależnościami domu są: części domów, służące do wewnętrznego lub zewnętrznego ich wykończenia oraz takie upiększenia, których nie można oddzielić od budynków bez jego uszkodzenia, tak np. — marmurowe, machoniowe i t. p., posadzki marmurowe, wykonane z bronzu lub inne kominki, cenne obicia, lustra w ścianach i t. p.

III. *Na obszarze b. dzielnicy austriackiej.* Nie wolno skierować egzekucji na rzeczy, których prawnie uznane kościoły lub stowarzyszenia religijne w swych nabożeństwach używają, jakoteż na części Krzyża Świętego i relikwje z wyjątkiem oprawy tychże. Egzekucja względem oprawy Krzyża Świętego lub relikwji musi być tak wykonana, aby autentyki nie zostały uszkodzone.

Z pod egzekucji są wyjęte: ubranie, łóżka, bielizna, sprzęt domowy i kuchenny, a mianowicie też piece izbowe i kuchenne, o ile te przedmioty są niezbędne dla dłużnika i członków jego rodziny z nim w spółności domowej żyjących tudzież dla jego służby; żywność i paliwo, których potrzeba na dni 14 dla dłużnika i członków rodziny z nim w spółności domowej żyjących tudzież dla jego służby; jedna krowa dojna, albo według wyboru dłużnika dwie kozy lub trzy owce, a do tego zapasy żywności i ściółki potrzebne dla utrzymania tych zwierząt na czas aż do najbliższych żniw, ale jedynie o tyle, o ile te zwierzęta są niezbędnie potrze-

bne do wyżywienia dłużnika i członków rodziny z nim w spółności domowej żyjących tudzież jego służby; wsparcie, udzielone dłużnikowi w naturaljach z powodu klęski, z funduszków bądź to publicznych, bądź to prywatnych; u urzędników, duchownych, nauczycieli, adwokatów, notariuszów, lekarzy i artystów, jakoteż u innych osób, które pracę umysłową wykonują lub do takiej pracy przygotowują się, przedmioty potrzebne do pełnienia służby, do przygotowania się i do wykonywania zawodów, jakoteż przyzwoite ubranie; również wszelkie przedmioty potrzebne osobom wojskowym i policji państwowej do pełnienia służby; u rzemieślników i drobnych przemysłowców, robotników rękodzielniczych i fabrycznych i innych osób, jakoteż u akuszererek, przedmioty niezbędne do wykonywania ich zawodu; u osób, pobierających płace pieniężne, które ustawa lub przywilej w całości lub w części od egzekucji uwalnia, taka część znalezionej u nich gotówki, jaka odpowiada dochodom z pod egzekucji wyjętym, a przypadającym na czas od dokonanego zajęcia do najbliższego terminu płatności ich poboru; gotówka, pochodząca widocznie ze wsparcia lub ze zwrotnej zaliczki, którą dłużnik z powodu klęski z funduszków publicznych lub prywatnych otrzymał; sprzęty, naczynia i zapasy towarów niezbędne do prowadzenia apteki, co zresztą nie przeszkadza w zaprowadzeniu administracji przymusowej; książki do nabożeństwa i książki szkolne, przeznaczone do użytku dłużnika i członków rodziny z nim w spółności domowej żyjących; obrączki ślubne dłużnika, jego listy i inne pisma tudzież portrety rodzinne z wyjątkiem ram, ordery i odznaki honorowe; protezy, okulary i inne niezbędne środki pomocnicze, używane z powodu cielesnych ułomności, o ile te przedmioty przeznaczone są do użytku dłużnika i jego rodziny; leki, aparaty, środki żywności i inne przedmioty, dostarczone dłużnikowi z publicznych lub prywatnych środków celem zwalczania choroby.

Nie podlegają również zajęciu przedmioty, które fizycznie z nieruchomością są połączone lub służą do utrzymania jej w stanie zdatnym do użytku albo dla jej bezpie-

czeństwa, jak np. wiadra przy studniach, narzędzia ogniowe i t. p. W gospodarstwach rolnych nie podlegają ponadto zajęciu przedmioty do prowadzenia gospodarstwa nieodzownie potrzebne. Względem przynależności nieruchomości wolno prowadzić egzekucję jedynie razem z egzekucją względem samej nieruchomości.

Niema osobnej egzekucji względem przynależności górniczych i przynależności okrętów i spławów, przyczem pod przynależnością rozumie się przedmiot z rzeczą trwale złączony. Zalicza się tu nie tylko przyrost rzeczy, dopóki od niej nie został odłączony, ale także i rzeczy poboczne, bez których rzecz główna nie może być użytkowana, lub które przez ustawę albo właściciela do stałego użytkowania z rzeczą główną zostały przeznaczone.

Trawa, drzewo, owoce i wszystkie przedmioty użytkowe, które ziemia ze swej powierzchni wydaje, są nieruchomością dotąd, póki nie zostały odłączone od ziemi. Nawet ryby w stawie i zwierzyna w lesie stają się dopiero wówczas ruchomością, jeżeli zostały złowione a zwierzyna została schwytana. Zboże, drzewo, pasza dla bydła i wszystkie chociaż już zebrane płody, jakoteż wszystkie bydło tudzież wszystkie narzędzia i sprzęty należące do nieruchomości, dotąd stanowią nieruchomość, póki służą do prowadzenia normalnego gospodarstwa.

IV. *Na obszarze b. dzielnicy pruskiej* wyłączone są z pod egzekucji: ubranie, łóżka, pościel i bielizna, sprzęty domowe i kuchenne, w szczególności piec do gotowania i ogrzewania, o ile te przedmioty są niezbędne do użytku dłużnika lub do utrzymania gospodarstwa domowego; środki spożywcze, do ogrzewania i oświetlenia, potrzebne dłużnikowi, jego rodzinie i jego służbie na 4 tygodnie, albo, gdy takich zapasów na 2 tygodnie niema, a dostarczenie ich na ten okres czasu nie jest zapewnione, gotówka potrzebna na ich zakup; jedna krowa dojna, albo stosownie do wyboru dłużnika zamiast niej dwie kozy lub dwie owce wraz z zapasami żywności i ściółki dla tych zwierząt na cztery tygodnie, albo gdy takich zapasów na dwa tygodnie niema, gotówka potrzebna na ich zakup, o ile te zwierzęta są nie-

zbędnie potrzebne do wyżywienia dłużnika, jego rodziny, tudzież służby; u osób prowadzących gospodarstwo rolne, narzędzia i bydło potrzebne do prowadzenia gospodarstwa wraz z potrzebnym nawozem, tudzież płody gospodarstwa rolnego do czasu, kiedy prawdopodobnie uzyska się takie same lub podobne płody; u artystów, rzemieślników, robotników przemysłowych i innych osób, czerpiących zarobki z pracy ręcznej lub innych osobistych świadczeń — przedmioty niezbędne do dalszego prowadzenia osobistego zatrudnienia zarobkowego; u wdów i małoletnich spadkobierców w poprzednim ustępie wymienionych, jeżeli prowadzą dalej interes zarobkowy przez zastępcę na swój rachunek — przedmioty niezbędne do dalszego osobistego prowadzenia interesu przez zastępcę; u oficerów marynarki, urzędników, duchownych, nauczycieli w publicznych zakładach naukowych, adwokatów, notariuszów, lekarzy i akuszerów, przedmioty potrzebne do wykonywania służby lub zawodu oraz przyzwoita odzież; u oficerów, lekarzy wojskowych, oficerów marynarki, urzędników, duchownych, lekarzy i nauczycieli w publicznych zakładach naukowych — gotówka, która równa się niepodlegającej zajęciu części dochodów służbowych lub emerytury za czas od dokonanego zajęcia do najbliższego terminu wypłaty poborów służbowych lub emerytur; sprzęty, naczynia i towary, niezbędne do prowadzenia apteki; książki, przeznaczone do użytku dłużnika i jego rodziny w kościele, w szkole lub w innym zakładzie naukowym albo do nabożeństwa domowego; książki używane przy prowadzeniu domu i zawodu, papiery familijne tudzież obrączki ślubne, orderzy i odznaki honorowe; protezy, okulary i inne środki pomocnicze, konieczne z powodu ułomności cielesnej, o ile te przedmioty przeznaczone są do użytku dłużnika lub jego rodziny; przedmioty przeznaczone do bezpośredniego użytku na pochowanie ciała zmarłego; przedmiotów, które należą do zwykłych sprzętów, używanych w gospodarstwie domowym dłużnika, nie powinno się zajmować jeżeli jest oczywiście widocznem, że z ich spieniężenia otrzyma się tylko taką cenę, która nie stoi w żadnym stosunku do ich wartości.

Nie należy prowadzić egzekucji mobilarnej na częściach składowych gruntów i budowli tudzież na ich przynależnościach. Do istotnych części składowych gruntu należą rzeczy z ziemią ściśle związane, w szczególności budowle oraz plody gruntu, dopóki z ziemią trwale są połączone. Nasienie staje się istotną częścią składową gruntu z chwilą zasiańia, a roślina z chwilą zasadzenia. Do istotnych części składowych budowli należą rzeczy, które wstawiono celem jej wykonania. Do części składowych gruntu nie należą takie rzeczy, które związane z ziemią jedynie dla przemijającego celu. Rzeczy wstawione w budowle jedynie dla przejściowego celu, nie należą do części składowych budowli. Prawa, połączone z własnością gruntu, uważa się za części składowe gruntu.

Przynależnością są rzeczy ruchome, które, nie będąc częściami składowymi rzeczy głównej, mają według swego przeznaczenia służyć jej celowi gospodarczemu i pod względem umieszczenia pozostają do niej w stosunku, odpowiadającym temu przeznaczeniu.

Do służenia celowi gospodarczemu rzeczy głównej są przeznaczone: a) w budowli stale urządzonej dla przedsiębiorstwa przemysłowego, w szczególności we młynie, kuźni, browarze, fabryce — maszyny i inne sprzęty, przeznaczone do prowadzenia przedsiębiorstwa; b) w majątności ziemskiej — sprzęty i bydło, przeznaczone do prowadzenia gospodarstwa, plody rolne, o ile są potrzebne do dalszego prowadzenia gospodarstwa aż do chwili, kiedy można się spodziewać otrzymania takich samych lub podobnych plodów, tudzież znajdujący się w majątności i na niej uzyskany zapas nawozu.

Zaznaczyć w końcu wypada, że oprócz postanowień, zawartych we wspomnianej Instrukcji egzekucyjnej z dnia 17 maja 1926 r., stosują się również niewyczerpane przez nią postanowienia obowiązujących przepisów dzielnicowych, a w szczególności przepisy o egzekucji majątku nieruchomego, wierzytelności i innych praw dłużnika, zabezpieczonych hipotecznie, tudzież przepisy o przymusowej

administracji majątku nieruchomego i o sekwestracji dochodów z tegoż, a mianowicie:

a) na obszarze b. Królestwa Kongresowego: przepisy egzekucji z nieruchomości i z jej dochodów, zamieszczone w decyzji Komisji Skarbu z dn. 11 i 23 maja 1839 r. (Zb. Przep. Admin. Wydz. Skarbu T. IV wyd. z r. 1866 Nr. 29) i w tomie V Zb. Pr. Ros. wyd. z r. 1893 art. 281 i nast. (tłumaczenie urzędowe Min. Skarbu z 1918 r.);

b) na obszarze b. dzielnicy austriackiej, przepisy zamieszczone w dodatku do dziennika rozp. b. austr. Ministra Skarbu Nr. 6 z 1899 r. i Nr. 10 z r. 1910;

c) na obszarze b. dzielnicy pruskiej przepisy zamieszczone w rozporządzeniu b. Ces. Niem. z 15 listopada 1899 r. Zb. Pr. str. 545 i w rozporządzeniu wykonawczem z 28 listopada 1899 r.;

d) na obszarze b. cyw. Zarządu Ziem Wschodnich, przepisy zamieszczone w rozporządzeniu Komisarza Generalnego z 8 marca 1920 r. (Dz. U. C. Z. Z. W. Nr. 22 poz. 544).

Zastanawiając się nad powyższem, trzeba przyznać że na władzy skarbowej ciążyą surowe i kategoryczne obowiązki przy ściąganiu zaległości państwowych od płatników. Raz wszczęta egzekucja działa z matematyczną wprost ścisłością i wymaga ujawnienia jakichś nadzwyczajnych okoliczności, któreby mogły wpłynąć na jej zatrzymanie.

Dlatego też płatnik, który chwilowo znalazł się w trudnościach finansowych i nie jest w stanie odrazu uiścić całej należności w terminie przepisany, winien bezzwłocznie, nie czekając upłynięcia terminu, udać się do naczelnika swego urzędu skarbowego, względnie Izby Skarbowej (towarzystwa sprawozdawcze), celem omówienia i załatwienia własnej sprawy, która zawsze może być rozstrzygnięta z korzyścią dla obu stron, o ile petent udowodni dobrą wolę i, wpłacając na razie to, co może, wykona następnie zlecenie władzy skarbowej, nie czekając na kosztowną wizytę sekwestratora i uprzedzając nawet otrzymanie t. zw. „upomnienia“, które już stanowi opłacaną czynność egzekucyjną.

KONTA KAS SKARBOWYCH W POCZTOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI.

Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont P. K. O.	Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont P. K. O.
A.					
Aleksandrów	Warszawa	38323	Chrzanów	Kraków	402104
p. Nieszawa			Czarny Du- najec		402105
Augustów	Białystok	38262	Chodzież	Poznań	201116
B.			Czarnków	"	200969
Brzeziny	Łódź	38213	Chelmno	Grudziądz	38326
Busk	Kielce	38227	Chojnice	"	38322
Biała Podl.	Lublin	38243	Cieszyn	Śląsk	300502
Biłgoraj	"	38244	D.		
Białystok	Białystok	38263	Drohiczyn	Brześć	38288
Bielsk, woj.			Dubno	Łuck	38275
Białostock.	"	38264	Dobromil	Lwów	38036
Baranowicze	Brześć	38285	Dolina	"	38037
Brześć nad			Drohobycz	"	38038
Bugiem	"	38287	Dąbrowa,		
Brasław	Wilno	38286	woj. Krak.	Kraków	402106
Bóbrka	Lwów	38015	Działdowo	Grudziądz	38318
Bohorodcza- ny	"	38010	Dębica	Kraków	402107
Borszczów	"	38013	G.		
Brody	"	38016	Gostynin	Warszawa	38192
Brzeżany	"	38018	Grodzisk,		
Brzozów	"	38020	p. Błoński	"	38193
Buczacz	"	38021	Grójec	"	38194
Biała, okrąg			Garwolin	Lublin	38246
krakowski	Kraków	402101	Grajewo, p.		
Bochnia	"	402102	Szczuczyn	Białystok	38265
Brzesko	"	402103	Grodno	"	38305
Bydgoszcz	Poznań	200963	Głębokie, p.		
Brodnica	Grudziądz	38317	Dziśnieński	Wilno	38290
Bielsko	Śląsk	300501	Gródek Jag.	Lwów	38046
Będzin	Kielce	38226	Gorlice	Kraków	402108
C.			Grybów	"	402109
Ciechanów	Warszawa	38191	Gniezno	Poznań	201168
Częstocho- wa	Kielce	38229	Gostyń	"	201095
Chelm	Lublin	38245	Grodzisk,		
Żortków	Lwów	38031	woj. Pozn.	"	203120
			Gniew	Grudziądz	38324
			Grudziądz	"	38327

Siedziba	W obrębie której Izby Skarbowej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont. P. K. O.	Siedziba	W obrębie której Izby Skarbowej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont. P. K. O.
H.					
Hrubieszów	Łublin	38247	Kraków III	Kraków	402122
Horochów	Łuck	38276	Kępno	Poznań	202686
Horodenka	Lwów	38051	Kościan	"	201135
Huta-Laura	Śląsk	300509	Koźmin	"	200946
I. J.			Krotoszyn	"	202283
Jędrzejów	Kielce	38230	Kartuzy	Grudziądz	38328
Janów Lub.	Łublin	38248	Kościerzyna	"	38331
Janów Podl.	"	38249	Katowice,		
Jarosław	Lwów	38055	Gł. Kasa		
Jaworów	"	38057	Skar. woj.		
Jasło	Kraków	402110	Śląskiego	Śląsk	300500
Inowrocław	Poznań	200962	Katowice	"	300503
Jarocin	"	201292	Król. Huta	"	300508
K.			Kostopol	Łuck	38335
Kutno	Warszawa	38195	L.		
Kalisz	Łódź	38214	Lipno	Warszawa	38196
Koło	"	38215	Lubartów	Lublin	38251
Konin	"	38216	Lublin	"	38252
Kielce	Kielce	38231	Lida	Brześć	38294
Końskie	"	38232	Luboml	Łuck	38279
Kozienice	"	38233	Lisko	Lwów	38079
Krasnystaw	Lublin	38250	Lubaczów	"	38081
Kolno	Białystok	38266	Lwów A.	"	38315
Kamień Ko-			Lwów B.	"	38001
szyrski	Brześć	38291	Lwów m.	"	38083
Kobryń	"	38292	Lwów pow.	"	38084
Kossów, ok.	"		Limanowa	Kraków	402114
brzeski	"	38293	Leszno	Poznań	200897
Kowel	Łuck	38277	Lubliniec	Śląsk	300504
Krzemieniec	"	38278	Ł.		
Kalusz	Lwów	38061	Łowicz	Warszawa	38197
Kamionka			Łask	Łódź	38217
Strumiłowa	"	38062	Łęczycza	Łódź	38218
Kolbuszowa	"	38064	Łódź I	"	38219
Kołomyja	"	38065	Łódź II	"	38336
Kopczyńce	"	38067	Łuków	Lublin	38253
Kosów, okr.	"		Łomża	Białystok	38267
lwowski	"	38068	Łuniniec	Brześć	38295
Krosno	"	38072	Łuck	Łuck	38280
Kraków I	Kraków	402112	Łańcut	Lwów	38085
Kraków II	"	402113			

Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Karbowa,	Nr Nr kont: P, K. O.	Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Karbowa,	Nr Nr kont. P, K. O.
M.			Płońsk	Warszawa	38202
Maków,	Warszawa	38198	Przasnysz	"	38203
w. Warsz.			Pułtusk	"	38204
Mińsk Maz.	"	38199	Piotrków	Łódź	38221
Mława	"	38200	Pińczów	Kielce	38238
Miechów	Kielce	38234	Puławy	Lublin	38254
Mościska	Lwów	38096	Pińsk	Brześć	38298
Maków,			Prużany	"	38299
woj. Krak.	Kraków	402115	Peczeniżyn	Lwów	38113
Mielec	"	402116	Podhajce	"	38117
Myślenice	"	402117	Przemyśl	"	28122
Międzychód	Poznań	2 1321	Przemysław	"	38123
Mogilno	"	200922	Przeworsk	"	38124
Myślowice	Śląsk	300512	Pilzno	Kraków	402121
N.			Pleszew woj.		
Noworadom.	Łódź	38220	Poznańskie	Poznań	203280
Nieśwież	Brześć	38296	Poznań	"	201080
Nowogródek	"	38297	Puck	Grudziądz	38325
Nadwórna	Lwów	38101	Pszczyna	Śląsk	300505
Niśko	"	38104	Postawy	Wilno	38289
Nowy Sącz	Kraków	402118	R.		
Nowy Targ	"	402119	Radzymin	Warszawa	38205
Nowy To-			Rawa	"	38206
myśl	Poznań	201055	Rypin	"	38207
Nowe-Miasto			Radom	Kielce	38239
ok. Grudzi.	Grudziądz	38332	Radzyń	Lublin	38255
O.			Równe	Łuck	38282
Olkusz	Kielce	38235	Radziechów	Lwów	38128
Opatów	"	38236	Rawa Ruska	"	38129
Opoczno	"	38237	Rohatyn	"	38130
Ostrołęka	Białystok	38268	Rudki	"	38134
Ostrów Maz.	"	38269	Rzeszów	"	38136
Oszmiana	Wilno	38312	Ropczyce	Kraków	402123
Źwięcim	Kraków	402120	Rawicz	Poznań	201176
Oborniki	Poznań	202015	Rybnik	Śląsk	300507
Odolanów	"	203173	S.		
Ostrów, woj.			Sierpc	Warszawa	38208
Poznańskie	"	200986	Skierniewice	"	38209
Ostrzeszów	"	200970	Sochaczew	"	38210
P.			Sieradz	Łódź	38222
Płock	Warszawa	38201	Słupca	"	38223
			Sandomierz	Kielce	38240

Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont. P. K. O.	Siedziba Kasy Skarb.	W obrębie któ- rej Izby Skarbo- wej znajduje się Kasa Skarbowa.	Nr Nr kont. P. K. O.
Sosnowiec,			Toruń	Grudziądz	38329
p. Będziński	Kielce	38284	Tuchola		38330
Siedlce	Lublin	38256	Tarn. Góry	Śląsk	300511
Sokolów	"	38257	W.		
Sokółka	Białystok	38271	Warszawa I	Warszawa	30087
Suwałki	"	38272	Warszawa		
Sarny	Brześć	38300	powiat	"	38211
Słonim	"	38301	Włocławek	"	38212
Stolpce	"	38302	Wieluń	Łódź	38225
Święciany	Wilno	38313	Wierzbnik,		
Sambor	Lwów	38138	p. Iłżecki	Kielce	38241
Sanok	"	38139	Włoszczowa		38242
Skałat	"	38141	Węgrów	Lublin	38259
Skole	"	38143	Włodawa	"	38260
Śnityń	"	38155	Wołkowysk	Białystok	38306
Sokal	"	38144	Wysokie		
Stanisławów	"	38147	Mazowieck,	"	38273
Stary Samb	"	38149	Wolożyn	Brześć	38304
Stryj	"	38151	Włodzimierz		
Strzyżów	"	38152	Wołyński	Łuck	38283
Śmigiel	Poznań	201288	Wilejka	Wilno	38303
Śrem	"	200545	Wilno	"	38314
Środa	"	200967	Wadowice	Kraków	402125
Strzelno	"	200891	Wieliczka	"	402126
Szamatuly	"	201036	Wagrowiec	Poznań	200892
Szubin	"	201248	Witkowo	"	203092
Sępólno	Grudziądz	38320	Wolsztyn	"	201069
Starogard	"	38333	Września	"	201354
Święcie	"	38321	Wyrzysk	"	200958
Świętochło- wice	Śląsk	300510	Wąbrzeźno	Grudziądz	38334
Stolin	Brześć	38337	Wejherowo	"	38316
T.			Z.		
Turek	Łódź	38224	Zawiercie	Kielce	38228
Tomaszów			Zamość	Lublin	38261
Lubelski	Lublin	38258	Zaleszczyki	Lwów	38178
Tarnobrzeg	Lwów	38156	Zbaraż	"	38181
Tarnopol	"	38157	Zborów w	"	
Tłumacz	"	38159	Pomarzanach	"	38182
Trembowla	"	38161	Złoczów	"	
Turka, k.	"		Zółkiew	"	38183
Chyrowa	"	38163	Żydaczów	"	38187
Tarnów	Kraków	402124	Żywiec	Kraków	38189
Tczew	Grudziądz	38319	Żnin	Poznań	402127
			Zdolbunów	Łuck	201906
					38281

PODATKI SAMORZĄDOWE.

A. Opodatkowanie na rzecz związków terytorjalnych.

Obecny system skarbowości samorządowej, oparty na ustawie z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747) obok wpływów z własnego majątku, z przedsiębiorstw samorządowych nie będących zakładami użyteczności publicznej, jakoteż z opłat za czynności administracyjne i za korzystanie z zakładów i urządzeń samorządowych — przewiduje dwie grupy dochodów z danin publicznych:

Grupa I. Samoistne podatki i opłaty na rzecz związków samorządowych.

1) Podatek od gruntów, poza obszarem gmin miejskich, stanowiących własność Państwa w b. dzielnicy rosyjskiej; korzystają z niego gminy wiejskie i powiatowe związki samorządowe i to pierwsze do wysokości 40%, drugie do wysokości 60% kwot, któremi podobne grunty prywatne w sąsiedztwie są obciążone dodatkami do państwowego podatku gruntowego.

2) Podatek od gruntów wolnych od państwowego podatku gruntowego i od placów budowlanych na obszarze gmin miejskich: z podatku od gruntów w stosunku określonym w grupie II pod lit. B. i C. korzystają: a) na obszarze gmin niewydzielonych — gminy miejskie niewydzielone, związki powiatowe, oraz samorząd wojewódzki, b) na obszarze miast wydzielonych — gminy miejskie i samorząd wojewódzki. Z podatku od placów budowlanych korzystają wyłącznie gminy miejskie.

3) Podatek od lokali; podatek ten pobierają gminy miejskie, a w b. dzielnicy austriackiej i pruskiej mogą go pobierać również gminy wiejskie. Wysokość podatku oznacza corocznie Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Na rok 1926 stopa podatku dla miast liczących ponad 100 tysięcy mieszkańców ozna-

czono na 5% komornego z czerwca 1914 r. względnie wartości czynszowej, dla innych miast 4%.

- 4) **Podatek od zbytku mieszkaniowego;**
- 5) **Podatek hotelowy;**
- 6) **Podatek od publicznych zabaw i widowisk;**
- 7) **Podatek od oświetlenia gazowego i elektrycznego;**
- 8) **Podatek od plakatów, szyldów i anonsów;**
- 9) **Podatek od prawa polowania;**

Z podatków wymienionych pod 4), 5), 6), 7), 8), 9) korzystają gminy miejskie lub wiejskie zależnie od położenia przedmiotu opodatkowania.

- 10) **Podatek od psów;**

- 11) **Podatek od posiadania przedmiotów zbytku.**

Z podatku pod 10) i 11) na obszarze gmin miejskich korzystają gminy miejskie, zaś na obszarze gmin wiejskich powiatowe związki komunalne.

12) **Podatek t. zw. inwestycyjny;** mogą go pobierać powiatowe związki komunalne na obszarze gmin wiejskich, zaś gminy miejskie na obszarze gmin miejskich na ściśle określone inwestycyjne cele w wyjątkowych wypadkach i przez oznaczony okres czasu do wysokości 50% danin dopuszczonych ustawą o tymcz. ureg. fin. komun. z wyjątkiem dodatku od opłaty od spirytusu.

13) **Opłaty na budowę i utrzymanie dróg;** opłaty te wymierzane są w procentowym stosunku do opłacanych podatków od gruntów, nieruchomości, budynków oraz od przemysłu i handlu (od świadectw przemysłowych) i zasadniczo nie mogą przekraczać 50% państwowego podatku od gruntów i nieruchomości budynkowych, oraz 15% ceny świadectw przemysłowych. Pobierają je związki powiatowe, a w wyjątkowych wypadkach gminy wiejskie i miejskie.

14) **Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego,** pobierane od tych właścicieli nieruchomości i od tych właścicieli zakładów przemysłowych i handlowych, którym te

urządzenia i zakłady przynoszą specjalne korzyści gospodarze lub udogodnienia.

15) **Podatek wyrównawczy gminny w b. zaborze rosyjskim**; pobierany był w latach 1924 i 1925 (na rok 1926 nie został uchwalony przez ciała ustawodawcze).

Do samoistnych podatków samorządowych zaliczyć także należy następujące podatki, które mogą być pobierane tylko w niektórych miejscowościach:

16) **Podatek od kopaliń** na rzecz tych związków komunalnych, na których obszarze znajdują się kopalnie węgla, soli lub ropy naftowej; podatek wynosi 1% wartości ceny sprzedaży produktów wydobywanych.

17) **Podatek od towarów przywożonych drogami żelaznymi** t. zw. ładunkowy na rzecz gmin miejskich, które pod koniec czerwca 1923 r. uzyskały zatwierdzenie statutu o poborze takiego podatku.

Grupa II. Dodatki do podatków państwowych.

1) **Normalne dodatki do państwowego podatku gruntowego** pobierane do wysokości 100% podatku dozwolonego ustawą z dnia 15 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 505); ze 100% normy dodatku do podatku gruntowego korzystają:

A) na obszarze gmin wiejskich:

- a) gminy wiejskie do wysokości 40%, a w b. dzielnicy austriackiej do wysokości 60%,
- b) związki powiatowe do wysokości 50%, a w b. dzielnicy austriackiej do wysokości 30%,
- c) samorząd wojewódzki do wysokości 10%.

B) na obszarze gmin miejskich niewydzielonych

- a) gminy miejskie do wysokości 70%,
- b) związki powiatowe do wysokości 20%,
- c) samorząd wojewódzki do wysokości 10%.

C) na obszarze gmin miejskich wydzielonych:

- a) gminy miejskie do wysokości 90%,
- b) samorząd wojewódzki do wysokości 10%.

2) **Nadzwyczajny 50% dodatek do państwowego podatku gruntowego;** podział tego dodatku pomiędzy związki samorządowe jest identyczny jak pod 1);

3) **Dodatki do państwowego podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich;** wysokość dodatku do tego podatku nie została ustawowo unormowana. Władze nadzorcze zezwalają związkom samorządowym na pobór dodatku do wysokości 25% państwowego podatku, a w wyjątkowych wypadkach, gdy związki prowadzą roboty kanalizacyjne lub wodociągowe do wysokości 50% państwowego podatku.

Z dodatku tego korzystają w miastach — gminy miejskie z zastrzeżeniem 10% dla samorządu wojewódzkiego, zaś w gminach wiejskich — gminy wiejskie, związki powiatowe i samorząd wojewódzki w stosunku podanym wyżej w punkcie 1 lit. A.

4) **30% dodatek do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych;**

5) **25% dodatek do państwowego podatku od obrotu;**

Dodatki wymienione pod 4) i 5) po potrąceniu 10% dla samorządu wojewódzkiego przypadają:

a) gminom miejskim od przedsiębiorstw i zajęć wykonywanych na obszarze tych gmin;

b) związkom powiatowym od przedsiębiorstw i zajęć wykonywanych poza obszarem gmin miejskich.

Związki powiatowe są jednak obowiązane tym gminom wiejskim, na których obszarze są wykonywane przedsiębiorstwa i zajęcia wypłacić połowę, a w b. dzielnicy austriackiej $\frac{3}{4}$ sumy, pobranej w odnośnych gminach tytułem dodatków samorządowych do podatku przemysłowego.

6) **Udział w państwowym podatku dochodowym i dodatki do tego podatku pobierane na obszarze b. dzielnicy pruskiej;** udział ten wynosi dla gmin miejskich 15%, a dla m. st. Warszawy 20% państwowego podatku dochodowego, przypisanego w tychże gminach, zaś dla związków powiatowych 15% wpływów państwowego podatku dochodowego przypisanego w gminach wiejskich

Prawo do pobierania dodatków do podatku dochodowego w byłej dzielnicy pruskiej mają gminy miejskie i zw powiatowe. Dodatek pobierany jest w wysokości 4 — 5% dochodu podatkowego przy dochodach fundowanych i w wysokości 3% dochodu podatkowego przy dochodach osiągniętych z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

7) **Dodatek do opłaty skarbowej od spirytusu**; dodatek ten pobierany jest z urzędu i wynosi 1 zł. od jednego litra 100%-owego spirytusu.

Rozdział osiągniętej sumy pomiędzy poszczególne związki samorządowe i samorząd wojewódzki uskutecznia się w sposób następujący:

a) 20% ogólnej sumy otrzymują samorządy wojewódzkie. Przypadającą samorządowi wojewódzkiemu sumę rozdziela się pomiędzy poszczególne województwa w stosunku do liczby ludności.

b) z pozostałej sumy 60% wpływów przypada miastom i rozdziela się je pomiędzy poszczególne miasta wedle liczby ludności tych miast, zaś 40% wpływów otrzymują związki powiatowe również w stosunku do liczby ludności. Związki powiatowe obowiązane są jednak odstąpić gminom wiejskim $\frac{1}{3}$, a w b. dzielnicy austriackiej $\frac{2}{3}$ części otrzymanych wpływów.

8) **Dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków**. Dodatki te pobierają gminy miejskie, o ile miejsca sprzedaży i wyrobów trunków znajdują się na obszarze gmin miejskich, zaś związki powiatowe od miejsc sprzedaży i wyrobów trunków znajdujących się na obszarze gmin wiejskich. Związki powiatowe obowiązane są jednakże wypłacić gminom wiejskim połowę wpływów osiągniętych z tytułu rzeczonych dodatków.

Dodatek pobierany jest w wysokości do 100% opłaty państwowej od miejsc wyrobu a do 200% opłaty państwowej od miejsc sprzedaży trunków.

9) **Opłaty cd umów o przeniesienie własności nieruchomości i podatek od zaprotestowanych weksli**.

Opłaty od umów o przeniesienie własności na obszarze gmin miejskich pobierają gminy miejskie zaś od umów o przeniesienie własności nieruchomości na obszarach gmin wiejskich — związki powiatowe, które są obowiązane połowę otrzymanych wpływów odstąpić gminom wiejskim. Wysokość opłaty wynosi 2% sumy, która służy za podstawę wymiaru opłaty państwowej.

Podatek od zaprotestowanych weksli pobiera ta gmina (miejska lub wiejska), w której przedstawiono weksel do protestu; wysokość podatku określono na $\frac{1}{2}\%$ sumy wekslowej.

10) Podatek od spadków i darowizn; pobierają go gminy miejskie i wiejskie zależnie od położenia przedmiotów spadku lub darowizny w wysokości 10% państwowego podatku od spadków i darowizn.

Opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości i podatek od spadków i darowizn pod względem formalnym stanowią samoistne daniny samorządowe, są jednakże zwykle pobierane jednocześnie z odnośnemi daninami państwowemi i w stosunku procentowym do nich, mają więc charaktr dodatków do danin państwowych.

Z powyższego systemu danin samorządowych w Polsce wynika, że niektóre podatki zostały przyznane samorządowi wojewódzkiemu. Ponieważ w Polsce nie ma dotychczas zorganizowanego samorządu wojewódzkiego, przeto ustawa o tymcz. ureg. fin. kom. postanawia, że do czasu wprowadzenia w życie samorządu wojewódzkiego przewidziane dla niego pobory przypadać będą:

a) na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej — gminom miejskim wydzielonym ze związków powiatowych i powiatowym związkom samorządowym. Przepis ten nie dotyczy wpływów osiąganych z dodatków do monopolowej ceny spirytusu, które z obszaru tej dzielnicy przypadają Skarbowi Państwa;

b) na obszarze b. dzielnicy austriackiej — Tymczasowemu Wydziałowi Samorządowemu we Lwowie, spełniającemu zadania przysłego samorządu wojewódzkiego;

c) na obszarze b. dzielnicy pruskiej — gminom miejskim i związkom powiatowym, które obowiązane są do pokrywania budżetów krajowych związków samorządowych: poznańskiego i pomorskiego.

Ustawa o tymcz. ureg. fin. kom. nie obowiązuje na obszarze województwa Śląskiego. System danin samorządowych na obszarze tego województwa, unormowany ustawą śląską z dnia 14 kwietnia 1924 r. o tymcz. ureg. fin. kom. w Województwie Śląskiem (Dz. U. Śl. Nr. 10 poz. 47) jest analogiczny do systemu danin samorządowych obowiązującego w pozostałej części państwa.

Obecny system danin samorządowych, opierający się częściowo na samoistnych podatkach, częściowo zaś na dodatkach do podatków państwowych wykazał w praktyce szereg ujemnych stron tak dla Państwa jak i dla samorządu, wobec czego projektują się zmiany tego systemu w ten sposób, aby oddać niektóre źródła podatkowe samorządowi do wyłącznej eksploatacji, pozostałe zaś mają stanowić wyłączne źródło dochodów Skarbu Państwa.

B. Opodatkowanie na rzecz innych związków publiczno-prawnych.

Na rzecz izb handlowych i przemysłowych, izb rzemieślniczych, związków stowarzyszeń przemysłowych i rękodzielniczych, spełniających funkcje izb handlowo-przemysłowych lub rękodzielniczych, wreszcie szkół zawodowych, mających prawa publiczności, a utrzymywanych tak przez publiczne, jak i przez inne związki i stowarzyszenia kupców, przemysłowców i rzemieślników, oraz przez nieobliczone na zysk stowarzyszenia, instytucje i fundacje, utworzone specjalnie dla utrzymywania uczelni zawodowych, wreszcie na rzecz burs terminatorskich, patronatów dla młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej, oraz zawodowych kursów przemysłowych doksztalających opodatkowany jest handel i przemysł oraz zajęcia przemysłowe:

a) na rzecz izb handlowych i przemysłowych, izb rzemieślniczych i instytucyj zastępczych — do wysokości, nie-

przekraczającej 15% ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, nabywanych w okręgu izby lub instytucji zastępczej;

b) na rzecz szkół zawodowych — do wysokości, nieprzekraczającej 24% tychże świadectw i kart.

W granicach wyżej zakreślonych niezbędną wysokość obciążenia na rzecz izb handlowych, tudzież izb rzemieślniczych określa corocznie Minister Przemysłu i Handlu na podstawie budżetów tych izb, wysokość zaś obciążenia na rzecz szkół zawodowych i innych instytucji, wymienionych powyżej oraz podział tych sum ustala corocznie na podstawie budżetu tychże szkół i instytucji Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz Przemysłu i Handlu, którzy swe uprawnienia pod tym względem mogą przelać na dyrektorów okręgów szkolnych.

Podział winien być w ten sposób dokonany, by wpływy, zebrane w okręgu danej izby skarbowej, były w tymże okręgu użyte, z potrąceniem jednak 20% tych sum na pokrycie potrzeb wyższych uczelni zawodowych o charakterze społecznym.

BANK ZACHODNI

SPÓŁKA AKCYJNA

INSTYTUCJA CENTRALNA W WARSZAWIE

ul. FREDRY № 6.

Oddział miejski	ul. Nowy-Świat № 51.
„ w Łodzi	„ Piotrkowska № 52.
„ „ Poznaniu	„ Gwarna № 18.
„ „ Krakowie	„ Rynek Główny № 8.

ADRES TELEGRAFICZNY: „WAWELBANK“.

RACH. W P. K. O. Nr. 1051.

Podział podatków i dodatków samorządowych.

Nazwa podatku i miejsce poboru	gm. wiej- skie	m i a s t a		powiaty	sam. woje- wódzki	U w a g i
		niewy- dzielone	wydzie- lone			
Gruntowy wiejski:						
Woj. Centr. Wsch. i Zach.	40	—	—	60	—	
Woj. południowe	60	—	—	30	10	
Obszary dworskie woj. za- chodnich	—	—	—	100	—	
Gruntowy miejski:						
Woj. poł. centr. i wsch.	—	70	100 ^{*)}	30 ^{*)}	10	*) w tem 10 ⁰ / ₀ za sam. woj w Kongresówce
Woj zachodnie	—	100	—	—	—	
Przemysł i handel:						
Miasta	—	—	100 ^{*)}	—	10	*) w tem 10 ⁰ / ₀ za sam.woj. z wyj. woj. połudn.
Gminy wiejskie:						
Rzplita	45	—	—	55 ^{*)}	—	*) w tem 10 ⁰ / ₀ za sam. woj.
Woj. południowe	67,5	—	—	22,5	10	
Dochodowy (udział)	—	15 ^{*)}	—	15	—	*) Warszawa 20 ⁰ / ₀ .
Od spożycia:						
Rzplita	13,3...	60	—	26,6...	—	
Woj. południowe	26,6...	60	—	13,3...	—	
Patenty akcyzowe	a 50	100	—	a 50	—	
Przeniesienie nieruchomości	a 100 b 50	100	—	a 0 b 50	—	

PODATKI POŚREDNIE.

1. Wino.

Podatek wynosi:

1) od win gronowych, stołowych, zawierających do 16% alkoholu po 1 zł., a od win mocnych, zawierających ponad 16% alkoholu — 2 zł. od litra. Przy odprawie celnej przyjmuje się do opodatkowania 1 kg. wagi brutto za 0,8 l. wina.

2) od napojów, podobnych do wina — po 80 gr., od win rodzynkowych — 40 gr., od wina owocowego i miodu syconego — po 20 gr. od litra.

3) od moszczu winnego po 50 gr., od moszczu owocowego — po 10 gr. od litra.

4) od wina musującego:

a) gronowego — 4 zł. 50 gr. od całej butelki i 2 zł. 25 gr. od półbutelki,

b) owocowego — 2 zł. od butelki i 1 zł. od półbutelki.

Półbutelka zawierać powinna najwyżej 425 centymetrów, a cała butelka 425—850 szer. c.

W butelkach, których pojemność przekracza 850 sz. c. stopa podatkowa oblicza się na każde, chociażby tylko rozpoczęte, 425 sz. c.

Podatek uiszcza się:

a) od napojów, sprowadzonych z zagranicy — przy odprawie celnej,

b) od napojów, wyrobionych w kraju — przed wywiezieniem produktu do wolnego obrotu,

c) od napojów, sprowadzonych z Gdańska — przy odbiorze.

Podatek ma uiszczać:

a) od napojów wprowadzonych przez linię celną — odbiorca przy odprawie celnej,

b) od napojów, wyrobionych w kraju — wytwórca,

c) od napojów, sprowadzonych z Gdańska — odbiorca.

Podatek od wina musującego uiszcza się przez umieszczenie na butelkach opasek, zakupionych w kasie skarbo-

wej, względnie w urzędzie celnym na mocy zaświadczenia właściwego urzędu akcyz i monopolów lub urzędu celnego, a podatek od innych napojów, wyszczególnionych w niniejszej ustawie, w gotówce we właściwej kasie skarbowej. (Ustawa z dn. 1 lipca 1925 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego. (Dz. Ustaw Nr. 75, pozycja 525).

2. *Piwo.*

Podatek pobiera się od wyrobu i od spożycia.

Podatek od wyrobu pobiera się zgóry:

- a) w postaci opłaty zasadniczej w wysokości 40 zł. za wyrób 1.500 hl. brzeczki gorącej w chwili ukończenia warki i
- b) opłaty dodatkowej w wysokości 40 zł. za wyrób każdych następnych 1.500 hl.

Podatek od spożycia wynosi: za każdy hektolitr piwa pełnego, wyrobionego w browarze w ciągu roku rachunkowego:

od pierwszych	2.000 hl. . . .	6 zł. — gr.
„ następnych	8.000 „ . . .	6 „ 30 „
ponad	10.000 „ . . .	6 „ 60 „

Piwo przywożone z obszaru wolnego miasta Gdańska lub z zagranicy opłaca stawkę podatku 6 zł. 60 gr. od hektolitra. Za piwo krajowe i importowane dubeltowe płaci się podatek, o połowę wyższy od pełnego, a za piwo mocne — dwa razy wyższy od pełnego.

Za piwo pełne uważa się piwo z brzeczki podstawowej o zawartości ekstraktu do 13%, zaś za dubeltowe — piwo o zawartości ekstraktu 13—20%, a za piwo mocne — piwo o zawartości ekstraktu większej niż 20%. Od podatku spożywczego wolne jest piwo, wywiezione zagranicę.

Podatek spożywczy od piwa powinien być uiszczony we właściwej kasie skarbowej najpóźniej w siódmym dniu następnego miesiąca, w którym piwo wywieziono z browaru. (Ustawa z dn. 12 czerwca 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 65/24, poz. 635).

3. *Cukier.*

Podatek spożywczy wynosi 35 zł. od 100 kg. cukru (Ustawa z dn. 20 grudnia 1923 r. Dz. Ustaw Nr. 132, poz. 1071 i rozporządzenie M. S. z dn. 24 grudnia 1923 r. Dz. Urzęd. M. S. Nr. 2/24, poz. 77). Wszelki cukier, wypuszczony na obszar Rzeczypospolitej z cukrowni, leżących w obrębie granic celnych, ponad ilość, określoną kontyngentem podlega opodatkowaniu w kwocie 75 zł. od 100 kg. (Ustawa z dn. 22 lipca 1925 r. Dz. Ust. Nr. 90/25, poz. 630).

4. *Oleje mineralne.*

Podatek wynosi:

od 100 kg. oleju skałnego o gęstości do 750 ^o	— 15 zł. 80 gr.
" " " " " " " 750 — 865 ^o	— 10 " 50 "
" " " " " " " 865 — 885 _o	— 1 " 80 "
" " " " " " " powyżej 885 ^o	— 7 " — "
" " " parafiny i świec	— 10 " 50 "
" " " asfaltu, koksu i mazi	— 1 " 80 "

Podatek powinien być uiszczony w kasie skarbowej przed wywozem produktu z przedsiębiorstwa (Ustawa z dn. 20 grudnia 1923 r. Dz. Ustaw Nr. 132, pozycja Nr. 1076 i rozporządzenie M. S. z dn. 24 grudnia 1923 r., Dziennik Urzędowy M. S. Nr. 2/24, pozycja Nr. 77).

5. *Drożdże.*

Drożdże prasowane, wyrobione w krajowych fabrykach, podlegają podatkowi spożywczemu w wysokości 1 zł., a sprowadzone z zagranicy 1 zł. 30 gr. za 1 kg. wagi.

Podatek pobiera się przez oklejenie cegiełek drożdżowych opaskami podatkowymi, nabywanymi w kasach skarbowych.

Drożdży, nieoklejonych opaskami podatkowymi nie wolno wypuszczać do wolnego obrotu.

Podatek od drożdży importowanych uiszcza się w chwili odprawy celnej (ustawa z dn. 31 lipca 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 78/24, pozycja 756).

6. *Kwas octowy.*

Kwas octowy, wyrobiony z octu drzewnego albo z soli kwasu octowego, podlega opodatkowaniu w wysokości 40 gr. za 1 kg. kwasu bezwodnego.

Podatek od kwasu octowego, wyrobu krajowego, płatny jest w chwili wywozu z wytwórni, a od importowanego w chwili odprawy celnej (Ustawa z dn. 31 lipca 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 78/24, poz. 756).

7. *Patenty *).*

I. Opłaty od patentów za wyrób i przerób spirytusu:

1) od gorzelń i fabryk drożdżowo-gorzelniczych:

a) opłata zasadnicza za wypęd pierwszych 100.000 litrów spirytusu 100 ^o	100 zł.
b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów	10 „

*) W sprawie poboru przez związki samorządowe dodatku do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków Ministerstwo Skarbu wydało 7 grudnia 1924 r. L. D. P. O. 2742/VIII obowiązujący do dziś okólnik, którego treść przytaczamy dosłownie:

Wobec otrzymanych wiadomości, że na obszarach niektórych lzb skarbowych jest pobierany dodatek komunalny do opłat państwowych od patentów, pobierany na zasadzie art. 78 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 756) Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747) uzyskały Związki komunalne prawo do pobierania dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, pobieranych na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95 poz. 879). Z dniem wejścia w życie art. 78 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym, który inaczej normuje sprawę poboru opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych oraz ze względu na postanowienia art. 96 cytowanej ustawy, który uchyla moc obowiązującą ustaw i rozporządzeń wydanych w sprawach unormowanych ustawą o monopolu spirytusowym, — wspomniane wyżej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 1922 r. przestało być prawną podstawą do pobierania

2) od wytwórni drożdży prasowanych—bez pędzenia spirytusu opłata stała	15 „
3) od rektyfikacji spirytusu:	
a) opłata zasadnicza za pierwsze 100.000 litrów spirytusu surowego, przyjętego do magazynu dla oczyszczenia	520 „
b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu surowego	52 „
4) od przerobu spirytusu w octowniach, politurniach, lakierniach, fabrykach chemicznych, perfumeryjnych, zakładach denaturacyjnych:	
a) opłata zasadnicza od przerobu pierwszych 10.000 litrów spirytusu	10 „
b) opłata dodatkowa przy przerobie dalszych następnych 10.000 litrów spirytusu	10 „
5) od fabryk wódek gatunkowych:	
a) opłata zasadnicza	7.500 „
b) opłata dodatkowa za każde 1.000 litrów przerobionego 100% spirytusu ponad 60.000 litr.	150 „

państwowych opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, **jednakże zatrzymało moc obowiązującą, o ile chodzi o pobór komunalnych dodatków do opłat od tych patentów**, a to z tego względu, że ustawa o monopolu spirytusowym nie normuje sprawy dodatków komunalnych do opłat od patentów.

Z powyższego stanu sprawy wynika, że Związki komunalne nie są uprawnione do wprowadzania dodatków komunalnych do opłat państwowych od patentów, pobieranych na zasadzie art. 78 ustawy o monopolu spirytusowym, a natomiast przysługuje im w dalszym ciągu prawo ustanawiania dodatków do opłat od patentów, które były pobierane przez Państwo na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 879). Ponieważ ceny patentów ustanowione w tem rozporządzeniu zostały podwyższone i zwaloryzowane rozporządzeniem z dnia 24 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 137, poz. 1148), przeto dodatki komunalne, zgodnie z postanowieniem, zawartem w § 8 rozporządzenia II Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 317), winny być ustanawiane do cen patentów, określonych we wspomnianem rozporządzeniu z dnia 24 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 137, poz. 1148).

II. Opłaty od zakładów sprzedaży trunków:

1) od zakładów restauracyjnych z uprawnieniem do sprzedaży wszelkich napojów wysokowych w naczyniach zamkniętych i na kieliszki.

	w miejscowościach		
	I kl.	II kl.	III kl.
I rzędu	900 zł.	600 zł.	300 zł.
II "	400 "	200 "	100 "

2) od zakładów, urownionych do sprzedaży wszelkich trunków w naczyniach zamkniętych:

a) detalicznie	200 "	100 "	50 "
b) hurtowo i hurtowo - fabrycznych	450 "	400 "	350 "

3) od bufetów ze sprzedażą wszelkich trunków:

a) przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p.	100 "	75 "	50 "
---	-------	------	------

b) w bufetach na balach i zabawach publicznych, nie wyłączając dobroczynnych, na dobę	10 "	7 "	5 "
---	------	-----	-----

4) od karczem i domów zajazdnych, uprawnionych do sprzedaży wszelkich trunków	200 "	100 "	50 "
---	-------	-------	------

5) od zakładów trudniących się zawodowo ekspedycją trunk.	400 "	400 "	400 "
---	-------	-------	-------

(Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. Dz. Ustaw Nr. 78/24, załącznik do art. 78 i 85).

III. Opłaty patentowe za wyrób wina:

1) od wytwórni wina musującego	400 zł.
2) od wytwórni wina gronowego, napojów podobnych do wina i wina rodzynkowego	60 "
3) od wytwórni wina owocowego i miodu syconego	30 "

IV. Opłaty od zakładów sprzedaży:

1) od winiarni i piwiarni, uprawnionych do wyszynku wyłącznie wina, miodu i piwa:			
w miejscowości	I klasy	100	"
"	II	50	"
"	III	25	"
2) od winiarni i piwiarni, uprawnionych do sprzedaży wyłącznie wina, miodu i piwa w naczyniach zamkniętych bez prawa spożycia na miejscu:			
w miejscowości	I klasy	50	"
"	II	25	"
"	III	15	"
3) od hurtowych składów wina, miodu i piwa:			
w miejscowości	I klasy	100	"
"	II	50	"
"	III	25	"

Pod względem wymiaru opłat patentowych zalicza się do I klasy miejscowości miasta: Warszawa, Kraków, Lwów, Poznań i Wilno; do II klasy—miasta, liczące ponad 10.000 mieszkańców, do III klasy — wszystkie inne miejscowości.

(Ustawa z dn. 1 lipca 1925 r. Dz. Ustaw Nr. 75/25, załącznik do art. 15).

V. Opłaty patentowe przy wyrobie cukru:

- od każdej tonny cukru surowego 0,40 zł.
- " " " rafinady dodatkowo 0,40 "

Opłatę uiszcza się zgóry za całą kampanję według produkcji w kampanji ubiegłej.

Opłatę od cukrowni w ubiegłej kampanji nieczynnej uiszcza się w wysokości odpowiadającej produkcji pierwszych 600 tonn (Rozporządzenie M. S. z dn. 24 grudnia 1923 r., Dziennik urzędowy M. S. Nr. 2/24, pozycja Nr. 77).

ŻĄDANIE NUMERÓW OKAZOWYCH CZASOPISMA SKARBOWEGO

Warszawa, Rymarska 3

ZAKŁADY AMUNICYJNE

„POCISK“

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA, ULICA MIŃSKA № 29

TEL. 3 85 do 3-89

AMUNICJA

KARABINOWA

ARMATNIA

MYŚLIWSKA

LONTY I KAPSLE GÓRNICZE

MASZYNY I NARZĘDZIA PRECYZYJNE

C L A.

Przepisy ogólne.

Polskie ustawodawstwo celne zostało uregulowane ustawą z dnia 31-go lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 777 z roku 1924.), która nadała moc prawną od daty wydania wszystkim rozporządzeniom, regulującym sprawy celne, wydanym na podstawie upoważnienia, udzielonego przez Sejm Ustawodawczy uchwałą z dnia 1 sierpnia 1919 roku.

Zgodnie z brzmieniem tej ustawy zarząd ceł na całym obszarze celnym sprawuje Minister Skarbu za pośrednictwem: a) odrębnych urzędów celnych, jako władz I-szej instancji; b) okręgowych władz celnych II-ej instancji; c) straży celnej, jako organu wykonawczego, powołanego do celnej ochrony granic i zapobieganiu nielegalnemu przekraczaniu granicy.

Urzędy celne znajdują się we wszystkich punktach pogranicznych i w większych ośrodkach handlowych. Urzędy celne pograniczne leżą zazwyczaj na drogach celnych, któremi towary mogą być przywożone do Polski, względnie z Niej wywożone. Za drogi celne należy uważać przede wszystkim linje kolei żelaznych, następnie drogi wodne i kołowe. Poza temi należy wyliczyć drogi powietrzne, które z dniem każdym zyskują na znaczeniu, dla ustawodawstwa celnego są bardzo nieuchwytne i znacznie trudniejsze do strzeżenia.

Okręgowe władze celne II-ej instancji — Dyrekcje Ceł — znajdują się w następujących miastach: 1) w Poznaniu: dla Województwa Poznańskiego i Pomorskiego 2) w Mysłowicach: dla Województwa Śląskiego. 3) we Lwowie: dla Województw: Krakowskiego, Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego. 4) w Warszawie: dla Województw: Kieleckiego, Łódzkiego, Warszawskiego, Wołyńskiego, Poleskiego i Białostockiego, z wyjątkiem powiatów: Suwalskiego, Augustowskiego, Sejneńskiego i Grodzieńskiego. 5) w Wilnie: dla Województw: Wileńskiego i Nowogródzkiego, tudzież powiatów Suwalskiego, Augustowskiego, Sejneńskiego i Grodzieńskiego Województwa Bia-

łostockiego. 6) Dyrekcja Ceł w Gdańsku i 7) Polski Inspektorat Ceł w Gdańsku: dla obszaru Wolnego Miasta Gdańska.

Wymiar i pobór ceł.

Każdy towar, wprowadzony do obszaru celnego Polski, podlega opłacie celnej według obowiązującej taryfy, o ile w niej nie zaznaczono wyraźnie, że jest wolny od cła. Wymiaru i poboru ceł dokonywują urzędy celne, które dzielą się stosownie do zakresu swego działania na urzędy I-ej klasy przy drogach żelaznych i wodnych oraz urzędy 2-ej klasy przy drogach kołowych. Urzędy celne I-ej klasy mają upoważnienie do odprawy wszystkich towarów bez względu na ich ilość lub wysokość przypadającego cła. Urzędy celne 2-ej klasy mają upoważnienie do odprawy towarów oznaczonych przez Ministerstwo Skarbu. Oprócz urzędów celnych 1-ej i 2-ej klasy istnieją jeszcze tak zwane posterunki celne, powołane do czuwania nad ruchem ludności pogranicza; przewóz towarów przez posterunki celne jest wzbroniony.

Odprawy towarów uskutecznia się w urzędach celnych, położonych przy drogach kołowych w casie od 1 października do 1 marca od godziny 8-ej rano do 12-ej w południe i od 1. do 5 po poł., w miesiącach zaś letnich od 7-ej rano do 12-ej w południe i od 2-ej po południu do 7-ej wieczorem, z pewnemi wyjątkami.

Polska taryfa celna została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 54 z roku 1924 pod poz. 540. Taryfa ta została zmieniona rozporządzeniem Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 19 maja 1925 roku, 31 sierpnia 1925 roku i z dnia 30 października 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 52 poz. 356. Nr. 92 poz. 647 i Nr. 113 poz. 800 — z roku 1925). Wyjaśnienia do taryfy celnej zawiera Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 51 z roku 1926 poz. 304. Postępowanie celne zostało uregulowane rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 13 grudnia 1920 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 11 poz. 64 z roku 1921) i rozporządzeniem Mini-

stra Skarbu z dnia 7 grudnia 1925 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 130 poz. 937).

Cło pobiera się w monecie złotej. Należności celne mogą być uiszczane również w biletach Banku Polskiego, w monetach zdawkowych i biletach zdawkowych, z wyjątkiem wypadków, w których drogą rozporządzenia zastrzeżono opłatę cła wyłącznie w monetach złotych. W razie uiszczania cła w biletach Banku Polskiego, monetach zdawkowych lub też biletach zdawkowych, może być w drodze rozporządzenia ustanowiona odpowiednia dopłata (agio).

Wymierzone cło winno być uiszczone przed wydaniem towaru do wewnętrznego obrotu. Towar, od którego cło nie zostało w przepisany terminie uiszczone, winien być sprzedany z urzędu w drodze publicznej licytacji.

Do zastosowania pozycji taryfy, według której wymierza się cło od towarów, niarodajnym jest stan, w jakim się towar znajduje w chwili przejścia przez linię celną. Przedmioty złożone z różnych materiałów, o ile w taryfie nie wymieniono ich osobno ze względu na ich użytek lub nie odniesiono ich w drodze rozporządzenia do jednej z pozycji taryfy, należy clić według tej pozycji, która obejmuje główną część składową tych przedmiotów o największej stosunkowo wadze.

O ile towaru nie wymieniono w taryfie, należy stosować pozycje taryfy, dotyczącą towaru o wyższej stawce, możliwie zbliżonego pod względem jakości, sposobu wyrobu, albo też użytku, do jakiego służy.

Cło pobiera się według podanych w taryfie celnej podstaw wymiaru, to jest według wagi, miary, ilości sztuk i t. p. Za podstawę wymiaru cła według wagi przyjmuje się wagę surową albo wagę czystą. Od towarów, wprowadzonych w stanie nieopakowanym, pobiera się cło według wagi czystej. Według wagi surowej cli się towary, których stawka nie przekracza 10 złotych od 100 kilogramów, a z towarów, podlegających wyższej stawce, tylko te, co do których taryfa celne zawiera wyraźne postanowienie.

Opłaty manipulacyjne.

Od wszelkich przesyłek towarowych, z małemi wyjątkami, przywożonych do polskiego obszaru celnego lub wywożonych z tego obszaru, pobiera się przy ostatecznej odprawie opłatę manipulacyjną w następującej wysokości, ustalonej rozporządzeniem Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 14 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76 poz. 435 z r. 1926);

- a) od towarów, przywożonych podlegających opłacie celnej, z wyjątkiem przywożonych kolejowych przesyłek nadzwyczajnych — 10 proc. od sumy cła, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki.

Od przywożonych kolejowych przesyłek nadzwyczajnych — 20 proc. od sumy cła, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki;

- b) I. od wymienionych niżej towarów przywożonych, wolnych od cła — 0,30 zł. od 100 kg. wagi surowej, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki.

(1 p. 1 i 2) — zboża w ziarnie i strączkowe; (5 p. 1 a II) — świeże ziemniaki, przywożone w okresie od 16-go lipca do 14 lutego; (5 p. 1 b) — buraki cukrowe i pastewne, korzenie cykorii; (5 p. 1 c II) — świeża kapusta głowiasta, przywożona w okresie od 16 lipca do 31 maja; (54 p. 1, 2 i 3) — skóry surowe w całości, kawałkach i skrawkach; (179 p. 1, 2 i 3) — materiały włókniste, roślinne, surowe; (181 p. 1) — wełna, sierść i puch zwierzęcy, nieczesane i nieprzędzone, nieprane i prane, sierść tarta, ostrzyżyny, wyczoski, końce i odpadki niebarwione i barwione, również gremplowane.

- II. od niżej wymienionych towarów przywożonych, wolnych od cła — 0.01 z. od 100 kg. wagi surowej, najmniej jednak 0.50 zł. od każdej przesyłki:

Towary objęte pozycjami (138 p. 1 uwaga, 138 p. 2, 142 p. 3); niemielone: żużle Thomasa i fosforyty (41 p. 1); fosforyty mielone (41 p. 2).

- c) od innych towarów przywożonych, wolnych od cła — 0,15 zł. od 100 kg. wagi surowej, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki;
- d) I. od towarów wywożonych, podlegających cłu wywozowemu — 5 proc. od sumy cła, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki;

II. od towarów wywożonych, niepodlegających cła wywozowemu, z wyjątkiem towarów, wymienionych w poz. 66 p. I taryfy celnej — 0,02 zł. od 100 kg. wagi surowej, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki. Od towarów wywożonych, wymienionych w poz. 66 p. I taryfy celnej — 0,01 zł. od 100 kg., najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przesyłki;

- e) od towarów, odprowadzanych w obrocie uszlachetniającym, czynnym i biernym oraz w obrocie reparacyjnym czynnym i biernym, pobiera się przy przywozie i powrotnym wywozie oraz przy wywozie i powrotnym przywozie 0,01 zł. od 100 kg. wagi surowej, najmniej jednak 0,50 zł. od każdej przywożonej lub wywożonej przesyłki.

Następujące towary są wolne od wszelkich opłat manipulacyjnych:

1) **Przy przywozie i wywozie:** a) węgiel kamienny, brunatny, torfowy i drzewny, cegielki węglowe (brykiety), koks i torf, jak również piasek i glina, przeznaczone do kopaliń węgla, b) wszelkiego rodzaju wolne od cła, żywe: zwierzęta, ptactwo, owady, płazy, ryby, c) towary, przewożone w ruchu granicznym.

2) **Przy przywozie:** a) towary, wolne w przywozie od cła, b) przedmioty, przewożone na zasadzie umów o reewakuacji, rewindykacji repatriacji i reparacji (odszkodowania), c) przywożone z polowu na łodziach rybackich ryby świeże.

3) **Przy wywozie:** a) towary, będące przedmiotem monopolu państwowego, wysyłane zagranicę przez zarządy monopolów państwowych, b) wszelkiego rodzaju przesyłki urzędowe, c) przesyłki służbowe przedstawicielstw i misji dyplomatycznych oraz konsulatów państw obcych, jak również przesyłki, stanowiące własność osobistą personelu tych przedstawicielstw, misji i konsulatów.

4) **Przy przewozie:** Towary przewożone tranzytem.

O ile za towary, złożone w składach urzędowych lub miejscach składowych kolejowych, należności celne nie zostały uiszczone w terminach, ustalonych przepisami celnymi, pobiera się za zwłokę odsetki w wysokości 0,03 proc. dziennie od przypadającej kwoty.

Niezależnie od cła i opłat manipulacyjnych pobiera się od towarów, przyjętych na skład, urzędową opłatę składową, przyczem za pierwsze 3 dni opłata nie należy się.

Postępowanie odwoławcze.

Stosownie do postanowień art. 16 rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 roku (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 314) orzekanie w sprawach stosowania taryfy i przepisów celnych należy wyłącznie do władz skarbowych. Dochodzenie roszczeń drogą sądową jest niedopuszczalne.

Zażalenie przeciw postępowaniu przy odprawie celnej i przeciw niewłaściwemu stosowaniu taryfy celnej należy zgłaszać protokularnie zaraz przy oceniu. Pozatem jest zażalenie także dopuszczalne w przeciągu 30 dni od chwili ocenia, o ile tożsamość towaru reklamowanego z towarem oclonym zostanie niewątpliwie udowodniona. Przeprowadzenie wobec właściwych władz celnych dowodu tożsamości towaru, która winna być stwierdzona urzędownie, należy do żalącego się. Do protokołu dołącza się próbki, fotografie, opisy i t. p., których tożsamość powinna być stwierdzona, zarówno przez urzędnika rewidującego, jak i przez stronę. W razie nieuwzględnienia zażalenia, strona interesowana ponosi koszty postępowania, które ściąga się w drodze administracyjnej.

Przywóz.

Wszystkie towary przywiezione z zagranicy winny być dostawione do najbliższego urzędu celnego i tam zgłoszone (zadeklarowane) w następujących terminach: a) w granicznych urzędach celnych — nie później, jak w ciągu 6-ciu dni od dnia nadejścia; b) w wewnętrznych urzędach celnych nie później jak w ciągu 14-tu dni od dnia nadejścia. Zgłoszenie celne (deklarację) powinna złożyć strona t. j. osoba, uprawniona do rozporządzenia towarem. Za uprawnionego do rozporządzenia towarem uważa się wymienionego w liście przewozowym odbiorcę towaru, lub tego, który swoje uprawnienie do rozporządzenia towarem udowodni wykupionym kolejowym listem przewozowym, morskim listem przewozowym (connessement) lub prawomocną cesją.

O ile po upływie oznaczonych wyżej terminów strona nie zgłosi towaru, Urząd Celny zarządza załatwienie czynności celnych z urzędu za pośrednictwem kolejowej agencji celnej. Zgłoszenia towaru można dokonać ustnie albo na piśmie.

Po przyjęciu zgłoszenia urząd przystępuje do rewizji towaru, której celem jest stwierdzenie wszystkich danych, potrzebnych do załatwienia żądanej odprawy, w szczególności zaś przy odprawie przywózowej, tych danych, które służą za podstawę do obliczenia cła. Po ukończeniu rewizji urząd celny powinien sporządzić potwierdzenie odprawy.

Po sporządzeniu potwierdzenia odprawy o wyniku jej należy zawiadomić stronę, która otrzymanie tego zawiadomienia stwierdza własnoręcznym podpisem. Gdy strona nie zgadza się z zastosowaniem przez Urząd taryfy, powinna o tem wyraźnie przy podpisie zaznaczyć. W tym wypadku naczelnik urzędu lub jego zastępca obowiązany jest towar ponownie zbadać. O ile ponowna rewizja potwierdza wynik poprzedniej, strona ma prawo podać zażalenie na piśmie, lecz tylko przed odebraniem towaru, w tym celu, by można było z towaru zatrzymać potrzebne próbki.

W przywozie wolne są od cła następujące przedmioty (art. 10 rozporządzenia Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 roku, Dz. R. P. Nr. 51, poz. 314 z roku 1920)

1. a) przedmioty, przeznaczone do bezpośredniego użytku zwierzchników państw obcych oraz ich otoczenia, podczas ich pobytu na polskim obszarze celnym,

b) urządzenie domowe personelu uwierzytelnionych przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych oraz misji zagranicznych,

c) urządzenie domowe personelu obcych konsulatów, mianowanego z grona urzędników państw zagranicznych,

d) przesyłki wszelkiego rodzaju, przeznaczone do osobistego użytku personelu uwierzytelnionych przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych oraz misji zagranicznych,

2. przedmioty, przeznaczone wyłącznie do użytku służbowego przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misji zagranicznych oraz obcych zawodowych urzędów konsularnych,

3. przedmioty, niezbędnie potrzebne przy rokowaniach, rozprawach, dochodzeniach i innych urzędowych czynnościach władz publicznych,

4. orderzy i medale wystawowe, nadane przez rządy państw zagranicznych,

5. a) towary, będące przedmiotem monopolu państwowego, sprowadzane przez zarządy monopolów państwowych,

b) czołgi, wojenne samoloty i balony, samochody pancerne, amunicja, materiały wybuchowe, gazy bojowe, sprzęt przeciwgazowy, różne rodzaje broni oraz ich części, z wyjątkiem broni białej, sprowadzane przez zarządy wojskowe dla potrzeb armji,

6. środki płatnicze,

7. zabytki starożytności, dzieła sztuki, nauki i przemysłu, oraz środki i preparaty naukowe, przeznaczone do zbiorów publicznych i zakładów naukowych, jakoteż dzieła sztuki artystów polskich,

8. materiał budowlany, przybory, potrzebne do utrzymania ruchu i wogóle do wykonania służby na położonych przy linii celnej drogach łącznikowych i stacjach kolei zagranicznych,

9. produkty rolne i gospodarstwa wiejskiego, pochodzące z majątków, przeciętych linia celną, których zarząd znajduje się w obrębie polskiego obszaru celnego,

10. wzory i próbki towarów, nienadające się do innego użytku,

11. przedmioty używane, które podrozni. funkcjonariusze publicznych zakładów przewozowych, woźnice, flisacy i lotnicy mają przy sobie do swego osobistego użytku oraz wykonywania zawodu: żywność i lekarstwa, potrzebne w czasie podróży, o ile przedmioty te pod względem jakości i ilości odpowiadają potrzebom i stosunkom osób podróżujących, jakoteż przedmioty monopolów państwowych w ograniczonej ilości, oznaczonej w drodze rozporządzenia,

12. środki przewozowe, wprowadzone do czasowego użytku, jako to: wagony kolejowe, wozy, statki wodne, samochody, rowery i samoloty, wraz z przedmiotami, służącymi do ich wewnętrznego urządzenia lub potrzebnymi do utrzymania ich w ruchu, jakoteż inne środki transportowe, jak: taczki, kosze, sanie, pułnie i t. p., uprzęż i okrycia zwierząt wierzchowych, pociągowych i lucznych, o ile te środki i przedmioty były już używane, służą wyłącznie do przewozu osób oraz przewozu lub przenoszenia towarów i niema podejrzenia, że zamierzono ominąć opłatę celną,

Przy wprowadzeniu samochodów, motocykli, rowerów i samolotów, jako środków transportowych, władze celne winny zawsze żądać zabezpieczenia cła,

13. trumny ze zwłokami, urny z popiołami zwłok wraz z należącymi do nich wieńcami i kwiatami, wieńce, kwiaty oraz przedmioty przeznaczone do utrzymania lub ozdoby grobów poległych żołnierzy państw obcych,

14. towarów, od których cło nie przekracza 0,10 złotego,

15. ryby, foki, wieloryby i inne zwierzęta morskie, złowione bezsprzecznie przez rybaków polskich lub gdańskich, lub też przez załogi statków polskich i gdańskich, oraz przetwory z tych stworzeń,

wytworzone bezsprzecznie na morzu. Wyjęte z pod tego zwolnienia są małże i skorupiaki, złowione na obcych wodach przybrzeżnych,

16. materiały, używane do budowy, do naprawy lub do wyposażenia samolotów, statków rzecznych i morskich, w przemyśle budowy samolotów i statków na obszarze Polski i Wolnego Miasta Gdańska, z wyjątkiem urządzeń kajutowych i kuchennych. Wyłączone od tej ulgi są statki dla żeglugi na jeziorach i rzekach, służące celom luksusowym.

Wolne są od cła przy przywozie „zieleni szwajnfurcka“ (paryska), bejca „Uspulun“ i bejca „Germisan“, przeznaczone do chronienia od zarazy lub leczenia krzewów i drzew owocowych, jak również do walki ze szkodnikami gospodarstwa rolnego, pod warunkiem, że sprowadzający te towary przedstawi władzom celnym zaświadczenie właściwej Izby Rolniczej, że preparaty te sprowadzone są istotnie dla wyżej wyszczególnionych celów.

Wykaz towarów opłacających **cło ulgowe**, którego wysokość w stosunku do cła normalnego, podanego w obowiązującej taryfie celnej, wynosi odpowiedni procent — podany jest w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 123 z roku 1925 pod pozycją 878 i 879.

Poza wyżej wymienionymi przedmiotami, Ministerstwo Skarbu samodzielnie lub w porozumieniu z Ministerstwem P. i H. może zwalniać od cła w drodze osobnego pozwolenia niektóre przedmioty.

Zabroniony jest przewóz do polskiego obszaru celnego następujących towarów:

a) ze względów zdrowotnych: 1) surogatów szafranu, 2) obić papierowych (tapet), papierów drukowanych, materji i innych przedmiotów, zabarwionych farbą arsenikową, 3) farby anilinowej, zawierającej arsenik (fuksyny i innych nazw) w kawałkach, proszku i cieście (nie w kryształach), 4) opium surowego, opium leczniczego, opium do palenia i jego odpadków (dross i t. p.), haszysz, morfiny, kokainy, heroiny, wszelkich ich soli i przetworów, oraz tych pochodnych, które na podstawie badań naukowych będą uznane za wywołujące szkodliwe skutki dla zdrowia, 5) zapalek, zawierających biały (żółty) fosfor;

b) ze względu na bezpieczeństwo publiczne: armat, pocisków, granatów, bomb i t. p.;

e) z innych względów publicznych: 1) jagód rybiej trutki (baecae cocculi indici), 2) wszelkich wyrobów i przedmiotów o charakterze bluźnierczym i obrażającym uczucia religijne, narodowe lub moralne, stosownie do ograniczeń, zawartych w ustawach, 3) liści, obierzyn i odpadków ziemniaczanych, bez względu na kraj pochodzenia, 4) biletów loterii zagranicznej lub t. zw. pożyczek loteryjnych w emisjach osób prywatnych, towarzystw, miast i państw, 5) wszelkich etykiet, kapsli, korków, próżnych naczyń i t. p. z firmami za-

granicznych producentów, o ile zostały dostarczone bez odpowiedniego towaru, 6) marek do gry oraz wszelkich przedmiotów naśladowujących monety metalowe krajowe lub zagraniczne, 7) odbitek naśladowujących pieniądze papierowe, banknoty i papiery wartościowe zarówno krajowe jak i zagraniczne, oraz przedmiotów ozdobionych takimi naśladownictwami, z wyjątkiem wydawnictw literackich i naukowych.

Poniżej wyszczególnione towary zabronione są do przywozu (rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1924 roku, Dz. Ust. R. P. Nr. 81 poz. 783, z dnia 17 czerwca 1925 roku Dz. Ust. R. P. Nr. 61 poz. 430, z dnia 23 września 1925 roku Dz. Ust. R. P. Nr. 102 po. 719, z dnia 11-go lipca 1925 roku Dz. Ust. Nr. 69 poz. 486).

1) paszety; 2) cukierki, konfitury, serki owocowe, galaretki owocowe, proszki, pastylki z cukrem, owoce w likierach, araku i koniaku, czekolada i kakao z cukrem, marmolady i powidła z owoców i jagód, soki owocowe z domieszką alkoholu; 3) arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki, wszelkiej mocy likiery i nalewki w opakowaniach wszelkiego rodzaju; 4) wina winogronowe, owocowe i jagodowe; 5) sery wykwentne w opakowaniu detalicznym, ołowianem, blaszanym i t. p.; 6) ostrygi, raki, homary, krewetki, ślimaki i t. p., świeże, solone, marynowane, również w opakowaniu hermetycznym; 7) sztuczne przetwory słodzące, których słodycz przewyższa słodycz cukru trzcinowego (sulfimid, jego sole, sacharyna, krystaloza, sukramina, glucyna, sukrol, cukieryna, sukoza, dulcyna i t. p., kwas ortoamido-sulfo-benzoesowy i t. p.) służące do wyrobu sacharyny; 8) kosmetyki i pachnidła: bielidło, róż, puder, środki do farbowania włosów, trociczki, pomady kosmetyczne i kosmetyki osobno nie wymienione bez alkoholu, wyroby perfumeryjne i kosmetyczne zawierające alkohol: perfumy, wody pachnące (kwiatowe), woda kolońska, eliksiry; 9) jabłka świeże; 10) owoce i jagody świeże, solone, moczzone, oprócz osobno wymienionych, owoce i jagody niewymienione, śliwki, orzechy, korzenie, żółędzie, cykorja i surogaty kawy, kawa, kakao w ziarnkach i łupiny kakaowe, herbata, kakao bez cukru i fosfatyna; 11) ryby żywe, śledzie solone; 12) skóry wyprawione oraz półgarbowane w całości, połówkach i skrawkach, skóry futrzane wyprawione, obuwie wszelkie, skóry na obuwie skrojone lub zszyte, części obuwia, rękawiczki skórzane wszelkiego rodzaju, wyroby kalotnicze i galanteryjne, jako to: torebki, woreczki, portmonetki, portcygary, portfele, notesy i t. p., skóry skrojone (nie uszyte) na rękawiczki skórzane wszelkiego rodzaju, skórzane: oprawy książek, odzież i jej części oprócz osobno wymienionych, ze skór wszelkiego garbowania, skóry skrojone (nie uszyte) na oprawy książek i odzież, wyroby ślodlarskie i rymarskie: walizy, torby, słodła, przybory myśliwskie ze skór lub grubych tkanin, śpiernuty i t. p.

wyroby oprócz osobno wymienionych, baty, uprząż wszelka inna, również wszelkie inne chomąta; 13) wyroby stolarskie i tokarskie nielakierowane, niepolitutowane, bez inkrustacji i fornierów, chociażby zagruntowane, wyroby stolarskie i tokarskie z drewna wszelkiego gatunku lakierowane, politutowane, fornierowane, pomalowane na jeden lub kilka kolorów (bez malowideł), kasetki, pudełka do kart, sztalugi, meble gięte fornierowane i niefornierowane, surowe, politutowane lub lakierowane (nie wyplatane i bez obicia), części mebli giętych, wyroby z fornierów klejonych i nieklejonych, surowe lub lakierowane, politutowane (bez deseni), meble gięte i ich części oraz wyroby z fornierów z ozdobami i deseniami, wypalnymi lub wytłaczanymi en relief, drobne wyroby tokarskie o wadze sztuki 400 gramów i mniej, wyroby z drzewa rzeźbione, wyroby stolarskie i tokarskie z malowidłami, pozłacane, posrebrzane, bronzowane albo z takimi ozdobami, meble oraz inne przedmioty całkowicie obite tkaniną, skórą i t. p. oprócz osobno wymienionych; 14) wyroby porcelanowe, opony do kół wszelkie oraz kieszki do nich, węgiel kamienny, brunatny, torfowy i drzewny, cegielki węglowe (brykiety), azotniak (cjanamid wapnia), mydła; 15) wyroby z surówki czyli żelaza lanego (żeliwa), wyroby kute, tłoczone (prasowane) i wyciskane (szlancowane) z żelaza i stali, również z opitowanymi brzegami i bokami, lecz bez obrobienia, oprócz osobno wymienionych, wyroby kotłarskie, zbiorniki, rezerwoary, konstrukcje żelazne, dźwigary mostowe, baseny, skrzynie i t. p., wyroby z blachy żelaznej i stalowej, kotły parowe nierurkowe, również z przegrzewaczami, kotły parowe rurkowe, również z przegrzewaczami, ekonomizery, nawet z rurami żeliwnymi, ruszty mechaniczne. Skrzynki sekcjalne kotłów wodnorurkowych. Części kotłowe osobno nie wymienione, jako to: dna wygięte, siodła do kotłów sekcjalnych, nasady, zamykadła wszelkich typów i pokrywy włazowe i t. p. Rury o osi prostej, chociażby gwintowane, również z przymocowanymi łącznikami lub kołnoerzami; łączniki do rur obrobione i nie, zakończenia oraz wszelkie kształtki do rur. Kłódki i zamki. Drut żelazny i stalowy. Wyroby z drutu stalowego i żelaznego. Wyroby z blachy żelaznej i stalowej o grubość mniej niż 4 mm. Wyroby nożownicze. Maszyny do pisania i do liczenia. Kołowce (welocypedy). Samochody osobowe. Karoserje samochodowe osobowe. 16) Tkaniny bawełniane, surowei bielone. Tkaniny bawełniane merceryzowane barwione, tkanne wielobarwnie i drukowane. Aksamit, plusz, wstążki pluszowe, bawełniane również wrzorzyste. Tkaniny lniane, konopne i z innych materiałów włóknistych; obrusy, serwetki, ręczniki, chusteczki i t. p. 17) Linoleum. Woszczanka, cerata (oprócz jedwabnej) i wyroby z nich. Płótno również bawełniane z zaprawą pod farbę. 18) Tkaniny wełniane. Jedwabne: chustki tkane, fułary, wstążki, taśmy, tiul, aksamit, plusz, zenila i gaza młynarska. Fułary jedwabne w sztukach i chustkach drukowane po utkaniu. Półjedwabne: chustki tkane, tkaniny, wstążki, taśmy, aksamity lub półwełniane wszelkie; mate-

rały wełniane i półwełniane, wyrobione na wzór dywanów, o wadze powyżej 1 kg. w jednym metrze. 19) Materje i wyroby dziane, plecione i szmuklerskie. 20) Wyroby firankowe, mechaniczne i tiulowe (oprócz jedwabnych), koronki i hafty nie zszyte oraz tkaniny i tiule haftowane. Bielizna, odzież i konfekcja osobno nie wymienione z materiałów włókienniczych, wykończone i niewykończone; damskie kapelusze; czapki i inne ubrania na głowę. Chustki, serwetki, obrusy, bielizna pościelowa, kołdry, firanki, zasłony (story) i t. p. wyroby z materiałów włóknistych. Kapelusze i czapki, krawężki, stożki, leje i t. p. do wyrobu kapeluszy. Parasole, parasolki i taski z parasolami. 21) Sieczka szklana i paciorki szklane, drewniane, celuloidowe, porcelanowe, metalowe, kokosowe i t. p. (z materiałów pospolitych), perły nieprawdziwe, imitacje koralu z różnych pospolitych materiałów. Wyroby galanteryjne i toaletowe, w całości lub rozebrane, zabawki dzieciinne. 22) Ryż wyłuszczone, polerowany i niewyłuszczone. Chmiel. Słonina i szmalce. Ryby inne (nieżywe, świeże). Konserwy rybne wszelkie. Ryby wędzone oprócz osobno wymienionych. Śledzie wędzone. Żelatyna, klej, oprócz kleju rybiego, stałego i płynnego. Oleina. Margaryna i sztuczne masła jadalne. 23) Rośliny żyjące. 24) Naczynia i wyroby garncarskie z gliny pośledniej osobno niewymienione, również polewane. Naczynia kuchenne z gliny ogniotrwałej. Wyroby fajansowe. Wyroby szklane. Szyby lustrzane i lustra. 25) Brykiety węglowe. Koks. Gumy, żywice gumowe, smoły żywiczne i balsamy wszelkie, oprócz osobno wymienionych, guma arabska i senegalska, smoła żywiczna, szelak, agar-agar i tragant, te same sproszkowane i ich mieszaniny. Półfabrykaty i wyroby z gumy, oprócz tkanin przerabianych gumelastyką do wyrobu taśm gremplowych. 26) Alun i siarczany glinu. Siarczany sodu (sól glauberka). Kwas solny. Kwas octowy. Spirytus drzewny. Preparaty arseno-benzolowe (jako to: arseno-benzol, novarseno-benzol, salwarsan, neosalwarsan i t. p.), związki fenylo-arsinowe, jak kwas arsanilowy, atoksyl i inne. Gliceryna oczyszczona. Ultramaryna, błękit berliński i paryski oraz farba do bielizny we wszelkiej postaci. Atramenty płynne, środki do czyszczenia i smarowania obuwia i metali, również z domieszką tłuszczu, wosku i t. p., gumy płynne do sklejaniania (guma arabska i t. p.), syndetikon i inne środki do sklejaniania szkła, porcelany, papieru i t. p., wszelkie kity oprócz szklarskiego, tusze do pieczętek, oprócz osobno wymienionych. 27) Wyroby z miedzi, oprócz oprawek mosiężnych do wyrobu lampek, dzwonów kościelnych. Wyroby żelazne i stalowe, toczone, polerowane, szlifowane, bronzowane lub inaczej obrobione, również z dodatkiem drzewa, miedzi i jej stopów, oprócz osobno wymienionych i benzynowych lampek górniczych oraz ich części. Okucia do drzwi i okien. Nity, bolce, śruby, nakrętki i podkładki. Igły. 28) Broń ręczna: biała, palna, pneumatyczna i automatyczna, gilzy, naboje, kapiszony i przybory do broni ręcznej. 29). Parowozy, tendry. Maszyny do szycia. Transmisje, oprócz łożysk kulowych i rolkowych bez płyt podsta-

wowych i konsol. Części do ogrzewania żeliwne obrobione. Wagi żelazne, przybory, części i odważniki do wag, oprócz wag sprężynowych, do listów i automatycznych. 30) Klisze fotograficzne i niewyświetlone. Wyroby zegarmistrzowskie. Instrumenty muzyczne, oprócz strun jelitowych. 31) Guziki i spinki. 32) Przybory piśmienne, rysunkowe i malarskie. 33) Ziemiaki, przywożone w okresie od 15 lutego do 15 lipca. Kapusta głowiasta przywożona w okresie od 1 czerwca do 15 lipca. Jabłka świeże, oprócz przywożonych luzem lub w beczkach i w workach bez wewnętrznego opakowania. Owoce i jagody świeże, oprócz przywożonych luzem lub w beczkach i w workach bez wewnętrznego opakowania. Pomarańcze i mandarynki. Winogrona świeże. Ananasy świeże. Suszone i suche owoce i jagody wszystkie nie cukrzane. Kapary oliwki zielone i czarne, suche, w słonej wodzie lub oliwie, w beczkach, koszykach i t. p. naczyniach niezamkniętych hermetycznie. Chleb świętojański. Orzechy. Paszety i przyprawy. Ryby i kawior. 34) Futra, oprócz towaru futrzanego, surowego. Obuwie skórzane lakierowane, zamszowe, z materji jedwabnej, brokatu (przetyskane nićmi srebrnymi i złotem, również szychowemi), ze skór krokodylowych i t. p. lub ze skór z wyciskaniem deseniami. Obuwie wszelkie z dodatkiem materiałów i skór wymienionych w niniejszym punkcie, gotowe i niewykończone. Skóry na obuwie skrojone lub zszyte (cholewki, wierzchy). 35) Rośliny żyjące. Kwiaty, liście i wyroby z nich. 36) Kamienie szlachetne, kamienie do ozdoby prawdziwe i sztuczne. 37) Wyroby porcelanowe z barwnymi lub złożonemi brzegami, z malowanemi ozdobami, majolika wszelka. Wyroby z porcelany i biskwitu dla ozdoby mieszkań, białe również malowane, lub z ozdobami kwiaty sztuczne, naśladownictwa roślin i ich części i wyroby z nich, również z dodatkami z innych materiałów, oprócz naczyń aptecznych z napisami. Szyby lustrzane i lustro. 38) Wody aromatyczne bez spirytusu (z pieprzowej mięty, kwiatu pomarańczowego i t. p.). Perfumy bez spirytusu. Mydła toaletowe i lecznicze w stanie płynnym i stałym oraz w proszku. 39) Wyroby ze złota, również emaljowane, oprócz osobno wymienionych, koperty do zegarków. Wyroby ze złota lub platyny ze szlachetnemi kamieniami i perłami. Wyroby ze srebra, również emaljowane, pozłocone, oprócz osobno wymienionych, koperty do zegarków wyroby ze srebra ze szlachetnemi kamieniami i perłami. 40) Fortepiany. Pianina. Pozytywki, arfy i gramofony. 41) Samochody osobowe. Cyklonetki. Motocykle, również z przyczepami. Samochody osobowe zaopatrzone w karoserję karetkową. 42) Karty do gry. 43) Tkaniny bawełniane, bielone, zawierające w jednym kilogramie wagi powyżej 15 m. kw. Tkaniny meblowe. Tkaniny bawełniane, merceyzowane, barwione, tkane wielobarwne i drukowane, zawierające w 1 kg. wagi powyżej 15 m kw. Aksamit, plusz i wstążki pluszowe, bawełniane, również wzorzyste. Tkaniny lniane, konopne i z innych materiałów włóknistych. Obrusy, serwetki, ręczniki, chusteczki i t. p. Jedwabne: chusteczki tkane, fulary, wstążki i taśmy tiul aksamit,

plusz, szenila i tkaniny. Fulary jedwabne w sztukach i chustkach, drukowane po utkaniu. Półjedwabne chustki tkane, tkaniny, wstążki, taśmy, aksamity i plusze, woszczanka i cerata jedwabna. Kaszmiiry prawdziwe i t. zw. francuskie oraz tkaniny, chustki i szarfy w rodzaju kaszmirowych z osnową wełnianą i wątkiem różnobarwnym wełnianym albo jednobarwnym wełnianym i jedwabnym, również z domieszką bawełny. Dywany wełniane lub półwełniane wszelkie. Materiały wełniane i półwełniane, wyrobione na wzór dywanów o wadze powyżej 1 kg. w 1 mtr. kw. 44) Materje i wyroby dziane jedwabne i półjedwabne. Wyroby szmuklerskie wyroby plecione jedwabne i półjedwabne. 45) Wyroby firankowe (oprócz jedwabnych). Koronki i hafty. Tkaniny i tiul nie węższe od 70 cm. haftowane z jednego brzegu o szerokości haftu najwyżej do 4 cm. 46) Futra, ubiory futrzane i okrycia zszyte, lecz niepokryte tkaniną. Ubiory okrycia podbite futrem. 47) Odzież z podszewką jedwabną lub półjedwabną. Chustki, serwetki, obrusy, bielizna pościelowa, koldry, firanki, zasłony i t. p. wyroby z materiałów włóknistych. Chustki, serwetki, obrusy, bielizna pościelowa, koldry, firanki, zasłony i t. p. wyroby obrobione. Chustki, serwetki, obrusy, bielizna pościelowa, koldry, firanki, zasłony i t. p. wyroby przybrane. Kapelusze, czapki futrzane i z obramowaniem futrzaniem. Parasole, parasolki, laski z parasolami, kryte tkaniną jedwabną lub półjedwabną, Parasole, parasolki, laski z parasolami, kryte innymi tkaninami (oprócz jedwabiu i półjedwabiu) z pokryciem przybranem. 48) Guziki i spinki z perłowej masy, szyldkretu, kości słoniowej i bursztynu. 49) Pióra ozdobne i sztuczne kwiaty. 50) Sieczka szklana i paciorki i t. d. Wyroby galanteryjne, toaletowe, w całości lub rozebrane, zabawki dziecinne.

Poza towarami zabronionymi wogóle do przywozu, szereg towarów ma wstęp do polskiego obszaru celnego tylko w ograniczonych ilościach.

Wywóz.

Towary, przeznaczone na wywóz, powinny być dostawione do urzędu celnego najbliższego od miejsca występu i tam do wywozu zgłoszone. Zgłoszenie do wywozu odbywa się ustnie lub na piśmie i powinno zawierać nazwisko i miejsce zamieszkania wysyłającego, ilość, jakość, znaki i numery sztuk, wagę surową oraz nazwę i cenę towaru. Zgłoszenie ustne można stosować przy odprawie: a) podróżnych, b) zwierząt i towarów, podlegających szybkiemu zepsuciu i c) produktów gospodarstwa wiejskiego lub drobnego przemysłu, wysyłanych przez mieszkańców pogranicza na użytek sąsiedniej pogranicznej ludności, w ilościach nie prze-

kraczących norm handlu targowego. Przy innych odprawach strona obowiązana jest złożyć zgłoszenie (deklarację na piśmie).

Po zbadaniu towarów urząd celny wystawia potwierdzenie odprawy na formularzu w 3-ch egzemplarzach i zaciąga do rejestru wywozu. Pierwszy egzemplarz potwierdzenia dołącza się do rejestru, drugi wydaje się stronie, trzeci zaś służy do celów statystycznych. Prócz tego wywóz towaru powinien być stwierdzony przez odbicie pieczęci urzędu i podpis odprawiającego urzędnika.

Wywóz towarów, przywiezionych do kraju z zagranicy ze zwolnieniem od opłaty cła lub za zwrotem już opłaconego cła, może nastąpić na podstawie każdorazowo uzyskanego przez stronę pozwolenie. O ile towar nie wyszedł jeszcze z urzędu celnego do wolnego obrotu, pozwolenie na ulgowy wywóz z powrotem zagranicę udziela władza celna.

Podanie o pozwolenia o powrotny wywóz towarów nieoclonionych, lub oclonych, lecz nieopłaconych cłem, strona składa do urzędu celnego.

Towary, przeznaczone do powrotnego wywozu, przed występem należy sprawdzić z dokumentami przywozowymi lub właściwem potwierdzeniem odprawy.

Na podstawie rozporządzeń Ministrów Skarbu Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 28 lipca 1925 roku, z dnia 23 listopada 1925 roku, z dnia 8 kwietnia 1926 roku i z dnia 2 sierpnia 1926 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 76 z roku 1925 poz. 536. Nr. 124 z roku 1925 poz. 886, Nr. 33 z roku 1926 poz. 205 i Nr. 80 z roku 1926 poz. 448) wolne są od cła wywozowego następujące towary, wywożone z polskiego obszaru celnego:

1) żyto; 2) mąka żytnia; 3) buraki cukrowe; 4) otręby wszelkie; 5) słonina i szmalce; 6) makuchy; 7) melasa; 8) konie; 9) drzewo opałowe; 10) rudy żelazne darniowe za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu; 11) rudy żelazne wszelkie, z wyjątkiem darniowych, za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu; 12) miedź w gaskach, sztabach lanych katodach; 13) nikiel i aluminium w gaskach, sztabach lanych, katodach, sześciach i kulkach; 14) spiż, brąz fosforowy, mosiądz, tombak, argentyń (nowe srebro), brytan'a w gaskach, sztabach lanych; 15) cyna w gaskach, blokach; 16) blonnik poślinny (ce-

luloza), masa przyrządzona chemicznie ze szmąt, słomy i t. p. sucha i wilgotna), siłfitowy (siarczynowy); 17) nasiona lnu; 18) nasiona rzepaku; 19) pszenica; 20) jęczmień; 21) owies; 22) mąka pszenna; 23) mąki inne, oprócz wyżej wymienionych, oprócz mąki ziemniaczanej; 24) pasza sztuczna; 25) rudy żelazne darniowe, rudy żelazne wszelkie, z wyjątkiem darniowych, piryty i wypadki piritowe (purple ore); 26) odpadki z kory drzewa korkowego; 27) wywożone przez fabryki lyczka drzewnego (sparterie), odpadki drzewa osikowego w postaci twardej odziomkowej części pni osikowych, a także różnej długości szczap i wyrzynków osikowych, noszących ślady sęków, gąbek oraz zarośniętych i ukrytych pod korą w formie oczek, sęczków (blas).

Przewóz i przekazywanie towarów.

Przewóz towarów uzależnia się od pozwoleń, wydawanych na mocy ustawy o obrocie towarowym z zagranicą (Dz. Ust. R. P. z roku 1920, Nr. 79 poz. 527), przekazywanie zaś towarów, na których przywóz wymaga się pozwolenia może nastąpić tylko po okazaniu przez stronę w wejściowym urzędzie celnym właściwych zaświadczeń.

Na przekazywanie i przewóz towarów zezwala się między urzędami, mającemi nieprzerwalne połączenie kolejowe lub parostatkowe, przyczem przewóz drogą wodną odbywać się może tylko na żądanie publicznych przedsiębiorstw przewozowych, które powinny dać porękę za przewiezienie przesyłki w stanie nienaruszonym i które ponoszą odpowiedzialność do wysokości nieuiszczonego cła za zaginione towary. Przeładowywanie towaru, przekazanego na obszarze celnym, wyjąwszy przypadki koniecznej potrzeby, jest wzbronione.

Przekazywanie towarów może zasadniczo odbywać się tylko w osobnych wagonach lub oddziałach wagonów lub statków, na które można nałożyć zamknięcie celne, nie dopuszczające dostępu do towarów (zamknięcie wagonowe). Tylko wyjątkowo można pozwolić na przekazywanie pojedynczych przesyłek, o ile znajdują się one w opakowaniu, pozwalającym nałożyć na nie dostatecznie zabezpieczające zamknięcie celne (zamknięcie pakunkowe).

Ruch podróżnych.

Za podróżnych w rozumieniu przepisów celnych uważa się osoby, które przekraczają linję celną przy przejściu lub przejeździe w celach osobistych, a nie w celu wprowadzenia przedmiotów, które mają ze sobą. Odprawa rzeczy podróżnych, o ile nie wiozą ze sobą towarów, przeznaczonych na handel, powinna się odbywać przez cały czas zajęć służbowych i ma pierwszeństwo przed innemi odprawami. Od podróżnych wymaga się deklaracji ustnej, odprawa odbywa się na podstawie wyniku rewizji, którą należy przeprowadzać z możliwą oględnością. Do odpowiedzialności karnej pociągać można tylko tych podróżnych, u których ze szczególnego zapakowania przedmiotów (podwójne dno, ukrycie pod ubraniem i t. d.) stwierdzić można wyraźnie ich niezawodny zamiar usunięcia poszczególnych przedmiotów z pod odprawy celnej. Cło od podróżnych pobiera się na podstawie wyniku rewizji ich rzeczy, a na pobrane kwoty wystawia się im kwity blokowe.

DOM BANKÓWY

D. M. SZERESZÓWSKI

W A R S Z A W A

ŻELAZNA BRAMA № 1

EGZYSTUJE OD 1864 ROKU

Telefony: ogólny	12-30
Kasa	12-30
Gabinety szefów	251-60
„ „ „ „	223-13
Akredytywy zagraniczne	121-33
Do rozmów zamiejscowych	223-03
Ekspedycja	251-66

Wykaz traktatów handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwo, z którym została zawarta umowa	Data zawarcia umowy	Data wejścia w życie	Tekst umo- wy zamie- szony w „Dz.U.R. P.” Nr.:	Rozporządzenie wykonawcze
Rumunia	1.VII.1921	1.XII.1922	103 poz. 937 z r. 1922	Rozp. o komiwojażerach z dn. 6.IV.23 r. M. P. № 90/1923 p. 102
Francja	6.II.1922 Paryż	20.VI.1922	50 poz. 442 z r. 1922	Rozp. o komiwo. z 29.XI.1923 r. Mon. P. № 292/1922 poz. 213
Włochy	12.V.1922 Genewa	30.III.1923	2 poz. 181 z r. 1923	Rozp. o komiwo. z 11.V.1923 r. Mon. P. Nr. 114/1923 poz. 126
Szwajcaria	26.VI.1922 Warszawa	20.VIII.1922	3 poz. 744 z r. 1922	Rozp. o komiwo. z 10.XII.1922 r. Mon. P. № 295/1922 poz. 218
Austria	25.IX.1922 Warszawa	15.I.1923	4 poz. 19 z r. 1923	Rozp. o komiwo. z 6.IV.1923 r. Mon. P. № 88/1923 poz. 99
Jugosławia	23.X.1922 Warszawa	20.IV.1924	35 poz. 375 z r. 1924	Rozp. o komiwo. z 3.XI.1924 r. Mon. P. № 279/1924 poz. 865
Japonia	7.XII.1922 Warszawa	18.I.1925	5 poz. 42 z r. 1925	—
Belgia	30.XII.1922 Bruksela	5.X.1923	106 poz. 836 z r. 1923	Rozp. o komiwo. z 13.XI.1923 r. Mon. P. Nr. 267 poz. 368

Wykaz traktatów handlowych Rzeczypospolitej Polskiej,

Państwo, z którym została zawarta umowa	Data zawarcia umowy	Data wejścia w życie	Tekst umo- wy, zamie- szczony w „Dz.U.R. P.” N;	Rozporządzenie wykonawcze
W. ks. Luksem- burg	30.XII.1922 Bruksela	5.X.1923	106 poz. 836 z r. 1923	Rozp. o komiw. z 13 XI. 1923 r. Mon. P. Nr. 267 poz. 368
Turecja	23.VII.1923 Lozanna	17.IV.1924	39 poz. 409 z r. 1924	Rozp. o komiw. z 23 XI 1924 r. Mon. P. Nr. 270/1924 poz. 862
Finlandja	10.XI.1923 Warszawa	18.IX.1924	81 poz. 781 z r. 1924	Rozp. o komiw. z 23 XI. 1924 r. Mon. P. Nr. 270/1924 poz. 864
Anglja	26.XI.1923 Warszawa	1.VII.1924	57 poz. 582 z r. 1924	—
Islandja	22.III.1924 Warszawa	28.VIII.1924	74 poz. 734 z r. 1924	—
Danja	22.III.1924 Warszawa	28.VIII.1924	74 poz. 736 z r. 1924	Rozp. o komiw. z 3.XI.1924 r. Mon. P. Nr. 270/1924 poz. 863
Holandja	30.V.1924 Warszawa	5.VI.1925	60 poz. 422 z r. 1925	Rozp. o komiwojażerach Mon. Pol. Nr. 64/1926
Szwecja	2.XII.1924 Warszawa	15.VII.1925	70 poz. 490 z r. 1925	Rozp. o komiwojażerach Mon. Pol. Nr. 64/1926

Wykaz traktatów handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwo, z którym została zawarta umowa	Data zawarcia umowy	Data wejścia w życie	Tekst umo- wy zamie- szczony w „Dz.U.R. P.” №:	Rozporządzenie wykonawcze
Francja	9.XII.1924 Paryż	10.VII.1925	67 poz. 468 z r. 1925	—
Persja	15.III.1925	—	—	—
Węgry	26.III.1925 Budapeszt	17.IX.1925	93 poz. 656 z r. 1925	Rozp. z dn. 2.III 1926 r. Mon. Polski Nr. 63/1926 poz. 202
Czechosłowacja	23.IV.1925 Warszawa	6.XI.1926	111 poz. 644 z r. 1926	—
Grecja	17.IV.1925 Warszawa	25.IX.1925	—	—
Stany Zjednocz.	10.II.1925 Waszyngton	10.II.1925	93 poz. 654 z r. 1925	—
Bułgaria	29.IV.1925 Sofja	—	—	—

BANK ZIEMIAŃSKI

CENTRALA— WARSZAWA, ul. KREDYTOWA 1
ODDZIAŁ MIEJSKI WARSZAWA, KOPERNIKA 30

ZAŁATWIA WSZELKIE
OPERACJE BANKOWE

• • • • •

WYDZIAŁ AGRARNO-PARCELACYJNY BANKU ZIEMIAŃSKIEGO

WARSZAWA, ul. MAZOWIECKA Nr. 13

PRZEPROWADZA
PARCELACJE

I UZYSKUJE DLA NABYWCÓW DŁUGOTER-
MINOWE KREDYTY W PAŃSTWOWYM
BANKU ROLNYM.

KREDYT I WALUTA.

M o n e t y

Tabela porównawcza ze złotym w złocie.

N a z w a Państwa	Jednostka monetarna	Wartość w złotych	
		Fr.	Cn.
Anglja	1 F. Ster.=20 szylingom=12 pensom	25	22
Argentyna	1 Peso National = 100 centavos	4	88
Australja	1 F. Ster. = 20 szylingom = 12 pence	25	22
Austrja	1 szyling = 100 groszy = 10.000 koron (zawiera 0,21172086 gr. złota)		
Belgja	1 Frank = 100 centimes	1	—
Boliwja	1 Boliviano (Peso Nation.)=100 cent.	4	22
Brazylja	1 Milreis = 1000 Reis	2	70
Bułgarja	1 Lew (Frank) = 100 Stotinki	1	—
Kanada	1 Dolar = 100 centom	5	18
Chili	1 Peso = 100 centavos	1	90
Chiny	1 Haikwan Taël = 100 Cash	6	20
Kolumbja	1 Peso = 100 centavos	5	04
Czechosłowacja	1 Korona czeska = 100 halerzy	1	05
Danja	1 Korona = 100 öre	1	38
Equador	1 Sucre = 100 centavos	4	22
Egipt	1 Ł. E. = 100 Piastrów (P. T.)	26	—
Gdańsk	1 Gulden = 100 fenigów	1	23
Finlandja	1 Marka = 100 fenigów	1	—
Francja	1 Frank = 100 centimes	1	—
Grecja	1 Drachma = 100 lepta	1	—
Guatemala	1 Peso = 100 centavos	5	04
Hawai	1 Dolar = 100 centom	5	18
Hiszpanja	1 Peseta = 100 centimos	1	—
Holandja	1 Gulden = 100 centom	2	08
Indochiny	1 Frank = 100 centimes	1	—
Inje Wsch (Ang.)	1 Rupja = 16 annas = 12 pies 1	2	52
Japonja	1 Złoty Yen = 100 sen = 10 rin .	2	58

Nazwa Państwa	Jednostka monetarna	Wartość w złotych	
		Fr.	Cnt
Jugosławja . . .	1 Denar (Frank) = 100 parom	1	—
Lichtenstein . .	1 Korona = 100 halerczm	—	—
Litwa	1 Lit = 1/20 Dolara amerykańskiego	—	—
Liberja	1 Dolar = 100 centom	5	18
Luxemburg . . .	1 Frank = 100 centymom	1	—
Łotwa	1 Łat = 50 rublom łotewskim	1	—
Meksyk	1 Dolar = 100 centom	2	58
Nikaragua . . .	1 Peso = (Piaster Dollar) = 100 cts.	4	88
Niem. Rzesza . .	1 Marka = 100 fenigów	1	23
Norwegja	1 Korona = 100 öre	1	38
Polska	1 Złoty = 100 groszy = 1/3100 kg. zł. 900 próby	1	—
Portugalja . . .	1 Milreis = 1,000 reisom	5	60
Panama	1 Złoty Balkoa = 2 pesos srebrne	10	08
Paraguay	1 Peso = 100 centavos	5	04
Peru	1 Sol (srebrny) = 100 centav. (cent.)	5	04
Z. S. R. R. . . .	1 Czerwonec = 10 rubli zł. = 5.21 dol.	26	66
Rumunja	1 Leja (romanak) = 100 bani	1	—
Szwecja	1 Korona = 100 öre	1	38
Szwajcarja . . .	1 Frank = 100 centymom	1	—
Trypolis	1 Mahbub = 20 piastrom = 40 para	4	—
Tureja	1 Turecki Funt = 100 piastrom	22	70
Urugway	1 Złoty Pezo = 100 centavos	4	—
Wenezuela	1 Bolivar = 100 centavos	10	60
Węgry	1 Pengö = 100 halerczy = 12,500 pap. kor. węg. = 0,1749 dolara	—	09
Włochy	1 Lir = 100 centymów	1	—
Stany Zjednocz.			
Ameryki Półn. .	1 Dolar = 100 centom	5	18

OBIEG PIENIĘŻNY.

1. PRZEPISY PRAWNE.

1) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r. w przedmiocie systemu monetarnego (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 65),

2) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 r. o zmianie ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 351),

3) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 kwietnia 1924 r. w sprawie uzupełnienia i zmiany niektórych postanowień zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r., w przedmiocie systemu monetarnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 367).

4) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23 kwietnia 1924 r. w przedmiocie tekstu rozporządzenia o systemie monetarnym (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 401),

5) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 maja 1924 r. o ustaleniu wzorów monet (Dz. U. R. P. Nr. 45 poz. 476),

6) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 kwietnia 1925 r. o zmianie wzoru monety srebrnej wartości 5 złotych (Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 337),

7) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. zmieniające §§ 6, 7 i 8 rozporządzenia z dnia 14 kwietnia 1924 r. w przedmiocie zmiany ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 564),

8) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 czerwca 1926 r. o zmianie wzoru monet złotych wartości 10 i 20 złotych (Dz. U. R. P. Nr. 61 poz. 368),

9) Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 czerwca 1925 r. w przedmiocie wymiany biletów zdawkowych na monety srebrne (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 460),

10) Ustawa z dnia 23 czerwca 1925 r. o uzupełnieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 r. o zmianie ustroju pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 467),

11) Ustawa z dnia 28 listopada 1925 r. o uprawnieniu Rządu do zaciągania pożyczek państwowych oraz o biletach skarbowych, lichwie i pomocy dla instytucji kredytowych (Dz. U. R. P. Nr. 119 poz. 859),

12) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 października 1926 r. w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 610),

13) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 stycznia 1924 r. w przedmiocie ustanowienia statutu Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 8 poz. 75).

14) Ustawa z dnia 19 grudnia 1924 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 2/25 poz. 15),

15) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 września 1926 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 531).

16) Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 18 października 1926 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 109 poz. 639).

2. MONETY.

Jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej jest złoty, zawierający $\frac{9}{31}$ części grama czystego złota. Złoty dzieli się na 100 groszy. Wybijanie monet należy do praw zwierzchniczych Państwa i jest wyłącznym jego przywilejem.

Wybijane mogą być monety:

- 1) złote po 100, 50, 20 i 10 zł.,
- 2) srebrne po 5, 2 i 1 zł.,
- 3) niklowe po 50, 20 i 10 groszy,
- 4) brązowe po 5, 2 i 1 gr.

Monety złote mogą być wybijane ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi 900 części złota i 100 części miedzi. Z kilograma tego stopu wybija się 3100 złotych, jeden więc złoty zawiera $\frac{10}{31}$ grama stopu.

Monety srebrne wybijane są 900⁰ w odławkach po 5 zł. oraz 750⁰ w odławkach po 2 i 1 zł. Waga monet po pięć złotych wynosi 25 gramów, po 2 zł. — 10 gram., po 1 zł. 5 gramów.

Monety niklowe wybijane są z czystego niklu. Waga monet po 50 gr. wynosi 5 gramów, po 20 gr. — 3 gramy, po 10 gr. — 2 gramy.

Monety brązowe wybijane są ze stopu zawierającego na 1000 części ogólnej wagi 950 części miedzi, 40 części cyny i 10 części cynku.

Nadto jako monety tymczasowe zostały dopuszczone monety po 5 i 2 grosze z brązu monetarnego, zawierającego na 1000 części ogólnej wagi 600 części miedzi, 395 części cynku i 5 części cyny.

Waga monet po pięć groszy wynosi 3 gramy, po 2 grosze 2 gramy, po 1 groszu 1½ grama.

Monety złote są środkiem płatniczym mającym nieograniczoną moc umorzenia zobowiązań, monety srebrne zaś do wysokości 100 zł., inne monety do 10 zł. przy każdej wypłacie. Kasy państwowe przyjmują monety wszelkich rodzajów w każdej ilości przy wszystkich wpłatach z wyjątkiem tych wpłat, które w myśl obowiązujących przepisów winny być uiszczane w złocie.

Monety złote wybija Skarb Państwa na własny rachunek lub też na rachunek osób prywatnych zgłaszających do przebicia na monety ilości złota nie mniejsze niż 100 gr. czystego złota. Monety z innych kruszców są wybijane wyłącznie na rachunek Państwa.

Obieg monet złotych jest nieograniczony, obieg innych monet metalowych ustalony jest w wysokości nie przekraczającej 12 złotych na każdego mieszkańca przyczem monety te uważa się za znajdujące się w obiegu od chwili gdy zostały zużyte do wypłaty a nawet wtedy, gdy stały się powtórnie własnością Skarbu Państwa lub wpłynęły na rachunki żyrowe w Banku Polskim, o ile nie zostały wycofane z obiegu celem zniszczenia lub zachowania w nie-
tykalnym depozycie.

3. BILETY BANKU POLSKIEGO.

Bank Polski jest spółką akcyjną, wyposażoną przez Państwo w przywilej emisji biletów bankowych. Zadaniem Banku jest regulowanie obiegu pieniężnego i ułatwianie kredytu.

Bank posiada do 31 grudnia 1944 r. wyłączny przywilej wypuszczania biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym i posiadających nieograniczoną moc umarzania zobowiązań przez zapłatę, wyjąwszy wypadki, w których, na mocy wyraźnego postanowienia ustawy lub umowy, wypłata ma nastąpić w inny sposób. Przywilej ten może być przedłużony na mocy osobnej ustawy.

Bank będzie miał obowiązek wymiany wypuszczonych biletów bankowych na każde żądanie i w nieograniczonych ilościach na monety złote. Moment rozpoczęcia obowiązkowej wymiany biletów na złote, zgodnie z przepisem ustawy monetarnej, zostanie oznaczony rozporządzeniem Rady Ministrów wydanem na wiosek Ministra Skarbu opierający się na uchwale Rady Banku.

Bilety bankowe mogą być wypuszczane w odcinkach, których wysokość ustala Rada Banku za zgodą Ministra Skarbu. Wycofanie z obiegu poszczególnych odcinków lub też wszystkich kategorii biletów ustala Rada za zgodą Ministra Skarbu. Terminy wymiany, po których upływie wycofane bilety zostaną umorzone, muszą być ogłaszane w *Monitorze Polskim* i nie mogą być krótsze niż 6 miesięcy od dnia ich ogłoszenia.

Podrabianie biletów oraz puszczenie w obieg podrobionych podlega karom ustanowionym za podrabianie banknotów państwowych.

Obieg biletów musi przynajmniej w 30% posiadać t. zw. pokrycie kruszczowe t. j. złota i srebra w monetach i sztabach oraz zapasie pieniędzy zagranicznych i zobowiązań w walutach zagranicznych, które mogą być bez trudności zamienione na waluty wymienialne na złoto. Nadto bilety znajdujące się w obiegu, które nie są pokryte pow

żej wskazanemi wartościami muszą posiadać t. zw. pokrycie bankowe, jako to: portfel weksli, warrantów, papierów procentowych i t. d.

Bank poza czynnościami emisyjnymi ma prawo dokonywać następujących czynności:

a) dyskonta weksli, warrantów, papierów wylosowanych i kuponów,

b) udzielania pożyczek zabezpieczonych wartościami wymienionemi w statucie,

c) kupna i sprzedaży złota i srebra,

d) operacji walutowych, dewizowych,

e) kupna na własny rachunek papierów procentowych państwowych, komunalnych i hipotecznych,

f) przyjmowania wkładów i otwierania rachunków żyrowych,

g) sprzedaży przekazów i wypłat na własne oddziały,

h) inkasowania weksli i innych dokumentów,

i) przyjmowania depozytów na przechowanie i do administracji,

j) załatwiania wszelkich zleceń komisowych z dziedziny bankowej.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 100 milionów złotych. Zasadniczo powiększenie kapitału zakładowego może nastąpić na mocy uchwały Walnego Zebrania akcjonariuszów zatwierdzonej przez Ministra Skarbu. Powiększenie kapitału do sumy nieprzekraczającej 150 milionów złotych nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia, lecz jedynie Rady Banku, powziętej większością co najmniej 9 członków Rady i Prezesa Banku.

Akcje są imienne. Za zgodą Prezesa Banku akcje imienne mogą być zamienione na okazicielskie, jednakże tylko o odcinkach nie wyższych nad 10 akcji, przyczem ogólna ilość akcji na okaziciela nie może przekraczać 15% kapitału zakładowego.

Władzami Banku są: 1) Walne Zebranie, 2) Rada Banku, 3) Prezes, 4) Dyrekcja, 5) Komisja Rewizyjna.

Do kompetencji Walnego Zebrania należy: 1) zat-

wierdzenie sprawozdań rocznych, bilansu rachunku zysków i strat oraz projektowanego podziału zysków, 2) wybór członków Rady i Komisji Rewizyjnej i ich zastępców oraz ustalenie dla nich wynagrodzenia, 3) wszelkie sprawy wniesione przez Radę, 4) powiększenie kapitału zakładowego, 5) zmiany statutu i 6) likwidacja Banku.

Zaznacza się, że uchwały dotyczące zmian statutu oraz likwidacji w czasie trwania przywileju emisyjnego wymagają zatwierdzenia władzy ustawodawczej.

Do uczestniczenia w Walnem Zebraniu są uprawnieni właściciele akcji imiennych zapisani w księgach Banku jako właściciele. Prawo jednego głosu na Walnem Zebraniu daje każde 25 akcji, przyczem nikt nie może mieć więcej niż 500 głosów. Rada Banku nadaje ogólny kierunek działalności Banku, nadzoruje czynności organów wykonawczych Banku i jest uprawniona do rozstrzygania wszystkich spraw, które nie są zastrzeżone na rzecz Walnego Zebrania. Rada składa się z Prezesa i Wiceprezesa Banku oraz 12 członków, wybieranych przez Walne Zebranie, które wybiera nadto corocznie trzech zastępców. Minister Skarbu ma prawo w ciągu 3 dni po dokonaniu wyborów założyć sprzeciw przeciwko wyborowi któregośkolwiek z członków lub zastępców Rady.

Prezesa i wiceprezesa Banku mianuje Prezydent Rzplitej na wniosek Rady Ministrów. Prezes ma zwierzchni nadzór nad całą działalnością Banku, przewodniczy w Radzie i czuwa nad wykonaniem jej uchwał. Przysługuje mu prawo zawieszenia uchwały Rady, o ile wykracza ona, jego zdaniem, przeciw ustawom, statutowi Banku lub interesowi państwowemu. Zawieszona uchwała nie podlega wykonaniu, o ile Minister Skarbu w ciągu 3 dni potwierdzi sprzeciw Prezesa.

Wiceprezes zastępuje prezesa. Dyrekcja Banku jest organem wykonawczym i administracyjnym. Komisja Rewizyjna w składzie 5 osób, 3 zastępców, wybieranych przez Walne Zebranie, rozpatruje w pierwszym kwartale każdego roku bilans Banku i składa sprawozdanie Walnemu

Zebraniu. Nadto może ona dokonywać w każdym czasie rewizji poszczególnych czynności Banku.

4. BILETY PAŃSTWOWE.

Bilety państwowe (dawniejsza nazwa bilety zdawkowe) są prawnym środkiem płatniczym, mającym moc umarzania zobowiązań przez zapłatę do wysokości 1000 zł, przy uiszczaniu zaś wszelkich należności państwowych bez ograniczenia wysokości sumy.

Wyjątek stanowią wypadki, w których na mocy postanowień ustawowych lub umownych zapłata ma nastąpić w inny sposób. Bilety państwowe emitowe są wyłącznie na rachunek Skarbu Państwa.

Zasadniczo bilety państwowe emitowane są w zastępstwie bilonu w granicach łącznie z bilonem nie przekraczających 12 zł. na każdego mieszkańca; wynosiłoby to okrągłą kwotę 350 milionów złotych. Ponieważ w 1925 roku ogólny obieg bilonu i biletów zdawkowych osiągnął sumę 460 milionów i na tej wysokości mniej więcej utrzymywał się stale, przeto rozporządzenie Prezydenta z dnia 22. X. 1926 r. w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego utala, że maksymalna suma obiegu bilonu i biletów państwowych nie może przekroczyć powyższej sumy. Suma ta ma ulegać poczynając od dnia 1 lipca 1927 r. zmniejszeniu w drodze wycofywania z obiegu co pół roku biletów państwowych w kwocie conajmniej $5\frac{1}{2}$ milj. złotych. Obowiązek dalszego zmniejszania sumy obiegu bilonu i biletów państwowych ma ustać, gdy łączna kwota biletów państwowych i bilonu nie będzie przekraczała sumy 12 zł. na każdego mieszkańca. W ten sposób w okresie od 1 lipca 1927 do 1 lipca 1937 r. będą wycofane bilety państwowe w kwocie wynoszącej około 110 milionów złotych. Dokładnej cyfry nie można ustalić a to z uwagi na to, że suma normalnego obiegu bilonu i biletów państwowych uzależniona jest od ilości mieszkańców, która jest zmienna.

Bilety państwowe mogą być zabezpieczone:

1) wpływami w wysokości 12.600.000 złotych rocznie uży-

skanemi w czasie od 1 lipca 1927 r. do lipca 1947 r. z akcyzy cukrowej, pozostałymi po opłaceniu rat amortyzacyjnych i odsetek od obligacji 8% pożyczki amerykańskiej 1925 r., która w pierwszej linii ma zabezpieczenie we wpływach z akcyzy cukrowej,

2) zapasem gotowych monet nawet srebrnych i niklowych złożonych przez Skarb Państwa do depozytu Banku Polskiego.

Wyżej wymienione wpływy przeznaczone są na wykup wymienionych biletów państwowych w sumie około 110 milionów złotych oraz na zakup srebra. Ze srebra tego będą wybijane monety srebrne i wypuszczane do obiegu wzmian obiegających biletów państwowych. W ten sposób w obrocie do lipca 1947 r. obiegające bilety państwowe będą

Przeprowadzeniem emisji biletów państwowych zajmuje się Bank Polski.

Komisja Kontroli Długów Państwowych ma obowiązek czuwania nad prawidłowym wykonaniem tych przepisów.

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW PRZED- DZALNI BAWELNY, TKALNI I BIELARNI „ZAWIERCIE”

Spółka Akcyjna

Fabryki w Zawierciu (st. kol.) woj. Kieleckie

**Siedziba Zarządu w Warszawie, ul. Nowy
Świat № 7 — tel. 26-52. — Główny Skład
Sprzedaży w Łodzi, Zielona Nr. 8, tel. 78.**

Adres telegraficzny „AKTOZA”.

Emisja wszystkich znaków pieniężnych w tysiącach złotych.

Na dzień	Bilety Banku Pol- skiego	Bilon i bilety pań- stwowe	Bilety P.K.K.P.	Ogólna emisja	Stosunek procentowy emisji bilonu i biletów pań- stwowych do biletów Ban- ku Polskiego
27. IV. 1924	—	—	317.054	317.054	—
31. V. "	214.977	28.715	166.300	439.992	12
30. VI. "	334.406	76.436	78.810	489.652	23
31. VII. "	394.263	117.526	19.016	530.805	30
31. VIII. "	430.263	123.125	10.101	563.489	29
30. IX. "	460.384	124.714	6.002	591.100	27
31. X. "	503.702	152.546	3.214	659.462	30
30. XI. "	497.600	151.286	2.101	650.987	30
31. XII. "	550.874	150.650	1.814	703.338	27
31. I. 1925	553.175	167.002	1.748	721.925	30
28. II. "	549.637	213.194	1.726	762.831	39
30. III. "	563.172	218.076	1.710	782.958	39
30. IV. "	567.179	211.988	1.687	780.854	37
31. V. "	557.079	235.006	1.539	793.624	42
30. VI. "	503.195	268.827	—	772.022	53
31. VII. "	461.640	324.722	—	786.362	70
31. VIII. "	439.531	332.043	—	771.574	76
30. IX. "	396.529	396.434	—	792.963	98
31. X. "	382.434	410.079	—	792.513	107
30. XI. "	361.800	410.067	—	771.867	107
31. XII. "	381.425	440.073	—	821.498	115
31. I. 1926	361.953	420.095	—	782.048	116
28. II. "	376.893	420.222	—	797.115	112
31. III. "	389.414	444.285	—	833.699	114
30. IV. "	392.893	444.305	—	837.198	113
31. V. "	412.963	459.388	—	872.351	111
30. VI. "	448.013	460.411	—	908.424	103
31. VII. "	511.166	470.300	—	981.466	92
31. VIII. "	560.240	459.473	—	1.019.713	82
30. IX. "	581.447	455.479	—	1.036.926	78
31. X. "					

z dnia
ożnia
ożnia

Obieg i emisja państwowych znaków pieniężnych

w tysiącach złotych.

i Na dzień	O B I E G			Rachunki żyrowe w Banku Polskim i zapas B. P. własny	Emisje bi- lonu i bi- letów pań- stwowych
	Bilonu	Biletów państwo- wych	Razem bi- lonu i bi- letów państw.		
31. V 1924 r.	34	28.681	28.715	—	28.715
30. VI „	4.025	72.411	76.436	—	76.436
31. VII „	8.439	109.087	117.526	—	117.526
31. VIII „	13.633	109.492	123.125	—	123.125
30. IX „	17.435	107.282	124.717	—	124.717
31. X „	23.479	112.546	136.025	16.521	152.546
30. XI „	29.479	99.855	129.334	21.952	151.286
31. XII „	34.348	88.758	123.106	27.544	150.650
31. I 1925 r.	45.366	93.978	139.344	27.658	167.002
28. II „	66.717	118.995	185.712	27.482	213.194
31. III „	86.259	103.658	189.917	28.159	218.076
30. IV „	92.003	91.627	183.630	28.358	211.988
31. V „	109.961	97.609	207.570	27.436	235.006
30. VI „	136.062	107.893	243.955	24.872	268.827
31. VII „	150.080	134.549	284.629	40.093	324.722
31. VIII „	142.602	163.547	306.149	25.894	332.043
30. IX „	151.786	191.340	343.126	53.308	396.434
31. X „	152.473	226.604	379.077	31.002	410.079
30. XI „	148.250	234.960	383.210	26.857	410.067
31. XII „	151.711	281.840	433.552	6.521	440.073
31. I 1926 „	150.092	268.947	419.039	1.056	420.095
28. II „	143.531	271.284	414.815	5.407	420.222
31. III „	141.340	284.478	425.818	18.467	444.285
30. IV „	139.828	295.955	435.782	8.523	444.305
31. V „	138.188	304.052	442.240	17.148	459.388
30. VI „	141.023	318.745	459.768	643	460.411
31. VII „	148.230	321.365	469.595	705	470.300
31. VIII „	140.058	306.998	447.056	12.417	459.473
30. IX „	137.652	289.069	426.721	28.758	455.479
31. X „					

UWAGA. Do czasu wydania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 października 1926 r. w sprawie uregulowania obrotu pieniężnego roz-
dzielano dwa pojęcia: obiegu i emisji; obecnie w rozumieniu dawnem nie istnieje
pojęcie obiegu.

Stan pokrycia emisji biletów Banku Polskiego w tysiącach złotych.

Na dzień	Suma emisji	Pokrycie kruszcowe				Pokry- cie ban- kowe
		Złotem	Waluta- mi	Razem	o/o	
10. IV. 1924	111.117	70.374	179.541	249.915	225	118.219
31. V. "	244.977	71.685	186.615	258.300	105	126.557
30 VI. "	334.406	83.393	197.098	280.491	84	155.647
31. VII. "	394.263	93.683	217.892	311.575	79	192.083
31. VIII. "	430.263	98.288	200.765	299.053	70	251.515
30. IX. "	460.384	99.900	214.764	314.664	68	273.079
31. X. "	503.702	100.687	227.466	328.153	65	292.879
30. XI. "	497.600	102.809	229.448	332.257	67	303.770
31. XII. "	550.874	103.363	254.082	357.445	65	305.305
31. I. 1925	553.175	104.249	229.491	333.740	60	316.553
28. II. "	549.637	107.033	197.746	304.779	55	332.631
31. III. "	563.172	116.620	249.790	366.410	65	335.241
30. IV. "	567.179	117.429	204.736	322.165	57	359.337
31. V. "	557.079	118.657	166.515	285.172	51	374.130
30. VI. "	503.195	120.173	148.119	268.292	47	374.216
31. VII. "	461.640	121.653	72.523	194.176	42	370.269
31. VIII. "	439.531	131.852	40.277	172.129	41	335.564
30. IX. "	396.529	132.007	37.380	169.387	46	353.277
31. X. "	382.434	132.340	8.437	140.777	41	346.530
30. XI. "	361.800	132.695	16.905	115.790	36	347.359
31. XII. "	381.425	133.641	2.823	130.818	38	339.433
31. I. 1926	361.953	133.809	2.768	131.041	39	336.018
28. II. "	376.893	133.949	3.691	130.258	37	344.885
31. III. "	389.414	134.092	12.353	121.739	33	352.233
30. IV. "	392.893	134.247	10.141	124.106	33	354.558
31. V. "	412.963	134.369	7.788	126.581	32	354.170
30. VI. "	448.013	134.696	9.582	144.278	34	353.340
31. VII. "	511.166	135.199	44.036	179.235	36	356.625
31. VIII. "	560.240	135.400	85.160	220.560	40	382.481
30. IX. "	581.447	135.377	88.042	223.419	41	446.986
31. X. "	585.179	135.474	90.366	225.840	40	437.005

Obieg bilonu w sztukach
w tysiącach

Na dzień	2 zł.	1 zł.	50 gr.	20 gr.	10 gr.	5 gr.	2 gr.	1 gr.	Razem złotych
31. V. 1924	—	—	45	51	—	23	—	—	34
30. VI. "	—	—	4.714	6.900	—	5.751	—	—	4.025
30. IX. "	—	—	17.832	29.431	13.226	22.331	1.035	17.370	17.435
31. XII. "	1.409	—	32.978	49.184	32.251	29.476	15.497	19.576	34.348
31. III. 1925	10.005	9.947	69.287	69.038	51.259	37.534	29.690	25.478	86.259
30. VI. "	23.629	36.175	67.164	55.911	47.409	40.882	35.743	36.546	136.062
30. IX. "	24.780	39.403	80.180	69.008	56.047	42.780	40.132	38.371	151.786
31. XII. "	25.354	39.248	79.777	64.881	53.660	43.917	45.283	42.248	151.711
31. III. 1926	24.857	38.276	67.405	54.813	49.921	44.880	48.430	48.080	141.340
30. VI. "	24.559	38.511	68.234	51.815	49.976	46.392	53.353	53.050	141.023
30. IX. "	24.913	38.284	60.444	49.519	51.831	50.073	56.793	59.337	137.652

Obieg biletów Banku Polskiego w sztukach
w tysiącach.

Na dzień	500 zł.	100 zł.	50 zł.	20 zł.	10 zł.	5 zł.	Razem złotych
30. V. 1924	33	584	967	2.871	2.083	8.738	244.977
30. VI.	32	747	1.615	3.603	2.119	13.998	334.406
30. IX "	55	1.225	2.795	3.614	2.078	15.508	460.384
31. XII "	79	1.734	2.872	4.677	1.681	16.785	550.874
31. III. 1925	87	1.939	2.718	5.879	3.458	7.551	563.172
30. VI. "	79	1.819	2.208	5.448	4.906	2.702	503.195
30. IX. "	65	1.493	1.798	4.101	4.010	568	346.529
31. XII. "	82	1.529	1.788	3.594	2.579	124	381.425
31. III. 1926	83	1.612	1.854	3.485	2.399	82	389.414
30. VI. "	108	1.973	2.003	3.446	2.792	—	448.013
30. IX. "	132	2.826	2.276	3.941	4.001	—	581.447

Obieg biletów państwowych w sztukach
w tysiącach

Na dzień	5 zł.	2 zł.	1 zł.	50 gr.	20 gr.	10 gr.	5 gr.	1 gr.	Razem złotych
30. V 1924 r.	—	8.106	9.931	2.673	2.658	3.932	3.878	8.266	28 681
30. VI „	—	17.350	31.858	5.869	5.836	11.319	7.984	21.899	72.411
30. IX „	—	17.064	65.648	6.629	7.328	18.343	9.693	40.641	107.282
31. XII „	—	16.454	53.132	1.701	2.585	7.852	4.845	32.257	88.758
31. III 1925 r.	—	17.162	69.335	—	—	—	—	—	103.658
30. VI „	—	21.513	64.866	—	—	—	—	—	107.893
30. IX „	20.689	33.834	20.226	—	—	—	—	—	191.340
31. XII „	41.898	34.351	3.648	—	—	—	—	—	281.840
31. III 1926 r.	45.203	28.411	1.641	—	—	—	—	—	284.478
30. VI „	51.767	29.178	1.553	—	—	—	—	—	318.745
30. IX „	48.517	22.478	1.525	—	—	—	—	—	289 069

TOWARZYSTWO SOSNOWIECKICH FABRYK RUR I ŻELAZA, SP. AKC.

W SOSNOWCU

Zarząd Główny i biuro sprzedaży:
Warszawa, Mazowiecka 7. Tel. 51-61

Zakłady w Sosnowcu i Zawierciu wytwarzają:

RURY	bez szwu i spawane do gazu i wody czarne i ocynkowane, łączniki do nich, rury do kotłów różnych systemów, cienkościenne do wyrobu mebli, ROWERÓW, AEROPLANÓW, różnych aparatów, do kanalizacji wzamianlanych, parowozowe i inne. Wężownice z rur bez szwu wszelkich kształtów i wymiarów.
SŁUPY	rurowe do lamp łukowych, tramwajów, telefonów i telegrafu.
BLACHY	żelazne i stakowe.
BECZKI	stalowe do płynów pomalowane i ocynkowane.
KŁOCY	(bloki) stalowe i żelazne z pieców „Siemens-Martin“.
ŻELAZO	handlowe wszelkich fasonów i stal.
ŻELAZO	do wyrobu podków.
ŻELACZA	i podkładki do szyn normalnych i lekkich.
SZYNY	lekkih typów.
WAŁY	stalowe.
WALCÓWKI	do wyrobu gwoździ i drutu.
ŻELAZO	do wyrobu podkowiaków (hufnall).
ŻELAZO	na nity i śruby.
ŻERDZIE	wiertnicze i druty pompowe.
LEMIESZE	i odkładnie do pługów.

DŁUGI PAŃSTWOWE POLSKI.

Ogólna suma długów państwowych Polski podług stanu na dzień 1 lipca 1926 r. wynosi zł. 3.517.113.567, w przeliczeniu na dolary stanowi to 388.290.464.

W odniesieniu do zaludnienia i majątku narodowego zadłużenie Polski jest nieznaczne. Poniższa tabela porównawcza zadłużenia poszczególnych państw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w dolarach ilustruje wysokość obciążenia Polski.

Polska	13	Norwegja	158
Finlandja	16	Holandja	191
Czechosłowacja	63	Belgja	273
Szwecja	74	Francja	535
Włochy	136	W. Bryt.	775

Z ogólnej sumy zadłużenia na długi zagraniczne przypada dol. 350.791.486, na długi wewnętrzne zł. 359.990.193 czyli dolarów 37.498.978.

Długi zagraniczne składają się z następujących kategorii:

- 1) Pożyczki emisyjne dol. 67.576.858
- 2) Długi skonsolidowane i inne wobec rządów państw zagranicz. „ 242.443.522
- 3) Długi wobec instytucyj prywatnych „ 4.115.381
- 4) Długi polikwidacyjne. „ 36.655.725

Długi zagraniczne Polski wyrażone są w dziesięciu walutach zagranicznych, przeważna część tych długów zaciągnięta została na rynku amerykańskim.

Z długów wewnętrznych na pożyczki obligacyjne 10% pożyczkę kolejową, 5% pożyczkę premjową oraz 5% pożyczkę konwersyjną i 8% pożyczkę złotą wypada zł. 198.477.000, na długi podlegające konwersji a nie skonwertowane jeszcze w dniu 1 lipca zł. 7.166.758. Dług płynny Polski stanowi sumę zł. 153.851.950, sumą tą objęte jest dwanaście serji biletów skarbowych na zł. 103.851.950; dług bezprocentowy zaciągnięty w Banku Polskim stanowi sumę zł. 50.000.000.

Długi
podług stanu

Tytuł pożyczki	Data emisji	Oprocentowanie	Kwota emisji	Okres umorzenia	Termin płatności rat amortyzacyjnych względnie spłaty pożyczki
6% pożyczka konwersyjna	17 marca 1924	5	150.000.000	20-to letni	1.VII -- 2.I
8% pożyczka złota z r. 1922	1.X.1922	8	15.000.000.000 marek polskich 15.000.000 złotych	5-cio letni	1.X.1927
8% pożyczka konwersyjna 1924	18 marca 1925	8	11.667.330.000 marek polskich 11.667 330 złotych	2-u letni	1.X.1927
10% pożyczka kolejowa	1.II.1924	10	50.000.000	5-cio letni	1.VIII.—1.II
I serja 5% premjowej pożyczki dolarowej	1.III.1924	5	dol. 5.000.000	2-u letni	1.III.1926
II serja 5% premjowej pożyczki dolarowej	1.II.1926	5	dol. 5.000.000	5-cio letni	1.II.1931

wewnętrzne.

na 1 lipca 1926 r.

Suma pożyczki nieumorzonej	Odsetki obligacji	Termin płatności kuponów	Wykaz instytucji opłacających	U W A G I
—	10, 50, 100, 500, 1000, 2000 oraz św. wł. 1. 3, 5 zł.	1.VII.—2.I.	Centralna Kasa Państwowa, Kasy Skarbowe, Bank Polski, Bank Gospod. Kraj.	
—	10 zł. + 10.000 mk. 50 zł. + 50.000 mk.	1.X.—1.IV.	Centralna Kasa Państwowa, Kasy Skarbowe, Bank Polski, Bank Gospod. Krajow. i P. K. O.	
9.479.330 złotych	10 zł. 50 zł	1.X.—1.IV	„	Opłatę części markowej uskutecznilano do dnia 31 grudnia 1925
44.070.315	r. 25 fr. 50 fr. 100 fr.	1.II.—1.VIII.	„	
d. 46.955 zł. 243.508,63	dol. 5	1.III.—1.IX	w Banku Polskim i jego oddziałach	Corocznie losowano 194 premji na ogólną sumę d. 200.000
3.348.895 dolarów 17.388.095,57 złotych	dol. 5	1.II.—1.VIII.		Corocznie losowano 428 premji na ogólną kwotę d. 250.000

Długi zagraniczne według stanu na 1 lipca 1926 roku.

A. Pożyczki emisyjne.

Pożyczka	Data emisji	Kurs emisji	Oprow.	Suma emisji	Okres umorzenia	Skup przedt. minowy	Termin płatności kuponów	Suma pożyczki nieumorzona 1 lipca 1926	U W A G I
6 ⁰ / ₀ złota pożyczka dolarowa 1920	1.IV.1920	al pari	6%	dol. 19.574.500	Podlega jednorazowemu wykupowi 1 kwietnia 1940 roku	1.IV.1930	1.IV i I X	dol. 19.574.500	Gestję pożyczki prowadzi The National City Bank of New York Kupony opłaca również Bank Polski i jego oddziały. Bez stopniowej amortyzacji. Suma kuponu dol. 587.235. Akty prawne: ustawa z 28 III. 1919 (Dz. Pr. 29 poz. 232) i umowa z 3 III. 1920
8 ⁰ / ₀ amoryzowana złota pożyczka dolarowa 1925	1.I.1925	95	8%	dol. 35.000.000	1.VII.1925—1.I.1950 umorzenie w drodze losowania w równych ratach półrocznych	1.VII.1936	1.I.11.VIII	dol. 32.900.000	Gestję prowadzi Dillon, Read and Co. N. Y. Zabezpieczenie: dochody brutto z kolei państw. z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla 100 ⁰ / ₀ pożyczki Kolejowej 1924; dochody z akcyzy od cukru. Akty prawne: ustawa z 3.III. 1925 (Dz. U. 22 poz. 154), ustawa z 8.IV.1925 (Dz. U. 42 poz. 292) i umowa z 14. II. 1925
7 ⁰ / ₀ pożyczka zagraniczna w złotych 1924	1.V.1924	92	7%	lir. 400.000.000	1.XI.1925—1.XI.1945 umorzenie w drodze losowania albo skupu i listopada każdego roku	po 5 lat po 110. po 10 lat po 105 po 15 lat po 100	1.V.11.XI	lir. 390.250.000	Gestję prowadzi Banca Commerciale Italiana w Mediolanie. Zabezpieczenie: Majątek i dochody brutto Monopoli Tytoniowego, gwarancja Państwa Włoskiego zabezpieczona funduszem re-

B. Długi skonsolidowane.

Wierzyciel	Data ukła- du o kon- solidacji	Opro- cento- wanie	Suma długu skonsolido- wanego	Okres umorzenia	Termin pla- tności rat i odsetek	Suma długu nieumorzone- go 1.VII.1926	U W A G I
Stany Zje- dnoczone Ameryki	14.XI 1924	3% do 1932 3,50% od 1932	dol. 178.560 000	15 XII.1922—15.XII.1984	15.VI i 15.XII	dol. 176.810. 00	zerwowym tworzo- nym w ciągu 10 lat Ustawy z 13. III 1924 (25/257) z 12.IV 1924 (33/338), i umowyz 1 i 9 III 1924 r. Od 1922 do 1932 r. podlegają płace- niu raty zmniej- szone na poczet spłaty kapitału odsetek. Układ ra- tyfikowany ustawą z 4 II. 1925 (Dz. U. 19 poz. 138).
Wielka Brytania	10.XII.1924	5	£. 4.770.000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII	£. 4.734 225	Długi relifowe zo- stały skonsolidow. na podst umowy londyńskiej z 1924
dług relie- fowy	10.XII.1924	5	£. 174.413.225	1.I.1925 — 1 I 1934	1.I. i 1.VII	£. 146 060,13,9	ratyfikowanej u- stawą z 18 II. 1925 (Dz. U. 25 poz. 145).
dług poza- relifowy	10.XII.1924	5	£. 174.413.225	1.I.1925 — 1 I 1934	1.I. i 1.VII	£. 146 060,13,9	
Norwegia: dług koro- nowy	10.XII.1924	5	kor. 20.320.000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII	kor. 20.167.600	
dług fun- duszy	10.XII.1924	5	£. 1.500	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII	£. 1.488,15,0	
Szwecja .	10.XII.1924	5	kor. 480 000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. 1.VII	kor. 476 400	
Dania .	10.XII.1924	5	£. 430 000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII	£. 426 775	
Holandja	10.XII.1924	5	£. 50 000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.V.I	£. 516 100.	
14. II. 1922	10.XII.1924	5	£. 17.800 000	1922 — 1932	1.V	£. 8.097 508,35	
Szwajcaria	10.XII.1924	5	Fr. 90.000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII	Fr. 89 325	
Francja	10.XII.1924	5	280.000	1.VII.1926 — 1.I.1940	1.I. i 1.VII.	£. 277 900	

C. Długi nieskonsolidowane.

Wierzyciel	Opro- cento- wanie	Kapitał długu	U W A G I
Francja	5	Fr. 857.250-712,48	Sumą tą są obciążone długie z tytułu organizacji i utrzymania armii Gen. Hallera, kredy- tów stokowych, zaliczek na przewóz materiałów ze stoków powołanych oraz zaliczek na Komitet Narodowy w Paryżu. Spłata tych długów, nie została jeszcze uregulowana.
Włochy	6	Lir. 75 000 000	Dług zaciągnięty na sfinansowanie dostaw materiałów wojsk. Sprawa konsolidacji w toku

D. Długi różne.

Wierzyciel	Data zaciągnięcia długu	Oprocentowanie	Suma długu zaciągniętego	Termin spłaty	Termin płatności rat i odsetek	Suma długu nieumorzonoego na 1.VII 1926	U W A G I
Francja	1924	5	Fr. 300 000,000	1940	31.III i 30.VI 30.IX i 31.XII	—	Pożyczka zaciągnięta u Rządu Francuskiego na cele inwestycyjne, zgodnie z ustawą z dn. 11 kwietnia 1924 r. (Dz. U. 40 poz. 425). Realizacja pożyczki w toku.
Szwecja	1922—1925	6	Kor. 5.783.500	1929	1 I. i 1 VII	Kor. 5.783.500	
The Baldwin Locomotive Works	1920	5	dol. 6.965 000	1923—1929	Raty miesięczne	dol. 3.980.000	
Radio Corporation of America	1921	6	dol. 481.000	1926—1931	I.II 1.VII, 1.VIII	dol. 401.000	
Service Motor Truck Co	192	8	dol. 337 900	1.XII.1927	1.VI. i 1.XII	dol. 337.9000	
Amerykański Czerwony Krzyż	1920	—	dol. 275 232	1922—1927	Raty miesięczne	dol. 75.060	
Długi likwidacyjne	—	—	Kor. zł. 180.810 802	—	1.1,1 IV,1 VII,1 X	Kor. zł. 180.810.802	Przejęcie długu państw. po b. monarchii Austro-Węgierskiej zostało u normowane protokołem insbruckim z dnia 29.VI 1923 i uкладem praskim z dnia 14.XI. 1925. Ustawa z dnia 18 II. 1926 (Dz. U. 25 poz. 144).

OBRÓT DEWIZAMI I WALUTAMI ZAGRANICZNYMI.

Obrót walutami zagranicznymi wewnątrz kraju. Obrót efektywnymi walutami (ale nie dewizami) wewnątrz kraju jest dozwolony, a więc wolno jest kupować i sprzedawać waluty, przyjmować wkłady w walutach obcych; wypłacać od nich procenty w efektywnych walutach. Również dozwolone jest wypłacanie wystawionych z zagranicy przekazów w efektywnych walutach obcych za wyjątkiem przekazów powstałych z eksportu, o czym poniżej.

Obrót dewizami (czeki, przekazy, akredytywy i weksle zagraniczne i wszelkiego rodzaju wypłaty zagranicę w walutach obcych). Dewizy mogą być ustępowane wyłącznie bankom dewizowym bądź też Bankowi Polskiemu, które nie mają prawa wydawać sprzedawanych przez siebie dewiz do rąk nabywców, o ile ci nie posiadają uprawnień banków dewizowych.

Przekazywanie walut zagranicę. Przekazywanie walut zagranicę dozwolone jest tylko za pośrednictwem Banku Polskiego lub też banków dewizowych i tylko w następujących wypadkach:

a) dla zapłaty należności powstałych wskutek obrotu towarowego z zagranicą,

b) dla spłaty długów zagranicznych powstałych z przyczyn gospodarczo uzasadnionych oraz odsetek od nich,

c) dla wypłaty osobom zamieszkałym zagranicą dywidend i tantiem oraz premij asekuracyjnych i reasekuracyjnych,

d) dla pokrycia kosztów utrzymania osób przebywających zagranicą do wysokości 1.000 zł. parytetowych (około dol. 200) na rodzinę miesięcznie,

e) na pokrycie wszelkich innych gospodarczo uzasadnionych płatności, o ile nie przewyższają 1.000 zł. parytetowych.

Banki mają prawo tylko w tym wypadku dokonać przekazu zagranicę, o ile konieczność wypłaty zostanie

stwierdzona dokumentami jako to: rachunki ekspedytorów, wyroki sądowe, polisy asekuracyjne, zaświadczenia konsulatów polskich stwierdzające fakt pobytu zagranicą i t. d.

W szczególności dla przekazu zagranicę walut zagranicznych z tytułu zapłaty zobowiązań powstałych z przywozu towarów, zleceniodawca obowiązany jest złożyć w banku dewizowym fakturę wystawioną przez zagranicznego sprzedawcę towaru oraz kwit urzędu celnego, stwierdzający dokonanie odprawy celnej. W razie niemożności przedstawienia w danej chwili wymienionych dokumentów bank winien zażądać piśmiennego zobowiązania do złożenia ich w ciągu 6 tygodni.

Sprzedaż jakoteż zastaw papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od nich osobom mającym siedzibę zagranicą wymaga zezwolenia odpowiedniej władzy skarbowej, chociażby walory te pozostawały w kraju do dyspozycji wymienionych osób.

Przekazywanie i wysyłka zagranicę pieniędzy oraz walerów za pośrednictwem poczty. Pieniądze we wszelkiej walucie zarówno jak i papiery procentowe i dywidendowe, czek, przekazy, akredytywy, weksle i wszelkie zobowiązania pieniężne mogą być wysyłane zagranicę za pośrednictwem poczty tylko za pozwoleniem odpowiedniej władzy skarbowej. *Weksle* wysyłane z pozwolenia władzy skarbowej lub za pośrednictwem banku dewizowego zagranicę winny nosić odpowiednią adnotację na blankiecie wekslu.

Wywóz pieniędzy i walerów zagranicę. Osoby wyjeżdżające zagranicę mogą wywieźć z kraju bez specjalnego pozwolenia równowartość 1000 zł. parytetowych na każdą osobę legitymującą się osobnym paszportem. Przy wizach wielokrotnych można wywieźć 1000 zł. parytetowych w ciągu jednego miesiąca. Przy wyjeździe do W. m. Gdańska analogiczna norma wynosi 250 zł. parytetowych. Przy wyjeździe zagranicę na podstawie przepustki można wywieźć jednorazowo 100 zł. parytet. względnie 500 zł. parytet. miesięcznie. Do wywozu sum wyższych od wyżej wymienionych jak również weksli i papierów dywidendowych

i procentowych oraz kuponów od tychże wymagane jest ze zwolenie właściwej władzy skarbowej. Powrotny wywóz walut i wszelkich walorów zagranicę jest dozwolony na podstawie imiennego zaświadczenia kolejowego urzędu celnego, stwierdzającego wwóz tych wartości do kraju. Uprawnienie to przysługuje tylko w ciągu 2 miesięcy od daty wwozu.

Inkasowanie należności zagranicznych za wywożone towary. Inkasowanie to jest dozwolone za pośrednictwem Banku Polskiego i banków dewizowych, zaś w stosunku do szeregu artykułów, należność za które w walutach obcych podlega całkowitej lub częściowej odprzedaży Bankowi Polskiemu, tylko za pośrednictwem tego ostatniego. Dyspozycje uzyskanemi w walutach obcych sumami z eksportu nie podlegającemi odprzedaży Bankowi Polskiemu są wykonywane na rzecz osób zamieszkujących w kraju wyłącznie w złotych według kursu w dniu wykonania przez banki poszczegółnej dyspozycji. Dla każdego artykułu wywożonego Bank Polski wydaje zaświadczenia walutowe, które winny być przy przejściu towaru przez granicę przedstawione urzędowi celnemu. Waluta z eksportu winna wpływać w terminie trzymiesięcznym od daty wystawienia zaświadczenia walutowego.

Obrót walutą polską z zagranicą. Udzielanie kredytów w walucie polskiej we wszelkich formach osobom fizycznym i prawnym, mającym siedzibę zagranicą wymaga zezwolenia właściwej władzy skarbowej. Rachunki w walucie polskiej posiadane przez te osoby noszą nazwę rachunków zagranicznych. Bez ograniczeń dozwolone jest przyjmowanie wkładów na rachunki zagraniczne z zagranicy i wypłaty z tych rachunków do wysokości pokrycia znajdującego się na rachunku. Wpłaty na te rachunki osób fizycznych i prawnych, zamieszkających w kraju zezwolone są na tych samych zasadach co i przekazywanie walut zagranicę. Wyjątek stanowi P. K. O., która może przyjmować takie wkładki, z tem jednak, że ogólna suma wszystkich dokonanych wpłat nie może przekraczać 100 zł. Sprzedaż

waluty polskiej zagranicę wzamian za obce waluty jest zabroniona.

Właściwe Izby Skarbowe. Kontrola nad wykonaniem rozporządzeń w dziedzinie obrotu walutami i dewizami jak również udzielanie pozwoleń przewidzianych w rozporządzeniach należy do następujących Izb Skarbowych: w Warszawie — dla woj. Warszawskiego, Lubelskiego i Białostockiego, w Łucku — dla woj. Wołyńskiego i Poleskiego, w Wilnie — dla woj. Wileńskiego i Nowogródzkiego, w Łodzi — dla woj. Łódzkiego, w Poznaniu — dla woj. Poznańskiego, w Grudziądzu — dla woj. Pomorskiego, we Lwowie — dla woj. Lwowskiego, Tarnopolskiego i Stanisławowskiego, w Krakowie — dla woj. Krakowskiego, w Katowicach (Wydział Skarbowy Urzędu Wojewódzkiego) — dla woj. Śląskiego i Kieleckiego.

CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH
„STRADOM”

Warszawa, ul. Moniuszki 2, tel. 204-91 i 19-35

Wyroby lniane:

Przędza, dratwa, nici, tkaniny surowe, płótna filtracyjne i t. p.

Wyroby konopne:

Przędza, przędza na sieci, szpagat zwykły i z konopi włoskich wszelkich grubości, tkaniny, płótna filtracyjne, brezentowe i t. p.

BANK POLSKI.

Bank Polski rozpoczął swe czynności dnia 28 kwietnia 1924 r. na podstawie statutu, którego jednolity tekst ogłoszono w obwieszczeniu Ministra Skarbu z 18 października 1926 (Dz. U. R. P. 109 poz. 639). Bank otrzymał formę spółki akcyjnej, mającej jako cel „regulowanie obiegu pieniężnego i ułatwianie kredytu” oraz wyposażonej w wyłączny przywilej emisji biletów bankowych, będących prawnym środkiem płatniczym i posiadających nieograniczoną moc umarzania zobowiązań. Emitowane przez Skarb Państwa bilon i bilety skarbowe posiadają ograniczoną zdolność umarzania zobowiązań.

Naczelnem zadaniem Banku Polskiego jest emisja środków płatniczych oraz regulowanie wysokości tej emisji. Znajdujące się w obiegu bilety Banku Polskiego winny być pokryte z reguły najmniej w 30% wartościami złotymi (złoto, pieniądze, чеки i weksle zagraniczne lub płatne zagranicą, wierzytelności w bankach zagranicznych, srebro według wartości w złocie). Resztę pokrycia winny stanowić: 1) weksle krótkoterminowe, 2) pożyczki, trzymiesięczne na zastaw złota, srebra, papierów procentowych, weksli, walut i dewiz, 3) w ograniczonej wysokości bilon, papiery procentowe własne i dług Skarbu Państwa.

W związku z tem pozostaje działalność kredytowa Banku polegająca na dyskoncie weksli, warrantów, papierów wylosowanych i kuponów oraz udzielaniu zastawowych pożyczek terminowych.

Bank Polski dyskontuje weksle, pozostałe z obrotów gospodarczych. W związku z tem portfel Banku (jak wszelkich zresztą instytucyj emisyjnych) zawiera przede wszystkim t. zw. weksle kupieckie, płatne najdalej w ciągu trzech miesięcy a zaopatrzone solidnemi podpisami wytwórcy i nabywcy, kupca lub producenta, przetwarzającego dany towar w swem przedsiębiorstwie. Weksel taki świadczy o dokonanym obrocie towarem wyprodukowanym, który po upływie pewnego czasu z rąk na-

bywcy (wystawcy weksla) dostanie się do rąk ostatecznego konsumenta, płacącego zazwyczaj gotówką. Weksel więc tego typu (a zatem i pieniądz na zdyskontowanie tego weksla emitowany) ma pokrycie w towarze, a nadto można liczyć z dużem prawdopodobieństwem na to, że towar zostanie spieniężony przed upływem terminu płatności weksla; tylko takie weksle całkowicie nadają się do portfeli instytucji emisyjnej, gdyż zabezpieczają one należycie emisję pieniądza, a jednocześnie nosząc charakter płynnych wierzytelności pozwalają bankowi emisyjnemu w razie potrzeby zmniejszać obieg pieniężny przez zmniejszanie portfeli wekslowego banku.

W zasadzie weksle, dyskontowane przez Bank Polski, winny mieć trzy podpisy, a więc winny być podawane do dyskonta przez instytucję kredytową, umieszczającą swój podpis obok podpisów wytwórcy towaru i nabywcy. Instytucja kredytowa obejmuje w ten sposób gwarancję za terminowe wykupienie weksla. W naszych jednak warunkach obecnych tego rodzaju pośrednictwo podraża poważnie kredyt, to też Bank Polski dąży do bezpośredniego kredytowania większych solidnych firm, przyjmując w związku z tem nawet weksle zaopatrzone w dwa podpisy.

Dyskonto wymienionych krótkoterminowych weksli zajmuje pierwsze miejsce w działalności kredytowej Banku Polskiego. Poza tem Bank uzyskał w 1926 r. prawa przyjmowania do dyskonta weksli rolników wystawionych za nabyte nasiona, nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze i inwentarz, z terminem 6-miesięcznym, z tem jednak zastrzeżeniem, że suma tych weksli (oraz sześciomiesięcznych warrantów) nie może przekraczać 20% sumy portfeli wekslowego Banku.

Postanowienia o dyskoncie warrantów nie mają dotychczas praktycznego znaczenia.

Prócz kredytu dyskontowego Bank udziela pożyczek zastawowych, na termin do 3 miesięcy z prawem jednorazowej prolongaty pożyczki. Pożyczki udzielane są na zastaw: a) złota i srebra, b) notowanych na giełdach papie-

rów procentowych (tylko do wysokości 20% portfelu wekslowego Banku), c) dobrych weksli w walucie obcej, płatnych w terminie do 6 miesięcy, d) walut i dewiz. Kredyt pod zastaw przedmiotów, wymienionych pod lit. a, c, d, nie jest ograniczony co do wysokości, gdyż zabezpieczony jest t. zw. wartościami złotymi.

Bank Polski ogłasza co pewien czas, jakie papiery procentowe przyjmowane są do lombardu. Obecnie Bank udziela pożyczek pod zastaw papierów państwowych, niektórych notowanych na giełdzie obligacyj komunalnych oraz listów zastawnych.

Wreszcie Bank Polski może w pewnych granicach dyskontować papiery procentowe państwowe, komunalne lub hipoteczne (a więc te same pod zastaw których udziela pożyczek), jeżeli są płatne najdalej w 3 miesiące po zdyskontowaniu. Praktycznie ma to zastosowanie do wylosowanych papierów procentowych, które płatne są w pewnym terminie po wylosowaniu, oraz do biletów skarbowych.

Stopę procentową od pożyczek ustala Rada Banku Polskiego w zależności od stanu rynku pieniężnego. Ostatnio ustalona stopa wynosi 10% przy dyskoncie weksli i 12% przy pożyczkach zastawowych. Stopa dyskontowa instytucji emisyjnej ma zasadnicze znaczenie, gdyż w normalnych warunkach przy jej pomocy reguluje się dopływ i odpływ kapitałów z kraju. W obecnych warunkach podwyższenie lub obniżenie stopy dyskontowej Banku Polskiego ma jednak raczej manifestacyjny charakter, gdyż do niedawna stopa procentowa na prywatnym rynku pieniężnym nie pozostawała w żadnym stosunku do stopy oficjalnej. W ostatnich czasach podejmowane są z jednej strony starania o bliższe związanie stopy procentowej banków państwowych i prywatnych ze stopą dyskontową Banku Polskiego, a z drugiej strony koszt kapitału na rynku prywatnym znacznie się obniżył.

Ilustrację poszczególnych operacji Banku Polskiego oraz rozwoju tej instytucji znajdujemy w poniższem ze-

stawieniu najważniejszych pozycji aktywów i pasywów Banku (w milionach zł.)

Stan czynny:

	31 V.1924 r.	31.XII.1924 r.	31.XII.1925 r.	30.IX.1926 r.
1. Złoto	71.7	103.4	133.6	135.6
2. Waluty, dewizy etc.	214.2	269.0	69.7	109.1
3. Portfel we- kslowy	126.5	256.9	289.4	315.7
4. Pożyczki za- bezp. papier.	—	21.7	36.0	27.9

Stan bierny:

1. Kapitał zakła- dowy	100.0	100.0	100.0	100.0
2. Fundusz zap.	—	1.2	2.9	2.9
3. Obieg bilet.	245.0	550.9	381.4	561.4
4. Zobowiązania w walucie za- granicznej	27.6	15.0	72.5	21.3

Bank Przemysłowców Polskich

SPÓŁKA AKCYJNA

(dawniej Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Warszawskich, zało-
żona w r. 1870)

w Warszawie przy zbiegu ul. Złotej i Zgoda (gmach własny)

Kapitał zakładowy: Zł. 1.000.000 (powiększa się do
Zł. 2.500.000) Kapitał rezerwowy Zł. 135.000.

Załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości wchodzące.

Bank Towarowy S. A. w Warszawie

ul. Moniuszki Nr. 2-a.

TELEFONY: 284-51, 34-68, 35-16, 161-77.

Załatwia wszelkie czynności w zakres bankowości
wchodzące.

Fabryka istnieje od roku 1829.

T O W. A K C.

Fabryki obić papierowych i papierów kolorowych

„J. FRANASZEK, WARSZAWA“

Wolska 41, Tel. 1-71, 1-73, 203-27.

Adres telegraf.: „Frasaszek Warszawa“

dostarcza na zamówienie i ze składu:

DZIAŁ OBIĆ PAPIEROWYCH (TAPET)

Obicia szerokości 50 cm.

Obicia szerokości 75 cm.

Imitacja wełny (Velours)

Imitacja „Lincrusta“

Imitacja jedwabiu.

Na żądanie wszystkie gatunki obić fabryka wykonywa w kolorach podług materji, obić meblowych, dywanów i portjer.

DZIAŁ PAPIERÓW KOLOROWYCH

Papier artystyczno drukarski dwustronny.

Papier chromowy do druku i litografji.

Satyny białe i kolorowe do oklejania pudełek.

Glanse kolorowe w małym formacie 35 × 42 cm.

Glanse kol. w form. 50 × 70 cm.

Papiery do opakowania cykorji, czekolady, cukierków, perfumerji, mydeł i t. p.

Karton farbowany na opakowanie papierosów.

Papiery marmurkowe dla introligatorni.

Papiery imitujące skórę dla introligatorni.

Papiery forzacowe dla introligatorni.

DZIAŁ BIBUŁEK KOLOROWYCH

Bibułka kolorowa gładka do wyrobu kwiatów, Bibułka

krepowana „The Phenomon“, „The Florist“ i „Riviera“

Bibułka doniczkowa „Iris“, Bibułka fantaz. „Eden“ Laufry

bibułkowe. Serwety białe ząbkowane w form. 18 × 18 cm.,

23 × 23 cm. i 36 × 36 cm., Serwety deseniowe z ząbkami

lub bez, form. cm. 36 × 36 cm. wzgl. 38 × 38 cm. i 25 × 23 cm

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Bank Gospodarstwa Krajowego powołany został do życia rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. (Dz.U. R. P. Nr. 46. poz. 477). Bank ten powstał z fuzji Polskiego Banku Krajowego, z Państwowego Banku Odbudowy oraz Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich. Statut Banku wydaje Minister Skarbu na zasadach ustalonych w wymienionem rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej. Statut ogłoszony został jako załącznik do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 maja 1924 roku. (Dz. U. R. P. Nr. 46. poz. 478).

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową wyposażoną w osobowość prawną. W kapitale zakładowym Banku mogą uczestniczyć samorzady do wysokości 40% kapitału, najmniej 60 proc. kapitału zakładowego musi stanowić udział państwa i przedsiębiorstw państwowych. Dotychczas postanowienia te nie mają praktycznego znaczenia, gdyż ani samorzady, ani przedsiębiorstwa państwowe faktycznie w kapitale zakładowym Banku udziału nie posiadają.

Statutowem zadaniem Banku jest przede wszystkim udzielanie kredytu długoterminowego, prowadzenie akcji kredytowych specjalnych (np. akcji kredytów budowlanych) wreszcie wykonywanie wszelkich czynności bankowych. Przy tych ostatnich jednak czynnościach statut zastrzega uwzględnianie na pierwszym planie potrzeb państwa, przedsiębiorstw państwowych, samorządów i ich przedsiębiorstw. Obsługa kredytowa osób i firm prywatnych jest więc statutowo postawiona na ostatnim planie, zasadniczo zaś Bank przeznaczony jest do wypełniania zadań publicznych. Nie dotyczy to działalności kredytowej długoterminowej, która się odbywa przez emisję listów zastawnych, opartych na hipotekach ziemskich i miejskich, obligacji komunalnych, kolejowych i bankowych (dla potrzeb przemysłu). Jak widzimy z rodzaju papierów wartościowych, działalność Banku w zakresie kredytu

długoterminowego statutowo nie jest ograniczona, ani co do rodzajów kredytu, ani co do osób z kredytu korzystających.

W dziale długoterminowym Bank Gospodarstwa Krajowego uruchomił dotychczas kredyty w listach zastawnych, obligacjach komunalnych oraz (w końcu 1926 r.) w obligacjach bankowych.

W listach zastawnych Bank udziela pożyczek obecnie wyłącznie na pierwsze miejsce hipotek miejskich i ziemskich (na posiadłości od 100 ha wzwyż), przyczem pożyczka musi mieścić się w pierwszej połowie wartości nieruchomości ustalonej według szacunku Banku. Listy zastawne w żadnym wypadku nie mogą być wydane do rąk zaciągającego pożyczkę. Ten ostatni może wskazać osobę, która zamierza nabyć listy zastawne, przyczem Bank zabezpiecza się przed wypuszczeniem przez nabywcę listów na rynek w ciągu dwuletniego okresu; ma to na celu niedopuszczanie do obniżenia kursu giełdowego listów Banku, co mogłoby mieć miejsce przy masowym napływie listów na rynek papierów wartościowych.

Pożyczki w obligacjach komunalnych udzielane są związkom samorządowym i zabezpieczane na majątku i dochodach związków. W tych obligacjach udzielone zostały pożyczki miastom, w których przeprowadza roboty firma amerykańska Ulen and Co.

Wreszcie pożyczki w obligacjach bankowych są udzielane dużym przedsiębiorstwom przemysłowym, w których prowadzeniu zainteresowane jest państwo lub samorządy czy to z tytułu posiadanych udziałów, czy z tytułu wykonywanych robót. Pożyczki są zabezpieczone hipotecznie na pierwszym miejscu i nie mogą przekraczać 50% wartości gruntu, 40% wartości budynków i 33% wartości maszyn. Bank nie zamierza udzielać pożyczek przemysłowych niższych, niż w wysokości 1 miliona złotych w złocie.

Wszystkie wymienione pożyczki udzielane są w walucie stałej (w złotych w złocie). Listy zastawne i obligac-

je opiewają również na walutę stałą i są ponadto gwarantowane przez Skarb Państwa. Walory te posiadają więc bezpieczeństwo pupilarne i, ze względu na zabezpieczenie hipoteczne i gwarancje, stanowią jedną z najlepszych lokat.

Dotychczasowe emisje Banku, znajdujące się na rynkach krajowych, przynoszą posiadaczom rocznie 8% w złocie; kurs giełdowy listów i obligacyj jest nie niższy niż 80 złotych w złocie za 100.

W działalności Banku zajmują pozatem poważne miejsce akcje kredytowe zlecone. Do takich należy przedewszystkiem udzielanie kredytów budowlanych na budowę domów mieszkalnych. Akcję tę rozpoczął Bank już w 1924 r. przeznaczając na nią pierwotnie 2 milj. zł. z własnych środków. W r. 1925 ogłoszoną zostaje ustawa o rozbudowie miast i Bank Gospodarstwa Krajowego rozpoczął finansowanie budowy domów mieszkalnych zgodnie z postanowieniami tej ustawy.

Polityka budowlana spoczywa w rękach magistratów lub komitetów rozbudowy w poszczególnych miastach, które posiadają w Banku kontyngenty kredytowe, przyznane im przez Rząd. Wymienione organy miejskie rozpatrują podania spółdzielni lub osób prywatnych pragnących budować domy mieszkalne. Po zbadaniu planu, kosztorysu i zdolności finansowej petenta (który musi włożyć z własnych środków najmniej 10% kosztów budowy) i t. p. komitet rozbudowy (magistrat) odsyła podanie z przychylną opinią do Banku. Ten ostatni w razie uzyskanie od petenta dostatecznego zabezpieczenia udziela kredytu, jeżeli oczywiście pożyczka mieści się w przyznanym dla danego miasta kontyngencie kredytowym. Magistraty mogą również prowadzić budowę własnych domów mieszkalnych, wykorzystując na ten cel kredyt w Banku. W okresie budowy Bank udziela pożyczek gotówkowych krótkoterminowych oprocentowanych na 6% w stosunku rocznym. Budowa winna być wykończona najdalej w ciągu 1½ roku od daty uzyskania pierwszej pożyczki. Po wykończeniu budowy Bank

konwertuje udzielony kredyt na pożyczkę długoterminową (do lat 25) w listach zastawnych lub obligacjach, przyczem koszt kredytu długoterminowego nie przewyższa 6½% rocznie.

Z innych akcji kredytowych, zleconych Bankowi Gosp. Krajow. wspomnieć należy o administrowaniu przez Bank Państwowym Funduszem Gospodarczym (utworzonym z wpływów z pożyczki amerykańskiej 1925) oraz o kredytach dla większej własności ziemskiej (kredyty siewne). Z Państwowego Funduszu Gospodarczego Bank udzielał długoterminowych pożyczek na inwestycje przemysłowe, rolne, oraz samorządom na budowę dróg; kredyty te były udzielane na czas od 3 do 25 lat. Kredyty siewne udzielane są zazwyczaj w pierwszym kwartale roku kalendarzowego na zakup ziarna siewnego, mają one charakter kredytu krótkoterminowego, z obowiązkiem spłaty w październiku w grudniu tegoż roku. Ostatnio Bank udziela kredytu bezpośredniego, dyskontując weksle, zaopatrzone 3-ma dobreimi podpisami ziemian.

Wreszcie Bank rozwija poważną samodzielną działalność kredytową. Działalność ta na szerszą skalę została zapoczątkowana w czerwcu 1924 r., gdy w związku z przesileniem po reformie walutowej rząd ulokował w Banku kwotę 26 milj. złotych na kredyty gospodarcze.

W związku z poinflacyjnym upadkiem bankowości prywatnej Bank Gospodarstwa Krajowego wbrew swemu statutowemu przeznaczeniu musiał zgodnie ze wskazówkami rządu, kredytować w szerokim zakresie prywatne organizacje gospodarcze. Dopiero gdy nastąpi wzmocnienie się bankowości prywatnej oraz polepszenie stanu rynku kredytowego, Bank będzie mógł wycofywać się z kredytowania prywatnych przedsiębiorstw.

Z działalności kredytowej Banku statut wyklucza jedynie niezabezpieczone pożyczki w rachunku otwartego kredytu; natomiast Bank może dyskontować weksle, warianty, udzielać pożyczki skryptowe dla samorządów i terminowe na zastaw złota i kosztowności, papierów procen-

towych, towarów i dokumentów na towary i t. p. (§ 63 statutu). Stopę procentową Banku ustala Rada Nadzorcza; w końcu r. ub. ważniejsze stawki procentowe wynosiły: od dyskonta weksli prywatnych — 13% w stosunku rocznym od pożyczek na zastaw papierów wartościowych państwowych lub Banku — 13½%, przy innych zastawach — 14½%.

Wreszcie Bank udziela gwarancji za kredyty zaciągnięte zagranicą. Gwarancje te mają duże znaczenie dla życia gospodarczego, gdyż udzielenie gwarancji przez Bank Gosp. Kraj. jest przeważnie zasadniczym warunkiem udzielenia poważniejszego kredytu zagranicznego. Przy udzielaniu gwarancji Bank bada cel pożyczki, rentowność przedsiębiorstwa, terminy i możliwość zwrotu pożyczki w terminie i inne warunki pożyczki (oprocentowanie); gwarancje swe zabezpiecza Bank z reguły hipotecznie w pierwszej połowie wartości przedsiębiorstwa.

Z czynności biernych zasługuje na uwagę akcja oszczędnościowa Banku Gospodarstwa Krajowego. Bank przyjmuje wkłady na książeczki oszczędności, gwarantowane przez Skarb Państwa, przyczem książeczki te mogą być wystawiane na okaziciela. Bank przyjmuje wkłady w złotych i w walutach pełnowartościowych: te ostatnie oprocentowane są według niższej stopy i tylko wówczas, gdy podejmowane są najmniej za trzymiesięcznem wypowiedzeniem. Wreszcie Bank posiada prawo wypuszczania asygnat kasowych, płatnych po 14 dniach, 1 miesiącu lub 3 miesiącach.

Działalność Banku obrazują następujące ważniejsze pozycje bilansowe (w milj. złotych):

<i>Stan czynny:</i>	31 V 1924	31 XII. 1924	31 XII 1925	30.IX 1926
Gotowizna i waluty obce	5.2	5.7	7.8	20.5
Papiery wartościowe	1.0	23.1	63.7	86.4
Portfel wekslowy	10.0	48.0	53.2	59.0
Pożyczki towarowe	—	16.2	12.6	11.0
Pożyczki terminowe	13.2	23.5	73.8	91.2
Rachunki bieżące	3.5	8.3	103.9	215.4
Pożyczki w listach zastaw. i obligacjach	42.0	67.0	117.9	171.2

Stan bierny:

Kapitały własne	19.1	39.8	40.9	44.0
Wkłady	17.7	68.7	223.7	419.5
Redyskonto weksli	3.5	33.8	27.1	18.0
Sumy bilansowe	88.6	221.4	482.8	771.0
Udzielone gwarancje	6.4	59.3	132.2	140.7

Udzielone przez Bank kredyty dzielą się (w milj. zł) pomiędzy:

	31.XII.24 r.	31.XII.25 r.	30.IX.26 r.
Przedsiębiorstwa państw.	2.7	36.3	111.4
Samorządy	0.8	7.8	8.2
Kooperatywy	2.9	2.9	3.3
Kasy oszczędności	1.2	1.7	2.3
Rolnictwo	9.9	13.5	21.1
Przemysł	40.4	48.7	59.1
Handel	5.7	6.4	7.5
Kredyty budowlane i na odbudowę	20.2	44.0	56.1

ZAKŁADY OGRODNICZE

C. U L R I C H

założ. 1805 r. w Warszawie, Sp. Akc.

Centrala — CEGLANA 11, tel. 9-25 i 9-23

NASIONA warzywne, kwiatowe, pastewne, rolne
DRZEWA i krzewy owocowe i ozdobne

Rośliny szklarniowe i gruntowe
Narzędzia i przyrządy ogrodnicze

Hurtowa i detaliczna sprzedaż nasion i narzędzi **Ceglana 11, tel. 9-25.**
Oddział det. sprzedaży nasion i narzędzi **Sienkiewicza 11, tel. 9-28.**
Szkółki drzew i hodowle roślin **w Ulrichowie pod Warszawą,**
tel. 9-26. Sklep kwiatów — **Wierzbowa 3, tel. 9-27**

CENNIKI, KATALOGI I OFERTY NA ŻĄDANIE.

Na Jubileuszowej Wystawie Ogrodniczej 1926 r. w Poznaniu
firma otrzymała **DYPLOM UZNANIA**
za działalność na polu nasiennictwa.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Państwowy Bank Rolny działa na mocy ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r., zmienionej i uzupełnionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 450). Bank otrzymał Statut, ogłoszany jako załącznik do rozporządzenia Ministerstwa Reform Rolnych z dnia 20 czerwca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 487). Bank jest instytucją państwową, wyposażoną w osobowość prawną; kapitał zakładowy Banku składa się z dotacyj rządowych. Zadaniem Banku jest: popieranie parcelacji, osadnictwa i regulacyj rolnych, popieranie rozwoju rolnictwa i współdziałania w organizacji kredytu rolniczego, tudzież administrowanie funduszami przeznaczonemi na powyższe cele do dyspozycji organów Rządu na zasadach, ustalonych przez władze powołane do dysponowania temi funduszami. W Banku skupiają się wszelkie kredyty z funduszy państwowych dla drobnych rolników.

W wykonaniu swych zadań Bank udziela kredytów długoterminowych lub krótkoterminowych, bądź z funduszy własnych, bądź z administrowanych funduszy rządowych.

Kredyty długoterminowe udzielane są w gotówce lub w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego. Pożyczki w listach mogą być udzielane do wysokości $\frac{2}{3}$ sumy szacunkowej nieruchomości, na której pożyczka zastawiona zabezpieczona. Długoterminowe kredyty udzielane są bądź w związku z wykonaniem reformy rolnej (pożyczki dla nabywców parcel, częściowa zapłata listami ceny kupna majątków, przeznaczonych na parcelację), bądź na cele inwestycyjne, meljoracje i regulacje. W tych ostatnich wypadkach obszar posiadłości, na hipotekę której zaciągany jest kredyt, nie może przewyższać 180 ha.

Listy zastawne Państwowego Banku Rolnego emitowane są w złotych w złocie, oprocentowane na 8 od sta; kurs giełdowy utrzymuje się na wysokości około 80 złotych w złocie za 100. Listy są gwarantowane przez Skarb

Państwa, a nadto wyposażone w cenny przywilej: listami temi można opłacać podatek majątkowy i spadkowy.

Z własnych zasobów Bank udziela kredyty na cele wyżej wskazane. Są to kredyty dyskontowe, skryptowe i pod zastaw papierów procentowych, złota, srebra, kosztowności, towarów i produktów rolnych oraz świadectw składowych na nie, a wreszcie weksli kaucyjnych.

Ważnym działem w działalności kredytowej Państwowego Banku Rolnego są pożyczki, udzielane z funduszków administrowanych. Są to w większości kredyty udzielane na warunkach ulgowych, a więc przede wszystkim niskoprocentowe i z dogodnymi terminami spłat.

Wymienić tu należy ważniejsze fundusze, a więc:

1) fundusz pomocy kredytowej dla osadników cywilnych (stan funduszu wynosi około 8 milj. złotych);

2) fundusz pomocy kredytowej dla osadników wojskowych (stan około 6 milj. złotych); poza tem istnieje fundusz na bezzwrotne zapomogi budowlane dla osadników wojskowych;

3) państwowy fundusz kredytu na meljoracje rolne (stan — przeszło 5 milj. zł.);

4) fundusz państwowej pomocy kredytowej przy scailaniu gruntów;

5) fundusz hodowlany, z którego udzielane są pożyczki na podniesienie hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz dla przemysłu przetwórczego, jak mleczarnie, bekoniarne i t. p. (stan — około 3 milj. zł.).

Funduszami wymienionemi dysponują komisje, złożone z przedstawicieli zainteresowanych ministerstw i delegatów Państwowego Banku Rolnego.

Wreszcie Bank administruje funduszem odbudowy, utworzonym z wpływów z daniny lasowej, a przeznaczonym na odbudowę nieruchomości, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych. Fundusz ten utworzony został na mocy ustawy z dnia 6 maja 1924 r. o pomocy państwowej na odbudowę budynków zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych (Dz. U. R.

P. Nr. 49, poz. 492). Pożyczki z tego funduszu przyznawane są przez powiatowe komisje odbudowy; szczegółowe zasady udzielania pożyczek ogłoszone są w „Monitorze” z dnia 30 września 1924 r. (Nr. 224, poz. 687).

Rozwój Państwowego Banku Rolnego datuje się od 1924 r. gdy Bank uzyskał znaczne dotacje i lokaty rządowe. Wkłady prywatne, przyjmowane przez Bank nie osiągnęły dotychczas poważniejszych rozmiarów (w końcu ub. r. wynosiły nieco ponad 4 milj. złotych, w tem jednak większość stanowią wkłady Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i Pocztowej Kasy Oszczędności).

Pogląd na rozwój działalności Banku dają następujące ważniejsze pozycje bilansów (w milj. złotych):

Stan czynny:	31.12.24 r.	31.12.25 r.	1.9.26 r.
Gotowizna	3,0	2,4	4,5
Portfel wekslowy	4,2	7,5	21,2
Kredyty krótkoterminowe	6,1	20,0	29,4
„ z fund. administr.	6,5	34,2	49,9
„ za pośredn. banku	5,6	10,9	4,0
Pożyczki w listach zastawn.	—	0,1	1,4
Majątki własne do parcel.	0,4	7,4	8,2

Stan bierny:			
Kapitały własne	3,1	12,0	13,9
Wkłady i lokaty	8,9	30,3	30,5
Fundusze administrowane	13,9	38,5	56,2
Redyskonto	—	0,0	7,0

Z krótkoterminowych kredytów Banku w połowie r. ub. korzystali (w procentach sumy kredytów): rolnicy bezpośrednio — 25,8%, spółdzielnie kredytowe i rolniczo-handlowego — 39,6%, instytucje komunalne (wydziały, kasy powiatowe i gminne) — 8,5%, przedsiębiorstwa rolniczo-handlowe i przemysłowe nasiennictwo, maszyny rolnicze, meljoracje etc.) — 18,9%, banki — 5,8%, społeczne instytucje kulturalno-rolnicze — 1,1%.

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Pocztowa Kasa Oszczędności, założona w 1919 r., opiera się w swym obecnym ustroju na statucie, ogłoszonym jako rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1924 r. (Dz. U. Nr. 55, poz. 545).

Do czynności Pocztowej Kasy Oszczędności należy:

1) przyjmowanie wkładów oszczędnościowych na oprocentowanie,

2) przekazowy obrót czekowy, krajowy i zagraniczny,

3) wykonywanie zleceń uczestników obrotów Pocztowej Kasy Oszczędności w zakresie kupna, sprzedaży i przechowania papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu i dywidendowych, tych ostatnich notowanych na polskich giełdach pieniężnych, oraz walut i dewiz zagranicznych,

4) wykonywanie zleceń Pocztowej Kasy Oszczędności w zakresie inkasa weksli, frachtów, oraz innych należności,

5) wynajem skrytek,

6) zakup i sprzedaż na rachunek własny papierów wartościowych państwowych i komunalnych, oraz współdziałanie przy emisji pożyczek państwowych i komunalnych,

7) udzielanie pożyczek.

Co do ostatniego punktu zauważyć należy, że działalność kredytowa Pocztowej Kasy Oszczędności ograniczona jest do dwóch tylko rodzajów kredytu: pożyczek lombardowych (pod zastaw papierów procentowych, walut, weksli kaucyjnych i za kaucją hipoteczną) oraz t. zw. lokat gwarancyjnych, czyli pożyczek, zabezpieczonych gwarancją instytucji kredytowej. Ten skromny zakres działalności kredytowej znajduje wytlomaczenie w tem, iż Pocztowa Kasa Oszczędności nie jest właściwie instytucją kredytową w ścisłym tego określenia znaczeniu, lecz instytucją powołaną do ułatwiania obiegu pieniężnego i zastępczych środków płatniczych, oraz do krzewienia oszczędności.

W r. 1926 na skutek dokonanego przez Ministerstwo Skarbu ścisłego rozgraniczenia kompetencji banków państwowych oraz ustalenia terenu ich działania, Pocztowa Ka-

sa Oszczędności w swej akcji kredytowej ograniczyła się jedynie do udzielania kredytów dla Spółdzielni kredytowych, Kas Komunalnych, przemysłu ludowego, drobnego przemysłu i rzemiosł.

Jak zaznaczyliśmy, podstawy działalności Pocztovej Kasy Oszczędności szukać należy w operacjach biernych, które charakteryzuje stan wkładów czekowych i oszczędnościowych.

Obrót czekowy Pocztovej Kasy Oszczędności wzrasta z roku na rok. Wskazuje na to przede wszystkim liczba uczestników, a następnie i suma sald na poszczególnych rachunkach czekowych.

Data	Ilość kont	Saldo (w milj. zł.).
31.V.1924 r.	41,230	28,4
31.XII.1924 r.	44,016	37,5
31.XII.1925 r.	46,832	52,4
30.IX.1926 r.	48,742	74,0

W obrocie czekowym szczególne znaczenie ma obrót bezgotówkowy, dzięki któremu rozrachunki regulowane są w drodze przepisanja odpowiedniej sumy z jednego konta na drugie, a więc wyrównywane są między posiadaczami kont czekowych w P.K.O. całkowicie bez udziału pieniądza. W ten sposób osiąga się taki efekt, jak gdyby kraj posiadał większą ilość pieniądza. Obroty bezgotówkowe wynoszą w Pocztovej Kasie Oszczędności ponad 50% ogółu obrotów czekowych.

Obrót oszczędnościowy Pocztovej Kasy Oszczędności rozwija się coraz poważniej, od czasu wprowadzenia złote-go; obrazuje to następujące zestawienie:

Data	Ilość uczestników	Suma wkładów (w milj. zł.)	na 1 książkę przypada
31.V. 1924	32,183	2,0	63,5 zł.
31.XII.1924	57,793	7,6	130,7 zł.
31.XII.1925	81,628	12,6	154,5 zł.
30.IX. 1926	97,344	20,4	210,3 zł.

Pocztowa Kasa Oszczędności daje szczególne udogodnienia dla uczestników obrotu oszczędnościowego; na całym obszarze Rzeczypospolitej uczestnicy mogą otrzymy-

wać książeczki oszczędnościowe w każdym urzędzie pocztowym i mogą wpłacać wkładki w wysokości od 1 złotego również w każdym urzędzie pocztowym. Nadto wkładca może w dowolnym urzędzie podnieść ze swej wkładki za okazaniem książeczki kwotę do 50 złotych natychmiast, a wyższe kwoty za wypowiedzeniem, przesłaniem do Pocztovej Kasy Oszczędności.

Od wkładów oszczędnościowych Pocztowa Kasa Oszczędności bonifikowała w 1925 r. 8% w stosunku rocznym, a od rachunków czekowych 2%.

Operacje Pocztovej Kasy Oszczędności ilustrują następujące cyfry z bilansów (w milj. zł.) z lat 1924 i 1925 stanu rachunków z 30.IX 1926.

Stan czynny:

	31.12.24 r.	31.12.25 r.	30.9.26 r.
Kasa i Bank Polski	4,6	11,9	22,9
Urzędy pocztowe	19,8	6,5	8,6
Lokaty gwarancyjne	17,2	23,2	20,8
Pożyczki lombardowe	2,5	3,4	3,7
Papiery wartościowe własne	11,4	15,9	28,2
Nieruchomości	19,5	20,3	21,9

Stan bierny:

Wkłady czekowe	37,5	52,4	74,0
" oszczędnościowe	7,6	12,6	20,4
Przekazy	12,4	13,7	18,6
Fundusz zapasowy	4,5	2,0	2,0

W zestawieniu powyższem należy zwrócić uwagę na znaczną poprawę sytuacji Pocztovej Kasy Oszczędności w końcu 1925 r., a zwłaszcza w ciągu 1926 r. Przedewszystkiem zmniejszyła się znacznie ilość gotówki, spoczywającej bezpłodnie w urzędach pocztowych. Natomiast wzrasta poważnie płynność instytucji (kasa) oraz portfel papierów wartościowych, stanowiący najodpowiedniejszą lokatę dla funduszy Pocztovej Kasy Oszczędności, a jednocześnie pozwalający na uruchomienie w pewnym zakresie kredytu długoterminowego przez instytucje, emitujące papiery procentowe.

NASZ SKLEP

Spółka Akcyjna

Warszawa, Sienna 15

**Hurtowe składy
i materiały piśmienne**

!!! DOSTAWA DO BIUR !!!

Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych

H. KOLBERG i S^{-ka}

Spółka Akcyjna

POLECA: własnego wyrobu lornetki, lupy i mikroskopy,
oraz kondensatory do aparatów kinematogra-
ficznych, projekcyjnych i t. d.

Warszawa-Praga, Grochowska 35. Tel. 131-96

Cukiernie, restauracje, gospodie

spróbuje znakomity tłuszcz roślinny

H A P E T E

który najzupełniej zastępuje smalec gęsi i masło, zawiera 100 proc. tłuszczu
Skład fabryczny: Warszawa, Przejazd II. Telef. 153-89 i 210-54

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

PRYWATNE BANKI AKCYJNE W POLSCE.

Oprócz Banku Emisyjnego, Banków Państwowych, Kas Oszczędności i spółdzielni kredytowych działają na terenie Rzeczypospolitej prywatne banki akcyjne oraz oddziały banków zagranicznych. W ciągu roku 1926 ilość banków akcyjnych zmniejszyła się, bądź wskutek dobrowolnej likwidacji jak Akcyjny Bank Związkowy S. A. we Lwowie, Bank Poznański S. A., bądź też wskutek upadłości, jak Wileński Bank Rolniczo-Przemysłowy S. A. i sieć bankowa wynosi obecnie około 80 czynnych banków akcyjnych. Z tej ogólnej ilości należy wyodrębnić w oddzielną grupę banki zagraniczne t.j. oddziały banków zagranicznych, mające swoją siedzibę w Polsce, a mianowicie Deutsche Bank, Drezdner Bank, Direction der Disconto-gesellschaft, Darmstädter und Nationalbank, Danziger Privat-Aktienbank oraz Bank Francusko-Polski S. A.

Dziedzina bankowości jest niezmiernie czułym barometrem na objawy życia gospodarczego, co zwłaszcza dotyczy banków prywatnych. Załamanie się złotego w połowie roku 1925 oraz restrykcje kredytowe Banku Polskiego wywołały trudności płatnicze banków prywatnych i załamanie się zaufania do większości banków. Skutkiem takiego stanu rzeczy było wycofywanie wkładów z maksymalnej sumy zł. 438.699 tys. w lipcu do złotych 366.074 tys. w końcu roku 1925 i przenoszenie się klienteli z banków prywatnych do banków państwowych jako dających większą gwarancję w danym układzie sił.

Po tem wstrząśnieniu bankowości, rok 1926 przyniósł pewne uspokojenie, tak że wkłady stopniowo wzrastały załamując się w maju i czerwcu, lecz w końcu lipca osiągnęły w 72 instytucjach bankowych już prawie stan zeszłoroczny. (patrz tablica na str. 342).

Widzimy, że wzrost wkładów w bankach prywatnych w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy wynosił zł. 94.295 tys. t. j. 27%. W tym samym okresie czasu wszelkie lokaty w Banku Gospodarstwa Krajowego poza lokatami Skarbu

D a t y	Wkłady terminowe	Rachunki czekowe	Korespond. „Loro“	Razem wkłady wszelkich typów
	w t y s i ą c a c h z ł o t y c h			
31.I 1926 r.	73 498	233 182	36 451	343 131
28.II „	74 052	294 429	33 048	401 529
31.III „	81 003	322 200	33 325	436 528
30.IV „	87 546	272 154	32 869	392 569
31.V „	82 413	249 170	29 031	360 614
30.VI „	84 990	235 499	28 591	349 080
31.VII „	98 902	305 099	33 425	437 426

Państwa wzrosły z sumy zł. 84.146 tys. do zł. 125.685 tys. t. j. o sumę zł. 41.539 tys. czyli o 50%. Jeżeli zaś wziąć wkłady osób i firm prywatnych to wzrost ten jest jeszcze wyższy i wynosi przeszło 60%. Nawet w Państwowym Banku Rolnym, posiadającym wybitnie specjalny charakter wkłady zwiększyły się w ciągu półrocza roku 1926 trzykrotnie, jakkolwiek absolutna suma nie jest wielka i nie dosięga nawet 5 milj. złotych.

Pewna część banków akcyjnych zgrupowana jest w t. zw. Związku Banków do którego należy 30 najpoważniejszych instytucyj bankowych prócz niemieckich banków zagranicznych oraz niektórych posiadających specjalny charakter jak np. Bank Cukrownictwa. Z zestawienia danych statystycznych banków związkowych wynika, że wzrost procentowy wkładów w tych bankach nie jest znaczniejszy niż wogóle banków prywatnych. Wkłady wszelkich typów w bankach związkowych podniosły się z sumy zł. 201.494 tys. do 240.238 tys. t. j. o 20%.

Jednym z warunków normalnego funkcjonowania instytucyj bankowych jest umiejętne ustosunkowanie natychmiast płatnych aktywów do pasywów banku.

W naszych nieustabilizowanych stosunkach gospodarczych pógotowie kasowe powinno być wyższe od ustalonego dla stosunków normalnych. Rosyjska ustawa kredytowa ustalała zasadę, aby banki posiadały w kasie 10% swych wkładów, w innych krajach normy te ustalała prak-

tyka i wskazania wybitnych finansistów. Jakkolwiek w różnych bankach stosunek ten jest rozmaity, to jednak można wyprowadzić przeciętne ustosunkowanie się gotowizny do wkładów. Widzimy w tym kierunku pewną, aczkolwiek nieznaczną poprawę. Stosunek procentowy gotowizny do wkładów wahał się w 1924 roku od 21% do 7%, w roku 1925 od 7,5% do 5,3%, w roku bieżącym zaś od 8,4% do 11,4%.

DATY	Kasa i waluty	Wkłady	Stosunek 0/0-owy gotowizny do wkładów
	w tysiącach złotych		0/0
31.I 1926 roku	29 846	343 131	8,7
28.II „	35 613	401 529	8,8
31.III „	36 484	436 528	8,4
30.IV „	35 111	392 569	8,9
31.V „	34 370	360 614	9,5
30.VI „	39 968	349 080	11,4
31.VII „	48 909	437 426	11,2

W bankach związkowych stosunek ten wynosił nawet 13,1%, lecz w każdym bądź razie w naszych stosunkach jest jeszcze zbyt niski.

W celu uchronienia się od trudności płatniczych spowodowanych brakiem płynności aktywów, banki muszą znaczną część wkładów lokować w aktywach łatwych do zrealizowania. Takimi są: gotowizna, waluty, zapasy w bankach krajowych oraz zagranicznych, weksle w portfelu. Jedynie część kapitałów własnych winna być lokowana w aktywach, które nie są przeznaczone do realizacji lub też są trudne do zrealizowania, jak nieruchomości, ruchomości, udziały w przedsiębiorstwach konsorcjalnych. Reszta kapitału i wkładów winna być ulokowana w aktywach pól płyn-

nych, jak rachunki bieżące, papiery procentowe. Stosunek procentowy wszystkich płynnych aktywów, a więc gotowizny, walut, rachunków „Nostro” w aktywach oraz weksli w portfelu do wkładów i rachunków „Nostro” w pasywach wahał się w roku bieżącym od 35,3% do 39,5%.

DATY	Gotowizna, waluty, korespondenci „Nostro”, weksle w portfelu	Wkłady i korespon- denci „Nostro”	Stosunek 0/0-wy płynnych aktywów do wkładów
	w tysiącach złotych		0/0
31.I 1926 roku	157 463	445 823	35,3
28.II „	182 460	532 843	34,2
31.III „	195 820	554 678	35,3
30.IV „	184 127	515 549	35,7
31.V „	162 467	494 044	32,9
30.VI „	190 885	482 880	39,5
31.VII „	217 290	554 055	39,2

W związku ze zwiększeniem się wkładów obserwujemy intensywniejszą działalność czynną banków prywatnych w zakresie udzielania kredytów. Ogółem kredyty udzielone w dyskoncie weksli, otwartym kredycie oraz w pożyczkach terminowych (przeważnie długoterminowych hipotecznych) podniosły się z sumy 587,7 milj. zł. do 680,6 milj. zł. t. j. o 92,9 milj. zł., czyli o 16%. W bankach związkowych wzrost ten wynosił tylko 10%. W tym samym okresie czasu kredyty na rachunkach bieżących, w dysconcie weksli, pożyczkach terminowych oraz pożyczkach gotówkowych długoterminowych wzrosły w Banku Gospodarstwa Krajowego z sumy zł. 255.539 tys. do 361.229 zł. t. j. o zł. 105.630 tys. czyli o 41%.

Następująca tablica uwidoczni nam wahania sum kredytów udzielonych ogółem przez banki prywatne.

D a t y	Dyskonto	Otwarty kredyt	Pożyczki terminowe	Kredyty udzielone ogółem
	w t y s i ą c a c h z ł o t y c h			
31.I 1926 r.	213 748	299 661	74 339	587 748
28.II "	238 017	350 834	70 862	659 713
31.III "	242 714	362 160	72 629	677 503
30.IV "	246 943	335 394	74 981	657 318
31.V "	243 442	323 401	79 602	646 445
30.VI "	225 690	299 953	75 090	600 733
31.VII "	261 366	343 292	76 007	680 665

Udział prywatnych banków akcyjnych w kredytach krótkoterminowych wzrósł w porównaniu z początkiem roku 1926. Gdy w końcu stycznia banki prywatne udzieliły samodzielnie kredytów krótkoterminowych (dyskonto plus otwarty kredyt mniej redyskonto) na sumę zł. 365.178 tys. to w końcu lipca udzieliły kredytów na sumę zł. 440.624 tys. czyli więcej o 20,7%. Natomiast w Banku Polskim kredyty krótkoterminowe (dyskonto weksli oraz pożycz. zabezpiecz. pap. wartość.) wzrosły z sumy zł. 314.881 tys do zł. 333.803 tys. czyli o 6%. Najwięcej jednak stosunkowo wzrósł udział Banku Gospodarstwa Krajowego, którego udzielone kredyty powiększyły się o całe 40%.

O ile banki prywatne stały się samodzielnym źródłem kredytu wskazuje stosunek procentowy redyskonta do dyskonta, który w ciągu półrocza zmniejszył się z 69,3% do 62,9%, a nawet przejściowo w końcu maja wyrażał się w 74,5%. Natomiast stosunek procentowy redyskonta do kredytów wszelkich typów, a więc dyskonta, rachunków bieżących i pożyczek terminowych pozostaje prawie na tym samym poziomie 24,1%, co również świadczy o zwiększającej się sumie absolutnej samodzielnych kredytów. (patrz tablica na str. 346).

Wysokość kapitałów zakładowych prywatnych banków akcyjnych wynosi około 150 milionów złotych, rezerwy zaś około 30 milj. zł. W poszczególnych bankach wy-

D a t y	Redys- konto	Dys- konto	Stosunek 0/0 re dyskonta do dys- konta	Kredyty wszel- kich ty- pów	Stosunek redys- konta do kredytów wszelkich typów
	w tysiącach złotych		0/0	w tys. zł.	0/0
30.I 1926 r.	148 230	213 748	69,3	587 748	24,8
28.II "	161 086	238 617	67,6	659 713	24,4
31.III "	162 040	242 714	66,9	677 503	23,9
30.IV "	164 870	246 943	67,5	657 318	25,1
31.V "	181 008	243 442	74,5	646 445	28,0
30.VI "	139 623	225 690	61,8	600 733	23,3
31.VII "	164 034	261 366	62,9	680 665	24,1

sokość kapitału zakładowego oraz rezerw na dzień 31 lip-
ca 1926 r. przedstawia się w tysiącach złotych jak nastę-
puje:

NAZWA I SIEDZIBA BANKU.

NAZWA I SIEDZIBA BANKU.	Kapitał za- kładowy	Razem ka- pitał zakła- dowy i inne rezerwy
Akcyjny Bank Hipoteczny, Lwów , , , , ,	5.000	6.277
Bank Amerykański w Polsce S. A., Warszawa .	5.000	5.000
Bank Angielsko-Polski S. A., Warszawa	1.500	1.610
Bank Budowlany S. A., Warszawa . , , , ,	900	905
Bank Bydgoski T. A., Bydgoszcz	330	332
Bank Centralny T. A., Poznań , , , , ,	250	252
Bank Cukrownictwa S. A., w Poznaniu , , , ,	4.000	5.350
Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie S. A.		
31.I. Nadzór sądowy , , , , ,	7.812	9.749
Bank dla Handlu Zagranicznego w Warszawie .	625	634
Bank dla Spółdzielni S. A., Warszawa	500	655
Bank Dyskontowy Warszawski S. A., Warszawa	10.000	13.151
Bank Francusko - Polski S. A. , , , , ,	500	500
Bank Handlowo-Przemysłowy w Łodzi S. A. . .	1.400	1.820
Bank Handlowo-Przemysłowy we Włocławku S. A.	100	143
Bank Handlowy w Łodzi S. A.	650	670
Bank Handlowy Wilhelm Landau, Warszawa . .	1.000	1.834
Bank Handlowy w Warszawie S. A.	10.000	10.009
Bank Inwalidzki S. A. w Warszawie	2	137
Bank Komercyjny S. A. w Krakowie , , , , ,	405	460
Bank Krotochwill i Pernaczyński, Sp. j., Poznań	300	315
Bank Kujawski we Włocławku S. A., Włocławek	500	567
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka T. A., Poznań . .	2.400	2.900
Bank Małopolski S. A., Kraków , , , , ,	3.000	3.586

Bank Międzynarodowy w Warszawie S. A. . . .	1.000	1.000
Bank Naftowy S. A. we Lwowie , , , , ,	375	401
Bank Narodowy dla rozwoju polskiego przemysłu, rzemiosł i handlu, S. A. w Warszawie	180	328
Bank Polskich Kupców i Przemysłowców Chrze- ścijan w Łodzi S. A. Nadzór sądowy	1.500	2.687
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Po- znań (dawniej Posner Landschaftliche Bank .	297	317
Bank Prywatny S. A., Warszawa , , , , ,	20	20
Bank Przemysłowców T. A. w Poznaniu , , , ,	10.500	12.159
Bank Przemysłowców Polskich S. A. w Warszaw.	1.000	1.133
Bank Przemysłowców Zgierskich S. A., Zgierz .	200	214
Bank Przemysłowy Warszawski S. A.	500	506
Bank Rolniczo-Handlowy S. A., Katowice (Agrar und Commerzbank) , , , , ,	1.000	1.028
Bank Rolniczy S. A. we Lwowie , , , , ,	500	1.134
Bank Rzemieślniczy S. A., Łódź , , , , ,	125	313
Bank Śląski, Banque de Silésie, S. A., Katowice .	5.000	5.141
Bank Spółek Niemieckich w Polsce S. A. . . .	500	514
Bank M. Stadthagen T. A. , , , , ,	650	653
Bank Towarowy S. A., Warszawa , , , , ,	160	162
Bank Towarzystw Spółdziel. T. A., Warszawa .	2.500	2.602
Bank Unji w Polsce S. A., Lwów , , , , ,	500	501
Bank Zachodni S. A., Warszawa , , , , ,	5.040	6.075
Bank Ziemian we Lwowie S. A. , , , , ,	1.000	1.003
Bank Ziemiański, Warszawa , , , , ,	4.000	4.001
Bank Ziemi Kaliskiej S. A., Kalisz , , , , ,	500	500
Bank Ziemi Polskiej S. A. w Lublinie , , , ,	1.000	1.004
Bank Ziemi Wieluńskiej S. A. w Wieluniu , , ,	50	127
Bank Ziemski S. A., Katowice , , , , ,	500	535
Bank Ziemski dla Kresów T. A., Kraków , , , ,	178	178
Bank Zjednoczonych Ziem Polskich S. A., Warsz.	2.600	2.802
Bank Związku Spółek Zarobkowych , , , , ,	20.000	22.058
Danziger Privat-Actiebank , , , , ,	614	614
Darmstädter und Nationalbank, Sp. Akc. Kom. .	50	50
Deutsche Bank , , , , ,	60	60
Disconto - Gesellschaft , , , , ,	503	503
Dresner Bank , , , , ,	80	80
Górnośląski Bank Górniczo-Hutn. S. A. Katowice	1	1
Górnośląski Bank Związkowy S. A. Król. Huta .	500	584
Komunalny Bank Kredytowy, Poznań , , , ,	423	423
Łódzki Bank Depozytowy S. A., Łódź , , , ,	720	720
Międzyn. Bank Handlowy S. A. w Katowicach ,	500	512
Oberschlesische Discontobank Aktiengesellschaft, Królewska Huta , , , , ,	1.000	1.049
Polski Akcyjny Bank Komerc. S. A., Warszawa .	500	503
Polski Bank Handlowy S. A., Poznań , , , , ,	5.000	9.472

Polski Bank Komunalny S. A., Warszawa , , ,	1.000	1.355
Polski Bank Przemysłowy S. A., Lwów , , ,	6.000	6.648
Polski Powszechny Bank Kredyt. S. A., Katowice	800	802
Pomorski Bank Rolniczy T. A., Toruń , , , ,	1.005	1.144
Powszechny Bank Depozytowy S. A., Warszawa	150	150
Powszechny Bank Kredytowy S. A., Lwów , , ,	1.000	1.008
Powszechny Bank Związk. w Polsce S. A., Lwów	1.500	1.528
Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu T. A. (Bank für Handel und Gewerbe) , , , , ,	500	531
Poznański Bank Ziemian S. A., Poznań , , , ,	1.200	1.602
Śląski Bank Eskontowy S. A., Bielsko , , , ,	1.409	1.766
Śląski Bank Przemysłowy S. A., Bielsko , , , ,	400	446
Śląski Zakład Kredytowy S. A., Bielsko , , , ,	1.000	1.120
Westbank T. A., Wolsztyn , , , , , , , ,	15	9
Wileński Bank Ziemski S. A., Wilno , , , , ,	5.040	7.804
Wileński Prywatny Bank Handlowy S. A., Wilno	1.000	1.000
Ziemski Bank Hipoteczny S. A., Lwów , , , , ,	1.000	1.012
Ziemski Bank Kredytowy T. A. we Lwowie , , ,	3.000	4.546

Do banków prywatnych mających poważniejsze znaczenie dla życia gospodarczego kraju należy zaliczyć kilka domów bankowych, posiadających prawa banków dewizowych, są to:

Dom Bankowy D. M. Szereszewski, Warszawa .	3.500	4.017
Dom Bankowy S. Natanson i Synowie, Warszawa	1.800	1.861
Dom Bankowy T. Bunimowicz, Wilno	1.000	1.491
Dom Bankowy A. Holzer, Kraków	550	550

W związku z zeszłorocznym kryzysem bankowym kilkanaście banków zwróciło się do rządu o pomoc finansową, która została im udzielona z kilkudziesięciomilionowego funduszu sanacyjnego dla banków. Do banków które korzystały bądź korzystają jeszcze z pomocy rządowej należą: Bank Handlowy w Warszawie, Bank Małopolski S. A., Kraków, Bank Przemysłowców S. A. Poznań, Bank Przemysłowców Polskich S. A. Warszawa, Bank M. Stadthagen S. A., Bydgoszcz, Bank Ziemian we Lwowie S. A. Bank Ziemiański, Warszawa, Bank Zjednoczonych Ziem Polskich S. A., Warszawa, Bank Związku Spółek Zarobkowych S. A. Poznań, Dom Bankowy T. Bunimowicz, Wilno, Polski Bank Przemysłowy S. A., Lwów, Śląski Bank Przemysłowy S. A., Bielsko, Wileński Prywatny Bank Handlowy S. A., Wilno, Ziemski Bank Kredytowy.

Prywatne banki działają na zasadzie koncesyj rządowych, udzielanych im przez Ministra Skarbu. Ma do nich zastosowanie w całej rozciągłości rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o warunkach wykonywania czynności bankowych i nadzorze nad temi czynnościami. Pragnąc posiadać prawo załatwiania wszelkich operacyj dewizowych i walutowych czyli t. zw. prawa banków dewizowych banki również musiały uzyskać koncesję na podstawie nowego Rozporządzenia z dnia 15 sierpnia 1926 r. w sprawie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

Nieco inaczej przedstawia się sprawa z oddziałami banków niemieckich na Górnym Śląsku, których istnienie w Polsce uregulowane jest polsko-niemiecką Konwencją Górnośląską, zawartą w Genewie dnia 15 maja 1922 r. Są one uprawnione już przez samą Konwencję do wykonywania czynności wymiany jako banki dewizowe, jednak pod warunkiem zachowywania przepisów dewizowych.

S K Ł A D Y

MATERIAŁÓW ELEKTROTECHNICZ- NYCH I RADJOWYCH

INŻ. F. TROJECKI

W A R S Z A W A

ulica Królewska Nr. 49, telefon 166-13.

KONWERSJA:

A. Pożyczek państwowych.

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 17 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27 poz. 274).

Ustawa z dnia 20 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 629).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 marca (Dz. U. R. P. Nr. 105 poz. 736).

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 17 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96 poz. 560).

Pożyczki w 1918 r. i 1920 r. konwertowane są na 5% pożyczkę konwersyjną według następującej skali przerahowania:

Asygnaty 1918 r. według stosunku 10 zł. za wartość imienną 250 mk. pol.; 115 rb. rosyjskich względnie 355 koron austriackich

5% krótko i długoterminowa pożyczka w 1920 r. według skali 10 zł. za wartość imienną 1000 mk. pol. wreszcie 4% państwowa pożyczka premjowa według skali 10 zł. za wartość imienną 5000 mk.

Pierwonabywcy asygnat i 5% pożyczek długo i krótko terminowej z 1920 r. mogą korzystać z uprzywilejowanej konwersji według wyższej skali przerahowania zależnie od daty nabycia obligacji.

Dla skorzystania z wyższego przerahowania należy skierować do Urzędu Pożyczek w Warszawie podanie do którego należy dołączyć:

1) zaświadczenie instytucji, gdzie petent nabył pożyczkę z podaniem daty nabycia,

2) obligacje, względnie w razie dokonania konwersji na ogólnych zasadach, zaświadczenie urzędu o dokonanej konwersji.

3) deklarację proszącego, że obligacjom ani świadectwom tymczasowym nie lombardował i że do konwersji przedstawione są te same obligacje, które petent w swoim czasie nabył.

Rozporządzenie Prezydenta Rz. P. z dnia 17 września 1926 r. nadało wierzycielom Państwa z tytułu pożyczek 1918 i 1920 r. szereg następujących uprawnień:

1) Przy wpłatach ratami do dnia 1 grudnia 1920 r. obligację przerachowuje się według skali 0.023 zł. za 1 markę.

2) W razie niemożności ustalenia daty nabycia asygnat będą one przerachowane według stawki 0.24 zł. za 1 mk. pol. lub 1 rb. i 0. 13 zł. za 1 kor. austr.

3) Narówni z pierwonabywcami są traktowani ich spadkobiercy i instytucje społeczne i dobroczynne, które otrzymały je od pierwonabywców.

4) Asygnaty i obligacje opłacone złotem lub pełnowartościowymi walutami będą skonwertowane na 5% pożyczkę konwersyjną serję II opiewającą na złote w zlocie.

Do uprzywilejowanej konwersji mają prawo również ci pierwonabywcy pożyczek 1918 i 1920 r., którzy skonwertowali je na 8% pożyczkę złotą 1922 r.

Podania o wyższe zerachowanie w myśl powyższych zasad mogą być składane do dnia 17 marca 1927 r.

B. Zobowiązań terytorjalnych związków samorządowych.

W myśl Rozporządzenia Prezydenta z dn. 27.XII.1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 1026) i rozporządzeń Ministra Skarbu z dn. 20.VII.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 523), 31.VIII.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 641), 25.IX.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 100 poz. 706) i z 18.VIII.1926 (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 507), przerachowaniu podlegają wszystkie zobowiązania obligacyjne samorządów powstałe przed dniem 28. IV. 1924 r. Zostaną one przerachowane według skali 15%, 20% lub 25% w zależności od siedziby terytorjalnego związku samorządowego.

Konwersja ma się odbyć bądź drogą przestemplowania, bądź też drogą emisji nowych obligacji. Warunki pożyczek konwersyjnych winny możliwie odpowiadać zarówno pod względem materialnym jak i formalnym warunkom emisji dawnych. W szczególności oprocentowanie nie może

być niższe niż uprzednie, a okres umorzenia nie może być dłuższy od lat 50.

Plany konwersji miały być przedstawione do zatwierdzenia Ministerstwu Skarbu do 1 listopada 1926 r., a w 3 miesiące od daty zatwierdzenia konwersja winna być dokonana.

Konwersja więc będzie dokonana w początkach r. 1927.

Do czasu zawarcia odpowiednich umów międzynarodowych nie będą konwertowane obligacje stanowiące własność obywateli niemieckich, austriackich, węgierskich i rosyjskich.

W myśl zarządzenia Ministerstwa samorządy wypłacają bieżące procenty od obligacji nieskonwertowanych, poczynając od 1 lipca 1925 r.

Dla otrzymania procentów i dla dokonania konwersji właściciel obligacji będzie musiał przedstawić dowody, że w dniu 21 maja 1924 r. stanowiły one własność obywateli polskich.

Dotychczas zonotowano 27 związków samorządowych posiadających zobowiązania obligacyjne. Ogólne obciążenie samorządów z tego tytułu wyniesie po konwersji przeszło 100 milj. złotych, z czego większość, gdyż przeszło 73 milj. zł., przypada na m. Warszawę.

Z pośród obligacji samorządów b. dzielnicy pruskiej, znaczna część obligacji znajduje się w rękach niemieckich. Dla poszczególnych samorządów procentowy stosunek obligacji niemieckich wynosi od 30% do 60% ilości nieumorzonych obligacji.

Bolesław BORKOWSKI

Warszawa, Złota 81

TELEFONY: 37-13 i 137-23

HURTOWY SKŁAD WĘGLA

Skala przerachowania zobowiązań prywatno-prawnych

Podstawą przerachowania jest następująca skala:

Jeden złoty równa się:

W c z a s i e			Rubrom rosyj- skim	Koronom austr. węgier.	Markom niemie- ckim	Markom polskim
Do 1.VIII 1914 r.			0.375	0 95	0.81	
Od 1.VIII 1914 r.						
W półroczu	II	1914	0.40	1.00	0.85	
"	I	1915	0.50	1.15	0.90	
"	II	1915	0.50	1.25	0 92	
"	I	1916	0.50	1.40	1.05	
"	II	"	0.50	1.60	1.00	1.09
W kwartale	I	1917	0.50	1 90	1.15	1:15
"	II	"	0.50	1.90	1.15	1.15
"	III	"	0 55	2 00	1 20	1.20
"	IV	"	0.60	2.00	1.20	1.20
"	I	1918	0.60	2.00	1.20	1.20
"	II	"	0.70	2 00	1.20	1.20
"	III	"	0.85	2 30	1.30	1.30
"	IV	"	0.90	2.60	1.50	1.50
W miesiącu	I	1919	1.10	2.90	1.8	1.75
"	II	"	1 35	3 20	2.0	1.50
"	III	"	1 50	4.00	2.0	2.00
"	IV	"	2 00	4.75	2 0	2.25
"	V	"	2 25	5.50	2.1	2.50
"	VI	"	2.50	5.75	2.1	2.75
"	VII	"	3.75	6.20	2 4	3.25
"	VIII	"	4,25	8.00	2.8	4.25
"	IX	"	5.75	11.00	3 3	6.00
"	X	"	6.55	14.00	4 2	7.50
"	XI	"	8.50	17 00	5 5	10.00
"	XII	"	10.50	22.00	7.0	14.00

Skala przerachowania zobowiązań prywatno-prawnych.

Podstawą przerachowania jest następująca skala:

Jeden złoty równa się:

W c z a s i e			Rublom rosyj- skim	Koronom austr. węgier.	Markom niemie- ckim	Markom polskim
W miesiącu	I	1920	12	28	9	19
"	II	"	13	35	11	23
"	III	"	13	35	12	25
"	IV	"	13	35	12	25
"	V	"	14		11	30
"	VI	"	13		11	31
"	VII	"	13		11	34
"	VIII	"	13		11	40
"	IX	"	14		11	45
"	X	"	17		11	60
"	XI	"	19		11	80
"	XII	"	23		11	100
W miesiącu	I	1921			11	120
"	II	"			11	130
"	III	"			11	145
"	IV	"			11	140
"	V	"			11	150
"	VI	"			11	200
"	VII	"			11	300
"	VIII	"			11	400
"	IX	"			14	425
"	X	"			18	450
"	XI	"			23	450
"	XII	"			25	450
W miesiącu	I	1922			28	450
"	II	"			31	500
"	III	"			40	550
"	IV	"			46	600
"	V	"			48	650
"	VI	"			50	750

Skala przeliczowania zobowiązań prywatno-prawnych.

Podstawą przeliczowania jest następująca skala:

Jeden złoty równa się:

W c z a s i e	Rubrom rosyj- skim.	Koronom austr. węgier.	Markom niemie- ckim	Markom polskim
W miesiącu VII 1922			70	850
„ VIII „			120	1.000
„ IX „			180	1.200
„ X „			320	1.400
„ XI „			750	1.800
„ XII „			950	2.500
W miesiącu I 1923			1.600	4.000
„ II „			3.000	6.800
„ III „			3.500	8.200
„ IV „			4.000	8.600
„ V „			5.500	9.400
„ VI „			12 000	12.000
„ VII „			45.000	20.000
„ VIII „			660.000	35.000
„ IX „			15.000.000	50.000
„ X „			400.000.000	125.000
„ XI „				300.000
„ XII „				800.000
W miesiącu I 1924				1.600.000
„ II „				1.800.000
„ III „				1.800.000
„ IV „				1.800.000

Marki, emitowane przez b. niemieckie władze okupacyjne na ziemiach wschodnich (ostmark), uważa się za równe markom niemieckim, a ruble, emitowane przez te władze (ostruble), uważa się za równe dwum markom niemieckim.

Dla zastosowania odpowiedniej stawki powyższej skali, mianodajny jest czas powstania tytułu, uzasadniającego należność pieniężną.

G I E Ł D Y.

Istnienie i organizacja giełd w Polsce opierają się na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd, ogłoszonym w Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1019.

Giełdy mogą być pieniężne i towarowe. Nadzór nad giełdami pieniężnymi sprawuje Minister Skarbu, nad giełdami towarowymi Minister Przemysłu i Handlu za pośrednictwem mianowanych przez siebie dla każdej giełdy komisarzy giełdowych, do zakresu działania których należy uczęszczanie na zebrania giełdowe i ogólne zgromadzenia członków giełdy w charakterze organu kontrolującego, branie udziału w obradach rad giełdowych z głosem doradczym, składanie wniosków o wytaczanie spraw dyscyplinarnych. Mają oni również prawo i obowiązek zawieszania na przeciąg 8 dni uchwał rady giełdowej, naruszających przepisy prawne lub statut giełdowy.

Właściwy minister ma prawo ustalania sposobów kształtowania i notowania kursów, zabronienia lub zezwolenia na zawieranie transakcji terminowych, zawieszania notowań giełdowych, jak również dokonywania obrotów poszczególnymi wartościami, zawieszania działalności zebrania giełdowych, wreszcie może rozwiązać giełdę po uprzednim wysłuchaniu opinii rady giełdowej.

Przedmiotem obrotów na giełdach pieniężnych mogą być: papiery wartościowe, weksle, czek, przekazy, waluty, monety i szlachetne kruszce (złoto i srebro), zaś przedmiotem obrotów na giełdach towarowych — wszystkie wartości niezastrzeżone giełdom pieniężnym. Członkami giełd pieniężnych mogą być wpisani do rejestru handlowego kupcy i spółki handlowe, a członkami giełd towarowych — osoby fizyczne i prawne, zajmujące się zawodowo produkcją, obiegiem lub przerabianiem przedmiotów, dopuszczonych do obrotu na danej giełdzie, czynnościami ubezpieczenia, przewozu, ekspedycji i przechowywania tych przedmiotów, udzielaniem zaliczek, oraz innymi czynnościami natury han-

dlowej, związaniem z obrotem powyższemi przedmiotami; pozatem członkami giełd towarowych mogą być organizacje spożywców, oraz instytucje publiczne za zgodą Ministra, któremu podlegają. O przyjęciu na członka giełdy decyduje rada giełdowa.

Członkowie giełdy mogą być zastępowani przez zarządców spółek handlowych o osobowości prawnej, przez prokurentów, posiadających prawo samoistnego zastępstwa na giełdzie; przez należycie umocowanych pełnomocników nieodpowiadających powyższym warunkom, mogą być zastępowani na giełdach towarowych członkowie nie będący kupcami, a na giełdach pieniężnych — członkowie, prowadzący przedsiębiorstwa handlowe na podstawie koncesji rządowej. Rada giełdowa na początku każdego roku kalendarzowego decyduje o dopuszczeniu na rok bieżący dotychczasowych pełnomocników. Nie mogą być członkami giełdy: osoby skazane prawomocnie za wyszczególnione w omawianym rozporządzeniu przestępstwa, lub skazane prawomocnemi wyrokami na wymienione w tem rozporządzeniu kary, niewypłacalni na czas trwania postępowania upadłościowego, a po jego ukończeniu uznani za winnych bankructwa — przez okres trzyletni po odbyciu kary, wreszcie wykluczeni z którejkolwiek giełdy za niewykonanie wyroku sądu rozjemczego i wykluczeni orzeczeniem komisji dyscyplinarnej — przez okres 3-ch lat od daty wykluczenia. Pozatem nie mogą wykonywać swych praw członków giełdy osobiście, oraz nie mogą zastępować członka na giełdzie: duchowni, niewłasnowolni, czynni wojskowi, sędziowie zawodowi, urzędnicy państwowi i samorządowi, oraz funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych i samorządowych z wyjątkiem wypadków, gdy zastępują na giełdzie tego rodzaju zakłady i przedsiębiorstwa, władze lub urzędy państwowe.

Giełda jest osobą prawną, rządzącą się własnym statutem, który podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu, lub Przemysłu i Handlu zależnie, czy chodzi o giełdę pieniężną, czy towarową. Omawiane rozporządzenie wymienia co statut winien zawierać, aby był zatwierdzony.

Władzami giełdy są: 1) ogólne zgromadzenie członków giełdy, 2) rada giełdowa, 3) sąd rozjemczy, 4) komisja dyscyplinarna.

Do zakresu działania ogólnego zgromadzenia należy wybór członków rady giełdowej i ich zastępców, wybór członków komisji rozjemczej, zatwierdzenia zamknięć rachunkowych giełdy, oraz jej rozwiązanie. Ilość członków rady giełdowej określa statut. Członkami rady giełdowej mogą być tylko obywatele polscy, mający co najmniej 30 lat wieku i będący członkami giełdy lub zastępcami tych członków. Wybór odbywa się prostą większością głosów obecnych, a następnie jest zatwierdzany przez ministra, którego nadzorowi giełda podlega. Na wypadek dwukrotnego niezatwierdzenia wyborów, minister mianuje z pośród członków giełdy lub ich zastępców — członków rady giełdowej. Przedstawicielem giełdy na zewnątrz jest prezes, wybierany przez radę giełdową ze swego grona. Do zakresu działania rady giełdowej należy między innymi zarząd funduszami i sprawami administracji giełdy, normowanie spraw związanych z ustalaniem kursów i cen, dopuszczanie do obrotów i notowań na giełdzie wartości, jak również zawieszanie i wykluczanie tych obrotów i notowań, przyjmowanie członków giełdy i dopuszczanie na giełdę ich pełnomocników, ustalanie zwyczajów giełdowych, uchwalanie zmian statutu giełdy, wyznaczanie członków komisji dyscyplinarnej, czuwanie nad prawidłowym przebiegiem transakcji giełdowych, wymierzanie kar porządkowych, wykluczanie z giełdy za niewykonanie wyroku sądu rozjemczego, przedstawianie ogólnemu zgromadzeniu sprawozdań rachunkowych, udzielanie opinii w sprawach skierowanych do rady giełdowej przez władze rządowe i uchwalanie wysokości kurtażu dla maklerów. W wypadkach niestosowania się rady giełdowej do obowiązków określonych przepisami prawnymi lub statutem giełdy właściwemu ministrowi przysługuje prawo rozwiązania rady. W tym wypadku minister mianuje komisarza rządowego, na którego przechodzą wszystkie atrybucje rady giełdowej

i jej prezesa aż do czasu przeprowadzenia wyborów do nowej rady, które w ciągu 3-ch miesięcy winien przeprowadzić komisarz rządowy.

Komisja dyscyplinarna składa się z 5-ciu członków i 3-ch zastępców i obraduje w kompletach, składających się conajmniej z 3-ch osób. Kary pieniężne wpływają do funduszu ubogich tej gminy w której giełda się znajduje. Komisja odwoławcza składa się z delegatów poszczególnych giełd, po 2-ch od każdej, wybranych przez rady giełdowe.

Skazanemu przez komisję dyscyplinarną na wykluczenie z giełdy przysługuje prawo odwoływania się w terminie 8-dniowym do komisji odwoławczej.

Za transakcje giełdowe uważa się umowy, które zostały zawarte w oznaczonym przez radę giełdową lokalu i czasie giełdowym co do wartości, które są dopuszczone na danej giełdzie do obrotów i notowań i stwierdzone zostały kartą umowy. Wszelkie spory, wynikające z transakcji giełdowych, rozstrzyga sąd rozjemczy o ile strony nie umówiły się przedtem inaczej na piśmie. Pośrednictwem przy transakcjach giełdowych mogą zajmować się tylko maklerzy przysięgli, zatwierdzeni przez ministra, którego nadzorowi podlega dana giełda.

Prawa i obowiązki maklerów na giełdach pieniężnych, jak również sprawę ich powoływania i zwalniania reguluje rozporządzenie Ministrów Skarbu, oraz Przemysłu i Handlu z dnia 20 kwietnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53/23 poz. 372). To samo odnośnie maklerów na giełdach towarowych uregulowane jest rozporządzeniem tychże ministrów z dnia 31 sierpnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82/21 poz. 573). Maklerami na giełdach pieniężnych mogą być obywatele polscy w wieku od 30 do 70 lat, którzy byli samodzielnymi kupcami, lub zajmowali kierownicze i odpowiedzialne stanowiska w bankowości, handlu lub przemyśle, względnie posiadają kwalifikacje do zajmowania takich stanowisk. Winni oni posiadać zasadnicze wiadomości z prawa handlo-

wego, oraz przepisów prawnych, odnoszących się do obrotu pieniężnego w Polsce; pozatem obowiązani są znać miejscowe zwyczaje runku, oraz język polski w mowie i piśmie. O zamiarze przyjęcia maklera podaje się do publicznej wiadomości, poczem kandydatów posiadających odpowiednie kwalifikacje poddaje się egzaminowi przed komisją, składającą się z 5-ciu członków: prezesa giełdy, 1-go członka rady giełdowej, starszego maklera, sekretarza giełdy i komisarza rządowego. Z kandydatów którzy złożyli egzamin z pomyślnym wynikiem układa się listę i przedstawia radzie, która dokonywuje wyboru. Wybrani maklerzy podlegają zatwierdzeniu przez ministra, poczem składają przysięgę na ręce komisarza giełdowego. Maklerowi nie wolno prowadzić przedsiębiorstwa handlowego ani przemysłowego, ani też zajmować jakiegokolwiek stanowiska w takich przedsiębiorstwach.

Od rygoru tego w drodze wyjątku może być makler zwolniony przez radę giełdową. Powierzony sobie mandat sprawuje makler tylko osobiście. Dowodem zawarcia umowy jest karta umowy, którą sporządza makler w 3-ch egzemplarzach przez kalkę, wręczając każdej stronie po jednym egzemplarzu, a trzeci zachowuje jako podstawę do wpisania transakcji do księgi maklerskiej. Do podstawowych obowiązków maklera należą: dochowanie tajemnicy, co do dokonanych za jego pośrednictwem transakcji, przestrzeganie stron w razie stwierdzonego zamiaru wprowadzenia w błąd przez stronę przeciwną, rejestrowanie wszystkich transakcyj, zawartych przez maklera w raporcie, składanym przewodniczącemu komisji notowań w celu ustalenia kursów dla ceduły giełdowej, wpłacanie do właściwej kasy skarbowej wszystkich podatków i opłat, przewidzianych w odnośnych przepisach. Makler obowiązany jest każdą zawartą za jego pośrednictwem transakcję wpisać do prowadzonej przez niego księgi maklerskiej, którą należycie poświadczoną i oparagrafowaną otrzymuje przy objęciu swego mandatu. Na żądanie stron makler wydaje wyciągi z księgi maklerskiej, prawo wglądu

jednak do tej książki przysługuje tylko komisarzowi giełdowemu. Rada giełdowa w porozumieniu z komisarzem giełdowym ustanawia kaucje dla maklerów, o ile jednak przy danej giełdzie istnieje zrzeszenie maklerów, kaucje nie są ustanawiane, zrzeszenie to bowiem ponosi odpowiedzialność za nieuregulowane pretensje do maklerów z tytułu ich czynności. Zwolnienie maklera następuje na własną jego prośbę, albo na wniosek komisji dyscyplinarnej przez ministra sprawującego nadzór nad daną giełdą. O zamierzonym zwolnieniu maklera podaje się do publicznej wiadomości dla umożliwienia stronom zgłaszania ewentualnych pretensji do maklera.

Obecnie istnieją w Polsce giełdy pieniężne w następujących miastach: w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie.

Giełdy towarowe są następujące: w Warszawie—giełda zbożowo-towarowa, we Lwowie — zbożowa i towarowa, w Krakowie i Poznaniu — giełdy płodów rolnych, w Bydgoszczy — giełda drzewna i w Łodzi — giełda włókiennicza.

E. KOWALSKA i S^{ka}

WARSZAWA

MARSZAŁKOWSKA № 141, telefon 292-80.

W E Ł N Y

J E D W A B I E

B A W E Ł N Y

MATERJAŁY MĘSKIE

Nie każdy może czytać drogą gazetę!
Ale każdy powinien czytać dobrą gazetę.

„GŁOS CODZIENNY”

kondensuje myśl, streszcza formę, oszczędza czasu i pieniędzy, a zawsze podaje najistotniejsze, ściśle wiadomości politycz-
— — ne, społeczne i gospodarcze. — —

TANI * TREŚCIWY * DOKŁADNY * BEZSTRONNY

„GŁOS CODZIENNY”

jest organem sfer pracujących

CZYTAJĄCIE * ABONUJĄCIE * ROZPOWSZECZAJĄCIE

Redakcja i Administracja: WARSZAWA, SIENNA 33

Tel. redakcji 94-41, 94-42, tel. admin. 94-43 i drukarni 106 25.

Farbiarnia Parowa i Pralnia Chemiczna

E. KRZYCZKOWSKI

FABRYKA: Warszawa, Prosta 50, tel. 116-92 (dom własny)

KANTOR: Żłota 16, telefon 503-19

Pranie chemiczne, farbowanie garderoby damskiej i męskiej bez prucia. Czyszczenie skór, kołnierzy, bekiesz, dywanów, portjer i mebli w całości.

ROBOTA SOLIDNA! CENY PRZYSTĘPNE!

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Wskaźniki (Rok 1914=100).

Rok i miesiąc		Ceny hurtowe (57 towa- rów)	Koszty żywności w Polsce	Koszty utrzymania w Warsza- wie	Ceny detaliczne w Warsza- wie
1924:	Styczeń	106,9	134,4	120,5	—
	Luty	111,8	137,4	127,4	—
	Marzec	110,4	133,6	126,3	—
	Kwiecień	109,0	132,3	126,5	—
	Maj	104,0	127,2	125,6	—
	Czerwiec	100,6	117,9	123,7	—
	Lipiec	102,3	120,8	127,2	—
	Sierpień	109,2	129,3	134,7	—
	Wrzesień	112,4	141,3	141,1	—
	Październik	116,4	154,1	150,0	—
1925:	Listopad	116,6	161,1	151,6	—
	Grudzień	118,3	163,0	153,1	—
	Styczeń	119,5	159,9	150,0	176,7
	Luty	121,1	159,6	150,8	177,4
	Marzec	121,6	161,0	151,3	178,9
	Kwiecień	119,4	159,0	149,3	176,8
	Maj	118,0	153,0	147,2	175,9
	Czerwiec	119,3	153,5	148,4	178,4
	Lipiec	119,6	159,5	151,6	173,3
	Sierpień	124,1	152,1	151,4	182,5
1926:	Wrzesień	127,2	150,0	152,0	184,2
	Październik	127,7	154,1	155,1	184,4
	Listopad	136,5	156,6	158,1	192,2
	Grudzień	154,8	180,1	173,1	220,9
	Styczeń	142,1	174,0	170,0	215,7
	Luty	146,1	169,8	170,7	215,3
	Marzec	145,7	168,1	168,5	214,6
	Kwiecień	166,6	173,9	175,6	227,6
	Maj	181,2	189,8	183,2	246,6
	Czerwiec	174,6	190,5	182,6	243,7
	Lipiec	166,6	187,7	177,2	232,8
	Sierpień	173,2	194,1	181,0	237,4
	Wrzesień	177,2	200,4	187,6	246,4
	Październik	177,2	208,1	190,4	249,3

Kursy walut obcych na giełdzie warszawskiej.

Rok i miesiąc	Funty sterlingi	Dolary st. Zjedn. Am. Półn.	Frank francuski	Frank belgijski	Frank szwajcarski	Lir włoski	Floren holenderski	Korona czechosło- wacka
Parytet	25,22	5,1826	100,00	100,00	100,00	100,00	208,32	105,01
1924 V	22,61	5,1837	30,05	25,44	91,97	23,07	194,12	15,28
VII	22,64	5,1836	26,59	23,63	94,24	22,35	196,82	15,31
X	23,30	5,1838	27,21	25,05	99,78	22,63	203,44	15,49
1925 I	24,85	5,1845	28,07	26,26	100,44	21,71	210,20	15,60
IV	24,91	5,1850	27,02	26,30	100,46	21,35	207,66	15,44
VII	25,33	5,1850	24,48	24,27	101,16	19,15	209,10	15,44
VIII	25,87	5,3046	25,00	24,37	103,36	19,46	215,24	15,85
IX	28,46	5,8417	27,59	25,79	113,15	23,80	235,40	17,34
X	29,07	5,9800	26,72	27,14	115,70	23,95	241,13	17,29
XI	31,74	6,5080	25,98	29,63	126,22	26,21	262,65	19,37
XII	44,13	9,0987	33,94	41,10	175,27	36,68	365,44	26,95
1926 I	36,71	7,5530	28,59	34,31	145,88	30,53	303,64	22,37
II	36,53	7,5037	27,63	34,13	144,56	30,27	300,83	22,20
III	37,99	7,8042	28,08	33,26	150,40	31,43	313,03	23,13
IV	43,96	9,0135	30,70	33,23	174,56	36,37	362,99	26,79
V	51,25	0,5507	33,48	33,06	204,59	41,07	425,27	31,33
VI	49,20	10,0920	29,89	30,08	195,82	37,13	406,32	29,96
VII	44,83	19,1954	23,02	22,43	178,44	30,97	370,07	27,30
VIII	44,10	9,0553	25,68	24,98	175,43	29,95	363,95	26,89
IX	43,79	9,0000	25,88	24,67	174,33	33,09	361,42	26,72
X	43,74	9,0000	26,56	25,10	174,21	37,22	380,73	26,72

Główne pozycje przywozu i wywozu.

W tysiącach złotych.

W tysiącach złotych w złocie*)

TOWARY	Rok 1924		Rok 1925		Styczeń - Wrzesień 1926*)	
	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz
Produkty spożywcze	285 171	303 434	475 773	370 521	103 650	271 620
Zwierzęta	7 474	46 876	1 228	111 560	111	52 474
Produkty zwierzęce	150 872	22 940	111 126	27 539	38 917	16 036
Materiały i wyroby drzewne	10 144	137 106	10 353	241 837	2 660	152 556
Rośliny i ich części	9 929	29 491	17 185	35 570	8 237	14 954
Materiały budowlane i ceramika	15 519	4 466	16 732	3 328	6 561	1 866
Minerały oddzielnie niewym. i wyroby z nich	15 327	3 589	22 687	2 223	21 218	1 202
Szkło i wyr. szklane	6 217	2 088	6 503	2 128	1 930	1 258
Paliwa, asfalt, ropa i pochodne	13 868	342 710	8 721	234 747	2 893	231 764
Gumelastyka	11 624	329	16 945	1 055	6 916	885
Mat. i przetw. chem. nieorg.	26 990	10 948	37 532	10 931	18 709	8 295
Mat. i przetw. chem. organ.	49 334	7 404	47 866	6 572	39 299	6 035
Farby, barwniki, lakiery	8 010	4 762	9 736	5 014	4 964	2 277
Różne przetw. chem.	12 123	2 851	10 340	2 110	4 440	1 307
Metale i wyr. z met.	105 392	139 969	89 164	148 021	28 789	99 189
Metale szlachetne	2 902	65	2 918	55	498	65
Maszyny i aparaty	93 982	6 304	101 762	12 304	35 240	4 996
Przyrządy przewod. niki i inne materiały elektrotechn.	22 277	566	31 806	494	11 073	365
Wyroby zegarmistrz.	2 599	52	2 579	74	421	31
Instrum. muzyczne	5 874	90	5 561	83	1 183	5
Broń i umunicja	3 980	676	3 438	20	624	16
Środki komunikacji	38 785	8 134	47 907	1 865	14 985	385
Papier i wyr. z pap.	16 429	6 974	24 516	8 774	13 400	3 702
Książki, pisma i obrazy	11 050	3 001	13 805	3 567	3 762	1 217
Mat. i wyr. włókniste	451 041	168 436	452 053	154 530	199 856	61 101
Odzież i konfekcja	68 569	9 456	64 023	7 494	11 682	2 736
Galanteria	13 133	1 903	10 944	3 234	1 681	690
Instrum., przyb. szkol. i pom. nauk., apar. precyz. i pomiarowe	19 753	1 240	22 849	933	5 356	257
Towar zbiorowy	10	2	10	29	122	296
Ogółem	1 478 378	1 265 862	1 666 062	1 396 612	595 187	937 627

Handel z poszczególnymi krajami.

W tysiącach złotych.

W tys. zł. w złocie*).

Kraje	1922		1923		1924		1925*)		Styc. - Lipiec 1926*)	
	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz	Przywóz	Wywóz
Ogółem . . .	845 355	655 151	1 116 482	1 195 587	1 478 378	1 265 862	1 665 610	1 396 525	415 676	694 301
Anglia . . .	59 307	26 702	90 530	70 042	110 271	133 035	133 071	115 231	43 319	110 975
Argentyna . .	4 720	297	3 873	637	12 902	671	—	—	—	—
Austria . . .	85 852	72 125	96 914	110 949	173 265	127 714	160 700	174 684	27 409	85 087
Belgia . . .	33 574	5 837	15 259	8 036	29 861	22 190	25 345	30 210	5 207	16 085
Brazylja . . .	6 520	1 439	5 280	871	10 865	688	—	—	—	—
Chili . . .	1 488	0	5 364	0	11 480	164	—	—	—	—
Czechosłow . .	55 158	31 406	53 705	57 507	84 684	99 544	91 180	157 380	19 868	67 684
Dania . . .	—	11 145	—	24 252	14 801	20 365	26 511	24 801	6 157	29 113
Finlandja . . .	—	10 744	—	9 888	2 072	10 302	—	—	—	—
Francja . . .	36 397	11 818	42 956	24 662	72 639	52 869	98 947	24 530	30 112	24 736
Holandja . . .	14 369	6 985	17 340	13 059	24 771	39 673	35 173	37 874	15 779	27 411
Indje Bryt. . .	11 623	2 388	12 230	981	19 467	1 183	37 165	212	1 132	1 165
Lotwa . . .	—	11 249	—	24 599	6 794	26 271	19 858	35 187	1 337	18 789
Niemcy . . .	312 413	324 321	486 996	604 624	506 269	536 123	504 933	544 839	89 727	171 091
Prusy W. . .	—	—	—	—	3 667	10 468	6 270	13 654	697	6 666
Norwegja . . .	8 879	1 191	6 548	5 153	3 884	5 418	—	—	—	—
Rosja . . .	2 855	20 938	4 889	22 576	4 932	11 418	9 328	39 333	3 863	8 353
Rumunja . . .	3 486	72 304	5 916	136 067	20 619	78 614	23 799	66 190	4 138	21 178
Stany Zjed. . .	131 564	5 601	171 323	6 918	183 949	7 142	230 190	10 145	76 193	5 527
Szwajcaria . .	10 529	2 534	12 646	9 709	23 045	5 624	25 321	8 042	8 445	6 608
Szwecja . . .	2 247	1 560	5 995	4 575	12 344	13 313	14 533	15 111	5 168	31 269
Węgry . . .	6 617	18 162	6 306	19 113	13 970	23 637	39 615	29 939	3 118	12 448
Włochy . . .	15 025	2 226	21 731	6 802	74 532	6 679	69 352	10 080	26 363	12 233
Poz. kraje . . .	41 752	14 179	50 681	34 567	57 295	32 757	114 319	59 083	38 854	37 883

Praca Polskich Kolei Państwowych

Średni dzienny naładunek w jednostkach wagonowych

O K R E S	Węgiel	Ropa i produ-	kty naftowe	Rolnicze i a-	Przemysłowe	Drzewo opa-	łowe i torf	Materiały bu-	dowlane	Kolejowe	Wojskowe	Inne	Ogółem nała-	Przyjęto od kolei zagran.		Ogólna praca
														loco	tran- zyt	
1923 r. przeciętna roczna	5 122	202		1 643	1 659	395	651	897	314	1 458	12 341	766	575			13 682
1924 „ „	4 955	217		1 721	1 277	312	394	696	210	1 523	11 305	969	603			12 877
1925 „ „	3 959	213		1 444	1 576	236	613	636	139	1 861	10 755	931	715			12 402
1925:																
styczeń	4 000	241	1 222	1 149	213	384	595	125	1 523	9 452	899	575				10 926
marzec	4 225	220	930	1 758	257	594	610	141	1 829	10 564	1 195	775				12 534
maj	4 003	192	746	1 732	195	719	761	148	1 915	10 441	1 022	684				12 147
lipiec	3 344	225	658	1 891	218	722	939	159	2 052	10 208	1 228	753				12 139
sierpień	3 553	188	670	1 705	199	594	778	227	1 903	10 117	841	754				11 712
wrzesień	4 152	212	1 249	1 671	264	570	776	142	1 985	11 021	777	812				12 610
październik	4 201	232	3 161	1 527	365	600	763	104	2 036	12 989	783	799				14 574
listopad	4 302	218	3 483	1 422	278	632	704	90	1 933	13 062	587	741				14 390
grudzień	4 196	220	2 495	1 130	273	653	422	72	1 671	11 132	504	624				12 260
1926:																
styczeń	3 918	226	1 073	730	246	1 074	386	71	1 794	9 518	494	630				10 642
lutym	3 593	237	951	1 004	247	1 363	441	88	1 847	9 771	574	777				11 122
marzec	3 468	256	1 028	1 183	261	1 552	512	106	2 082	10 448	699	803				11 950
kwiecień	3 555	235	1 036	1 102	198	1 367	503	92	1 946	10 067	575	752				11 334
maj	3 652	239	941	1 003	196	1 401	494	198	1 835	9 959	561	696				11 216
czerwiec	5 360	267	875	1 149	238	1 863	561	106	1 935	12 372	634	893				13 899
lipiec	5 877	261	845	1 291	251	2 015	687	109	2 201	13 543	677	869				15 089
sierpień	6 224	272	1 014	1 540	240	1 778	761	103	5 035	13 967	775	936				15 678

Produkcja cukru.

W kwintalach (1 q=100 kg.).

Województwa	Cukrownie czynne					Cukru surowego					Cukru białego	
	1913/14	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1913/14	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1924/25	1925/26
	87	70	74	75	73	6,834.101	3,151.044	4,144.056	5,346.202	5,780.000	4,369.859	5,233.396
Polska	100	80,4	85,0	86,2	83,9	100	46,1	60,6	78,2	84,5	959,568	
Liczby względne 1913/14=100	26	22	22	23	—	1,027.600	709.972	907.535	1.170.670		246.154	
Warszawskie	7	6	6	6	—	237.600	194.490	263.524	300.306		94.519	2,034.560
Łódzkie	5	4	4	4	—	155.600	63.961	101.278	115.311		379.300	
Kieleckie	15	10	12	12	—	466.600	185.469	286.791	462.740		102.746	
Lubelskie	5	2	4	4	—	340.101	23.074	64.836	125.348		1,970.856	2,865.760
Wojewódzkie	19	18	18	18	—	3,505.000	1,613.429	2,010.832	2,419.209		434.427	
Poznańskie	7	5	5	5	—	871.600	277.261	376.929	530.221		151.789	333.720
Pomorskie	2	2	2	2	—	230.000	68.630	112.458	185.181		30.500	
Łwowskie	—	1	1	1	—		14.758	19.873	37.210			
Śląskie												

Produkcja spirytusu.

W hektolitrach.

Województwa	Przed wojną		1922/1923		1923/1924			1924/1925			1925/1926					
	Liczba gorzełn	Produkcja spirytusu w hektol	Gorzełn	Produkcja	Gorzełn		Produkcja	Rozn.	Przem.	Razem	Gorzełn	Przem.	Rozn.	Produkcja		
					Rolnicz	Razem										
Polska	2.453	2.824.550	1.202	879.820	1.232	55	1.287	825.750	1.213	51	1.264	720.683	1.300	45	1.345	618.073
L. wz. 1913/14 = 100	100	100	49,0	31,1	—	—	52,4	29,2	—	—	51,5	25,5	—	—	54,8	21,8
Woj. Centralne	553	914.200	284	305.300	302	25	327	276.260	399	18	417	247.098	214	17	231	273.859
Wschodnie	227	347.350	38	23.690	27	12	39	27.450	32	11	43	23.399	45	5	50	21.219
Zachodnie	783	815.000	563	378.080	540	5	545	315.850	492	8	500	305.223	721	8	729	280.349
Południowe	890	748.000	274	150.950	320	13	333	189.940	290	14	304	144.963	320	15	335	142.646

Produkcja górnico-hutnicza w tysiącach tonn.

PRODUKTY	1913	1921	1922	1923	1924	1925	Styczeń — Maj 1926
Węgiel kamienny							
Liczby bezwzgl.	40 727	29 818	34 832	36 098	32 225	29 036	11 310
Liczby względn. (rok 1913 = 100)	100,0	73,2	85,5	88,6	79,1	71,3	27,7
Węgiel brunatny							
Liczby bezwzgl.	197	270	220	171	88	66	30
Liczby wzgl. j.w.	100,0	137,0	111,6	86,8	44,6	33,5	15,2
Ropa naftowa							
Liczby bezwzgl.	1 114	705	713	737	771	812	358
Liczby wzgl. j.w.	100,0	63,2	64,0	66,1	69,2	72,9	32,1
Wosk ziemny							
Liczby bezwzgl.	1 353	0,260	0,414	0,710	0,732	0,744	0,264
Liczby wzgl. j.w.	100,0	19,2	30,5	52,3	54,8	54,9	19,5
Sól							
Liczby bezwzgl.	189	302	295	363	275	330	121
Liczby wzgl. j.w.	100,0	159,7	156,0	192,0	146,0	174,6	64,0
Ruda żelazna							
Liczby bezwzgl.	464	303	405	450	288	210	95
Liczby wzgl. j.w.	100,0	65,3	87,0	96,9	62,1	45,3	20,4
Ruda cynkowa							
Liczby bezwzgl.	510	253	252	260		1 108	
Liczby wzgl. j.w.	100,0	49,6	49,4	50,9		217,3	481
Ruda ołowiana							
Liczby bezwzgl.	54	17	16	15		20	85,2
Liczby wzgl. j.w.	100,0	31,4	29,6	27,7		37,0	
Surowiec żelaza							
Liczby bezwzgl.	1 055	444	480	520	336	315	126
Liczby wzgl. j.w.	100,0	42,1	45,4	49,2	31,8	29,8	11,9
Stal							
Liczby bezwzgl.	1 619	855	996	1 132	678	782	252
Liczby wzgl. j.w.	100,0	52,7	61,4	69,9	41,8	48,3	15,5
Cynk metal							
Liczby bezwzgl.	192	69	85	97	93	114	39
Liczby wzgl. j.w.	100,0	35,9	44,2	51,5	48,4	59,4	20,3
Ołów metal							
Liczby bezwzgl.	43	14	15	20	20	27	10
Liczby wzgl. j.w.	100,0	32,5	34,8	46,5	46,5	62,8	23,3

Robotnicy i zakłady górniczo-hutnicze.

PRODUKTY	1913	1921	1922	1923	1924	1925	Styczeń Czer- wiec 1926
Węgiel kamien.	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	.	.	131	121	106	90	86
Robotników	120 116	186 009	212 913	216 565	151 041	109 731	105 458
Węgiel brunat.	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	8	18	17	15	9	5	4
Robotników	1 178	2 428	2 255	1 677	510	327	277
Ropa naftowa	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	444	443	.	474	476	501	507
Robotników	8 628	13 346	13 364	14 014	10 947	9 113	8 958
Wosk ziemny	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	2	3	4	5	3	3	3
Robotników	907	533	735	1 164	301	510	531
Sól kam.i warz.	—	—	—	—	—	—	—
Sole potasowe	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	13	14	14	15	15	17	17
Robotników	3 824	5 000	4 688	4 578	4 205	4 272	4 262
Ruda żelazna	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	37	33	33	34	17	12	14
Robotników	4 376	4 930	5 742	6 619	3 382	1 907	2 949
Ruda cynkowa i ołowiana	—	—	—	—	—	—	—
Kopalń	18	10	9	9	7	9	9
Robotników	13 339	8 034	8 232	9 379	8 888	9 562	9 678
H. żelaz. i stal.	—	—	—	—	—	—	—
Zakładów	.	.	.	21	9	11	10
Robotników	48 063	45 768	52 694	62 522	34 288	32 927	31 918
Huty cynku	—	—	—	—	—	—	—
Zakładów	29	24	24	24	24	14	14
Robotników	15 021	11 442	11 866	12 239	10 237	10 762	10 755
Huty ołowiu	—	—	—	—	—	—	—
Zakładów	.	.	.	2	2	2	2
Robotników	.	.	.	832	614	646	638

Wielka i mała własność rolna.

Województwa	Obszar w tys. ha	Wielka własność			Mała własność	
		Obszar w tys. ha	w tem wł. prywat.		Liczba gospo- darstw w tys.	Obszar w tys. ha
			Liczba majątk.	Obszar w tys. ha		
Polska	38832,8	14186,6	19.457	10493,4	3298,5	24646,2
Centralne	13799,8	4182,1	6.337	2923,0	1223,0	9617,7
Warszawskie	2943,1	983,9	2.669	846,2	232,6	1959,2
Łódzkie	1903,4	539,3	946	445,9	202,6	1364,1
Kieleckie	2573,6	780,0	846	493,8	310,3	1793,6
Lubelskie	3116,0	865,4	911	742,4	294,5	2250,6
Białostockie	3263,7	1013,5	965	394,7	183,0	2250,2
Wschodnie	12402,7	5042,9	5.490	3901,7	624,2	7359,8
Wileńskie	2840,9	1081,9	2.544	822,3	122,4	1759,0
Nowogródz.	2304,6	840,0	1.238	667,9	133,1	1464,6
Poleskie	4227,8	2088,0	856	1658,0	142,0	2139,8
Wołyńskie	3029,4	1033,0	852	753,4	226,7	1996,4
Zachodnie	4298,9	2285,1	4.931	1558,3	263,1	2013,8
Poznańskie	2660,3	1413,7	2.576	1083,8	173,4	1246,6
Pomorskie	1638,6	871,4	2.355	474,5	89,7	767,2
Południowe	7908,0	2458,1	2 582	1922,7	1173,5	5449,9
Krakowskie	1744,8	390,0	618	338,0	291,2	1354,8
Lwowskie	2702,4	844,2	948	751,4	393,9	1858,2
Stanisławow.	1836,8	681,5	426	340,3	236,9	1155 3
Tarnopolskie	1624,0	542,4	590	493,0	251,5	1081,6
Śląskie	423,4	218,4	117	187,8	14,7	205,0

Liczba gospodarstw wielkiej i małej własności.

Województwa	Wielka własność prywatna			Mała własność w tysiącach				
	Ogółem	od 50 do 500 ha	ponad 500 ha	Ogółem	0-2 ha	2-5 ha	5-20 ha	ponad 20 ha
Polska	19457	15202	4255	3298,5	1111,4	1010,4	1069,2	107,5
Centralne	6337	3949	1388	1223,0	270,5	364,0	549,9	38,7
Warszawskie	2669	1265	404	232,6	53,4	50,4	114,5	14,3
Łódzkie	946	701	245	202,6	48,8	59,3	89,8	4,7
Kieleckie	846	615	231	310,3	82,9	114,3	110,2	2,9
Lubelskie	911	603	308	294,5	57,3	92,7	138,0	6,5
Białostockie	965	765	200	183,0	28,1	47,2	97,4	10,3
Wschodnie	5490	4346	1144	624,2	83,6	218,9	291,9	29,7
Wileńskie	2544	2278	266	122,4	13,5	35,0	64,0	9,8
Nowogrodzkie	1238	1009	229	133,1	17,5	51,1	58,6	5,9
Poleskie	856	499	357	142,0	20,4	47,3	66,1	8,2
Wolińskie	852	560	292	226,7	32,2	85,5	103,2	5,8
Zachodnie	4931	4132	759	263,1	114,9	37,1	82,3	28,8
Poznańskie	2576	2025	551	173,4	80,4	23,4	52,9	16,7
Pomorskie	2355	2147	208	89,7	34,5	13,7	29,4	12,1
Południowe	2582	1668	914	1173,5	634,6	386,7	142,4	9,8
Krakowskie	618	505	113	291,2	129,0	110,4	49,7	2,1
Lwowskie	948	594	354	393,9	206,7	140,5	43,6	3,1
Stanisławowskie	426	269	160	236,9	159,9	57,3	17,6	2,1
Tarnopolskie	590	303	287	251,5	138,9	78,5	31,6	2,5
Śląsk	117	67	50	14,7	7,8	3,7	2,7	0,5

Województwa	Rok	Powierzchnia zasiana w ha	P S Z E N I C A					z b i ó r w q			z ha	ogółem	własna	miej- szcza wła- sność
			o g ó l n y			z ha								
			ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	większa własna	mniejsza własność						
Wileńskie	1921-22	12.062	85.207	37.118	48.089	7,1	7,1	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
	1922-23	12.503	106.268	48.212	58.056	8,5	8,5	9,0	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
	1923-24	10.054	69.823	36.188	33.635	6,9	6,9	7,5	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
	1924-25	10.503	94.088	—	—	9,0	9,0	—	—	—	—	—	—	—
Nowogrodzkie	1921-22	5.536	57.321	28.263	29.058	10,4	10,4	10,3	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
	1922-23	5.970	67.231	31.673	35.558	11,3	11,3	10,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8
	1923-24	6.704	52.468	27.462	25.006	7,8	7,8	8,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3
	1924-25	6.866	78.247	—	—	11,4	11,4	—	—	—	—	—	—	—
Poleskie	1921-22	5.006	41.865	19.552	22.313	8,4	8,4	8,6	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
	1922-23	5.261	48.499	21.968	26.531	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
	1923-24	6.857	43.902	21.696	22.206	6,4	6,4	6,8	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
	1924-25	7.164	64.881	—	—	9,1	9,1	—	—	—	—	—	—	—
Wołyńskie	1921-22	82.573	989.025	432.589	556.436	12,0	12,0	11,9	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1
	1922-23	86.304	996.025	484.707	511.318	11,5	11,5	12,3	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
	1923-24	96.154	764.834	373.626	391.208	8,0	8,0	8,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
	1924-25	99.528	1.269.259	—	—	12,8	12,8	—	—	—	—	—	—	—
Poznańskie	1921-22	64.031	1.042.947	606.314	436.633	16,3	16,3	17,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2
	1922-23	64.203	1.203.075	713.801	489.274	18,7	18,7	20,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1
	1923-24	64.240	1.137.329	684.937	452.392	17,7	17,7	18,9	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1
	1924-25	69.319	1.484.153	—	—	21,4	21,4	—	—	—	—	—	—	—
Pomorskie	1921-22	26.041	388.446	170.028	218.418	14,9	14,9	15,3	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6
	1922-23	26.082	473.163	212.719	260.444	18,1	18,1	19,1	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5
	1923-24	26.871	465.898	205.743	260.155	17,3	17,3	17,6	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2
	1924-25	29.156	596.008	—	—	20,4	20,4	—	—	—	—	—	—	—

Województwa	Rok	P									
		S		Z		E		N		I	
		Powierzchnia zasiana w ha		z ogółem		z ogólny		większa własność		mniejsza własność	
				ogółem		ogółem		ogółem		większa własność	mniejsza własność
Śląskie	1921-22	2.708	42.719		30.652	15,8	12.067	15,8	16,0	15,7	15,7
	1922-23	7.440	104.954		69.599	14,1	35.355	14,1	14,3	14,2	14,2
	1923-24	7.362	70.635		45.387	9,6	25.266	9,6	10,5	9,2	9,2
	1924-25	7.367	118.568		—	16,0	—	16,0	—	—	—
Krakowskie	1921-22	96.594	949.742		781.034	10,4	168.708	10,4	11,2	9,6	9,6
	1922-23	90.145	884.340		706.160	9,8	178.180	9,8	12,4	9,3	9,3
	1923-24	89.162	432.248		337.861	4,8	94.387	4,8	6,4	4,5	4,5
	1924-25	89.854	1.006.130		—	11,2	—	11,2	—	—	—
Lwowskie	1921-22	159.157	1.648.999		1.320.304	10,3	328.695	10,3	10,8	10,3	10,3
	1922-23	147.229	1.606.896		1.240.089	10,9	366.807	10,9	12,5	10,5	10,5
	1923-24	155.795	734.071		559.005	4,7	175.066	4,7	5,6	4,5	4,5
	1924-25	152.547	1.780.520		—	11,7	—	11,7	—	—	—
Stanisławowskie	1921-22	54.320	663.338		480.225	10,3	183.113	10,3	11,4	9,9	9,9
	1922-23	53.449	550.342		394.279	10,3	156.063	10,3	11,1	10,0	10,0
	1923-24	61.352	222.328		162.100	3,6	60.228	3,6	3,7	3,6	3,6
	1924-25	55.553	613.110		—	11,0	—	11,0	—	—	—
Tarnopolskie	1921-22	121.961	1.346.359		956.355	11,0	390.004	11,0	11,1	11,0	11,0
	1922-23	115.300	1.432.116		983.891	12,4	448.225	12,4	13,3	12,1	12,1
	1923-24	138.048	697.419		462.700	5,1	234.719	5,1	5,1	5,0	5,0
	1924-25	133.290	1.687.557		—	12,7	—	12,7	—	—	—

Województwa	Rok	Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	Ż Y T O					
			ogółem	z b i ó r w		q		z ha
				ogółem	o g ó l n y		ogółem	
					większa własność	mniejsza własność		
Polska	1921—22	4.542.531	50.135.340	15.375.874	34.759.466	11,0	12,1	10,6
	1922—23	4.644.768	59.623.876	19.395.334	40.228.542	12,8	14,6	12,1
	1923—24	4.417.148	36.548.193	12.219.092	24.329.101	8,3	9,5	7,8
	1924—25	4.903.901	65.385.390	—	—	13,3	—	—
Warszawskie	1921—22	566.622	5.553.833	2.475.705	3.078.128	9,8	11,0	9,0
	1922—23	579.460	8.183.501	3.681.659	4.501.842	14,1	15,9	12,9
	1923—24	522.709	4.682.666	2.088.514	2.594.152	9,0	10,0	8,3
	1924—25	592.373	8.520.744	—	—	17,3	—	—
Łódzkie	1921—22	421.631	4.858.001	1.785.297	3.072.704	11,5	13,1	10,8
	1922—23	424.862	6.023.673	2.260.412	3.763.261	14,2	16,4	13,1
	1923—24	370.503	3.048.054	1.180.716	1.867.338	8,2	9,8	7,5
	1924—25	432.364	5.952.998	—	—	17,1	—	—
Kieleckie	1921—22	380.347	3.690.946	1.151.762	2.539.184	9,7	12,2	8,9
	1922—23	384.429	4.997.509	1.413.739	3.583.770	13,0	14,9	12,4
	1923—24	352.815	2.823.439	782.580	2.040.859	8,0	9,0	7,7
	1924—25	386.523	5.065.384	—	—	15,1	—	—
Lubelskie	1921—22	408.376	4.519.705	1.368.124	3.151.581	11,1	12,3	10,6
	1922—23	413.495	5.529.157	1.782.123	3.747.034	13,4	15,8	12,5
	1923—24	379.678	3.070.282	921.191	2.149.091	8,1	8,9	7,8
	1924—25	430.145	5.746.087	—	—	15,6	—	—
Białostockie	1921—22	336.425	3.363.748	876.979	2.486.769	10,0	11,6	9,5
	1922—23	354.678	4.533.134	1.142.008	3.391.126	12,8	14,0	12,4
	1923—24	353.478	2.791.885	717.120	2.074.765	7,9	8,4	7,7
	1924—25	373.663	4.528.573	—	—	13,7	—	—

Województwa	Rok	Po- wierzenia zasiana w ha ogółem	Z Y T O						
			z b i ó r w			q			
			ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	większa własność	mniejsza własność	
Wileńskie	1921—22	304.846	2.108.396	767.353	1.341.043	6,9	6,9	6,9	
	1922—23	329.101	2.474.205	1.059.683	1.414.522	7,5	8,5	6,9	
	1923—24	349.142	2.076.702	855.476	1.221.226	5,9	6,2	5,8	
	1924—25	370.832	3.069.570	—	—	9,0	—	—	
Nowogródzkie	1921—22	180.487	1.513.448	405.430	1.008.018	8,4	8,5	8,3	
	1922—23	201.737	2.006.454	559.738	1.446.716	9,9	10,3	9,8	
	1923—24	224.952	1.501.254	445.068	1.056.186	6,7	7,2	6,5	
	1924—25	—	2.354.174	—	—	11,4	—	—	
Poleskie	1921—22	133.379	1.256.220	278.496	997.724	9,4	9,6	9,4	
	1922—23	146.322	1.494.734	314.331	1.180.403	10,2	9,8	10,3	
	1923—24	168.749	1.192.141	297.879	894.262	7,1	8,0	6,8	
	1924—25	184.706	2.004.290	—	—	9,1	—	—	
Wołyńskie	1921—22	293.772	3.420.153	852.353	2.567.800	11,6	12,0	11,5	
	1922—23	307.864	3.319.064	882.087	2.436.977	10,8	11,7	10,5	
	1923—24	349.382	2.193.484	652.670	1.540.814	6,3	7,3	5,9	
	1924—25	362.920	4.362.361	—	—	12,8	—	—	
Poznańskie	1921—22	588.867	8.793.340	3.265.843	5.527.497	14,9	15,8	14,5	
	1922—23	594.777	9.888.876	3.871.919	6.016.957	16,6	18,5	15,6	
	1923—24	557.524	7.892.638	3.072.506	4.820.132	14,2	15,5	13,4	
	1924—25	603.466	10.650.340	—	—	21,4	—	—	
Pomorskie	1921—22	273.062	3.665.867	914.715	2.751.152	13,4	14,5	13,1	
	1922—23	273.227	3.977.401	997.238	2.980.163	14,6	15,7	14,3	
	1923—24	214.684	2.302.337	584.731	1.717.606	10,7	11,4	10,5	
	1924—25	273.523	4.532.864	—	—	20,4	—	—	

Województwa	Rok	Ż Y T O						
		Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	z b i ó r w			q		
			o g ó l n y		mniejsza własność	ogółem	z ha własna ogółem	mnie- jsza wła- sność
			ogółem	większa własność				
Śląskie	1921—22	8.462	114.134	17.822	96.312	13,5	13,5	
	1922—23	47.186	660.528	220.473	440.053	14,0	13,6	
	1923—24	33.836	307.113	103.699	203.414	9,1	8,6	
	1924—25	47.432	801.192	—	—	16,1	—	
Krakowskie	1921—22	168.251	1 776.158	250.026	1.526.132	10,6	10,4	
	1922—23	159.852	1 681.202	277.782	1.403.420	10,5	13,4	
	1923—24	120.914	599.872	100.229	499.643	5,0	6,0	
	1924—25	163.138	2.018.528	—	—	11,2	—	
Lwowskie	1921—22	258.029	2.855.631	503.549	2.352.082	11,1	12,1	
	1922—23	236.456	2.703.298	524.491	2.178.807	11,4	13,4	
	1923—24	203.721	925.392	201.894	723.498	4,5	5,7	
	1924—25	245.407	2 974.387	—	—	11,7	—	
Stanisławo- wskie	1921—22	76.159	894.254	128.797	765.457	11,7	12,9	
	1922—23	57.351	606.812	95.241	511.571	10,6	12,2	
	1923—24	64.746	296.444	45.389	251.055	4,6	4,7	
	1924—25	59.188	760.626	—	—	—	—	
Tarnopolskie	1921—22	143.816	1.751.506	333.623	1.417.883	12,2	12,4	
	1922—23	133.971	1.544.328	312.410	1.231.918	11,5	12,6	
	1923—24	150.315	844.490	169.430	675.060	5,6	5,8	
	1924—25	145.242	2.043.272	—	—	13,3	—	

Województwa	Rok	Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	O W I E S					
			Z b i ó r			w	q	z ha
			o g ó l n y					
			ogółem	większa własność	mniejsza własność			
Polska	1921—22	2,379,163	25,056,152	8,228,974	16,827,178	10,5	11,9	10,0
	1922—23	2,515,076	35,223,969	11,735,018	23,488,951	14,0	15,6	13,3
	1923—24	2,585,038	24,119,580	7,909,616	16,209,964	9,3	10,3	8,9
	1924—25	2,577,382	33,115,476	—	—	12,8	—	—
Warszawskie	1921—22	261,980	2,702,543	1,355,664	1,346,879	10,3	11,7	9,2
	1922—23	263,781	4,299,203	2,108,363	2,190,840	16,3	15,0	15,0
	1923—24	264,444	3,257,497	1,491,101	1,766,396	12,3	12,7	12,0
	1924—25	262,754	3,927,617	—	—	15,0	—	—
Łódzkie	1921—22	166,164	1,847,516	745,739	1,101,777	11,1	13,0	10,1
	1922—23	166,662	2,942,433	1,153,517	1,788,916	17,7	20,1	16,4
	1923—24	168,706	2,068,427	804,556	1,263,871	12,3	13,8	11,5
	1924—25	170,058	2,575,953	—	—	15,1	—	—
Kieleckie	1921—22	217,383	1,943,143	744,213	1,198,930	8,9	11,6	7,8
	1922—23	214,719	3,547,123	1,138,428	2,408,695	16,5	17,8	16,0
	1923—24	218,607	2,060,264	645,327	1,414,937	9,4	9,9	9,2
	1924—25	214,896	2,980,178	—	—	13,9	—	—
Lubelskie	1921—22	257,698	2,830,071	922,966	1,907,105	11,0	11,9	10,6
	1922—23	264,747	4,267,587	1,420,714	2,846,873	16,1	17,6	15,5
	1923—24	267,893	2,685,396	842,536	1,842,860	10,0	10,3	9,9
	1924—25	267,254	3,874,048	—	—	14,5	—	—
Białostockie	1921—22	164,189	1,454,652	412,295	1,042,357	8,9	10,7	8,3
	1922—23	173,578	2,453,654	661,957	1,791,697	14,1	15,5	13,7
	1923—24	179,255	1,392,776	352,336	1,040,440	7,8	7,9	7,7
	1924—25	177,546	2,023,327	—	—	11,4	—	—

Województwa	Rok	O w i e						
		Z b i ó r w q			z ha			
		Po- wierzeźnia zasiana w ha ogółem	o g ó l n y		ogółem	większa własność	ogółem	mniejsza własność
Wileńskie	1921-22	119,776	860,104	309,558	550,546	7,2	7,6	7,0
	1922-23	132,253	1,052,937	407,607	645,330	8,0	8,9	7,5
	1923-24	135,537	855,477	314,412	541,065	6,3	6,7	6,1
	1924-25	138,454	869,108	—	—	6,3	—	—
	1921-22	80,874	612,317	185,835	426,482	7,6	7,5	7,6
Nowogrodzkie	1922-23	91,176	884,091	296,416	587,675	9,7	10,1	9,5
	1923-24	97,311	691,086	240,547	450,539	7,1	7,5	6,9
	1924-25	102,010	845,884	—	—	8,3	—	—
	1921-22	59,700	419,146	152,282	266,864	7,0	8,2	6,5
	1922-23	67,608	666,832	208,517	458,315	9,9	9,9	9,8
Poleskie	1923-24	73,220	396,460	125,630	270,830	5,4	5,5	5,4
	1924-25	74,123	617,530	—	—	8,3	—	—
	1921-22	153,948	1,465,057	495,684	969,373	9,5	9,7	9,4
	1922-23	166,756	1,607,154	570,328	1,036,826	9,6	10,0	9,5
	1923-24	171,657	1,233,212	446,309	786,903	7,2	7,5	7,2
Wołyńskie	1924-25	172,467	2,070,880	—	—	12,0	—	—
	1921-22	141,087	2,456,161	945,432	1,510,729	17,4	18,8	16,7
	1922-23	142,103	2,813,836	1,124,786	1,689,050	19,8	22,1	18,5
	1923-24	144,216	2,693,540	1,080,804	1,618,736	18,7	20,8	17,6
	1924-25	145,248	2,712,083	—	—	18,7	—	—
Poznańskie	1921-22	70,418	1,052,704	337,427	715,277	14,9	16,3	14,4
	1922-23	70,977	1,368,138	435,257	932,881	19,3	20,8	18,5
	1923-24	76,508	1,304,456	405,228	899,228	17,0	18,1	16,6
	1924-25	75,083	1,287,815	—	—	17,2	—	—
	1921-22	75,083	1,287,815	—	—	17,2	—	—

Województwa	Rok	O W I E S						
		Po- wierzenia zasiana w ha ogółem	z b i ó r w q			z ha		
			o g ó l n y		ogółem	większa własność	mniejsza własność	
			ogółem	większa własność				
Śląskie	1921—22	8.948	123.729	27.680	96.049	13,8	13,6	13,9
	1922—23	40.324	627.380	226.997	400.383	15,6	17,8	14,5
	1923—24	44.089	546.256	182.197	364.059	12,4	13,0	12,1
	1924—25	44.971	726.406	—	—	16,2	—	—
Krakowskie	1921—22	192.535	1.832.539	305.910	1.526.629	9,5	11,5	9,2
	1922—23	197.769	2.341.607	419.619	1.921.988	11,8	15,1	11,3
	1923—24	217.654	1.761.777	275.781	1.485.996	8,1	9,3	7,9
	1924—25	213.701	2.491.574	—	—	11,7	—	—
Lwowskie	1921—22	240.726	2.595.315	563.167	2.032.148	10,8	12,1	10,4
	1922—23	265.707	2.993.051	680.010	2.313.041	11,3	11,2	11,3
	1923—24	266.026	1.757.612	372.008	1.385.604	6,6	7,1	6,5
	1924—25	260.998	2.883.283	—	—	11,1	—	—
Stanisławo- wskie	1921—22	106.374	1.253.932	253.167	1.000.765	11,8	13,1	11,5
	1922—23	112.269	1.376.760	294.858	1.081.902	12,3	14,1	11,8
	1923—24	113.498	633.557	125.750	507.807	5,6	5,9	5,5
	1924—25	109.984	1.312.809	—	—	11,9	—	—
Tarnopolskie	1921—22	137.363	1.607.223	471.955	1.135.268	11,7	11,8	11,6
	1922—23	144.647	1.982.183	587.644	1.394.539	13,7	13,8	13,7
	1923—24	146.417	775.787	205.094	570.693	5,3	4,6	5,6
	1924—25	147.835	1.916.981	—	—	13,0	—	—

Województwa	Rok	J E C Z M I E Ń									
		Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	Z b i ó r w q								
			O g ó l n y			z ha			ogółem	włas- n. w ogółem	mniej- sza włas- ność
ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	własna	ogółem	własna	ogółem				
Polska	1921—22	1.143.092	12.967.508	4.872.395	8.095.113	11,3	12,7	10,7	11,3	10,7	
	1922—23	1.199.457	16.555.093	6.341.852	10.213.241	13,8	15,6	12,9	13,8	12,9	
	1923—24	1.218.391	12.081.168	4.711.051	7.370.117	9,9	11,5	9,1	9,9	9,1	
	1924—25	1.224.368	16.772.839	—	—	14,4	—	—	14,4	—	
Warszawskie	1921—22	102.727	1.102.704	598.066	504.638	10,7	11,7	9,7	10,7	9,7	
	1922—23	104.032	1.714.034	920.457	793.577	16,5	17,8	15,2	16,5	15,2	
	1923—24	103.481	1.417.938	751.615	666.323	13,7	14,6	12,8	13,7	12,8	
	1924—25	104.568	1.676.917	—	—	17,3	—	—	17,3	—	
Łódzkie	1921—22	64.172	818.155	360.931	457.224	12,7	14,0	11,9	12,7	11,9	
	1922—23	64.505	1.010.533	465.006	545.527	15,7	17,8	14,2	15,7	14,2	
	1923—24	64.273	731.252	342.735	388.517	11,4	13,3	10,1	11,4	10,1	
	1924—25	64.156	954.725	—	—	17,1	—	—	17,1	—	
Kieleckie	1921—22	134.522	1.447.257	558.696	888.561	10,8	12,7	9,8	10,8	9,8	
	1922—23	135.108	2.046.638	741.136	1.305.502	15,1	16,7	14,4	15,1	14,4	
	1923—24	135.790	1.329.055	483.441	845.614	9,8	10,8	9,3	9,8	9,3	
	1924—25	134.453	1.868.995	—	—	15,1	—	—	15,1	—	
Lubelskie	1921—22	113.644	1.309.745	528.064	781.681	11,5	13,3	10,6	11,5	10,6	
	1922—23	115.160	1.787.397	669.585	1.117.812	15,5	16,6	15,0	15,5	15,0	
	1923—24	115.225	1.208.394	449.142	759.252	10,5	11,2	10,1	10,5	10,1	
	1924—25	115.992	1.670.085	—	—	15,6	—	—	15,6	—	
Białostockie	1921—22	50.939	486.424	217.013	269.411	9,5	10,8	8,7	9,5	8,7	
	1922—23	51.869	672.154	291.275	380.879	13,0	14,3	12,1	13,0	12,1	
	1923—24	52.756	484.400	197.014	287.386	9,2	9,4	9,0	9,2	9,0	
	1924—25	53.394	680.518	—	—	13,7	—	—	13,7	—	

Województwa	Rok	J E C Z M I E Ń									
		Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	Z b i ó r w q							z ha	
			O g ó l n y			ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	większa własność	mnie- jsza włas- ność
			ogółem	większa własność	mniejsza własność						
Wileńskie	1921—22	64.222	423.800	131.736	292.064	6,6	7,1	6,4	6,6	7,1	6,4
	1922—23	66.582	589.294	188.776	400.518	8,9	9,6	8,5	8,9	9,6	8,5
	1923—24	68.201	477.116	148.467	328.649	7,0	7,3	6,9	7,0	7,3	6,9
	1924—25	69.328	564.984	—	—	9,0	—	—	9,0	—	—
Nowogródzkie	1921—22	31.850	278.655	93.973	184.682	8,7	8,9	8,7	8,7	8,9	8,7
	1922—23	35.224	356.864	126.320	230.544	10,1	10,2	10,1	10,1	10,2	10,1
	1923—24	36.503	304.642	110.614	194.028	8,3	8,5	8,3	8,3	8,5	8,3
	1924—25	37.484	400.652	—	—	11,4	—	—	11,4	—	—
Poleskie	1921—22	20.251	177.903	57.989	119.914	8,8	9,3	8,6	8,8	9,3	8,6
	1922—23	22.380	209.487	60.866	148.621	9,4	8,9	9,6	9,4	8,9	9,6
	1923—24	22.936	156.718	48.058	108.660	6,8	6,9	6,8	6,8	6,9	6,8
	1924—25	23.537	186.976	—	—	9,1	—	—	9,1	—	—
Wołyńskie	1921—22	65.441	657.062	229.770	427.292	10,0	9,8	10,2	10,0	9,8	10,2
	1922—23	68.130	684.568	265.014	419.554	10,0	10,7	9,7	10,0	10,7	9,7
	1923—24	70.316	536.559	216.076	320.483	7,6	8,4	7,2	7,6	8,4	7,2
	1924—25	69.884	852.530	—	—	12,8	—	—	12,8	—	—
Poznańskie	1921—22	99.534	1.809.994	952.943	857.051	18,2	19,2	17,2	18,2	19,2	17,2
	1922—23	112.330	2.196.823	1.174.631	1.022.192	19,6	20,6	18,5	19,6	20,6	18,5
	1923—24	111.710	1.992.261	1.066.133	926.128	17,8	18,8	16,8	17,8	18,8	16,8
	1924—25	115.453	2.251.840	—	—	21,4	—	—	21,4	—	—
Pomorskie	1921—22	39.744	658.608	233.151	425.457	16,6	17,3	16,6	16,6	17,3	16,6
	1922—23	42.334	788.133	285.396	502.737	18,6	19,4	18,2	18,6	19,4	18,2
	1923—24	43.347	748.897	263.953	484.944	17,3	17,5	17,2	17,3	17,5	17,2
	1924—25	44.203	886.196	—	—	20,4	—	—	20,4	—	—

Województwa	Rok	J E C Z M I E Ń									
		Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	Z b i ó r w q				z ha				
			O g ó l n y		mniejsza własność	większa własność	ogółem	wle- kz.	miej- szcza wła- sność		
		ogółem									
Śląskie	1921—22	2.058	29.735	8.094	21.641	14,4	15,7	14,0			
	1922—23	6.479	113.568	37.599	75.969	17,5	18,3	17,2			
	1923—24	6.710	78.393	26.012	52.381	11,7	12,0	11,5			
	1924—25	6.660	103.771	—	—	16,1	—	—			
Krakowskie	1921—22	81.787	880.333	154.554	725.779	10,8	11,9	10,6			
	1922—23	85.106	915.606	180.884	734.722	10,8	13,2	10,3			
	1923—24	91.406	705.200	120.408	584.792	7,7	8,5	7,6			
	1924—25	90.789	1 050.506	—	—	11,2	—	—			
Lwowskie	1921—22	109.408	1.275.179	300.133	975.046	11,7	12,4	11,4			
	1922—23	120.009	1 424.064	345.500	1.078.564	11,9	13,1	11,5			
	1923—24	121.159	930.334	219.632	710.702	7,7	8,3	7,5			
	1924—25	121.038	1.454.092	—	—	11,7	—	—			
Stanisławo- wskie	1921—22	43.846	488.451	108.860	379.591	11,1	12,0	10,9			
	1922—23	46.682	479.700	104.676	375.024	10,3	11,1	10,1			
	1923—24	48.220	267.821	60.471	207.350	5,6	6,1	5,4			
	1924—25	47.375	558.162	—	—	11,0	—	—			
Tarnopolskie	1921—22	118.947	1.123.503	338.422	785.081	9,4	9,7	9,3			
	1922—23	123.527	1 566.230	484.731	1.081.499	12,7	13,2	12,5			
	1923—24	126.358	712.188	207.280	504.908	5,6	5,4	5,7			
	1924—25	126.054	1 611.890	—	—	12,7	—	—			

Województwa	Rok	Po- wierzchnia zasiana w ha ogółem	Z I E M N I A K I									
			Z b i ó r w q					z ha				
			Ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	większa własność	mniejsza własność				
Polska	1921—22	2.188.997	332.189.921	101.004.410	231.185.511	152	165	147				
	1922—23	2.279.219	264.942.491	81.180.744	183.761.747	116	127	112				
	1923—24	2.331.098	268.696.018	83.047.592	185.648.426	115	127	111				
	1924—25	2.358.993	291.061.378	—	—	123	—	—				
Warszawskie	1921—22	265.809	37.567.405	14.886.375	22.681.030	141	153	134				
	1922—23	270.075	27.015.396	11.084.968	15.930.428	100	113	93				
	1923—24	274.554	33.009.135	12.644.392	20.364.743	120	127	117				
	1924—25	278.712	35.079.950	—	—	125	—	—				
Łódzkie	1921—22	206.151	31.365.885	11.188.655	20.177.230	152	173	142				
	1922—23	203.086	21.821.400	7.802.858	14.018.542	107	125	100				
	1923—24	204.687	24.766.996	8.543.576	16.223.420	121	135	115				
	1924—25	209.061	27.114.667	—	—	130	—	—				
Kieleckie	1921—22	213.790	30.736.327	7.099.405	23.636.922	144	159	140				
	1922—23	217.139	23.173.203	5.477.449	17.695.754	107	121	103				
	1923—24	219.434	24.687.134	5.433.857	19.253.277	113	119	111				
	1924—25	222.568	24.929.725	—	—	113	—	—				
Lubelskie	1921—22	202.408	33.927.575	9.056.147	24.871.428	168	174	165				
	1922—23	208.062	26.187.003	7.228.776	18.958.227	126	134	123				
	1923—24	214.183	28.117.978	7.610.243	20.507.735	131	137	129				
	1924—25	216.705	32.043.580	—	—	148	—	—				
Białostockie	1921—22	126.595	19.048.201	3.986.746	15.061.455	150	160	148				
	1922—23	138.345	14.570.380	3.225.091	11.275.289	105	114	103				
	1923—24	142.352	15.353.964	3.595.041	11.758.923	108	122	104				
	1924—25	146.218	14.488.091	—	—	99	—	—				

Województwa	Rok	Z I E M N I A K I									
		Po- wierzenia zasiana w ha ogółem	Z b i ó r w q				z ha				
			O g ó l n y			ogółem	większa własność	mniejsza własność	ogółem	większa własność	mniejsza własność
			ogółem	większa własność	ogółem						
Wileńskie	1921—22	80.093	8.567.963	3.231.004	5.336.959	107	118	101	101	101	
	1922—23	87.756	8.857.111	3.238.572	5.612.539	101	106	98	98	98	
	1923—24	90.816	5.486.859	2.061.752	3.425.107	60	64	58	58	58	
	1924—25	92.991	6.733.711	—	—	72	—	—	—	—	
Nowogrodzkie	1921—22	46.978	6.306.086	2.023.676	4.282.410	134	139	132	132	132	
	1922—23	50.968	5.805.487	2.072.514	3.732.973	114	125	109	109	109	
	1923—24	53.174	4.417.925	1.537.619	2.880.306	83	87	81	81	81	
	1924—25	55.226	5.155.773	—	—	93	—	—	—	—	
Poleskie	1921—22	47.520	6.281.923	1.666.449	4.615.474	132	120	137	137	137	
	1922—23	52.766	4.506.859	1.304.360	3.202.499	85	86	85	85	85	
	1923—24	56.123	4.999.704	1.502.651	3.497.053	89	94	87	87	87	
	1924—25	59.252	5.390.845	—	—	91	—	—	—	—	
Wołyńskie	1921—22	66.313	9.259.841	3.044.463	6.215.378	140	144	138	138	138	
	1922—23	70.536	8.178.182	2.734.048	5.444.134	116	121	113	113	113	
	1923—24	72.560	7.765.510	2.643.599	5.122.911	107	112	104	104	104	
	1924—25	74.566	8.328.775	—	—	112	—	—	—	—	
Poznańskie	1921—22	284.169	56.103.584	26.350.486	29.753.098	197	199	196	196	196	
	1922—23	280.506	38.405.701	18.831.007	19.574.694	137	144	130	130	130	
	1923—24	283.769	42.126.111	20.381.605	21.744.506	148	155	143	143	143	
	1924—25	287.929	47.499.472	—	—	165	—	—	—	—	
Pomorskie	1921—22	122.884	23.586.184	6.979.980	16.606.204	192	188	193	193	193	
	1922—23	123.184	14.701.129	4.758.731	9.942.398	119	129	115	115	115	
	1923—24	125.199	17.325.841	5.494.081	11.831.760	138	147	135	135	135	
	1924—25	128.110	17.090.278	—	—	133	—	—	—	—	

Województwa	Rok	Z I E M N I A K I									
		Z		I		E		M		N	
		P o -		Z b i ó r w		O g ó l n y		m n i e j s z a w l a s n o ś ć		z h a	
		w i e r z c h n i a z a s i a n a w h a o g ó l e m	o g ó l e m	w i e k s z a w l a s n o ś ć	m n i e j s z a w l a s n o ś ć	o g ó l e m	w i e k s z a w l a s n o ś ć	o g ó l e m	w i e k s z a w l a s n o ś ć	o g ó l e m	w i e k s z a w l a s n o ś ć
Śląskie	1921—22	6.123	1.022.010	195.300	826.710	167	155	167	155	170	170
	1922—23	42.310	4.393.947	1.628.400	2.767.547	104	118	104	118	97	97
	1923—24	43.118	3.371.807	1.310.481	2.061.326	78	94	78	94	71	71
	1924—25	43.042	4.948.679	—	—	115	—	115	—	—	—
Krakowskie	1921—22	144.364	19.720.589	2.458.602	17.261.987	137	150	137	150	135	135
	1922—23	147.130	15.512.808	2.076.056	13.436.752	105	124	105	124	103	103
	1923—24	155.065	12.395.384	1.560.847	10.834.537	80	93	80	93	78	78
	1924—25	151.727	15.349.106	—	—	101	—	101	—	—	—
Lwowskie	1921—22	170.112	22.110.653	3.791.597	18.319.056	130	140	130	140	128	128
	1922—23	174.725	24.049.536	4.128.669	19.920.867	138	148	138	148	136	136
	1923—24	178.277	19.575.992	3.437.338	16.138.654	110	119	110	119	108	108
	1924—25	173.674	19.719.623	—	—	114	—	114	—	—	—
Stanisławowski	1921—22	87.446	10.988.310	1.459.060	9.529.250	126	129	126	129	125	125
	1922—23	90.881	11.421.482	1.594.249	9.827.233	126	134	126	134	124	124
	1923—24	92.210	10.280.118	1.607.341	8.672.777	111	132	111	132	108	108
	1924—25	90.241	10.286.054	—	—	114	—	114	—	—	—
Tarnopolskie	1921—22	118.242	15.597.385	3.586.465	12.010.920	132	139	132	139	130	130
	1922—23	121.750	16.416.867	3.994.996	12.421.871	135	147	135	147	131	131
	1923—24	125.577	15.014.560	3.683.169	11.331.391	120	126	120	126	118	118
	1924—25	128.971	16.903.049	—	—	131	—	131	—	—	—

Inwentarz żywy.

Województwa	Koni	Bydła rogatego	Owiec	Trzody chlewnej	Kóz	Uli	Drobin (w tysiącach)
Polska	3 280 608	7 897 365	2 179 182	5 174 685	384 444	734 744	25,197,0
m. Warszawa	5 502	4 557	752	5 572	2 417	271	28,3
Warszawskie	286 094	755 845	114 800	482 154	14 980	65 389	2367,3
Łódzkie	214 065	567 182	109 738	281 239	25 315	44 620	2104,8
Kieleckie	261 699	644 055	103 700	285 815	26 100	49 440	2272,4
Lubelskie	326 422	657 873	119 256	444 043	3 972	87 689	1683,3
Białostockie	213 063	391 807	277 031	317 576	3 864	36 950	821,0
Wileńskie	79 882	162 414	154 546	166 417	2 881	10 657	306,9
Nowogrodzkie	129 283	229 921	154 172	204 186	2 681	21 690	487,8
Poleskie	108 339	368 052	136 048	202 535	3 334	20 131	314,2
Wołyńskie	301 907	497 344	98 604	390 861	1 124	73 078	1231,7
Poznańskie	273 744	859 569	324 171	925 344	176 377	82 241	3653,7
Pomorskie	144 446	405 794	297 624	471 039	53 078	37 165	2142,5
Śląskie	5 751	40 144	7 720	46 392	7 519	3 186	138,9
Krakowskie	146 915	683 231	70 818	248 862	36 531	32 168	1769,0
Lwowskie	354 119	847 923	54 350	352 401	11 120	57 765	2608,2
Stanisławowskie	127 452	414 192	117 438	128 807	7 473	28 511	1370,8
Tarnopolskie	222 483	364 643	38 448	216 369	5 632	83 760	1895,0
Inwentarz spisany przez władze wojskowe	79 442	2 779	966	4 073	36	33	1,2

Bezrobocie w roku 1924, 1925 i 1926.

D a t a	Ogółem	Centralne	W					Wschod- nie	Za ho- dnie	Potu- dnowe	Słaskie	Bezrobotni uprawnieni co pobier. zas. z F. B.
			o j e w ó									
			W tem okręgi P. U. P. P.									
			Warsz.	Łódź	Sosnow.	Biał st						
1924 26 VII	149 097	95 831	8 080	45 000	12 142	8 250	5 988	6 941	19 276	21 061		
30 VIII	159 820	95 040	6 630	48 000	11 230	6 380	6 600	8 940	20 490	28 750		
27 IX	155 245	88 960	5 960	45 000	10 730	5 310	7 210	6 925	19 940	32 210		57 501*)
25 X	147 065	80 530	5 210	41 800	10 160	3 100	7 470	6 535	20 320	32 210		53 956*)
29 XI	150 180	77 420	5 150	39 200	10 780	1 520	7 290	7 450	20 970	37 050		49 136*)
27 XII	159 060	81 600	5 230	37 000	11 360	3 780	7 310	11 320	22 400	36 430		70 898
1925 31 I	175 020	88 400	5 700	40 000	9 130	4 470	8 090	15 210	24 420	38 900		78 472
28 II	184 430	92 320	5 750	39 500	10 170	4 820	8 660	15 290	26 420	41 740		85 381
28 III	185 400	91 270	5 720	38 000	11 450	5 470	8 470	14 810	28 860	41 990		87 016
25 IV	180 720	92 070	5 520	38 000	12 030	6 120	8 710	10 950	28 720	40 270		77 711
30 V	173 140	86 460	5 490	35 700	14 110	4 680	8 370	10 090	27 360	40 860		
27 VI	171 340	83 720	5 270	34 200	15 950	4 000	8 130	9 560	27 050	42 880		75 981
25 VII	174 977	83 615	4 800	34 700	16 997	3 733	7 650	7 890	27 556	48 266		83 142
29 VIII	184 910	84 080	4 580	35 980	17 680	4 750	7 630	9 560	27 210	56 430		93 913
26 IX	195 040	90 970	4 780	36 220	19 900	4 730	7 290	10 360	27 730	58 690		110 024
31 X	213 480	104 880	5 650	43 690	21 270	5 250	7 800	12 960	28 240	59 600		128 598
28 XI	249 666	127 861	7 540	54 190	23 756	5 789	9 160	17 335	32 882	62 428		154 982
26 XII	302 253	159 275	9 200	68 412	26 206	6 871	10 235	23 994	39 681	69 068		174 185
1926 30 I	359 119	198 295	14 500	89 311	26 881	9 873	11 439	32 451	43 142	73 792		180 823
27 II	358 002	194 927	14 700	85 312	25 509	9 516	2 605	31 473	43 640	75 357		184 304
27 III	346 431	186 215	17 700	78 659	24 322	9 767	12 704	29 130	42 474	75 908		169 858
24 IV	328 074	173 317	17 700	68 741	24 255	9 569	11 691	27 661	39 593	75 810		152 533
29 V	304 113	160 876	17 900	65 331	23 126	9 051	11 027	25 127	33 284	73 799		150 644
26 VI	290 617	153 977	18 760	61 154	22 699	8 656	10 379	22 211	31 106	72 944		136 031
31 VII	264 737	143 568	16 900	58 367	20 237	7 724	9 063	16 737	30 934	64 435		121 285
28 VIII	244 552	130 036	16 000	51 783	18 343	7 041	8 706	15 076	29 842	60 892		112 659
25 IX	217 606	114 400	14 990	41 499	17 594	6 353	8 315	14 461	27 246	53 184		

*) Liczby nie obejmują uprawnionych w województwie śląskim.

USTAWODAWSTWO ROBOTNICZE.

Najem pracy reguluje w b. zaborze rosyjskim kodeks cywilny i ustawa przemysłowa, w b. dzielnicy pruskiej — niemiecka ustawa przemysłowa (Gewerbeordnung) z 21 czerwca 1869 r., w b. zaborze austriackim — austriacka ustawa przemysłowa.

Działalność inspekcji pracy opiera się: w b. dzielnicy rosyjskiej na dekrete z 3 stycznia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 poz. 90), w b. dzielnicy pruskiej — przepisy zawarte w § 139-b ordynacji przemysłowej Rzeszy Niemieckiej, oraz postanowienia Króla Pruskiego z 27 kwietnia 1891 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 165) zmienione i uzupełnione rozporządzeniem Rady Ministrów z 16 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96 poz. 885), w b. dzielnicy austriackiej — ustawa z 17 czerwca 1883 r. (Dz. Praw 117) zmieniona i uzupełniona ustawą z 2 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 95).

Czas pracy pracowników zatrudnionych na mocy umowy w przemyśle, górnictwie, handlu, komunikacji i przewozie, reguluje ustawa z 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2 poz. 7). Czas pracy osób zajętych przy pilnowaniu normuje rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 26 stycznia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 148). Czas pracy dla wykonywania robót poprzedzających produkcję lub po niej następujących, reguluje rozporządzenie Ministra P. i O. S. z 15 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19 poz. 188). Czas pracy w zakładach handlowych regulują rozporządzenia z 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 551) i 31 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 335).

Dni świąteczne ustala rozporządzenie Prezydenta z 15 listopada 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101 poz. 928), oraz ustawa z 18 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 234).

Urlopy dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu normuje ustawa z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 344) oraz rozporządzenie Min. P. i O. S. z 11 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52 poz. 482).

Pracę młodocianych i kobiet normuje ustawa z 2 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 636), rozporządzenie z 31 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114 poz. 1023), rozporządzenie z 31 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4 poz. 40) i rozporządzenie z 29 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81 poz. 558).

Obowiązki w stosunku do osób, pełniących służbę woj-skową i do ich rodzin w przedmiocie najmu usług, reguluje ustawa z 15 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 403) i art. 55 i 58 ustawy z 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 195) oraz rozporządzenie z 15 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 699).

Bezpieczeństwo i higienę pracy regulują ustawy z 31 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 303) i z 6 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108 poz. 786), oraz rozporządzenie z 8 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103 poz. 744) i z 25 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95 poz. 892), zawierające postanowienia, dotyczące dozoru nad kotłami parowymi.

Obrót szmatami reguluje rozporządzenie z 6 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8/25 poz. 60).

Ubezpieczenie od bezrobocia normuje ustawa z 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 650), ustawa z 28 października 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 120 poz. 863), rozporządzenie z 27 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96 poz. 896) oraz z 30 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 266 i 267).

Ubezpieczenie na wypadek choroby reguluje ustawa z 19 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272) oraz rozporządzenie z 30 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 591).

Ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków reguluje ustawa z 30 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16 poz. 148), ustawa z 26 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 892) oraz rozporządzenie z 15 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 128.)

Ubezpieczenie emerytalne normuje w b. zaborze pruskim ordynacja ubezpieczeniowa Rzeszy z 19 lipca 1911 r.

i ustawa z 24 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 135); w b. zaborze autrjackim ustawa austriacka z 16 grudnia 1906 r. i rozporządzenie cesarskie z 25 czerwca 1914 r. w brzmieniu ustalonym ustawą z 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59 poz. 370) i z 22 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 803) i rozporządzeniem z 27 grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10/23 poz. 61).

SKŁAD ARTYKUŁÓW

elektrotechnicznych i radjowych **I. TROJECKI**

WARSZAWA, ZIELNA 27, telef. 35-89 i 151-01

RADJO

Sfery gospodarcze i urzędnicze wiedzą co to oszczędność i dlatego kupując **radjosprzęt** wybierają tylko **najlepszy czyli szwedzkiej**
❖ marki **BAL TIC** — **Stockholm.** ❖

Zjednoczone Towarzystwo Handlowe

WARSZAWA, ZIELNA 46.

Telefon 258-68.

11 ZŁOTYCH I SREBRNYCH MEDALI

FABRYKA ŚRODKÓW OPATRUNKOWYCH

Przetworów chemiczno-farmaceutycznych i pracownia sterylizacyjna

R. STRZELECKI

WARSZAWA, ul. KUJAWSKA 1, tel. Nr. 48-90

P O L E C A:

Plastry smarowane zwyczajne i kauczukowe.

Plasterek angielski.

Plaster Tatrzański na odciski.

Plaster kauczukowy na szpulkach.

Plaster przepuklinowy dziecięcy.

„Capsicol” (Empl. capsici perforat).

Plaster „Thapsia”.

Kataplazmy antyseptyczne.

Gorczyczniki (synapizma).

Papier „Vlinsi” i „Fayard et Bleyn”

Mouches de Milan.

Gazy i waty opatrunkowe.

Opatrunki wyjałowione (Sterylizowane)

Opatrunki dla wojska.

Bandaże.

Bandaże z zakończonemi brzegami bez strzępów.

Bandaże dla laryngologii z zakończonemi brzegami.

Bandaże aseptyczne i antyseptyczne dla ginekologii z zakończ. brzegami

Gaziki do operacji z zakończ. brzeg. W przygotowaniu opatrunki coagul-

nowe (hemostatyczne) w różnych formach.

Licencja Pabjanickiego Tow. Akc. Przem. Chem. na prawo wyrobu i sprzedaży.

Dostawy dla wojska, Kas Chorych, szpitali i instytucji sanitarnych, państwowych i komunalnych.

CUKIERNIA

ZIEMIĄŃSKA

WARSZAWA, KREDYTOWA 9. TEL. 145-56.

10 Bilardów

CODZIENNIE KONCERT

DOBOROWEGO ZESPOŁU

Organizacje gospodarcze
i
instytucje państwowe.

ADRESY ORGANIZACIJ GOSPODARCZYCH I ZAWODOWYCH.

Izby Przemysłowo - Handlowe:

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Bydgoszczy, Nowy Rynek 8.
Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku, Bielsk.
Izba Handlowa i Przemysłowa w Brodach (w likwidacji).
Izba Przemysłowo-Handlowa w Grudziądzu, Grudziądz, Lipowa 31.
Izba Handlowa w Katowicach, Kochanowskiego 18.
Izba Handlowa i Przemysłowa w Krakowie, Kraków, Długa 1.
Izba Handlowa i Przemysłowa we Lwowie, Lwów, Akademicka 17.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, Poznań, Marcinkowskiego 3.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu, Toruń, Żeglarska 1.
Handelskammer, Gdańsk, Hundegasse 10.

Izby Rolnicze:

Wielkopolska Izba Rolnicza, Poznań, Mickiewicza 33.
Pomorska Izba Rolnicza, Toruń, Bydgoska 56.
Śląska Izba Rolnicza, Katowice, Plebiscytowa 111.
Danziger Landbund, Gdańsk, Krechsmarkt 4—5.

Izby Rzemieślnicze:

Izba Rzemieślnicza w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 27.
Izba Rzemieślnicza w Grudziądzu, Toruńska 12.
Izba Rzemieślnicza w Bydgoszczy, Gdańska 154.
Izba Rękodzielnicza Województwa Śląskiego w Katowicach.

Organizacje Powszechne Ogólno - Państwowe:

Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, Warszawa, Chmielna 2.

Centralne Towarzystwo Rzemieślnicze w Państwie Polskiem, Warszawa, Miodowa 14.

Organizacje Powszechne Terytorjalne:

Związek Przemysłowców Bielska, Białej i okolicy, Bielsko.
Zjednoczenie Polskich Kupców i Przemysłowców, Gdańsk, Hundegasse 85.

Związek Fabrykantów, Poznań, Marcinkowskiego 7.

Towarzystwo Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego, Sosnowiec, Sienkiewicza 11.

Związek Przemysłowców w Bydgoszczy.

Towarzystwo Przemysłowców Obwodu Białostockiego, Białystok.

Związek Przemysłowców Kaliskich, Kalisz.

Polski Związek Przemysłu, Handlu i Finansów woj. Śląskiego, Katowice, Pocztowa 16.

Zjednoczenie Przemysłu Polskiego na Śląsku, Katowice.

Związek Gospodarczy Przemysłu Przetwórczego woj. Śląskiego, Katowice, Powstańców 5.

Związek Przemysłowców Zachodniej Małopolski, Kraków, Dunajewskiego 9.

Centralny Związek Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego, Lwów, Boularda 5.

Towarzystwo Przemysłowców we Włocławku, Włocławek ul. Żabia.

Stowarzyszenie Handlu i Przemysłu, Wilno.

Centralny Związek Pracodawców na woj. Pomorskie oraz miasto i powiat Bydgoszcz, Bydgoszcz, Pl. Teatralny 3.

Organizacje Przemysłowe Branżowe.

Przemysł Rolny.

Rada Naczelna Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, Warszawa, Mazowiecka 13.

a) Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7.

b) Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, Poznań, Skarbowa 16.

Związek Pracodawców dla Cukrownictwa na Wielkopolskę, Poznań Skarbowa 16.

Rada Naczelna Przemysłu Gorzeln Rolniczych w Polsce, Warszawa, Plac Trzech Krzyży 11 m. 4.

a) Polskie Zrzeszenie Spirytusowe w Warszawie, Warszawa, Hortensja 6.

b) Zachodnio-Polskie Zjedn. Spirytusu, Poznań, Św. Marcina.

c) Związek Przedsięb. Gorzeln Rolniczych, Lwów, 3-go Maja 19.

Przemysł Spożywczy.

Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, Wiejska 17.

a) Związek Browarów Małopolski, Kraków, Św. Jana 13.

b) Związek Browarów na Polskę Zachodnią, Poznań, Krasieńskiego 2.

c) Związek Właścicieli Browarów w Polsce, Warszawa, Wiejska 17.

Związek Fabrykantów Octu w Polsce, Warszawa, Bracka 13.

Związek Młynarzy Polskich, Warszawa, Nowy Świat 70.

Koło Młynarzy w Małopolsce, Lwów, Boimów 3.

Związek Młynarzy Ziem Zachodniej Polski, Poznań, Św. Marcina 39.

Związek Właścicieli Drożdżowni, Warszawa, Zielna 21.

Polski Związek Dystylatorów oraz Wytwórców Wódek i Likierów, Warszawa, Moniuszki 12.

Związek Właścicieli Fabryk Wyrobów Cukierniczych i Przetworów Owocowych, Warszawa, Jasna 10.

Przemysł Drzewny.

Rada Naczelna Związków Przemysłu Drzewnego, Warszawa, Nowy Świat 17.

a) Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców Drzewnych Państwa Polskiego, Warszawa, Niecała 3.

b) Zrzeszenie Przemysłowców Leśnych, Warszawa, Nowy Świat 27.

c) Zrzeszenie Właścicieli Lasów w Warszawie, Kopernika 30.

d) Sekcja Drzewna przy Związku Przemysłowców w Krakowie, Szpitalna 15.

e) Syndykat Interesantów Drzewnych we Lwowie, Akademicka 17.

f) Związek Kupców i Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 21 a.

g) Związek Przemysłowców Leśnych w Wilnie, W. Pohulanka 3.

Związek Wytwórców Mebli Giętych z drzewa bukowego, Warszawa, Marszałkowska 141.

Krajowy Związek Koszykarzy, Kraków.

Związek Drzewny, Kraków, Sławkowska 1.

Towarzystwo Drzewne, Lwów, Kopernika 20.

Związek Producentów Wikliny Polski Zachodniej, Toruń, Żeglarska 1.

Związek Właścicieli Tartaków i Kupców Drzewnych w Bydgoszczy.

Przemysł Włókienniczy.

Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem, Łódź, Piotrkowska 96 (adr. tel. Assotext).

Krajowy Związek Przem. Włókienniczego, Łódź, Moniuszki 5.

Związek Eksport. Polskiego Przemysłu Włókienniczego, Łódź, Moniuszki 9.

Stowarzyszenie dla obrotu materiałami i towarami tekstylnymi Sp. z ogr. odp. (Bielsko - Alumineum).

Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego w Bielsku, Sp. z ogr. odp.

Stow. Fabrykantów Wyrobów Pończosznich w Łodzi i okolicy Łódź, Andrzej 14.

Związek Przemysłowców i Kupców Chrześcijan w branży trykotażowo - pończoszniczej, Warszawa.

Związek Białostockiego Wielkiego Przemysłu w Białymstoku, skrzynka pocztowa 19.

Krajowy Związek Fabrykantów Włókienniczych, Białystok, Warszawska 6.

Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego „Tekstil“, Białystok, Zamenhofska 29.

Związek Zawodowy Właścicieli Farbiarni Zarobkowych, Łódź, Al. Kościuszki 17

Związek Przemysłu Konfekcyjnego w Polsce, Warszawa, Trębacka 4.

Tomaszowski Związek Przem. Włókienniczego w Tomaszowie Mazowieckim.

Związek Wykończalni i Farbiarni Okr. Łódzkiego, Łódź, Piotrkowska 84.

Drugie Tow. Właścicieli Farbiarni w Łodzi i okolicy, Łódź, Wschodnia 70.

Towarzystwo Fabrykantów i Przemysłowców obw. Białostockiego, Białystok, Warszawska 7.

Związek Przemysłu Działego Rzędowej Polskiej, Łódź, Kościuszki 25.

Związek Fabryk Wyrobów Hefciarskich, Kalisz, Al. Józefiny 21.

Konwencja Fabrykantów Sukna Bielska, Białej i okolicy Bielska.

Przemysł Konfekcyjny.

Związek Przemysłu Konfekcyjnego w Polsce, Warszawa, Trębacka 4.

a) Stow. Kupców i Wytwórców branży obuwn., Warszawa, Senatorska 2.

b) Związek Przemysłu Działego Rzędowej P., Łódź, Kościuszki 25.

Przemysł Papierniczy i Graficzny.

Związek Papierni Polskich, Warszawa, Czackiego 18.

Związek Zawodowy Polskich Fabryk Celulozy, Warszawa, Lučna 17.

Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców, Warszawa, Wrecka 14.

Związek Właścicieli Drukarni Małopolski Zachodniej, Kraków, Zwierzyniecka 41.

Gremjum Właścicieli Drukarni, Litografii i Odlewni Czcionek, Lwów, Ossolińskich 16.

Związek Właścicieli Zakładów Graficznych i Wydawniczych woj. lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego, Lwów, Ossolińskich 16.

Związek Właścicieli Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią, Poznań, Marcinkowskiego 17.

Rada Połączonych Organizacyj Przemysłu Graficznego, Warszawa, Królewska 10 m. 17.

Przemysł Metalowy.

Polski Związek Przemysłowców Metalowych, Warszawa, Krak. Przedmieście 5.

Związek Polski Wytwórców Wagonów i Parowozów, Warszawa, Matejki 6.

Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych, Warszawa, Al. Jerozolimskie 16.

Związek Przedsiębiorstw Urządzeń Zdrowotnych, Warszawa, Żelazna 63.

Zrzeszenie Przemysłu Muzycznego, Warszawa, Przemysłowa 31.

Związek Wytwórców Naczyni Emaljowanych, Warszawa, Kredytowa 1.

Zrzeszenie Przedsiębiorstw Radjotechnicznych, Warszawa, Chmielna 29 m. 2.

Zakłady użyteczności publicznej.

Związek Elektryków Polskich, Warszawa, Foksal 11.

Związek Gospodarczy Gazowni i Zakładów Wodociągowych Warszawa, Kredytowa 3.

Przemysł Górniczo - Hutniczy.

Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych, Warszawa, Moniuszki 1 a.

Związek Producentów Olejów Mineralnych, Lwów, Romowicza 5.

Izba Pracodawców w Przemysle Naftowym w Bitkowie, Nadwórna.

Izba Pracodawców w Przemysle Naftowym w Boryslawiu.

Izba Pracodawców w Przemysle Naftowym w Krośnie, Krosno.

Rada Zjazdów Przemysłowców Górniczych, Dąbrowa Górnicza, ul. 3 Maja 11.

Górnośląski Związek Przemysłowców Górniczo-Hutniczych, Katowice, Pl. Wolności.

Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego, Katowice, Stawowa 10.

Związek Polskich Przemysłowców Naftowych, Lwów, Sapieży 3.

Związek Polskich Hut Żelaznych, Warszawa, Mazowiecka 5

Przemysł Chemiczny.

Związek Zawodowy Wielkiego Przemysłu Chemicznego Państwa Polskiego, Warszawa, Czackiego 14.

a) Związek Gospodarczy Gazowni i Zakładów Wodociągowych w Państwie Polskiem, Warszawa, Kredytowa 3.

b) Związek Zawodowy Przemysłu Superfosfatowego, Warszawa, Traugutta 3.

c) Związek Przemysłu Perfumeryjnego w Polsce, Warszawa, Wierzbowa 11.

Związek Wytwórców Tektury Smółcowej, Przetworów Smółcowych i Asfaltu w Rzeczyposp. Polskiej, Warszawa, Leszno 92.

a) Związek Fabrykantów Papy Dachowej na Pomorzu, Bydgoszcz.

b) Grupa Zagłębia Dąbrowskiego Związku Wytwórców Tektury Smółcowej, Przetworów Smółcowych i Asfaltu w Rzeczypospolitej Polskiej, Dąbrowa Górnicza.

c) Grupa Łódzka Związku Wytwórców Tektury Smółcowej, Przetworów Smółcowych i Asfaltu w Rzeczypospolitej Polskiej, Łódź.

d) Związek Wielkopolskich Fabrykantów Papy Dachowej, Poznań.

e) Grupa Warszawska Związku Wytwórców Tektury Smółcowej i Asfaltu w Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, Leszno 92.

Polski Związek Właścicieli Fabryk Zapalek, Warszawa, Senatorska 29.

Związek Fabrykantów WYROBÓW Perfumeryjno-Kosmetycznych i Mydeł Toaletowych, Warszawa, Bracka 8.

Związek Zawodowy Przemysłowców Mydlarskich w Polsce, Warszawa, Leszno 102.

Przemysł Garbarski.

Polski Związek Przemysłowców Garbarzy, Warszawa, Bieleńska 7.

Przemysł Mineralny.

Związek Hut Szklanych w Polsce, Warszawa, Hortensja 5.

Związek Polskich Fabryk Portland - Cementu, Warszawa, Czackiego 1.

Związek Zjedn. Fabryk Portland - Cementu, Kraków, Rynek Główny 17.

Związek Przemysłowców Ceramicznych, Warszawa, Ludna 9 a.

Związek Zakładów Wapiennych, Warszawa, Sienkiewicza 4.
Tow. Akc. „Chęciny“.

Związek Cegielń w Obwodzie Dolnej Wisły, Grudziądz.

Związek Pracodawców Ceramicznych, Poznań.

Przemysł Budowlany.

Stała Delegacja Izb Budowniczych i Stowarzyszeń Zawodowych Przemysłowców Budowlanych, Warszawa, Ludna 9 a.

a) Związek Samodzielnych Budowniczych Bielska i Cieszyna, Bielsk, Blichowa 64.

b) Wolny Cech Budowlany „Strzecha“, Bydgoszcz, Pl. Wolności 31.

c) Wolny Cech Murarzy i Cieśli, Katowice, Pl. Wolności 6.

d) Związek Samodzielnych Budowniczych, Katowice, Marjańska 2.

e) Izba Budowniczych, Kraków, Straszewskiego 28.

f) Izba Budowniczych, Lwów, Gródeckich 1.

g) Cech Budowniczych „Strzecha“, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 23..

h) Związek Przemysłowców Budowlanych, Starogard, Gimnazjalna 14.

i) Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych b. Królestwa Polskiego, Warszawa, Ludna 9 a.

j) Związek Budowlany na Pomorzu, Grudziądz.

Handel.

Rada Naczelna Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, Warszawa, Szkolna 10.

a) Stowarzyszenie Kupców Polskich, Warszawa, Szkolna 10.

b) Rada Związków Towarzystw Kupieckich Zachodniej Polski, Grudziądz, Wybickiego 31.

c) Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, Grudziądz, Wybickiego 31.

d) Polski Związek Towarzystw Kupieckich woj. Śląskiego, Katowice, Andrzeja 6.

e) Związek Towarzystw na Obwód Nadnotecki, Bydgoszcz, Jagiellońska 75.

f) Związek Kupców i Przemysłowców Chrześcijan, Wilno, Bakszta 7.

g) Stowarzyszenie Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, Łódź, Potrzkowska 113.

Kongregacja Kupiecka, Kraków, Rynek Główny 34.

Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy, Warszawa, Królewska 14.

Kongregacja Kupiecka, Lwów, Czarnieckiego 1.

Zjednoczenie Wielkiego Handlu woj. Śląskiego, Katowice.

Centrala Związku Kupców, Warszawa, Senatorska 22.

a) Stowarzyszenie Kupców Górnego Śląska, Katowice, Św. Jana 11.

b) Związek Stowarzyszeń Kupieckich Małopolski Zachodniej, Kraków, Grodzka 43.

c) Centralny Związek Kupców i Przemysłowców woj. Łódzkiego, Łódź, Piotrkowska 10.

d) Związek Stow. Kupieckich Małopolski Wschodniej, Lwów, Hetmańska 6.

e) Stow. Kupców w Przemyślu.

f) Związek Kupców w Wilnie.

g) Związek Kupców w Białymstoku.

h) Ogólny Związek Kupców w Kielcach.

i) Zgromadzenie Kupców we Włocławku, Kościuszki 7.

Rolnictwo.

Centralne Tow. Rolnicze, Warszawa, Kopernika 30.

Wielkopolskie Tow. Rolnicze, Poznań, Pocztowa 30.

Tow. Gospodarskie Wschodniej Małopolski, Lwów, Kopernika 20.

Związek Poznańskich Kółek Rolniczych, Poznań, Mickiewicza 33.

Pomorskie Tow. Rolnicze, Toruń, Szeroka 20.

Kresowy Związek Ziemian, Warszawa, Płocka 36.

Rada Naczelna Organizacji Ziemiańskich, Warszawa, Kopernika 30.

Sekcja Centralna do spr. nasiennictwa polskiego, Warszawa, Kopernika 30.

Stow. Plantatorów Buraków Cukrow., Warszawa, Kopernika 30.

Stow. Zjednoczonych Ziemianek, Warszawa, Marszałkowska 149.

Związek Zawodowy Hodowców i Wytwórców Nasion, Warszawa, Kopernika 30.

Związek Ziemian, Warszawa, Kopernika 30.

Związek Ziemian, Kraków, ul. Św. Jana 3/5.

Zrzeszenie Właścicieli Lasów, Warszawa, Kopernika 30.

Związek Zrzeszeń Ogrodniczych, Warszawa, Bagatela 3.

Sp. Akc. Handlu Ziemiołódami, Warszawa, Kopernika 30.

Syndykat Plantatorów Chmielu, Warszawa, Boduena 2.

Syndykat Rolniczy w Krakowie, Pl. Szczepański 6.

Centrala Rolników, Poznań, Pl. Wolności 17.

Sp. Akc. „Kooprolna“, Warszawa, Kopernika 30.

Spółka Producentów Krochmalu, Warszawa, Kopernika 30.

Syndykat Rolniczy Warszawski, Warszawa, Kopernika 30.

Spółdzielnia Handlowo - Eksportowa Produkcji Zwierzęcej,
Warszawa, Kopernika 30.

Syndykat Ogrodniczy, Warszawa, Kopernika 30.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, Warszawa, Kredytowa 1.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, Lwów.

Krajowe Towarzystwo Meljoracyjne, Warszawa, Kopernika 30.

Związek Banków Rolniczych, Warszawa, Rybaki 18.

Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Poznań, Wjazdowa 11.

Pomorski Bank Rolniczy w Toruniu, ul. Szeroka 37.

Poznański Bank Ziemian, Poznań, Marcinkowskiego 13.

Syndykat Zbożowy, Lwów, Jagiellońska 20.

Związek Plant. Buraków Cukrowych, Poznań, Poczta 20.

Sp. Akc. „Unicar“ Zjednoczone Fabryki Przetworów Mięsa
i Tłuszczów, Katowice, Poprzeczna 21.

Transport.

Związek Przedsiębiorstw Transportowych i Ekspedycyjnych,
Warszawa, Królewska 14.

Związek Przedsiębiorstw Transportowych i Kolei Dojazdowych
w Polsce, Warszawa, Foksal 11.

Banki.

Związek Banków w Polsce, Warszawa, Jasna 1.

a) Śląsko - Cieszyński Oddział Związku Banków w Polsce, Bielsko, Śląsk.

b) Małopolski Oddział Związku Banków w Polsce, Lwów, Kościuszki 11.

c) Poznański Oddział Związku Banków w Polsce, Poznań, Stary Rynek.

d) Warszawski Oddział Związku Banków w Polsce, Warszawa, Jasna 1.

Związek Banków woj. Śląskiego, Katowice, Warszawska 7.

Ubezpieczenia.

Związek Polskich Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń, Warszawa, Miodowa 8.

Izby Handlowe dla Handlu z zagranicą w Warszawie.

Polsko - Amerykańska, Pałac Staszycy, Nowy Świat 74.

Polsko - Rosyjska, Zgoda 7. (Bank Przemysłowy).

Polsko - Austriacka, Elektoralna 2, Min. Przem. i Handlu, pok. 105.

Polsko - Belgijska, Jerozolimska 26,

Polsko - Brazylijska, Wilcza 10.
Polsko - Francuska, Szkolna 10.
Polsko - Holenderska, Foksal 17.
Polsko - Japońska, Karowa 31.
Polsko - Grecka, Foksal 17.
Polsko - Szwajcarska, Krucza 49.
Polsko - Węgierska, Ludna 9 m. 1.
Polsko - Włoska, Wierzbowa 11.
Polsko - Angielska, Marszałkowska 154.
Dla Bliskiego Wschodu, Al. Ujazdowska 41.

Organizacje Pracownicze w Warszawie.

Centralna Organizacja Związków Zawodowych Pracowników
Umysłowych, Sienna 16, tel. 7-10.

Komisja Centralna Klasowych Związków Zawodowych, Ware-
cka 7, tel. 418-57.

Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe Rzeczypospolitej Pol-
skiej, Rymarska 2, tel. 201-65.

Zjednoczenie Zawodowe Polskie, Elekoralna 21, tel. 310-60.

ADRESY URZĘDÓW PAŃSTWOWYCH.

Prezydium Rady Ministrów

Krak. - Przedmieście 46/48

Prezes Rady Ministrów: Marszałek Józef Piłsudski.

Wice Prezes Rady Ministrów: Dr. Kazimierz Bartel.

Instytucje podległe Prezydium Rady Ministrów:

Najwyższy Trybunał Administracyjny — Miodowa 22.

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna — Krak. Prze-
dmieście 46/48.

Polska Agencja Telegraficzna (P. A. T.) — Krakow
Przedm. 46/48.

„Monitor Polski” — Miodowa 22.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

Wierzbowa 1

Minister: Zaleski August.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:

Nowy Świat 69

Minister: Gen. Składkowski Sławoj.

Główna Komenda Policji Państwowej—Nowy Świat 67.

Główny Urząd Statystyczny:

Al. Jerozolimska 32

Ministerstwo Spraw Wojskowych:

Nowowiejska 1-5

Minister: Marszałek Józef Piłsudski.

Ministerstwo Sprawiedliwości:

Długa 7

Minister: Meysztowicz Aleksander.

Sąd Najwyższy — Pl. Krasińskich 5.

Pierwszy Prezes — Dr. Seyda Władysław.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Bagatela 12

Minister-Kierownik — Dr. Bartel Kazimierz.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych

Senatorska 15

Minister — Niezabytowski Karol.

Departament Ogólny — Dyr. Leśniewski Wiktor, tel. 39—11.

Departament Rolnictwa — Dyr. Hanicki Witold, tel. 39—06.

Departament Leśnictwa — Dyr. Miklaszewski Jan, tel. 39—10.

Departament Weterynarii — Dyr. Fiscoeder Franciszek, tel. 39—24.

Zarząd Stadnin Państwowych — Dyr. Jurjewicz Ferdynand, tel. 53—50.

Państwowy Instytut Meteorologiczny (P. I. M.)

Nowy Świat 72

Dyrektor: Gorczyński Władysław, tel. 65—02.

Ministerstwo Robót Publicznych:

Kredytowa 9

Minister — inż. Moraczewski Jędrzej.

Departament Administracyjny — Dyr. inż. Opolski Józef, tel. 153—12.

Departament Wodny — Dyr. Dr. inż. Różański Adam, tel. 282—33.

Departament Budowlany—Dyr. inż. Jakimowicz Konstanty, tel. 234—02.

Departament Drogowy — Dyr. inż. Nestorowicz Melchior, tel. 81—18.

Ministerstwo Komunikacji:

Nowy Świat 14 (tel. centrala)

Minister — Romocki Paweł.

Departament Administracyjny — Dyr. Dr. Gałęcki Adam.

Departament Finansowy — Dyr. Machowski Wacław.

Departament Handlowo-Taryfowy — Dyr. Kołakowski Stanisław.

Departament Ruchu — Dyr. inż. Czapski Witold.

Departament Utrzymania i Budowy — Dyr. inż. Mrozowski Józef.

Departament Mechaniczny i Zasobów — Dyr. inż. Skupiewski Bronisław.

Dyrekcja Budowy Kolei Państwowych:

Wiejska 3

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej:

Plac Dąbrowskiego 1

Minister — Dr. Jurkiewicz Stanisław.

Departament Pracy — Kier. Dep. Drecki Jerzy, tel. 519—17.

Departament Ubezpieczeń Społecznych — Kolonja Staszica, Nowowiejska 27 c.

Dyr. p. o. Dr. Adamczak Wojciech, tel. 27—87.

Departament Opieki Społecznej — Dyr. Szubartowicz Tadeusz, tel. 96—72.

Urząd Emigracyjny:

Królewska 23

Ministerstwo Reform Rolnych:

Szkolna 11

Minister — Dr. Staniewicz Witold.

Departament Administracyjny — Dyr. Dzieciolowski Bohdan, tel. 59—37.

Departament Parcelacji i Osadnictwa — Dyr. Okołowicz Alfred, tel. 91—41.

Departament Regulacji Rolnych i Pomiarów — Dyr. inż. Kosiński Karol, tel. 58—96.

Państwowy Bank Rolny:

Traugutta 11

Ministerstwo Przemysłu i Handlu:

Elektoralna 2

Minister — inż. Kwiatkowski Eugenjusz.

Departament Ogólny — P. o. Dyr. Kozuchowski Józef, tel. 412—02.

Departament Górniczo-Hutniczy — Dyr. inż. Świętochowski Stanisław, tel. 412—15.

Departament Przemysłowy — Dyr. inż. Dąbrowski Juljan, tel. 412—08

Departament Handlowy — Dyr. Landie Henryk, tel. 412—09.

Departament Marynarki Handlowej — vacat tel. 284—71.

Instytucje Podległe Ministerstwu P. i H.

Państwowy Instytut Geologiczny — Nowy Świat 72.
Urząd Patentowy R. P. — Elektoralna 2. Główny Urząd Probierny — Złota 22. Główna Dyrekcja Państwowych Zakładów Górniczych i Hutniczych — Elektoralna 2. Główny Urząd Miar — Elektoralna 2. Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów — Pl. Napoleona 8.

Ambasady, Poselstwa i Konsulaty w Warszawie.

Nuncjatura Apostolska: Książęca 27, tel. 319—57.

Argentyna — Konsulat: Senatorska 35, tel. 99—48.

Austria — Poselstwo: Koszykowa 11-b, tel. 64—96.

Belgia — Poselstwo: Krak. Przedmieście, hotel Europejski 162, tel. 150—30.

Belgia — Kancelarja: Bracka 18, tel. 152—82.

Brazylja — Poselstwo: Aleja Róż 4, tel. 91—13.

Bułgarja — Poselstwo: Świętokrzyska 35, tel. 194—66.

Chili — Poselstwo: Al. Szucha 6 tel. 277—27.

Czecho - Słowacja Poselstwo: Zgoda 10, tel. 79—68, 79—70.

- Czecho - Słowacja Konsulat: Złota 4, tel. 281—94.
Danja — Poselstwo: Piekna 10, tel. 32—61.
Estonja — Poselstwo: Al. Ujazdowska 19/4, tel. 238—18
Finlandja — Poselstwo: Plac Napoleona 3, tel. 164—52
Francja — Ambasada: Al. Ujazdowska 31, tel. 21 — 50
" Konsulat: Al. Róż 2 tel. 169—73
Grecja — Konsulat: Al. Ujazdowska 49, tel. 1—16
Hiszpanja — Poselstwo: Foksal 16-a, tel. 153—98
" Konsulat: Piękna 66, tel. 93—00
Holandja — Poselstwo: Czackiego 9, tel. 220—57
Japonja — Poselstwo: Foksal 10, tel. 14—73
" Konsulat: Foksal 10
Jugosławja — Poselstwo: Smolna 9, tel. 130—10
" Konsulat: Senatorska 36, tel. 1—23
Łotwa — Poselstwo: Szkolna 6, tel. 73—49
" Konsulat: Szkolna 6, tel. 73—48
Niemcy — Poselstwo: Piekna 17, tel. 183—04, 183—74
Norwegja — Poselstwo: Marszałkowska 79, tel. 55—33
" Konsulat: Daniłowiczowska 16, tel. 301—00
301—01
Portugalia — Konsulat: Ś-to Krzyska 28, tel. 201—03
Rosja Sowiecka — Poselstwo: Poznańska 15, tel. 184—55
Rumunia — Poselstwo: Wiejska 10, tel. 27—07
Stany Zjednoczone Ameryki Półn. — Poselstwo: Foksal 3,
tel. 17—59, 9—20
Stany Zjednoczone Ameryki Półn. — Konsulat: Jasna 11,
tel. 178—40 178—48
Szwecja — Poselstwo: Ossolińskich 4, tel. 16—00
" Konsulat: Traugutta 9, tel. 61—92
Szwajcarja — Poselstwo: Smolna 25, tel. 48—24
" Konsulat: Smolna 25
Turcja — Konsulat: Pl. Napoleona 6, tel. 65—84
Węgry — Poselstwo: Służewska 5, tel. 315—52
Wielka Brytania — Poselstwo: Nowy Świat 18, tel. 19—91
Wielka Brytania — Konsulat: Al. Jerozolimska 93, tel.
222—53
Włochy — Poselstwo: Plac Dąbrowskiego 6, tel. 19—15
" Konsulat: Plac Dąbrowskiego 6, tel. 19—15

W Y K A Z

**granic urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych
dla m. st. Warszawy.**

Urząd I (Długa 42 tel. 78—85) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Królewskiej (1—35), parzystą Marszałkowskiej (136—154), parzystą stroną Ś-to Krzyskiej (2—44), nieparzystą Nowego-Światu (65—69), parzystą Oboźnej (cała), nieparzystą Browarnej (cała), nieparzystą Karowej (5—31), parzystą Kr. Przedmieścia (32—40).

Urząd II (Długa 42 tel. 78—85) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Szteinkellera (cała), nieparzysta Bugaj (3), nieparzysta Celnej (cała), nieparzystą Zapiecek (cała), nieparzystą Piekarskiej (cała), nieparzystą Kapitulnej (cała), parzystą Miodowej (2—12), parzystą Kr. Przedmieścia (42—70), parzystą Karowej (6—20), parzystą Browarnej (cała), parzystą Leszczyńskiej (cała), lewym brzośiem Wisły (od Leszczyńskiej do Szteinkellera).

Urząd III (Długa 42, tel. 78—85) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Kapitulnej (2—8), nieparzystą Podwale (11—21), nieparzystą Kilińskiego (cała), parzysta Długiej (2—12), nieparzystą Freta (cała), nieparzystą Franciszkańskiej (1—9), nieparzystą Sapieżyńskiej (cała), parzystą Bonifratskiej (2—10), parzystą Nowiniarskiej (od Franciszkańskiej do Ś-to Jerzkiej), Pl. Krasieńskich (2—10), parzystą Miodowej (14—24).

Urząd IV (Długa 42, tel. 78-85) dla części miast ograniczonej ulicami: parzystą stroną Szteinkellera (cała), parzystą Bugaj (od Szteinkellera do Celnej), parzystą Celnej (cała), parzystą Zapiecek (cała), parzystą Piekarskiej (cała), parzystą Podwale (20—34), parzystą Kilińskiego (cała), nieparzysta Długiej (1—7), parzysta Freta (cała), parzystą Franciszkańskiej (2—4), parzystą Sapieżyńskiej (cała), parzystą Bonifratskiej (od Sapieżyńskiej do Kłopot), parzystą Kłopot (od Bonifratskiej do Szymanowskiej), parzystą Szymanowskiej (od ul. Kłopot do toru kolejowego),

torem kolejowym (od Szymanowskiej do mostu kolejowego) lewym wybrzeżem Wisły (od mostu kolejowego do ul. Szteinkellera).

Urząd V (Ludna 9 tel. 53—54) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Marszałkowskiej (100—114), nieparzystą Złotej (1—11, nieparzystą Przeskok (cała), nieparzystą Szpitalnej (1—5), nieparzystą Chmielnej (1—17), nieparzystą Nowego Światu (15—29), parzystą Al. Jerozolimskiej (2—36).

Urząd VI (Ludna 9 tel. 53—54) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Marszałkowskiej (116—134), nieparzystą Ś-to Krzyskiej (1—37), nieparzystą Nowego-Światu (31—63), parzystą Chmielnej (2—20), parzystą Szpitalnej (2—8), parzystą Przeskok (cała), parzystą Złotej (2—8/10).

Urząd VII (Ludna 9, tel. 142—92), — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Al. 3 Maja (cała), parzystą N.-Światu (16—72), nieparzystą Obożnej (cała), nieparzystą Leszczyńskiej (cała), lewym brzegiem Wisły (od Leszczyńskiej do Al. 3 Maja).

Urząd VIII (Długa 42 tel. 78-15) dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Kr. Przedmieścia (11—73), nieparzystą Miodowej (cała), Pl. Krasińskich (1—5 i 12), nieparzystą Ś-to Jerskiej (15—23), parzystą Nalewek (wzdłuż ogrodu Krasińskich), nieparzystą Nowolipek (1), parzystą Przejazdu (6—12), parzystą Długiej (52), parzystą Bielańskiej (cała), parzystą Wierzbowej (cała), parzystą Placu Saskiego (2—6), Królewskiej (2—4).

Urząd IX (Bielańska 18 tel. 89-35) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Bielańskiej (cała), nieparzystą Długiej (41—61), parzystą Przejazdu (2—4), nieparzystą Leszna (1—37), parzystą Solnej (cała), parzystą Elektoralnej (8—22), parzystą Zimnej (4—6), parzystą Ptasiej (cała), nieparzystą Przechodniej (cała), Pl. Bankowym (od Przechodniej do Senatorskiej), parzystą Senatorskiej (22—44).

Urząd X (Bielańska 18 tel. 89-35) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Senatorskiej (27—37), Placem Bankowym (od Senatorskiej do Przechodniej), parzystą Przechodniej (cała), nieparzystą Ptasiej (cała), parzystą Zimnej (2), Wielopole (cała), parzystą Grzybowskiej (2), nieparzystą Granicznej (5), parzystą Królewskiej (6—20).

Urząd XI (Leszno 12, tel. 77-73) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Przejazdu (cała), nieparzystą Nowolipek (3—5), nieparzystą Dzikiej (1—17), nieparzystą Gęsiej (13—37), parzystą Lubeckiego (2—8), parzystą Pawiej (24—34), parzystą Więziennej (cała), parzystą Dzielnej (20—22), parzystą Karmelickiej (cała), parzystą Leszno (2—28).

Urząd XII (Leszno 12, tel. 77-73 — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Karmelickiej (cała), nieparzystą Dzielnej (15—19), nieparzystą Więziennej (cała), nieparzystą Lubeckiego (1—5), nieparzystą Gęsiej (39—57a), parzystą Smoczej (2—32), nieparzystą Nowolipia (63—71), parzystą Żelaznej (88—90), parzystą Leszna (30—82).

Urząd XIII (Leszno 12, tel. 77-73) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Żelaznej (95—97), parzystą Nowolipia (64—80), nieparzystą Smoczej (1—33), nieparzystą Gęsiej (59—105), nieparzystą Okopowej (41—do końca cmentarza żydowskiego), ogrodzeniem cmentarza żydowskiego (od Okopowej do Wawrzyszewskiej), nieparzystą Wawrzyszewskiej (cała), nieparzystą Obozowej (do toru kolejowego), torem kolei obwodowej (od Obozowej do Sejmowej), parzystą Sejmowej od toru kolejowego do Płockiej), parzystą Płockiej (od Sejmowej do Górczewskiej), parzystą Górczewskiej (2—16), parzystą Leszna (84—146).

Urząd XIV (Nowolipki 10 tel. 111-54) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Nowolipek (2—6), nieparzystą Nalewek (5—31), Gęsią (1—11), (2—22), parzystą Dzikiej (2—30).

Urząd XV (Nowolipki 10, tel. 111-54), — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Ś-to Jerskiej (22—42), nieparzystą Nowiniarskiej (7—15), nieparzystą Franciszkańskiej (17—39), parzystą Nalewek (10—24).

Urząd XVI (Nowolipki 10, tel. 80-69), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Pokornej (od toru kolejowego do ul. Muranowskiej), nieparzystą Nalewek (33—49), północną granicą XIV urzędu skarbowego, parzystą Dzikiej (32—64), parzystą Błońskiej (od ulicy Dzikiej do Młocińskiej), parzystą Młocińskiej (od Błońskiej do toru kolejowego), torem kolejowym (od Młocińskiej do Pokornej).

Urząd XVII (Nowolipki 10, tel. 80-69) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Pokornej (cała), Muranowską (16—19), parzystą Nalewek (26—42), parzystą Franciszkańskiej (18—36), nieparzystą Bonifraterskiej (cała), nieparzystą Kłopot (od Zoliborskiej do Szymanowskiej), nieparzystą Szymanowskiej (od Sierakowskiej do toru kolejowego), oraz dla całego terenu XXVI komisariatu pol. państw.

Urząd XVIII (Nowolipki 10, tel. 80-69), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Młocińskiej (od toru kolejowego do ul. Błońskiej), nieparzystą Błońskiej (od Młocińskiej do Dzikiej), nieparzystą Dzikiej (od Błońskiej do Gęsiej), parzystą Gęsiej (24—50), parzystą Okopowej (od ul. Gęsiej do końca cmentarza żydowskiego), ogrodzeniem cmentarza żydowskiego (od ul. Okopowej do ul. Wawrzyszewskiej), parzystą Wawrzyszewskiej (cała), parzystą Obozowej (od ul. Wawrzyszewskiej do toru kolejowego), torem kolejowym (od ul. Obozowej do ul. Młocińskiej).

Urząd XIX (Miedziana 8 tel. 75-36), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Grzybowskiej (33—79) nieparzystą Ciepłej (1—9/11), parzystą Twardej (28—34), parzystą Pańskiej (56—116), parzystą Towarowej (24—52).

Urząd XX (Miedziana 8 tel. 75-36), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Towarowej (od Grzybowskiej do Pańskiej), nieparzystą Pańskiej (55/57—111), parzystą Twardej (36—52), nieparzystą Żelaznej (19—31), parzystą Alei Jerozolimskiej (od Żelaznej do Towarowej), parzystą Tunelowej (od Towarowej do Kolejowej), nieparzystą Kolejowej (od Tunelowej do Prądyńskiego), Prądyńskiego (1—3 i 2—8), parzystą Bryłowskiej (2—40), nieparzystą Dworskiej (1—23), parzystą Karolkowej (od Dworskiej do Grzybowskiej), nieparzystą Grzybowskiej (od Karolkowej do Towarowej).

Urząd XXI (Nowogrodzka 60 tel. 75-17), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Leszna (39—77), nieparzystą Solnej (cała), nieparzystą Elektoralfnej (17—39), nieparzystą Zimnej (cała), nieparzystą Rynkowej (cała), parzystą Grzybowskiej (4—50), parzystą Żelaznej (58—86).

Urząd XXII (Nowogrodzka 60, tel. 75-17), — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą Żelaznej (63—93), nieparzystą Leszna (79—141), nieparzystą Górczewskiej (od Młynarskiej do Płockiej), parzystą Płockiej (od Górczewskiej do Dworskiej), parzystą Dworskiej (od Płockiej do Karolkowej), nieparzystą Karolkowej (od Dworskiej do Grzybowskiej), parzystą Grzybowskiej (od Karolkowej do Żelaznej).

Urząd XXIII (Nowogrodzka 60 tel. 75-17) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Siennej (1—71), nieparzystą Twardej (37—47), parzystą Żelaznej (20—26), parzystą Alei Jerozolimskiej (od Żelaznej do Marszałkowskiej), nieparzystą Marszałkowskiej (103—121).

Urząd XXIV (Nowogrodzka 60 tel. 75-17) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Ś-to Krzyskiej (39—43), nieparzystą Bagna (1—5), nieparzystą Pl. Grzybowskiego (1—7), nieparzystą Twardej (1—35), parzystą Siennej (od Twardej do Marszałkowskiej), nieparzystą Marszałkowskiej (123—133).

Urząd XXV (Nowogrodzka 60 tel. 75-17) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Marszałkowskiej (135—153), nieparzystą Królewskiej (37—53), nieparzystą Granicznej (1—3), nieparzystą Grzybowskiej (1—31), parzystą Ciepłej (2—18), parzystą Twardej (2—26), parzystą Pl. Grzybowskiego (2—16), parzystą Bagna (2—10) i parzystą Ś-to Krzyskiej (46—54).

Urząd XXVI (Miedziana 8 tel. 75-36) — dla całego terenu 19, 22 i 23 komisariatów policji państwowej.

Urząd XXVII (Marszałkowska 56, tel. 89-85) — dla całego terenu 9 komisariatu policji państwowej.

Urząd XXVIII (Nowogrodzka 60 tel. 313-67) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Marszałkowskiej (1—81-b), nieparzystą Hożej (33—61), parzystą Em. Plater (2—16), nieparzystą Koszykowej (75—77), parzystą Topolowej (od Koszykowej do końca), ogrodzeniem pola wyścigowego (od Topolowej do Pl. Unji Lubelskiej), Placem Unji Lubelskiej (od Puławskiej do Marszałkowskiej).

Urząd XXIX (Nowogrodzka 60 tel. 313-67) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Al. Jerozolimskiej (35—127), nieparzystą Grójeckiej (1—35), południową granicą 11 kom. pol. państwowej (od Grójeckiej do Topolowej), nieparzystą Topolowej (od Koszykowej do Portu Lotniczego), parzystą Koszykowej (70—82), nieparzystą Em. Plater (1—19), parzystą Hożej (46—84), nieparzystą Marszałkowskiej (83—101).

Urząd XXX (Nowogrodzka 60 tel. 313-67) — dla części miasta ograniczonej ulicami: nieparzystą stroną Alei 3-go Maja (cała), nieparzystą Alei Jerozolimskiej (1—33), parzystą Marszałkowskiej (82—98), parzystą Wspólnej (2—44), Pl. 3-ch Krzyży (11—13-a, 16—18, wraz z kościołem), parzystą Książęcej (2—6), parzystą Ludnej (2—16), parzystą Solca (18—20-b), parzystą Nadbrzeżnej (od brzegu Wisły), lewym brzegiem Wisły (od Nadbrzeżnej do mostu ks. Poniatowskiego).

Urząd XXXI (Nowogrodzka, 60 tel. 313-67) — dla części miasta ograniczonej ulicami: parzystą stroną Mącznej (od Wisły do ul. Czerniakowskiej), parzystą Czerniakowskiej (od Mącznej do Zagórnej), parzystą Górno-Śląskiej (cała), parzystą Pięknej (2—36), parzystą Marszałkowskiej (54—80), nieparzystą Wspólnej (1—41), Plach 3-ch Krzyży (1—9, 2—14), nieparzystą Książęcej (1—21), nieparzystą Ludnej (1—19), nieparzystą Solca (61—65), nieparzystą stroną ulicy bez nazwy (do Nadbrzeżnej), nieparzystą Nadbrzeżnej (do Wisły, lewym brzegiem Wisły do Mącznej).

Urząd XXXII (Marszałkowska 56, tel. 89-85) — dla całego terenu 16, 20 i 21 komisariatów pol. państwowej.

Urząd XXXIII (Wileńska róg Inżynierskiej tel. 169-09) — dla całego przedmieścia Pragi.

Urząd na powiat Warszawski — Długa 50, tel. 131-03.

GESCHE SPÓŁKA AKCYJNA

KATOWICE, ul. PODGÓRNA 4.

Telefony: 430, 688, 1209, 2331.

Adres telegraficzny: „GESCHE KATOWICE”.

Węgiel, Cynk, Blacha cynkowa i ołowiana, Ołów, Śrut, Rury ołowiane, Kadm, Kwas siarkowy.

Kopalnie węgla:	„Giesche“	{	„Richthofen“
			„Carmer“
			„Wilhelm“
	„Kleofas“	{	„Frankenberg“
			„Walter“

Kopalnie cynku i ołowiu: „Szarlej Biały” i „Matylda”.

MINISTERSTWO SKARBU

i podległe urzędy.

(Nazwa i siedziba urzędu, nazwisko i imię kierownika,
stopień służbowy i rok urodzenia).

MINISTERSTWO SKARBU.

Warszawa, Rymarska 3/5, Centrala telefoniczna.

Minister Skarbu: *Czechowicz Gabryel*, st. sł. II, rok ur. 1876, tel. 58—55.

Podsekretarz Stanu: *Góra Karol*, st. sł. III, rok ur. 1873 tel. 88—24.

I DEPARTAMENT PREZYDJALNY.

Dyrektor Departamentu: *Starzyński Stefan*, st. sł. IV, rok ur. 1893, tel. 512—94.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów.

I. Osobowy: *Żiółkowski Stanisław*, st. sł. V, rok ur. 1882, tel. 76—36.

II. Ogólnej Polityki Finansowej: *Fabierkiewicz Wacław* st. sł. V, rok ur. 1891, tel. 512—83.

III. Organizacyjno - Administracyjny: *Batorski Stanisław*, st. sł. V, rok ur. 1869, tel. wewn. 36.

II DEPARTAMENT OBROTU PIENIĘŻNEGO.

Dyrektor Departamentu *Dr. Barański Leon*, st. sł. IV, rok ur. 1895, tel. 512—22.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów.

I. Środków Płatniczych: vacat. Kieruje Naczelnik W. II.

II. Dewizowy: *Szebeko Zdzisław*, st. sł. VI, rok ur. 1892, tel. 512-57.

III. Bankowy: *Dr. Bączkowski Eugenjusz*, st. sł. V, rok ur. 1889, tel. 512—13.

IV. Rady Spółdzielczej: *Kwieciński Janusz*, st. sł. V, rok ur. 1875, tel. 512—46.

V. Kredytowy: *Woytkiewicz Aleksander*, st. sł. IV, rok ur. 1889, tel. 512—43.

VI. Polityki kredytowej: *Pawłowicz Stanisław*, st. sł. V, rok ur. 1893, tel. 181—46

Departamentowi podlegają:

Urząd Pożyczek Państwowych

Wicedyrektor Urzędu: *Szczelik Witold*, st. sł. VI, rok ur. 1887, tel. 298—66.

Państwowe Zakłady Graficzne.

Dyrektor Zakładów: *Tupalski Aleksander*, st. sł. IV, rok ur. 1864, tel. 130—06.

Mennica.

Dyrektor Mennicy: *Aleksandrowicz Jan*, st. sł. V, rok ur. 1885, tel. 15—40.

Inspektorat Bankowy

Kierownik Inspektoratu: *Broniewski Witold* st. sł. V. rok ur. 1890, tel. 512—45.

III DEPARTAMENT BUDŻETOWY.

Dyrektor Departamentu: *Dr. Grodyński Tadeusz*, st. sł. IV, rok ur. 1888, tel. 512—09.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów.

I. Ogólny: *vacat*.

II. A. Budżetów Administracyjnych: *Dr. Dubieński Aleksander*, st. sł. V, rok ur. 1884, tel. 512—11.

III. Budżetu wojskowego: *Zakrzewski Marjan*, st. sł. V, rok ur. 1885, tel. 512—39.

IV. B. Budżetów Administracyjnych: *Ossowski Włodzimierz*, st. sł. V, rok ur. 1878 tel. 512—08.

V. Budżetów Komunikacyjno-Budowlanych: *Sienkiewicz Franciszek*, st. sł. V, rok ur. 1884 tel. 512—80.

VI. Budżetów Gospodarczych: *Dr. Turteltaub Wilhelm*, st. sł. V, rok ur. 1885 tel. 46—61.

VII. Emerytalny: *Dr. Czechowicz Witold*, st. sł. V, rok ur. 1886 tel. 512—79.

IV DEPARTAMENT CEL.

Kierownik Departamentu: *Dr. Rasiński Władysław*, st. sł. V, rok ur. 1874, tel. 512—31.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów.

- I. Osobowy: *Dr. Ulankiewicz Władysław*, st. sł. VI, rok ur. 1887, tel. 512—17.
- II. Postępowania celnego: *Prohaska Felicjan*, st. sł. V, rok ur. 1873, tel. 512—19.
- III. Taryfowy: *Gaładyk Wacław*, st. sł. VI, rok ur. 1881, tel. 171—40.
- IV. Kontroli Celnej: *Pomorski Wacław*, st. sł. V, rok ur. 1877 tel. 512—64.
- V. Straży celnej: *Bartak Bronisław*, st. sł. V, rok ur. 1882 tel. 512—44.
- VI. Karny: *Goeldner Mikołaj*, st. sł. VI, rok ur. 1873 tel. 512—91.

V DEPARTAMENT PODATKÓW I OPLAT.

Dyrektor Departamentu: *Koszko Wacław*, st. sł. IV rok ur. 1878 tel. 512—20.

Naczelnicy względnie kierownicy Wydziałów:

- I. Instrukcyjno-Rewizyjny: *Michalski Paweł*, st. sł. V, rok ur. 1895, tel. 16—37 lub 512—53.
- II. Podatku Dochodowego: *Urban August*, st. sł. VI, rok ur. 1887, tel. 171-49.
- III. Podatku Przemysłowego: *Kozłowski Władysław*, st. sł. V, rok ur. 1882, tel. 512—70.
- IV. Podatków Realnych: *Lubowidzki Lucjan*, st. sł. V, rok ur. 1873 tel. 68—82.
- V. Podatku Majątkowego: *Brzecki Michał*, st. sł. V, rok ur. 1882, tel. 171-44.
- VI. Podatku od Spadków i Darowizn i VII. Opłat Stemplowych: (dzielią się na 3 samoistne oddziały, na czele których stoją Naczelnicy Wydziałów Ministerstwa Skarbu):
Dział A: Dla spraw stemplowych wynikających ze stosowania obecnie obowiązujących ustaw stemplowych, spraw paszportowych oraz spraw opłat skarbowych

nie objętych nową ustawą o opłatach stemplowych:
— *Werner Edward*, st. sł. V, rok ur. 1879, tel. 512-67.

Dział B: Dla spraw dotyczących spadków i darowizn: *Fałat Stanisław*, st. sł. V, rok ur. 1862, tel. 512-05.

Dział C: Dla spraw wynikających ze stosowania nowej ustawy o opłatach stemplowych: *Rosenkranz Achilles*, st. sł. V, rok ur. 1875, tel. 512-76.

VIII. Finansów samorządowych: *Tworzydło Józef*, st. sł. VI, rok ur. 1889, tel. 512-56.

VI. DEPARTAMENT AKCYZ I MONOPOLÓW.

Kierownik Departamentu: *Leśniowski Józef*, st. sł. V, rok ur. 1865, tel. 512-03.

1. *Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów:*

I. Instrukcyjno Rewizyjny: *Dr. Korta Karol*, st. sł. V, rok ur. 1877, tel. 512-07.

II. Spirytusowy: *Zubrzycki Kornel*, st. sł. V, rok ur. 1875, tel. 512-12.

III. Podatków Pośrednich i Monopoli: *Grabowski Witold*, st. sł. V, rok ur. 1866, tel. 512-38.

IV. Kontroli: *Tański Teofil*, st. sł. VI, rok ur. 1863.

V. Karny: *Podczaski Julian*, st. sł. V, rok ur. 1867, telefon 60-66.

Departamentowi podlegają:

1. **Generalna Dyrekcja Loterii Państwowej.**

Dyrektor: *Dr. Seeliger Ferdynand*, st. sł. IV, rok ur. 1866, tel. 45-00.

2. **Dyrekcja Polskiego Monopoliu Tytoniowego.**

a) Naczelný Dyrektor: *Bełza-Ostrowski Kazimierz*, st. sł. IV, rok ur. 1880, tel. 75-41.

b) I Zastępca Naczelnego Dyrektora: *Dr. Kreutz Aleksander*, st. sł. V, rok ur. 1879, tel. 88-77.

c) II Zastępca Naczelnego Dyrektora: *Szymański Mieczysław*, st. sł. V, rok ur. 1872, tel. 72-46.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów.

- I. Administracyjny: *Dr. Szwedzicki Władysław*, st. sł. VI, rok ur. 1884, tel. 280—19.
- II. Fabrykacyjny i Statystyczno - Kalkulacyjny: *Lewicki Aleksander*, st. sł. VI, rok ur. 1889, tel. 281—41.
- III. Handlowy: *Androchowicz Kazimierz*, st. sł. V, rok ur. 1878, tel. 316—06.
- IV. Organizacji Sprzedaży: *Kimłowski Józef*, st. sł. V, rok ur. 1879, tel. 281—28.
- V. Techniczny: *Inż. Perlman Izydor*, st. sł. V, rok ur. 1882, tel. 151—63.
- VI. Rewizyjny: *Habela Stanisław*, st. sł. VI, rok ur. 1888, tel. 519—80.
- VII. Rachunkowo-Budżetowy: *Christ Władysław*, st. sł. VI, rok ur. 1874, tel. 280—40.
- VIII. Robotniczy: *Napieralski Jan*, st. sł. V, rok ur. 1885, tel. 280—87.
- IX. Uprawy Tytoniu: *Tyszkowski Henryk*, st. sł. V, rok ur. 1874, tel. 204—04.

3. Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

- a) Dyrektor: *Inż. Kuroczycki Jan*, st. sł. IV, rok ur. 1872, tel. 34—28.
- b) I Wicedyrektor: *Inż. Buttowt Andrzejkowicz Piotr*, st. sł. V, rok ur. 1877, tel. 184—16.
- c) II Wicedyrektor i zarazem Naczelnik Wydziału II: *Bukowiński Gustaw*, st. sł. V, rok ur. 1878, tel. 304—47.

5. Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów:

- I. Ogólny: *Loga Wacław*, st. sł. V, rok ur. 1868, t. 86-46.
- II. Ekonomiczny: *II Wicedyrektor*.
- III. Obrotu Spirytusem: *Borowicz Czesław*, st. sł. V, rok ur. 1881, tel. 107—64.
- IV. Obrotu Wódką: *Chorzelski Czesław*, st. sł. VI, rok ur. 1884, tel. 307—39.
- V. Gospodarczy: *Thieme Zdzisław*, st. sł. VI, rok ur. 1877, tel. 56—20.

VI. Techniczny: *Inż. Hałajkowski Jan*, st. sł. V, rok ur. 1878, tel. 107—43.

VII. Finansowy: *Sowiński Edmund*, st. sł. VI, rok ur. 1889, tel. 307—65.

VII. DEPARTAMENT KASOWY.

Dyrektor Departamentu: *Czauderna Roman*, st. sł. IV, rok ur. 1884, tel. 68—34.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów:

I. Instrukcyjno Rewizyjny: *Szczerski Stanisław*, st. sł. V, rok ur. 1880, tel. 512—90.

II. Administracyjny Kasowy: *Drzuza Jan*, st. sł. V, rok ur. 1884, tel. 68—54.

III. Centralnej Księgowości: *Fiut Jan*, st. sł. V, rok ur. 1877, tel. 142—23.

IV. Rachunkowy: *Wojda Stanisław*, st. sł. VI, rok ur. 1889, tel. 512—29.

Departamentowi podlegają:

1. Centralna Kasa Państwowa.

Naczelnik: *Musiakowski Henryk*, st. sł. VI, rok ur. 1876, tel. 512—93.

2. Biuro Znaków Wartościowych.

Kierownik: *Ligowski Antoni*, st. sł. VI, rok ur. 1874, t. 74-77.

VIII. PAŃSTWOWY URZĄD KONTROLI UBEZPIECZ.

Dyrektor Urzędu: *Dr. Gruber Henryk*, st. sł. IV, rok urodz. 1892, tel. 310—17.

Naczelnicy względnie kierownicy wydziałów:

I. Ogólny: *Jagielski Jan*, st. sł. V, rok ur. 1874, t. 113-90.

II. Matematyczny: *Weryha Aleksander*, st. sł. VI, rok ur. 1894, tel. 512—18.

III. Prawny: *Jarocki Piotr*, st. sł. VI, rok ur. 1894, telef. 231—02.

IV. Statystyczny: *Kulwiec Józef*, st. sł. VII, rok ur. 1832, tel. 231—02.

Prezesi Izb Skarbowych

L. p.	Siedziba Izby	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
1.	Białystok	Petz Leopold	IV	1876
2.	Brześć n/B	Mańkowski Wiktor	IV	1863
3.	Grudziądz	Obrzud Stanisław	IV	1868
4.	Kielce	Dębicki Józef	IV	1860
5.	Kraków	Greger Józef	IV	1880
6.	Lublin	Dr. Tomkiewicz Edward	IV	1885
7.	Lwów	Dr. Polak Tadeusz p. o.	V	1877
8.	Łuck	Towarnicki Leon	IV	1870
9.	Łódź	Grażewicz Wiktor	IV	1872
10.	Poznań	Naruszewicz Mieczysław	IV	1869
11.	Warszawa	Zienkowski Edward	IV	1861
12.	Wilno	Malecki Jan	IV	1863
13.	Wydział Sk. w Ka- towicach	Pawlita Antoni	V	1864

Naczelnicy Wydziałów Izby Skarbowych

L. p.	Siedziba Izby Wydział*)	Nazwisko i imię	Stopień służb.	Rok urodzenia
1	Białystok I	vacat	—	—
2	" II	Referowski Władysław	V	1875
3	" III	Okolowicz Zygmunt	V	1877
4	" IV	Butkiewicz Józef	V	1865
5	" V	Wojna Leopold p. o.	VI	1886
6	Brześć n/B. I	Freitag Alfons	VI	1878
7	" II	Ratyński Edward	VI	1884
8	" III	Starczewski Jerzy	VI	1875
9	" IV	Jabłoński Leonard p. o.	VI	1869
10	" V	Legatowicz Stanisław p. o.	VI	1871
11	Grudziądz I	Lisowski Karol	V	1884
12	" II	Bromberger Władysław	VI	1877
13	" III	Berger Stanisław	V	1877
14	" IV	Dyl Franciszek	V	1873
15	" V	Solman Wiktor	V	1875
16	Kielce I	Karaman Józef	V	1881
17	" II	Petz Leopold	V	1876
18	" III	Majewski Bolesław	V	1874
19	" IV	Messing Julian	V	1856
20	" V	Szanek Franciszek Ksawery	V	1874
21	Kraków I	Dr. Mazurkiewicz Józef	V	1869
22	" II	Dr. Jaśkowiec Jan p. o.	VI	1877
23	" III	Grabowski Jan	VI	1869
24	" IV	Kohaut Stanisław	V	1867
25	" V	Dr. Gajewski Wiktor	V	1866
26	" VI	Artz Władysław	V	1877
27	Lublin I	Bojarski Michał	V	1874
28	" II	Dziewota Wacław	V	1873
29	" III	Hermanowski Jan	VI	1882
30	" IV	Witwicki Jan	VI	1871
31	" V	Świeszewski Stefan	V	1881
32	Lwów I	vacat	—	—
33	" II	Weinert Henryk	V	1877
34	" III	Link Józef	VI	1879
35	" IV	Koppel Otto p. o.	VI	1875

*) Wydziały: I — ogólny, II — podatków bezpośrednich, III — kasowy, IV — akcyzowy, V — stemplowy, VI — emerytalny.

L. p.	Siedziba Izby Wydział		Nazwisko i imię	Stopień służb.	Rok urodze- nia
36	Lwów	V	Sommer Józef	V	1859
37	"	VI	Wacel Leon	V	1877
38	Łódź	I	Dr. Szteliga Marcin	V	1876
39	"	II	Garmat Jerzy p. o.	VI	1883
40	"	III	Mazurowski Bronisław	V	1873
41	"	IV	Hyżycki Jan p. o.	VI	1869
42	"	V	Najder Stanisław	V	1886
43	Luck	I	vacat		—
44	"	II	Szulkiwicz Mikołaj	V	1873
45	"	III	Sobotkowski Leon	VI	1881
46	"	IV	Wiłkomirski Walerjan Fran.	VI	1867
47	"	V	Znamierowski Michał	VI	1890
48	Poznań	I	Dr. Ziębek Narcyz	V	1863
49	"	II	Nycz Stanisław	V	1872
50	"	III	Iwanicki Stanisław	VI	1881
51	"	IV	Dr. Wnek Józef	V	1873
52	"	V	Dr. Pieńczykowski Meliton	V	1868
53	"	VI	Dr. Sander Otton	V	1873
54	Warszawa	I	Blusiewicz Walerjan	V	1875
55	"	II	Kubec Józef	V	1872
56	"	III	Kobierzycki Jan	V	1865
57	"	IV	Wojtowicz Gracjan	V	1876
58	"	V	Bujak Brunon	V	1868
59	"	VI	Pantoczek Stanisław	VI	1860
60	Wilno	I	Czarnecki Szymon	V	1868
61	"	II	Denisiewicz Wacław	V	1881
62	"	III	Żukowski Józef	V	1881
63	"	IV	Żongolłowicz Adolf	VI	1867
64	"	V	Bielunas Bronisław	V	1885
65	Wydz. Skar- bowy w Ka- towicach *)	I	Towarnicki Wiktor	V	1881
66	"	II	Batycki Stanisław	V	1880
67	"	III	Dr. Bóbr Adam	VI	1877
68	"	IV	Dr. Bielak Michał	V	1885
69	"	V	Gatzka Paweł p. o.	VI	1874

*) I — Dział ogólny. II — Dział podatków bezpośrednich, Dział bilansowy i Dział katastralny. III — Dział Akcyzowy. IV — Dział Budżetowo - Kasowy. V — Dział Dewizowy.

Naczelnicy i Kierownicy Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych.

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	---------------------	------------------

Izba Skarbowa w Białymstoku.

1	Augustów	Modzelewski Wacław	VIII	1895
2	Białystok	Pabijan Wojciech	VII	1883
3	Bielsk Podlaski	Nowicki Władysław	VII	1887
4	Grajewo	Kretowicz Bronisław	VII	1881
5	Grodno	Łuba Leon	VII	1887
6	Kolno	Musiałkowski Wacław	VII	1891
7	Łomża	Gawryś Bolesław	VII	1876
8	Ostrołęka	Okurowski Józef	VII	1880
9	Ostrów	Wierzbiński Czesław	VII	1884
10	Sokółka	Boręsowicz Aleksander	VII	1866
11	Suwałki	Majcherczak - Maliszewski Cz.	VI	1876
12	Wołkowysk	Józefowicz Józef	VII	1869
13	Wysokie Mazow.	Danowski Aleksander	VII	1886

Izba Skarbowa w Brześciu n/B.

1	Baranowicze	Białousz Zygmunt	VII	1885
2	Breść n/B. na pow. Brześć i Kamień Koszyński	Zochowski Marjan	VII	1894
3	Kobryń na pow. Kobryń i Dro- hiczyn	Korzeniowski Stanisław	IX	1884
4	Lida	Sirko Eugeniusz	VIII	1879
5	Łuniniec	Buszmin Paweł	VII	1892
6	Nieśwież	Skrodzki Jan	VII	1874
7	Nowogródek	Cieślewicz Stanisław	VII	1877
8	Pińsk	Rejsmiller Emil	VI	1874
9	Prużana na pow. Prużana i Kosów	Dalak Jerzy	VII	1894
10	Sarny	Pepol Franciszek	VIII	1893
11	Stonim	Kościelski Włodzimierz	VI	1882
12	Stolin	Koszcza Adam	VIII	1885
13	Stolpce	Tomeczyk Jan	VIII	1898
14	Wołżyn	Majchrzak Czesław	VII	1897

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Grudziądzu.

1	Brodnica	Brozowski Eugenjusz	VIII	1895
2	Chełmno	Drag Mateusz	VIII	1876
3	Chojnice	Szulc Stanisław	VIII	1898
4	Działdowo	Grabowski Józef	IX	1883
5	Gniew	Machalski Marjan	VIII	1892
6	Grudziądz	Chwiałkowski Franciszek	VII	1876
7	Kartuzy	Filipek Marjan	VII	1885
8	Kościerzyna	Willma Alojzy	VIII	1892
9	Nowe Miasto	Tytulski Henryk	VIII	1898
10	Puck	Siekierzyński Ferdynand	VIII	1871
11	Sępólno	Baran Mieczysław	IX	1898
12	Starogard	Krzyżanowski Mieczysław	VII	1884
13	Świecie	Schaesser Jerzy	VII	1885
14	Tczew	Zajączkowski Tadeusz	VII	1875
15	Toruń	Germak Emiljan	VI	1879
16	Tuchola	Marcinkowski Stanisław	VIII	1892
17	Wąbrzeźno	Grzywacz Nikodem	VIII	1893
18	Wejherowo	Skrzypiński Józef	VIII	1900

Izba Skarbowa w Kielcach.

1	Będzin	Antosz Stanisław	VII	1880
2	Busk	Kowalski Jan	VIII	1887
3	Częstochowa	Kwiatkowski Mieczysław	VI	1869
4	Jędrzejów	Osierda Władysław	VII	1883
5	Kielce	Nowakowski Marjan	VII	1885
6	Końskie	Postuła Antoni	VII	1880
7	Kozienice	Maczyński Jan Kazimierz	VII	1887
8	Miechów	Wiśnicki Tomasz	VII	1868
9	Olkusz	Plażak Józef	VII	1882
10	Opatów	Kozłowski Stanisław	VII	1883
11	Opoczno	Barański Władysław	VII	1867
12	Pińczów	Czerny Ignacy Witold	VII	1881
13	Radom	Jakacki Wacław	VII	1885
14	Sandomierz	Mucha Kazimierz	VII	1875
15	Sosnowiec	Herz Marjan	VII	1878
16	Wierzbnik	Droński Feliks	VII	1889
17	Włoszczowa	Szmyd Józef	VIII	1889
18	Zawiercie	Popiel Włodzimierz	VII	1879

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Krakowie.

1	Biała	Barański Wincenty	VII	1882
2	Bochnia	Schindler Wiktor	VI	1877
3	Brzesko	Balak Stanisław	VII	1882
4	Chrzanów	Mika Franciszek	VI	1871
5	Dąbrowa	Król Kazimierz	VIII	1879
6	Gorlice	Stopowy Józef	VI	1875
7	Grybów	Meiss Karol	VI	1876
8	Jasło	Skrzypek Antoni	VI	1874
9	Kraków I	Gajewski Jan	V	1868
10	Kraków II	Smoluchowski Jan	VI	1876
11	Kraków III	Zawisza Kazimierz	VI	1873
12	Kraków powiat	Karmowski Józef	VI	1870
13	Limanowa	Kasztelewicz Karol	VII	1877
14	Maków	Dęborski Wojciech	VIII	1877
15	Mielec	Postrożny Antoni	VI	1865
16	Myślenice	Kubala Emil	VII	1880
17	Nowy Sącz	Wojtas Wojciech	VI	1872
18	Nowy Targ	Wiśniowski Ferdynand Stan.	VI	1872
19	Oświęcim	Ogorzałek Wojciech	VI	1871
20	Pilzno	Dancewicz Wawrzyniec	VIII	1866
21	Ropczyce	Wallin Wilhelm	VII	1876
22	Tarnów	Manaczyński Józef, poseł	VI	1871
23		Mycon Józef, p. o.	VI	1865
24	Wadowice	Pawłowski Józef	VI	1865
25	Wieliczka	Krzywski Leopold	VI	1868
26	Żywiec	Dembowski Zygmunt	VI	1878

Izba Skarbowa w Lublinie.

1	Biała Podlaska	Bachman Henryk	VI	1883
2	Biłgoraj	Chałupski Adam	VIII	1891
3	Chełm	Grabczewski Józef	VII	1873
4	Garwolin	Broniatowski Ludwik	VII	1887
5	Hrubieszów	Rostoniewski Henryk	VII	1888
6	Janów Lubelski	Krzyszkowski Wiktor	VII	1877
7	Janów Podlaski	Przybyszewski Roman	VIII	1893
8	Krasnystaw	Romański Walerjan	VII	1877
8	Lubartów	Culicki Stanisław	VII	1888
10	Lublin miasto	Strzelbicki Edmund	VI	1886

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
11	Lublin powiat	Lachowicz Kazimierz	VII	1875
12	Luków	Percz Aleksander	VII	1880
13	Puławy	Oliwa Jan	VII	1875
14	Radzyń	Kurkowski Antoni	VII	1887
15	Siedlce	Piesiewicz Jan	VII	1896
16	Sokolów	Trzmielewski Filip	VIII	1892
17	Tomaszów Lubel.	Krzczkowski Jerzy	VII	1889
18	Węgrów	Krzyżanowski Mieczysław	VII	1884
19	Włodawa	Fijałkowski Józef	VII	1877
20	Zamość	Lipiński Bolesław	VI	1890

Izba Skarbowa we Lwowie.

1	Bóbrka	Kokoszyński Stanisław	VI	1867
2	Bohorodeczany	Czyżyński Stanisław	VIII	1872
3	Borszczów	Gulewicz Apolinary	VIII	1872
4	Brody	Niemczewski Michał	VI	1876
5	Brzeżany	Dr. Wejwoda Edward	VII	1886
6	Brzozów	Kumor Konstanty	VII	1868
7	Buczacz	Nowacki Jakób	VII	1879
8	Czortków	Janik Kazimierz	VII	1877
9	Dobromil	Flesler Józef	VII	1878
10	Dolina	Hoszowski Jan	VII	1874
11	Drohobycz	Zajac Jan	VI	1866
12	Horodenka	Vlasak Wacław	VIII	1881
13	Gródek Jagielloń.	Dżulik Dymitr	VIII	1878
14	Jarosław	Lewkowicz Mikołaj	VI	1867
15	Jaworów	Zgodziński Zygmunt	VIII	1876
16	Kalusz	Jasieński Bogusław	VI	1876
17	Kamionka Strum.	Czyrek Wojciech	VIII	1881
18	Kolbuszowa	Kielbiński Edmund	VI	1873
19	Kołomyja	Liebhart Gustaw	VI	1867
20	Kopyczyńce	Domosławski Józef	VIII	1887
21	Kosów	Józefowicz Kajetan	IX	1881
22	Krosno	Bursztyn Stanisław	VII	1871
23	Lisko	Zakliczyński Aleksander	VI	1871
24	Lubaczów	Tarnawski Jan	VIII	1885
25	Lwów I	Dr. Czyrniański Julian	VI	1858
26	Lwów II	Lisowski Aleksander	VI	1878
27	Lwów III	Flach Wiktor	VI	1866

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
28	Lwów IV	Majewski Antoni	VI	1877
29	Lwów V	Dziubiński Antoni	VII	1875
30	Lwów powiat	Langer Zygmunt	VII	1880
31	Łańcut	Steuden Jan	VII	1877
32	Mościska	Łuczakowski Włodzimierz	VII	1864
33	Nadwórna	Kutschera Alfred	VII	1874
34	Nisko	Jurczenko Michał	VIII	1883
35	Peczenizyn	Lis Władysław	VII	1869
36	Podhajce	Piotrowski Stefan	VIII	1876
37	Przemyśl	Czauderna Medard	VI	1865
38	Przemyślany	Biliński Bronisław	VIII	1879
39	Przeworsk	Pridon Tadeusz	VII	1875
40	Radziechów	Krużlewski Stanisław	VII	1887
41	Rawa Ruska	Dr. Bittner Zygmunt	VI	1869
42	Rohatyn	Chodorowski Longin	VI	1877
43	Rudki	Wólcik Władysław	VIII	1886
44	Rzeszów	Hrecajski Jan	VII	1874
45	Sambor	Maksymowicz Jan	VI	1875
46	Sanok	Augustyński Stanisław	VI	1869
47	Skałat	Müller Stefan	VI	1873
48	Skole	Kahane Karol	VII	1885
49	Śniatyn	Wojtowicz Leon	VII	1878
50	Sokal	Kołosiński Michał	VI	1873
51	Stanisławów	Salwach Juliusz	VI	1870
52	Stary Sambor	Gruszkiewicz Filemon	VIII	1881
53	Stryj	Halsig Ludwik	VI	1873
54	Strzyżów	Lesiewicz Wiktor	VII	1874
55	Tarnobrzeg	Lechowicz Franciszek	VI	1870
56	Tarnopol	Śliwiński Tadeusz	VI	1869
57	Tłumacz	Nikosiewicz Kajetan	VI	1875
58	Trembowla	Karpow Ludwik	VIII	1878
59	Turka n/Str.	Grabowski Jan	VIII	1882
60	Zaleszczyki	Biliński Stanisław	VII	1885
61	Zbaraż	Tyc Antoni	VII	1874
62	Zborów	Krukurka Karol	VII	1889
63	Złoczów	Softvński Zdzisław	VII	1880
64	Żółkiew	Schmidt Jerzy	VI	1878
65	Żydaczów	Kamiński Kazimierz	VII	1870

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Łodzi.

1	Brzeziny	Szymański Józef	VII	1884
2	Kalisz	Polakowski Jan	VI	1871
3	Koło	Andler Mieczysław	VII	1890
4	Konin	Sidorski Józef	VII	1888
5	Łask	Leo Józef	VII	1879
6	Łęczyca	Studencki Stanisław	VIII	1898
7	Łódź I	Kalinowski Józef	VIII	1886
8	Łódź II	Podmunicki Sylwester	VII	1885
9	Łódź III	Żmigrodzki Ludwik	VI	1876
10	Łódź IV	Jasiński Andrzej	VII	1888
11	Łódź V	Sobieraj Wojciech	VII	1894
12	Łódź VI	Szoszland Czesław	VII	1891
13	Łódź powiat	Guttmajer Stanisław	VII	1891
14	Piotrków	Podmunicki Henryk	VI	1880
15	Radomsk	Rydzewski Ludwik	VII	1893
16	Sieradz	Gęborski Aleksander	VII	1887
17	Ślupca	Kalinowski Józef	VIII	1886
18	Turek	Kuczyka Józef	VII	1868
19	Wieluń	Bojanowski Karol	VII	1891

Izba Skarbowa w Łucku.

1	Dubno	Topaczewski Mikołaj	VI	1881
2	Horochów	Pawłowski Kazimierz	VII	1887
3	Kostopol	Kubasiewicz Józef	VIII	1893
4	Kowel	Szczęśniewicz Hilary	VII	1886
5	Krzemieniec	Rydzyski Wincenty	VII	1888
6	Lubomla	Grabowski Mieczysław	VII	1870
7	Łuck	Jastrzębski Aleksander	VI	1869
8	Równe miasto	Kasprzyk Józef	VII	1878
9	Równe powiat	Dobrzyński Ludwik	VI	1879
10	Włodzimierz Woł.	Szymielewicz Józef	VIII	1885
11	Zdołbunów	Olszewski Włodzimierz	VII	1890

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Poznaniu.

1	Bydgoszcz	Chmarzyński Franciszek	VII	1884
2	Chodzież	Smektała Józef	VIII	1894
3	Czarnków	Śliwiński Henryk	IX	1893
4	Gniezno	Pikowski Julian	VII	1878
5	Gostyń	Pruchniewicz Józef	IX	1895
6	Grodzisk poznań.	Krause Maksymilian	VIII	1889
7	Inowrocław	Heinricht Julian	VIII	1884
8	Jarocin	Dusza Zygmunt	IX	1889
9	Kępno	Pawlak Jan	VIII	1895
10	Kościan	Konieczny Czesław	VII	1896
11	Koźmin	Piltz Robert Ludwik	VII	1893
12	Krotoszyn	Sujak Ludwik	VII	1891
13	Leszno	Czajka Franciszek	VIII	1892
14	Międzychów	Łakomy Stefan	VIII	1895
15	Mogilno	Boryś Stefan	VII	1890
16	Nowy Tomyśl	Jakel Ignacy	IX	1889
17	Oborniki	Wytykowski Edmund	VIII	1899
18	Odolanów	Wilczek Jan	VIII	1893
19	Ostrów poznań.	Kurdziel Kazimierz	VII	1881
20	Ostrzeszów	Bartecki Kazimierz	VIII	1898
21	Pleszew	Dymała Władysław	VIII	1895
22	Poznań miasto	Nikodem Jerzy	VI	1886
23	Poznań powiat	Leuthold Fawel	VII	1886
24	Rawicz	Gaca Mieczysław	VIII	1895
25	Strzelno	Szklarski Wincenty	VIII	1878
26	Szamotuły	Kamyszek Czesław	VII	1881
27	Szubin	Ostowski Józef	IX	1886
28	Śmigiel	Jasiński Józef	VIII	1879
29	Śrem	Rozynek Romuald	VII	1886
30	Środa	Wolff Sylwester	VIII	1882
31	Wągrowiec	Mizgalski Leon	VIII	1879
32	Witkowo	Junke Władysław	VIII	1896
33	Wolsztyn	Mill Bronisław	VIII	1886
34	Września	Tomczak Józef	VII	1893
35	Wyrzysk	Czerniejewski Marjan	VIII	1895
36	Znin	Krüger Władysław	VIII	1887

L. P.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Warszawie.

1	Aleksandrów Kuj.	Ukielski Zygmunt	VI	1885
2	Ciechanów	Bielecki Józefat	VII	1868
3	Gostynin	Tarwid Aleksander	VII	1885
4	Grodzisk Warsz.	Pomianowski Henryk	VII	1892
5	Grójec	Grabski Jan	VII	1841
6	Kutno	Jaworski Walenty Kazimierz	VII	1882
7	Lipno	Rembeliński Stanisław	VII	1886
8	Łowicz	Burgraf Romuald	VII	1895
9	Maków Warszaw.	Grapow Kazimierz	VII	1883
10	Mińsk Mazowiecki	Borowicz Kazimierz Norbert	VI	1888
11	Mława	Siciński Stanisław	VI	1881
12	Płock	Trelewicz Franciszek	VI	1887
13	Płońsk	Jesionowski Julian	VII	1879
14	Przasnysz	Lamprycht Henryk	VII	1888
15	Pułtusk	Czaplicki Feliks	VII	1887
16	Radzymin	Borecki Ignacy	VIII	1885
17	Rawa Mazow.	Boge Wiktor	VII	1897
18	Rypin	Misiewicz Józef	VII	1894
19	Sierpc	Kasperski Mieczysław	VII	1884
20	Skierniewice	Bazak Piotr	VI	1866
21	Sochaczew	Wójcicki Bronisław	VII	1887
22	Warszawa I	Wiśniewski Władysław	VII	1895
23	Warszawa II	Hartman Zenon	VII	1893
24	Warszawa III	Nieszporek Edmund	VII	1875
25	Warszawa IV	Markuszewski Antoni	VII	1887
26	Warszawa V	Racięcki Stanisław	VI	1872
27	Warszawa VI	Kaszewski Franciszek	VI	1890
28	Warszawa VII	Mańkowski Aleksander	VII	1891
29	Warszawa VIII	Cytowski Jan	VII	1891
30	Warszawa IX	Kuźmiński Piotr	VII	1868
31	Warszawa X	Starzycki Jerzy	VIII	1898
32	Warszawa XI	Malinowski Ignacy	VII	1886
33	Warszawa XII	Szałański Zygmunt	VII	1880
34	Warszawa XIII	Werman Karol	VII	1895
35	Warszawa XIV	Horwatt-Bożyczko Eugenjusz	VI	1867
36	Warszawa XV	Pomykański Klemens	VII	1873
37	Warszawa XVI	Jamiołkowski Aleksander	VII	1895

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
38	Warszawa XVII	Kostrzewski Feliks	VII	1883
39	Warszawa XVIII	Głowiński Józef	VII	1893
40	Warszawa XIX	Gulczyński Wacław	VII	1887
41	Warszawa XX	Kowalski Władysław	VIII	1894
42	Warszawa XXI	Bramorski Zygmunt	VIII	1883
43	Warszawa XXII	Kwiatkowski Lucjan	VII	1886
44	Warszawa XXIII	Mrozowski Leon	VII	1881
45	Warszawa XXIV	Grzebski Szczepan	VI	1859
46	Warszawa XXV	Mroczkowski Jan	VI	1877
47	Warszawa XXVI	Iwanow Sergiusz	VIII	1876
48	Warszawa XXVII	Bielski Tadeusz	VII	1892
49	Warszawa XXVIII	Cieszkowski Władysław	VII	1890
50	Warszawa XXIX	Orłowski Adam	VI	1877
51	Warszawa XXX	Ładyżyński Teodor	VI	1890
52	Warszawa XXXI	Smoroński Władysław	VII	1888
53	Warszawa XXXII	Czernecki Józef	VII	1884
54	Warszawa XXXIII	Szuliński Bolesław	VI	1887
55	Warszawa pow.	Kurpiewski Czesław	VI	1882
56	Włocławek	Mazurowski Wacław	VI	1865

Izba Skarbowa w Wilnie.

1	Brasław	Umecki Józef	VIII	1889
2	Głębokie (na pow. Dziśnieński)	Andrzejewski Antoni	VIII	1904
3	Oszmiana	Halicki Bronisław	VII	1883
4	Postawy	Daszek Wacław	VIII	1895
5	Święciany	Sokołowski Włodzimierz	VII	1882
6	Wilejka	Woźniakiewicz Józef	VIII	1897
7	Wilno I	Odyniec Paweł	VI	1886
8	Wilno II	Szaworejko Bronisław	VI	1892
9	Wilno III	Szydłowski Kazimierz	VII	1882
10	Wilno na pow. Wilno - Troki	Runcewicz Władysław	VIII	1901

Wydział Skarbowy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

1	Bielsko	Chmura Stanisław	VI	1876
2	Cieszyn	Golonka Józef	VI	1870
3	Katowice	Nawrocki Andrzej	VI	1878

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
4	Królewska Huta	Jurkiewicz Michał	VI	1877
5	Lubliniec	Waja Jan	VII	1890
6	Mysłowice	Bulla Ludwik	VIII	1897
7	Pszczyna	Szymeczek Rudolf	VII	1891
8	Rybnik	Dr. Krywyj Aleksander	VII	1889
9	Siemianowice	Żyła Maksymiljan	VII	1889
10	Świętochłowice	Winczowski Paweł	VII	1885
11	Tarnowskie Góry	Winiewski Czesław	VII	1870

Naczelnicy Urzędów Skarbowych do spraw opłat stemplo- wych i podatku spadkowego

		Izba Skarbowa w Krakowie.		
1	Kraków	Dr. Nowaczyński Edward	V	1866
		Izba Skarbowa we Lwowie.		
2	Lwów	Gyurkowich Leon	VI	1865
		Izba Skarbowa w Łodzi.		
3	Łódź	Kordasz Jan	VI	1868
		Izba Skarbowa w Poznaniu.		
4	Poznań	Kolbuszewski Franciszek	V	1872
		Izba Skarbowa w Warszawie.		
5	Warszawa	Wołoszyński Władysław	VI	1876
		Izba Skarbowa w Wilnie.		
6	Wilno	Kucharski Olgierd	VII	1892
		Wydział Skarbowy w Kato- wicach.		
7	Katowice	Malik Ludwik	VI	1870

Naczelnicy i Kierownicy Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopoli Państwowych.

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Białymstoku.

1	Białystok	Lutyński Stefan Marjan	VII	1878
2	Grodno	Brzeski Stefan	VII	1863
3	Łomża	Górski Jerzy	VII	1884

Izba Skarbowa w Brześciu n/B.

1	Brześć n/Bugiem	Zalewski Antoni	VII	1874
2	Lida	Karmiński Adam	VII	1873
3	Pińsk	Kuszeński Mikołaj	VI	1868
4	Słonim	Mościcki Józef	VII	1875

Izba Skarbowa w Grudziądzu.

1	Brodnica	Neusser Gustaw	VII	1881
2	Chojnice	Zachorowski Kazimierz	VII	1886
3	Grudziądz	Roslanowski Alojzy	VII	1885
4	Starogard	Wehrn Alfons	VIII	1879
5	Toruń	Bogdanowicz Stanisław	V	1878
6	Wejherowo	Kowalski Władysław	VII	1872

Izba Skarbowa w Kielcach.

1	Częstochowa	Walewski Gustaw	VI	1872
2	Kielce	Makarewicz Władysław	VI	1851
3	Miechów	Grenso Franciszek	VI	1862
4	Opatów	Derejski Franciszek	VI	1855
5	Radom	Maczyński Władysław Jan	VI	1856

Izba Skarbowa w Krakowie.

1	Kraków	Buschek Stanisław	VI	1864
2	Nowy Sącz	Mika Stanisław	VI	1869
3	Tarnów	Działo Michał	VII	1885
4	Wadowice	Guzdek Wincenty	VI	1873

L. P.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Lublinie.

1	Chełm	Sokołowski Bolesław	VII	1865
2	Lublin	Solecki Eugenjusz	VI	1868
3	Łuków	Bodziński Józef Szczepan	VI	1869
4	Siedlce	Obutelewicz Jan	VI	1864
5	Zamość	Knapik Kazimierz	VI	1865

Izba Skarbowa we Lwowie.

1	Brody	Heller Stefan	VI	1877
2	Brzeżany	Persowski Stanisław	VI	1881
3	Czortków	Namaczyński Jan	VII	1867
4	Jarosław	Czaban Teofil	VI	1862
5	Kołomyja	Ostrowski Wincenty	VIII	1881
6	Lwów	Groblicki Błażej	VI	1876
7	Przemyśl	Koczyrkiewicz Michał	V	1856
8	Rzeszów	Komorek Jan	V	1868
9	Sambar	Baraniecki Aleksander	VI	1873
10	Sanok	Rudnicki Edward	VI	1877
11	Stanisławów	Lityński Kazimierz	V	1862
12	Tarnopol	Topolnicki Jan	VII	1877
13	Żółkiew	Wach Zygmunt	VIII	1887

Izba Skarbowa w Łodzi.

1	Kalisz	Wize Jan	VI	1868
2	Konin	Sadownik Narcyz	VI	1880
3	Łódź	Gajdziński Stanisław	VI	1867
4	Piotrków	Kosior Stefan	VI	1884
5	Sieradz	Kluge Antoni	VI	1870

Izba Skarbowa w Łucku.

1	Kowel	Horodeński Bronisław	VII	1874
2	Łuck	Sikorski Karol	VI	1859
3	Równe	Fot Piotr	VI	1855

Izba Skarbowa w Poznaniu.

1	Bydgoszcz	Deszkiewicz Tadeusz	VI	1870
2	Gniezno	Schmidt Sylwester	VII	1877
3	Inowrocław	Dobkiewicz Franciszek	VII	1894

p. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
4	Jarocin	Mańczyński Władysław	VIII	1878
5	Leszno	Głowski Władysław	VII	1885
6	Miedzychód	Jawornik Edward	VII	1875
7	Ostrów poznański	Reichelt Antoni	VII	1869
8	Poznań	Kaplański Bolesław	VI	1873
9	Rogoźno	Mielczarek Stanisław	VII	1890

Izba Skarbowa w Warszawie.

2	Płock	Bliziński Stanisław	VI	1869
2	Skierniewice	Daykowski Edward	VI	1874
3	Warszawa I	Chwalibóg Kazimierz	VI	1884
4	Warszawa II	Zawadzki Lucjan	VII	1869
5	Włocławek	Pieszkański Konstanty	VI	1864

Izba Skarbowa w Wilnie.

1	Wilejka	Zukowski Józef	VII	1862
2	Wilno	Nieciejowski Władysław	VI	1863

Wydział Skarbowy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

1	Cieszyn	Szejwel Władysław	VII	1880
2	Mysłowice	Petecki Edward	VII	1-67
3	Rybnik	Lercel Zygmunt	VII	1879

Skarbnicy Kas Skarbowych.

Izba Skarbowa w Białymstoku.

1	Augustów	Osiński Władysław	VII	1883
2	Białystok	Rudziński Czesław	VII	1882
3	Bielsk Podlaski	Radkiewicz Bolesław	VII	1873
4	Grajewo	Zontay Leon	VII	1867
5	Grodno	Domurat Józef	VII	1887
6	Kolno	Decewicz Adolf	VII	1886
7	Łomża	Semczewski Rajmund	VII	1879
8	Ostrołęka	Sokolik Władysław	VIII	1869
9	Ostrów Łomżyński	Szedziński Wacław	VII	1861
10	Sokółka	Gawroński Jan	VII	1884
11	Suwałki	Mittag Jan	VIII	1877
12	Wołkowysk	Bronic Tadeusz	VII	1859
13	Wysokie Mazow.	Ostrowski Stanisław	VIII	1873

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Brześciu n B.

1	Baranowicze	Bieniarz-Krzywicz Adolf	VII	1888
2	Brześć n/B.	Leward Jezierski Stanisław	VI	1866
3	Drohiczyn	Adamcewicz Ignacy	VIII	1894
4	Kamień Koszyrski	Bujnicki Antoni	VII	1886
5	Kobryń	Bukowiecki Tadeusz	VII	1893
6	Kossów	Borkowski Wacław	VIII	1895
7	Lida	Chrzastowski Gwidon	VII	1887
8	Łuniniec	Kraskowski Stanisław	VII	1885
9	Nieśwież	Hermanowicz Feliks	VII	1866
10	Nowogródek	Lejtniker Gustaw	VII	1880
11	Pińsk	Wuttke Wiktor	VII	1870
12	Pruzana	Rozwadowski Piotr	VII	1886
13	Sarny	Jaroszewski Stanisław	VIII	1887
14	Ślonim	Azarewicz Ignacy	VII	1866
15	Stolin	Zawistowski Bronisław	VIII	1871
16	Stopce	Mosiewicz Antoni	VII	1895
17	Wołożyn	Sadowski Bronisław	VII	1882

Izba Skarbowa w Grudziądzu.

1	Brodnica	Szütz Maksymilian	IX	1889
2	Chełmno	Janiszewski Jan	VIII	1887
3	Chojnice	Stołowski Edmund	VIII	1882
4	Działdowo	Adamski Roman	IX	1899
5	Uniew	Piotrowski Adolf	VIII	1887
6	Grudziądz	Tomaszewski Teofil	VII	1870
7	Kartuzy	Ćwikliński Czesław	VIII	1895
8	Kościerzyna	Kulaszewski Józef	IX	1889
9	Nowemiasto	Szczepański Edmund	IX	1893
10	Puck	Wojewódzki Antoni	IX	1887
11	Sepolno	Katny Mieczysław	IX	1888
12	Starogard	Piotrowski Leon	IX	1896
13	Świecie	Konarski Aleksander	VIII	1892
14	Tczew	Rossa Józef	VIII	1883
15	Toruń	Urzędowski Stanisław	VII	1872
16	Tuchola	Olkiewicz Stefan	VIII	1886
17	Wąbrzeźno	Czermak Stanisław	VIII	1894
18	Węjherowo	Cichocki Jan	VII	1870

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Kielcach.

1	Będzin	Majewski Edmund	VIII	1880
2	Busk	Choroszyński Antoni	VIII	1892
3	Częstochowa	Narcys Władysław	VII	1877
4	Jedrzejów	Toczyłowski Stanisław	VII	1872
5	Kielce	Nowak Teofil	VI	1874
6	Końskie	Szlifyński Jan	VII	1867
7	Kozienice	Leszczyński Kazimierz	VII	1883
8	Miechów	Marusa Andrzej	VII	1869
9	Olkusz	Woner Aleksander	VII	1873
10	Opatów	Sokołowski Kazimierz	VII	1879
11	Opoczno	Sochanowski Konstanty	VII	1867
12	Pińczów	Bieganik Julian	VII	1866
13	Radom	Twarowski Kajetan	VI	1860
14	Sandomierz	Korsak Witold	VII	1872
15	Sosnowiec	Mestel Józef	VII	1872
16	Wierzbnik	Ostrak Antoni	VIII	1889
17	Włoszczowa	Czarnecki Stanisław	VIII	1888
18	Zawiercie	Chwaliński Stanisław	VII	1877

Izba Skarbowa w Krakowie.

1	Biała	Jarosz Józef	VII	1870
2	Bochnia	Biedroński Józef	VII	1872
3	Brzesko	Cyma Andrzej	VII	1869
4	Chrzanów	Wojucki Stanisław	VII	1870
5	Czarny Dunajec	Erban Władysław	VIII	1873
6	Dąbrowa	Bartel Wincenty	VII	1868
7	Gorlice	Baran Władysław	VII	1867
8	Grybów	Maciejowski Roman	VIII	1869
9	Jasło	Aman Leon Witalis	VIII	1877
10	Kraków I	Repczyński Ignacy	VII	1873
11	Kraków II	Szymański Władysław	VII	1867
12	Limanowa	Starakiewicz Stanisław	VIII	1878
13	Maków	Mehlem Aleksander	VIII	1879
14	Mielec	Kutrzeba Stanisław	VII	1864
15	Myślenice	Cwynar Wojciech	VIII	1879
16	Nowy Sącz	Ciliński Otmar	VII	1870
17	Nowy Targ	Robak Sabin	VII	1863
18	Oświęcim	Kogut Tomasz	VIII	1780

L, p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
19	Pilzno	Świątnicki Stanisław	VIII	1870
20	Podgórze Kraków	Rewakowicz Michał	VII	1866
21	Ropczyce	Sulisz Tomasz	VII	1871
22	Tarnów	Szybalski Bronisław	VII	1869
23	Wadowice	Marmola Jan	VII	1869
24	Wieliczka	Wolański Bolesław	VII	1871
25	Żywiec	Erychleb Adolf	VII	1877

Izba Skarbowa w Lublinie.

1	Biała Podlaska	Modliński Stanisław	VII	1887
2	Biłgoraj	Dłużniewski Wacław	VII	1865
3	Chełm	Drozdowski Stanisław	VII	1885
4	Garwolin	Niewmierzycki Karol	VII	1871
5	Hrubieszów	Puszkina Adolf	VII	1877
6	Janów Lubelski	Wdowiak Józef	VII	1875
7	Janów Podlaski	Brzostek Michał	VII	1893
8	Krasnystaw	Kalisz Bronisław	VIII	1875
9	Lubartów	Pijarowski Władysław	VII	1885
10	Lublin	Pełczyński Lucjan	VI	1876
11	Łuków	Nowicki Felicjan	VII	1866
12	Puławy	Araszkiewicz Seweryn	VIII	1871
13	Radzyń	Przybyszewski Fryderyk	VII	1865
14	Siedlce	Hublewski Stanisław	VII	1880
15	Sokołów	Grunwald Józef	VIII	1877
16	Tomaszów Lubel.	Gozdek Piotr	VII	1880
17	Węgrów	Karpulski Karol	VIII	1881
18	Włodawa	Nowakowski Stanisław	VII	1883
19	Zamość	Balicki Stanisław	VII	1881

Izba Skarbowa we Lwowie.

1	Bohorodczany	Kaluźniacki Julian	VIII	1865
2	Borszczów	Łucki Piotr	VII	1876
3	Bóbrka	Drohomirecki Władysław	VII	1874
4	Brody	Huczyński Leon	VIII	1866
5	Brzeżany	Horniak Stanisław	VII	1868
6	Brzozów	Nyrkowski Tadeusz	VIII	1882
7	Buczacz	Eisler Julian	VIII	1878
8	Czortków	Krukiewicz Stefan	VII	1864

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
9	Dobromil	Blemer Joachim	VII	1863
10	Dolina	Zderkowski Włodzimierz	VIII	1881
11	Drohobycz	Herman Józef	VI	1864
12	Gródek Jagielloń.	Niżankowski Włodzimierz	VIII	1865
13	Horodenka	Wierzyski Karol	VIII	1882
14	Jarosław	Mrozek Wojciech	VII	1870
15	Jaworów	Malinowski Michał	IX	1879
16	Kałuż	Łucki Władysław	VIII	1875
17	Kamionka Strum.	Bubnicki Franciszek	VII	1874
18	Kolbuszowa	Siekierski Edmund	VIII	1880
19	Kołomyja	Janiszewski Ignacy	VIII	1880
20	Kopczyńce	Nawłoka Stanisław	VII	1873
21	Kosów	Petrowicz Zacharyasz	VIII	1841
22	Krosno	Leśniak Michał	VIII	1867
23	Lisko	Bogdanowicz Michał	VIII	1875
24	Lubaczów	Starzyński Stanisław	VIII	1884
25	Lwów A.	Łabaziewicz Witold	VIII	1885
26	Lwów B.	Plutecki Adam	VI	1863
27	Lwów miasto	Scheiger Józef	VII	1871
28	Lwów powiat	Siemieński Ignacy	VII	1869
29	Łańcut	Modliszewski Roman	VII	1870
30	Mościska	Daniłowicz Eugeniusz	VII	1871
31	Nadworna	Liebhart Eugeniusz	VIII	1872
32	Nisko	Majer Jan	VIII	1880
33	Peczeniżyn	Celewicz Grzegorz	IX	1894
34	Podhajce	Wiemuth Jan	VII	1864
35	Przemyśl	Schreiber Izak	VI	1866
36	Przemyślany	Tenerowicz Walenty	IX	1874
37	Przeworsk	Flak Stanisław	VII	1876
38	Radziechów	Chrzan Wojciech	VIII	1882
39	Rawa Ruska	Pankiewicz Teodor	VIII	1868
40	Rohatyń	Wilusz Michał	VII	1866
41	Rudki	Fenik Wiktor	VIII	1883
42	Rzeszów	Krogulecki Jan	VIII	1874
43	Sambor	Pawlik Grzegorz	VII	1875
44	Sanok	Moskal Józef	VII	1849
45	Skafat	Zukowski Michał	VII	1865
46	Skole	Sobolski Edward	VII	1866
47	Śniatyn	Jurkiewicz Kazimierz	VII	1871
48	Sokal	Jaworski Antoni	VII	1866

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
49	Stanisławów	Pauli Ludwik	VIII	1879
50	Stary Sambor	Dowbecki Józef	VIII	1879
51	Stryj	Fischer Józef	VII	1866
52	Strzyżów	Lubelski Stanisław	VIII	1883
53	Tarnobrzeg	Niezabitowski Walerjan	VII	1862
54	Tarnopol	Poźniak Jan	VII	1868
55	Tłumacz	Skliwa Alojzy	VIII	1873
56	Trembowla	Witomski Gabryel	VIII	1867
57	Turka n/Str.	Biliński Władysław	VIII	1867
58	Zaleszczyki	Trojanowski Stanisław	IX	1887
59	Zbaraż	Łagodziec Ignacy	VIII	1873
60	Zborów	Firman Bazyli	VIII	1868
61	Złoczów	Sankowski Józef	VIII	1879
62	Żółkiew	Ożga Witold	VII	1873
63	Żydaczów	Rajewski Józef	VIII	1876

Izba Skarbowa w Łodzi.

1	Brzeziny	Rybiński Wacław	VII	1881
2	Kalisz	Lipiński Józef	VII	1869
3	Koło	Kraszewski Mieczysław	VII	1872
4	Konin	Szymanderski Jan	VII	1884
5	Łask	Radzik Zygmunt	VII	1878
6	Łęczycza	Królikowski Roman Albin	VII	1882
7	Łódź I	Jerzykowski Wiesław	VI	1883
8	Łódź II	Seweryński Aleksander	VIII	1879
9	Piotrków	Lamch Marcin	VII	1881
10	Radomsk	Starzewski Kazimierz	VIII	1884
11	Sieradz	Kierociński Stanisław	VIII	1883
12	Słupca	Sucharzewski Feliks	VIII	1885
13	Turek	Krasowski Marjan	VII	1880
14	Wieluń	Wolkowski Zygmunt	VII	1872

Izba Skarbowa w Łucku.

1	Dubno	Wilczyński Józef Kazimierz	VII	1878
2	Horochów	Niedźwiedzki Antoni	VII	1861
3	Kostopol	Michałowski Edwin	VII	1893
4	Kowel	Markiewicz Kajetan	VII	1885
5	Krzemieniec	Jasiński Aleksander	VII	1870
6	Lubomla	Paprowicz Stanisław	VIII	1887

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
7	Łuck	Topczewski Bronisław	VI	1881
8	Równe	Grekowicz Michał	VI	1882
9	Włodzimierz Woł.	Majewski Leon	VII	1872
10	Zdolbunów	Tomaszek Jaropełk	VIII	1872

Izba Skarbowa w Poznaniu.

1	Bydgoszcz	Gaworzewski Aleksander	VII	1879
2	Chodzież	Marosz Adam	VIII	1879
3	Czarnków	Stodowy Antoni	VIII	1891
4	Gniezno	Packań Józef	VII	1878
5	Gostyń	Gemzer Józef	IX	1871
6	Grodzisk Poznań.	Kopczyński Franciszek	VIII	1879
7	Inowrocław	Hejnowicz Władysław	VII	1885
8	Jarocin	Woschke Roman	VII	1876
9	Kępno	Piosik Bolesław	VIII	1883
10	Kościan	Paździor Józef	VIII	1885
11	Koźmin	Karchowski Wojciech	VIII	1889
12	Krotoszyn	Radzian Michał	VII	1875
13	Leszno	Król Walenty	VII	1880
14	Międzychód	Paziuk Antoni	VIII	1869
15	Mogilno	Jerzak Józef	VIII	1890
16	Nowy Tomyśl	Dronowicz Jan Mieczysław	VII	1876
17	Oborniki	Gniatczyk Józef	VIII	1892
18	Odolanów	Pokoliński Piotr	VIII	1870
19	Ostrów Poznań.	Ziemiański Franciszek	VII	1886
20	Ostrzeszów	May Tadeusz	VIII	1886
21	Pleszew	Janek Stanisław	VIII	1893
22	Poznań	Illasiewicz Włodzimierz	VI	1868
23	Rawicz	Niemczewski Lutosław	VIII	1877
24	Strzelno	Rolle Marjan	VIII	1891
25	Szamotuły	Wołoszyn Jerzy	VIII	1869
26	Szubin	Małecki Wacław	VIII	1895
27	Śmigiel	Smoluchowski Stanisław	VIII	1877
28	Śrem	Tyszański Władysław	VIII	1867
29	Środa	Nieruchalski Józef	VIII	1888
30	Wągrowiec	Dabiński Stanisław	VII	1873
31	Witkowo	Daykowski Jan	IX	1876
32	Wolsztyn	Szybowicz Maksymilian	VIII	1872
33	Września	Kaczorowski Franciszek	VIII	1859
34	Wyrzysk	Klappa Józef	VII	1877
35	Żnin	Lapis Tadeusz	VIII	1885

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Izba Skarbowa w Warszawie.

1	Aleksandrów Kuj.	Michałowski Antoni	VII	1862
2	Ciechanów	Wiśniewski Jan	VII	1875
3	Gostynin	Jagielski Jan	VII	1881
4	Grodzisk	Pokoski Jan	VII	1874
5	Grójec	Mrozowski Walerjan	VII	1869
6	Kutno	Pawłowski Władysław	VII	1886
7	Lipno	Karasiewicz Roman	VII	1871
8	Łowicz	Elżanowski Józef Aleksander	VII	1881
9	Maków	Włoczkowski Karol	VII	1883
10	Mińsk Mazowiecki	Malinowski Anastazy	VII	1861
11	Mława	Kaliński Jan	VII	1871
12	Płock	Strupczewski Gustaw	VII	1858
13	Płońsk	Jankowski Ignacy	VII	1873
14	Przasnysz	Brzeziński Jan	VII	1879
15	Pułtusk	Mouszyński Jan	VIII	1895
16	Radzymin	Garbulski Stefan	VII	1877
17	Rawa	Choraży Mikołaj	VII	1875
18	Rypin	Siemiński Ignacy	VIII	1879
19	Siepc	Witkowski Leon	VII	1874
20	Skierniewice	Olszewski Wacław	VII	1858
21	Warszawa	Otowczyc Jan	VIII	1885
22	Sochaczew	Czerwiński Kazimierz	VII	1883
23	Warszawa powiat	Wypych Edward	VII	1874
24	Włocławek	Woźnicki Aleksander	VII	1879

Izba Skarbowa w Wilnie.

1	Brasław	Szkup Julian	VIII	1891
2	Głębokie	Rytel Wacław	VII	1883
3	Oszmiana	Górski Stanisław	VII	1837
4	Postawy	Kamieniecki Bronisław	VII	1877
5	Święciany	Oziewicz Jan	VII	1881
6	Wilejka	Ossowski Stanisław	VIII	1878
7	Wilno	Walicki Fortunat	VI	1878

Wydział Skarbowy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

1	Bielsko	Biały Jan	VII	1878
2	Cieszyn	Nowak Mieczysław	VII	1869
3	Katowice główna	Klapetek Wiktor	VII	1886

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
4	Katowice	Czempisz Antoni	VII	1874
5	Lubliniec	Pol Wiktor	VII	1885
6	Królewska Huta	Mrózek Jan	VIII	1885
7	Mysłowice	Kaczmarczyk Józef	VIII	1881
8	Pszczyna	Harlos Wilhelm	IX	1898
9	Rybnik	Golimuntowicz Henryk	VIII	1877
10	Siemianowice	Raczek Konrad Jan	VIII	1880
11	Świętochłowice	Brzezina Karol	VIII	1891
12	Tarnowskie Góry	Stareczek Józef	IX	1897

Dział służby katastralnej.

Izba Skarbowa w Grudziądzu.

1	Naczelnik Wydziału Mierniczego	Bernolak Seweryn	V	1876
---	-----------------------------------	------------------	---	------

Naczelnicy i Kierownicy Urzędów Katastralnych.

1	Brodnica	vacat	—	—
2	Chełmno	Schneigert Władysław	VII	1885
3	Chojnice	Inż. Taczyński Józef	VIII	1887
4	Działdowo	Rogowski Bernard	IX	1894
5	Grudziądz	Lindner Walter	VII	1885
6	Kartuzy	Grześkiewicz Franciszek	IX	1881
7	Kościerzyna	Rydliński Jan	IX	1893
8	Nowe Miasto	Malinowski Florian	IX	1879
9	Puck	Eckert Paweł	VII	1886
10	Sępólno	Mańszewski Paweł	IX	1895
11	Starogard	Szarmach Franciszek	VIII	1862
12	Świecie	Jänichen Robert	VIII	1873
13	Tczew	Kleina Maksymilian	VIII	1890
14	Toruń	Spychalski Zygmunt	VII	1871
15	Tuchola	Głomski Ksawery	IX	1896
16	Wejherowo	vacat	—	—

Izba Skarbowa w Krakowie.

1	Kierownik Oddz. Katastraln. przy Wydz. II Iz. Sk.	Inż. Simon Mieczysław	VI	1877
2	Inspektor Katastr.	Gerhardt Filip	VI	1875
3	" "	Inż. Bobrowski Rudolf	VI	1874

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Naczelnicy Ewidencji Katastru Podatku Gruntowego.

1	Biała	Inż. Chrzanowski Romuald Hja-cent	VII	1877
2	Biecz	Gutkowski Władysław	VIII	1834
3	Bochnia	Dziurzycki Karol	VIII	1890
4	Brzesko	Inż. Leyko Jakób	VIII	1878
	Chrzanów	Inż. Okoński Józef	VII	1881
6	Czarny Dunajec	Niewiadomski Bohdan	VIII	1884
7	Dąbrowa	Buczek Paweł	VIII	1886
8	Dębica	Inż. Ostern Izak	VIII	1877
9	Gorlice	Wurzel Szymon	VIII	1887
10	Grybów	Inż. Terlecki Stanisław	VII	1867
11	Jasło	Inż. Tarkowski Stanisław	VIII	1880
12	Jordanów	Inż. Tuczański Julian	VIII	1881
13	Kalwaria	Inż. Karaś Bogusław	VIII	1886
14	Kety	Michalczyżyn Bazyli	VIII	1880
15	Kraków I	Inż. Mayer Franciszek Karol	VII	1874
16	Krzeszowice	Inż. Tyszewski Sofron Jan	VII	1871
17	Limanowa	Inż. Gurak Stanisław	VII	1882
18	Liszkł	Podhorcer Majer	VIII	1885
19	Maków	Inż. Gissman Edward	VII	1877
20	Mielec	Wachowski Marcin	VIII	1887
21	Mszana Dolna	Markiewicz Jan	VIII	1889
22	Myślenice	Tobiaszek Franciszek	VIII	1888
23	Nowy Sącz	Inż. Kubik Gustaw	VII	1861
24	Nowy Targ	Inż. Gołębski Eugenjusz	VII	1878
25	Oświęcim	Offenberger Samuel	VIII	1887
26	Pilzno	Stompor Piotr	VIII	1887
27	Radłów	Kufraś Stanisław	VIII	1889
28	Ropczyce	Frühau Józef	VIII	1886
29	Stary Sącz	Nowicki Stefan	VIII	1883
30	Tarnów	Inż. Czaika Józef	VIII	1885
31	Tuchów	Czejka Karol	VIII	1885
32	Wadowice	Inż. Bromowicz Wilhelm	VIII	1879
33	Wieliczka	Inż. Ziarko Franciszek	VIII	1880
34	Wiśnicz	Roszek Władysław	VIII	1882
35	Wojnicz	Białikiewicz Roman	VIII	1887
36	Zmigród	Klisz Emil Wincenty Wojciech	VIII	1887
37	Zywiec	Latoń Karol	VIII	1889

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
38	Kraków Arch. Map Katastral. i Oddz. Rekonstruk. Operatów Katastr.	Inż. Drach Maksymilian	VII	1877
39	Czarny Dun. Oddz. Reambul. Spiża i Orawy	Inż. Stroka Jan	VI	1870

Izba Skarbowa we Lwowie.

1	Kier. Oddz. Kat. przy Wydz. II Izby	Inż. Kinda Piotr	VI	1871
2	Inspek. Katastralny	Siedmiograj Michał	VI	1877
3	" " p. o.	Inż. Dąbrowski Ksawery	VII	1886
4	" " p. o.	Bily Józef	VII	1884
5	" " p. o.	Inż. Skóra Stefan	VII	1882
6	" " p. o.	Inż. Warchałowski Zdzisław	VIII	1877

Naczelnicy Ewidencji Katastru Podatku Gruntowego.

1	Baligród	Zarwanitzer Klemens vel Kalman	VII	1881
2	Bełz	Inż. Sierakowski Zdzisław	VII	1881
3	Bircza	Korduba Włodzimierz	VIII	1883
4	Bóbrka	Zarebski Leopold	VIII	1882
5	Bohorodczany	Brandstätter Edward	VIII	1890
6	Borszczów	Kostórkiewicz Roman	VIII	1889
7	Brody	Bogner Majer	VIII	1882
8	Brzeżany	Mitis Wilhelm	VIII	1882
9	Brzozów	Inż. Gawroński Piotr	VII	1884
10	Buczacz	Galicki Roman	VIII	1886
11	Bukowsko	Szafiański Wilhelm Winc. ty	VIII	1887
12	Bursztyn	Iwańczuk Rudolf	VII	1883
13	Busk	Schwarz Szlome Wolf	VII	1886
14	Cieszanów	Czubaty Teodor	VIII	1886
15	Czortków	Kostecki Jakób	VIII	1887
16	Delatyn	Adler Karol	VIII	1882
17	Dobromil	Sadowy Kazimierz	VII	1878
18	Dolina	Krzyżanowski-Mikitka Wsewołod	VIII	1883

Lp.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
19	Drohobycz	Dobrowolski Stanisław	VIII	1890
20	Dukla	Inż. Chaszczewski Józef	VII	1878
21	Dynów	Jarosiewicz Eugeniusz	VII	1874
22	Gródek Jagielloń.	Inż. Mazur Jan	VIII	1868
23	Halicz	Inż. Czerny Bronisław	VIII	1887
24	Horodenka	Inż. Tarantiuk Józef	VII	1878
25	Jarosław	Kozłowski Stanisław	VI	1878
26	Jaworów	Inż. Pawlikiewicz Mikołaj	VIII	1884
27	Kałuż	Inż. Margulies Abraham	VII	1878
28	Kamionka Str.	Heil Józef	VIII	1887
29	Kolbuszowa	Młyński Józef	VIII	1885
30	Krakowiec	Inż. Chrz Ferdynand	VII	1877
31	Komarno	Komarzyński Aleksander	VIII	1887
32	Kopyczyńce	Próchnicki Józef	VIII	1889
33	Kosów	Inż. Lang Stanisław	VI	1867
34	Kolomyja	Hlibowicki Antoni	VII	1878
35	Krosno	Inż. Pirgo Kazimierz	VII	1879
36	Leżajsk	Sroczyński Franciszek	VII	1887
37	Lisko	Dziewański Adam	VIII	1871
38	Lwów	Inż. Strzygowski Edmund	VIII	1880
39	Lubaczów	Inż. Büchner Edward	VIII	1886
40	Łańcut	Inż. Bittner Kazimierz	VII	1876
41	Mościska	Inż. Müller Władysław	VIII	1885
42	Nadwórna	Otto Kazimierz	VIII	1890
43	Nisłó	Inż. Puza Julian	VII	1873
44	Peczeniżyn	Sobolewski Tadeusz	VIII	1884
45	Podhajce	Sorski Piotr	VIII	1886
46	Przemyśl	Inż. Dembiński Czesław	VI	1873
47	Przemyślany	Chwastowski Wit	VIII	1889
48	Przeworsk	Inż. Zając Marjan Józef	VIII	1886
49	Radziechów	Grabowiecki Edmund	VII	1879
50	Rawa Ruska	Inż. Chołoniewski Tomasz	VII	1870
51	Rohatyn	Nawojski Edward	VIII	1885
52	Rudki	Bisset Marjan	VIII	1877
53	Rymanów	Inż. Kukla Jan	VIII	1885
54	Rzeszów	Michalik Stanisław	VI	1873
55	Sambor	Nachajski Władysław	VII	1883
56	Sądowa Wiśnia	Szymański Tomasz	VHI	1872
57	Sanok	Inż. Niedźwiedzki Kazimierz	VIII	1884
58	Sieniawa	Inż. Staniszewski Wincenty	VII	1881

L. P.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
59	Skalat	Inż. Remeza Włodzimierz	VII	1878
60	Skole	Inż. Lichtigfeld Abraham	VII	1882
61	Śniatyn	Kostecki Karol	VIII	1891
62	Sokal	Inż. Milz Edward	VII	1880
63	Stanisławów	Inż. Lewicki Agenor	VI	1876
64	Stary Sambor	Inż. Rudnicki Antoni	VII	1887
65	Stryj	Daun Filip	VII	1873
66	Strzyżów	Inż. Winnikow Aleksander	VII	1879
67	Szczerzec	Inż. Szumski Tadeusz	VII	1874
68	Tarnobrzeg	Śmigielski Karol	VIII	1891
69	Tarnopol	Inż. Murzewski Władysław	VII	1884
70	Tłumacz	Gabański Józef	VIII	1885
71	Trembowla	Kucia Stanisław	VIII	1891
72	Turka n/Str.	Inż. Flis Tomasz	VII	1882
73	Tyśmienica	Hollender Antoni Stefan	VII	1886
74	Ustrzyki Dolne	Sapecki Jan	VIII	1888
75	Zaleszczyki	Inż. Hordyński Franciszek	VII	1878
76	Zbaraż	Inż. Landesberger Meier	VIII	1882
77	Zborów	Reh Ignacy	VII	1875
78	Złoczów	Inż. Danhoffer Antoni	VI	1867
79	Zółkiew	Habdas Tadeusz	VII	1886
80	Żurawno	Inż. Rosenberg Kalman	VII	1878
81	Żydaczów	Paryłowski Kazimierz	VIII	1885
82	Lwów Oddz. dla Rekonstr. Ope- ratów Katastral.	Inż. Groszek Stanisław	VII	1880
83	Lwów Oddz. Re- ambulacyjny	Inż. Ungeheuer Franciszek	VII	1887
84	Lwów Arch. Map Katastralnych	Inż. Mackiewicz Adam	VII	1886

Izba Skarbowa w Poznaniu.

1	Nacz. Wydz. Mier.	Inż. Latinek Stanisław	V	1875
2	Inspek. Katastralny	Lemke Teofil	VI	1872
3	" "	Yersin Paweł	VI	1871

Naczelnicy Urzędów Katastralnych.

1	Bydgoszcz	Warmbier Artur	VI	1879
2	Czarnków	Paczyński Juliusz	VIII	1881

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
3	Gniezno na powiat Gniezno i Witkowo	Simon Jan	VII	1881
4	Inowrocław na p. Inowrocław i Strzelno	Roth Ferdynand	VII	1888
5	Jarocin na pow. Jarocin i Pleszew	Langner Artur	VII	1881
6	Kępno	Kligge Karol	VII	1876
7	Kościan na p. Kościan i Śmigiel	Janota Marjan	VII	1886
8	Krotoszyn na pow. Krotoszyn i Koźmin	Świdorski Sebastjan	VIII	1881
9	Leszno	Franosz Jan	VII	1882
10	Nakło na p. Wyrzysk	Chojnacki Franciszek	VIII	1889
11	Nowy Tomów	vacat nadzór sprawuje kierownik Urzędu Poznań I	—	—
12	Oborniki	Zawirski Feliks	VII	1884
13	Ostrów na pow. Ostrów i Odolan.	Moderski Roman	VII	1883
14	Ostrzeszów	Joschiński Hugon	VII	1890
15	Poznań I miasto	Taborski Jan	VII	1871
16	Poznań II powiat	Inż. Dudziak Jan	VI	1879
17	Rawicz na po. Rawicz i Gosyń	vacat — nadzór sprawuje kierownik Urzędu Leszno	—	—
18	Śrem	Janicki Bolesław	VIII	1877
19	Środa na p. Środa i Września	Święcicki Stefan	VII	1884
20	Szamotuły na p. Szamotuły i Międzybóże	Tillman Józef	VII	1884
21	Szubin	Weisner Michał	VIII	1881
22	Wolsztyn na pow. Wolsztyn i Grodz.	Rępa Antoni	VII	1889
23	Żnin na pow. Żnin i Mogilno	vacat — nadzór sprawuje kierownik Urzędu Inowrocław	—	—

L. p.	Siedziba Urzędu	Nazwisko i imię	Stopień służbowy	Rok urodzenia
-------	-----------------	-----------------	------------------	---------------

Wydział Skarbowy Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

1	Kier. Działu Katastralnego	Faczkowski Wacław	VI	1875
---	----------------------------	-------------------	----	------

Naczelnicy Ewidencji Katastru Podatku Gruntowego i Urzędów Katastralnych.

1	Bielsko E. K. P. Gr.	Janicki Albin Franciszek	VII	1882
2	Cieszyn E. K. P. Gr.	Szeliga Leonard	VII	1889
3	Katowice U. K.	Hofrichter Ernest	VIII	1878
4	Król Huta U. K.	Nickelman Herman	VII	1869
5	Lubliniec U. K.	Piecuch Feliks	VIII	—
6	Mikołów U. K.	Petzuch Alojzy	VII	1878
7	Pszczyna U. K.	Honczik Paweł	VII	1875
8	Rybnik U. K.	Tyski Feliks	VII	1882
9	Tarn. Góry U. K.	Ciupka Franciszek	VIII	1884
10	Wodzisław U. K.	Ólszar Maksymilian	VIII	1894

Dział służby celnej

Dyrekcja Cel we Lwowie.

1	Prezes Dyr. Cel	Smolka Kazimierz	V	1880
---	-----------------	------------------	---	------

Naczelnicy *) Wydziałów:

1	Wydział I	Gruca Tedeusz	VI	1875
2	Wydział II	vacat	—	—
3	Wydział III	Schweiner Karol	VIII	1881
4	Wydział IV	Orkisz Eugenjusz	VII	1881

Urzędy Celne:

1. Barwinek. 2. Chyżne. 3. Czarny Dunajec z posterunkiem w Chocholowie. 4. Husiatyn. 5. Jurgów. 6. Korbielów. 7. Kozaczówka. 8. Kraków. 9. Kuty. 10. Lwów. 11. Ławoczne. 12. Łupków. 13. Łysa Polana. 14. Muszyna. 15. Niedzice. 16. Oświęcim. 17. Podwoleczyska. 18. Przemyśl. 19. Sianki. 20. Skala. 21. Śniatyn. 22. Stanisławów. 23. Tarnów. 24. Toki. 25. Zwardoń. 26. Zaleszczyki.

*) Wydział I—Administracyjny. Wydział II—Postępowania Celnego Wydział III—Rachunkowy, Wydział IV—Kontroli Fachowej,

Dyrekcja Cel w Mysłowicach.

1 Prezes Dyr. Cel Dębicki Bogdan V 1872

Naczelnicy Wydziałów:

1 Wydział I	Gabryiałowicz Zygmunt	VII	1863
2 Wydział II	Milewski Aleksander	VI	1866
3 Wydział III	Safin Władysław	VIII	1884
4 Wydział IV	Romański Bronisław	VIII	1887

Urzędy Celne:

1, Bielsko. 2, Bobrek. 3, Boruszowice. 4, Brustek. 5, Brynek. 6, Brzezine. 7, Brzeziny. 8, Buków. 9, Bytom Dworzec Główny z ekspoz. Bytom Zachodni. 10, Bytom Stadtwaldt. 11, Chałupki. 12, Chebzie z ekspoz. Wirek, Nowy Bytom, Nowa Wieś i Lipiny. 14, Chorzów z ekspoz. Królewska Huta, Laura Huta, Chropaczów i Hajduki. 15, Chwałęczyce. 16, Cieszyn z ekspoz. Most Główny, Most Jubileuszowy i Czeski Dworzec. 17, Dziedzice. 18, Glinica. 19, Glückauf-Ruda. 20, Boleszów. 21, Gołkowice. 22, Istebna. 23, Kaczyce Raj. 24, Kaczyce Wieś. 25, Karf. 26, Katowice z ekspoz. Baildomhütte, Marta Huta, Ferrum, Nikiszowiec i Welnowiec. 27, Knurów. 28, Kolonja Lisowska. 29, Krywałt. 30, Lubliniec. 31, Łagiewniki. 32, Makoszowy. 33, Markłowice. 34, Młyn Szomberski. 35, Mysłowice. 36, Pawłów. 37, Pawonków I. 38, Pawonków II. 39, Przyszowice. 40, Pusta Kuźnica. 41, Radzionków z ekspoz. Cecylja i Radzionków kopalnia. 42, Raszczyce. 43, Redensblick. 44, Repty Nowe. 45, Rozbark. 46, Rudzka Kuźnica Wschód. 47, Rybna. 48, Rybnik z ekspoz. Paruszowice i Chwałowice. 49, Samuelsglick. 50, Sośnica. 51, Stare Góreczko. 52, Stare Tarnowskie Góry. 53, Sumina z ekspoz. Górek Sumina. 54, Szyb Karol Emanuel. 55, Wiktor. 56, Wilcza Dolna. 57, Wolfanggrube. 58, Wolfangswieche. 59, Zabrze. 60, Zebrzydowice.

Dyrekcja Cel w Poznaniu.

1 Prezes Dyr. Cel Radwański Stefan IV 1879

Naczelnicy Wydziałów:

1 Wydział I	Mikołajewski Stanisław	VI	1872
2 Wydział II	Narkiewicz - Jodko Witold	VI	1874
3 Wydział III	Kozłowski Władysław	VII	1890
4 Wydział IV	Stępkowski Władysław	VI	1866

Urzędy Celne:

1, Bądecz. 2, Bonowo. 3, Brzezno. 4, Bydgoszcz. 5, Chełst. 6, Choinice z ekspoz. Władysławek. 7, Czarnków. 8, Dębno Polskie.

9, Długie-Nowe. 10, Dobrzec. 11, Dorotowo. 12, Drawsko. 13, Drawski Młyn. 14, Dywan. 15, Fitowo. 16, Gardeja. 17, Gdynia. 18, Gołaszyn. 19, Gorzycko. 20, Gowidłino. 21, Grudziądz. 22, Hel. 23, Henrykowo. 24, Jamielnik. 25, Jamno. 26, Janowo. 27, Jeziorki. 28, Kaszczor. 29, Kębłowo. 30, Kępno. 31, Kołodziejki. 32, Konarzyny. 33, Kopanica. 34, Korzeniowo. 35, Kościerzyna. 36, Krasnoleka. 37, Książęcy Las. 38, Leszno. 39, Łobronka. 40, Masłowo. 41, Miasteczko. 42, Międzychód z ekspoz. w/m. 43, Napromek. 44, Nowa Karczma. 45, Opałenie. 46, Pawłów. 47, Poznań. 48, Puck. 49, Purgalki. 50, Rakowice. 51, Rawicz. 52, Siemianice. 53, Silno. 54, Skorosze. 55, Słupia. 56, Sowią Góra. 57, Szrzelbienino z ekspoz. w/m. 58, Sulmierzyce. 59, Tczew. 60, Toruń. 61, Trzciel. 62, Ujście. 63, Uzdowo. 64, Wjelen. 65, Wielka Tymawa. 66, Witkowo. 67, Wojsk. 68, Wygoda. 69, Zamarte. 70, Zamostne. 71, Zawda. 72, Zbarzewo. 73, Zbąszyn. 74, Zduńsk z ekspoz. w/m. 75, Żarkowiec.

Dyrekcja Cel w Warszawie.

1 Prezes Dyr. Cel Siewierski Kwiryn V 1876

Naczelnicy Wydziałów:

1	Wydział I	Krzyżanowski Włodzimierz	VI	1875
2	Wydział II	Medyński Adolf	VI	1883
3	Wydział III	Wilczyński Józef Leon	VII	1870
4	Wydział IV	Pietraszewski Klemens	VII	1858
5	Intendentura Stra- ży Celnej	Adamowicz Antoni	IX	1874

Urzędy Celne:

1, Chorzele. 2, Dąbrowy. 3, Gola. 4, Grajewo z posterunkiem celnym Bogusze. 5, Janów. 6, Kolno z siedzibą we wsi Wincenta. 7, Korzec z ekspoz. Szopy Uścińskie. 8, Łódź. 9, Mikaszewice. 10, Ostróg. 11, Praszka. 12, Rokitno. 13, Sosnowiec. 14, Warszawa z ekspoz. Poczta. 15, Zdobunowo z ekspoz. w/m. Białozórka, Łanowce, Majków, i Szumsk.

Dyrekcja Cel w Wilnie.

1 Prezes Dyr. Cel Lewakowski Stanisław IV 1877

Naczelnicy Wydziałów:

1	Wydział I	Konopka Teodor	VIII	1872
2	Wydział II	Hofman Konstanty	VII	1872
3	Wydział III	Wiewiórka Leopold	IX	1895
4	Wydział IV	Chmielewski Stanisław	VI	1861

Urzędy Celne:

1, Bakalarzewo. 2, Dokszyce z ekspoz. Dołhinów. 3, Druja. 4, Dzisna. 5, Filipów. 6, Olechnowicze z ekspoz. Radoszkowicze i Raków. 7, Raczkki z ekspoz. Lipówka. 8, Orany. 9, Stolpce z ekspoz. Nagórna i Rubieżewicze. 10, Turmont z ekspoz. Dukszty. 11, Wilno z ekspoz. Jawniuny. 12, Zachacie.

Inspektorat Cel na obszar Wolnego Miasta Gdańska.

1 Naczelnik Kurnałowski Rafał V 1878

Dyrekcja Cel na obszar Wolnego Miasta Gdańska.

Urzędy Celne: 1, Bahnhof Leegetor z ekspz. Strohdeich. 2, Post. 3, Hauptbahnhof z ekspz. Olivaer Tor. 4, Kaiserhafen. 5, Freibezirk. 6, Hafenkanal. 7, Weichselbahnhof. 8, Weichselmünde. 9, Zoppot z ekspoz. Oliva. 10, Langfuhr (Wrzeszcz). 11, Hohenstein. 12, Simonsdorf z ekspoz. Neuteich. 13, Kalthof. 14, Tiegenhof. 15, Stuthof. 16, Dubashaken. 17, Einlage. 18, Pieckel. 19, Neue Welt. 20, Packhof. 21, Holm.

Zakłady Mechaniczne „URSUS”

Spółka Akcyjna

Warszawa,

Skierniewicka 27/29.

Silniki: Diesel, pół Diesel, dwusuwne.

Armatura do pary, gazu i wody — specjalna dla cukrowni.

Odlewy żeliwne i metali pólzšla chetnych.

Samochody.

Sprzedaz silników na długoterminowe rozplaty.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Państwowy Bank Rolny, powołany na mocy swego statutu do popierania i prowadzenia parcelacji, osadnictwa, regulacji i meljoracji rolnych, popierania rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczej odbudowy wsi, jak również do organizowania kredytu rolniczego, w wykonaniu zadań, nań włożonych, prowadzi następujące agendy:

1) udziela długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych w listach zastawnych na kupno gruntu, na wszelkiego rodzaju inwestycje rolne, na uprzemysłowienie i podniesienie gospodarstw rolnych, na spłatę krótkoterminowych zobowiązań płatniczych, na spłaty, wynikające z działów rodzinnych, oraz na przeprowadzenie parcelacji większej własności ziemskiej; 2) prowadzi parcelację majątków ziemskich na rachunek własny; 3) udziela małorolnym i średniorolnym pożyczek w gotówce za pośrednictwem spółdzielni kredytowych i kas gminnych; 4) wypłaca ze specjalnych funduszy pożyczki na meljoracje rolne i leczarstwa, na odbudowę wsi, na podniesienie hodowli i mleczarstwa. Poza tem popiera osadnictwo wojskowe i cywilne; 5) przyjmuje wkłady na oprocentowanie, od których sam opłaca podatek od rent i kapitałów; 6) załatwia wszelkie operacje bankowe; 7) finansuje dostarczanie drobnym rolnikom na dogodnych warunkach kredytowych za pośrednictwem organizacji spółdzielczych i komunalnych nawozów sztucznych oraz maszyn i narzędzi rolniczych.

8% listy zastawne P. B. R. mają wszelkie prawa papierów pupilarnych i przyjmowane są przez Skarb Państwa na kaucje i wadła. Prócz tego 8% listy zastawne P. B. R. przyjmowane są na poczet podatku majątkowego od wszystkich płatników tego podatku po kursie 140 za 100 nominalnych.

Listy zastawne Państwowego Banku Rolnego, zabezpieczone hipotekami drobnych gospodarstw wiejskich o obszarze, nieprzekraczającym podstawowych norm władania, przewidzianych w ustawie o wykonaniu reformy rolnej i całym majątkiem P. B. R., oraz gwarantowane przez Skarb Państwa — opiewają na złote w zlocie, dzięki czemu są bezwzględnie zabezpieczone od ewentualnego spadku waluty, a przynosząc dobre oprocentowanie (8% złotych w zlocie) są pewną i korzystną lokatą kapitału.

Bank posiada Centrale w Warszawie przy ulicy Traugutta Nr. 11 oraz oddziały we Lwowie, ul. Halicka Nr. 21, w Poznaniu, ul. Kantaka 10, w Wilnie, ul. W. Pohulanka 24. Prócz tego w stadium organizacji są oddziały w Grudziądzu i Łucku.

**NAJWYTWORNIJSZE CUKRY,
CZEKOLADA, LANDRYNKI**

firmy

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

K. MACHLEJD

Sp. Akc.

W. WARSZAWIE

UL. CHŁODNA Nr. 45.

telefon № 9-15.

S K L E P:

CHMIELNA Nr. 9

telefon № 269-83.

W. WĘGIELEK & S-ka

WARSZAWA

TRĘBACKA Nr. 1.

telefon Nr. 140-88.

PRZEPROWADZKI

PRZECHOWANIE

I OPAKOWANIE MEBLI

**PRZEDSIĘBIORSTWO
WIDOWISKOWE**

„OAZA”

Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA

UL. WIERZBOWA Nr. 9.

RESTAURACJA

ZAKŁAD BLACHARSKI

„GRYFF”

WŁ. A. JUREWICZ

UL. WSPÓLNA 33.

telefon 260-89.

KRYCIE DACHÓW

REPERACJA

KONSERWACJA

oraz

wszelkie roboty galanteryjne
w zakres blacharstwa wcho-
dzące.

STANDARD—NOBEL W POLSCE

SPÓŁKA AKCYJNA

KAPITAŁ ZAKŁADOWY ZŁOTYCH 23.400.000.

CENTRALA W WARSZAWIE, AL. JEROZOLIMSKIE 57 (dom własny)

ODDZIAŁ W POZNANIU

TERENY NAFTOWE W BORYSŁAWIU I BITKOWIE

RAFINERJA W LIBUSZY

WŁASNA ŻEGLUGA NA WIŚLE

SPRZEDAŻ PRODUKTÓW NAFTOWYCH Z WŁASNEJ RAFINERJI w LIBUSZY, Z PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW NAFTOWYCH I Z RAFINERJI „LIMANOWA”, ORAZ „JASŁO”, A MIANOWICIE: BENZYNY, NAFTY, OLEJÓW: WAZELINOWEGO, WRZECIONOWEGO, MASZYNOWEGO, MOTOROWEGO, AUTOMOBILOWEGO, DO CELÓW SPECJALNYCH, GAZOWEGO, CYLINDROWEGO KRAJOWEGO I ORYGINALNEGO AMERYKAŃSKIEGO, WULKANOWEGO LETNIEGO I ZIMOWEGO, SMARÓW: TOVOTTE'A I INNYCH; PARAFINY, ŚWIEC I T. P. DOKONYWA SIĘ ZE SKŁADÓW I MAGAZYNÓW TOWARZYSTWA, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ WE WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH MIEJSCOWOŚCIACH RZECZYPOSPOLITEJ.

WSZYSTKIE PRODUKTY RAFINOWANE I W NAJWYŻSZYM GATUNKU.

1. WŁASNE STACJE BENZYNOWE WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH OŚRODKACH RUCHU AUTOMOBILOWEGO.

SPECJALNE OLEJE AUTOMOBILOWE POLSKIE I AMERYKAŃSKIE, NIEKRZEPNĄCE W BLASZANKACH.

OLEJE PYŁOCHŁONNE W BLASZANKACH

„NUJOL I FLIT“

BANK ZJEDNOCZONYCH ZIEM POLSKICH

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA, PLAC NAPOLEONA 7

I ODDZIAŁ MIEJSKI — KRÓLEWSKA 6.

**ODDZIAŁY ZAMIEJSCOWE
W HRUBIESZOWIE I WE LWOWIE.**

KANTOR WYMIANY W STOŁPCACH.

SKŁADY STALI, PILNIKÓW, NARZĘDZI I MASZYN POMOCNICZYCH

WARSZAWA

JÓZEF JAGIELSKI

KRÓLEWSKA 17

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO ANGIELSKICH HUT STAŁOWYCH,

THOS FIRTH and SONS w SHEFFIELDZIE.

Niel maszynowe i
lniane Wełna Jum-
prowa i pasiakowa
Bawe na pończosz-
nicza w kol. Kor-
donki D.M. C. L. V.
i C. B. Szpagaty ko-
nopnel lniane Przę-
dza szewcka i kono-
pna Osnowa bawel-
niana lniana

SKŁAD PRZĘDZY

Wełnianej, Bawełnianej, Jedwabnej

S. WEGENKO

SPRZEDAŻ DETALICZNA

WARSZAWA

MARSZAŃKOWSKA 83. TEL. 137-17.

Wełna kilimowa i
Smyreńska Łacef na
Jumpry i berety Ze-
tiry różnokolorowe
i cieniowane Jedwa-
bie do robót ręczn.
i maszyn Wigonia
do fabrykacji i suro-
wa Podstaw do dy-
wanów i kilimów
Jufa surowa i kolo-
rowa.

DO TAŃCA

GRAND PRIX

Paryż 1900

Złoty Medal

Warszawa

1926

Nadają się tylko

P A T E F O N Y

bo grając

kulka — szafirem

pozwalają do tańca grać bez przerwy

Repertuar aktualny

warszawski i wszechświatowy

SKŁAD FABRYCZNY

ADAM KLIMKIEWICZ

Warszawa, Marszałkowska 154

ZA GOTÓWKĘ!!!

NA RATY!!!

„CHIRURGJA”

WARSZAWA, CHMIELNA 47a

poleca: **Środki opatrunkowe**

Wyroby Gumowe i Chirurgiczne

Ceny konkurencyjne!

Warunki dogodne!

DOM HANDLOWY

Bracia **SZENWALD**

WARSZAWA, WIELKA 3. Tel. 95-57.

SKŁAD: DZIELNA 35, tel. 41-49

Adres telegr. „ESCO“

**Blacha angielska, Mangan,
Grafit, Szpat,
Pomex włoski**

KONCESJONOWANY i KAUCJONOWANY
KANTOR WYMIANY i LOTERII

E. LICHTENSTEIN i S-ka

Warszawa, Marszałkowska 146

Oddziały kolektury:

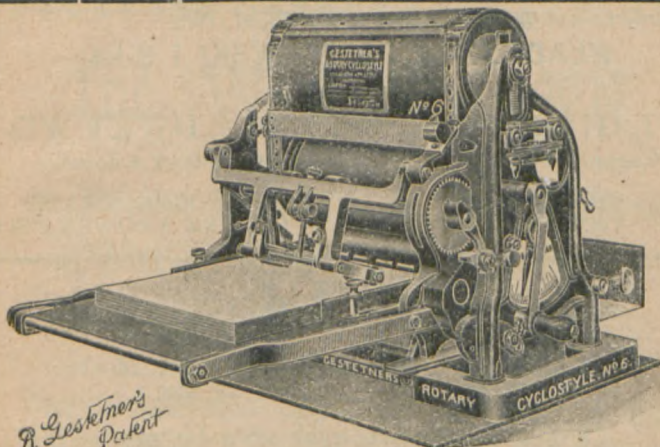
Bieleńska 3, Nalewki 42, Krak.-Przedm. 37.
polecamy uwadze P. T. Publiczności.

Przedsiębiorstwo Instalacyjne

Inż. Henryk EDELMAN

Warszawa, Chmielna 49, tel. 220-50

**Budowa elektrowni
Instalacje elektryczne dla siły,
światła i sygnalizacji.**

*Gestetner's
Patent*

POLSKA SPÓŁKA MASZYN DO POWIELANIA

Sp. z ogr. odp.

Jedynе przedstawicielstwo w Polsce firmy
D. GESTETNER Ltd., LONDON
WARSZAWA, NIECAŁA 3

IMADŁA
wszelkie
PIŁY
MASZYNY
do
METALI
PLOMBOWNICE

wyrabiają

WARSZTATY MECHANICZNE

AUGUST DELOFF

W WARSZAWIE

Mazowiecka № 11

PIERWSZA KRAJOWA
fabryka rowerów
B. WAHREN

poleca na dogodnych warunkach

**rowery i
motocykle**

ADRES: Warszawa, Święto-
krzyska 26, telef. 53-72.

**TOWARZYSTWO HANDLOWE
WŁADYSŁAW PIOTROWSKI i S-ka**

poleca

WĘGIEL — KOKS — DRZEWO

wagonowo i na tonny, z dostawą do fabryk i domów

Biuro CHMIELNA 58
Tel. 52-35, 172-55 i 54-60 **Składy** NOWOGRODZKA 84
CZERNIAKOWSKA 34

**MAGAZYN
I. ZIELONEGO**
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA № 117
tel. 13-02. Firma egzystuje od 1893 r.

**Wielki wybór gotowych ubiorów mę-
— skich oraz towarów futrzanych —**

Zagraniczne i Krajowe towary dla obśtalunków.

**SPECJALNY SKŁAD
DYWANÓW PERSKICH**

własnego importu

B-cia Mazlumian i der Aprahamian

Sp. z ogr. odp.

Warszawa, ul. Sienkiewicza 4. Tel. 169-60.

**MAGAZYN BŁAWATNY
JÓZEF PAWŁOWSKI i S-ka**

Marszałkowska 116

poleca na sezon:

jedwabie, wełny i bawełny

Inż. W. NIEMANN

WARSZAWA,

ul. Chłodna Nr. 26 m. 6. Telefon 283-20.

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO FABRYK BUDOWY MASZYN MŁYŃSKICH „M I A G“.

Amme-Luther, Seck, Greffenius, Kapler.

**MŁYNY ZBOŻOWE BUDOWA I PRZEBUDOWA WG.
NAJNOWSZEGO SYSTEMU MIELENIA I DLA KAŻDEJ
WYDAJNOŚCI.**

W Polsce wybudowano i przebudowano dotychczas
kilkaset większych młynów.

Maszyny młyńskie firm „MIAG“.

Spichrze silosowe, magazynowe i elewatorowe.

Urządzenia Transportowo-Pneumatyczne.

Silosy żelazne.

Mechaniczne urządzenia transportowe.

Łamacze twardych obiektów i urządzenia ce-
mentowni.

Wielkie piece rotacyjne.

Urządzenia do odkurzaczy.

Wydzielacze elektro-magnetyczne.

Turbiny wodne dla każdego spadu i wydaj-
ności.

Szlifiernie drzewa i fabryki tektury.

Urządzenia olejarni.

Urządzenia browarów i słodowni.

Urządzenia do przemiału i sortowania cukru

**ZAKŁAD
TAPICERSKO-DEKORACYJNY
I MEBLOWY
PAWEŁ GRODECKI
WARSZAWA
ŻŁOTA 26. TEL. 112-94.**

**RESTAURACJA i WINIARNIA
„ERMITAŻ”
(POD BACHUSEM)
ul. WIDOK 25, róg MARSZAŁKOWSKIEJ
Tel. 100, Zarządu 101-29**

**POMPY
i
NARZĘDZIA
OGNIOWE
POLECA
STANISŁAW TRĘBICKI
WARSZAWA
KOPERNIKA 33.**

**HURTOWY SKŁAD
TOWARÓW
GALANTERYJNYCH
wyrobów pończosznich,
norymberszczyzny,
perfumerji i zabawek
DOM HANDLOWO-PRZEMYSŁOWY
BRACIA ORSZAGH S. A.
WARSZAWA, LESZNO 15, TEL. 18-71.
Adres teleg.,
„Braorzag — Warszawa”.
POCZTOWE KONTO CZEKOWE 475.**

24

18

SREBRO

PLATERY

J. FRAGET

WARSZAWA, ELEKTORALNA 16.

MAGAZYN FABRYCZNY:
Wierzbowa 8, Nalewki 16.

„Zjednoczeni Węglarze”

sp. z ogr. odp.

Warszawa, Złota 77, telefon 137-65.

Oddział sprzedaży detalicznej: Poznańska 29.

polecają:

WĘGIEL, KOKS, DRZEWO w wozach plombowanych.

DOM BANKOWY

Stanisław Kwinto

WARSZAWA

Marszałkowska 121. Tel. 14-26 i 64-40.

Załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości
wchodzące.

S. GLÜCKSMAN, inżynier-technolog

Warszawa, Sienna Nr. 45

BIURO ZAKUPU

szmelcu żelaznego (starego żelaza)
dla

HUT POLSKICH

Telefon Nr. 9-36 i 9-49.

Do rozmów międzymiastowych tel. 9-49

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

WACŁAW PERENDYK

Warszawa, Senatorska 8. Telefon 67-17.

Wielki wybór materiałów

Krajowych, Angielskich, Francuskich.

Krój wykwinny i ceny przystępne:

Warszawskie Towarzystwo „Żelazo“

Warszawa, ul. Sienna № 45.

Tel.: 142-58, 507-30.

SPRZEDAŻ

ŻELAZA I WYROBÓW TECHNICZNYCH.

ODDZIAŁ WĘGLOWY.

WARSZ. WYTWÓR. TRYKOT.

„TRICOT“

WARSZAWA, Marszałkowska Nr. 129.

POLECA

**WYKWINTNE TRYKOTAŻE I POŃCZOCHY w DUŻYM
WYBORZE.**

Łódzki Bank Depozytowy

SP. AKC.

Adres telegr. „DEPOBANK“.

CENTRALA: Łódź, Piotrowska 5,

ODDZIAŁY:

Warszawa, Żabia 9. Lwów, Kościuszki 8.

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

najnowsze taneczne,
koncertowe i operowe
płyty gramofonowe

„SYRENA-RECORD”

BRACIA ŁOPIEŃSCY FABRYKA WYROBÓW Z BRONZU I SREBRA
w Warszawie, ul. Hoża 55, tel. 17-89.

Magazyn ul. Brak-Przedm. 15, tel. 21-90.

Konto czekowe P. K. O. № 4884.

WYKONYWA I POLECA

Ornamenty salonowe i kościelne, podarki jubileuszowe ze srebra i brązu we wszystkich stylach, według własnych i otrzymanych rysunków.

Żyrantole, świeczniki, kandelabry, lampy do oświetlenia elektrycznego i zwykłego, Zastawy stołowe, żardniery, patery, przybory biurowe, okucia do budowl i mebli. Płaskorzeźby, biusty, figury i ornamenty, balustrady, pomniki i tablice pamiątkowe.

POLSKA FABRYKA

EKSTRAKTÓW GARBARSKICH Spółka Akcyjna

Warszawa, ul. Smocza Nr. 43 Tel. nr. 224-28 i 123-57
Adres telegr. „Fabex“

Oddział: Radom, ul. Długa 40 (dom własny)

Dział I. Wyłączne przedstawicielstwo na Polskę i Gdańsk
Towarzystw: „The Forestal Land Timber & Rail-
ways Co“ Ltd. w Londynie i Buenos Aires oraz
„The Natal Tanning Extract Lo, Ltd.“ w Pie-
termaritzburgu (Natal). Sprzedaż ekstraktów
marek „Forestal Ordinary“ i „Crown“. Ekstrakt
suchy mimosowy marki „Elephant“. Kora mi-
mozowa i mangrowowa.

Dział II. Wyrób własnych ekstraktów płynnych gwaran-
towanej czystości i zawartości garbnika marek
„Quebracho S. O.“, „Mimosa Q. S. O.“, „Mars“
i „Gloria“ rozpuszczalnych na zimno, nie dają-
cych osadu i odbarwionych.

Dział III. Laboratorium. Wykonywanie wszelkich analiz
w zakresie garbarstwa wchodzących.

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWE

„KABEL“ Sp. Akc. w Warszawie

ul. Królewska 41, tel. 281-20, 81-06.

Fabryka ul. Kacza Nr. 11, tel. 294-23, 91-32.

Biuro sprzedaży ul. Sienkiewicza Nr. 1, tel. 64-25.

Poleca własnego wyrobu: Przewodniki izolowane, Sznury,
Druty nawojowe, Przewodniki napowietrzne „Hackethal“, Miedź
gołą

HURTOWY SKŁAD

MATERIAŁÓW APTECZNYCH

Przetworów Chemicznych i Kosmetyki

M. REINGOLD i I. ORAŃSKI

WARSZAWA, ZIELNA Nr. 24.

Telefony: Kantor
Gabinet szefów
Ekspedycja

408-36
„dodatkowy
187-90:

Konto czekowe P. K. O. Nr. 410
Skrzynka Poczтовая Nr. 223.

Adres telegr.:
„Reinor — Warszawa“.

HODOWLA NASION BURAKÓW, ZBÓŻ I TRAW K. BUSZCZYŃSKI i SYNOWIE S. A.

ZARZĄD: WARSZAWA, ul. MAZOWIECKA 1. TEL. 197-35

**ODDZIAŁY: KRAKÓW, ul. BASZTOWA 17. TEL. 11-51.
KALISZ, ul. WROCŁAWSKA 13. TEL. 244.**

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki S. A.

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 46

POLECA WŁASNEGO WYROBU:

Obrabiarki do metali i drzewa różnych typów. Narzędzia precyzyjne, przyrządy dla obrabiarek. Specjalne maszyny i narzędzia dla przemysłu wojennego i kolejnictwa. Odlewnia żeliwa: odlewy maszynowe, koła pedne, cylindry parowozowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne, naczynia kuchenne i odlewy sanitarne. Gwoździe i drut.

SKŁAD

ŻELAZA I BLACHY

**LIPSZYTZ
i JUDKOWSKI**

WARSZAWA

PLAC GRZYBOWSKI 14.

TEL. 287-90.

J. DUDAŁO

**WARSZAWA, WIDOK 26.
TEL. 34-07**

**SZYBY — LUSTRA
SZKŁO STOŁOWE
SZKŁO TECHNICZNE
DJAMENTY**

**DO KRAJANIA SZYB
i TOCZENIA TARCZ
SZMERGŁOWYCH.**

**SZLIFIERNIA SZKŁA
PODLEWNIA
LUSTER.**

Powszechny Bank Związkowy w POLSCE S. A.

Société Générale de Banque en Pologne Allgemeine Bank-Verein in Polen. General Banking Corporation of Poland.

L W Ó W	WARSZAWA	K R A K Ó W
ul. Smolki 5	ul. Niecała 7.	Rynek-Główny 44

Bielsko, Cieszyń, Drohobycz, Przemyśl, Stanisławów, Tarnó w

Zrzeszony z instytucjami:

Banque Belge pour l'Etranger w Brukseli
(filiale de la Société Générale de Belgique)
Banque Commerciale de Côle: w Bazylei
Wiener Bana-Verein w Wiedniu.

Adres telegraficzny: **Bankdion.**

DOM BANKOWY ADAM WOLANSKI

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA № 137.

TELEFONY: 150-03, 79-71, 195-88.

Załatwia Szybko, Sprawnie, Tanio, Punktualnie.

wszelkie zlecenia wchodzące w zakres bankowości. Przyjmuje
wkłady oszczędnościowe w złotych i walutach obcych.

KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ.

Tarnowski, Tomaszewski i S-ka **MARSZAŁKOWSKA Nr. 133.**

Wełny

Płótno

Jedwabie

Bielizna stołowa

Bawełny

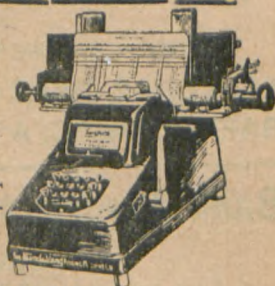
Pościelowa.

Mechanizujemy pracę biurową

Sundstrand

NAJLEPSZE AMERYKAŃSKIE
MASZYNY ZAPISUJĄCE

do dodawania, odejmowania, sporządzenia list płać, wykazów buchaltaryjnych i t. p.

Magistrat m. st. Warszawy
zakupił w r. z. 21 maszyn SUNDSTRAND,
Dyrekcja Pocht i Telegrafów 6 maszyn
Dyrekcja Koleji Państw. 10 „

G. GERLACH Warszawa, — Ossolińskich 4.

MAKSYMILJAN BAJKOWSKI

Składy Elektrotechniczne

Warszawa,

Chmielna № 43

Telefon 247-70.

poleca wszelkie materiały elektrotechniczne po cenach hurtowych

O f e r t y n a ż a d a n i e .

„VARSOVIE—AUTOMOBILE” S. A.

Warszawa, ul. Kopernika 4/6,

tel. 237-22.

REPREZENTACJA
znakomitych samochodów
„D O D G E”

TOWARZYSTWO NAFTOWE
„LIMANOWA“

Sp. z ogr. odp.

Centrala w Warszawie.

Al. Jerozolimskie № 33.

**SPRZEDAŻ BENZYNY, OLEJI, NAFTY, PA-
RAFINY, ŚWIEC, ASFALTU i smaru „Tovotte’a“**

Bank Międzynarodowy w Warszawie

BANK DEWIZOWY

Ś-to Krzyska 25.

Telefony dyrekcji: 20-20, 69-58, 69-62

załatwia wszelkie w zakres bankowości
wchodzące czynności.

OLEJE roślinne, lnia-
ny i rzepakowy **MAKUCHY**

poleca

OLEJARNIA

K. SCHWEITZER i S-ka

WARSZAWA, GRZYBOWSKA 9, tel. 257-37.

SKŁAD

Szklą, lamp, porcelany i fajansu

!!! SPECJALNY WYBÓR KAŁAMARZY !!!

PERLIN I PUŻYC

Warszawa, Grzybowska 6, telefon 145-41.

P R A W O

EKONOMJA

POLITYKA

PUBLICYSTYKA

etc. etc.

Katalogi wysyła

DARMO

KSIEGARNIA

F. HOESICKA

WARSZAWA

Senatorska 22.

BERENT i PLEWIŃSKI

W WARSZAWIE
ulica Moniuszki № 12 (1-sze piętro).

Nr. TELEFONU 28-89.

SKŁAD PRZYRZĄDÓW DO LABORATORIÓW CHEMICZNYCH I
BAKTERJOLOGICZNYCH, PRZYRZĄDY DO KONTROLI TECHNICZNEJ

WYTWÓRNIE:

przyrządów precyzyjno - mechanicznych,
metalowych, przyrządów szklanych dę-
tych, jak areometry, termometry i t. p.

NAPRAWA:

wag analitycznych i precyzyjnych, po-
larymetrów, mikroskopów i t. p.

GODZINY BIUROWE: 8 — 113 — 6.

W SOBOTY ZAMYKAMY O 5-tej.

Dom Transportowo-Ekspedycyjny

I. DROZDOWSKI i S. POLLAK

Warszawa, Zgoda 1, tel. 99-13, 109-11 i 85

Transportowanie, Clenie, Magazynowanie, Składy wolno-
cłowe, Oddziały w Gdańsku, Bomst i Hagen (Westpr.)

Korespondenci w Gdyni, Łodzi,
Hamburgu oraz wszystkich krajach i portach.
Adres telegraficzny: „DOMTRANS“.

BRACIA BORKOWSCY

ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE

Warszawa, Al. Jerozolimska 6. Łódź, ul. Piotrkowska 125

polecają

artykuły elektrotechniczne własnej fabry-
kacji i importowane

RADIOSPRZĘT!!!

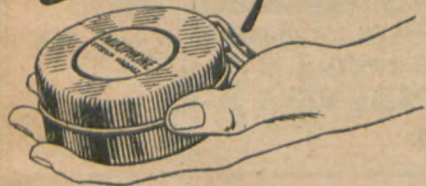
RADIOSPRZĘT!!!

A. B. C. NAJLEPSZY JEDWAB DO SZYCIA

poleca

**ROSYJSKO-WŁOSKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE
WYROBÓW WŁÓKNISTYCH
WARSZAWA, CZERNIAKOWSKA Nr. 199.
Telefon 66-04,**

Mikiphone

**GRAMOFON KIESZONKO-
WY GRAJĄCY NA NOR-
MALNYCH PŁYTACH.**

TROCAS S. A.

WARSZAWA

Do nabycia wszędzie.
CENA ZŁ. 80

**ZWIĄZEK Drukarzy Zjednocz. Zawodowego Polskiego
Zakłady Graficzne.—WARSZAWA, SIENNA 33. tel. 106-25**

Wykonują wszelkie roboty w zakres drukar-
stwa wchodzące. Linotypy, maszyny płaskie,
pośpieszna rotacyjna. Wykonanie szybkie i dok-
ładne. Ceny konkurencyjne.

**Fabryka narzędzi chirurgicznych, przyborów
szpitalnych i lekarskich**

HIPOLIT AMBER

Warszawa, Marszałkowska 139.

wprost bramy 1 piętro

Telefon 230-23.

**POLECA PO CENACH i NA WARUNKACH
KONKURENCYJNYCH:**

Wszelkie narzędzia chirurgiczne i meble
szpitalne, kompletne urządzenia ambula-
torjów, Kas Chorych, szpitali i gabine-
tów lekarskich. Przyjmowanie reperacji.

Przedstawicielstwo Szwajcarskich Fabryk Gazy Młynarskich

**Marki „DUFOUR & C-ie” i Marki „R. HOHLERT & C-ie” Thal
(Schweiz).**

J. HERZENBERG i S-ka.

Warszawa, Długa 50.

Tel. 94-35.

Rok założenia 1871. 14 najwyższych nagród na wystawach. Medal złoty na
Międzynar. Wystawie Sztuki w Paryżu w r. 1925.

Wł. GOSTYŃSKI i S-ka.

**Tow. Akc. Fabryki WYROBÓW ŻELAZNYCH w Warszawie, Mokotowska 3,
Tel. 14-63, 14-64 i 14-84. Skład fabryczny: Wierzbowa 3, tel. 14-85.**

MEBLE ŻELAZNE: Łóżka typu angielskiego, łóżka dla szpitali i koszar, umy-
walnie, stoliki i szafki, fotele dla chorych.

KONSTRUKCJE ŻELAZNE i ROBOTY MECHANICZNE: Urządzenia transp. i me-
chaniczne rzeźni, hale targowe i ich urządzenia, ciepłarnie, okna
żelazne, dźwigi do napędu ręcznego.

KOLEJNICTWO: Wagony wąskotorowe, wagony dla tramwajów, wagoniki dla
cukrowni, przemysłu leśnego i rolnictwa, zwrótnice i krzyżownice
dla kolei.

T. PUCZKOWSKI & Co

WARSZAWA

CHŁODNA 19

telefon № 30-14.

**WÓDKI
I LIKIERY**

**TOWARZYSTWO
KINEMATOGRAFICZNE**

„GLORIA”

Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA

MARSZAŁKOWSKA 119.

Telefon 93-70 i 93-88.

FABRYKA

CUKRÓW I CZEKOŁADY

CZESŁAW

Twarowski i -Ska

WARSZAWA

Ul. CHŁODNA Nr. 36

Telefon 72-75.

Naskuteczniej konkurują

z zagraniecznemi

ROWERY KRAJOWE

„ORMONDE”

K. LIPIŃSKI

WARSZAWA

Biuro i Skład: ul. JASNA 5.
telefon 17-02.

Fabryka: ul. PAŃSKA Nr. 83.
telefony 199-14 i 114-73.

Wolny Dom Składowy Sp. Akc. w Krakowie

ulica Sławkowska L. 4.

Adres telegr.: DOM-KRAKÓW.

Telefon № 43-02.

Publiczne składy: tranzytowe, wolno-cłowe i krajowe przy stacji KRAKÓW-DĄBIE (pojemność 1500 wagonów).
Specjalne piwnice dla wina i spirytualji.

Magazynowanie, ubezpieczenie, tranzytowa reekspedycja, cłenie. Wydawanie warrantów dla osiągnięcia pożyczek pod zastaw towarów.

Otrzymane z zagranicy towary mogą być cłone częściami w ciągu 12 miesięcy od dnia nadejścia do naszych składów.

Towary należy adresować:
**Wolny Dom Składowy
Sp. Akc. w Krakowie**
Stacja: KRAKÓW-DĄBIE
własny tor.

SKŁAD DENTYSTYCZNY

HERMAN JUDT

Warszawa, Marszałkowska 149

wejście od Próżnej

Telefon 23-58

Na składzie wszelkie artykuły, wchodzące w zakres nowoczesnego zębolecznictwa i techniki dentystycznej. Wyroby wyłącznie najlepszych fabryk — krajowych i zagranicznych —

!!! ZA GOTÓWKĘ ODPOWIEDNI RABAT !!!

Ceny niskie. Dogodne warunki spłaty. Szybka obsługa.

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE W. S I W E C K I

Al. Ujazdowska Nr. 18.

Tel. 155-28.

Poleca ze składu: Armaturę parową i wodną. Szkła wodoodporne. Oliwiarki różnych systemów. Wyroby gumowe techniczne. Wężę gumowe, parciane i stalowe. Pakunki uszczelniające azbestowe, konopne i bawełniane, suche i przetłuszczane na wysokie ciśnienie. Azbest Klingerit i Moorit. Pasy skórzane, balata, wielbłądzie bawełniane i parciane. Skóry pasowe i surowcowe. Troki do pasów. Łączniki do pasów. Liny transmisyjne manilla, konopne, bawełniane i stalowe. Izolacyjne materiały. Wyroby szmerglowe i karborundowe. Metal biały (fosforbabbitt) do łożysk. Cyna, ołów, miedź, brąz, mosiądz. Plomby ołowiane i blaszane. Odlewy brązowe, mosiężne, żelazne i stalowe. Rury kotłowe i gazowe stalowe, żelazne ciągnione i lane, miedziane i mosiężne. Łączniki do rur. Siatki metalowe. Piłniki. Pily. Imadła. Oskardy. Gwintownice. Narzędzia ślusarskie, kowalskie i stolarskie. Oleje i smary. Pompy różnych systemów — parowe, transmisyjne i ręczne. Motory na gaz ssany i ropę naftową. Lokomobile. Maszyny do obróbki metali i drzewa, oraz wszelkie inne artykuły techniczne.

Przedstawicielstwa:

Fabryki Kotłów Parowych, Konstrukcji Żelaznych i Warsztaty Mechaniczne August Repphan Syn i S-ka. Fabryki Armatur i Odlewni (specjalność metal biały do łożysk fosforbabbitt). Fabryki łańcuchów „OGNIWO”. Fabryki uszczelnień (pakunków) do maszyn i kotłów „PARMA”. Fabryki Łódzkiej Tkalni Mechanicznej Wyrodów Technicznych i Bawełnianych.

Dostawy do M. S. Wojsk., Kolei, Instytucji Komunalnych, Cukrowni i Fabryk

C E N Y H U R T O W E

Biuro Techniczne T. OLSZAŃSKI, R. KARWOWSKI & S-ka.

Warszawa, Zielna 35,

Telefon 7-84.

RACHUNKI BIEŻĄCE: Bank Handlowy w Warszawie. PKO Nr 9027.

Tarcze: (szajby) Carborundowe, elektritowe, szmirglowe, korundowe, filcowe i korkowe. Płótno: Carborundowe, elektritowe, szmirglowe i szklane. W ziarnach wszystkich numerów: Carborund, elektrit, szmirgiel i krzemień. Papier: szmirglowy, szklany i krzemienisty. Piłniki: carborundowe wszelkich rozmiarów i fasonów oraz szmirglowe. Osełki do ostrzenia noży i kos. Klej: stolarski, skórny i kostny. Stahlmassa wszystkich numerów. Szmirglowy proszek do ostrzenia i polerowania noży w puszkach i na wagę. Szkło mielone, grafit oraz pumeks w proszku i kawałkach. Toczaki piaskowcowe wszelkich rozmiarów. Chlor-magnezium. Magnezyt palony oraz wszelkie artykuły techniczne.

DOM BANKOWY

Henryk Totenberg

Marszałkowska Nr. 124, (dom Tow. Rosja).

Tel. 233-25, 232-54.

**ZAŁATWIA WSZELKIE TRANZAKCJE
W ZAKRES BANKOWOŚCI WCHODZĄCE.**

CYKORJE

najprzedniejszej jakości

nagrodzoną ZŁOTYM MEDALEM na VI T. W.

wyrabia nowoczesnie urządzone

**„STAR“ Fabryka domieszek do Kawy, S. A.
w SĄDOWEJ WISZNI (koło Lwowa):**

Prosimy uprzejmie żądać wszędzie.

SAMUEL KATZ i S-ka.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

EXPORT DRZEWNY

Warszawa, ul. Prózna 14.

Telel. 244-12.

SPÓŁDZIELCZY BANK SPOŁECZNY

w Warszawie

z ograniczoną odpowiedzialnością

Spółdzielnia Kredytowa Pracowników Umysłowych
przy ulicy Brackiej 17, I piętro. Telefon 238-79 i 238-60;

Udział w Banku wynosi Zł. 25 i wpisowe Zł. 5.

Udział może być spłacany ratami w ciągu 3 miesięcy. — Odpowiedzialność pięciokrotna. — Pożyczki udziałowcom wydaje się w stosunku dziesięciokrotnem do wpłaconych udziałów.

SP. AKC. WYDAWNICZO-DRUKARSKA

„PRACA“

FRANCISZEK BOGUCKI

WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY
WCHODZĄCE W ZAKRES SZTUKI
DRUKARSKIEJ

SZYBKO — DOKŁADNIE — TANIO

WARSZAWA, KREDYTOWA 2/4. Tel. №№ 60-70 i 148-31.

F I R M A
GUSTAW MOLEND A I SYN
FABRYKA
SUKNA, WYROBÓW WEŁNIANYCH I CZESANKOWYCH
BIELSKO, ŚLĄSK POLSKI

SKŁAD FABRYCZNY W WARSZAWIE, ul. NALEWKI 29, TEL. 63-39

podaje niniejszem do ogólnej wiadomości, że chcąc uprzystępnąć szerokiemu ogółowi Pracowników wszelkiej kategorii, nabywanie naszych wyrobów włókienniczych w najlepszych gatunkach na bardzo dogodnych warunkach (spłaty ratami) bez zaliczki, po cenach ściśle fabrycznych zawarła w tym celu specjalne umowy z szeregiem Związków, Zrzeszeń, Stowarzyszeń i t. p. Pracowników, na podstawie których Członkowie korzystają z powyższych warunków.

Wobec tego firma uprasza zainteresowane osoby zaopatrzyć się w asygnaty u upoważnionych do tego członków (delegatów) odpowiednich Zarządów.

PP. Pracowników z którymi nie zawarte są jeszcze umowy, upraszamy o zwracanie się po bliższe wiadomości do naszego składu fabrycznego w Warszawie, ul. Nalewki 29, tel. 63-39.

Zaznaczamy, że Firma nasza wyrabia specjalne materiały dla woźnych, gońców i t. d.

BIELSKO
ŚLĄSK
LUBLIN

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

4512

CZASOPISMA

1927